KECSKEMÉTI

VÁSÁRHELYI PÁL

ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA (OM: 200924)

PEDAGÓGIAI PROGRAM 2019.

1 Tartalom

BEVEZETŐ 4

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola bemutatkozása 7

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Móricz Zsigmond Általános IskolájÁnak bemutatkozása 9

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Ménteleki Általános IskolájÁnak bemutatkozása 11

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Kadafalvi Általános IskolájÁnak bemutatkozása 13

Az Intézmény küldetésnyilatkozata 15

Az iskola jövőképe 18

1. NEVELÉSI PROGRAM 21

1.1. Az iskolában folyó nevelő- és oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai 21

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai 22

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 32

1.4. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, környezeti nevelés 41

1.5. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai: 43

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje. 44

1.7. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztése 44

1.8. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek: ... 45

1.9. Sajátos nevelési igényű tanulók 46

1.10. Tehetséggondozás 46

1.11. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 47

1.12. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái 55

1.13. A pedagógusok és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése 55

1.14. A szülők és pedagógusok kapcsolattartása 56

1.15. A szülői közösség és az iskola közösségeinek együttműködése 58

1.16. A vezetőség és a nevelőtestület együttműködése 59

1.17. A szakmai munkaközösségek együttműködése 59

1.18. Az intézmény vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel 60

1.19. Tanulmányok alatti vizsgák szabályai 61

1.20. A felvétel és az átvétel helyi szabályai 64

1.21. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 65

2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE 67

2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői 68

2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai, választható tantárgyak, foglalkozások 71

2.3. A választható tantárgyak, foglalkozások 89

2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei 89

2.5. Iskolánk Helyi sajátosságai 97

2.6. Óvodaiskola program 97

2.7. Idegen nyelvek oktatása 104

2.8. Német nyelvoktató nemzetiségi oktatás 104

2.9. EMELT SZINTŰ / EMELT ÓRASZÁMÚ ANGOL NYELV 105

2.10. EMELT ÓRASZÁMÚ INFORMATIKA 106

2.11. EMELT ÓRASZÁMÚ MATEMATIKA 106

2.12. EGÉSZ NAPOS ISKOLA 107

2.13. TANULÓSZOBA 108

2.14. Digitális Fejlesztési Terv 110

2.15. Boldog Iskola Program 110

2.16. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei 112

2.17. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása 112

2.18. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése 113

2.19. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei ... 117
2.20. a tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése az első – nyolcadik évfolyamon ... 117
2.21. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai ... 119
2.22. Az írásbeli beszámoltatás formái ... 120
2.23. A tanulók teljesítményének értékelése ... 120
2.24. A tanulók magatartásának értékelése az első - nyolcadik évfolyamon ... 124
2.25. A tanulók szorgalmának értékelése az első - nyolcadik évfolyamon ... 126
2.26. A tanulók jutalmazásának formái ... 127
2.27. fegyelmező intézkedések formái ... 128
2.28. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei ... 130
2.29. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések ... 130
3. MELLÉKLETEK 132
3.1. rendezvények, ünnepségek ... 132
3.2. Digitális Fejlesztési terv ... 149
A DIGITÁLIS PEDAGÓGIAI-MÓDSZERTANI CSOMAG MEGHATÁROZÁSA, A MÓDSZEREK ÉS ESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK INDOKLÁSÁVAL 159
3.3. NEMZETI LOVASKULTÚRA ... 168
3.4. EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben ... 180
3.5. A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola MŰVÉSZETI ISKOLÁJÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA ÉS HELYI TANTERVE ... 180
4. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK: 181
4.1. A pedagógiai program érvényességi ideje ... 181
4.2. A pedaógiai program értékelése, felülvizsgálata ... 181
4.3. A pedagógiai program módosítása ... 181
4.4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala ... 182
4.5. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRA ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRA VONATKOZÓ ZÁRADÉKOK 183
5. A KECSKEMÉTI VÁSÁRHELYI PÁL ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA TAGINTÉZMÉNYEINEK HELYI TANTERVE. 186

BEVEZETŐ

Tisztelettel köszöntjük abból az alkalomból, hogy a Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját olvassa.

Köszönjük azon közreműködők tevékenységét, akik mindent megtettek azért, hogy ez a program az érintettek számára érthető, elfogadható, előrevivő legyen, amely valóban őszintén, hűen tükrözi az intézményeinkben folyó munkát.

Kívánjuk azt, hogy a pedagógiai program módosítása után is az intézmények és az intézményeket használók megelégedésére működjenek, őrizzék meg értékeiket.

Szalayné Mónus Ildikó
intézményvezető

Hatvani Mónika	Szóvárhegyi Andrea	Wamzer Gabriella Éva
intézményvezető-helyettes	intézményvezető-helyettes	intézményvezető-helyettes

A program újabb felülvizsgálata és átdolgozása törvényi változások miatt vált szükségessé:

- *a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény;*
- *a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. Kormányrendelet, valamint az annak mellékletét képező Nemzeti alaptanterv;*
- *a kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet, valamint az annak mellékleteként kiadott kerettantervek* előírásainak megfelelően.
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

Az intézményünknek alkalmazkodnia kell a nemzeti köznevelésről szóló törvényben megfogalmazott célokhoz, igényekhez, folyamatos megújulásra készen. Ehhez állandóan figyelni és értékelni kell az intézmények legfontosabb partnereinek (szülők, tanulók, fenntartó) igényeit és elvárásait.

A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, értékes hagyományaira építve, széles tevékenységkínálattal, a gyerekek sokoldalú fejlesztésével és a fenntarthatóság pedagógiájának felhasználásával törekszik a kor kihívásainak megfelelni.

Intézményünk szerkezetében 2013. január 1-jén változás történt. Ettől az időponttól kezdve közös igazgatású köznevelési intézményként működik.

Az intézmény hivatalos neve:

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Székhelye: 6000 Kecskemét, Alkony u. 11.

Az intézmény tagintézményei és telephelyei:

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Móricz Zsigmond Általános Iskolája

Ügyviteli telephelye: 6044 Kecskemét, Iskola u. 1.

Tagintézmény telephelye: 6044 Kecskemét, Móricz Zsigmond u. 9.

Ágoston Gábor Zsolt

tagintézményezető

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ménteleki Általános Iskolája

Ügyviteli telephelye: 6000 Kecskemét-Méntelek, Kecskeméti u. 41.

Bólya István

tagintézményvezető

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Kadafalvi Általános Iskolája

Ügyviteli telephelye: 6000 Kecskemét, Boróka u. 4.

Lédeczi Katalin

tagintézményvezető

KECSKEMÉTI VÁSÁRHELYI PÁL ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA BEMUTATKOZÁSA

„… ha nemzetem egykor idézné
Hű nevemet, lelkem hallja s megérti e szót.”
(Vörösmarty: Vásárhelyi Pál sírkövére)

Intézményünk névadója, Vásárhelyi Pál mérnöki tudásával, szervezőkészségével, embert próbáló munkájával járult hozzá az ország „arcának” formálásához: *„szent akaratja*” nyomán gazdagabb lett az ország. Életútja példa a felnövekvő nemzedékek számára.

A Vásárhelyi Pál Általános Iskola 1989-ben nyitotta meg kapuját Kecskemét legfiatalabb kertvárosában, a Petőfivárosban. A modern épület nagy udvarral lehetőséget biztosít arra, hogy gyermekbarát, élhető környezetben tanulhassanak diákjaink. Az épület egy általános iskolának és - a városrész igényeinek megfelelően - 2006-tól egy „Kiválóra”minősített alapfokú művészeti iskolának ad otthont.

Az iskolánk légköre harmonikus és befogadó. A szomszédos SOS Gyermekfaluból, a város bel- és külterületeiről történik a beiskolázás. A családok mellett két alapítvány segíti oktató-nevelő munkánkat: a „Vásárhelyi Pál Általános Iskoláért” Alapítvány és a „Petőfiváros Gyermekeiért” Alapítvány. Támogatásukkal ápoljuk hagyományainkat. Ezek az iskola és a városrész névadójához, a nemzeti ünnepekhez, történelmi évfordulókhoz, eseményekhez, jeles napokhoz, az iskolai élethez kapcsolódó rendezvények, ünnepélyek. Gazdag a tantárgyi versenyeink köre. Elismert kulturális és sport rendezvényeink az évente megrendezésre kerülő Diákszínjátszók Városi Találkozója és az Országos Vásárhelyi Futófesztivál és az Oktoberfest. Mindezek megvalósulását európai uniós és helyi pályázatok írásával is segítjük.

Hagyományosan vonzóak, jól működnek helyi programjaink: az óvodaiskola, a nemzetiségi német nyelvű oktatás, angol emelt szintű oktatás, a matematika-informatika emelt óraszámú oktatás. Célul tűztük ki a magasabb szintű magyar és matematikaoktatást, idegen nyelvi oktatást beleértve az egyéni fejlesztést és a legkiválóbbak versenyeztetését. Kiemeltnek tekintjük, és az érvényesülési stratégia szempontjából fontosnak tartjuk az idegen nyelv (angol, német) színvonalas oktatását. Társadalmi elvárás az adott nyelv elemi kommunikációs szintjének elérése, a családok egy része igényli a differenciált felkészítést a sikeres alapfokú nyelvvizsgára. Igyekszünk tanítványainknak biztos anyanyelvi ismereteket nyújtani, és továbbra is segítjük a tehetséges tanulókat matematika, informatika, a vers- és prózamondás, valamint, idegen nyelv, sport és a diákszínjátszás területén.

Innovatív pedagógusainkra jellemző a módszertani sokszínűség, a szakmai nyitottság, az egymást támogató csapatmunka. Hangsúlyozzuk az osztályfőnöki munka sokrétűségét a közösségteremtésben és az önértékelés fejlesztésében.

2006-tól „Kiválóra minősített” Művészeti iskolánk feladata, hogy feltárja a művészet megörökítő és átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás értékes emberi alapképesség. A művészeti iskola feladatát, oly módon teljesíti, hogy olyan feladatokat ad, amelyek alkalmazásával a növendék alkalmassá válik:

- A tánc- és színművészet területén: előadói feladatok ellátására, színészi és táncos szerepek színvonalas megfogalmazására, a színházi és művészeti egyébe előadások követelményeinek megfelelően.
- Képző- és iparművészet területén: élményvilága vizuális megjelenítésére, kreativitásának bemutatására a művészetek különböző területén.

Intézményük 2016. őszétől a „Magyar Táncművészeti Főiskola Partnerintézménye és Gyakorlóhelye” címet viseli.

Azt az igényt igyekszik kielégíteni, hogy az iskolából kikerülve, valamennyi tanuló aktív részese legyen, akár, mint értő befogadója, akár, mint aktív szereplője a művészet világának.

A Vásárhelyi Pál Általános Iskola Tehetségpont és Referencia Intézmény. 2016. október 1 –je óta „Akkreditált Kiváló Tehetségpont” címet viselhetünk. A tehetséges és felzárkóztatásra szoruló tanulókat differenciált oktatásban részesítjük, csoportbontásban speciális, korszerű technikákkal fejlesztjük. Az ismeretátadás mellett törekszünk arra, hogy tanítványaink használható, gyakorlatias tudás és készségek birtokába jussanak. Mindezek biztosítják a gyermekek sikeres továbbhaladását a középiskolában, és ez az alapja a felnőtt életben való érvényesülésüknek, boldogulásuknak.

KECSKEMÉTI VÁSÁRHELYI PÁL ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA MÓRICZ ZSIGMOND ÁLTALÁNOS ISKOLÁJÁNAK BEMUTATKOZÁSA

„Én azt hiszem, annál nincs nagyobb öröm, mint valakit megtanítani valamire, amit nem tud, és nagyobb jótétemény sem.”
(Móricz Zsigmond)

Hetényegyháza Kecskemét városhoz tartozó településrész. Intézményünk a Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tagintézménye 2013-tól.

Alapfeladatunk a beiskolázási körzetünkbe tartozó tanköteles korú gyermekek általános műveltségének megalapozása. E feladat megvalósításának érdekében intézményünkben nyolc évfolyamos általános iskola működik.

A Móricz Zsigmond Általános Iskola Hetényegyháza egyetlen oktatási intézménye. Hetényegyháza Kecskeméttől 8 km-re elhelyezkedő „falusi jellegű” kertvárosrész. Kevés a munkahely, úgynevezett alvó település, ahová nagy szeretettel költöznek ki fiatal gyermekes családok.

A tanulók szociális helyzetét kb. 25 %-os szülői munkanélküliség határozza meg. Mindezekből következik, hogy sok a hátrányos helyzetű tanulónk, akik különféle szociális támogatásokra – rendszeres és rendkívüli segély, étkezési hozzájárulás – vannak utalva, csak így képesek elvégezni az általános iskolát.

Intézményünk közösségi feladatokat is felvállaló létesítmény, ezért rendkívül széles tevékenységi kör jellemzi. Az elmúlt 15 évben erőteljes kitelepülési hullám kezdődött, nőtt a lakosság száma, nőtt a gyereklétszám, (az elmúlt pár évben leállt) ennek következtében soha nem látott fejlődésen ment keresztül az iskola. Az utóbbi 10 évben 25 %-os gyereklétszám növekedés, 100 millió Ft-os fejlesztés történt, és ennek következtében a tantestület létszáma is gyarapodott.

Iskolánkban három épületben folyik az oktatás. Az alsó tagozati oktatás 3 épületben zajlik, a felső tagozat, a vezetőség irodái és a titkárság a központi épületben található. Iskolánk befogadó képessége 608 fő. Külön épületben, kulturált körülmények között folyik iskolánkban az étkeztetés.

Folyamatosan történik iskolánk környezetének szépítése, parkosítása.

A tanulók elhelyezésére jelenleg 23 tanterem, 3 csoportszoba, tornaterem, 2 számítástechnika terem, természettudományi előadó és nyelvi terem szolgál. Egyéb kiszolgáló helyiségek: az irodák, öltözők, szertárak és a vizesblokkok.

Az iskola bútorzata megfelelő – az általános iskolai oktatás alapkészleteivel rendelkezünk, amely az elmúlt években sokat korszerűsödött.

Az audiovizuális eszközellátottság jónak mondható. Rendelkezünk televíziókkal, videóval, magnókkal, írásvetítőkkel, diavetítőkkel, projektorokkal, digitális táblákkal, fénymásolóval és hangosító berendezéssel.

Iskolánkban 45 főállású pedagógus dolgozik. Elmondhatjuk, hogy 100 %-os a szakos ellátottságunk. Munkánkat 1 fő iskolatitkár segíti.

KECSKEMÉTI VÁSÁRHELYI PÁL ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA MÉNTELEKI ÁLTALÁNOS ISKOLÁJÁNAK BEMUTATKOZÁSA

„Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítson bennünket a jól végzett munka örömére, az alkotás izgalmára, hogy megtanítson szeretni, amit csinálunk, és hogy megtanítson megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”
(Szent-Györgyi Albert)

Méntelek kert-város. Kecsemét kertvárosi része, darabja, s ez a város-közelség, a települést körülvevő kiterjedt, ám egyre pusztuló, átalakuló szórvány tanyavilág egykor és ma is meghatározója, befolyásolója volt és maradt életünknek s az oktatás, nevelés folyamatainak. Az 1800-as években éppen a külterületi, iskolázatlan lakosság oktatásának szükségessége hívta életre az első tanyai iskolákat. Az 1856. novemberében Alsó- és Felső-Csődörön (a mai Méntelek területén) Balla István és Beregszászi Dániel tanítók vezetésével, bérelt tanyaépületekben indult a tanítás – a mezőgazdasági munkákhoz és a tanulók képességeihez igazodva. A kis iskolaszobákban tanuló gyerekek sokszor fél- vagy egy órát is gyalogoltak az iskoláig. A pusztai oktatás 160. évfordulóján, 2006-ban városi ünnepség keretében haranglábat is avattak az iskola előtt – az első tanítók és tanulók emléke előtt tisztelegve.

Később, az 1930-as években Klebelsberg népiskola politikája nyomán Méntelek környékén is megépültek az első, már kifejezetten tanítás céljára létesített, vörösfenyő padlós tanyai iskolák, melyek közül némelyikben pl. Felső Ménteleken még a 70-es években is folyt technika tanítás.

A jelenlegi „központi” iskola 1959-ben kezdte meg működését. Azután a későbbi években tornaterem, óvoda épült, bővült és alakult az iskola – köszönhetően az élén álló, elkötelezett vezetőknek és az iskoláért tenni akaró és tudó segítőknek. Jelentős előrelépés volt, amikor részben pályázati forrásból 2010. decemberében átadásra került az új épületszárny – ezzel megszűnt az osztályok vándorlása, a szükségtantermekben folyó tanítás.

Eddig a tények. Az épület azonban csupán tér. Otthonos és ismerős, az iskolai élet fontos tere, ahol egy sokszínű közösség lakik. Ettől aztán élő, élettel teli tér lesz. Olyan, ahol múlt és a jelen találkozik. A múlt azért, mert hozzánk tartozik. A jelen meg azért, mert a közösségben újabb történetek íródnak, hagyományok születnek. Azután lassan mindennapjaink és ünnepeink részévé válnak az örökölt és megteremtett hagyományok. Illenek hozzánk, ahogy mi is beleillünk a tájba. Az otthonosba és ismerősbe. A harmadik osztály. Vagy a negyedik. A galagonya és kökény bokrok, meghajlott hátú nyárfák közé. A szélhordta dombok

aranyhomokos lejtőire. Vagy épp a rétekre. A hullott lombba. Ez a táj persze nem a miénk. Nem szerepel a leltárban. Kölcsön kaptuk csak. Igyekszünk is vigyázni rá. Hol jobban, hol meg rosszabbul. Ha megértjük, ha megéljük: talán jobban megy.

A Ménteleki Iskola nem nagy. A lakosság sem nő ezer fölé régóta. A „központ” fejlődése is mértéktartó. Sajnos ma is sok a nélkülöző, szegény család. Az alacsonyan iskolázott szülő. Éppen ezért fontos a személyre szabott gondoskodás, az odafigyelés. Fontos, hogy mindenki fontos legyen. A tehetség és a nagy küzdelmek árán kicsit lépő gyerek. Az ellenőrzőt aggódva kinyitó szülő. Fontos, hogy utat találjunk egymáshoz. Legyen jó szavunk. A többi már tudomány, felkészültség és kompetencia, no és persze hit kérdése. Hiszen itt, ahol az iskola nem csak intézmény, de „élet-központ” minden kapcsolat és kapcsolódás, dicséret és kritika, esemény értelmet és jelentőséget nyer a ménteleki közösség terében is, ahogy a ménteleki térben zajló események is bejönnek az ódon csapóajtók mögé. Oda, ahol egykori diákjaink és tanáraink lelkének egy darabját is őrzik még a tablók, s ez a darabka néha visszahozza őket messziről a régi folyosóra– felidézni a múlt időt.

„Vendég vagy a világban, és ez a világszép vendégfogadó. Van napsugara, vize, pillangója, madara. Van virágja, rengeteg sok. Tanulj meg örvendeni nekik. Igyekezz többet törődni azzal, ami még a világ szépségeiből csodálatosképpen megmaradt, az emberiség minden pusztításai mellett is.”
Vass Albert

KECSKEMÉTI VÁSÁRHELYI PÁL ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA KADAFALVI ÁLTALÁNOS ISKOLÁJÁNAK BEMUTATKOZÁSA

„…harangot csak türelmes szenvedéllyel lehet önteni, még akkor is, ha tudja az ember, hogy sohasem hallja a kondulását. Hiszen úgysem saját hasznára önti.” (Ancsel Éva)

A Kadafalvi iskola gyökerei 100 évnél korábbra nyúlnak vissza. Jelenlegi épületében több átalakítással, bővítéssel évtizedek óta folyik az oktatás. Az iskola környezetét a nyugodt, csendes, természet közeli, családias légkör jellemzi. Évfolyamonként egy-egy osztályunkba nemcsak a beiskolázási körzetből, de Ballószögről, Kecskemétről, Helvéciáról és a környező tanyavilágból is járnak tanulók. Felnőtté váló volt tanítványaink szívesen hozzák gyermekeiket az intézménybe.

A városrész adottságaiból fakadóan az iskola egyfajta közösségi színtér, és mi igyekszünk minél több lehetőséget adni felnőttnek-gyereknek, hogy bejöjjenek hozzánk. Nyitottak vagyunk különféle programokra, lehetőséget adunk a szülőknek, hogy betekinthessenek az intézmény életébe, a gyerekek iskolai mindennapjaiba. Ha igénylik, megpróbáljuk segíteni őket apróbb-nagyobb problémáik megoldásában, ügyintézéseikben.

Osztálylétszámaink optimálisak ahhoz, hogy a képességek szerinti fejlesztést előtérbe helyezve oktassuk a tanulókat, éppen ezért a pedagógusok nagy gondot fordítanak a tankönyvválasztásra is.

Délutánonként a másnapra történő felkészülésen kívül számos szabadidős elfoglaltság is belefér az időbe. Ehhez jó eszközellátottság, számítógépterem internetes hozzáféréssel, jól felszerelt tornaterem biztosítja a tárgyi feltételeket. Igyekszünk széles körben lehetőséget biztosítani ahhoz, hogy minél több tanulónk találhasson az érdeklődési körének megfelelő programot - szakkörök, kézműves foglalkozások, színház- és mozi látogatás formájában.

Az egészséges testmozgáshoz barátságos környezet, füves játszótér, kiserdő, focipálya áll rendelkezésre. A Katona József Megyei Könyvtár fiókkönyvtára működik iskolánkban, így a könyvállományunk kiterjedt.

Egész évben az ünnepekhez, fontosabb eseményekhez kapcsolódva szervezünk programokat, közösségformáló, hagyományteremtő megmozdulásokat. Ezeken rendszeresen vendégül látjuk az óvodásokat, mert nagyon fontos számunkra az iskola utánpótlását biztosító

óvodai csoportokkal való hatékony együttműködés, jó kapcsolat. A leendő elsősöknek és szüleiknek Iskolanyitogató programsorozattal igyekszünk bemutatni intézményünket.

Természetesen mindez csak egy elhivatott pedagógusgárdával működhet jól. Nevelőink folyamatosan továbbképzik magukat, hogy lehetőség szerint minden téren felkészültek legyenek.

AZ INTÉZMÉNY KÜLDETÉSNYILATKOZATA

A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni:

1. Intézményünkben olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- Az intézmény életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
    - tanuló és tanuló,
    - tanuló és nevelő,
    - szülő és nevelő,
    - nevelő és nevelő között.

2. Intézményünkben a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg és testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapműveltséget nyújt,
- intézményünk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben, az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,

- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánumra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

3. Intézményünk – elsősorban a szülőkkel ápolt kapcsolatok révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai,
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városunkban található iskolákkal és közművelődési intézményekkel,
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

4. Intézményünk minden tanuló számára biztosítani kívánja az esélyegyenlőséget.

Ennek érdekében:

- biztosítjuk a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára a képesség-kibontakoztató foglalkozásokat, melyek lehetővé teszik számukra a sikeres integrációt, illetve azt, hogy képesek legyenek megfelelni a sikeres társadalmi beilleszkedés követelményeinek.

5. Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,

- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és a helyes megoldásra törekszik,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjét illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
    - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
    - a természet, a környezet értékeit,
    - más népek értékeit, hagyományait,
    - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,

- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

AZ ISKOLA JÖVŐKÉPE

1. Hosszú távú célok:

- Célunk a kiemelt figyelmet igénylő tanulók (sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, és a kiemelten tehetséges tanulók) valamint HH és HHH-s tanulók esélyegyenlőségének megvalósulása.
- Az intézményi esélyegyenlőségi intézkedéseink alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.
- Az intézmény minden tanuló számára biztosítsa a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférést.
- Valósuljon meg az esélyteremtés, és a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása.
- Célunk, hogy SNI tanulóinkat felkészítsük arra, hogy a többségi társadalomban teljes értékű, önálló

2. Rövid távú céljaink:

- Valósítsuk meg az egyenlő bánásmód elvét és a megkülönböztetés tilalmát az oktató-nevelő munka során!
- Segítsük elő a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítását!
- Együttnevelést célzó hosszú távú oktatásszervezést hozzunk létre!
- Az esélyegyenlőséget a tanulók teljes személyiségének fejlesztésében valósítsuk meg!
- Az SNI tanulókat integráltan neveljük!

- A HHH tanulók legalább ugyanolyan arányban vegyenek részt az iskola tanórán kívüli programjaiban, mint a nem HHH tanulók!
- A folyamatos visszacsatolással és értékeléssel az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség elveit érvényesítsük!
- Kövessük figyelemmel a HHH tanulók tehetségének kibontakoztatását!
- A HHH és SNI tanulók tehetségüknek, tudásuknak megfelelő középfokú (lehetőség szerint érettségit adó) intézményben tanuljanak tovább!
- A HHH tanulók kompetenciamérésen elért eredményei javuljanak!
- A multikulturális tartalmak minden tanuló számára legyenek ismertek, elfogadottak!

3. Feladataink, intézkedéseink:

- Az intézmény befogadóvá tétele
- Az integrációt támogató oktató-nevelő munkánk feltételeinek javítását célzó eredményes pályázatok írása
- Tanulóbarát tantermek kialakítása, melyekben lehetőség van a különböző, az együttnevelést biztosító munkaformák használatára
- Az esélyegyenlőség megvalósításához szükséges optimális feltételek biztosítása: humánerőforrás-fejlesztés, alkalmazott pedagógiai módszerek és szemléletmegújítás, esz-közellátottság
- Óvoda-iskola átmenetet támogató szakmai együttműködések szervezése, megteremtése
- Az elsős tanulók osztályba sorolásánál a hátrányos helyzetű tanulók arányos szétosztása
- A szülők iskolai végzettségének és gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságának naprakész nyilvántartása az iskolába felvett tanulók szüleinek nyilatkozata alapján
- A HH és HHH tanulók szülői hátterének felmérése.
- A HHH gyerekekre egyéni fejlesztési tervek készítése, rendszeres értékelési rendszer megteremtése.
- A tanítási-tanulási folyamat egyénre szabott megszervezése az egyéni fejlesztési tervek alapján. A tanulók teljesítményének személyre szóló, differenciált értékelése.
- A HHH tanulók fejlődésének folyamatos figyelemmel kísérése, rendszeres kapcsolattartás a szülői házzal
- Külső szakemberek alkalmazása az esélyegyenlőségi program megvalósítása érdekében
- A HHH tanulók bevonása a továbbtanulást elősegítő tehetséggondozó programokba

- A sajátos nevelési igényű tanulóink habilitációs és rehabilitációs foglalkozásainak szakszerű biztosítása. A közösségbe való beilleszkedésük segítése. Reális énkép kialakítása.

1.NEVELÉSI PROGRAM

1.1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ- ÉS OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI

Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink

- Szeretetteljes, biztonságérzetet nyújtó légkörben a gyermekek elfogadása és minél teljesebb megismerése. Belső differenciálással változatos tevékenységek, munkaformák segítségével a gyermekek képességeinek fejlesztése az értelem, érzelem és a fizikum területén.
- Tevékenység- és problémaközpontú nevelési-oktatási környezetben a felfedeztető tanítási-tanulási gyakorlatra helyezzük a hangsúlyt a fokozatosság és folyamatosság elvének érvényesítésével.
- Nemzetünk szellemi és természeti értékeinek, kultúrájának megismertetése és cselekvő részeseként megőrzése. A társadalmi normák elsajátíttatása, a demokratikus magatartásformák kialakítása, gyakoroltatása.
- Az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.
- Tagintézményeink meghatározott önállóságának tiszteletben tartása.

Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében:

- Kiemelt feladatunk a gyermekek önértékelési és önálló ismeretszerzési képességének kialakítása, és fejlesztése.
- Az életkoruknak megfelelő elvárások, követelmények megismertetése mind a tanulás, mind a kommunikációs, és a viselkedéskultúra terén.
- Fejlesztjük az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességeket.
- Arra törekszünk, hogy csökkentsük a gyermekek körében az indulási hátrányokat, mérsékeljük az iskolarendszerben meglévő szelektív hatásokat
- Biztosítjuk a szegregációmenetes együttnevelési környezetet, az egyenlő hozzáférést és az esélyegyenlőséget.
- Célunk az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóinkban.

- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, az értékes alkotások iránti igény megalapozása.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségeit kimunkáló pedagógiai tevékenység.
- Támogatjuk a digitális írástudás széleskörű elterjesztését, mindennapi gyakorlattá válását
- Általános célunknak tekintjük, hogy az intézményünkben dolgozó pedagógusok módszertani kultúráját folyamatosan korszerűsítsük.

1.2. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI, A PEDAGÓGUSOK, OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI

Az intézményünkben folyó nevelő – oktató munka alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselete váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

Kiemelt feladataink

- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
- Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
- Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
- Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.

- A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem.
- Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
- A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
- A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Nevelési céljaink megvalósítása érdekében:

- Az intézményben folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.
- Biztonságot nyújtó, tiszta, esztétikus környezet.
- Mindenfajta tevékenység kiinduló eleme a motiváció, a gyermek szempontjából fontos a felfedezés örömének a megteremtése. A motívumrendszer kialakításának lehetőségei között pedig első helyen kell említeni a sikerélményt.
- A tanítás, tanulás folyamatában változatos munkaformák, módszerek alkalmazása a megismerésen alapuló képességek fejlesztésére, az önálló munkavégzés és az együttműködési képességek fejlesztésére.
- A gyermekekkel foglalkozók személyes példamutatása.
- A pozitív gyermeki megnyilvánulások támogatása, elismerése.
- A lemaradó, felzárkóztatásra szoruló gyermekek felzárkóztatása.

- A gyermekek versenyre való felkészítése, versenyeztetése.
- Belső tartalmi együttműködés – mint eljárási mód – a célok teljesítésében és a feladatok végzésében.
- A tartalmi, személyi, tárgyi feltételek jobb kihasználása, valamint a szülők igénye szülte művészeti iskola és az óvodák, iskolák és a közművelődési egységek együttműködése.
- Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

  Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:
  - Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
  - Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Intézményünk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	- Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés A tanulók önálló elemző munkája.	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően

Pedagógusok feladatai:

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt–hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felöli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
  - A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
  - Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
  - A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
  - Változatos szervezési formák alkalmazása a tanítási órákon
  - A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
  - A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.

  - Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
  - A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.
- Munkafegyelem, a munkához való viszony
  - A munkaköri kötelességek teljesítése.
  - Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óraközi szünetekben.
  - Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
  - Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
  - Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
  - Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
  - Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
  - Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
  - Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
  - Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása
  - Továbbképzéseken való részvétel.
  - A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- A tehetséges tanulók gondozása
  - Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
  - Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
  - Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
  - A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
  - A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A tudomására jutott hivatali titok megőrzése.

- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselete a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése
  - Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
  - A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
  - A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
  - A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
  - Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.
  - A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása
  - Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
  - Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdélután, karácsonyi ünnepség).
  - Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
  - A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.
- Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel
  - Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.

  - Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
  - Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.
- Az iskolai munkafeltételeinek javítása
  - Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
  - Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
  - Az iskolai alapítvány működésének segítése.
  - Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
  - Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
  - Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.
- Aktív részvétel a tantestület életében
  - A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
  - Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
  - Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényekein.
- Az iskola képviselete
  - A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
  - Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
  - Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
  - Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
  - Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.
  - A település rendezvényein, eseményein való részvétel.
- Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport életében, civil szervezeteiben.
- A vezetői feladatok ellátása
  - Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
  - Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
  - A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

- Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal
  - A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
  - Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
  - Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
  - Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).
- Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.
- A pedagógus a tanuló értékeléséről az elektronikus naplón keresztül rendszeresen értesíti a szülőket.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen tájékoztatja a szülőket.

- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával, figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékosságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.

- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Vezeti az osztálynaplót (elektronikus napló), hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- A tanév elején összeállított munkaterv
  - Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
  - Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
  - Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
  - Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
  - Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
  - Az osztály diákközösségének vezetői.
  - Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.

Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői:

  - A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
  - Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
  - A választott középiskolák közül az elsőként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - A választott középiskolák közül a másodikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya

  - A választott középiskolák közül a harmadikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
  - Továbbtanulás iskolatípusok szerint
  - Gimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
  - Szakgimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
  - Szakiskolába felvett tanulók száma és aránya
  - Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya
- **A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén**
  - Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
  - Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
  - A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
  - Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
  - Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
  - A közösségi tevékenység (közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
  - A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).

1.3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket. Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére.

„A NAT – az iskolák szakmai önállóságának teret engedve – lefekteti a köznevelés szemléleti, elvi és tartalmi alapjait, azaz meghatározza az alapműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait minden magyarországi iskola számára.”

Intézményi szinten egészséges lelkületű, a jó iránt fogékony, továbbfejleszthető és fejlődést igénylő gyermekek lépjenek ki intézményünkből.

A gyermekek a különböző szintű adottságaikkal, az eltérő mértékű fejlődésükkel, szervezett ismeretközvetítéssel, spontán tapasztalataikkal összhangban, minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

- Az intézményvezetőnek, tagintézmény-vezetőinek, pedagógusoknak, pedagógiai munkát segítőknek, szülőknek együtt kell működniük a gyermekek testi, lelki, szellemi fejlődése érdekében.
- Az intézmény minden dolgozójának a nevelés elsődlegességét hangsúlyozva, egymás munkáját segítve kell tevékenykednie.
- Fontos a demokratikus légkör, a gyermekközpontúság, az értelmes fegyelem, a jó közérzet, nyugodt, harmonikus tevékenység, a reális énkép kialakításának biztosítása, a gyermekek életkori fejlettségének figyelembevétele.
- Egyértelmű elvárások, követelmények megfogalmazása, rendszeres, sikeresen teljesíthető feladatok, következetes ellenőrzés, útmutató, fejlesztő értékelés.
- A nevelési-tanulási folyamat adjon teret a színes, sokoldalú óvodai, iskolai életnek, a tanulásnak, játéknak. Fejlessze a gyerekek önismeretét, együttműködési készségüket eddze kitartásukat, akaratukat. Járuljon hozzá életmódjuk, szokásaik kialakításához.

Intézményünk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

- **Kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv alapján**
  - Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

  - Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

  - Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

  - Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

  - Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

  - Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

  - Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra,

hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan vegyen részt a közügyekben.

- Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, amely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

- **További releváns kompetenciaterületek**

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

- **A tanulók erkölcsi nevelése.**

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

- **A tanulók értelmi nevelése.**

Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés támogatása.

- **A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.**

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

- **A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.**

Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása. A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek segítése, szociális érzékenység kialakítása.

- **A tanulók akarati nevelése.**

Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

- **A tanulók nemzeti, hazafias nevelése.**

A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

- **A tanulók állampolgárságra, demokráciára nevelése.**

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés

szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

- **A tanulók munkára nevelése.**

Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

- **Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése**

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

- **A családi életre nevelés**

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is

- **Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulókban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

- **Fenntarthatóság, környezettudatosság**

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének meg-őrzésébe, gyarapításába.

- **Pályaorientáció**

A felnőttlét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése. Tudatosítanunk kell a tanulókban, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra.

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A sajátos nevelési igényű tanulók továbbtanulására különös gondot kell fordítani.

- **Gazdasági és pénzügyi nevelés**

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

- **Médiatudatosságra nevelés**

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

- **A tanulás tanítása**

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek, és stílus; azokat hogyan lehet alkalmazni, miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

- **A testi és lelki egészségre nevelés**

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek

lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A tanulók váljanak képessé személyi és vagyonbiztonságuk megteremtésére.

1.4. A TELJESKÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK, KÖRNYEZETI NEVELÉS

Az EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS kialakítja a FELELŐSSÉG-ÉRZETET MAGUNK, és KÖRNYEZETÜNK IRÁNT, mert a mai „betegeskedő" társadalomban legfőbb érték az egészség.

Az egészséghez való jog alapvető emberi jog ezért elő kell segítenünk, hogy e jog gyakorlásához megfelelő ismeretekhez jussanak.

„A TÁMOP 6.1.2. A.14/1 pályázat fenntartási ideje alatt (2020/21. tanévvel bezárólag) az alábbi egészségnevelési alprojektek megtartására kerül sor:

- Test- és szájhigiéné.
- Délutáni szabadidő.
- Sport-nagyrendezvény.
- Ivóvíz.
- Lépés-számláló.
- Élelmiszer-táplálkozás.

- **Az intézmény egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:**
  - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
  - tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
    - az egészséges táplálkozás-mozgás,
    - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
    - a családi és kortárskapcsolatok (konfliktuskezelés és kommunikáció),
    - a környezet védelme,
    - az aktív életmód, a sport,
    - a testápolás (személyes higiénia) és öltözködés,
    - az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
    - a szexuális fejlődés területén.
- **Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.**
- **Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:**

  - a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
    - testnevelés órák,
    - játékos, egészségfejlesztő testmozgás,
    - az iskolai sportkör foglalkozásai,
    - tömegsport foglalkozások,
    - úszásoktatás
  - a helyi tantervben szereplő környezetismeret, természetismeret, biológia, testnevelés tantárgyak tananyagai,
  - az egészségtan tantárgy oktatása 1-4. évfolyamon órarend szerint az intézményegység helyi tantervében szereplő program alapján,
  - az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek,
  - évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (témanap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára,
  - az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások,
  - szakkörök,
    - témanapok – természeti ünnepekről való megemlékezés,
    - sportversenyek
  - az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
  - évente legalább egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartása,
    - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében.

(A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

- Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:
  - saját élményen alapuló szituációs játékok,
  - kirándulásokon egészséges étkezés biztosítása,
  - szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programok,
  - a média egészséget meghatározó szerepe,
  - tartós egészségkárosodással élő társak segítése,
  - gerincvédelem, gerinckímélet

1.5. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK KIEMELT FELADATAI:

- a tanulókban a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása,
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
  - a környezet fogalmával,
  - a földi rendszer egységével,
  - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
  - a környezetvédelem lehetőségeivel,
  - lakóhelyünk természeti értékeivel,
  - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan
- A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.
- Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
  - a helyi tantervben szereplő környezetismeret természetismeret, biológia-egészségtan, földrajz tantárgyak tananyagai,
  - az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek
- a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

  - minden évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre, vagy tanulmányi kirándulások keretében a környezeti értékek felfedezése (túranap, múzeumi, állatkerti órák stb.),
  - a természet és környezetvédelem jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezünk meg és tudatosítjuk jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő projektet, témanapot, vetélkedőt, akciót szervezünk,
  - a szelektív hulladékgyűjtés megszervezése

1.6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését,
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő,
- a sajátos nevelési igényű,
- a kiemelten tehetséges

1.7. HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK EGYÉNI FEJLESZTÉSE

- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés, mely a pedagógiai program mellékletét képező „Intézményi integrációs program” alapján folyik,
- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások,
- egyéni foglalkozások,
- a tanulók háromhavonkénti fejlesztő értékelése a szülőkkel közösen,
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,

- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése,
- iskolai sportkör, szakkörök,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- családlátogatások,
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

1.8. A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások,
- egyéni foglalkozások,
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés,
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése,
- iskolai sportkör, szakkörök,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- családlátogatások,
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

1.9. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg. Az irányelvben foglaltak szerint a fogyatékosság, a pszichés fejlődési zavar típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-tanító, terapeuta, kompetenciája:

- az egyéni és csoportos fejlesztő programok összeállítása,
- a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés tervezése, végrehajtása,
- közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs, fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban

A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl az adott sérüléstípusra előírt habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján - terápiás egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt. Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához szükség esetén igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények, az utazó gyógypedagógusokat alkalmazó intézmények szolgáltatásait.

1.10. TEHETSÉGGONDOZÁS

Intézményünk nevelő – oktató munkájának kiemelkedő feladata tanulóink tehetségének, képességének kibontakoztatása. Fontos, hogy minél előbb felismerjük a tehetségre utaló jellemzőket, tulajdonságokat, attitűdöket (Gardner – féle többszörös intelligencia területei). Minden diáknak lehetőséget kell kapnia, hogy képességének megfelelően teljesítsen. A pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet a tehetséges tanítványokra, hogy fejlesztésük megfelelő gondozással történjen. E tevékenység kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt, együttműködést feltételez a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó szakemberekkel, intézményekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- tehetséget felismerő pedagógiai helyzetek teremtése a tanórai, vagy a tanórán kívüli foglalkoztatásokon,

- emelt óraszámú tantárgyak tanítása,
- differenciált tanórai munka,
- tehetséggondozó programok,
- felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre,
- felkészítés középiskolai tanulmányokra,
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése,
- kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről,
- versenyeztetés: tantárgyakhoz köthető, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten

1.11. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

- A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

- Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együtteléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása. A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

- Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.
  - A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
  - A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
  - Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak. Az egységes alapokra épülő differenciálás

Intézményünk pedagógiai tevékenysége teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési céloknak megfelelő tanítási folyamat, tanulási tevékenység.

A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

- A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:
  - Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
  - A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának kibontakoztatása.
  - Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
  - Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
  - Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában) a tanulók tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét kell előtérbe állítani.
  - A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítésben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
  - A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi egyéb (tanítási órán kívüli) tevékenységek segítik:

- Hagyományőrző tevékenységek.
  - Minden tanév folyamán ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1956. október 23-a, 1848. március 15-e évfordulóján, karácsonykor, a 8. osztályosok ballagásakor, október 6-án, a magyar kultúra napján, a kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapján, a költészet napján, a holokauszt áldozatainak emléknapján, és a Nemzeti Összetartozás Napján.
- Diákétkeztetés.
  - A tanulók számára – igény esetén – napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) vagy ebédet (menzát) biztosítja az intézmény működtetője. Az étkezési térítési díjakat az általa meghatározott módon kell befizetni.

- Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.
  - Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.
  - Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órát szervezünk.
  - A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.
  - További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
  - A felzárkóztató foglalkozások sajátos formái az egyéni foglalkozások. Az egyéni foglalkozások a köznevelési törvény előírása alapján heti két órában kerülnek megszervezésre.
- Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés.

Az iskola – amennyiben a feltételek adottak a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszteri rendeletben szereplő előírásoknak – a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányainak ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervez.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés keretei között a tanulók

- egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása,
- fejlődésének elősegítése,
- a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képesség-kibontakoztató felkészítésben.

A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése az oktatásért felelős miniszter által kiadott program alkalmazásával történik.

- Iskolai sportkör:
  - Az iskolai sportkör foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi

testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

- Szakkörök:
  - A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művészek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók:
  - A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.
- Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok):
  - Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szervezhetnek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A témanapokon, témaheteken feldolgozásra kerülő ismereteket a nevelőtestület az iskola az éves munkatervében határozza meg.
- Tanulmányi kirándulások:
  - Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára gyalogos vagy kerékpáros tanulmányi kirándulásokat szerveznek a lakóhely és környékének természeti, történelmi, kulturális értékeinek megismerése céljából.
- **Határtalanul! a nemzeti összetartozás operatív programja**:
  - Keretében magyarországi iskolák tanulói az állam támogatásával osztálykiránduláson vehetnek részt a szomszédos országok magyarlakta területein,

így személyes tapasztalásokat szereznek a külhoni magyarságról. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

- Osztálykirándulások:
  - Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szervezhetnek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.
- Erdei iskolák, táborozások:
  - A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik, illetve az iskolai szünidőkben szervezett táborozások. Az erdei iskolai foglalkozásokon és a táborozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.
- Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás:
  - Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.
- Szabadidős foglalkozások:

- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

- Iskolai könyvtár:
  - A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.
- Hit- és vallásoktatás:
  - Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.
- Diákönkormányzat.
  - A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére, az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott pedagógus segíti.
  - A diákönkormányzat az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseinek megvalósítását az életkori sajátosságok fegyelembevételével, sajátos eszközökkel, a tanulói aktivitás és öntevékenység fejlesztésével segíti.
  - A diákönkormányzat vezetője beszámolási kötelezettséggel tartozik a végzett munkáról az őt megválasztó közösségnek, tájékoztatási kötelezettsége van iskolavezetés és nevelő-testület felé.

A diákönkormányzat célja:

- A tanulók, tanulóközösségek érdekképviselete valamennyi, a tanulókat érintő kérdésben.
- A diákjogok érvényesítése.
- Az iskolával együttműködve a közösségi élet szervezése.

Feladata:

- Képviseli a tanulókat minden őket érintő kérdésben.
- Él döntési, egyetértési, véleményezési és javaslattevő jogkörével.
- Ezeket a jogokat a diákönkormányzat saját működési szabályzatában rögzíti.
- A diákönkormányzat jogkörénél fogva részt vesz az iskolai élet szervezésében, munkájával segíti az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott célkitűzések megvalósítását, az alábbi területeken:
  - tanulmányi munka,
  - sportélet,
  - túrák, kirándulások,
  - kulturális programok,
  - iskolaújság és iskolarádió

Tevékenységi formák:

- Munkaterv alapján szervezetten dolgozik, összefogja az osztályok önkormányzati képviselőit.
- Üléseit naptári terv szerint havonta tartja.
- Évente két alkalommal iskolagyűlésen értékeli a végzett munkát.
- Élő, rendszeres kapcsolatot tart az iskolavezetéssel, közvetíti a diákok véleményét, javaslatait, az iskolai fórumokon.
- Tevékenyen részt vesz kulturális programok szervezésében, levezetésében.
- Önállóan is szervez programokat, pl: hulladékgyűjtés.
- Szervezi, rendezi és levezeti a DÖK-napokat.
- Tevékenységével hozzájárul a tanulók egészséges életvitelének kialakításához.
- Iskolán belül segíti megteremteni a diákok kulturált szórakozási lehetőségeit, szervezi a zenés-táncos programokat.
- Mindezekhez igényli és kéri a nevelőtestület támogatását

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

- A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában diákönkormányzat működik.
- A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
- A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
- A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
- tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
- sportélet;
- túrák, kirándulások szervezése;
- kulturális, szabadidős programok szervezése;
- a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).

- Ezekben a kérdésekben
  - az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
  - a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.
- Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.
- A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
  - az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
  - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
  - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
  - a házirend elfogadása előtt.
  - A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) vagy a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.

1.12. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

1.13. A PEDAGÓGUSOK ÉS A TANULÓK KAPCSOLATTARTÁSA ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSE

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,

  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzeten keresztül írásban) tájékoztatják.
- A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökükhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az igazgató tanácshoz, illetve a szülői közösség fordulhatnak.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az igazgató tanáccsal, illetve az szülői közösséggel.

1.14. A SZÜLŐK ÉS PEDAGÓGUSOK KAPCSOLATTARTÁSA

- A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
- A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:
  - Egyéni megbeszélések:

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

  - Családlátogatás:

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

  - Szülői értekezlet:

Feladata: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása

    - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,

- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

– Fogadó óra:

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

– Nyílt tanítási nap:

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

– Írásbeli tájékoztató:

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

– Családi nap:

A rendezvénye elsődleges célja, hogy a családoknak olyan elfoglaltságokat kínálunk, amelyek a különböző életkorú és érdeklődésű családtagok mindegyike számára vonzó, érdekes időtöltést jelenthet.

- A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
- A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az igazgató tanácshoz, illetve a szülői közösség fordulhatnak.

- A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy igazgató tanáccsal, illetve a szülői közösség.
- A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott vezetői fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.
- Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.
- A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az intézmény honlapján;
  - az intézmény fenntartójánál;
  - az intézmény irattárában;
  - a tagintézményekben.

1.15. A SZÜLŐI KÖZÖSSÉG ÉS AZ ISKOLA KÖZÖSSÉGEINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

- A szülői közösség az iskola közösségeivel a szülői közösség teljes jogú tagjain és a meghívottakon keresztül tartja egymással a kapcsolatot.
- A szülői közösség tagjai rendszeres időközönként – évente legalább két alkalommal – kötelesek tájékoztatni az általuk képviselteket a szülői közösség tevékenységéről, valamint kötelesek az általuk képviseltek kérdéseit, véleményét, javaslatait a szülői közösség felé továbbítani.
- A szülői közösség ülésein állandó meghívottként az alábbi személyek vehetnek részt:
  - az iskola igazgatója,
  - az tagintézmény-vezetők.
- Az iskola működéséről, az iskolai munkaterv feladatairól, végrehajtásáról az iskola igazgatója rendszeresen – évente legalább egy alkalommal – köteles tájékoztatni a szülői közösség.

1.16. A VEZETŐSÉG ÉS A NEVELŐTESTÜLET EGYÜTTMŰKÖDÉSE

- A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az intézményvezető segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.
- Az együttműködés fórumai:
  - az intézményvezetőség
  - a különböző értekezletek,
  - megbeszélések,
- Ezen fórumok időpontját az intézmény éves munkaterve határozza meg.
- A vezetőség az aktuális feladatokról a tanári helyiségeiben elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon keresztül értesíti a nevelőket.
- A vezetőség tagjai kötelesek:
  - a vezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
  - az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgatóság, a vezetőség (az intézményi tanács) felé.
- A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal, az intézmény vezetőségével.

1.17. A SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉGEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

- Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek, munkacsoportok folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.
- A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt a munkacsoportok vezetőivel közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:
  - a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
  - iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
  - iskolán kívüli továbbképzések,
  - a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

- A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

1.18. AZ INTÉZMÉNY VEZETÉSÉNEK ÉS KÖZÖSSÉGEINEK KÜLSŐ KAPCSOLATAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSE ISKOLÁN KÍVÜLI INTÉZMÉNYEKKEL

- Az intézményi munka megfelelő szintű irányításának érdekében az intézmény igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:
  - Az intézmény fenntartójával,
  - Az intézmény működtetőjével,
  - A területileg illetékes kormányhivatallal,
  - A helyi oktatási intézmények vezetőivel és tantestületeivel,
  - A területileg illetékes nevelési tanácsadóval.

  A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az intézményvezető a felelős.
- Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az intézmény rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel:
  - A tagintézményeket támogató alapítványok kuratóriumával,
  - A városi közművelődési intézményekkel,
  - A társadalmi egyesületekkel,
  - A gyermek- illetve ifjúsági szervezetekkel,
  - Az egyházak helyi gyülekezeteivel.

  A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az intézményvezető a felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az intézmény éves munkaterve rögzíti.
- A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn az illetékes egészségügyi intézmény dolgozóival, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.
- A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermekjóléti szolgálattal. A munkakapcsolat felügyeletéért az intézményvezető vagy a tagintézmény-vezetők a felelősek.

1.19. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

Tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (magántanulók, előrehozott érettségizők, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

- A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.
- Gyakorlati vizsgát kell tenni, szóbeli vizsgával együtt a készségtárgyakból: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés és sport, informatika.
- Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. Az intézmény *három időszakot biztosít a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítására: augusztus, január és április* folyamán (intézményi döntés szerint). A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott – közzétételre kerül az intézmény honlapján.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait magántanulóként végzi,

- hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozó vizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga tétele mellett lehetséges. A vizsgára a tanulót a szülő írásban jelentkezteti és felkészíti.

Egy osztályozó egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszerezni.

Különbözeti vizsga

A tanulót jogszabály értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnappal, a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkezteti és készíti fel a tanulót.

- Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:
  - írásbeli határozat alapján engedélyezték,
  - tanulmányait a … évfolyamon valamely tantárgyból emelt szinten kívánja folytatni, és megelőzően csak középszinten tanulta,
  - átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.
- Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni. A javító vizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskola bejáratára kell kifüggeszteni.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

- Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:
  - neki fel nem róható okokból elkésik, távol marad,
  - megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.

  Pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

TANTÁRGY	VIZSGÁK		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv és irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/Hit és erkölcstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv és irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/Hit és erkölcstan		SZÓBELI	
Történelem és állampolgári ismeretek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI

Testnevelés és sport			GYAKORLATI

1.20. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

Az iskola első évfolyamára felvételt nyer minden olyan tanköteles és iskolaérett gyermek, aki:

- Az iskola beiskolázási körzetében állandó vagy ideiglenesen bejelentett lakásban él.
- Illetve a fenntartó által előírt létszámkeretig minden gyermek, akinek szülei az intézményünket választották. Túljelentkezés esetén előnyben részesülnek a hátrányos helyzetű tanulók.
- Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
  - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
  - a szülő személyi igazolványát,
  - a gyermek lakcímkártyáját,
  - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást,
  - a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával,
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét,
  - különleges helyzetét igazoló dokumentumot

Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet minden tanuló,

- Aki beiskolázási körzetünkbe költözött.
- Körzeten kívüli tanuló abban az esetben, ha az osztályok létszáma ezt lehetővé teszi.
- A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
  - a szülő személyi igazolványát;
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
  - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
- Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az intézmény igazgatója dönt.
- Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minősítésű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az tagintézmény-vezető és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

- Az intézményben beadott felvételi kérelmeket a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben meghatározott sorrendben kell teljesíteni.
- Amennyiben intézményünk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.
- A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – a helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

1.21. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

- Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
  - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
  - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
  - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
  - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
  - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
  - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
  - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
- Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
  - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
  - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
- Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

  - a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- magasból esés - végtag sérülés

  - az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan,
  - tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
  - szakkörök
  - évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (témanap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

2.AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

Küldetésnyilatkozatunk:

Hitvallásunk szerint a gyermek maga az érték, s ezt a gyermek – szülő - pedagógus kölcsönös bizalmon alapuló együttműködése által gyarapítjuk.

2.1. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE, JELLEMZŐI

Intézményünk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

- A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet
  - 1. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”,
  - 2. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”.
  - 110/2012 Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
  - 3. sz. 17/2013. EMMI rendelet a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve

Az ***iskola óraterve*** mind tartalmában, mind szerkezetében tükrözi az iskolában folyó oktató-nevelő munkát meghatározó pedagógiai elveket és célokat.

A ***kötelező órák óraterve*** a minden tanuló számára kötelezően teljesítendő óraszámot tartalmazza. Ezek során sajátítják el a tanulók valamennyi tantárgy tananyagát, a megfogalmazott követelményeket, valamint a magasabb évfolyamra lépéshez szükséges továbbhaladás feltételeit.

A tantárgyi rendszer specialitásai:

- német nyelvoktató nemzetiségi oktatás:
  1.– 8. évfolyam
- emelt óraszámú oktatás informatikából:
  3 - 8. évfolyam
- emelt óraszámú/emelt szintű oktatás angol nyelvből:
  4 – 8. évfolyam
- emelt óraszámú oktatás matematikából:
  1. - 8. évfolyam

Az első osztályba való beiratkozást megelőzően, illetve a beiratkozás során tájékoztatjuk a szülőket, hogy milyen tantárgyak közül választhatnak az emeltszintű, illetve az emelt óraszámú oktatás keretében.

- Az **1. i osztályba** felvett tanulók emelt óraszámban tanulják a matematikát, a 3. évfolyamtól megkezdik informatikai tanulmányaikat. A 4. évfolyamtól választhatnak az angol és német idegen nyelv között.
- Az **1. n osztályba** jelentkezők csoportbontásban német nemzetiségi oktatásban részesülnek. A csoportba sorolás nagy körültekintést igényel a pedagógusok

részéről, ezért fokozottan figyelünk az átjárhatóságra. A végleges csoportok kialakítására 1. évfolyam végén kerül sor.

- Az **1. ói (óvodaiskola)** a harmadik évfolyamban kezdik az angol nyelv tanulását, a negyedik évfolyamon emelt óraszámban, majd az ötödik évfolyamtól emelt szinten tanulják a nyelvet.
- Az 1**. e (angol) osztályban** első évfolyamtól nyolcadik évfolyamig emelt óraszámban tanulják az angol nyelvet. Az 1. e osztályba felvett tanulók 1-2. évfolyamon emelt óraszámban tanulják az angol nyelvet teljes osztállyal. Csoportbontásra a 3. évfolyamtól kerül sor, a 3. évfolyamon heti 3 órában, 4. évfolyamtól 8. évfolyamig heti 4 órában tanulják a nyelvet. 4. évfolyam végén szintfelmérő, képesség szerinti csoportok alakítására kerül sor.

Az egyes osztályok, csoportok megnevezése az alábbiak szerint történik:

<table>
<tr><th>alsó tagozat:</th><th>felső tagozat:</th></tr>
<tr><td>i, mi: informatika-matematika osztály</td><td rowspan="2">i, mi: informatika-matematika osztály
ie: emelt óraszám
ia: alap óraszám

a: angol tagozatos osztály
ae: emelt szintű angol csoport
aa: emelt óraszámú angol csoport</td></tr>
<tr><td>ói: óvodaiskola</td></tr>
<tr><td>n, d: német nyelvoktató nemzetiségi osztály</td><td>n, d: német nyelvoktató nemzetiségi osztály</td></tr>
<tr><td>m: általános tantervű osztály</td><td>m: általános tantervű osztály</td></tr>
<tr><td rowspan="3">e: emelt óraszámú angol osztály</td><td>kv: kreatív osztály</td></tr>
<tr><td>s: sport osztály</td></tr>
<tr><td>e: emelt óraszámú angol osztály</td></tr>
</table>

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy az egyes osztályok specifikumainak megfelelő tárgyakból a **készség-, képességfejlesztésre**, az **ismeretek gyakorlására**, **kiegészítő ismeretek beépítésére** több idő jusson, illetve az 1.i, mi osztályban bevezetjük a **Képességfejlesztő sakk** tantárgyat.

2.2. A HELYI TANTERV TANTÁRGYAI, TARTALMAI, VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK

Kötelező és választható tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

i, mi osztályok

Tantárgyak	1. évfolyam				2. évfolyam				3. évfolyam				4. évfolyam			
	Kötelező óra	Szabadon tervezhető orakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	adon tervezhető orakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető orakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető orakeret	Választható órakeret	**Összes óra**
Magyar nyelv és irodalom	7	1		**8**	7	1		**8**	6	1		**7**	6	1		**7**
Angol/német nyelv *	-			**-**	-			**--**	-			**-**	2			**2**
Matematika	4	1		**5**	4	1		**5**	4	1		**5**	4	1		**5**
Etika / hit és erkölcstan	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Környezetismeret	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Ének-zene	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Vizuális kultúra	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Technika, életvitel és gyakorlat	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Testnevelés és sport / Képességfejlesztő sakk*	4 1			**5**	4 1			**5**	4 1			**5**	4 1			**5**
Informatika *	-			**-**	-			**-**	-	1		**1**	-	1	1	**2**
Összes kötelező óra a tv. alapján	23				23				22				24			
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				2				3				3		
Összes választható órakeret															1	
ÖSSZESEN:	23	2		**25**	23	2		**25**	22	3		**25**	24	3	1	**28**

A *- gal jelzett tantárgyak oktatása lehetőség szerint csoportbontásban zajlik.

Kötelező és választható tantárgyak és óraszámok az 1- 4. évfolyamon

e osztályok

Tantárgyak	1. évfolyam				2. évfolyam				3. évfolyam				4. évfolyam			
	Kötelező óra	Szabadon tervezhető orakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető orakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető orakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető orakeret	Választható órakeret	**Összes óra**
Magyar nyelv és irodalom	7			**7**	7			**7**	6			**6**	6	1		**7**
Angol nyelv*	-	2		**2**	-	2		**2**	-	3		**3**	2	2		**4**
Matematika	4			**4**	4			**4**	4			**4**	4			**4**
Etika / hit és erkölcstan	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Környezetismeret	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Ének-zene	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Vizuális kultúra	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Technika, életvitel és gyakorlat	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Testnevelés és sport	5			**5**	5			**5**	5			**5**	5			**5**
Összes kötelező óra a tv. alapján	23				23				22				24			
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				2				3				3		
Összes választható órakeret																
ÖSSZESEN:	23	2		**25**	23	2		**25**	22	3		**25**	24	3		**27**

A *- gal jelzett tantárgyak oktatása lehetőség szerint csoportbontásban zajlik.

Kötelező és választható tantárgyak és óraszámok az 1- 4. évfolyamon

ói osztályok

Tantárgyak	1. évfolyam				2. évfolyam				3. évfolyam				4. évfolyam			
	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**
Magyar nyelv és irodalom	7	1		**8**	7	1		**8**	6	1		**7**	6	1		**7**
Angol nyelv*	-			**-**	-			**-**	-	2		**2**	2	2		**4**
Matematika	4	1		**5**	4	1		**5**	4			**4**	4			**4**
Etika / hit és erkölcstan	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Környezetismeret	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Ének-zene	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Vizuális kultúra	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Technika, életvitel és gyakorlat	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Testnevelés és sport	5			**5**	5			**5**	5			**5**	5			**5**
Összes kötelező óra a tv. alapján	23				23				22				24			
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				2				3				3		
Összes választható órakeret																
ÖSSZESEN:	23	2		**25**	23	2		**25**	22	3		**25**	24	3		**27**

A *- gal jelzett tantárgyak oktatása lehetőség szerint csoportbontásban zajlik.

Kötelező és választható tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

n, d osztályok

Tantárgyak	1. évfolyam				2. évfolyam				3. évfolyam				4. évfolyam			
	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**
Magyar nyelv és irodalom	7			**7**	7			**7**	6	1		**7**	6	1		**7**
Német nyelv és irodalom*	1	1	3	**5**	1	1	3	**5**	1	1	3	**5**	2	1	2	**5**
Német népismeret	-	1		**1**	-	1		**1**	-	1		**1**	-	1		**1**
Idegen nyelv/Angol nyelv	-			**-**	-			**-**	-			**-**	1			**1**
Matematika	4			**4**	4			**4**	4			**4**	4			**4**
Etika / hit és erkölcstan	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Környezetismeret	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Ének-zene	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Vizuális kultúra	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Technika, életvitel és gyakorlat	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Testnevelés és sport	5			**5**	5			**5**	5			**5**	5			**5**
Összes kötelező óra a tv. alapján	23				23				22				24			
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				2				3				3		
Összes választható órakeret			3				3				3				2	
ÖSSZESEN:	23	2	3	**28**	23	2	3	**25**	22	3	3	**28**	24	3	2	**29**

A *- gal jelzett tantárgyak oktatása lehetőség szerint csoportbontásban zajlik.

Kötelező és választható tantárgyak és óraszámok 5 - 8 évfolyamon a osztályok

Tantárgyak	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**
Magyar nyelv és irodalom	4			**4**	4	1		**5**	3	1		**4**	4	1		**5**
Angol nyelv*	3	1	1	**5**	3	1	1	**5**	3	1	1	**5**	3	1	1	**5**
Matematika	4			**4**	3	1		**4**	3	1		**4**	3	1		**4**
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Etika / hit és erkölcstan	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Természetismeret	2			**2**	2			**2**	-			**-**	-			**-**
Biológia-egészségtan	-				-				1			**1**	2			**2**
Fizika	-				-				2			**2**	1			**1**
Kémia	-				-				1			**1**	2			**2**
Földrajz	-				-				2			**2**	1			**1**
Ének-zene	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Vizuális kultúra	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Hon-és népismeret	1			**1**	-			**-**	-			**-**	-			**-**
Informatika*	-	1		**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Technika, életvitel és gyakorlat*	1			**1**	1			**1**	1			**1**	-			**-**
Testnevelés és sport	5			**5**	5			**5**	5			**5**	5			**5**
Osztályfőnöki	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Összes kötelező óra a tv.alapján	26				25				28				28			
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				3				3				3		

Összes választható órakeret			1				1				1				1	
ÖSSZESEN:	26	2	1	**29**	25	3	1	**29**	28	3	1	**32**	28	3	1	**32**

A *- gal jelzett tantárgyak oktatása lehetőség szerint csoportbontásban zajlik.

Kötelező és választható tantárgyak és óraszámok 5 - 8 évfolyamon e osztályok

Tantárgyak	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**
Magyar nyelv és irodalom	4			**4**	4	1		**5**	3	1		**4**	4	1		**5**
Angol nyelv*	3	1		**4**	3	1		**4**	3	1		**4**	3	1		**4**
Matematika	4			**4**	3	1		**4**	3	1		**4**	3	1		**4**
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Etika / hit és erkölcstan	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Természetismeret	2			**2**	2			**2**	-			**-**	-			**-**
Biológia-egészségtan	-				-				1			**1**	2			**2**
Fizika	-				-				2			**2**	1			**1**
Kémia	-				-				1			**1**	2			**2**
Földrajz	-				-				2			**2**	1			**1**
Ének-zene	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Vizuális kultúra	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Hon-és népismeret	1			**1**	-			**-**	-			**-**	-			**-**
Informatika*	-	1		**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Technika, életvitel és gyakorlat*	1			**1**	1			**1**	1			**1**	-			**-**
Testnevelés és sport	5			**5**	5			**5**	5			**5**	5			**5**
Osztályfőnöki	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Összes kötelező óra a tv.alapján	26			**28**	25			**28**	28			**30**	28			**31**
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				3				3				3		

Összes választható órakeret																
ÖSSZESEN:	26	2		**28**	25	3		**28**	28	3		**31**	28	3		**31**

A *- gal jelzett tantárgyak oktatása lehetőség szerint csoportbontásban zajlik.

Kötelező és választható tantárgyak és óraszámok 5 - 8 évfolyamon
i, mi osztályok

Tantárgyak	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**
Magyar nyelv és irodalom	4			**4**	4	1		**5**	3	1		**4**	4			**4**
Angol/német nyelv*	3			**3**	3			**3**	3			**3**	3			**3**
Matematika	4	1		**5**	3	2		**5**	3	2		**5**	3	2		**5**
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Etika / hit és erkölcstan	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Természetismeret	2			**2**	2			**2**	-			**-**	-			**-**
Biológia-egészségtan	-								1			**1**	2			**2**
Fizika	-								2			**2**	1			**1**
Kémia	-								1			**1**	2			**2**
Földrajz	-								2			**2**	1			**1**
Ének-zene	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Vizuális kultúra	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Hon-és népismeret	1			**1**	-			**-**	-			**-**	-			**-**
Informatika*	-	1	1	**2**	1		1	**2**	1		1	**2**	1	1	1	**3**
Technika, életvitel és gyakorlat*	1			**1**	1			**1**	1			**1**	-			**-**
Testnevelés és sport	5			**5**	5			**5**	5			**5**	5			**5**
Osztályfőnöki	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Összes kötelező óra a tv. alapján	26				25				28				28			
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				3				3				3		

Összes választható órakeret			1				1				1				1	
ÖSSZESEN:	26	2	1	**29**	25	3	1	**29**	28	3	1	**32**	28	3	1	**32**

A *- gal jelzett tantárgyak oktatása lehetőség szerint csoportbontásban zajlik.

Kötelező és választható tantárgyak és óraszámok 5 - 8 évfolyamon
m osztályok

Tantárgyak	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**
Magyar nyelv és irodalom	4			**4**	4	1		**5**	3	1		**4**	4	1		**5**
Angol/német nyelv*	3			**3**	3			**3**	3			**3**	3			**3**
Matematika	4	1		**5**	3	1		**4**	3	1		**4**	3	1		**4**
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Etika / hit és erkölcstan	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Természetismeret	2			**2**	2	1		**3**	-			**-**	-			**-**
Biológia-egészségtan	-								1	1		**2**	2			**2**
Fizika	-								2			**2**	1	1		**2**
Kémia	-								1			**1**	2			**2**
Földrajz	-								2			**2**	1			**1**
Ének-zene	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Vizuális kultúra	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Hon-és népismeret	1			**1**	-			**-**	-			**-**	-			**-**
Informatika*	-	1		**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Technika, életvitel és gyakorlat*	1			**1**	1			**1**	1			**1**	-			**-**
Testnevelés és sport	5			**5**	5			**5**	5			**5**	5			**5**
Osztályfőnöki	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Összes kötelező óra a tv. alapján	26				25				28				28			
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				3				3				3		

Összes választható órakeret																
ÖSSZESEN:	26	2		**28**	25	3		**28**	28	3		**31**	28	3		**31**

A *- gal jelzett tantárgyak oktatása lehetőség szerint csoportbontásban zajlik.

Kötelező és választható tantárgyak és óraszámok 5 - 8 évfolyamon
kv osztályok

Tantárgyak	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**
Magyar nyelv és irodalom	4	1		**5**	4	1		**5**	3	1		**4**	4	1		**5**
Angol/német nyelv*	3			**3**	3			**3**	3			**3**	3			**3**
Matematika	4			**4**	3	1		**4**	3	1		**4**	3	1		**4**
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Etika / hit és erkölcstan	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Természetismeret	2			**2**	2			**2**	-			**-**	-			**-**
Biológia-egészségtan	-								2			**2**	1			**1**
Fizika	-								2			**2**	1			**1**
Kémia	-								1			**1**	2			**2**
Földrajz	-								1			**1**	2			**2**
Ének-zene	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Vizuális kultúra	1	1		**2**	1	1		**2**	1	1		**2**	1	1		**2**
Hon-és népismeret	1			**1**	-			**-**	-			**-**	-			**-**
Informatika*	-				1			**1**	1			**1**	1			**1**
Technika, életvitel és gyakorlat*	1			**1**	1			**1**	1			**1**	-			**-**
Testnevelés és sport	5			**5**	5			**5**	5			**5**	5			**5**
Osztályfőnöki	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Összes kötelező óra a tv. alapján	26				25				28				28			
Összes szabadon tervezhető órakeret		2				3				3				3		

Összes választható órakeret																
ÖSSZESEN:	26	2		**28**	25	3		**28**	28	3		**31**	28	3		**31**

A *- gal jelzett tantárgyak oktatása lehetőség szerint csoportbontásban zajlik.

Kötelező és választható tantárgyak és óraszámok az 5–8. évfolyamon n, d osztályokban

Tantárgyak	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**
Magyar nyelv és irodalom	4			**4**	4			**4**	3		1	**4**	4			**4**
Német nyelv és irodalom*	3	1	1	**5**	3		2	**5**	3		2	**5**	3		2	**5**
Német népismeret	1			**1**	-	1		**1**	-	1		**1**	-	1		**1**
Idegen nyelv/Angol nyelv*	-	1		**1**	-	1		**1**	-	1		**1**	-	1		**1**
Matematika	4			**4**	3	1		**4**	3	1		**4**	3	1		**4**
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Etika / hit és erkölcstan	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Természetismeret	2			**2**	2			**2**	-			**-**	-			**-**
Biológia-egészségtan	-			**--**				**-**	1			**1**	2			**2**
Fizika	-			**-**				**-**	2			**2**	1			**1**
Kémia	-			**-**				**-**	1			**1**	2			**2**
Földrajz	-			**-**				**-**	2			**2**	1			**1**
Ének-zene	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Vizuális kultúra	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Informatika*	-				1			**1**	1			**1**	1			**1**
Technika, életvitel és gyakorlat*	1			**1**	1			**1**	1			**1**	-			**-**
Testnevelés és sport	5			**5**	5			**5**	5			**5**	5			**5**
Osztályfőnöki	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Összes kötelező óra a tv. alapján	26				25				28				28			

Összes szabadon tervezhető órakeret		2				3				3				3		
Összes választható órakeret			1				2				3				2	
ÖSSZESEN	26	2	1	**29**	25	3	2	**30**	28	3	3	**34**	28	3	2	**33**

A *- gal jelzett tantárgyak lehetőség szerint oktatása csoportbontásban zajlik.

Kötelező és választható tantárgyak és óraszámok az 5-8. évfolyamon s osztályok

Tantárgyak	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**	Kötelező óra	Szabadon tervezhető órakeret	Választható órakeret	**Összes óra**
Magyar nyelv és irodalom	4	1		**5**	4	1		**5**	3	1		**4**	4	1		**5**
Angol/német nyelv*	3			**3**	3			**3**	3			**3**	3			**3**
Matematika	4			**4**	3	1		**4**	3	1		**4**	3	1		**4**
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2			**2**	2			**2**	2			**2**	2			**2**
Etika / hit és erkölcstan	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Természetismeret	2			**2**	2			**2**	-			**-**	-			**-**
Biológia-egészségtan	-								1			**1**	2			**2**
Fizika	-								2			**2**	1			**1**
Kémia	-								1			**1**	2			**2**
Földrajz	-								2			**2**	1			**1**
Ének-zene	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Vizuális kultúra	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Hon-és népismeret	1			**1**	-			**-**	-			**-**	-			**-**
Informatika*	-				1			**1**	1			**1**	1			**1**
Technika, életvitel és gyakorlat*	1			**1**	1			**1**	1			**1**	-			**-**
Testnevelés és sport	5	1		**6**	5	1		**6**	5	1		**6**	5	1		**6**
Osztályfőnöki	1			**1**	1			**1**	1			**1**	1			**1**
Összes kötelező óra a tv. alapján	26				25				28				28			

Összes szabadon tervezhető órakeret		2				3				3				3		
Összes választható órakeret																
ÖSSZESEN	26	2		**28**	25	3		**28**	28	3		**31**	28	3		**31**

A *- gal jelzett tantárgyak lehetőség szerint oktatása csoportbontásban zajlik.

Iskolánkban az ötödik évfolyamon választható **Dráma és tánc**, illetve **Hon- és népismeret** tantárgyak közül a **Hon- és népismeret** tantárgyat tanítjuk.

A miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható („**A változat”** illetve „**B változat”**) kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanítunk.

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
1-4. évfolyam	Ének-zene **A változat**
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom **A változat**
5-8. évfolyam	Matematika emelt szintű **A változat**
5-8. évfolyam	Biológia **B változat**
5-8. évfolyam	Fizika **B változat**
5-8. évfolyam	Kémia **B változat**
5-8. évfolyam	Ének-zene **A változat**

Tehetséggondozó szakkörök heti óraszámai

Tehetséggondozó szakkörök				
	5. évfolyam	**6. évfolyam**	**7. évfolyam**	**8. évfolyam**
matematika	1	1	1	2
magyar nyelv és irodalom	1	1	1	2
informatika	-	1	1	1

Szükség és igény szerint más szaktárgyi tehetséggondozó szakkörök is tervezhetőek.

2.3. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK

A kerettanterv a tantárgyak rendelkezésére álló órakeret 90 %-át fedi le. A fennmaradó 10 %-ot az iskola a kerettantervben rögzített tananyag elmélyítésére, a kulcskompetenciák fejlesztésére fordítja. A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontása illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása a nevelők szakmai munkaközösségeinek, munkacsoportjainak illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok feladata.

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontásához, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározásához iskolánk pedagógusai az egyes tantárgyak tanításához alkalmazott tankönyvek tankönyvkiadói által összeállított helyi tanterv ajánlásokat használják fel. Ezek elfogadásáról, iskolánkban történő alkalmazásáról az előbbi ütemezésnek megfelelően a nevelőtestület dönt.

Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol / német nyelvet tanulják, a német nemzetiségi nyelvű csoportokban a német nyelvet tanulják. Választható továbbá a saját pedagógusunk által tanított Etika tantárgy, illetve egyházi jogi személy által tanított Hit- és erkölcstan tantárgy minden évfolyamon. A szabadon választható tantárgyak rendszerét minden évben felülvizsgáljuk, és az igényekhez igazítjuk. Az iskola személyi feltételrendszere nem teszi lehetővé, hogy szorgalmi időszakban a tanuló pedagógust válasszon.

A foglalkozások megnevezésének, óraszámának, témáinak részletes kidolgozása az érintett pedagógusok, munkacsoportok feladata a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben a fenti ütemezés szerint.

2.4. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

- Az osztályba sorolás elve első osztályba lépéskor:
  - szülői, tanulói igények
  - törvényi szabályzók, osztálylétszám
  - tanítói konzultáció
  - intézményvezetői döntés
- Csoportbontás általános alapelve:
  - adott tantárgyak esetén változó,
  - személyi, anyagi, tárgyi feltételek megléte szerinti,

  - az osztályokon belül, illetve az osztályok között szervezett csoportok esetén a tanulókat teljesítményük alapján, képességeik, tehetségük figyelembe vételével az osztályt tanító, szaktanár javaslatára soroljuk azonos csoportokba – annak érdekében, hogy tempójukhoz a legmegfelelőbb módszereket alkalmazhassuk,
  - a csoportok kialakítására tanév végén kerül sor, de amennyiben kiderül, hogy a tanulócsoport programja egy tanulónak nehézséget okoz, illetve, képességei megengedik a magasabb szintű követelmények teljesítését, év közben, lehetőleg félévkor vagy tanév végén javasoljuk a csoportváltást,
  - megfelelő feltételek esetén lehetőséget biztosítunk a felső tagozaton, hogy diákjaink a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyat sávos bontásban tanulhassák, amennyiben a szakos ellátottság lehetővé teszi, már ötödik évfolyamtól kezdve, de hetedik évfolyamtól mindenképpen csoportbontásban oktatjuk a tantárgyakat
  - a csoportba sorolásnál figyelembe vehetők a felmérések százalékos átlageredményei, melyek szerint:
    - lemaradók: 65 % alatt
    - lassan haladók: 66-80%
    - gyorsan haladók: 81%-100%
  - Az érintett évfolyamok csoportjainak óraszámait, a fentiekben rögzítettük
- MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOM
  - Csoportba sorolási szempontok:
    - a tanulók ötödik és a hatodik év végi magyar nyelv és irodalom tantárgyak osztályzata,
    - a hatodik év végén megírt szintfelmérő eredménye alapján kialakított sorrend,
    - hangos értelmező olvasás, a szövegértés, a helyesírás felmérésének eredménye,
    - Ezen eredmények, valamint a tanítók és a szaktanárok véleményét is figyelembe véve hozzuk létre a mindenkori intézményvezetés által meghatározott csoportszámnak megfelelő csoportkialakítást.
- MATEMATIKA
  - Csoportba sorolási szempontok:

- 7. osztály év elején az ötödik és a hatodik év végi matematika osztályzata, valamint a hatodik év végén megírt szintfelmérőjének eredménye,
- A szintfelmérés elemei: a szintfelmérő anyagát, az érintett évfolyamok törzsanyagából merítve, a szakmai munkacsoport, a második félév során, munkacsoport értekezleten határozza meg, állítja össze.
- Ezen eredmények, valamint a tanítók és a szaktanárok véleményét is figyelembe véve hozzuk létre a mindenkori intézményvezetés által meghatározott csoportszámnak megfelelő csoportkialakítást.

- INFORMATIKA
  - Emelt (i, mi) óraszámban informatikát tanuló osztályok csoportbontásának szempontjai:
    - szaktantermek befogadó képességének figyelembe vételével történik a harmadik évfolyamon,
    - heti 1-1 órát biztosítunk a gyerekeknek az osztálynévsor alapján kettébontott heterogén csoportokkal,
    - 4. osztály év elejétől kialakul az alap és az emelt szintű csoport,
    - a csoportba sorolás elvei:
      - a 3. osztály éves munkája,
      - a tanév végén megírt szintfelmérő eredménye
    - az alap szintű csoport heti 1, az emelt szintű heti 2 órában folytatja a munkát
- TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT
  - az osztályokat két csoportba osztjuk
  - a csoportok összetétele megegyezik az informatika órán kialakított csoportokéval
- ANGOL NYELV

Osztályba/csoportba lépés feltételei az emelt óraszámú (3-4. osztály)/ emelt szintű angol nyelvi tagozat 5-8. évfolyamán:

Célunk a nyelvtanuláshoz szükséges alapvető készségek megalapozása, a nyelvtanulás szokásainak kialakítása, az angol nyelv iránti érdeklődés felkeltése, ébren tartása, a nyelvtanulás megszerettetése. A követelmények a gyakorlati nyelvi készségek elsajátítását szolgálják, azt, hogy a tanuló a nyelvet tudja hétköznapi helyzetekben használni. Tudjon információt adni és kapni saját közvetlen világáról. Fokozatosan növekedjen az önbizalma, hogy merjen megszólalni angol nyelven. A hatékonyabb és eredményesebb nyelvtanulás érdekében csoportbontásban tanítjuk az angol nyelvet. A tanulók teljesítményének,

tehetségének, terhelhetőségének függvényében a csoportok összetétele az évek során módosulhat, az átjárhatóságot szintfelmérő vizsga teljesítése estén biztosítjuk. Iskolánkban **olyan tankönyveket használunk az idegen nyelv oktatása során,** melyek a tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei c. pontban meghatározottaknak teljességgel megfelelnek.

- E osztály: 5. évfolyam
  - képességek alapján kialakított 2 csoport
  - Óraszám: I. csoport: 4 óra/ hét
    II. csoport: 4 óra/ hét

1. 4. év végén a diákok szintfelmérőt írnak, mely alapkészségeket
2. 5. évfolyamtól: a csoportba sorolás feltételei megegyeznek az ói. osztályoknál leírt feltételekkel

A más iskolákból érkező tanulók csoportba sorolása:

- szülői, tanulói kérésre
- személyes elbeszélgetés után
- osztályfőnöki, tanítói, szaktanári konzultáció után
- igazgatói döntés alapján
- előzetes tudásszint és hozott tanulmányi eredmény alapján kerül be adott csoportba.

- Ói osztály:
  - **3. évfolyam:**
  - osztálynévsor alapján 2 heterogén csoport
  - Óraszám: I. csoport: 2 óra/ hét
    II. csoport: 2 óra/ hét

Ezen az évfolyamon az angol nyelv új tantárgy. A tanév végén a diákok szintfelmérőt írnak, mely alapképességeket mér (szóbeliség és hangzó anyag értése).

A képességek szerinti csoportba sorolás feltétele: a szintfelmérő minimum 80%-os teljesítése. Maximális létszám: 20 fő. Pontszámegyezés esetén figyelembe veendő a diák terhelhetősége, órai teljesítménye, és házi feladatainak minősége.

Más intézményből érkező tanuló esetén:

A később osztályba kerülő diákok esetében a szülők és az iskola vezetősége közösen határozzák meg a feltételeket.

- **4. évfolyam:**

- a 3. évfolyam végén kialakított két, képesség szerint bontott csoportban folyik az oktatás
- Óraszám: I. csoport: 4 óra/ hét
  II. csoport: 4 óra/ hét

Csoportok közötti átjárhatóság feltétele:

- Emelt szintű csoportba kerülés feltétele az adott évfolyam tananyagához tartozó központi írásbeli teszt minimum 80%-os teljesítése. A csoportok maximális létszáma: 20 fő.
- Alapszintű csoportba kerülés feltétele az adott évfolyam tananyagához tartozó központi írásbeli teszt 80% alatti teljesítése, illetve tartós teljesítményromlás esetén tanári javaslat illetve indokolt szülői kérés alapján.

Más intézményből érkező tanuló esetén az osztályba lépés feltételei:

- a diák már legalább egy éve tanulja az angolt, mint idegen nyelvet az eredeti oktatási intézményében,
- minimum 80%-os eredménnyel teljesíti a 3. évfolyamban elsajátított tananyagot tartalmazó központi írásbeli tesztet.
- maximális létszám: 20 fő.

o **5-8. évfolyam:**

- Csoportbontás: 2 csoport
- Óraszám: emelt szintű csoport: 5 óra/ hét
  emelt óraszámú csoport: 4 óra/ hét

Csoportok közötti átjárhatóság feltétele:

- Emelt szintű csoportba (heti 5 óraszám) kerülés feltétele: írásbeli teszt eredményei alapján kialakított rangsor.

Más intézményből érkező diákok esetén emelt szintű csoportba lépés feltételei:

- a diák több éve tanulta az angol nyelvet, mint idegen nyelvet az eredeti intézményében,
- minimum 80%-ban teljesíti az adott évfolyam tananyagát tartalmazó központi írásbeli tesztet.
- Maximális létszám: 20 fő.

Osztályba/csoportba lépés feltételei a nem angol nyelvi tagozatos/ nem emelt óraszámú osztályok 3-8. évfolyamán:

A csoportba lépés feltételeit az iskola vezetősége és a szülők közösen határozzák meg mind az intézmény saját tanulói, mind más intézményből érkező diákok esetében.

- Német nyelv

Az 1. n osztályba jelentkezők csoportbontásban német nemzetiségi oktatásban részesülnek. Az alsó tagozaton, 1-4. évfolyamon a csoportba sorolás nem képességek szerint történik. Az optimális csoportok kialakítása nagy körültekintést igényel a pedagógusok részéről, ezért fokozottan figyelünk az átjárhatóságra, hiszen az alsós korosztály fejlődési üteme egyénenként igen eltérő. A csoport összetételénél a kiegyensúlyozottságra fektetjük a legnagyobb hangsúlyt/ nyelvi előképzettség, nemek aránya, tanulók főbb személyiség jegyei/. Célunk az általunk alkalmazott rendszerrel két egyforma ütemben haladó párhuzamos csoport kialakítása, amellyel a megfelelő szintű fejlődést és az esélyegyenlőséget kívánjuk tanulóink számára biztosítani.

Az 5. évfolyamtól a gyerekeket képességek szerinti csoportokba soroljuk. Ennek meghatározásánál több szempontot veszünk együttesen figyelembe.

- A negyedik évfolyam végén tett szintfelmérő vizsga eredménye.
- A tanuló tanulmányi eredménye.
- A tanítók véleménye a tanuló terhelhetőségéről, szorgalmáról.
- Szülői szándéknyilatkozat tartalma.

Osztályba/csoportba lépés feltételei a nem német nemzetiségi osztályok 4-8. évfolyamán

A csoportba lépés feltételeit az iskola vezetősége és a szülők közösen határozzák meg mind az iskola tanulói, mind más intézményből érkező diákok esetében.

- Tehetséggondozó csoport:
  - Iskolánkban csak felső évfolyamon, amennyiben lehetőség van rá, az adott szaktanár kérése és az intézmény órakerete alapján, szakköri formában biztosítunk tehetséggondozó foglalkozást a tanulók számára heti egy órában.

  Bekerülési szempontok:
  - a szaktanárok javaslata, személyes konzultációk,
- Felzárkóztató csoport:
  - Iskolánkban csak felső évfolyamon, lehetőség szerint a szaktanár által a leghatékonyabbnak ítélt formában biztosítjuk.
  - Órakeretben (órai differenciálás), szükség szerint felzárkóztató órák (egyéni vagy kiscsoportos) formájában.

  Bekerülési szempontok:
  - a szaktanári javaslatra, szülői, tanulói kérésre, személyes konzultációk alapján

- Fejlesztő foglalkozás:

  Csoportalakítást megelőző tevékenységek:
  - pedagógusok jelzése, gyógypedagógus vizsgálata,
  - Nevelési Tanácsadó vizsgálati kérelem beadása,
  - szakvélemény megérkezése után kezdődik el a fejlesztés

  A csoportok kialakítása:
  - A tanulási zavar tünetei/képességbeli nehézség alapján történik.
  - A szakvéleményben a közoktatási státuszon felül a diagnózis és az összegző értékelés tartalmazza a tüneteket.
  - Iskolai sajátosság, hogy órarendhez/művészeti órákhoz/sportkörhöz kell igazodni, így a legideálisabb összetételt választjuk.
  - Általában évfolyamonként, azon belül osztályonként, ha ez nem lehetséges, akkor életkorban közeli és megegyező problémával küzdő tanulók kerülnek egy csoportba.
  - A foglalkozások látogatása a szakértő mentesítő véleményéig kötelező.
- Felvételi előkészítő:
  - a 8. osztály tanulói és szülői igényeinek szeptemberi felmérése után, nevelőtestületi megbeszélés, igazgatói döntés alapján,
  - első félévben,
  - egyéni felkészítés a szaktanárral való egyeztetés alapján, esetenkénti konzultáció formájában, bármely felvételi tárgyból
- Tanulószobai foglalkozások csoportjainak alakítási menete:
  - Előzetes igényfelmérés. A szülők a megelőző tanév május végén, június elején írásban nyilatkoznak, igénybe kívánják-e venni a következő tanévben a tanulószobai szolgáltatást.
  - Előzetes tervezés. A szülők nyilatkozata alapján tervezzük az indítandó csoportok számát.
  - A csoportokat, a jelentkezők létszámának függvényében, lehetőleg két-három korcsoportban (5.-6. évfolyam, 7.-8. évfolyam) kell kialakítani.
  - Korrekciók. Utólagos kérelmek figyelembevétele.
  - Tanév elején a szülők írásban kérhetik az intézmény vezetőjétől az egész napos iskola, (a tanulószobán való részvétel) alóli felmentést.
- Kórusba lépés:

  - Előfeltétel: tiszta intonáció, biztos hallás, jó ritmusérzék.
  - Gyermekek meghallgatása 4. évfolyam végén.
  - Egy önálló dal eléneklése, dallamvisszhang, ritmusvisszhang.

2.5. ISKOLÁNK HELYI SAJÁTOSSÁGAI

2.6. ÓVODAISKOLA PROGRAM

Az óvodaiskola célkitűzése, alapelemei:

Az iskolássá válás egy kisgyermek életében nagy és fontos lépés. Felelősséget ró ez a szülőkre, pedagógusokra egyaránt. A kezdetek benyomásai, élményei meghatározzák a tanuláshoz, az iskolához fűződő viszonyt. Az érdeklődés, a tanulási vágy, szorongás az újtól, az ismeretlentől irányítják a gyermekek első lépéseit az iskolában.

Az óvoda-iskola közti átmenet problémáinak feloldására kiválóan alkalmas az óvodaiskola program, amelynek célja a gyermekek személyiség fejlődésének segítése a zökkenőmentes átmenet megoldásával, a képességfejlesztéssel és az értékelési rendszerrel.

Alapelemek

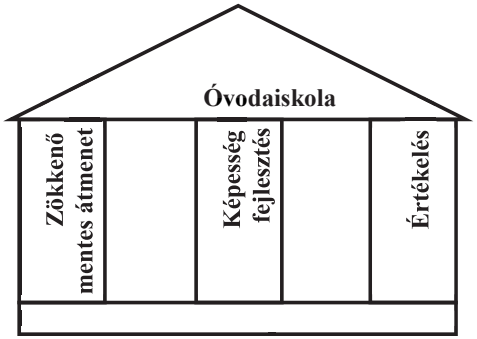

Zökkenőmentes átmenet

Törekszünk a személyi állandóság megteremtésére, amely megnöveli a gyermekek biztonságérzetét. Az óvodapedagógusi diplomával is rendelkező tanító nagycsoportban „elémegy” a gyermekeknek, vagyis óvodapedagógusként velük dolgozik, az óvó nénijük pedig továbbkíséri őket 1. osztályba, s mint pedagógiai asszisztens tevékenykedik. A leendő másik tanító már tavasztól kezdődően hospitál a nagycsoportban, ismerkedik a gyermekekkel. Ily módon több évet együtt tölthetnek a gyermekek egy-egy pedagógussal, amely ebben az életszakaszban igen fontos.

Felbecsülhetetlen hozadéka az ilyen típusú átmenetnek, hogy az az ismeret, melyet az óvodában megszereznek a pedagógusok a gyermekekről, nem vész el. A kisgyermeknek nem kell új

közösségbe beilleszkednie iskolakezdéskor. A szülőkkel való kapcsolat kialakítása is könnyebb akkor, amikor a teljesítménykényszer még nem dominál

Képességfejlesztés:

Az örömteli iskolai évek és a kudarcmentes tanulás előfeltétele, hogy a gyermek adottságait, képességeit és személyiségét megismerjük, illetve képessé tegyük őket az ismeretek elsajátítására. Elsődleges célunk az alapképességek fejlesztése: érzékelés, észlelés, képzelet, gondolkodás, kommunikáció, figyelem. Fontos terület a nagy-és finommozgások fejlesztése is. Az önértékelési képesség kialakítása, erősítése kiemelt feladatunk nagycsoporttól kezdődően. A képességfejlesztés két formában történik: az óvodában főként a prevenció dominál a képességfejlesztő pedagógus segítségével, az iskolában pedig a folyamatos képességfejlesztés a tanítók vezetésével.

Értékelés:

Értékelési rendszerünk középpontjában az önértékelési képesség fejlesztése áll. A gyermekek egyénre szóló szöveges értékelést kapnak második osztály év végéig, amely a tantárgyi ismeretek tudásán kívül tájékoztatást ad képességeik fejlődéséről is. Harmadik osztályban a tantárgyak egy részét osztályzattal minősítjük, másik részét pedig szövegesen. Harmadik osztály végén minden tantárgyat osztályzattal minősítünk. A személyhez kötődés, a képességfejlesztés, az értékelési rendszer együttesen segíti a személyiségfejlődés feltételeinek tudatos megteremtését. Várhatóan alsó tagozatban megalapozzuk reális énképük, önismeretük kialakulását, erősítjük a tudás iránti motivációjukat, segítjük konfliktus kezelési technikák elsajátítását, társas kapcsolataik formálását. Életkoruknak megfelelően megtanulják az együttéléshez, együttmunkálkodáshoz szükséges normákat, szabályokat. Szilárd alapismeretekkel rendelkeznek, felkészítjük őket az önálló tanulásra.

Az óvodaiskola szerkezete:

Az óvodaiskola a nagycsoporttól a 4. osztály végéig tartó szakaszt fogja át. A pedagógusok „mozgása” az óvodaiskolában:

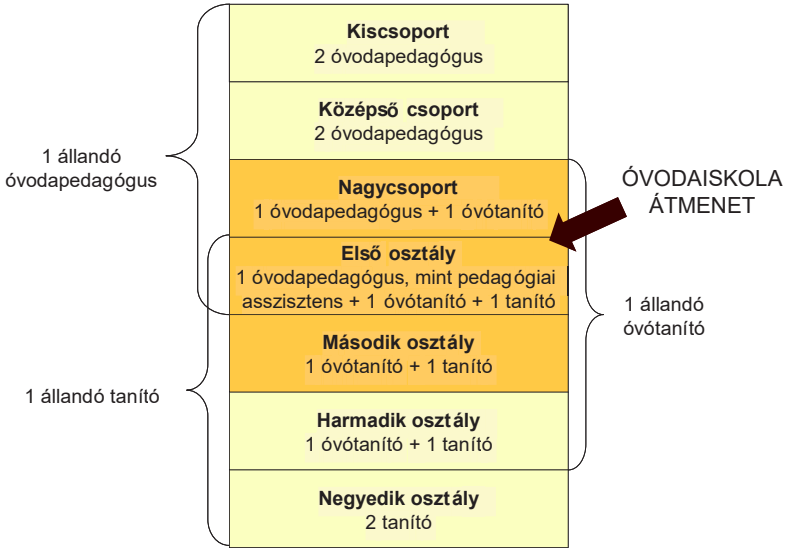

Nagyfelmenő rendszerben tanítunk, így 4-4 évet tölthetnek a gyermekek a pedagógusokkal. Az egésznapos oktatási forma pedig lehetőséget biztosít arra, hogy a különböző tevékenységek tartalmát, sorrendjét jól megszervezhessük

Az egyes évfolyamok jellemzői:

Kiemelt feladatok évfolyamonként:

- Nagycsoport:
  Nagy figyelmet fordítunk
  - a térirányok biztos felismerésére, használatára,
  - a kommunikációs képességek fejlesztésére (főként a szókincs gyarapítására),
  - az önállóságuk növelésére,
  - a testséma ismeretük megszilárdítására.

A képességfejlesztő pedagógus a tanulási zavarok megelőzése érdekében egyéni fejlesztést végez azokkal a gyermekekkel, akiknél valószínűsíthető ez a probléma.

A tanító, akinek óvodapedagógusi diplomája is van, az óvoda nagycsoportjában óvodapedagógusi munkakörben dolgozik. Feladatait a munkaköri leírás tartalmazza.

A Suliváró időpontjáig az óvodába átmenő kolléga személyét az iskola intézményvezetője megnevezi.

- 1. osztály:
  - A tanév elején DIFER mérés azokkal a gyermekekkel, akik az előkészítő vagy kezdő szinten voltak nagycsoportban, illetve az első osztályban becsatlakozó gyermekekkel,
  - a mérés adatainak elemzése alapján a fejlesztés megtervezése,
  - a 6-8 hetes előkészítő időszakban az alapkészségek elsajátításához szükséges képességek erősítése,
  - az önértékelési képesség fejlesztése,
- 2. osztály:
  - A tanév elején adott gyermekeknél a DIFER mérés ismétlése,
  - a feladatok meghatározása a mérés alapján,
  - az alap kultúrtechnikák erősítése (olvasás, írás, számolás, kommunikáció),
  - az önértékelési képesség fejlesztése.
- 3. osztály:
  - A tanév elején adott gyermekeknél a DIFER mérés ismétlése,
  - a feladatok meghatározása a mérés alapján,
  - az önálló tanulásra való képesség erősítése az elemi tanulási technikák tanításával, tudatosításával,
  - az önértékelési képesség fejlesztése.
- 4. osztály:
  - Az önálló tanulásra való képesség erősítése, különböző tanulási technikák elsajátításával, tudatosításával, alkalmazásával,
  - tanulásmódszertan foglalkozásokon is,
  - az önértékelési képesség erősítése,
  - felkészítés a felső tagozatra (önállóság növelése, 2. félévtől órarendi pakolás mindennap)

Az intézményvezetés februárban megnevezi a leendő felsős osztályfőnököt. A leendő osztályfőnök heti egy órában találkozik a negyedik osztályos tanulókkal. Ezzel is segítsük az alsóból a felső tagozatba való átmenetet.

- Az egyes évfolyamok tantárgyai:
  - **Nagycsoport**: a helyi Óvodai Nevelési Program alapján.
  - Az **alsó tagozatban** az óvodaiskolás osztályok tantárgyai és óraszámai az adott évfolyamok más osztályaiéval egyezik, kivéve a speciális tantárgyakat

(matematika, informatika, angol, német). A tanórákon kívüli idősáv felhasználásáról minden tanév végén döntünk az osztály és a tanulók igényeinek és iskolánk lehetőségeinek függvényében, hogy jól elő tudjuk készíteni a következő tanévet. Az önértékelés foglalkozáson heti egy alkalommal mindkét tanító jelen van.

- Használjuk az általunk összeállított segédanyagokat:
  - Önálló tanulási képesség fejlesztése 1-4.oszt.
  - DIFER méréstől az OKÉV mérésig

- A képességfejlesztés feladatai:
  - A **preventív képességfejlesztés** a nagycsoportban zajlik. A képességfejlesztő pedagógus kiszűri azokat a gyermekeket, akiknél tanulási zavar prognosztizálható, vagyis speciális segítségre van szükségük.

    Feladata: egy-egy képességterületen az egyéni lemaradások felmérése, a tanulási nehézségek megelőzése, illetve csökkentése egyéni vagy kiscsoportos formában történő fejlesztéssel. A folyamatos képességfejlesztés minden kisgyermekre kiterjedő tevékenység. Felelősei a csoportban és az osztályban dolgozó pedagógusok.

    Feladatuk: minden tanórán az általános képességek (észlelés, gondolkodás, emlékezet, képzelet és figyelem) tudatos fejlesztése, az egyénre szabott fejlesztés megvalósítása.

- **Értékelés az óvodaiskola programban:**

Az értékelés célja a személyiségfejlesztés, a gyermekek reális énképének kialakítása, önértékelési képességének fejlesztése. Sohasem a tanulók személyiségét értékeljük, hanem a feladat teljesítését.

- **Óvodaiskola program értékelési rendszere**
  - A **folyamatos értékelést** alkalmazzuk, amely magába foglalja a napi, heti, a félévi és az év végi értékelést**. Naponta** közösen értékeljük a különböző tevékenységek elvégzését megadott szempontok szerint. A szempontok az órai munkára, a kapott vagy vállalt feladatok teljesítésére, a társas kapcsolatokra, a normák, szabályok betartására vonatkoznak. Az értékelés során fontos szerepet kap a „Honnan indultam, hol tartok? Mit kell még tennem?" kérdéssor. Éppen ezért nem használunk semmilyen jelképet (piros pont, fekete pont, zöld karika, matrica…).

Második osztálytól próbálkozunk más munkájának, viselkedésének értékelésével is.

  - Első osztálytól kezdődően a heti értékelések alkalmával megbeszéljük kivel mi történt a héten, miben sikerült változtatnia, előrelépnie. Önértékelő lapot alkalmazunk, amelyben leírt szempontok minden osztályban az osztályra szabottak, vagyis a fejlesztendő területekhez rendelünk szempontokat. Ezek a szempontok változhatnak annak függvényében, hogy az osztály az adott szempontban elérte-e már a kívánt szintet. Első osztályban az első értékelést október végén kapják a gyermekek magatartásból, szorgalomból és a tantárgyakból.

Ennél korábban nem adunk értékelést, melynek **okai**:

- 6-8 hét előkészítő időszakot tartunk. Ez a készség-, képességfejlesztés időszaka, nem pedig ismeretátadásé.
- Időt adunk a gyermekeknek, hogy akklimatizálódjanak, megtanulják az iskolai „terepet".

Első osztályban a **negyedéves szöveges értékelést** november 3. hetében a tanulók tájékoztatójába kézzel írjuk.

- **A szöveges értékelés tartalma:**
  - A gyermek figyelme, feladattudata, feladatértése, feladattartása,
  - Munkatempója,
  - Térirányok ismerete, viszonyszavak használata,
  - Eszközök használata,
  - Gyermekekkel, felnőttekkel való kapcsolata,
  - Általános értékelés matematikából, magyar nyelv és irodalomból.

Első osztályban **félévkor és év végén**, 2. osztály félévkor és év végén egyénre szóló szöveges értékelést készítünk, az értékelésben a pozitív megerősítés kerül előtérbe. Azt fogalmazzuk meg, hogy az elvárható követelményekhez viszonyítva milyen szinten áll a kisgyermek, önmagához képest miben fejlődött. Ebben a szakaszban szeretnénk megerősíteni azt a motivációs bázist, amellyel a gyermekek az iskolába lépnek.

- **A szöveges értékelés időszakában a tantárgyi teljesítmények havi értékelésére használt kifejezéseink:**
  - kiváló,
  - jó,
  - megfelelő,

– segítségre szorul.

Harmadik osztály év elejétől kezdődően mindkét értékelési formát (szöveges és numerikus) alkalmazzuk. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Köznevelésért Felelős Helyettes Államtitkár 2013.12.05. kelt határozata alapján (Iktatószám:53757-1/2013/KOIR) az egyénre szóló szöveges értékelés és az osztályzás időpontjait az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

	második osztály	**harmadik osztály**		**negyedik osztály**	
	II. félév	**I.félév**	**II.félév**	**I.félév**	**II.félév**
magyar nyelv	szöveges	osztályzat	osztályzat	osztályzat	osztályzat
magyar irodalom	szöveges	osztályzat	osztályzat	osztályzat	osztályzat
matematika	szöveges	osztályzat	osztályzat	osztályzat	osztályzat
környezetismeret	szöveges	szöveges	osztályzat	osztályzat	osztályzat
ének-zene	szöveges	szöveges	osztályzat	osztályzat	osztályzat
testnevelés és sport	szöveges	szöveges	osztályzat	osztályzat	osztályzat
vizuális kultúra	szöveges	szöveges	osztályzat	osztályzat	osztályzat
technika, életvi-tel és gyakorlat	szöveges	szöveges	osztályzat	osztályzat	osztályzat
angol	------	szöveges	osztályzat	osztályzat	osztályzat
etika/hit és erkölcstan	szöveges	osztályzat	osztályzat	osztályzat	osztályzat

Magatartás, szorgalom értékelése egy minősítő szóval történik (példás, jó, változó, rossz/hanyag). Második osztály második félévétől kezdődően harmadik osztály 1. félévével bezáróan a szövegesen értékelt tantárgyakat tantárgyanként minősítjük. Értékelőlapjainkat egyes szám második személyben írjuk.

- **Az értékelés pedagógiai követelményei az óvodaiskola programban:**
  - legyen folyamatos, sokoldalú és differenciált,
  - kövesse nyomon a változást, a fejlődést,
  - kiegyensúlyozott tanítási-tanulási folyamatban történjen,
  - fejlessze a gyermekek személyiségét, önértékelési képességét,
  - a tanulók ismerjék a követelményeket.
- **A szöveges értékelés numerikus átváltása az alábbiak szerint történik.**

százalék	**minősítő kifejezés**	**értékelő kifejezés**	**osztályzat**
100-94 %	kiválóan teljesített	kiváló	5

93- 80 %	jól teljesített	jó	4
79- 65 %	megfelelően teljesített	megfelelő	3
64- 51 %	gyengén teljesített	gyenge	2
50- 0%	felzárkóztatásra szorul	segítségre szorul	1

- **A belső mérések ideje és tárgya:**
  - - Óvodában elvégezzük a rövid DIFER-t bemeneti mérésként, utómérése első, második és harmadik osztályban.
  - - Kimeneti mérésként 4. osztályban az országos kompetenciamérést határozzuk meg.

Ezeken kívül a pedagógiai programban meghatározottak szerint végzünk méréseket a tanulók körébe.

2.7. IDEGEN NYELVEK OKTATÁSA

Intézményünk pedagógiai programjában kiemelt szerepet kap az **idegen nyelvek oktatása**, amelyre a növekvő társadalmi igény és iskolánk hagyománya egyaránt kötelezett bennünket.
Iskolánkban idegen nyelvoktatás 1998 óta van. 2003-tól folyik emelt óraszámú/emelt szintű nyelvoktatás csoportbontásban német nemzetiségi nyelvoktató program keretein belül, ill. angol nyelven.
Világos számunkra, hogy ma a gyermek jövőjének egyik záloga a biztos, használható idegennyelvtudás. Célunk, hogy az anyanyelvi és idegen nyelvi tudást egyidejűleg fejlesszük, megtanítsuk tanítványainkat a célnyelvi információk feldolgozására. Feladatunk, hogy a különböző célnyelvi országok kultúrájának megismerésén keresztül neveljük a tanulókat türelemre, megértésre és nyitottságra. Előtérbe helyezzük a gyermekközpontú, játékos, hatékony idegennyelv-oktatást.
Alapvető követelmény a nyolcadik évfolyam végére, hogy a tanulók legyenek képesek az idegen nyelven való gondolkodásra, az idegen nyelv használatára az információszerzésben, közlésben, alkalmazásban.

2.8. NÉMET NYELVOKTATÓ NEMZETISÉGI OKTATÁS

2004. szeptember elsejével indult a német nemzetiségi oktatás az 1. n osztályban, mely azóta is osztatlan sikert arat a szülők és gyermekek körében. Jelenleg, az 1-8. évfolyamon heti 5 órában német nyelvoktató nemzetiségi oktatás, és 1 órában német népismeret oktatása zajlik.

A német nyelv megtanulása és használata a legfontosabb feltétele a Magyarországon élő német kisebbségnek, mint népcsoportnak a fennmaradásra. A kultúra egyik alapvető alkotórésze a nyelv, mely magába foglalja az elődök kultúrájának, hagyományainak ápolását. A német nyelvoktató nemzetiségi oktatás koncepciója fő vonalaiban megegyezik a német nyelv, mint első idegen nyelv tanításának módszereivel.

Célunk, hogy életkori sajátosságuknak megfelelő témákban tudjanak írásban és szóban megnyilvánulni, véleményt alkotni.

Tudjanak beszélgetést kezdeményezni, folytatni és az idegen nyelvet a hétköznapi kommunikációs helyzetekben használni.

Bővítsük a világról alkotott elképzelésüket, alakítsuk ki bennük az Európához tartozás érzését. Ismertessük velük azt a tényt, hogy ma már Európában alapkövetelmény egy idegen nyelv kommunikációképes ismerete.

Adjunk betekintést a célországok kultúrájába és civilizációjába, hogy ezek értékeinek megismerésével és megbecsülésével, azokat a saját kultúrájukkal összehasonlítva a magyar kultúrát is tágabb összefüggéseiben lássák.

Alakítsuk ki bennük más népek és etnikumok, társadalmi csoportok elfogadását, tolerálását, valamint hívjuk fel figyelmüket a hasonlóságokra és különbségekre.

2.9. EMELT SZINTŰ / EMELT ÓRASZÁMÚ ANGOL NYELV

Célunk a nyelvtanuláshoz szükséges alapvető készségek megalapozása, a nyelvtanulás szokásainak kialakítása, az angol nyelv iránti érdeklődés felkeltése, ébren tartása, a nyelvtanulás megszerettetése.

A követelmények a gyakorlati nyelvi készségek elsajátítását szolgálják, azt, hogy a tanuló a nyelvet tudja hétköznapi helyzetekben használni. Tudjon információt adni és kapni saját közvetlen világáról. Fokozatosan növekedjen az önbizalma, hogy merjen megszólalni angol nyelven.

A hatékonyabb és eredményesebb nyelvtanulás érdekében csoportbontásban tanítjuk az angol nyelvet. A tanulók teljesítményének, tehetségének, terhelhetőségének függvényében a csoportok összetétele az évek során módosulhat, az átjárhatóságot szintfelmérő vizsga teljesítése estén biztosítjuk.

Az angol nyelvi csoportok struktúráját és csoportba lépésének feltételrendszerét, a Pedagógiai program tartalmazza.

2.10. EMELT ÓRASZÁMÚ INFORMATIKA

Iskolánkban hagyomány, hogy az **informatika** tantárgyat **emelt** óraszámban tanítjuk a 3. évfolyamtól kezdődően heti egy vagy kettő órában az erre kijelölt ***i, mi*** *osztályban*.

A harmadik évfolyamon szaktantermekben, szaktanárok irányításával kezdődik a munka. Az első évben az osztály valamennyi tanulója részt vesz az oktatásban. A tanulókat éves munkája során a szaktanárok megfigyelik, értékelik teljesítményüket, aktivitásukat, tantárgyi érdeklődésüket, a feladatokhoz való hozzáállásukat. Mindezek figyelembevételével, a tanítók bevonásával, kiválasztásra kerülnek azok a gyerekek, akik negyedik osztálytól lehetőséget kapnak az emelt óraszámú oktatásban való részvételre egészen nyolcadik osztály végéig, heti 2 órában.

A csoportok összetétele az évek során módosulhat a tanulók teljesítményének függvényében, az átjárhatóságot biztosítjuk.

Céljaink, vállalásaink:

- Tanulóinkat felkészítjük országos, regionális, területi és helyi versenyeken való részvételre, eredményes szereplésre.
- Magas szintű felhasználói ismereteket biztosítunk számukra, melynek eredményeként nemzetközileg elismert (ECDL) vizsgákat teljesíthetnek.
- Célunk az ECDL-START bizonyítvány megszerzése, amely négy vizsgamodul sikeres teljesítését jelenti. Lehetőséget adunk a folytatásra is, a további három modul ismeretanyagának elsajátításához, amely már a TELJES ECDL bizonyítványt jelenti.
- Az informatika tagozaton végzett tanulók az Információs Társadalom teljes értékű tagjává válnak. Az ECDL megbízható, a PC használatához szükséges valamennyi ismeretet garantálja. Egyszerű, konkrét követelményrendszere van. Minőség-orientált, az EU által támogatott, és a nemzetközi ECDL Alapítvány által felügyelt vizsgarendszer.
- Végül, de nem utolsósorban pedig független, azaz készségeket alakít ki, amelyek a hardver és szoftver típusától függetlenül biztosítják az alapvető alkalmazásokban való jártasságot.

2.11. EMELT ÓRASZÁMÚ MATEMATIKA

Nevelő-oktató munkánk során nagy hangsúlyt helyezünk a logikus, rugalmas, problémameglátó és problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére, a matematika órán tanultak eszközszerű alkalmazására más tantárgyak keretében, a tehetségek kibontakoztatására. Igyekszünk

tanítványainkat felkészíteni a mindennapok problémáinak megoldására, a matematikai modellek alkalmazására. Ennek érdekében a **matematika tantárgyat** az 5. évfolyamtól **heti 5 órában** tanítjuk az **i és mi** osztályokban.

2.12. EGÉSZ NAPOS ISKOLA

A nevelési feladatok ellátása a szaktárgyi órákon kívül alsó tagozatban a szabadidő egyéb foglalkozásainak keretében a felső tagozatban osztályfőnöki órákon valósulnak meg.

A társadalmi igények új, korszerű feladatok elé állítják napjaink iskolai nevelését. A sokszínű, pedagógiai törekvések új, változatos formákat igényelnek a megvalósításban. Erre az iskolai nevelés alapozó szakaszában az egész napos iskolai oktatás szervezeti keretei a legalkalmasabbak.

Az egész napos iskolai oktatásban a tanórán szerzett ismeretek elmélyítése, gyakorlása, alkalmazása és az önálló feladatok elvégzése a tantárgyat tanító nevelő irányításával, ellenőrzésével, a pihenésük egyéb foglalkozások keretében valósulnak meg. Egyéb foglalkozások magukban foglalják:

- az életvitel (tartalmazza az étkezési kultúra, az egészséges táplálkozás ismereteinek elsajátítása mellett a szabad levegőn való tartózkodást is),
- a játék (mozgásos, logikai, képességfejlesztő sakk, komplex tantermi, népi gyermek),
- művelődés: a kommunikáció, könyvtárhasználat, művelődés (a kulturális javak elsajátíttatása),
- a művészet (művészet eszközeinek megismerése, kreatív foglalkozások),
- az önértékelés (énkép fejlesztése),
- a tanulás (önálló, tanulástechnika) tevékenységeket.

Az alsó tagozaton a német nemzetiségi osztályokban lehetőség van a fent felsorolt foglalkozásokat német nemzetiségi nyelven tartani, osztályonként legfeljebb hetente négy alkalommal.

A sport jellegű foglalkozások segítsék a tanult ismeretek alkalmazását, az egyéni képességek fejlesztését. Differenciált tanulásszervezéssel és egyéni tanulásmóddal igazodnak a gyermekek aktuális fejlettségi szintjéhez, haladási tempójához, tanulási stílusához.

Az egyéb foglalkozási tevékenységek kielégítik a gyermekek művelődési, önkifejezési, mozgás és játékszükségletét, változatos, érdekes, nem fárasztó művelődési – szórakozási lehetőséget teremtenek minden gyermek számára. E tevékenységek keretében kiemelt szerepet kapnak a tanulók kreativitására építő önálló foglalkozások, hozzájárulnak a gyermekek önállóságának kialakulásához, kíváncsiságuk kielégítéséhez és az önművelés igényének felkeltéséhez, a

szociális alkalmazkodás képesség elsajátításához, a társak tiszteletének és a másság elfogadásához.

Az én azonosságtudatuk megfelelően alakuljon, reális önértékelésben nyilvánuljon meg. Mindezek mellett tanulják meg az együttélés szabályait, értékeljék a közösen szerzett tapasztalatokat, eredményeket és alakuljon ki a sikeres érdekérvényesítés megfelelő szintű képessége minden tanulóban.

Az egészséges életmódra nevelés, a tanulók mentálhigiénés ismereteinek bővítése, a készségek kialakítása tanórán és szabadidőben is nagyon fontos feladatokat valósít meg.

Helyi nevelési programunk kialakításában a korábbi tapasztalatainkra, elgondolásainkra a NAT és a Kerettanterv által megfogalmazott feladatokra építettünk.

Ehhez biztosít az egész napos iskolai rendszer életkori sajátosságoknak megfelelő színteret, szervezeti kereteket és a gyermekek érdeklődésének megfelelő színes, élmény dús tevékenységeket.

1. és 2. osztályban az alapvető nevelési célok és feladatok megvalósítása nem választható szét egy tanévre szóló feladatokra, ezért ezt a két tanévet a tervezésünk során egy egységnek tekintjük a fejlesztési követelmények teljesítésében.

3. és 4. osztályban a gyermekek életkori sajátosságainak és fejlettségi szintjüknek megfelelően az önálló tanulás fokozatos kialakítását tűztük ki fontos célunknak, melyre külön önálló tanulási technikát kialakító foglalkozást terveztünk.

A foglalkozások részletezése (megnevezés, óraszám, program) minden tanév előkészítésekor kerül kidolgozásra.

2.13. TANULÓSZOBA

Az iskola átfogó nevelési-oktatási fejlesztési feladata, hogy a gyermekeket megtanítsa tanulni. A felső tagozatban, a tantárgyi órákon túl elsődlegesen, a tanulószoba biztosíthatja a megfelelő tanulási módszereknek, az egyes tantárgyak tanulási technikájának elsajátítását.

A tanulószoba rendje:

A tanulószobai foglalkozás a délelőtti tanítási órák végeztével – a tanulószobára járó tanulók órarendjéhez igazodva – kezdődik és délután 16:00 óráig tart.

A foglalkozások időbeosztása:

- 12.00-tól 12.45 óráig összevont tanulószobai felügyelet, foglalkozás. Lehetőség van adott esetben a könyvtári könyvek, szótárok, lexikonok, számítógépes kereső programok igénybevételére.

- 12.45-től 13.00-ig ebéd. Mivel a tanulóknak eltérő az órarendje, így az ebédelés időpontja is eltérő. Folyamatosan érkezési sorrendben foglalják el helyüket a tanulásra.
- 13.00-tól 13.35-ig írásbeli házi feladatok elkészítése.
- 13.35-től 13.45-ig levegőzés
- 13.45-től 14.35-ig aktív tanulás
- 14. 35-től-15.15-ig uzsonna, levegőzés, játék a szabadban jó idő esetén.
- 15.15-től írásbeli házi feladatok befejezése, szóbeli leckék számonkérése, írásbeli házi feladatok ellenőrzése, logikai, fejlesztő játékok, szabadidős tevékenység.
- 16.00 a tanulószoba befejezése
- 16.00 órától 17.00-ig az ügyeletet az tanulószobás pedagógus biztosítja.

Az intézmény erre az időszakra szakképzett pedagógusi felügyeletet biztosít, így segítve a tanulók minőségi felkészülését a másnapi tanítási órákra.

A szülők a megelőző tanév május végén, június elején írásban nyilatkoznak, igénybe óhajtják-e venni a következő tanévben a tanulószobai szolgáltatást. Ennek megfelelően tervezzük az indítandó csoportok számát. Az írásbeli nyilatkozat a gyermek és a szülő számára egyaránt kötelező érvényű, a foglalkozásról való távolmaradást a szülőnek ugyanúgy igazolnia kell, mint a tanítási órákról való távolmaradást.

Tanév elején a szülők írásban kérhetik az intézmény vezetőjétől az egész napos iskola alóli felmentést. A jobb tanulmányi eredmény elérése érdekében, a szaktanárok és az osztályfőnökök javasolják a tanulók tanulószobán történő tantárgyi megsegítését. Védelembe vett tanuló esetében az intézményvezető elrendelheti a kötelező részvételt. A tanulószobai foglalkozás nem korlátozódhat csak az írásbeli feladatok elkészítésére. A tanulószobai mobiltelefon használatot a Házirend szabályozza.

Alapvető elvárás, hogy a tanulószobai foglalkozást vezető pedagógus:

- ismerje és vegye figyelembe a tantervei követelményeket,
- folyamatosan tartsa a kapcsolatot a gyermekeket tanító pedagógusokkal,
- a szaktanárok segítségével szervezze a tanulók munkáját,
- érdeklődjön a napi feladatokról,
- jelezze a szaktanárok, osztályfőnökök felé a felmerülő problémákat,
- ismerje a gyermekek képességeit, tanulási módszereit,
- vegye figyelembe a rábízott tanulók esetleges tanulási nehézségeit,
- ismerje csoportjának fejlettségi színvonalát,
- biztosítson elegendő időt a felkészülésre,

- úgy nyújtson segítséget a házi feladatok elkészítéséhez, hogy ne akadályozza az önállóság fejlődését,
- gondoskodjék a gyenge tanulmányi eredményű tanulókkal való egyéni differenciált foglalkozásról, a hátránnyal indulók felzárkóztatásáról,
- a tanulót szoktassa a rendelkezésre álló idő hatékony kihasználására.

2.14. DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV

- Iskolánk a 2018/19. tanévtől kezdve 3 tanéven át valósítja meg az EFOP 3.2.3-17 pályázatot. A Digitális Fejlesztési Tervben foglalt célok, vállalások a következők:
- Vállaljuk, hogy hat tanulócsoportban a digitális pedagógiai módszertannal támogatott tanórák aránya eléri a 40%-ot az adott/választott csoportra vonatkoztatva az adott/választott tantárgy éves össz óraszámához viszonyítva, az első teljes tanévtől.
- A projektbe bevont hat pedagógus által létrehozott és az Nemzeti Köznevelési Portálon megosztott digitális óravázlat vagy óraterv, pedagógusonként és tanévenként eléri a 10 produktomot, a 3 tanév alatt összesen a 180 darabot.
- A továbbképzéseken minimum 17 tanúsítványt szereznek a pedagógusok. Résztvevők: 6 bevont-megvalósító pedagógus, 11 digitális kompetencia fejlesztésben, programcsomagok megismerésében jártasságot szerző tanár, tanító.
- Vállaljuk két digitális szakmai nap megtartását.

A Digitális Fejlesztési Terv a Pedagógiai Program mellékletében olvashető.

2.15. BOLDOG ISKOLA PROGRAM

Iskolánk a 2018/2019-es tanévtől nyerte el a Boldog Iskola címet, így jogosultak vagyunk a Jobb Veled a Világ Alapítvány által indított Boldogságóra programban való részvételre. Pedagógiai programunkban megfogalmazott nevelési céljaink, pedagógiai alapelveink összecsengenek a Boldogságóra programban megfogalmazottakkal.

„A Boldog Iskola programjának fókuszában az áll, hogy hogyan lehet a negatív gondolkodásmódon változtatni és a tanulásban egy optimista hozzáállást kialakítani a diákok körében.”

*„**Cél:** …alsós, felsős… tanulók csoportosan és egyénileg ismerjék meg a boldogság fő összetevőit. Mindeközben olyan gyakorlatok elvégzésére inspiráljuk őket, amelyek – a boldogságkutatók tapasztalatai alapján – hozzájárulnak a gyerekek boldogságszintjének növekedéséhez. **Az eredmény:** optimista, magabiztos és kitartó…iskolások, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli*

pillanatokat, és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező iskolássá, majd felnőtté válnak."

Intézményünk a pályázati kiírásnak megfelelően több (7) csoportban is elindítja a 2018/2019-es tanévben a Boldogságóra programot havi egy boldogságóra megtartásával. A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

- Az egyes témakörök sorrendben:
  - Boldogságfokozó hála
  - Optimizmus gyakorlása
  - Kapcsolatok ápolása
  - Boldogító jócselekedetek
  - Célok kitűzése és elérése
  - Megküzdési stratégiák
  - Apró örömök élvezete
  - Megbocsátás
  - Testmozgás
  - Fenntartható boldogság
- A megvalósítás színterei:
  - alsó tagozat: Kommunikáció szabadidős foglalkozás
    - felső tagozat: Osztályfőnöki óra
- Vállaljuk, hogy a Boldog Iskola programban meghatározott feladatokat megvalósítjuk:
  - a tízhónapos program tematikájának ütemezése, felelősök, határidők megjelölésével az iskolai munkatervben megjelenik;
  - használjuk a pedagógusoknak kidolgozott segédanyagokat;
  - rendszeres tájékoztatást adunk az intézmény honlapján a Boldogságóra programról;
  - év végi összefoglaló beszámolót készítünk az elvégzett havi feladatokról és feltöltjük a Boldogságóra program hivatalos felületére.

A Boldog Iskola cím egy tanévre szól, mely minden évben megújítható. Célunk, az Örökös Boldog Iskola cím elnyerése.

2.16. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, az iskola aulájában elhelyezett listán és a bizonyítvány kiosztásakor írásban tájékoztatjuk a szülőket. Tájékoztató található a kölcsönözhető tankönyvekről is, illetve arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak ingyenesen tankönyvet.

2.17. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA

Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.
- Fokozatosan átvezetjük a tanulót az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.
- Fokozatosan előtérbe helyezzük a Nat elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatokat.
- Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.

- Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.
- Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.
- Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaorientációra.

2.18. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA, A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

Az intézmény a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

- Ennek alapján az intézmény minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
  - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,

  - iskolai sportkörben való sportolással,
  - kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással
- Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.
- A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.
- Célunk**:**
  - Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
  - Tudatosítani a tanulókban a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
  - A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulókban a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.
  - A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.
  - Az alsó tagozaton a küzdősport alapú testnevelés és a tantervi testnevelés csoportbontása évfolyamra vonatkozóan valósul meg homogén csoportalkotás formájában (képesség- és készségalapú csoportszervezés).

A tanulók fizikai állapotának mérése:

- A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.
- A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként áprilismájus hónapra írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható teszteket használunk.
- El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.
- Az alsó tagozatos tanulóknál a felméréseket a Hungarofit tesztjei alapján végezzük és támaszkodunk mérési táblázat eredményeinek kimutatására. A felső tagozatban a NETFIT felmérési rendszert használjuk. A felmérési táblázatok a munkacsoportnál és az iskola vezetésénél csatolva megtalálhatók.
- A mérések eredményeit a testnevelőkön kívül megismerik az osztályfőnökök, valamint az iskolai védőnő és az iskolaorvos is. A tanulók fizikai állóképességének fejlesztéséhez ez adja a mérhető, összehasonlító adatokat.
- Az egyéb felmérések az iskola tanulói részére szükségesek a diákolimpiai versenyeztetésre való felkészítés és kiválasztás miatt.

Alsó tagozat:

- 30 m-es futás, 60 m-es futás, iskolakör futás:600 m
- kislabdahajítás
- távolugrás
- négyütemű fekvőtámasz 1 perc alatt

Felső tagozat:

- 60 m-es futás, 100 m-es futás, 600 m-es futás, 3 iskolakör futása
- Cooper teszt,
- kislabdahajítás
- távolugrás, súlylökés, függés fáradásig
- négyütemű fekvőtámasz 1 perc alatt

A felméréseket félévente végezzük.

Az 5-8. évfolyamos tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. A tanév rendjéről szóló 35/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet 9. § (9) bekezdése szerint a tanulók fizikai állapotának és edzettségnek mérésében (a továbbiakban: fizikai fittségi mérés) a nappali rendszerű iskolai oktatásban tanulók vesznek részt.

A NETFIT® FITTSÉGI PROFILJAI ÉS TESZTJEI (ÁTTEKINTÉS)[1]		
Fittségi profil megnevezése	Fittségi tesztfeladat megnevezése	Vizsgált terület
Testösszetétel és tápláltsági profil	Testtömeg mérése	Testtömegindex (BMI)
	Testmagasság mérése	
	Testzsírszázalék-mérés	Testzsírszázalék
Aerob fittségi (állóképességi) profil	Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter)	Aerob kapacitás
Vázizomzat fittségi profil	Ütemezett hasizom teszt	Hasizomzat ereje és erő-állóképessége
	Törzsemelés teszt	Törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
	Ütemezett fekvőtámasz teszt	Felsőtest izomereje
	Kézi szorítóerő mérése	Kéz maximális szorító ereje
	Helyből távolugrás teszt	Láb robbanékonyereje
Hajlékonysági profil	Hajlékonysági teszt	Térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

2.19. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKÉLÉSI MÓDJA, A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI

2.20. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE AZ ELSŐ – NYOLCADIK ÉVFOLYAMON

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- Megfigyelés
- Írásos kikérdezés (kérdőív)
- Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)
- Tanulók által készített produktumok vizsgálata
- Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- Dokumentumok elemzése

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.
- Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a fejlesztő értékelést. Az ellenőrzés formái:

szóbeli	összefüggő felelet, kiselőadás, csoportmunka esetén összefoglaló előadás, órai munka
írásbeli	feladatlap, teszt, kisdolgozatok, témazáró dolgozat, füzet, munkatankönyv, munkafüzet feladatai, órai munka, (felső tagozat)

speciális- gyakorlati	munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény, IKT eszközökkel készített tanulói prezentációk
projekt oktatás	gyűjtőmunka, előzetes feladatok, csoportmunkában részvétel, csoportfeladat elvégzésének segítése, a projekt produktuma minőségének értékelése. IKT eszközök használata.

- Az értékelés formái:

Az értékelés formái harmonikusan, a tanulók életkori sajátosságainak és egyéni képességeinek figyelembe vételével jelenjenek meg a nevelési folyamatban.

  - Diagnosztikus értékelés:

A tanév elején az ismétlési és előkészítő időszak zárásaként kerül sor a diagnosztizáló felmérésekre, hiszen ebben az időszakban az ismétlés és felzárkóztatás folyik, s csak ezek után következhet az új ismeretanyagok tanítása. Értelemszerűen az új – belépő – tantárgyak esetére ez nem érvényes.

  - Minősítő értékelés:

Célja, hogy összegző megállapításokat tegyen a tanulók képességeiről.

  - Fejlesztő értékelés:

A tanulók fejlődésének és tudásának gyakori, interaktív módon történő értékelése. A fejlesztő értékelés legyen személyre szabott, motiváló erejű.

  - Tanulói önértékelés:

Az önértékelés során a tanuló mérlegelheti a tanulási folyamatba fektetett energiáinak és eredményeinek viszonyát. Felmérheti saját tárgyi tudását. Megtapasztalhatja felelősségét személyisége fejlődésének, tanulmányi teljesítményének alakulásában.

- Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
- A magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret tantárgyakból az első-negyedik évfolyamon, a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.
- A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak

2.21. AZ ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK, AZ OTTHONI, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

- Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.
- A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.
- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.
- Önképzésre nevelés.
- Önálló gyűjtőmunka végzése.
- Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.
- A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanóráról a másikra.

2.22. AZ ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁS FORMÁI

A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból szintfelmérő dolgozatot íratunk. Az 5. évfolyamon a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében az év eleji szintfelmérő dolgozat anyagát magyar nyelvből és matematikából a negyedik és ötödik évfolyamon tanító szaktanárok együttesen állítják össze. A szintfelmérő dolgozat eredményét felső tagozaton érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.

A *témazáró dolgozat* megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében a felső tagozaton a témazáró dolgozatok időpontját pedagógusok szóban egyeztetik.

A *kisdolgozatok, szódolgozatok* nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók.

2.23. A TANULÓK TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire.

A vonatkozó jogszabályi előírások alapján, az alsó tagozaton első évfolyamon és a második évfolyam első félévében szöveges értékelést végzünk, majd az ötfokozatú érdemjegy az osztályozás eszköze. A későbbiekben és a *felső tagozaton* a tanulók teljesítményének értékelése tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal, (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen) történik.

- A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelésénél figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.
- A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
  - Az első évfolyamon minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
  - A második-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
  - Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét tantárgyanként szöveges minősítéssel értékeljük.
  - A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

Kiválóan teljesített:

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek kiváló szinten képes alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített:

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített:

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul:

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon, félévkor és év végén a tanulók teljesítményét osztályzattal minősítjük.

Jeles

- A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.
- Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.
- Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.
- Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.
- A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

- A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.
- Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.
- Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.
- Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

- Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.
- Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.
- Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

- A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.
- Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.
- A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

- A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti.
- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását helyi tanterve tartalmazza.
- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezhetik el a szaktárgyat tanító nevelők.
- A témazáró dolgozatok értékelésénél a következő százalékos értékelést alkalmazzuk alsó tagozaton:

  0-50% = (1) elégtelen
  51%-64% = (2) elégséges
  65%-79% = (3) közepes
  80%-93% = (4) jó
  94%-100% = (5) jeles
- A témazáró dolgozatok értékelésénél a következő százalékos értékelést alkalmazzuk felső tagozaton:

  0-30% = 1 (elégtelen)

31-50% = 2 (elégséges)
51-75% = 3 (közepes)
76-90% = 4 (jó)
91-100% = 5 (jeles)

- A témazáró dolgozatoknak különböző szintű és nehézségű, változatos feladatokat kell tartalmazniuk. A nehézségi fokok kidolgozásánál figyelembe kell venni, hogy a leggyengébben teljesítők számára is elérhető legyen az elégséges szint, valamint a legtehetségesebbeknek tartalmazzon gondolkodtató feladatot is.
- Az egyéb dolgozatok, írásbeli feleletek ponthatárait a tantárgyat tanító pedagógusok határozzák meg a munkacsoport által megbeszélt szempontok alapján.
- A tanulók értékelése tekintetében 2011.CXC Köznevelési törvény 54.§(1)-(3) bekezdéseiben leírtakat alkalmazzuk.
- A szöveges értékelés alapelvei:
  - a gyerekért, és a gyereknek szóljon,
  - helyes önértékelésre neveljen, segítse a reális önismeretet kialakulását,
  - nyitott, kerülje az ítéletalkotást,
  - járuljon hozzá ahhoz, hogy a gyerekek aktív részesei lehessenek a saját fejlődésüknek,
  - segítse elő, hogy a szülő és a pedagógus közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről.
  - a minősítés – központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze a szöveges értékelést,
  - figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait,
  - összhangban van a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és az értékelési folyamat között,
  - jellemzője a rendszeres és folyamatos értékelés,
  - személyre szóló és ösztönző jellegű,
  - a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be,
  - konkrét, egyénre szabott javaslatokkal határozza meg a továbblépés útját és módját, megfogalmazásában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára
- Szempontok az integrált SNI és BTMN-nel küzdő tanulók értékeléséhez, minősítéshez:
  - Alakítsa a reális látásmódot az elért eredményekben, vagy sikertelenségben.

  - Alakítsa a személyiséget - felelősség, reális önértékelés, együttműködés, tisztesség, őszinteség, tolerancia megnyilvánulására - a mindennapos tevékenységben.
  - Az értékelés vegye figyelembe az egyéni különbségeket. Az önmagához mért fejlődést, változást mérje, és ennek alapján minősítsen.
- SNI és BTMN tanulók tantárgyi számonkérése:
  - Az olvasási-írási nehézségekkel küzdő gyermekek számára biztosítjuk az írásbeli dolgozatok szóbeli feleletekkel történő kiváltását, illetve e gyermekeink számára célzottan több megszólalási lehetőséget adunk nemcsak a számonkérés, hanem a gyakorlás során is.
  - Az írásbeli beszámoltatás során hosszabb időt biztosítunk egy-egy dolgozat elkészítésére, valamint indokolt esetben mi olvassuk fel a feladatlap utasításait (pl. környezetismeret, nyelvtan, matematika) a gyermek számára. A részképesség zavarokkal küzdő, s emiatt görcsös, szorongó gyermeknek lehetőséget nyújtunk az egyéni helyzetben, nem az osztályközösség előtt történő számonkérésekre is.
  - A számolási nehézségekkel küzdő gyermekek a speciális segédeszközöket (korongok, pálcikák, számtábla) a dolgozatok során is használhatják
  - Az iskolai számonkérések során a témazáró dolgozatok mellett minél nagyobb számban tesszük lehetővé gyermekeinknek, hogy tudásukról röpdolgozatok, szóbeli feleletek (egy-egy lecke anyagából) formájában is számot adjanak.

2.24. A TANULÓK MAGATARTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE AZ ELSŐ - NYOLCADIK ÉVFOLYAMON

- Az értékelés segítse az iskola nevelési–oktatási céljainak elérését, a tanuló önismeretének fejlődését.
- Legyen mindig személyre szabott.
- 1. osztályban és 2. osztály első félévében szöveges értékelést alkalmazunk.
- 2. osztály második félévétől 4. osztály év végéig minősítést alkalmazunk.
- ***5. osztálytól a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)*** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.
- Az első-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.
  - A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg.
  - A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

- Intézményeinkben a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

  Példás (5) az a tanuló, aki:
  - a házirendet betartja;
  - a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
  - kötelességtudó, feladatait teljesíti;
  - önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
  - tisztelettudó;
  - társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
  - az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
  - óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
  - nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

  Jó (4) az a tanuló, aki:
  - a házirendet betartja;
  - tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
  - feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
  - feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
  - az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
  - nincs írásbeli intője vagy megrovása.

  Változó (3) az a tanuló, aki.
  - az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
  - a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
  - feladatait nem minden esetben teljesíti;
  - előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
  - a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
  - igazolatlanul mulasztott (1-5 óra);
  - osztályfőnöki intője van.

  Rossz (2) az a tanuló, aki:
  - a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
  - feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
  - magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;

  - társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
  - viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
  - igazolatlanul mulasztott (5 óránál több);
  - több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

- A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.25. A TANULÓK SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE AZ ELSŐ - NYOLCADIK ÉVFOLYAMON

- Az értékelés segítse az iskola nevelési–oktatási céljainak elérését, a tanuló önismeretének fejlődését.
- Legyen mindig személyre szabott.
- 1. osztályban és 2. osztály első félévében szöveges értékelést alkalmazunk.
- 2. osztály második félévétől 4. osztály év végéig minősítést alkalmazunk.
- 5. osztálytól a ***példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)*** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.
- A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi.
- A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalom osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.
- A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
- Az intézményeinkben a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

  Példás (5) az a tanuló, aki:
  - képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
  - tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
  - a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
  - munkavégzése pontos, megbízható;
  - a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
  - taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

- A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.26. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK FORMÁI

- Azt a tanulót, aki képességihez mérten:
  - példamutató magatartást tanúsít,
  - vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,

  - vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
  - vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
  - vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.
- Az intézményi jutalmazás formái.
  - Az intézményekben tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
    - szaktanári dicséret,
    - napközis/tanulószobai nevelői dicséret,
    - osztályfőnöki dicséret,
    - intézményvezetői / tagintézmény-vezetői dicséret,
    - nevelőtestületi dicséret.
  - Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
    - szaktárgyi teljesítményért,
    - példamutató magatartásért,
    - kiemelkedő szorgalomért,
    - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
  - Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
  - Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
  - Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
  - A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.
  - A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

2.27. FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK FORMÁI

- Azt a tanulót, aki:
  - tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
  - vagy a házirend előírásait megszegi,

- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

- Az iskolai büntetések formái:
  - szaktanári figyelmeztetés,
  - napközis/tanulószobai nevelői figyelmeztetés,
  - osztályfőnöki figyelmeztetés,
  - osztályfőnöki intés,
  - osztályfőnöki megrovás,
  - intézményvezetői /tagintézmény-vezetői figyelmeztetés,
  - intézményvezetői /tagintézmény-vezetői intés,
  - intézményvezetői /tagintézmény-vezetői megrovás,
  - tantestületi figyelmeztetés,
  - tantestületi intés,
  - tantestületi megrovás
- Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.
- A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás” büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:
  - az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
  - az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
  - a szándékos károkozás;
  - az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
  - ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.
- A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.
- Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, ellene a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

2.28. A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI

- Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.
- Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
  - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
  - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
  - egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
  - ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,
  - magántanuló volt.
- Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.
- Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.
- Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.
- A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.
- Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

2.29. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulókra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztését,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelésévt a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálását,
- a továbbtanulás támogatását,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését,
- partnerközpontú nevelést.

3. MELLÉKLETEK

3.1. RENDEZVÉNYEK, ÜNNEPSÉGEK

RENDEZVÉNYEK, ÜNNEPSÉGEK
Tanévnyitó ünnepély 1. ói és 6. évfolyam szervezésében iskolai szintű irodalmi műsor a tanév megnyitása alkalmából.
Szeptember 30-án, a népmese napján a felsős humán munkacsoport rádióműsor keretében emlékezik meg Benedek elek születésének évfordulójáról.
Október 6. – rádióműsor keretében emlékezünk meg az aradi vértanúk emléknapjáról a. 5. évfolyam szervezésében.
Október 23.- rádióműsor keretében emlékezünk meg az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeiről a 7. évfolyam szervezésében.
Október 30. zenei világnap, melyről a felsős humán munkacsoport emlékezik egy rádióműsor keretében szervezett irodalmi- zenei műsorral.
Adventi gyertyagyújtás, az adventi várakozás időszakában három alkalommal közös gyertyagyújtással irodalmi műsor keretében készülünk a karácsonyra. A műsort egy alsó, egy felső tagozatos osztály valamint a egy német nemzetiségi osztály készíti.
Decemberben az utolsó tanítási napon a 8. osztályos tanulók egy koszorúzással egybekötött irodalmi műsorral emlékeznek meg Petőfi Sándor születésének évfordulójáról a petőfivárosi Petőfi-szobornál.
Január 22. – a magyar kultúra napjáról rádióműsor keretében szervezett irodalmi műsorral emlékezik a felsős humán munkacsoport.
Február 25.- kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja alkalmából a felsős humán munkacsoport a korszakot bemutató film vetítésével tart megemlékezést a 7-8. évfolyam osztályaiban.
Márciusban kerül megrendezésre a Gyermekszínjátszók Városi Találkozója, melyen a város és környékének diákszínjátszói mutatkoznak be.
Március 15.- irodalmi műsorral emlékeznek meg az 1848-as forradalom eseményeiről a 6. évfolyamosok.
Április 11.- a költészet napjáról rádióműsor keretében szervezett irodalmi műsorral emlékezik a felsős humán munkacsoport.

Április 16.- a holokauszt áldozatainak emléknapja alkalmából a felsős humán munkacsoport a korszakot bemutató film vetítésével tart megemlékezést a 7-8. évfolyam osztályaiban.
Június 4. – a nemzeti összetartozás emléknapján a felsős humán munkacsoport rádióműsor keretében emlékezik meg a trianoni diktátum aláírásáról.
Júniusban kerül megrendezésre a 8. osztályosok búcsúztatása, melynek során az alsó tagozatosok a 4. évfolyam által szervezett kisballagáson köszönnek el a végzősöktől. A ballagást és a búcsúzó műsort a felső tagozatosok képviseletében a 7. évfolyam szervezi.
Tanévzáró ünnepély- az 1. évfolyam és az 5. évfolyam szervezésében iskolai szintű irodalmi műsor a tanév zárása alkalmából.

ALSÓS HUMÁN MUNKACSOPORT
Magyar nyelv és irodalom **Országos versenyek**
Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny: évfolyamonkénti csapatverseny, mely a tanulók helyesírási készségét, szövegalkotási képességét, olvasottságát célozza meg. A 4 fős csapatok először a körzeti írásbeli fordulón vesznek részt, majd a legsikeresebbek országos írásbeli és szóbeli döntőn. 3-8.évfolyam
Városi versenyek
Városi mesemondó verseny: iskolánk legtehetségesebb tanulói mérik össze tudásukat a Katona József Megyei Könyvtár által megrendezésre kerülő versenyen. Az iskolai mesemondó versenyen válogatjuk ki azokat a tehetséges tanulókat, akik iskolánkat képviselik a városi versenyen.
Városi versmondók találkozója verseny: iskolánk legtehetségesebb tanulói mérik össze tudásukat az Hírós Agóra- Ifjúsági Otthon által megrendezésre kerülő versenyen. Az iskola versmondó versenyén válogatjuk ki azokat a tehetséges tanulókat, akik iskolánkat képviselik a városi versenyen.
BELOVÁ Magyar Ilona Általános Iskola rendezi meg minden évben az 3-8. évfolyamon tanuló diákoknak a Városi helyesírási és nyelvhelyességi vetélkedőt, melynek során a tanulók helyesírási készségét, írásbeli kommunikációs készségét célozzák meg.
Kecskeméti Belvárosi Zrínyi Ilona Általános Iskola Béke Általános Iskolája rendezi meg minden évben az 2-4. évfolyamon tanuló diákoknak a Városi helyesíró versenyt.

FELSŐS HUMÁN MUNKACSOPORT VERSENYEI
Magyar nyelv és irodalom **Országos versenyek**
Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny: évfolyamonkénti csapatverseny, mely a tanulók helyesírási készségét, szövegalkotási képességét, olvasottságát célozza meg. A 4 fős csapatok először a körzeti írásbeli fordulón vesznek részt, majd a legsikeresebbek országos írásbeli és szóbeli döntőn.
Simonyi Zsigmond helyesírási verseny: évfolyamonkénti egyéni verseny, mely a helyesírási készséget célozza meg.
Városi versenyek
Városi mesemondó verseny: iskolánk legtehetségesebb tanulói mérik össze tudásukat a Katona József Megyei Könyvtár által megrendezésre kerülő versenyen. Az iskolai mesemondó versenyen válogatjuk ki azokat a tehetséges tanulókat, akik iskolánkat képviselik a városi versenyen.
Városi versmondók találkozója: iskolánk legtehetségesebb tanulói mérik össze tudásukat az Hírós Agóra- Ifjúsági Otthon által megrendezésre kerülő versenyen. Az iskola versmondó versenyén válogatjuk ki azokat a tehetséges tanulókat, akik iskolánkat képviselik a városi versenyen. A versmondók városi találkozóján arany minősítést elnyerő tanuló részt vesz a „Regősök húrján” elnevezésű országos vers- és prózamondó versenyen.
„Szép magyar beszéd” verseny.
Móricz felolvasó verseny: a 10-14 év közötti tanulói mérik össze tudásukat a Kecskeméti VPÁI. és AMI Móricz Zsigmond Általános Iskolája által rendezett felolvasó versenyen.
BELOVÁ Magyar Ilona Általános Iskola rendezi meg minden évben az 5-6. évfolyamon tanuló diákoknak a Városi helyesírási és nyelvhelyességi vetélkedőt, melynek során a tanulók helyesírási készségét, írásbeli kommunikációs készségét célozzák meg.
„Szép Magyar Beszéd” verseny (5-8. évfolyam)
A magyar kultúra napja alkalmából a Magyar Irodalomtörténeti Társaság helyi csoportja és a Hírös Agóra - Ifjúsági Otthon felolvasó versenyt szervez az általános iskola 7-8. osztályos tanulói számára.
Bolyai János Gimnázium vers- és prózamondó versenye, melyet az általános iskolák 7. és 8. évfolyamos tanulói számára szerveznek.
Történelem **Országos versenyek**

TITOK Oktatásszervező Bt. történelem levelező versenye: a tanulók évfolyamonként,3-4 fős csapatokban vagy egyéni verseny során mérik össze tudásukat a korosztályuknak megfelelő történelmi ismeretekből. A levelező verseny 4 fordulós.
Városi versenyek
A „Kecskemét Város Polgára Leszek” városi műveltségi vetélkedő során a 6-7. osztályos tanulók 4 fős csapatokban 3 írásbeli forduló, egy művészeti forduló során ismerkednek Kecskemét város történelmével, kultúrájával, művészetével, élővilágával. A város 6 legsikeresebb csapata a döntőn méri össze tudását a vándorkupa elnyeréséért.

AZ ALSÓS ÉS FELSŐS HUMÁN MUNKACSOPORTOK ÁLTAL SZERVEZETT KÖZÖS PROGRAMOK
Városi Népdaléneklési verseny 3-8. osztályos tanulók részére. Egy fordulós. Minden év októberében kerül megrendezésre a Damjanich János Általános Iskolában.„..
Tiszán innen Dunántúl" országos népdaléneklési verseny. A verseny célja: elsősorban a tehetséggondozás, tehetségnevelés, a népi kultúra, néphagyományok megismertetése, a népdaléneklés elterjesztése, a kodályi és bartóki hagyományok ápolása, az önálló előadásmód fejlesztése, a kreativitás növelése
Városi Bicinium - éneklési verseny Jelentkezői az 5-8. osztályos tanulók. A kétszólamú társas éneklés megmérettetésének versenye
Éneklő Ifjúság – kórus verseny Az iskolai énekkar minősítő versenye a tavasz folyamán
Kórus Fesztivál - kórus verseny Az iskolai kórusok tavaszi találkozója minősítés nélkül
Tehetséggondozó Országos Tanulmányi Verseny – zeneirodalom, zenetörténet. Minden évben megrendezendő 6 fordulós verseny. Jelentkezői az 5-8. osztályos tanulók. Egyéni versenyeztetési forma.
Városi Karácsonyi Nagytemplomi koncert. Az iskolai kórus minden év karácsonyán Kodály Zoltán születésnapja előtt tisztelegve koncert ad a Nagytemplomban.
Valamint nem rendszerességgel megrendezendő, évfordulókhoz, aktualitásokhoz kötött ének és zenei versenyek.
„Zengő Aula" hangversenysorozat. A Filharmóniai Társaság szervezésében iskolánk 3-8. osztályos tanulói egész éves 3 alkalmas hangverseny sorozaton vesznek részt, melynek helyszíne iskolánk aulája.
A Vásárhelyi Napok alkalmával iskolánk kórusa és az M. Bodon Pál Zeneiskola közös koncertet rendez iskolánk aulájába. A koncert nyitott, minden érdeklődőt vár.
Zenei világnap

AZ ANGOL NYELVI MUNKACSOPORT ÁLTAL SZERVEZETT VERSENYEK, RENDEZVÉNYEK

A Zrínyi Ilona Ált Isk. által szervezett angol nyelvi versenyen szoktunk részt venni, amit a 7. évfolyam számára rendeznek.
A 8. osztályosok a Piarista Ált. Isk. által szervezett versenyen mérhetik össze tudásukat.
Különböző megyei, országos és nemzetközi angol nyelvi versenyekre nevezzük tanulóinkat.
Tavasszal mi hirdetjük meg és szervezzük meg a városi angol versenyt az 5. 6. évfolyam számára.
Megemlékezünk a világszerte ismert angolszász ünnepekről, úgymint Halloween, Karácsony, Valentin nap, Húshagyókedd (Pancake day) Húsvét.
Rendszeresen keressük a lehetőséget, hogy nemzetközi pályázatokon való részvétel által tanítványinknak lehetőséget adjunk valós angol nyelvi kommunikációra, közös projektek elkészítésére.
Diákjainknak biztosítjuk a lehetőséget, hogy partner intézmények keresésével angol nyelven levelezhessenek külföldi diákokkal.
Igény esetén megszervezzük, hogy a tanulók angol nyelvű színházi előadásokon vehessenek részt. Igény esetén tanulmányi kirándulást szervezünk 7-8. osztályos diákjainknak Angliába

NÉMET NEMZETISÉGI NYELVOKTATÓ ÉS NÉMET KÉTTANÍTÁSÚ MUNKACSOPORT PROGRAMJAI, VERSENYEI

Oktoberfest

Célkitűzésünk egy olyan hagyomány megteremtése, mely a gyermekeket már kiskoruktól kezdve a német kultúra megismerésére és a hagyományainak őrzésére neveli. A helyi közösségek kapcsolatait megerősíti. Az itt élő németek számára alkalmad ad a kapcsolattartásra, ill. új ismeretségekre, elősegítve ezzel a családok integrációját. Sokszínű kulturális programot kínálunk a gyerekeknek és a felnőtteknek egyaránt. Iskolánk diákjai is szerepelnek vidám műsoraikkal.

Minden évben felkérünk autentikus hagyományőrző sváb csoportokat, hogy műsorukkal segítsék munkánkat. Autentikus fellépők közreműködésére számítunk leginkább. Az Oktoberfest c. rendezvényünk a város nemzetiségi illetve német intézményeinek kooperációjával jön létre.

Szent Márton napi körmenet

Minden évben november 11-én, a Német Települési Nemzetiségi Önkormányzat megrendezi hagyományos körmenetét a főtéren. Kis műsorral valamint forró teával, zsíros kenyérrel kedveskednek az egybegyűlteknek. A gyerekek közösen énekelik a tradicionális német dalokat és saját készítésű lámpásaikkal vonulnak végig a főterünkön.

Német nemzetiségi karácsony

A Német Települési Nemzetiségi Önkormányzat már hagyománnyá vált ünnepsége, melyen iskolánk németnemzetiségi-s diákjai is fellépnek. Ez alkalommal a Német Települési Nemzetiségi Önkormányzat vendégül látja a német nemzetiségi osztályba járó diákjainkat és családjaikat.

Adventi kirándulás

A felső tagozat hagyományos programja, melyet minden évben az adventi időszak kezdetekor bonyolítanak le. A bécsi karácsonyi vásár meglátogatása mellett, minden évben összekötik más kulturális programmal, múzeumlátogatással.

Szekszárdi Német Színház előadásának megtekintése

A programsorozat már több mint15 éves múltra tekint vissza. A tavasszal felsős diákjaink a német nyelvű szekszárdi „Deutsche Bühne” színház egy színvonalas előadásának megtekintésével a német nyelvi kompetenciájukat fejlesztik. Az előadás megtekintését különböző kulturális eseményekkel kötik össze.

Burgenland:

hagyományosnak mondható már 1 hetes nyári táborunk is, melyen a felső tagozat németül tanuló diákjai vesznek részt Pinkafőn, egy jól felszerelt sportiskola kollégiumában. Az 5 nap 4 éjszaka sok programot rejt magában, mely során játékos nyelvtanulással, kirándulásokkal, túrákkal ismerjük meg a környék szépségeit a német nyelv életszerű használatával.

Versenyek

Zauberwald: A "Zauberwald" német vers- és prózamondó verseny a saját iskolánkban megrendezett megmérettetés, amely 9. éve a német nemzetiségi oktatás kezdete óta van jelen rendezvényeink között. A német nemzetiségi osztályok legjobbjai, Baján a területi versenyen képviselik iskolánkat, ahonnan már több tanulónk az országos döntőbe is bejutott. A Német Települési Nemzetiségi Önkormányzat és ma már a Mercedes iskola jelenléte is fémjelzi e helyi versenyünket.

Bolyai János Gimnázium által szervezett területi kommunikációs verseny: Csak 8. osztályosok vehetnék részt a versenyen. Az első fordulóban írásbeli tudásukról adnak számot a diákok. Az itt elért eredmények alapján a legjobb 20 diák mehet a második, szóbeli fordulóra. Az első helyezett automatikusan felvételt nyer a Bolyai Gimnázium német tagozatára. Az elmúlt tíz évben az első három helyen szerepelnek diákjaink.

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola által szervezett, német nyelvű kommunikációs verseny: Hetedik és nyolcadik évfolyamból iskolánként két-két tanuló vehet részt a versenyen. 10-13 szóbeli témakörből kell felkészülniük a gyerekeknek, a verseny magas szintű, az alapfokú szóbeli nyelvvizsga követelményeinek megfelelően teszik próbára a diákjainkat.

TESTNEVELÉS- ÉS SPORT MUNKACSOPORT ÁLTAL SZERVEZETT VERSENYEK, RENDEZVÉNYEK
Iskolánk fennállása óta az atlétika és a röplabda a két legsikeresebb alapsportágunk. A legjobb eredményeket ebben a két sportágban értük el. Szinte minden évben képviselhetjük iskolánkat az országos diákolimpiák döntőin. Többször voltunk Diákolimpiai Bajnokok és helyezettek. Mellette a labdarúgás és a cselgáncs sportágakban is országosan elismert eredményeket érünk el az évek során.
ATLÉTIKA
Ügyességi Diákolimpia továbbjutásos rendszerben.
Mezei futó Diákolimpia Egyéni és csapat továbbjutásos rendszerű verseny. A megyei versenyről az első és második helyezett jut tovább az országosra.
Tapsifüles Kupa, ahol minden évben képviseljük iskolánkat. Az alsó tagozatosok egyik legnagyobb megyei atlétikai versenye 22 éve.
Lánchíd- Darvas Kupa: a felső tagozat terem atlétikai versenye
Utcai Futóversenyek: a városban rendezett és szervezett amatőr versenyekre szívesen ellátogatunk a futni szerető diákjainkkal.
RÖPLABDA
Diákolimpiák 2-3-4. krcs. feljutásos rendszerben történik: a városi, a megyei versenyek után a legjobbak az országos elődöntőkről juthatnak be az országos döntőre.
Markovics Kupa a szegedi utánpótlás szövetség egyik legrangosabb országos jellegű versenye. Minden évben több korosztályban és több csapattal veszünk részt sikeresen a kupán.
LABDARÚGÁS
Teremfoci Diákolimpia továbbjutásos rendszerében. a legjobb csapatok harcolhatják ki a megye döntőn való részvétet.
Labdarúgó Diákolimpia 3-4. krcs. feljutásos rendszerben.

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola OM:200924

ÚSZÁS
Diákolimpiák 2-3-4. krcs. továbbjutásos rendszerben. Rendszeres úszó edzésre járó tanulóinkat benevezzük és kikísérjük az uszodába zajló eseményekre.
CSELGÁNCS
Diákolimpiák továbbjutásos rendszerben 2-3.4. korcsoportban.
Szeptember hónap végén az Egészségnap keretén belül a Sprint futóbajnokságot és Kislabdahajító versenyt rendezzük meg. Rendezvényen az Egyetértés utcai és Duna utcai óvódásokon kívül iskolánk tanulói vesznek részt. Kitűnő alkalom a tehetségek kiválasztására.
Március hónapban: Játékos sportvetélkedő szervezése nagycsoportos óvodásoknak és első osztályosoknak. Résztvevők: Egyetértés u-i és Duna u-i óvodások, valamint iskolánk elsősei.
Családi Futófesztivál- Félmaraton Verseny: Országos jellegű rendezvény futni szerető amatőr és profi futók részvételével, óvodáskortól - 90 éves korig.
Vásárhelyi Röplabda Kupa meghívásos bajnokság rendezése. Országos jellegű verseny.

A MATEMATIKA – INFORMATIKA MUNKACSOPORT ÁLTAL SZERVEZETT VERSENYEK, RENDEZVÉNYEK
Arra törekszünk, hogy minél több versenyen elinduljanak diákjaink, hogy tudásukat összemérjék más intézmények diákjaival. A preferált versenyek számát és jellegét a rendelkezésünkre álló lehetőségek (versenyek száma, anyagi források) és a tanulók jelentkezése alapján határozzuk meg.
Nemzetközi
Kenguru matematika verseny: 2-8. évfolyam: (1 fordulós) Minden évben rendező intézmény vagyunk.
Bolyai csapatverseny: 3-8. évfolyam: (két fordulós) A megyei forduló 1. helyezett csapata jut az országos döntőbe. Az utóbbi években a megyei forduló egyik rendező intézménye is vagyunk.
Kockakobak: 3-8. évfolyam (1 fordulós)
Zrínyi Ilona matematikaverseny: 3-8. évfolyam (két fordulós) A megyei forduló 1. helyezettje jut az országos döntőbe. A megyei fordulót a város kijelölt intézményei rendezik.
Országos
Varga Tamás matematikaverseny: 7-8. évfolyam (3 fordulós) Az iskolai fordulót helyben rendezzük. A továbbjutottak a második fordulót a város kijelölt intézményében írják. Az eredmények alapján a rendezők a legjobbakat hívják a döntőbe.
Kalmár László matematikaverseny: 3-8. évfolyam: (két fordulós) A megyei fordulót a város kijelölt intézményei rendezik. A megyei forduló 1. helyezettje jut az országos döntőbe.
Orchidea Pangea matematikaverseny:3-8. évfolyam (két fordulós). Az iskolai fordulót helyben rendezzünk
Regionális
Varjú Lajos komplex természettudományos verseny: 5-8. évfolyam (1 fordulós) Az Arany János Általános Iskola rendezi.
Megyei

Megyei matematikaverseny: 3-8. évfolyam (két fordulós). Az iskolai fordulót helyben rendezzük. Az eredmények alapján a rendezők a legjobbakat hívják a döntőbe.
Városi
Játszva gondolkodj! 1-8. évfolyam (két fordulós) Elsősorban táblajátékok versenye. Az első fordulót minden iskola maga bonyolítja. A döntőbe évfolyamonként a legjobb tanulót/csapatot delegálják. A döntőt a Vásárhelyi Pál Általános Iskola rendezi, finanszírozza.
Bolyai Gimnázium matematika versenye: 8. évfolyam részére (1 fordulós). Az első helyezett automatikusan felvételt nyer a gimnáziumba.
Intézményi
Alapműveleti verseny: 1-8. évfolyam (1 vagy 2 fordulós) Az 1. fordulót az iskolák saját maguk bonyolítják. Két forduló esetén a döntőt a Vásárhelyi Pál Általános Iskola rendezi.
Internetes matematikaverseny: 3-8. évfolyam (8 fordulós)
Informatika országos verseny
Fülemüle Országos informatika verseny: 8. évfolyam (2 fordulós): prezentációkészítő versenye
Regionális
Bolyai Gimnázium Informatika versenye: 8. évfolyam (2 fordulós) Mindkét forduló a gimnáziumban zajlik. Az első helyezett automatikusan felvételt nyer a gimnáziumba.
„Mozgó diák” prezentáció-készítő versenye (5-8 évfolyam. Két fordulós, a döntőbe a legjobb 10 csapatot hívják.
Szent Benedek informatika verseny (7-8. évfolyam). Egy fordulós, a Kiskunfélegyházi Szent Benedek Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium rendezésében.

TERMÉSZETTUDOMÁNYOS MUNKACSOPORT ÁLTAL SZERVEZETT VERSENYEK, RENDEZVÉNYEK

A munkacsoport által szervezett programok általános jellemzői:

- főként természettudományos tantárgyakkal kapcsolatos, tanítási naphoz kapcsolódó projektnapok, amelyek az egész iskolai közösséget érintik.
- különálló foglalkozások formájában szervezett, vagy tanórákba épített tudásmegosztás jellegű programok,
- délelőtti előadások és bemutató foglalkozások, játékos versenyek, ill. többoldalú – az egészséges életmódot támogató– prevenciós tevékenységgel, délutáni sporttevékenységgel kapcsolatos programok,
- lehetőség szerint a teljes iskola közösségét érintő átfogó, komplex természettudományos, az iskolán kívül megrendezésre kerülő programok,
- Az adott tanévre érvényes természettudományos programokat, tevékenységeket, versenyeket, valamint programok felelőseit a természettudományos munkacsoport éves munkaterve tartalmazza.

Általánosan megszervezett rendezvényeink

Egészség-és sportnap,
Hulladékgyűjtési világnap
Víz napja.
Föld napja
Környezetvédelmi világnap

Egyéb, lehetőség szerint megszervezett programok

Lombtalanítási nap szervezése – az egész iskola részvételével, zsákos gyűjtés az iskola körül.
Gyümölcsnap – zömében alsó tagozatot érintő projektnap, egészséges táplálkozás és gyümölcsismertető projektnap.

Versenyek

Öveges József országos többszintű fizikaverseny

Varjú Lajos Regionális Természettudomány Emlékverseny – írásbeli egy fordulós, egyéni, komplex természettudományos verseny

Hatvani István Országos Fizikaverseny

AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKACSOPORT ÁLTAL SZERVEZETT PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK

Az iskolánk 7- 8. osztályos diákjainak és szüleiknek szervezünk hagyományosan továbbtanulási tájékoztatót általában (az őszi szünet után), erre meghívást kapnak a város és környéke (Kiskunfélegyháza, Nagykőrös) oktatási intézményeinek vezetői, a Regionális Képző Központ, a Munkaügyi Központ a Kereskedelmi Kamara a Pedagógiai szakszolgálat képviselői. Az intézmények képviselői bemutatják intézményüket, lehetőségeiket, elmondják milyen képességű gyerekeket várnak. Továbbtanulásért felelős kolléga részletes tájékoztatót nyújt a szülőknek a jelentkezés menetével kapcsolatos feladatokról.

Suliváró rendezvényünkre minden évben a leendő elsősöket és szüleiket várjuk. Hagyományosan mindig egy tavaszi szombat délelőttön kerül sor erre a programra. A résztvevők száma évről-évre nő, amíg a kicsik játékos foglalkozásokon vesznek részt kollégáink vezetésével, addig szüleiknek lehetősége nyílik megismerkedni a jövő tanév első osztályait tanító pedagógusokkal.

A DIÁKÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL SZERVEZETT PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK
A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola diákönkormányzata évente két alkalommal rendez papírgyűjtést, melynek bevételét
A határon túli kapcsolatok támogatására, a Csipero Nemzetközi Gyermektalálkozó vendégeinek fogadására és a Dök működésére fordít.
Az őszi időszakban lombtalanítási napot szoktunk tartani, melyben minden osztály szisztematikusan részt vesz, szebbé teszi környezetünket, udvarainkat, tereinket.
A DÖK évente két alkalommal, („Mikulásnap”), („Farsangi-party”) a felső osztályos diákoknak „Bulit” rendez izgalmas játékokkal és programokkal.
Kemény és hosszú, hideg telek esetén, madáretetőket is állítunk fel, melyeket a diákok frissítenek, töltenek föl és tartanak karban.
A DÖK az iskola pedagógusaival együttműködve folyamatos stratégiát dolgoz ki a környezetünk diák részről lehetséges folyamatos szebbé tételéért és megóvásáért.
Ünnepségeinken rendszeresen elhelyezzük az emlékezés virágait, koszorúit.
A DÖK közreműködése további programokban: Iskolai Sport és Egészségnap o Karácsonyi ünnepség A víz világnapja Gyermeknap Projekt-napok („Játssz 24 órán át!”, Európa nap) „Vásárhelyi Nap”

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola OM:200924

KÖNYVTÁRI RENDEZVÉNYEK
Népmese napja: Szeptember hónapban megemlékezünk Benedek Elekről. Születésének évfordulóján évente más és más programokat szervezünk. Közös mesefelolvasás, mesehallgatás és megy-egy mese illusztrációját kapják feladatul a gyerekek. A programok között szerepel vetélkedő is, ahol Benedek Elekről és a népmesékről szóló kérdésekre válaszolnak a résztvevők.
Sport-és egészségnap: Témához kapcsolódó könyvek kiállítása a könyvtárban. Pl. egészséges táplálkozás, olimpiai sportok, atlétika, Ezen a napon néhány könyv ajánlóját is megtekinthetik a gyerekek.
Iskolai könyvtárak világnap: Könyvtárhasználati vetélkedőt, könyvbemutatót szervezünk ezen a napon a kapcsolódva az országos programhoz.
Országos könyvtári napok: Bekapcsolódunk az országos rendezvényekre, ilyenkor mese délelőttöt tartunk és a szülőket is meghívjuk. “Mesél a könyvtári százlábú”
Karácsonyi könyv vásár: A Libri könyvesbolt közreműködésével könyvet ajánlunk a közelgő ünnepre. Elsősorban kortárs gyermekirodalmat, illetve ismeretterjesztő irodalmat a 6-14 éves korosztály számára. Vásárlásra is van lehetőség.
Kultúra napja – műveltségi vetélkedő: Több fordulós vetélkedő sorozat első állomása. Az irodalom, történelem, képzőművészetek és zene témaköreiből töltenek ki a gyerekek feladatlapokat könyvtári és internetes információk felhasználásával.
Víz világnapja: A vetélkedő második fordulója, természetismereti témakörben. Elsősorban a vízhez, vizeink védelméhez kapcsolódnak a kérdések. Ide tartozik még a Vásárhelyi TOTÓ, ahol iskolánk névadójáról szóló kérdésekre válaszolnak a versenyzők.
Internet Fiesta: Az országos rendezvény sorozathoz kapcsolódunk. Évente más-más témakörökben. Cél, az internet sokoldalúságának bemutatása a veszélyek ismertetésével.
Rejtvények a gyermek– és ifjúsági irodalomból: Kortárs szerzők meséit, ifjúsági regényeit ismertetjük meg a gyerekekkel, feladatlapon versenyeznek egymással a csapatok.

Jeles napok: Az év során folyamatosan megemlékezünk nagyobb nemzeti ünnepeinkről. Könyvtárhasználatra épülő foglalkozáson dolgozunk fel egy-egy témát. Farsang, karácsony, húsvét, tavaszhozó névnapok, stb.

3.2. DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV

Az intézmény bemutatása

A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és AMI székhelyintézménye a város zöldövezeti részében 1989 óta működő köznevelési intézmény. Jelenleg 785 tanuló jár az iskolába.

Iskolánk specifikumai:

- **Vonzó és jól működő helyi programjaink:**
  - angol nyelv emelt óraszámú oktatása,
  - óvodaiskola program,
  - **matematika-informatika emelt óraszámú oktatás 1-8. évfolyamon, évfolyamonként egy osztályban, 2. évfolyamon egy matematika-informatikai osztály is**
  - német nemzetiségi és a kéttanítási nyelvű oktatás.
- Iskolánk **Akkreditált Kiváló Tehetségpont**
- 2011-től **Referencia Intézmény**
- 2016-tól a Magyar Táncművészeti Egyetem partnerintézménye és gyakorlóhelye
- A tehetséges és felzárkóztatásra szoruló tanulók differenciált oktatása, csoportbontás, speciális, **korszerű technikák alkalmazása**.
- Egyénileg, horizontális tudásmegosztás útján, valamint sikeres európai uniós és hazai pályázatok során a **pedagógusok és diákok digitális kompetenciájának fejlesztése.**
- Számítógépekkel, projektorral, interaktív táblával, speciális szaktárgyi szoftverekkel, digitális tananyagokkal, internetes segédanyagok segítségével tartott tanórák.
- Előnyben részesítjük azokat a taneszközöket, amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek tagjai, amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök, interaktív táblán futtatható digitális tananyagok, feladatok, videók, egyéb kiegészítő oktatási segédletek állnak.

Helyzetelemzés, fejlesztési szükségletek bemutatása

- **Az intézmény módszertani felkészültsége a digitális kompetencia fejlesztés területén**

- Az iskolai munkaállomásokra egységesen a Windows operációs rendszer és a Microsoft Office 2013 programcsomag van telepítve, amelyeket a tantestület átlagosan a tanítási gyakorlata során a tanórák megközelítőleg 20%-ban használja (fájlkezelő, médialejátszó-, képnézegető és szerkesztő alkalmazása, tanórán felhasznált dokumentumok, táblázatok és bemutatók készítése). Az iskola belső hálózata lehetőséget ad arra, hogy a szerveren tárolt állományokat bármely tanteremből el lehessen érni. A fájlmegosztás felhasználófüggő beállításait a rendszergazda a tantestület igényei alapján végzi el.
- Nem munkaállomáshoz kötött alkalmazások a webes tartalmak (fájl-, és video megosztó oldalak, LearningApps, online WEB2-es eszközök), melyek segítségével érdekesebbé, érthetőbbé, egyes esetekben láthatóvá tesszük az adott tananyagot.
- Ezen alkalmazásokat nem a teljes tantestület használja. Tantárgy-, és évfolyam-specifikus szoftverek közül kevés található az iskolában, mert ezek árát a költségvetés nem tudja kigazdálkodni. A leggyakrabban használt szoftver a Varázsbetű, melyet alsó tagozatos tanítók használnak. Felső tagozaton leginkább informatika órákon használnak a kollégák speciális szoftvereket (Kompozer, Imagine, LapodaTale, tömörítő-, és vírusirtó szoftverek, képszerkesztők), melyekkel egy-egy adott témakör ismeretanyagának feldolgozását végzik el.
- Az iskolának egy éve van oktatási portálja, melyre digitális tananyagokat tölthetnek fel azok a tanárok, akik vállalkoznak arra, hogy a portál kezelését megtanulják. Az elmúlt egy év teszteléssel telt el, a tanulók fizika és matematika órákon kaptak feladatokat, tananyagokat. Terveink között szerepel az, hogy a következő tanévet előkészítő időszakban belső továbbképzéssel egyre több pedagógus sajátítja el a portál használatát.

- **Fejlesztési szükségletek**
  - Informatikai eszközökkel, szoftverekkel támogatott tanórák.
  - Digitális értékelési eszközök: az eszköz kiválasztását a tanár egyéni döntésére bízzuk milyen elektronikus teszteket használ. Ehhez szükséges a digitális tesztszerkesztők megismerése. Szeretnénk elérni a pályázat segítségével, hogy a papír alapú értékelések mellett egyre inkább terjedjen el a pedagógusok gyakorlatában az elektronikus tesztek használata.
  - Az önértékelést az intézmény belső önértékelési dokumentumai és a pedagógusminősítés során elkészített önelemzés-önértékelés és az intézményi önértékelés felhasználásával kívánjuk megoldani.

Digitális eszközök és módszerek adaptálása, implementálása és tanítási-tanulási gyakorlatba történő beépítése

- **Területek:**

Pedagógus	**Képzés**
Pedagógus 1.	30 órás továbbképzés a MoreToMath programcsomag alkalmazására
Pedagógus 2.	30 órás továbbképzés a StoryStarter programcsomag alkalmazására
Pedagógus 3.	Digitális módszertani továbbképzés
Pedagógus 4.	Digitális módszertani továbbképzés
Pedagógus 5.	Geomatech 60 órás továbbképzés
Pedagógus 6.	Mobilrobotok az iskolában c. 30 órás továbbképzés

- **A digitális pedagógiai módszertannal támogatott tanórák aránya**
  - A fenti táblázatban szereplő pedagógusok, a megnevezett tanulócsoportokban, a feltüntetett tantárgyak tanóráinak min. 40%-ában digitális módszertannal támogatott tanórát fognak tartani.
  - Az alkalmazás során differenciálással (figyelmet fordítanak a sajátos nevelési igényű és BTMN-es tanulók fejlesztésére.
- **Az intézmény szervezeti és humán feltételeinek bemutatása, fejlesztési szükségletek**
  - **Humán feltételek:**
    - A tantestület 61 főből áll, a szakos ellátottság 100%-os
    - A pályázat során a rendszergazdai tevékenységeket az intézményben alkalmazott főállású rendszergazda látja el. A programcsomagok bevezetését intézményi szintű szakmai koordinátor - digitális módszertani asszisztens segíti.
- **A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola pedagógusainak IKT kompetenciaszintje**

IKER1	**IKER2**	**IKER3**	**IKER4**
2 fő	31 fő	26 fő	7 fő

  - **A tanulók bemutatása**
    - A tanulók elsősorban az iskola közvetlen környezetében (városrészben) élő családok gyermekei, de magas létszámban jelentkeznek hozzánk más körzetekből is. A felvételnek az intézmény befogadóképessége szabad határt. A „Petőfivárosban” található az S.O.S. Gyermekfalu, ahonnan

magas létszámban járnak iskolánkba diákok. A német nemzetiségi osztály városi beiskolázású.

  - **A szülői közösség, szakmai kapcsolatok bemutatása**
    - A szülői szervezet aktívan együttműködik az iskolával, nagy segítséget nyújt elsősorban a programok szervezésében, de számíthatunk rájuk a véleményezési eljárások során is. Nemcsak az iskola felhívásaira reagálnak, hanem kezdeményeznek is, különböző kérésekkel, ötletekkel fordulnak az iskola vezetése vagy a pedagógusok felé. A kooperáció kiegyensúlyozott.
    - Kiemelendő két alapítvánnyal való együttműködésünk: „Vásárhelyi Pál Általános Iskoláért” Alapítvány és a „Petőfiváros Gyermekeiért” Alapítvány.
- **Fejlesztési szükségletek**
  - **A pályázatba bevont pedagógusokra vonatkozó szükségletek:**
    - alsó tagozaton: az 1., 2. és 3. informatikai osztályban programcsomagot bevezető tanítók,
    - felső tagozaton: a programcsomagokat 1 fő matematika-technika, számítástechnika szakos tanár; 1 fő matematika-kémia szakos tanár, 1 fő matematika-fizika, számítástechnika szakos tanár vezeti be.
    - Továbbképzésen részt vesz még 11 tanító és/vagy tanári végzettséggel rendelkező pedagógus.
  - **A pályázati csomagokat kipróbáló csoportokra vonatkozó szükségletek:**
    - 1.i osztály: MoreToMath programcsomag, 2.mi osztály: WeDo 2.0 programcsomag, 4.i osztály: StoryStarter csomag, 6.i osztály: EV3 Robot összeállítás, 7.i osztály: LabCamera és Fizika szoftverek, 7. évfolyam matematika csoport: Geomatech csomag.
- **Továbbképzések**
  - A **pedagógusok** IKT kompetenciájának fejlesztése folyamatos feladat, **képzéseken való részvétellel**, a gyakorlati tapasztalatok megszerzésével a következő szintre való lépés. Szervezeti cél, hogy minden pedagógus rendelkezzen min. az IKER3-ban feltüntetett képességekkel.
  - A fejlesztéshez szükséges az alábbi képzéseken történő részvétel:

30 órás továbbképzés a MoreToMath programcsomag alkalmazására	3 fő
30 órás továbbképzés a StoryStarter programcsomag alkalmazására	3 fő
Digitális módszertani továbbképzés	6 fő
Geomatech 60 órás továbbképzés	1 fő
Mobilrobotok az iskolában c. 30 órás továbbképzés	3 fő
Sakkpalota programban alkalmazandó módszer elemeinek megismertetésére szolgáló akkreditált pedagógus továbbképzés	1 fő

- Az intézményben jelenleg nincs **digitális módszertani asszisztens**, de a programcsomagok bevezetését intézményi szintű szakmai koordinátor - digitális módszertani asszisztens fogja segíteni.
- A rendszergazdai feladatokat főállású dolgozó látja el, aki a tanteremmenedzsment szolgáltatást is biztosítja.
- Mindegyik megvalósító (programcsomagot bevezető) pedagógusnak szüksége lesz a pályázat megvalósítási ideje alatt folyamatba épített mentorálásra.
- A DFT megvalósításának nyomon követését, koordinálását az intézményi szintű koordinátor biztosítja.

- **Tantestületi felkészítések, kampányok:**
  - Az intézményben a pályázat megvalósításának időtartama alatt két szakmai napot kell szervezni, amely két legalább félnapos interaktív, személyes jelenléten alapuló rendezvény.
  - A pályázatban szemléletformáló kampány keretében szükség van arra, hogy az online közösségi felületen, az intézmény weboldalán tájékoztatást nyújtsunk az intézmény szélesebb társadalmi közösségének a pályázatban elért módszertani fejlesztésekről, bemutassuk a digitális pedagógia alkalmazásának előnyeit, az alkalmazott új eszközöket.
- **A rendelkezésre álló infrastruktúra, eszközpark bemutatása**

Technikai eszközök

Számítógépek összesen			118

Ebből	hálózati szerverek összesen		2
	iskolában használt összes munkaállomás		65
	ebből	PC I. (legfeljebb egy-három éves színvonalnak megfelelő)	40
		PC IV. (több mint 5 éves színvonalnak megfelelő)	25
		Oktatási célra használt munkaállomás	65
	Hordozható számítógépek összesen		51
Jogtiszta szoftverek száma összesen			236
Ebből	Jogtiszta szerver operációs rendszerek száma összesen		2
	ebből	Microsoft Windows operációs rendszerrel	2
	Személyi számítógépeken futó jogtiszta operációs rendszerek száma		118
	ebből	Microsoft Windows operációs rendszerrel	118
	Jogtiszta felhasználói programok összesen		148
	ebből	Irodai programcsomagok	146
		grafikai programcsomag	2
Monitorok száma összesen			67
ebből	LCD monitorok száma		67
Nyomtatók száma összesen			10
ebből	Tintasugaras nyomtató		2
	Lézernyomtató		4
	Multifunkciós (fénymásolásra szkennelésre, faxolásra alkalmas)		4
Nyomtatók száma összesen, Egyéb technikai eszközök száma összesen			21
ebből	Videokamera		1
	Projektor (Mobil és fixen telepíthetők együtt)		20
	interaktív Aktív tábla		10

- **Fejlesztési szükségletek**
  - A számítógépek jelentős része helyhez kötötten az informatika termekben került elhelyezésre, nincs megoldva az eszközök egyéb területen történő hasznosítása, ezért szükséges mobil eszközök beszerzése a hozzá kapcsolódó töltőszekrényekkel

együtt. A szaktantermek technikai ellátottsága hiányos. Az eszközök elöregedtek. A számítógépek túlnyomó többsége a számítógépteremben van

- A digitális oktatási terveink megvalósításához szükség van:
    - interaktív táblákra,
    - tanulói tabletekre és töltő-tároló berendezésre,
    - tanári laptopokra,
    - EV3 és WeDo2 robotcsomagokra,
    - StoryStarter csomagra,
    - MoreToMath csomagra.

- **Hálózati feltételek**
    - Az informatikai hálózatunk részben alkalmas az iskolában használt programhoz tartozó összes tanterem és érintett közösségi terület megfelelő minőségű kommunikációjának biztosítására. A publikus, védett és privát szegmensek konfigurációja megfelelő. Adatbiztonsági szempontból jó vírusfigyelő rendszer került telepítésre.
    - Fejlesztési szükségletek:
        - Szükség lenne a régi elavult switchek cseréjére, a wifi hálózat bővítésére (a teljes lefedettség elérése, és a nagy terhelhetőség elérése érdekében), a végpontok számának növelése, a szerverek tárkapacitásának növelés.

- **Vízió:**
    - Egy olyan modern digitális eszközökkel felszerelt intézmény létrejötte, amely alkalmassá teszi iskolánkat arra, hogy a digitális kompetenciafejlesztés széles körű megvalósításában és terjesztésében vezető szerepet töltsön be.
    - Amennyiben rendelkezésre áll a fejlesztési szükségletek kielégítésére szolgáló forrás az iskolában lehetőség lesz:
        - az IKT-val támogatott tanórák arányának növelésére,
        - 6 tanulócsoportban újszerű programcsomagokkal történő tanításra, a módszertan megújítására,
        - a tanulók szövegértési, matematikai, természettudományos, IKT kompetenciája, kreativitása, problémamegoldó gondolkodása javul,
        - a bevezető pedagógusok horizontális tudásmegosztás útján megismertetik intézményi szinten a programokat,
        - a székhelyintézményben dolgozó pedagógusok kipróbálhatják, használhatják a programcsomagokat,

        - a szülők, az iskola közvetlen környezete tájékoztatást kap a modern iskola egyik feltételének teljesüléséről.

- **Intézményi fejlesztési célok meghatározása**
    - Iskolánk alkalmas legyen arra, hogy a digitális kompetenciafejlesztés széles körű megvalósításában és terjesztésében vezető szerepet töltsön be.
    - Pedagógiai program elkészítése, amelybe beépítésre kerülnek a digitális fejlesztési terv elemei.
    - A pedagógusok jártasságot szerezzenek a digitális módszertanban.
    - A pedagógusok között terjedjen el pedagógiai módszertannal támogatott tanórák tartása.
    - A pedagógusok vállalják fel a digitális tananyagok készítését.
    - A szakmai tudásmegosztásban minden pedagógus vegyen részt.

- **Pedagógiai célok:**
    - Első osztályban cél a matematikai gondolkodás fejlesztése modellezéssel, amely a könnyebb megértést szolgálja. Az eszközhasználat fejleszti a térlátást, a kreativitást, a finommotorikát. A diák aktív résztvevője a tanórának. Ezen célunkat a - LEGO Education által matematika oktatásra kifejlesztett MoreToMath készlet beszerzésével és alkalmazásának bevezetésével kívánjuk megvalósítani.
    - A 2. mi osztályban az WeDo 2 programcsomag bevezetésével célunk a környezetismeret tantárgy tanulása során a tanulók problémamegoldó gondolkodásának, kreativitásának, logikai gondolkodásának fejlesztése, amely alapul szolgálhat a később tanulandó természettudományos tantárgyak elsajátításához, megkedveltetéséhez
    - A 6. i osztályban az EV3 programcsomag bevezetésével cél, hogy tevékeny használata során a résztvevőket játékos formában, egymással kooperálva vonja be a tanár olyan komplex tanulási folyamatba, amely során több tudományterületet érintve fejlődik a logikus-algoritmikus gondolkodásuk, a problémamegoldó képességük és motivációjuk.
    - A 7. évfolyam egyik matematika csoportjában GeoMatech programcsomag bevezetésének célja a tanulói motiváció növelése, a matematikai gondolkodás fejlesztése, a megértés elősegítése, az összefüggések szemléltetése.

- A 7.i osztályban a Fizika és LabCamera elnevezésű szoftverek bevezetésével cél, hogy a tanulók problémamegoldó, következtető képessége, kitartásuk, kreativitásuk és logikus-algoritmikus gondolkodó képességük fejlődjön

- **Az érintett fejlesztési célcsoportok meghatározása**
  - Közvetlen célcsoportok az intézmény 5 osztályának és egy csoportjának tanulói és a pályázatba bevont 17 továbbképzésen részt vevő (ebből 6 programcsomagot bevezető) pedagógus. 1.i, 2.mi, 4.i alsó tagozatos /kb.94 fő/ és 6.i, 7.i és egy 7. évfolyamost matematika csoport felső tagozatos / kb.76 fő/osztály tanulói, 3 alsó tagozatos tanító és 3 felső tagozatos tanár programcsomagot bevezető pedagógus.
  - Közvetett célcsoportok a nevelőtestület többi tagja, a tagintézmény pedagógusai, a pedagógiai asszisztensek, a tagintézmények pedagógusai, azok a szülők, akiknek gyermeke érintett a programban. Azok, akik a rendezvények, nyílt órák, programok során megismerhetik a technikai és módszertani fejlesztéseket. A projektben érintettek köre, akik a projekt kidolgozásában, tervezésében és működtetésében szerepet játszanak: Pallasz Athéné Egyetem munkatársai, a Kecskeméti Tankerületi Központ munkatársai, meghívott előadók, szülők, egyéb szakmai partnerek. A közvetett célcsoport létszáma kb. 500 fő.

- **A szervezeti és humán feltételek javítására, fejlesztésre vonatkozó célok**
  - A bevont pedagógusok mindegyike a választott programcsomag tekintetében min. 30 órás akkreditált továbbképzésen, ill. digitális tartalmú továbbképzéseken vegyen részt.
  - A digitális pedagógiai módszertannal támogatott tanórák aránya érje el a 40%-ot az adott/választott csoportra vonatkoztatva az adott/választott tantárgy éves összes óraszámához viszonyítva, az első teljes tanévtől.
  - A projektbe bevont pedagógusok által létrehozott és az NKP-n megosztott digitális óravázlat, óraterv, pedagógusonként és tanévenként érje el a 10 produktumot, a 3 tanév alatt összesen a 180 darabot.
  - A továbbképzéseken 17 tanúsítvány megszerzése. Résztvevők: 6 bevont-megvalósító pedagógus, 11 digitális kompetencia fejlesztésben, programcsomagok megismerésében jártasságot szerző tanár, tanító.
  - Két szakmai nap sikeres megtartása.

- **Az infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó célok**

  Az infrastruktúra és eszközpark fejlesztési szükségleteinek bemutatásából kiindulva az EFOP-3.2.3-17 pályázat megvalósításával az alábbi célokat határozzuk meg:

  - Növeljük az IKT eszközzel rendelkező termek arányát (interaktív tábla).
  - A tanítási órákra való felkészülés és a tanórák megtartásához hárommal növeljük a pedagógusok által szakmai munkára használt laptopok számát.
  - Az egyenlő hozzáférés érdekében minden diák számára biztosítani kell a digitális eszközhasználatot, amennyiben a tanóra effajta IKT támogatást igényel. Ezért **tabletek beszerzését, a hozzájuk tartozó tárolót tervezzük**.

Az EFOP-3.2.3-17 pályázat megvalósítása során célunk a programcsomagok használatához előírt eszközök beszerzése az alábbi részletezettséggel.

Osztály	Programcsomag	Eszközök
1.i	MoreToMath – Lego matematikai programcsomag	interaktív tábla, tabletek, tároló-töltő, tanári laptop
4.i	StoryStarter – kommunikáció és kreativitás csomag	interaktív tábla, tabletek, tároló-töltő tanári laptop
2.mi	WeDo 2.0 programcsomag	interaktív tábla, tabletek, tároló-töltő, tanári laptop
6.i	EV 3 Robot összeállítás	interaktív tábla, tabletek, tároló-töltő, tanári laptop
7.i	LabCamera és a Fizika szoftverek	interaktív tábla, tabletek, tároló-töltő, tanári laptop
7. osztályokból sávos csoportbontásban tanuló egy csoport	Geomatech – digitális pedagógiai-módszertani csomag a matematikai kompetencia fejlesztésének támogatására	interaktív tábla, tabletek, tároló-töltő, tanári laptop

- **Lehatárolás, szinergia**
  - Nem releváns.

- **A fenntarthatóságra vonatkozó cél**
  - Cél, hogy a pályázat eredményeit a pályázatban meghatározott időszakban fenntartsuk és a programcsomagok használatát biztosítsuk min. 6 csoport oktatásában, 1-1 tantárgy oktatása során, valamint a pedagógiai programba bekerülő digitális fejlesztésre vonatkozó módosítások épüljenek be az intézményi

gyakorlatba. További cél a digitális módszertan széleskörű megismertetése, terjesztése, digitális tananyagok fejlesztése.

- **A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása**

A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása, a módszerek és eszközök kiválasztásának indoklásával

- **StoryStarter – kommunikáció és kreativitás csomag**

  A LEGO StoryStarter támogatja az anyanyelvi kompetenciák, különös tekintettel a szövegértési, szövegalkotási képesség fejlesztését oly módon, hogy a tanulók a LEGO elemek felhasználásával jeleneteket alkothatnak, ezeket korszerű IKT eszközök segítségével rögzíthetik, sorba rendezhetik, és digitális történetté fűzhetik össze: meséket, kiadványokat, filmeket tervezhetnek, melyeket feliratokkal és narrációval láthatnak el.

- **Indoklás:**

  A 4.i tanulócsoporthoz a szövegértés LEGO-val programcsomag került kiválasztásra. A tanulócsoport előzetes ismeretei lehetővé teszik a program könnyű bevezetését, korosztályukban jól alkalmazható.

- **A program használatával a gyermekek fejlődésében a következő várható:**
  - A véleménykülönbségek elfogadása, ötletátadás, önértékelés, értékelés is fejlődik.
  - Társas kommunikáció, szövegalkotás, reprodukálás, szövegváltozatok létrehozása, képi megjelenítés, képi megoldások, az ismeretátadás fejlődése várható.
  - Fejleszti a problémamegoldó képességet, a logikus és kritikus gondolkodást.

- **MoreToMath – Lego matematikai programcsomag**

  A matematika kompetenciafejlesztés, problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére az alsó tagozatban a MoreToMath – LEGO matematikai programcsomag beszerzése a célunk. A MoreToMath ahsználata, úgy épülhet be az órába a tananyagot támogatva, hogy közben inspirál a csapatmunkára, ösztönzi a kitartást, és elősegíti a pozitív hozzáállást a matematikai problémák megoldásának ösztönzéséhez. Segítségével a matematikai és problémamegoldó gondolkodás, a logikus következtetés az elvonatkoztatás képessége és a kreativitás fejleszthető.

- **Indoklás**:

A programcsomag kiválóan alkalmas az alsó tagozatos tanulók többféle kompetenciájának fejlesztésére.

A matematika, informatika tantárgy specifikus osztályokban kitűzött cél elérése érdekében kiemelt szerepet kap a matematikai gondolkodás fejlesztése. A problémamegoldás során a kreativitásuk is fejlődik. Eszközhasználat esetén fejődik a térlátásuk, térbeli gondolkodásuk. Fejlődik az önálló tanulási, digitális és szociális kompetenciájuk.

- **GEOMATECH - digitális pedagógiai-módszertani csomag a matematikai kompetencia fejlesztésének támogatására**

  A GEOMATECH programot a 7. osztályokból sávos csoportbontásban tanuló egy csoportban kívánjuk alkalmazni. A matematika élmény és tapasztalati alapú digitális oktatására létrehozott digitális tananyagegységek tanórai, illetve tanórán kívüli alkalmazása javítja az oktatás hatékonyságát, növelik az órák játékosságát és élményszerűségét és aktívan hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a gyerekek számára elvont, matematikai feladatok vizualizálása és láthatóvá tétele révén segítséget nyújtson a tananyag gyorsabb és eredményesebb megértéséhez és elsajátításához. Az elkészített digitális tananyagegységek megfelelnek a Nemzeti Alaptanterv és a Kerettanterv követelményeinek és követik az érintett évfolyamokon oktatott tanmenetet.

- **Indoklás:**

  A digitális kompetenciák fejlesztéséhez a matematika tantárgy különböző területein, kiemelten a geometriai témaköröknél és a függvényeknél kívánunk fejlődést elérni. A programcsomag bevezetésének célja a tanulói motiváció növelése, a megértés elősegítése, az összefüggések szemléltetése. A mobil eszközök használata lehetőséget biztosít a tanórák minimum 40%-ában történő felhasználását a számítástechnika termek kihasználtságától függetlenül.

- **WeDo 2.0 programcsomag 20 fős osztály részére**

  A programcsomag olyan tudományos projekteket tartalmaz, amelyeknek segítségével a diákok testközelből is megismerkedhetnek a mérnöki gondolkodás valamint a programozás alapjaival. A WeDo 2.0 tananyagával a diákok fejlesztik a problémamegoldó készségüket, valamint egy saját egyedi megoldást dolgozhatnak ki maguknak, amivel belépnek a felfedezések világába. Felkelti a diákok érdeklődését és fejleszti a képességeiket több tudományos ágazatban is, a WeDo

2.0 bázis szett és szoftver. Lehetővé teszi, hogy a gyerekek játszva tanuljanak, és tudományos projektekben mélyüljenek el az órákon.

A programcsomag a 2. matematika-informatika osztályban kerül bevezetésre környezetismeret tanórák keretében.

- **Indoklás:**

  A programcsomag bevezetésével célunk a környezetismeret tantárgy tanulása során a tanulók problémamegoldó gondolkodásának, kreativitásának, logikai gondolkodásának fejlesztése, amely alapul szolgálhat a később tanulandó természettudományos tantárgyak elsajátításához, megkedveltetéséhez. Segít abban, hogy a tudomány, a technológia, az informatika és a programozás iránt lelkesek és tájékozottabbak legyenek. A program jól alkalmazhatónak látszik az információs-technológiai készségek, képességek, IKT-kompetencia fejlesztésére.

- **EV 3 Robot összeállítás a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére**

  A LEGO programozható robot megoldása olyan eszközkészlet, amely tanórai, szakköri keretben egyaránt használható és motiválja a tanulókat a feladatmegoldásra, ugyanakkor a kompetenciafejlesztésben (különös tekintettel a logikus-algoritmikus gondolkodás, a problémamegoldás, a magasabb rendű gondolkodási készségek fejlesztésére) is eredményesen alkalmazható. Az informatika tantárgy mellett tantárgyi célok szolgálatában használható matematika és természettudományos tanórákon, a nagyobb szabadságfokkal rendelkező foglalkozásokon pedig (szakkör, tehetséggondozó foglalkozások stb.) számos lehetőséget biztosít az oktatói és a tanulói kreativitásnak.

- **Indoklás:**

  A nyertes pályázat során a kreativitás/problémamegoldó gondolkodás fejlesztése LEGO robottal programot a bemutatott célcsoporttal informatika, technika tantárgyak valamint tanórán kívüli tehetséggondozó foglalkozások keretében szeretnénk használni. A programcsomag bevezetésével közvetlen célom az, hogy tevékeny használata során a résztvevőket játékos formában, egymással kooperálva vonjam be olyan komplex tanulási folyamatba, amely során több tudományterületet érintve fejlődik a logikus-algoritmikus gondolkodásuk, a problémamegoldó képességük és motivációjuk. Az eszközhasználat lehetővé tenné a projektszemlélet kialakítását, amely jó alapot adhat a természettudományos tantárgyak tanításához és későbbiekben a pályaorientációhoz egyaránt. A beszerzett eszközök kísérleti

jellegű kipróbálását tervezzük természettudományos tanórákon is ahol az eszközök szenzorai által kínált lehetőséget kívánjuk kihasználni.

- **Dinamika tanítása interaktív eszközökkel az általános iskola felső tagozatán**

  Az általános iskolai fizika tananyag 7. osztályos fejezete a dinamika. Amikor a tanulók ezzel a fejezettel találkoznak már számos, a fizikával kapcsolatos alapkészséggel rendelkezniük kell. Fontos azonban, hogy már fizika tanulmányaik elején hozzászokjanak ahhoz, hogy a természettudományos törvények nem puszta kinyilatkoztatások vagy vélemények, hanem kísérletekből származó tapasztalatok elemzésén alapuló következtetések. A csomagban ajánlott Fizika és LabCamera elnevezésű szoftverek segítségével az adott témakört tanító pedagógus egy virtuális kutatócsoport vezetőjeként szervezheti tanulóinak felfedező tevékenységét.

- **Indoklás:**

  A választott program lehetőségeit a megjelölt célcsoport esetében fizika órákon szeretném használni. A csoportjellemzésben leírtak miatt szükség van arra, hogy a tanulók problémamegoldó, következtető képessége fejlődjön, amit legjobban olyan módszerekkel lehet elérni, ami motiválja és aktívan bevonja őket. Az elvégzett kísérletek adatainak összegyűjtése és azok elemzése lehetőséget biztosít arra, hogy az egyre nehezebb feladatok megoldása során kitartásuk, kreativitásuk és logikus-algoritmikus gondolkodó képességük fejlődjön.

  Az adatok közötti összefüggések megfigyelésével a matematikai kompetenciájuk is fejlődik, ami lehetőséget biztosít számukra, hogy matematika tantárgyból is jobb eredményeket érjenek el.

  A páros illetve csoportmunkában elvégzett kísérletek során szociális kompetenciájuk is fejlődik. Megtanulnak együttműködni egymással, segíteni a csoportban résztvevő társakat, illetve elfogadni mások véleményét, eredményét.

  A megfigyelések során tapasztalt összefüggések megfogalmazása elősegíti a kommunikációs készségek és az anyanyelvi kompetencia fejlődését.

  A folyamatok megfigyelése során fejlődhet a kreativitásuk az alkalmazott módszerek segítségével, ami a későbbi tanulmányaik során hasznos lehet, egy-egy probléma megoldásában.

- **Sakkpalota programcsomag**

  A Nemzeti Alaptantervben, az általános iskolák alsó tagozatán választható a Képességfejlesztő sakk kerettanterv 1–4. évfolyam számára (23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet 7.25.), mely a sakk alapszabályait és eszközrendszerét használva

épül be az általános tanterv alaptantárgyaiba, előmozdítva ezzel azok készségszintű elsajátítását. A sakk, mint stratégiai táblajáték a digitális kor oktatási eszköze. A sakkjáték elsajátítása nem cél, hanem eszköz! Egy hihetetlenül hatékony eszköz a logikus, kreatív gondolkodás fejlesztésére! A program komplex eszköztárában az akkreditált tankönyvek, taneszközök, képzések mellett a digitális megoldások is fontos szerepet töltenek be. A Sakkpalota Program digitális eszközei: a Sakkjátszótér App, mely videók és interaktív feladatok segítségével vezeti be a tanulókat a sakk világába, és a Sakkpalota 1 és a Sakkpalota 2 képességfejlesztő munkafüzet digitális és interaktív változata.

- **Tartalma:**
  - Sakkpalota demonstrációs tábla
  - Mágneses képességfejlesztő csomag (A 166 db-os készlet tartalma: 102 fejlesztő + 64 sakkfigura. 44 db-os ABC betűkészlet; 32db-os sakk készlet diagram báb; 32 db-os Sakkpalota mesebáb készlet; 26 db-os számkészlet; 8 db-os ABC koordináta rajzkészlet; 8 db-os állatrajz készlet; 16 db üres mágnes joker mező.)
  - Sakkpalota dobókocka
  - Sakkpalota sakk készlet

  A tanórákon a Windows webáruházon keresztül, minden felhasználó számára ingyenesen hozzáférhető Chessplayground applikáció biztosítja a digitális alkalmazást, amelyhez szükséges a pályázati költségvetésben szereplő interaktív tábla. Ezen a felületen keresztül hatékonyabban felhasználható az alkalmazás a tanulási tevékenységek során, mivel a diákok, nem csak passzív befogadóként, hanem aktív használókként vannak jelen.
- **Indoklás:**

  Iskolánkban, az informatika osztályokban (összesen 5 tanulócsoportban) 1-4. évfolyamon heti egy órában folyik Sakkpalota program alapján a sakk oktatása, kéttanítós modell alkalmazásával. A jelenleg rendelkezésre álló eszközkészlet bővítésre szorul a magas tanulólétszám miatt, ezért szükség van 4 db Sakkpalota iskolai alapcsomag beszerzésére, amely biztosítja a programban résztvevő tanulók élményszerű, tevékenységbe ágyazott ismeret- és tapasztalatszerzését.
- **A programcsomagok használatához szükség van:**
  - interaktív táblára
  - internetkapcsolattal rendelkező tanári számítógépekre

  - a tanulók számára internetkapcsolattal rendelkező tabletre
  - a tabletek/laptopok töltését és használati időn túli tárolását biztosító egységre

- **A digitális pedagógiai-módszertani csomag adaptálásához, implementálásához szükséges felkészítő tevékenységek meghatározása, az érintett pedagógusok felkészítése**
  - A pályázatban olyan továbbképzéseket tervezünk, amelyek alkalmasak a pedagógusok digitális módszertani kultúrájának bővítésére.
  - Egyrészről a bevont pedagógusok akkreditált pedagógus továbbképzésen történő részvétele, digitális kompetenciáinak fejlesztése, mérése témakörben.
  - Másrészről a digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez összeállított, vagy választott csomag (ok) használatára való felkészülést biztosító képzéseken történő részvétel.
  - A bevont pedagógusok mindegyike részt vesz legalább egy továbbképzésen. A bevont pedagógusok közül hatan valósítják meg a választott programcsomagok bevezetését egy adott tanulócsoportban, választott tantárgy tanítása során, óráik minimum 40%-ában.
  - A továbbképzéseken részt vevő pedagógusok közül a Sakkpalota továbbképzésen részt vevő tanító már alkalmazza a programot tanítási órákon olyan pedagógus irányításával, aki elvégezte a táblázatban szereplő továbbképzést. Továbbképzését a több csoportban történő sakktanítás (5 osztály), valamint a horizontális tudásmegosztás (a kollégáknak történő ismeret- és módszertanátadás) indokolja.
  - Mindegyik programcsomag bevezetését Intézményi szintű szakmai koordinátor - digitális módszertani asszisztens segíti, ezért a programcsomagok bevezetésére szervezett felkészítésen ő is részt vesz.
  - Azok a tanítók és tanárok, akik bevont pedagógusok, de nem vállalják, hogy tanóráik 40%-ában az adott programcsomaggal dolgoznak, kísérletként, kipróbálásként alkalmazhatják tanórákon, szakkörökön, szabadidős és egyéb foglalkozásokon, amikor rendelkezésre áll az programcsomag és eszközarzenál, amelynek használatára felkészültek.
- **Továbbképzési tervezet:**

A képzés típusa vagy címe	Óraszám	Résztvevő pedagógusok száma
Digitális kompetenciákat fejlesztő akkreditált módszertani továbbképzés	30 óra	8 fő

MoreToMath – Lego matematikai programcsomag alkalmazására felkészítő képzés	30 óra	3 fő
StoryStarter – kommunikáció és kreativitás csomag alkalmazására felkészítő képzés	30 óra	3 fő
EV 3 Robot összeállítás alkalmazására felkészítő képzés	30 óra	1 fő
Geomatech - digitális pedagógiai-módszertani csomag alkalmazására felkészítő képzés	60 óra	1 fő
Sakkpalota programban alkalmazandó módszer elemeinek megismertetésére szolgáló akkreditált pedagógus továbbképzés	30 óra	1 fő

- **A digitális pedagógiai-módszertani csomagok eredményes bevezetését és alkalmazását támogató pedagógiai szolgáltatás**
  - A választott pedagógiai-módszertani csomagok bevezetésére mind az hat pedagógus folyamatos szakmai támogatását digitális módszertani asszisztens, rendszergazda, valamint mentor végzi. Kiválasztása az Országos Szakértői vagy Szaktanácsadói Névjegyzékről történik. A konzorciumban szereplő intézmények szakmailag támogatják egymást.
- **Infrastrukturális feltételek meghatározása, IKT eszközök, programhoz kapcsolódó taneszközök beszerzésére irányuló terv**
  - A programcsomagok bevezetéséhez – figyelembe véve az iskola jelenlegi infrastrukturális feltételeit és eszközparkját - az alábbi táblázatban feltüntetett eszközök beszerzésére van szükség.

Termék/Szolgáltatás megnevezése	Mennyiség db
„WeDo 2.0” csomag	1
EV 3 Robot összeállítás	1
Matematika “More ToMath” csomag 20 fős osztálynak	1
Matematika “More ToMath” báziskészlet	1
„StoryStarter” csomag 20 fős osztálynak	1
„StoryStarter” alapcsomag	5
Sakkpalota programcsomag	4

laptop	3
tablet	50
tablettároló	2
interaktív tábla	4

  - A táblázatban feltüntetett eszköz darabszáma a beszerzési eljárás során változhat.
  - Az iskola helyiségei, hardverei, szoftverei, internethálózata korlátozás nélkül igénybe vehetőek a pályázat megvalósításához.
- **A digitális pedagógia intézményi gyakorlatba történő beépüléséhez szükséges humánerőforrással kapcsolatos feltételek megteremtéséhez szükséges fejlesztési tevékenység**
  - Intézményi szintű szakmai koordinátorok alkalmazása
  - Feladatai: a projekt szakmai feladatainak koordinációja, szakmai együttműködéssel kapcsolatos tevékenységek, továbbképzések, tudásmegosztó tevékenységek tervezése, szervez, kapcsolattartás a konzorciumi tagokkal, fenntartóval, partnerekkel, adminisztratív teendők ellátása, költségvetés megvalósulásának, indikátorok teljesülésének nyomon követése, részvétel a szakmai beszámolók, projektfenntartási jelentések elkészítésében, digitális módszertani asszisztensi feladatok ellátása.
  - Rendszergazdai feladatok ellátása:
    - Az iskolában egy főállású rendszergazda dolgozik, aki munkaidejében ellátja a pályázat megvalósításával kapcsolatos rendszergazdai feladatokat is.
- **Disszeminació**
  - Az intézményben a pályázat megvalósításának időtartama alatt két szakmai napot tervezünk.
  - A 2017/18. tanévben a pilot program lebonyolítására felkészülünk és megteremtjük a szükséges feltételeket.
  - A 2018/19. tanévben kezdődik a kiválasztott programcsomagok és digitális pedagógiai módszertan tanórai szintű alkalmazása, kipróbálása.
  - A 2019/20. tanévben az intézmény két legalább félnapos interaktív, személyes jelenléten alapuló szakmai napot szervez, amelyen bemutatásra kerülnek a digitális pedagógiai eszköztár fejlesztése érdekében tett tevékenységek, alkalmazott programcsomagok, szó lesz az internetbiztonságról és a fogyasztóvédelem erősítése érdekében tett lépésekről.

- A szakmai napok keretében a meghívottak a székhelyintézmény és a tagintézmény pedagógusai, a fenntartó képviselői, a konzorciumi tagok képviselői, valamint az iskolába járó tanulók szülei.
- A pályázatban szemléletformáló kampány keretében online közösségi felületen, az intézmény weboldalán tájékoztatást nyújtunk az intézmény szélesebb társadalmi közösségének a pályázatban elért módszertani fejlesztésekről, bemutatjuk a digitális pedagógia alkalmazásának előnyeit, az alkalmazott új eszközöket.

- **A szakmai együttműködések kialakításának és megvalósításának bemutatása**
  - **Együttműködés a köznevelési intézményekkel**
    - A pályázat megvalósításának kezdetétől kapcsolatot tartunk konzorciumban szereplő másik három intézménye, a Felhívásban előírt együttműködő szervezetekkel, projektmegvalósítókkal: a Digitális Pedagógiai Módszertani Központtal.
    - Javaslatot kérünk az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok beválás-vizsgálatára, követi a DPMK által megfogalmazott ajánlásokat és disszeminációs lehetőségeket.
    - Az intézmény Digitális Névjegyének előállítására a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ (a továbbiakban DPMK) által meghatározott szempontok szerint kerül sor.
    - Az **iskola szakmai együttműködés alakít** ki és az információszolgáltatást végez a Nemzeti Köznevelési Portállal pilot program előkészítése, megvalósítása és az eredmények hasznosítása (kiemelten a jó gyakorlatok, az implementált tananyagok, módszertanok megosztása) során.
    - Az iskola vállalja a választott csomagokhoz kapcsolódó intézményi digitális tartalom fejlesztését (digitális óravázlatok, tanítást-tanulást támogató tartalmak, digitális projekt leírások stb.), illetve a tartalom megosztását a Nemzeti Köznevelési Portál (a továbbiakban: NKP) felületén.
- **Fenntarthatóság**
  - A pályázat hosszú távú fenntarthatóságának egyik garanciája, hogy az alkalmazott tartalmak, módszerek és eszközhasználat bekerül az intézmény pedagógiai programjába. A székhely- és tagintézményben dolgozó pedagógusok számára a szakmai napokon bemutatókat tartanak a bevezető pedagógusok, így képet kaphatnak a programok tartalmáról előadás formájában, valamint az érdeklődődés függvényében szekciók közül választhatnak a kollégák.

- A hagyományos őszi, tavaszi szakmai értekezleteken az intézményi koordinátor és a megvalósító, továbbképzésen részt vevő pedagógusok előadásokat tartanak.
- Az intézményben dolgozó minden pedagógusnak lehetősége lesz hospitálásra. A beszerzett eszközöket felváltva használhatják a tanárok, tanítók.
- A konzorciumi partnerekkel a pilot program megvalósítása után is együttműködik az iskola.
- A digitális tartalmak publikálásra kerülhetnek az NKP-n kívül az intézmény honlapján, szaklapokban.

3.3. NEMZETI LOVASKULTÚRA

A lovaskultúra az iskola egységes nevelő-oktató munkájának szerves részeként, a testkultúra eszközeinek (testgyakorlatok, mozgásos játékok, sportági tevékenységek, lovaskultúra és az ezekhez kapcsolódó intellektuális ismeretek), valamint egészségfejlesztő és környezettudatos tényezőinek integrált hatásaként hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók életigenlő, az egészséget és a felelősségteljes magatartást saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak. Ennek feltétele, hogy a mozgás és a lóval, mint élőlénnyel való bánásmód egyaránt váljon személyes és társas élménnyé. Cél, hogy a rendszeres fizikai aktivitás mellett a gondoskodás, az odafigyelés, a kooperáció és az empátia a gyermekek magatartásának fontos részeivé váljanak. A lovaskultúra tantárgy elsődleges célja a gyermekek testi és lelki fejlődésének támogatása, a rendszeres mozgás, egészséges életmód, felelősségteljes, együttműködő magatartás, koncentrációs készség élményszerű elsajátítása, különböző speciális mozgássorok megtanulása és összekapcsolása, önálló végrehajtása, valamint az elméleti és gyakorlati ismeretek közötti összefüggések megértése, alkalmazása. A lovaskultúra-oktatás feladata az adott három évben a lovaglás alapjainak megtanítása és a lóhoz, mint társállathoz kapcsolódó alapszintű ismeretek, szabályok és a lóval való helyes bánásmód megismertetése a gyermekekkel, mindez változatos és egyre magasabb szinten történő, főleg gyakorlatorientált oktatási módszer segítségével. A lovas kultúra-oktatás 70 százaléka gyakorlati, míg 30 százaléka elméleti oktatás.

A lovaglás és lovaskultúra-oktatás tantárgy olyan eleme az oktatásnak, mely egy társállat segítségével az élményszerű tanulás és megismerés folyamatát helyezi előtérbe, miközben kapcsolódik több műveltségi terület fejlesztési területeihez, valamint sajátos közegben segíti az életkornak megfelelő nevelési célok elérését, és egyéb kulcskompetenciák fejlesztését. A lovaskultúra-oktatás ezeken felül alkalmas az egyéni

sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezés és bánásmód megvalósítására is, a tanuló képességeihez mérten. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A tantárgy célja a fent meghatározottakon túl az öröm- és élményszerzési lehetőség biztosítása.

– **Alsó tagozat**

A tantárgy segíti a tanuló erkölcsi nevelését, képessé teszi alkalmazni az emberekkel és állatokkal kialakított kapcsolatok elfogadott formáit. A tanuló el tudja magát helyezni az adott közösségben. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, és bekapcsolódik közös tevékenységekbe. A tanuló képes oktatójával, társaival és a lóval való együttműködésre, empátiára, és életkorának megfelelő kooperatív készséget mutat a foglalkozások során. A tanulónak fejlődik az emocionális érzékenysége. Megismeri és elsajátítja az alapvető együttműködési normákat a lovardában és az adott közösségben. Ismeri és betartja a lovardai foglalkozáshoz kötődő szabályokat. Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, irányítással tud együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. A lóval való bánásmód kapcsán megérti a testi és lelki egészség fontosságát. Megérti a rendszeres mozgás, a helyes táplálkozás, a környezetre való odafigyelés és a higiénia jelentőségét. Tisztában van azzal, hogy a lovakhoz kapcsolódó vállalt feladatok felelősséggel járnak. A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat. Érdeklődővé válik a környezete iránt, képes alapvető megfigyelésekre és következtetések megtételére, törvényszerűségek meglátására, ezek alapján pedig helyes cselekvésre. Megismeri az emberi tevékenység környezetre és az élőlényekre gyakorolt hatását, és törekszik a helyes magatartásminták követésére. A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Figyelemmel tudja követni oktatója és társai mondandóját, fel tudja idézni élményeit, meg tudja fogalmazni tapasztalatait. A tantárgyhoz kapcsolódó szakszavak megismerésével bővül a szókincse. Műveltségét bővíti a lóhoz kapcsolódó magyar mesék, mondák, versek, mítoszok, dalok megismerésével.

A tantárgy sajátos fejlesztési célja a lovaskultúra elemeiből nyert értékekből egy olyan testi és szellemi műveltség kialakítása, amely megalapozza a későbbi cselekvési biztonságot és a rendszeres fizikai aktivitást, kötődést jelentő élményeket nyújtva a gyermek mozgásvágyának és a lovak iránti érdeklődésének fenntartásához. Az első év fő célkitűzése, hogy a gyermekek megtanuljanak magabiztosan viselkedni a lovak környezetében és társállatként viszonyuljanak a lóhoz. Az egészséges, élményalapú

testmozgás nyújtotta lehetőségen felül fejlesztési cél, hogy a gyermekben kialakuljon a felelősségérzet, empátia, tisztelet és megismerési vágy egy másik élőlény iránt. Testi fejlődés szempontjából fontos a sokoldalú mozgástapasztalat és jól alkalmazható mozgáskészség-készlet megszerzése, az alapvető (generikus) mozgáskészségek megfelelő szintű kialakítása, fejlesztése, a kondicionális és a koordinációs képességeknek az életkorhoz és az egyéni adottságokhoz igazított fejlesztése (egyensúly, ütem- és ritmusérzék, tér- és időbeli tájékozódás, nagy- és finommotorika fejlesztése). Fontos, hogy a tanulók életkoruknak megfelelően fejlett izomzattal legyenek képesek uralni testtömegüket a különböző feladatmegoldások során, és legyenek képesek összerendezett mozgásokra a földön és lóháton egyaránt.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Gyakorlat I. (Kapcsolatkialakítás a lóval, stabil ülés)**	**Órakeret 25 óra**
Előzetes tudás	Alapvető gimnasztikai gyakorlatok végrehajtásának képessége.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyensúlyérzék fejlesztése, bizalom, önfegyelem kialakítása, kapcsolat kialakítása az állatvilággal, a lovakkal, felelősségtudat kialakítása, test- és környezettudatos magatartás kialakítása, testi fejlődés támogatása, mozgástapasztalat és mozgáskészség-készlet fejlesztése.	

Ismeretek	**Követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A ló életmódja, sajátosságai. A ló megközelítése. A lóra való fel- és leszállás. Ülés. Lábtartás. Jármódok (lépés, ügetés). Ülésváltás. Felszerelés. Segítségek. Mozgásformák.	A tanuló képes a lovat helyesen megközelíteni és biztonságosan mozog a lovak környezetében; képes az állattal kapcsolatfelvételre, kommunikációra; érti és tiszteletben tartja a lovak viselkedésének életmódbeli sajátosságait; a foglalkozás során képes fegyelmezetten, csendben, tisztelettel figyelni oktatójára, társaira és a lóra;	*Testnevelés és sport:* motoros készségfejlesztés, mozgástanulás. *Környezetismeret:* a tudományos megismerés iránti igény fokozatos formálása. *Technika, életvitel és gyakorlat:* Kapott és választott feladatok elvállalása,

	helyesen ül a lovon, megfelelő a lábtartása voltizshevederrel és nyeregben egyaránt, lépés és ügetés járművekben; biztosan, elengedetten és helyes testtartásban ül a lovon tanügetésben és könnyűügetésben egyaránt; ismeri a helyes lábon ügetés fogalmát, és képes könnyített ügetésben ülésváltás végrehajtására; oktató segítségével könnyedén, elengedetten, biztonságosan és egyensúlyban alkalmazza a megfelelő mozgásformákat lépés és ügetés járművekben, alkalmanként minimum 15 percet a lovon töltve (egy oktató egy tanulóval foglalkozik egy időben, futószáron); képes a lóra való helyes fel- és leszállásra, segítséggel; képes a két ügetésformát nyereg- vagy voltizsheveder-fogással, vagy független kéztartással, illetve kengyelbe tett lábbal vagy kengyel nélkül végrehajtani (a tanuló választása szerint); ismeri és futószáron helyesen végrehajtja a lépésből ügetés feladat derék- és csizmasegítségeit, valamint az	kötelességtudó, hatékony munkavégzés. Egészséges és környezettudatos életmód.

	előrehajtás segítségeit lépés és ügetés járművekben.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyensúly, biztonság, ritmus, ülés, lábtartás, elengedettség, segítségadás, csizma, derékmeghúzás, jármód, lépés, ügetés, vágta, nyereg, heveder, kengyel, kengyelszíj, kápa, kantár, szár.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Gyakorlat II.** **(Szabadon lovaglás alapjai, segítségadások)**	**Órakeret** **25 óra**
Előzetes tudás	Stabil ülés, helyes lábtartás a lovon lépés és ügetés járművben, fizikai kontaktus teremtésének képessége a lóval.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Testi fejlődés támogatása, helyes testtartás kialakítása, fizikai edzettség fejlesztése, koncentrációs készség növelése, a kondicionális és a koordinációs képességeknek az életkorhoz és az egyéni adottságokhoz igazított fejlesztése. Kívánatos személyiségvonások megerősítése: félelem leküzdése, a szabályok betartása, összpontosítás, a természet szeretete, kitartás, feladatorientáltság, empátia, felelősségtudat, önbizalom és kooperációs képesség, öröm- és élményszerzési lehetőség biztosítása.	

Ismeretek	**Követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Ápolási ismeretek. Takarmányozási ismeretek. Helyes szártartás. Osztályban lovaglás szabályai. Lovardai alakzatok. Segítségadások.	A tanuló képes a lovat önállóan, de felügyelettel leápolni, ismeri és segítséggel megvalósítja a lótartás gyakorlati teendőit; ismeri és alkalmazza az alapsegítségeket, a független kéz fogalmát, a helyes szártartást, kezdetben futószáron, később szabadon, kisebb csoportokban (maximum 3-4 fő) lépés és ügetés járművekben; osztálylovaglásban ismeri és betartja a lovak közti kellő	*Testnevelés és sport:* Motoros készségfejlesztés. Eszközre és társra vonatkozó térbeli, időbeli és dinamikai viszonyok szerepe. *Technika, életvitel és gyakorlat:* Kapott és választott feladatok elvállalása, kötelességtudó és hatékony

	távolságot, képes a lovardában vezető lovassal osztályban alap lovardai alakzatokat szabadon lovagolni lépés és ügetés jármódokban; képes végrehajtani helyes segítségadással a lépésből megállítás, állásból lépés, lépésből ügetés és ügetésből lépés átmeneteket szabadon.	munkavégzés. Egészséges és környezettudatos életmódra törekvés. *Környezetismeret:* a lóval kapcsolatos ismeretek.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Alapsegítség, szártartás, osztálylovaglás, távolság, lovardai alakzat, lóápolás, takarmányozás.	

–

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Elmélet I.** **(Lovardai rend és alapfogalmak)**	**Órakeret** **11 óra**
Előzetes tudás	**A ló mint társállat felismerése.**	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció elősegítése és szókincs bővítése, környezettudatos magatartás kialakítása.	

–

Ismeretek	**Követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
A lovardai rend ismerete. Érzékszervek sajátosságai. Testtájak. Küllemi jegyek. Ló- és lovasfelszerelések és részeik. Lóval kapcsolatos népi játékok, énekek.	A lovardai rend, a lovak ismerete: érzékszerveik, főbb színeik és testtájaik; a lovagláshoz szükséges felszerelések és azok fontosabb részeinek ismerete; a lótartáshoz szükséges alapvető eszközök felismerése, használati jelentőségük ismerete; – olvasmányélményeken (mesék, mondák, versek), népi játékokon, énekeken, képi ábrázolásokon	*Környezetismeret:* Életfeltételek és életjelenségek felismerése, a ló főbb testrészei, a ló érzékszervei. *Magyar nyelv és irodalom:* Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése.

	keresztül ismerkedés a ló ábrázolásával a művészetekben.	Népi játékok, dramatizált formák (pl. meserészletek) olvasása, illetve előadása. *Ének-zene:* népdalok, népi gyermekjátékok. *Vizuális kultúra:* ismeretszerzés, tanulás, térbeli tájékozódás – a közvetlen környezetben található tárgyakon a forma és a rendeltetés kapcsolatának elemzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szín, érzékszerv, testtáj, szerszám, eszköz, mese, monda.	

–

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Elmélet II.** **(Lóismeret, lóhoz kapcsolódó szakmák, munkafolyamatok)**	**Órakeret** **11 óra**
Előzetes tudás	**Lovaskultúrához kapcsolódó alapfogalmak ismerete.**	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gyakorlati tevékenységek elméleti alapjainak megismerése és az összefüggések felismerése.	

Ismeretek	**Követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Alapsegítségek és lovardai alakzatok. Jegyek és küllemi sajátosságok.	A tanuló számot tud adni szóban vagy írásban az alapsegítségek, lovardai alakzatok, jegyek,	*Magyar nyelv és irodalom:* mesehősök és történelmi szereplők megkülönböztetése.

Hagyományos magyar lófajták. Lótartási ismeretek. Lovas szerszámok ismerete és ápolásának gyakorlata. Lóhoz kötődő szakmák.	küllemi sajátosságok, hagyományos magyar lófajták, lótartás, szerszámok, lovas szakmák, lóápolás szabályai területén szerzett tudásáról; olvasmányélményeken (mesék, mondák, versek), népi játékokon, énekeken, képi ábrázolásokon keresztül gazdagítja a lovaskultúrához és más műveltségi területekhez kapcsolódó tudását.	*Technika, életvitel és gyakorlat:* egyes szakmák, foglalkozások megismerése. *Ének-zene:* könnyű népdalfeldolgozások, Kodály Zoltán és Járdányi Pál gyermekdalai. *Vizuális kultúra:* Ismeretszerzés, tanulás, térbeli tájékozódás. Képek, látványok, események leírása, a leírás alapján kép készítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Alapsegítség, lovardai alakzat, lóápolás, jegy, magyar lófajta, lovasszakma, szerszám.	

–

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló biztonsággal közlekedik a lovardában és a lovak környezetében. Ismeri a ló alapvető etológiai tulajdonságait, szükségleteit. A lovasfoglalkozás során fegyelmezetten, tisztelettel bánik a lóval, oktatójával és társaival. Futószáron képes független kézzel, stabil egyensúlyban lépni és ügetni, osztálylovaglásban képes az alapvető lovardai alakzatok végrehajtására helyes csizma-, derék- és szársegítségekkel, lépés és ügetés jármódokban. Ismeri a lovarda és az istálló rendjét, szabályait, segítséggel képes a lovak körüli általános teendők elvégzésére. Természettudományos, irodalmi, zenei és vizuális műveltsége gyarapodik a lovakhoz kapcsolódó ismeretek elsajátításával.

5. évfolyam

A tantárgy által átadott ismeretanyag több fejlesztési területhez és nevelési célhoz kapcsolódik, mint például az erkölcsi nevelés, a nemzeti öntudat erősítése, önismereti és társas kapcsolati kultúra fejlesztése, a testi és lelki egészségre nevelés, felelősségvállalás másokért, környezettudatosság.

A tanuló képes megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább a lovak kapcsán, felismeri érdeklődési körét, motivációját, és tud célokat kitűzni. Van önkritikája, ismeri erősségeit és a fejlesztést igénylő területeket. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. A tanuló a lovasfoglalkozás alatt rendre és fegyelemre törekszik, belátja, hogy teljesíteni kell az elvállalt kötelességeket, megérti a normakövetés fontosságát. A tanuló a tantárgy nyújtotta élmény kapcsán képes érzéseinek, gondolatainak, véleményének kifejezésére. Képes hallott és olvasott szöveg lényegének felidézésére, megértésére, értelmezésére. A tanuló felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Természettudományos ismereteit egyre önállóban képes a gyakorlatban is alkalmazni.

A gyakorlati órák célja az 5.évfolyamon az előző év tudásának elmélyítése, kifinomítása, helyes berögzülése. Ez az előző két évhez képest nagyobb koncentrációt, több kitartást és nagyobb fizikai állóképességet is igényel. A tanulónak precízebben kell a feladatokat végrehajtania, ismernie kell a segítségadások közötti összefüggéseket, a sikeres és sikertelen feladat-végrehajtás okait, és tudnia kell korrigálnia a hibáit. A feladatok helyes elsajátításához és a továbbhaladáshoz önfegyelem, elszántság és alázat szükséges.

Az elméleti oktatás célja, hogy a tanuló megismerje lovas történelmi múltunkat és hagyományainkat, lovas művészeti alkotásainkat, a lovaskultúra meghatározó korszakait, személyeit, lovait. Hazánk lovas hagyományain túl szerezzen ismereteket a világ főbb lófajtáiról, más népek lovas kultúrájáról is.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Gyakorlat III. (Szabadon lovaglás)**	**Órakeret 50 óra**
Előzetes tudás	Helyes testtartás, biztonságos ülés, helyes lábtartás, független kéz, helyes szártartás, helyes segítségadások, osztálylovaglásban képes a tanuló az alapvető lovardai alakzatok végrehajtására lépés és ügetés jármódokban.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló saját képességeinek feltárása és megismerése; így az egészséges önbizalom megjelenése tetteiben. Korábban tanult összetett mozgások összekapcsolása és azok végrehajtása lovaglás közben. A gyermek felelősségtudatának és balesetmegelőző magatartásának kialakítása, önmagára és társaira vonatkozó odafigyelés megerősítése.	
Ismeretek	**Követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Osztályban lovaglás szabályainak részletes ismerete. Patanyom-figurák ismerete. Járművek, átmenetek segítségeinek pontos ismerete. A ló lovardai munkához való felkészítése folyamatának ismerete.	A tanuló képes a lovardában, osztályban vezetőlovas nélkül (maximum 6 fős csoportokban) patanyom-figurákat lovagolni lépés és ügetés járművekben, alkalmanként minimum 30–45 percet töltve lovon; elmélyíti, finomítja az eddigi tudását, tapasztalatát újabb patanyom-figurák elsajátításával, átmenetek gyakorlásával; a segítségadásokat nem csak gyakorlatban ismeri, de pontosan megfogalmazza azok végrehajtását, érti és ismeri a segítségek közötti összefüggéseket; Cavaletti-rudak és ügyességi feladatok segítségével, az oktató irányításával és visszajelzéseivel gyakorolja az ütemes lovaglást, a helyes távolság felmérését, és fejleszti a különböző segítségadásokat;	*Testnevelés és sport:* Motoros készségfejlesztés. Egyénileg, párban és csoportban végezhető sportágak technikai, taktikai elemei. *Technika, életvitel és gyakorlat:* Kapott és választott feladatok elvállalása, kötelességtudó munkavégzés. Egészséges és környezettudatos életmód, rendszeres testmozgás.

	képes felismerni az elkövetett hibákat, és képes azok korrekciójára; futószáron végrehajtja a vágtabeugratás segítségeit, biztonsággal a helyes ülés és helyes lábtartás betartásával vágtázik, voltizshevederrel és nyeregben egyaránt (opcionálisan a heveder/nyereg fogásával vagy független kéztartással); képes segítséggel felkészíteni a lovat a lovardai munkára (ápolás, nyergelés, kantározás).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Alapsegítség, osztálylovaglás, távolság, lovardai alakzat, cavaletti, vágta.	

–

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	**Elmélet III. (Lovaskultúránk)**	**Órakeret 22 óra**
Előzetes tudás	Jegyek felismerése, a lovak megkülönböztetésének képessége, lóval kapcsolatos munkafolyamatok megkülönböztetésének képessége, hagyományos fajtáink ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:	A lovaglás és lóval való foglalkozás ok-okozati összefüggéseinek felismerése. A lovaglás fogalmainak ismerete és használata.	
Ismeretek	**Követelmények**	**Kapcsolódási pontok**
Lófajták. A ló egészségvédelme. Ló- és lovassportok, szabályrendszereik. Magyar lovashagyományok. A világ más lovaskultúrái.	A tanuló számot tud adni a magyar lófajták külső jegyeiről, általános hasznosításukról és belső értékmérő tulajdonságaikról; általános ismeretekkel rendelkezik a lovak	*Természetismeret:* Az állatok és környezetük közötti kapcsolatok felismerése. A környezeti állapot és a ló egészsége közötti kapcsolat felismerése.

		egészségvédelméről, leggyakoribb megbetegedéseikről, sérüléseikről és bekövetkezésük esetén szükséges teendőkről; fel tudja sorolni a lovassportokat, és számot tud adni alapvető szabályaikról; be tud számolni történelmünk és hagyományaink lovas vonatkozásairól; ismeri a jelentősebb lovas kultúrákat a világban.	*Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:* híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése (huszárok). *Hon- és népismeret:* magyar lovashagyományok. *Ének-zene:* A magyar népzene régi rétegű és új stílusú népdalai. A népzenén keresztül a nemzeti önismeret fejlesztése. *Vizuális kultúra:* Ismeretszerzés, tanulás, térbeli tájékozódás. A közvetlen környezetben található tárgyakon a forma és a rendeltetés kapcsolatának elemzése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Alapsegítség, lovardai alakzat, lovassport, lóversenysport, lovas hagyomány, lófajta, értékmérő tulajdonság.		

A fejlesztés várt eredményei a ciklus végén	A tanuló képes önállóan, osztályban lovagolni. Ismeri és precízen hajtja végre a segítségadásokat. Segítségadásai kifinomultak, letisztultak, határozottak. Futószáron biztonságosan, egyensúlyban vágtázik. Felelősségteljesen bánik a lóval, annak etológiai és egészségügyi sajátosságait ismerve. Környezettudatos magatartása megjelenik a lovardán kívüli szokásaiban is. Rendelkezik a lovaglás biztos alapjaival, készen áll a képességeinek és érdeklődési körének megfelelő szakosodásra.

3.4. EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A TANULÓK KÉPESSÉGKIBONTAKOZTATÁSÁNAK ELŐSEGÍTÉSE A KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEKBEN

A projekt keretében, a Magyar Képzőművészeti Egyetem partnerintézményeként, a partner egyetem által biztosított tananyagok és módszertani támogató dokumentumok ismeretében az intézményünk által kiválasztott szakmai programok tananyagát, módszertanát a helyi tantervünknek megfelelően felhasználjuk, alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú vagy az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.

3.5. A KECSKEMÉTI VÁSÁRHELYI PÁL ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA MŰVÉSZETI ISKOLÁJÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA ÉS HELYI TANTERVE

Terjedelme miatt nem az egybeszerkesztett dokumentum részeként jelenik meg (külöm dokumentumban olvasható).

4.LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK:

4.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE

- Az intézmény 2017. szeptember 1. napjától szervezi meg először nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.

4.2. A PEDAÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
  - A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
- A tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén a pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

4.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSA

- A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az intézményvezető,
  - a nevelőtestület bármely tagja,
  - a nevelők szakmai munkaközösségei,
  - szakmai munkacsoportok,
  - a szülői szervezet,
  - az intézmény fenntartója
- A tanulók a pedagógiai program módosítását a diákönkormányzati képviselői útján az javasolhatják.
- A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé.
- A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.
- A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

4.4. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

- Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
- A házirend elolvasható az intézmény honlapján. Az intézményi honlap internet címe: www.kecskemeti-vasarhelyi.hu
- A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az intézmények vezetőitől, valamint az intézmények pedagógusaitól, a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
- A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az intézmény honlapján,
  - az intézmény fenntartójánál,
  - az intézmény irattárában,
  - az intézményvezetőnél,
  - a tagintézmény-vezetőinél

4.5. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRA ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRA VONATKOZÓ ZÁRADÉKOK

A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola **pedagógiai programját/módosítását az intézmény nevelőtestület a 2019. év március hó 31-ig tartott értekezletén elfogadta.**

..... hitelesítő nevelőtestületi tag	PH	..... hitelesítő nevelőtestületi tag

A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola **pedagógiai programját/módosítását** a szülői szervezet (közösség) ..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírásommal tanúsítom, hogy a szülői szervezet (közösség) véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Kecskemét, 2019. év március hó 31-én

PH	..... szülői szervezet képviselője

A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola **pedagógiai programját/módosítását** az intézményi diákönkormányzat..... év ..... hó ..... napján tartott ülésén véleményezte, melyet aláírásommal tanusítok.

Kelt: Kecskemét, 2019. év március hó 31-én

PH	..... diákönkormányzat képviselője

A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola **pedagógiai programját/módosítását** a mai napon jóváhagyom.

Kelt: Kecskemét, 2019. év március hó 31-én

.....

PH intézményvezető

Jelen **pedagógiai programot** a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében az alábbi, a fenntartóra többletkötelezettséget telepítő rendelkezések

.....

.....

..... (fejezet és címmegjelölések)

vonatkozásában a(z) …….. (fenntartó hivatalos megnevezése) mint az intézmény fenntartója egyetértési jogkört gyakorolt. Aláírásommal tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult *szervet vezetője* a pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: ....., ... év ..... hónap ..... nap

.....

PH fenntartó képviselője

5. A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tagintézményeinek Helyi tanterve.

KECSKEMÉTI VÁSÁRHELYI PÁL ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA MÓRICZ ZSIGMOND ÁLTALÁNOS ISKOLÁJÁNAK

HELYI TANTERVE

A VÁLASZTOTT KERETTANTERV, AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS NEM KÖTELEZŐ (VÁLASZTHATÓ) TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMAIK (ÓRATERV)

1. Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

   - ***A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet***
   - ***1.sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”,*** valamint
   - ***2.sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”.***

2. Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

3. A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a képességfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására, az alkalmazható tudás megszerzésére több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszáma lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
1. évfolyam	Matematika v. egészségtan	1 óra

2. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
2. évfolyam	Matematika v. egészségtan	1 óra
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	2 óra
3. évfolyam	Matematika v. egészségtan	1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
4. évfolyam	Matematika v. egészségtan	1 óra
4. évfolyam	informatika v. idegen nyelv	1 óra
5. évfolyam	Matematika	0,5 óra
5. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5 óra
5. évfolyam	Informatika	1 óra
6. évfolyam	Matematika	1,5 óra
6. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5 óra
6. évfolyam	Természetismeret	1 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1,5 óra
7. évfolyam	Matematika	1,5 óra
8. évfolyam	Matematika	2 óra
8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra

4. Iskolánk az ötödik évfolyamon választható ***Dráma és tánc***, illetve ***Hon- és népismeret*** tantárgyak közül a ***Hon- és népismeret*** tantárgyat tanítja.
5. Iskolánk miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható („***A változat”*** illetve „***B változat”***) kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít:

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
1-4. évfolyam	Ének-zene ***A változat***
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom ***A változat***
5-8. évfolyam	Matematika ***B változat***
5-8. évfolyam	Biológia ***A változat***
5-8. évfolyam	Fizika ***B változat***
5-8. évfolyam	Kémia B ***változat***
5-8. évfolyam	Ének-zene ***A változat***

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása a nevelők szakmai munkaközösségeinek, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok feladata. A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontásához, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározásához iskolánk pedagógusai az egyes tantárgyak tanításához alkalmazott tankönyvek tankönyvkiadói által összeállított helyi tantervi ajánlásokat használják fel. Ezek elfogadásáról, iskolánkban történő alkalmazásáról a nevelőtestület dönt.

6. Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol és német nyelveket tanulhatják.
7. Tanórán kívüli foglalkozások keretein belül 1-3. évfolyamon felmenő rendszerben választható – heti 1 foglalkozás – angol, német, számítástechnika oktatása.
8. Iskolánkban választható saját pedagógusunk által tanított Etika tantárgy, illetve egyházi jogi személy által tanított Hit és erkölcstan tantárgy minden évfolyamon.
9. Tanórán kívüli foglalkozások keretein belül 1-4. évfolyamon egészségtan oktatása. (Helyi tanterv: 1. számú melléklet)
10. Kötelező tanórák keretein belül 1-4. évfolyamon heti 1 órában matematika vagy egészségtan tantárgy kerül oktatásra. 1. osztályos beiratkozásról, erről a szülőt tájékoztatjuk
11. 1-4. évfolyamon egy osztályban – „ói” – közös óvodaiskola program a Vásárhelyi Pál Általános Iskolával.
12. Boldog Iskola program – Neveljük boldogságra a gyerekeket!

    Egy tudományos módszer, amivel a diákok boldogabbak, kitartóbbak lesznek, eredményeik javulhatnak és a velük való közös munka is könnyebbé válik. Megvalósítás osztályfőnöki órák keretében történik, a feladatra vállalkozó pedagógusok közreműködésével, havonta egy alkalommal.
13. ÖKOISKOLA programmal a környezettudatos magatartás kialakításáért, elnyert ÖKOISKOLA címmel.

    /Külön ÖKOISKOLA munkaterv alapján/

14. A tanórán kívüli foglalkozások 1-4. évfolyamon egésznapos oktatás keretei között valósul meg. Ez azt jelenti, hogy a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezzük meg. Mindez az osztályok órarendjében realizálódik. Az osztályokban 2-2 nevelő végzi a tanítást, akik közül az egyik látja el az osztályfőnöki feladatokat, a másik az osztályfőnökkel egyeztetve gondoskodik a tanulók szabad idejének tartalmas eltöltéséről. Biztosítják a tanulók másnapi felkészülését, ami az önálló tanulás keretében történik. Ezt mindig az a pedagógus vezeti, aki az adott tantárgyat tanítja. A tantárgyi struktúra kialakításánál figyelembe kell venni, hogy az iskolaotthonos rendszer esetén a délutáni tantárgyak alól sem kérhető szülői felmentés.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében biztosítjuk:

- segítségnyújtás a házi feladatok elkészítésében,
- a tananyag megértéséhez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
- a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.

15. **Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon**

Tantárgyak	**1. évfolyam**		**2. évfolyam**		**3. évfolyam**		**4. évfolyam**	
Magyar nyelv és irodalom	7+1		7+1		6+2		6+1	
Idegen nyelv	-		-		-		2	2+1
Matematika	4	4+1	4	4+1	4	4+1	4	4+1
Etika / Hit és Erkölcstan	1		1		1		1	
Környezetismeret	1		1		1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	2		2		2		2	
Informatika							1	0
Életvitel és gyakorlat	1		1		1		1	
Testnevelés és sport	5		5		5		5	
Egészségtan	1	0	1	0	1	0	1	0
Összes heti óra	**25**		**25**		**25**		**27**	
- ebből a szabadon tervezhető	**2**		**2**		**3**		**3**	
Maradék időkeret	**27**		**27**		**27**		**28**	

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 5–8. évfolyamon

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4+0,5	4+0,5	3+1,5	4+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4+0,5	3+1,5	3+1,5	3+2
Etika / Hit és Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2+1	-	-
Fizika	-	-	2	1
Kémia	-	-	1	2
Biológia-egészségtan	-	-	2	1
Földrajz	-	-	1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Összes heti óra	**28**	**28**	**31**	**31**
- ebből a szabadon tervezhető	**2**	**3**	**3**	**3**
Maradék időkeret	**23**	**23**	**25**	**25**

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
   - osztályozó vizsga,
   - pótló vizsga,
   - javítóvizsga.
2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
   - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
   - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
   - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
   - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.
6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
   - osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
   - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.
7. Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

8. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika		SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene			GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

1. Intézményben a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.
2. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van, melyek egy részét a kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke tartalmazza (fenntartó által biztosított), más részüket a szülő veszi meg. Ezek a ***testnevelés***, a ***vizuális kultúra***, valamint a ***technika, életvitel és gyakorlat***.
3. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
4. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
5. A taneszközök, tanulmányi segédletek kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
   - NAT és kerettantervi kompatibilitás,
   - Az iskola pedagógiai programjának, helyi tantervének feleljen meg
   - segíti a tanulót a tananyag elsajátításában,
   - differenciált képességfejlesztésre alkalmas
   - segíti elő az önálló tanulást
   - több tanéven keresztül használhatóak.
   - megfelelő ár
6. A tankönyvek kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
   - Kerettantervi kompatibilitás
   - szerepeljen a hivatalos tankönyvjegyzékben
   - évfolyamonkénti egymásra épülés
   - kedvező ár

7. A tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű tanulók számára a tankönyveket a NAT által javasolt tantervhez igazítva a többségi tanterv alapján tanuló tanulókkal megegyezően, de a követelményszinteket az adott speciális évfolyam követelményei szerint alkalmazzuk, illetve a tananyagot is csak annak a mélységében tanítjuk.

   Ha a tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű tanulók esetében a többségi tanterv alapján, csökkentett tananyaggal alkalmazott tankönyvek, segédletek nem alkalmazhatóak eredményesen, akkor az adott esetben visszatérünk az eltérő tanterv alapján használatos, speciális tankönyvekre.

A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.
2. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
3. A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika tantárgyakból minden évfolyamon a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.
4. A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:
   - a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
   - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
5. A tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében a nevelők szóban is ellenőrzik a követelmények elsajátítását. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében – a témazáró dolgozaton, írásbeli számonkérésen kívül – lehetőség szerint biztosítsuk a tanulóknak a követelmények szóban történő számon adását.
   (A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)
6. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.
7. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
   - Az első évfolyamon minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
   - A második-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
   - Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét tantárgyanként szöveges minősítéssel értékeljük. (2. számú melléklet)
   - A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
     - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
     - JÓL TELJESÍTETT
     - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
     - FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL
   - A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét osztályzattal minősítjük.
8. A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

9. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: ***jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).***
10. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy féléven belül minden tanulónak legalább három érdemjegyet kell szereznie.
11. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzeten keresztül. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök negyedévente ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.
12. Felsőbb évfolyamokra történő lépés feltételei, hogy a tanuló a kötelező és választott tantárgyak mindegyikéből legalább elégséges osztályzatot kapjon a tanév végén.
13. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.
14. A tanulóknak az iskola által - szaktanár, tanító - összeállított írásbeli témazáróinak - amelyek lehetnek feladatlapok, tesztek – és tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33 %:	elégtelen (1)
34-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

Minden más esetben az előzőekben felsoroltakon kívül, a pedagógus egyénileg eltérhet.

15. A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a ***példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)*** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.
16. Az első-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

    A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg.

    A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
17. Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

    a) ***Példás (5)*** az a tanuló, aki:
    - a házirendet betartja;
    - a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
    - kötelességtudó, feladatait teljesíti;
    - önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
    - tisztelettudó;
    - társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
    - az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
    - óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
    - nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

    b) ***Jó (4)*** az a tanuló, aki:
    - a házirendet betartja;
    - tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
    - feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
    - feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
    - az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
    - nincs írásbeli intője vagy megrovása.

    c) ***Változó (3)*** az a tanuló, aki.
    - az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
    - a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
    - feladatait nem minden esetben teljesíti;

- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) ***Rossz (2)*** az a tanuló, aki:
- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

18. A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a ***példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)*** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.
19. Az első-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

    Az első-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalom osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.

    A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
20. Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

    a) ***Példás (5)*** az a tanuló, aki:
    - képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
    - tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
    - a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
    - munkavégzése pontos, megbízható;
    - a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
    - taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

    b) ***Jó (4)*** az a tanuló, aki:
    - képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
    - rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
    - a tanórákon többnyire aktív;
    - többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
    - taneszközei tiszták, rendezettek.

    c) ***Változó (3)*** az a tanuló, akinek:
    - tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
    - tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
    - felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
    - érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
    - önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

    d) ***Hanyag (2)*** az a tanuló, aki:
    - képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
    - az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
    - tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
    - feladatait többnyire nem végzi el;
    - felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
    - a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
    - félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

21. Azt a tanulót, aki képességihez mérten
    - példamutató magatartást tanúsít,
    - vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
    - vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
    - vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
    - vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.
22. Az iskolai jutalmazás formái.
    a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
        - szaktanári dicséret,
        - napközis/tanulószobás nevelői dicséret,
        - osztályfőnöki dicséret,
        - intézményvezetői/tagintézmény vezetői (igazgatói) dicséret,
        - nevelőtestületi dicséret.
    b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
        - szaktárgyi teljesítményért,
        - példamutató magatartásért,
        - kiemelkedő szorgalomért,
        - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
    c) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
    d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki vagy szaktanári dicséretben részesülnek.
    e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
    f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.
23. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.
24. A félévi, illetve az év végi osztályozó értekezlet alkalmával adható dicséretek
    - **tantárgyi dicséret:**
      Kiemelkedő tantárgyi teljesítményéért adható a tanár, tanító döntése alapján.
      Formája: félévkor a tájékoztató füzetbe és a naplóba, év végén a bizonyítványba, a naplóba és a törzslapba történő bejegyzéssel;
    - **általános dicséret:**
      A mindegyik tantárgyból jeles, példás magatartású, példás szorgalmú tanulónak adható a nevelőtestület döntése alapján. (Az általános dicséret nem zárja ki a tantárgyi dicséretet.)
      Formája: félévkor a tájékoztató füzetbeés a naplóba, év végén a bizonyítványba, a naplóba és a törzslapba történő bejegyzéssel.
25. Azt a tanulót, aki
    - tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
    - vagy a házirend előírásait megszegi,
    - vagy igazolatlanul mulaszt,
    - vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.
26. Az iskolai büntetések formái:
    - szaktanári figyelmeztetés;
    - napközis/tanulószobás nevelői figyelmeztetés;
    - osztályfőnöki figyelmeztetés;
    - osztályfőnöki intés;
    - osztályfőnöki megrovás;
    - intézményvezetői/tagintézmény vezetői (igazgatói) figyelmeztetés;
    - intézményvezetői/tagintézmény vezetői (igazgatói) intés;
    - intézményvezetői/tagintézmény vezetői (igazgatói) megrovás;

- nevelőtestületi figyelmeztetés;
- nevelőtestületi intés;
- nevelőtestületi megrovás.

27. Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.
28. A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás" büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:
    - az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
    - az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
    - a szándékos károkozás;
    - az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
    - ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.
29. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.
30. Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, ellene ***a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény*** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

1. Az intézmény a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.
2. Ennek alapján
    - az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
        - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
        - iskolai sportkörben való sportolással,
        - kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.

A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

Az 5-8. évfolyamos tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. A tanév rendjéről szóló 35/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet 9. § (9) bekezdése szerint a tanulók fizikai állapotának és edzettségnek mérésében (a továbbiakban: fizikai fittségi mérés) a nappali rendszerű iskolai oktatásban tanulók vesznek részt. A fizikai fittségi méréshez kapcsolódó adminisztrációs feladatokat és a mérések lebonyolítását az intézményeknek, az adott tanév rendjében meghatározott időpontban kell elvégezniük.

A NETFIT® FITTSÉGI PROFILJAI ÉS TESZTJEI (ÁTTEKINTÉS)[1]		
Fittségi profil megnevezése	Fittségi tesztfeladat megnevezése	Vizsgált terület
Testösszetétel és tápláltsági profil	Testtömeg mérése	Testtömegindex (BMI)
	Testmagasság mérése	
	Testzsírszázalék-mérés	Testzsírszázalék
Aerob fittségi (állóképességi) profil	Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter)	Aerob kapacitás
Vázizomzat fittségi profil	Ütemezett hasizom teszt	Hasizomzat ereje és erő-állóképessége
	Törzsemelés teszt	Törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
	Ütemezett fekvőtámasz teszt	Felsőtest izomereje
	Kézi szorítóerő mérése	Kéz maximális szorító ereje
	Helyből távolugrás teszt	Láb robbanékonyereje
Hajlékonysági profil	Hajlékonysági teszt	Térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

1.számú melléklet

Az 1-4 évfolyamon választható egészségtan tantárgy tanterve:

Filozófiánk négy fő témája

Az „Egészséges Élet” című egészségnevelési tantárgy

A tantárgy kidolgozásának és kísérleti bevezetésének célja a tanulók (pedagógusok és szülők) személyes részvételén keresztül attitűd- és szemléletformálás a család és a közösség értékeinek megőrzése, az egészséges életmód kialakítása érdekében.

A tantárgy felépítése, logikája – eltérően más egészségnevelési programoktól – az életvezetés összetevőit vizsgálja, mint a növekedés–érés fontos tudnivalóit. Annak ellenére, hogy olykor hivatkozik az egyes összetevők betegséget előidéző kockázataira, veszélyeire, nem ezekre helyezi a hangsúlyt. A program tehát alapvetően szocializációs, interiorizációs értéktartalomként fogalmazódik meg, amelynek társadalmi értéküzenete van, és szervesen épül be a társadalom szocializációs intézményrendszerének közvetítendő tartalmaiba.

A kidolgozott tananyagot évfolyamonként eltérő egységesítő filozófiák hatják át, melyek egyaránt tükrözik a gyerekek életkori sajátosságait és az egészségmegőrzés szempontjából leglényegesebb tartalmi üzeneteket.

1. évfolyam - Ismerkedjünk

Óraszám: heti 1 óra, évi 37 óra.

Célkitűzések

Célunk, hogy az iskolakezdő gyerekek eseti és véletlen örömei tartós örömforrásokká alakuljanak át, hogy a tanulók tartós és fenntartható harmónia állapotát tudhassák magukénak. A kisgyermek szükséglete a tartós és fenntartható harmóniához a környező világ, az „ismeretlen birodalmak” felfedezése és a felfedezéshez biztonságot adó belső egyensúly.

Az első osztályban két „birodalom” kapui tárulnak fel a kis tanulók előtt:

- növekszik önismeretük,
- elhelyezkednek az iskolai és közvetlen környezetükben, közösségükben.

Tudjuk, hogy a felfedezés, megrázkódtatás az otthon és az óvoda biztonságos melegéhez szokott gyermekeknek, de mi az iskolakezdés krízisét pozitív, lehetőségek tömegét rejtő kiindulópontnak tekintjük.

Tananyagunk és tanítási módszereink úgy nyitják ki a tanulók előtt a szabadság és felfedezés kapuit, hogy eközben sor kerül az újfajta biztonságot adó szabályok és készségek begyakorlására is.

Honnan hová jutunk el?

Az első osztály végére az „Egészséges Élet” tananyagot tanuló kisiskolások egészségnevelése még nem a specifikus területek elsajátítását tűzi ki célul. A tananyag legfőbb célkitűzése, hogy megkönnyítse az iskolássá válás nehéz folyamatát, és hozzájáruljon azon érzelmi, értelmi és közösségi tapasztalatok felhalmozásához, melyek később az egészséges életmódokkal kapcsolatos, tudatos döntések alapjaivá vállnak.

Az „Egészséges Élet” hét etalon témáját az „Ismerkedjünk” egységesítő filozófiája alá rendeztük a „Mi változott az ovi óta?” és az „Ismerjük meg egymást” témacsoportokba.

Egységesítő filozófia négy eleme:

1. kíváncsiság
2. sokféleség
3. ismerkedés
4. együttműködés

Ezek segítik az iskolai beilleszkedést, másfelől „megágyaznak” a később egyre speciálisabban egészségnevelési tartalmú tananyagnak.

Az iskolakezdő gyerek igazán csak szüleit, a tanítót, testvéreit és játszópajtásait ismeri, de sok ember van, akit szintén meg lehet ismerni, mert vannak közös jellemzőik (beszélnek, nevük van, mosolyognak, szeretnek játszani, kíváncsiak, stb.).

Ugyanakkor az emberek (gyerekek) nemcsak egyformák, hanem különbözőek is (életkori differenciálás: óvodások, iskolások, felnőttek, öregek; nemi differenciálás: fiúk és lányok, férfiak és nők; fizikai differenciálás: szemüveges, szakállas, alacsony, sovány, stb.).

Az emberek nemcsak különfélék, hanem különböző módon (beszéd, játék, munka, stb.) kapcsolatban állnak egymással (testvér, padszomszéd, barát, stb.).

Sőt, az emberek (gyerekek) nemcsak kapcsolatban állnak, hanem együtt is működnek (az iskola példája, ki – kivel működik együtt az osztályban). Ebből következően az első osztályban a gyerekek előtt kinyílik az első és második ismeretlen birodalom kapuja:

- ismerkedik önmagával
- növekszik önismerete
- megismeri az iskolát
- megismeri az iskolai szabályokat
- megbarátkozik a társas együttlét szabályaival
- magáévá teszi a felelősségvállalás gondolatát és gyakorlatát
- megismeri iskolás társait
- egyéni és közösségi tapasztalataival erősíti a pozitív én tudatát

Speciális egészség megőrzési vonatkozások

A tananyag tartalma, az egyes órák tevékenységei az élet mindennapjait, a napi tevékenységek rutinjait járja körül. Ennek során tesszük meg azokat az első lépéseket, melyek eredményeképpen az egyre növekvő gyerek az életmód látszólag független elemei és az egészség szempontjából különösen lényeges viselkedési formák között lesz képes összefüggéseket alkotni.

Technikai segédanyag

Az első osztályos tananyag oktatását segítő eszközök:

- tanári kézikönyv (tanári eszköz)
- tanulói munkafüzet (gyűjtő)
- tanulók számára írt levél
- szülők számára írt levél

A tanári kézikönyv tartalmazza:

- az elméleti segédanyagot (képzési anyagot)
- az első osztály bevezetőjét
- az első osztálynak szóló tananyagot, órákra és egyes tevékenységekre bontva

2. évfolyam – Ki vagyok én?

Óraszám: heti 1 óra, évi 37 óra.

Célkitűzés

Célunk, hogy a hétéves gyermekek örömforrásai tartóssá váljanak, egy-egy tevékenység felidézve is jó érzéssel töltse el a tanulókat. A kisgyermek szükségtele tartós és fenntartható harmóniához a környező világ, az „ismeretlen birodalma” felfedezése és a felfedezéshez biztonságot adó belső egyensúly.

Második osztályban is két „birodalom” kapui tárulnak fel a kis tanulók előtt:

- ismerkedés önmagukkal,
- birtokba veszik közvetlen környezetüket.

Óvatosan már kimerészkednek a természetbe is, a harmadik „birodalomba”.

Honnan-hová jutunk el?

Speciális egészség megőrzési vonatkozások

Második osztályban sem szakítunk az előző évben kialakított tárgyalásmóddal, vagyis a mindennapok tevékenységei, az idő felhasználás tartalma az, ami keretet ad az egészség megőrzési tartalmak megjelenítéséhez. Ugyanakkor már lehetőség nyílik egy, az eddigiekhez képest új szempont bevezetésére is: megvizsgálhatjuk, hogy saját cselekedeteink milyen hatással vannak másokra, és mérlegelhetjük, hogy viselkedésünk milyen, az ismerttől eltérő következményei lehetnek.

Ezen szempontok felvillanását az a körülmény teszi lehetővé, hogy ebben az életkorban a gyerekek már lassan képessé válnak több szempontot is mérlegelni, kiváltképpen akkor, ha mérlegelést konkrét tevékenységhez, cselekvéshez kötjük.

Technikai segédanyag

A második osztályos tananyag oktatását segítő eszközök:

- tanári kézikönyv (tanári eszköz)
- tanulói munkafüzet (gyűjtő)
- tanulók számára írt levél
- szülők számára írt levél

A tanári kézikönyv tartalmazza:

- az elméleti segédanyagot (képzési anyagot)
- a második osztály bevezetőjét
- a második osztálynak szóló tananyagot, órákra és egyes tevékenységekre bontva

3. évfolyam – Helyem a világban

Óraszám: heti 1 óra, évi 37 óra.

Célkitűzések

Célunk, hogy a nyolcéves gyermek nagy biztonsággal idézzék fel a számukra örömet okozó tevékenységformákat. A tanulóknak továbbra is alapvető szükséglete a tartós és fenntartható harmónia, a környező világ, az ismeretlen „birodalma” felfedezése és a felfedezéshez biztonságot adó belső egyensúly.

A harmadik osztályban két már-már megszokott „birodalom” kapuin közlekednek a kis tanulók. Az egyik önmaguk és közvetlen (személyes) környezetük, a másik a tágabb, de őket mindennapjaikban körülvevő világ, ahol „felfedezik”, „megmérik” önmagukat. A harmadik fontos „birodalommal” is. Míg ez utóbbi esetben felfedezések kezdetén vagyunk, az előbbiek esetében a felfedező utak az osztály végére már magabiztos tapasztalatszerzéssé válnak.

Honnan-hová jutunk el?

A harmadik osztályban az „Egészséges Élet” tananyag legfőbb célkitűzése, hogy a tanulók olyan feladatokat kapjanak, amelyek hozzájárulnak azon érzelmi, értelmi és közösségi tapasztalatok felhalmozásához, melyek később az egészséges életmódokkal kapcsolatos tudatos döntések alapjaivá válnak.

A fentebb leírt tapasztalatok felhalmozását szolgálja a tananyag csoportosítása, a javasolt pedagógiai módszerek és a tervezett tevékenységek és játékok fejlesztő tartalma. Az „Egészséges Élet” hét etalon témáját a „Helyem a világban” egységesítő filozófiája alá rendeztük a „Ki vagyok én?” és a „A veszélyek legyőzése” témacsoportokba. Ezt a második osztályban tanultak ismétlése egészíti ki. A harmadik osztályos egységesítő filozófia az előző év kilépésére és a felfedezett, „birodalmak”-ra (környezet és természet) épülne, valamint figyelmeztetne a kilépés során jelentkező veszélyekre is. A kilépés témaköre úgy folytatódna és mélyülne el az előző évhez képest, hogy erősítse a gyerekek kibontakozó pozitív én tudatát. Ezért a kilépés itt már a külvilággal (emberi és természeti) való kölcsönhatást és pozitív eredmények érzékeltetését szolgálja. A kilépés során jelentkező veszélyek esetében pedig a megelőzésre kerül a hangsúly.

A tanuló az iskolai tevékenysége során a 3. osztály végére:

- már kölcsönhatásban értelmezi magát a közösségben és a természetben;
- cselekedetei során indítékok, okok feltárására törekszik;
- cselekedeteibe beépül mérlegelés eleme;

- tárgyiasult eredmények létrehozására törekszik, és azokat mérni tudja mások munkáihoz;
- napi tevékenységével aktívan gyakorolja a felelősségvállalást;
- egyéni és közösségi tapasztalataival erősíti pozitív én tudatát;

Speciális egészség megőrzési tartalmak

Ennek az osztálynak a fejlődés- és társas lélektani szabályszerűségei egy újabb lépés megtételét teszik lehetővé: a gyerekek azt tapasztalhatják, hogy viselkedésük eltérő következményekkel járhat a személyes és a tágabb környezetük vonatkozásában. Az alkalmazott tanítási technikák és taneszközök átélhetővé teszik számukra, hogy egy helyzetnek több lehetséges kimenetele van, s hogy ők maguk is „tényezőkké" válhatnak egy-egy döntés meghozatalában. Az elemző gondolkodás készségének fejlődése lehetővé teszi, hogy mérlegeljék, melyik megoldás milyen következményekkel járhat. Az egészség-magatartás szempontjából a mérlegelés képessége és napi alkalmazása kulcsfontosságú elemnek tekinthető. Ismét arra a megállapításra kell utalnunk, melynek értelmében az egészség megtartása szempontjából a saját életünk fölött érzett és gyakorolt kontroll az egyik legfontosabb tényező.

Technikai segédanyag

A harmadik osztályos tananyag oktatását segítő eszközök:

- tanári kézikönyv (tanári eszköz)
- tanulói munkafüzet (gyűjtő)
- befejezetlen történetek (tanulói eszköz)
- tanulók számára írt levél
- szülők számára írt levél

A tanári kézikönyv tartalmazza:

- az elméleti segédanyagot (képzési anyagot)
- a harmadik osztály bevezetőjét
- a harmadik osztálynak szóló tananyagot, órákra és egyes tevékenységekre bontva
- a befejezetlen történetek tőpéldányait

4. évfolyam – Jól vagyok

Óraszám: heti 1 óra, évi 37 óra.

Célkitűzések

Célunk, hogy a kilencéves gyerekek nagy biztonsággal és örömmel tartózkodjanak – immáron huzamosabb ideig – az épített környezetben és a természetben. A „kint lét" sikerélményeket, fejlődést ösztönző hatásokat hozzon számára úgy, hogy eközben külső veszélyek (szenvedélybetegségek, rossz táplálékok, mozgástól való tartózkodás stb.) és belső egyensúly-borulások (negatív önkép, szorongások, kalandtól való félelem, bezárkózás stb.) ne fenyegessék a kint tartózkodást.
Tananyagunk és tanítási módszereink nyomán a tanulók értik, gyakorolják és igénylik a szabadság és felfedezés újabb lehetőségeit és az ezekkel járó szabályokat.

Honnan-hová jutunk el?

A negyedik osztályban az „Egészséges Élet" tananyag legfőbb célkitűzése, hogy a tanuló fokozatosan meghaladja a korábbi játékos tapasztalatszerző, „felhalmozó" szakaszt, és az osztály végére felkészüljön a felső tagozat szerkezetében hét etalon témára osztott, tartalmában minden korábbinál elmélyültebb egészségnevelési tanulmányaira.
Az első osztály során a kíváncsiság, sokféleség, ismerkedés és együttműködés alapján helyezkedtünk el az iskolában. A második osztályban a kilépés, az ismerkedés a környezettel és az ismerkedés a természettel szolgálta az iskolán és családon kívüli világba történő óvatos bepillantást. A harmadik osztályban a külvilággal (emberi és természeti) való kölcsönhatás és pozitív eredmények érzékeltetése, valamint a kilépés során jelentkező veszélyek megelőzése szolgálta a kilépéskor nyert új élmények megszilárdítását.
Most, a negyedik osztályban a kilépésből a tartós kint létre kell berendezkedni. Itt tehát a biztonságos család és iskola határain kívül tett „kalandozásokkal" ellentétben egy pozitív (egyensúlyi) létállapot megismerése történi, egységes filozófia szerint. Ennek alapüzenete az, hogy a negyedikesek már hosszabb időtartamokra és nagyon különféle helyzetekben is képesek helytállni a világban.

Abból indultunk ki, hogy ebben az osztályban a világgal való pozitív kölcsönhatásra és a veszélyek kezelésére – azaz pedagógiai értelemben a készségfejlesztésre – helyezzük a hangsúlyt. A munka során a készségfejlesztés technikai szempontjaival egyenrangú fontosságú lesz a sikerélményhez juttatás szempontja. Minden alkalmazott pedagógiai technika legfontosabb értelmezési kerete az életkori csoport (és már kevésbé a család vagy a pedagógus) lesz. Ebből következően a tanuló iskolai tevékenysége során a negyedik osztály végére:

- már aktív kölcsönhatásban értelmezi magát a közösségben és a természetben;
- cselekedeteit önbizalommal és nyitottan kezdeményezi;
- cselekedeteibe beépül a sikerkeresés eleme;
- cselekedetei során biztosan méri fel az egészségét fenyegető veszélyeket és tudatában van azok elhárításának legegyszerűbb módjaival;
- napi tevékenységével aktívan gyakorolja a felelősségvállalást;
- egyéni és közösségi tapasztalataival erősíti pozitív én tudatát.

Technikai segédanyag

A negyedik osztályos tananyag oktatását segítő eszközök:

- tanári kézikönyv (tanári eszköz)
- tanulói munkafüzet (gyűjtő)
- munkalapok (tanulói eszköz)
- tanulók számára írt levél
- szülők számára írt levél

A tanári kézikönyv tartalmazza:

- az elméleti segédanyagot (képzési anyagot)
- a negyedik osztály bevezetőjét
- a negyedik osztálynak szóló tananyagot, órákra és egyes tevékenységekre bontva
- a befejezetlen történetek tőpéldányait
- szülőknek szóló levelet

2.számú melléklet

1. osztály

I. félév szöveges értékelése

Magatartás: A házirend szabályait betartja.

A házirend szabályait nem mindig tartja be.

A házirend szabályait gyakran megszegi.

értékelés: Példás- Jó- Változó- Rossz

Szorgalom: Tanítási órákon aktív

Tanítási órákon kevésbé aktív.

Tanítási órákon leginkább passzív.

Felszerelése hiánytalan.

Felszerelése néha hiányos.

Felszerelése gyakran hiányos.

értékelés: Példás- Jó- Változó- Hanyag

<u>Magyar nyelv és irodalom</u>

Irodalom

A tanult betűket biztonsággal felismeri.

A tanult betűk felismerésében bizonytalan.

A tanult betűket összeolvassa.

A tanult betűk összeolvasásában még bizonytalan.

Elolvassa a rövid szavakat, mondatokat és megérti azokat.

Elolvassa a rövid szavakat, mondatokat és még nem érti meg azokat.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Nyelvtan

Vonalvezetése, írásmozgása biztos.

Vonalvezetése, írásmozgása még bizonytalan.

Füzetvezetése tiszta, rendezett.

Füzetvezetése időnként rendezetlen.

Füzetvezetése rendezetlen.

Tájékozódása a vonalrendszerben biztos.

Tájékozódása a vonalrendszerben bizonytalan.

A vonalrendszerben nem tud tájékozódni.

Íráshasználata másoláskor és tollbamondás után megfelelő.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Matematika:

Számfogalma a tanult számkörben biztos.

Számfogalma a tanult számkörben bizonytalan.

Biztonsággal felismeri és lejegyzi a tanult számokat.

A számok felismerésében és lejegyzésében még bizonytalan.

Ismeri, és jól alkalmazza a tanult matematikai jeleket (<,>,=).

A tanult matematikai jeleket még nem tudja biztonsággal alkalmazni.

Önállóan tud összeadni és kivonni a tanult számkörben.

Segítséggel tud összeadni és kivonni a tanult számkörben.

A tanult műveleteket nem tudja értelmezni és elvégezni.

Képes csökkenő és növekvő sor felállítására.

A növekvő és csökkenő sor felállításában még segítséget igényel.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Környezetismeret:

Tájékozottsága átlagon felüli.

Tájékozottsága életkorának megfelelő.

Tájékozottsága hiányos.

A környezete és a természet jelenségei iránt érdeklődő.

A környezete és a természet jelenségei iránt nem mutat érdeklődést.

A tanultakról tudása biztos.

A tanultakról hiányosak az ismeretei.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Rajz és vizuális kultúra:

Munkái szépek és igényesek.

Ügyesen bánik az eszközökkel.

Eszközhasználata bizonytalan.

Saját ötleteit, elképzeléseit bátran megvalósítja.

Munkavégzése sok irányítást igényel.

Törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.

Nem törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Technika és Életvitel:

Munkái igényesek.

Munkáit nem kellő igényességgel készíti.

Ügyesen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.

A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten alkalmazza.

Ötletes, kreatív a munkadarabok elkészítésében.

Nehezen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Ének-zene:

A tanult dalokat el tudja énekelni a csoportban.

A tanult dalokat segítséggel sem szívesen énekeli el.

A hallás után, egyszerű ritmus visszaadására képes.

Bizonytalan a ritmusmotívum reprodukálásában.

Szívesen részt vesz a tanult gyermekjátékokban, a dalok eljátszásában.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Testnevelés:

Szeret mozogni.

Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.

Erőnléte és állóképessége a korának nem megfelelő.

A szabályok megtartására képes.

A szabályok megtartására nem mindig képes.

Különlegesen ügyes.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

ETIKA/HIT-ÉS ERKÖLCSTAN

Órákon aktív, érdeklődő.

Órákon kevésbé aktív, érdeklődő.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

1. osztály

Év végi szöveges értékelése

Magatartás: A házirend szabályait betartja.

A házirend szabályait nem mindig tartja be.

A házirend szabályait gyakran megszegi.

értékelés: Példás- Jó- Változó- Rossz

Szorgalom: Tanítási órákon aktív

Tanítási órákon kevésbé aktív.

Tanítási órákon leginkább passzív.

Felszerelése hiánytalan.

Felszerelése néha hiányos.

Felszerelése gyakran hiányos.

értékelés: Példás- Jó- Változó- Hanyag

Magyar nyelv és irodalom

Irodalom

Hangos olvasás (technika)

Hibátlanul felismeri és megnevezi a tanult betűket.

Bizonytalan a tanult betűk felismerésében és megnevezésében.

Az alábbi betűk felismerésében még bizonytalan:_____

A betűket felismeri, de azok összeolvasása nehézséget jelent.

Rövid szövegek esetében már mondatokat olvas és megérti azokat.

Elolvas rövid szavakat, mondatokat, de azok megértése még nehézséget jelent számára.

Néma olvasás (szövegértés).

Képes elmélyülten, magában olvasni, és az olvasottak tartalmáról beszámolni, a szöveggel kapcsolatos feladatokat megoldani.

Képes elolvasni rövid szövegeket, és megérti azokat.

Képes önállóan elolvasott szavak magyarázatára, de a mondatértése még bizonytalan.

Elolvassa a rövidebb szövegeket, de nem érti meg azokat.

A rövidebb szövegek önálló néma olvasására még nem képes.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Nyelvtan

Íráshasználat

Vonalvezetése és írása biztos.

Vonalvezetése és írása határozatlan.

Füzete tiszta, rendezett.

Füzetvezetése egyenetlen.

Írásképe

Betűalakítása, betűkapcsolása szabályos.

A tanult betűket, betűkapcsolatokat még segítséggel alakítja.

Írásképe esztétikus, egyéni.

Betűalakítása, a betűk kapcsolása pontatlan.

Írástempó

Írástempója az átlagnál gyorsabb.

Írástempója életkorának megfelelő.

Az írástempója lassú.

Másolás

A tanult betűket, szavakat pontosan másolja írott és nyomtatott mintáról.

A tanult betűk, szavak másolása pontatlan.

Még nem tudja a tanult betűket és szavakat önállóan lemásolni.

A tanító jelölése alapján önállóan tudja javítani hibáit.

Hibáit kis segítséggel javítani tudja.

Tollbamondás

Tollbamondás után hibátlanul leírja a betűket és a szavakat.

Tollbamondás után még pontatlanul írja le a tanult betűket és szavakat.

Tollbamondás után még nem tudja leírni a tanult betűket és szavakat.

Képes önellenőrzéssel javítani a hibákat.

Hibáit kis segítséggel javítani tudja.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Matematika

Számfogalom

Órákon aktív és figyelmes.

Órákon nem mindig aktív, de szorgalmasan dolgozik.

Biztonsággal felismeri és lejegyzi a számokat 0-20-ig.

A számok felismerésében és lejegyzésében még téveszt.

Nem ismeri fel a tanult számokat.

Számfogalma biztos 0-20-ig.

Számfogalma bizonytalan 0-20-ig.

Számolási készség

Önállóan képes összeadni és kivonni a 20-as számkörben.

Eszközzel tud összeadni és kivonni a 20-as számkörben.

Eszköz nélkül még nem képes műveletek végzésére.

Összefüggések felismerése

Az egyszerűbb nyitott mondatot megérti, és hibátlanul megoldja.

Az egyszerűbb nyitott mondatot segítséggel megérti, és megoldja.

Még nem tudja megoldani az egyszerűbb nyitott mondatokat.

Algoritmus szerint képes szöveges feladat megoldására.

A szöveges feladatot segítséggel tudja megoldani.

Még nem tudja megoldani a szöveges feladatokat.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Környezetismeret:

Tájékozottsága átlagon felüli.

Tájékozottsága életkorának megfelelő.

Tájékozottsága hiányos.

A környezete és a természet jelenségei iránt érdeklődő.

A környezete és a természet jelenségei iránt nem mutat érdeklődést.

A tanultakról tudása biztos.

A tanultakról hiányosak az ismeretei.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Ének-zene

A zenét szereti, élvezi, a feladatokat szívesen végzi.

A zenét szereti, élvezi, de a feladatokat nem mindig végzi szívesen.

A zenét szereti, de a feladatokban való részvételhez bátorítást igényel.

A tanult dalokat el tudja énekelni csoportban és önállóan is.

A tanult dalokat el tudja énekelni csoportban, de önállóan nem szívesen énekel.

Szívesen részt vesz a tanult gyermekjátékok eljátszásában.

A tanult zenei elemeket ismeri és használja.

A tanult zenei elemeket segítséggel használja.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Rajz és vizuális kultúra:

Munkái szépek és igényesek.

Munkáit még nem kellő igényességgel végzi.

Ügyesen bánik az eszközökkel.

Eszközhasználata bizonytalan.

Saját ötleteit, elképzeléseit bátran megvalósítja.

Munkavégzése sok irányítást igényel.

Törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.

Nem törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Technika és Életvitel:

Munkái igényesek.

Munkáit nem kellő igényességgel készíti.

Ügyesen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.

Nehezen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.

A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten alkalmazza.

Ötletes, kreatív a munkadarabok elkészítésében.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Testnevelés:

A mozgásos feladatokat szívesen végzi, szeret mozogni.

A feladatok kivitelezésében mozgása összerendezett.

Erőnléte és állóképessége korának megfelelő.

A sportjátékok, versengések szabályait érti és betartja.

A sportjátékok, versenyek szabályait érti, de időnként nem tartja be.

A szabályokat többnyire érti, de gyakran nem tartja be.

Különösen ügyes.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

ETIKA/HIT-ÉS ERKÖLCSTAN

Órákon aktív, érdeklődő.

Órákon kevésbé aktív, érdeklődő.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

2. osztály
Félévi szöveges értékelése

MAGATARTÁS: A házirend szabályait betartja.
A házirend szabályait nem mindig tartja be.
A házirend szabályait gyakran megszegi.
értékelés: Példás- Jó- Változó- Rossz

SZORGALOM: Tanítási órákon aktív
Tanítási órákon kevésbé aktív.
Tanítási órákon leginkább passzív.
Felszerelése hiánytalan.
Felszerelése néha hiányos.
Felszerelése gyakran hiányos.
értékelés: Példás- Jó- Változó- Hanyag

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM
Irodalom
Felkészülés utáni hangos olvasás.
Felkészülés után hibátlanul vagy kevés hibával fel tud olvasni.
Olvasása jól hallható és érthető.
Felkészülés után sok hibával olvas.
Tipikus olvasástechnikai hibái:
Néma olvasás – szövegértés
Képes elmélyülten, csendesen magában olvasni, az olvasottak tartalmáról beszámolni, vagy beszélgetni.
Rövid ideig képes magában olvasni, de az olvasottakat többé-kevésbé pontosan fel tudja idézni.
Tartósan képes magában olvasni, de az olvasottak tartalmát csak nagyon pontatlanul tudja felidézni.
Fejletlen olvasástechnikája miatt hosszú időre van szüksége a rövid szövegek olvasásához is.
Nehezen érti meg, amit olvas, így a szöveg tartalmát csak nagyon pontatlanul vagy alig tudja felidézni.
Az olvasott szöveghez kapcsolódó feladatokat írásban egyedül megoldja.
Az olvasott szöveghez kapcsolódó feladatokat írásban csak segítséggel tudja megoldani.
Képes arra, hogy egy szöveget némán elolvasson, de a megértést vizsgáló feladatok közül csak az egyszerűbbeket tudja önállóan megoldani.
értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Nyelvtan
Írás, Íráskép
Betűalakítása, betűkapcsolása szabályos, szép.
Betűalakítása, betűkapcsolása időnként eltér a szabályoktól.
Betűalakítása, betűkapcsolása gyakran szabálytalan, de írása még olvasható.
Betűalakítása, betűkapcsolása olyan mértékben eltér a szabályostól, hogy írása már nehezen olvasható.
Írása lendületes, egyenletes és jól olvasható.
Vonalvezetése határozott, képes a sor kitöltésére.
Vonalvezetése bizonytalan, időnként nem tudja megtartani a vonalak közötti írást.
Helyesírás
Helyesírása a tanultaknak megfelelő, kevés hibát ejt.
Munkáit másoláskor többnyire hibátlanul, de emlékezetből íráskor és tollbamondáskor időnként még hibásan végzi.
Másoláskor aránylag kevés hibával dolgozik. Tollbamondáskor gyakran követ el helyesírási hibát.
A tanult helyesírási formák alkalmazásában másoláskor, emlékezetből íráskor, tollbamondáskor egyelőre nagyon bizonytalan.
értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

MATEMATIKA
Számfogalom
A tanult számkörben számfogalma kialakult.
A tanult számkörben számfogalma kialakulóban van.
A tanult számkörben számfogalma még nem alakult ki.

Műveletvégzés, számolási készség

Műveletvégzése legtöbbször hibátlan.

Műveletvégzésében többször előfordulnak hibák.

A tanult műveleteket eszközzel, tanítói irányítással képes elvégezni.

Fejszámolása gyors és pontos.

Fejszámolása gyors, de pontatlan.

Fejszámolása lassú, pontatlan.

Szöveges feladatok , nyitott mondatok

Képes a szöveges feladatok, nyitott mondatok megértésére és azok megoldására.

Általában képes a szöveges feladatok, nyitott mondatok megértésére és azok megoldására.

Tanítói segítséggel tudja a nyitott mondatokat megoldani, a szöveges feladatokat megjeleníteni kirakással, rajzzal, és kiszámítani.

Még nem tudja a nyitott mondatokat és a szöveges feladatokat megoldani.

Logikai gondolkodása

Kiváló.

Megfelelő.

Gyenge.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

KÖRNYEZETISMERET

Tájékozottsága átlagon felüli.

Tájékozottsága életkorának megfelelő.

Tájékozottsága hiányos.

A környezete és a természet jelenségei iránt érdeklődő.

A környezete és a természet jelenségei iránt nem mutat érdeklődést.

A tanultakról tudása biztos.

A tanultakról hiányosak az ismeretei.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

ÉNEK-ZENE

Zenei hallása az ismert és gyakorolt dalok esetében kiváló, tisztán, pontosan énekel.

Zenei hallása jó, a gyakorolt dalokat többnyire tisztán énekli.

Zenei hallása fokozatosan fejlődik, de időnként pontatlanul és bátortalanul énekel.

Énekes-mozgásos játékokban szívesen részt vesz.

Az énekes–mozgásos játékokba nem szívesen kapcsolódik be, a zenéhez kapcsolódó ritmikus mozgás örömét még nem fedezte fel.

Ritmikai készsége a tanult és gyakorolt dalokban fejlett.

Ritmikai készsége megfelelő.

Ritmikai készsége kialakulóban van.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

RAJZ ÉS VIZUÁLIS KULTÚRA

Munkái szépek és igényesek.

Munkáit még nem kellő igényességgel végzi.

Ügyesen bánik az eszközökkel.

Eszközhasználata bizonytalan.

Saját ötleteit, elképzeléseit bátran megvalósítja.

Munkavégzése sok irányítást igényel.

Törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.

Nem törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

TECHNIKAI ÉS GYAKORLATI TEVÉKENYSÉGEK

Munkái igényesek.

Munkáit nem kellő igényességgel készíti.

Ügyesen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.

Nehezen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.

A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten alkalmazza.

Ötletes, kreatív a munkadarabok elkészítésében.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

TESTNEVELÉS

Mozgáskoordináció

Mozgása összerendezett.

Mozgásának összerendezettsége fejlődő.

Mozgása bizonytalan, összerendezetlen.

Órai tevékenysége

Órai tevékenysége aktív.

Órai tevékenysége változó.

Órai tevékenysége passzív.

Gyakorlatok elsajátítása:

Könnyen történik

Kevés segítséggel történik

Sok segítséggel történik.

Csapatjátékokban:

Együttműködő.

Sportszerűen viselkedik.

Nem szívesen vesz részt.

Nem sportszerűen vesz részt.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

ETIKA/HIT-ÉS ERKÖLCSTAN

Órákon aktív, érdeklődő.

Órákon kevésbé aktív, érdeklődő.

értékelés: Kiválóan teljesített -Jól teljesített -Megfelelően teljesített- Felzárkóztatásra szorul

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ménteleki Általános Iskolája

Helyi Tanterve

1 HELYI TANTERV

Iskolánkban a nevelő-oktató munka a pedagógiai program és a helyi tanterv szerint folyik a „2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről" illetve a „110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet" a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról" alapján történik.

1.1 A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámaik (óraterv)

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

1. A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet
   1. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára",
   2. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára". (Javítva a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 2. melléklete szerint)

2. Kiegészítésként részben vagy egészében alkalmazható továbbá:
   11.1. sz. melléklet:(Kiegészítve és módosítva az 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet 6. 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet 8. illetve a 34/2014. (IV. 29.) EMMI rendelet 8. melléklete szerint)
   Kerettantervek az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4. évfolyam
   Kerettantervek az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára 5-8. évfolyam

3. Az ***iskola óraterve*** mind tartalmában, mind szerkezetében tükrözi az iskolában folyó oktató-nevelő munkát meghatározó pedagógiai elveket és célokat.

4. A ***kötelező órák óraterve*** a minden tanuló számára kötelezően teljesítendő óraszámot tartalmazza. Ezek során sajátítják el a tanulók valamennyi tantárgy tananyagát, a megfogalmazott követelményeket, valamint a magasabb évfolyamra lépéshez szükséges továbbhaladás feltételeit.

5. A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy az iskolánk

specifikumainak megfelelő tantárgyakból a **készség-, képességfejlesztésre**, az **ismeretek gyakorlására**, **kiegészítő ismeretek beépítésére** több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszáma lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából? (óra)
1. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1
1. évfolyam	Matematika	1
2. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1
2. évfolyam	Matematika	1
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1
3. évfolyam	Matematika	1
3. évfolyam	Környezetismeret	1
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1
4. évfolyam	Matematika	1
4. évfolyam	Környezetismeret	0,5
4. évfolyam	Angol nyelv	0,5
5. évfolyam	Angol nyelv	1
5. évfolyam	Természetismeret	1
6. évfolyam	Matematika	1
6. évfolyam	Természetismeret	1
6. évfolyam	Angol nyelv	1
7. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1
7. évfolyam	Matematika	1
7. évfolyam	Földrajz	0,5
7. évfolyam	Kémia	0,5
8. évfolyam	Matematika	1
8. évfolyam	Technika, életvitel és gyakorlat	0,5
8. évfolyam	Fizika	0,5
8. évfolyam	Biológia és egészségtan	1
Összesen:		21

- Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol nyelvet tanulják. Más idegen nyelvet tanító pedagógus alkalmazása esetén van lehetőség más idegen nyelv tanulására is.

- Az 5. évfolyamon választható Dráma és tánc, illetve Hon- és népismeret tantárgyak közül a **Dráma és tánc** tantárgyat tanítjuk.
- Iskolánkban választható pedagógus által tanított **Etika/Hit és erkölcstan** tantárgy, illetve egyházi jogi személy által tanított Etika/**Hit és erkölcstan** tantárgy minden évfolyamon.
- Iskolánk a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható („A változat” illetve „B változat”) kerettantervek közül az alábbi tanterveket alkalmazza:

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
1-4. évfolyam	Ének-zene - **A változat**
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom - **A változat**
5-8. évfolyam	Biológia-egészségtan - **A változat**
5-8. évfolyam	Fizika - **A változat**
5-8. évfolyam	Kémia - **A változat**
5-8. évfolyam	Ének-zene - **A változat**

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása a nevelők szakmai munkaközösségeinek, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok feladata.

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontásához, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározásához iskolánk pedagógusai az egyes tantárgyak tanításához alkalmazott tankönyvek tankönyvkiadói által összeállított helyi tantervi ajánlásokat használják fel. Ezek elfogadásáról, iskolánkban történő alkalmazásáról az előbbi ütemezésnek megfelelően a nevelőtestület dönt.

A szabadon választható tantárgyak rendszerét az adott tanévet megelőző tanév végén a nevelő testület felülvizsgálja, és szükség esetén módosítja.

1.1.1 KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMOK AZ 1–4. ÉVFOLYAMON

Tantárgyak	**1. évfolyam**	**2. évfolyam**	**3. évfolyam**	**4. évfolyam**
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7
Angol nyelv	0	0	0	2,5
Matematika	5	5	5	5
Etika / Hit és Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	2	1,5
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Összes heti óra	**25**	**25**	**25**	**27**
ebből szabadon tervezhető	*2*	*2*	*3*	*3*
Összes egyéb foglalkozás	**27**	**27**	**27**	**28**
Összesen:	**52**	**52**	**52**	**55**

1.1.2 KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMOK AZ 5–8. ÉVFOLYAMON

Tantárgyak	**5. évfolyam**	**6. évfolyam**	**7. évfolyam**	**8. évfolyam**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelvek	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4
Etika / Hit és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	3	3	0	0
Fizika	0	0	2	1,5
Kémia	0	0	1,5	2
Biológia-egészségtan	0	0	2	2
Földrajz	0	0	1,5	2
Ének-zene	1	1	1	1

Dráma és tánc	1	0	0	0
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	0	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	0,5
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Összes heti óra	**28**	**28**	**31**	**31**
ebből szabadon tervezhető	*2*	*3*	*3*	*3*
Összes egyéb foglalkozás	**23**	**23**	**25**	**25**
Összesen:	**51**	**51**	**56**	**56**

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	**ÍRÁSBELI**	**SZÓBELI**	**GYAKORLATI**
VIZSGA			
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika / Hit és erkölcstan	SZÓBELI		
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	

Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika / Hit és erkölcstan		SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia-egészségtan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Dráma és tánc		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

1.2 Helyi pedagógiai sajátosságok

1.2.1 ÓVODA-ISKOLA PROGRAM (ÓVODA ÉS ISKOLA VISZONYA, EGYÜTTMŰKÖDÉSE – SPECIÁLIS PROGRAMOK, ISKOLA ELŐKÉSZÍTÉS, ÁTMENETEK TERVEZÉSE)

Az óvoda-iskola programok alapját a különböző fenntartású, de tulajdonképpen egy épületen belül működő intézmények közötti együttműködés képezi. Az iskolára hangoló rendezvények, kölcsönös hospitálások és szakmai egyeztetések az együttműködés fontos eseményei, melyeket az intézmények közötti együttműködés keretében minden évben meg kell szervezni.

Az alsó-felső tagozat közötti átmenet esetében a pedagógusok hospitálása, a tanulók felsős osztályokban tett látogatásai és a szakmai egyeztetések képezik az együttműködés alapját. A pedagógusok félévtől konzultációkat szerveznek, összehangolják tevékenységüket, illetve átvezetési tervek formájában megtervezik a tanulók felkészítésének lépéseit, az átmenet folyamatát.

1.2.2 TANTÁRGY-TÖMBÖSÍTÉS, TANULÁSSZERVEZÉS

Amennyiben az iskolában szervezett foglalkozások azt megkívánják, a mindennapos testnevelés kivételével a pedagógusok szabadon alkalmazhatják a tantárgyak tömbösítését, vagyis a tanórai foglalkozások ciklikus megszervezésének rendjét, melynek keretei között - adott tantárgy, - adott műveltségterület - adott félévre számított tanórai foglalkozásait nem egyenletesen, minden tanítási hétre elosztva, hanem ciklikusan szervezik meg. A tantárgy tömbösítéséről a pedagógus a tanév tervezése során dönt, a döntés az adott tanévre érvényes.

A pedagógusok szabadon élhetnek az iskola környezetében elhelyezkedő természeti értékek kínálta lehetőségekkel, szükség szerint rendhagyó, szabadtéri órákat, projekt foglalkozásokat is szervezhetnek.

1.2.3 EGÉSZ NAPOS ISKOLA, NAPKÖZI, TANULÓSZOBA

Egész napos iskola: iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik. Iskolánkban egész napos iskolai oktatási forma esetében – tekintettel arra, hogy párhuzamos osztályok nincsenek – az egész napos iskolai oktatási forma csak a szülők teljes egyetértésével vezethető be. Mivel a szülők kérhetik a 16.00 óráig iskolában tartózkodás alóli felmentést, így előfordulhat, hogy a szülőkkel történő egyeztetés során a szülők támogatása nem teljes. Ebben az esetben az oktatást hagyományos módon kell megszervezni azzal, hogy a délutáni sávban tanórák csak arra az időszakra essenek, amikor még minden gyermek az iskolában tartózkodik.

Az egész napos oktatási forma alkalmazásáról március 31-ig kell tantestületi döntést hozni úgy, hogy a hatályos jogszabályokban előírt feltételek biztosítottak legyenek.

Fontos, hogy a gyermekek tanítása mellett a szabadidő hasznos és értelmes eltöltése (változatos aktivitások), az aktív pihenés, mozgás, közösségi és kommunikációs aktivitások is szerepet kapjanak mind a tanulószobai, mind a napközis, mind pedig az egész napos foglalkozásokon. A délutáni foglalkozások kiváló alkalmat kínálnak a tanulás tanítására, egyénre szabott tanulási, jegyzetelési technikák közös kialakítása, arra, hogy a gyerekek megtanuljanak egymástól tanulni, egymásnak segíteni. A pedagógiai munkában a tapasztalás, a láttatás, a cselekedtetés, az önálló ismeretszerzés, önálló véleménynyilvánítás, a játék és

közösségi élmény kiemelt szerepet kapnak, elősegítve a tanítási órákra való felkészülést, a személyiség és a közösségek fejlődését.

Az iskolai könyvtár nyitva tartási idejében a tanulószobai foglalkozások ismeretszerző, ismeretbővítő funkcióját támogatja a napi házi feladatokhoz kapcsolódó kiegészítő irodalom biztosításával. A kiválogatott könyveket a könyvtáros rendelkezésre bocsátja, ezeket a tanulók a tanárok vezetésével ismeretbővítésre, új ismeretek szerzésére használhatják.

1.3 Kötelező eszközök és felszerelések

A „20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról" c. jogszabályban előírt kötelező felszerelések mellett az integráltan oktatott, sajátos nevelési igényű tanulók számára előírt eszközök körébe a „32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról" rendelet által előírt eszközök is beleértendők (pl. autizmus spektrum zavarok esetén az augmentatív eszközök).

1.4 Tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

Intézményben a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.
A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek egy részét a kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke tartalmazza (fenntartó által biztosítandó) más részüket a szülő szerzi be.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában) írásban tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

Taneszközök, tanulmányi segédletek kiválasztása:

- NAT Kerettantervi kompatibilitás.

- Az iskola pedagógiai programjának, helyi tantervének való megfelelés.
- Segíti a tanulót a tananyag elsajátításában.
- Differenciált képességfejlesztésre alkalmas.
- Segíti elő az önálló tanulást.
- Több tanéven keresztül használható.

Tankönyvek kiválasztása:

- Kerettantervi kompatibilitás.
- Szerepeljen a hivatalos tankönyvjegyzékben.
- Tankönyvcsalád-felépítés /lehetőség szerint/.
- Évfolyamonkénti egymásra épülés /lehetőség szerint/.
- Tartósság, újrafelhasználhatóság a térítésmentes igénybevétel ill. az ingyenesség biztosítására /tankönyvtár építése.

1.5 A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

1.5.1 BEMENETI MÉRÉS

Minden tanév októberének első felében az 1. évfolyamba érkező gyerekek iskolaérettségi hiányosságainak és a képesség szerinti összetételének a megállapítása. Decemberben DIFER méréssel kiegészítve.

1.5.2 FOLYAMATMÉRÉSEK

Az 1. évfolyam kivételével a folyamatmérések minden (2-8.) évfolyamon megtörténnek. A tanév elején és végén egyaránt.
A folyamatmérések eredményei nem lehetnek a gyerekek minősítésének az eszközei! A mérésekről a mérést végző pedagógus összefoglaló beszámolót készít.

1.5.2.1 *Kimeneti mérés*

A 8. évfolyam végén magyar nyelvtanból, irodalomból, matematikából, idegen nyelvből.

1.5.2.2 *A nevelési eredménymérések kötelező alkalmai*

(A méréseket az osztályfőnökök végzik)

Az 5. évfolyamban az osztályok szociometriai összetételének, a tanulók kapcsolatteremtési szokásainak, vagy képességének vizsgálata.

1.6 A tanulók értékelésének helyi rendszere

1.6.1 AZ ÉRTÉKELÉS TÍPUSAI, FUNKCIÓI

Az ellenőrzés és az azt követő értékelés legyen:

- pedagógiailag kifogástalan,
- folyamatos, rendszeres, tervszerű és aktuális,
- kiszámítható, sokoldalú, vegye figyelembe a tanuló valamennyi pedagógiai szempontból fontos tevékenységét is,
- módszertanilag változatos, konkrét, objektív, igazságos, méltányos: vegye figyelembe az osztályközösség véleményét is természetes kísérője a tanulási folyamatnak, ne kísérje túlzottan feszült légkör!

Az ellenőrzés és értékelés során figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait, a tantárgy jellegét, a tanuló önmagához viszonyított fejlődését is.

A mérés, ellenőrzés, értékelés nem lehet fegyelmezés, büntetés eszköze!

Az ellenőrzés, értékelés formái:

- szóbeli: beszélgetés, összefüggő felelet, kiselőadás,
- írásbeli: feladatlap, teszt, dolgozat, témazáró,
- gyakorlati: munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény.

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, - ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

Javítási lehetőséget indokolt esetben a nagyobb súllyal szereplő dolgozatoknál biztosítunk.

1.6.2 AZ ÉRTÉKELÉS MÓDJAI

- Szöveges értékelés dokumentálása: 4 fokozatú számskálával (kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített, felzárkóztatásra szorul)

Az **első évfolyamon** félévkor és év végén, a második évfolyamon az első félév végén szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló:

- kiválóan teljesített,
- jól teljesített,

- megfelelően teljesített,
- felzárkóztatásra szorul.

Második évfolyamon tanév végén, **harmadiktól nyolcadik** évfolyamig félévkor és tanév végén is osztályzatot kapnak a tanulók. A félévi és év végi osztályzatok a tanulók tantárgyankénti összteljesítményét tükrözik. Kialakításukhoz legkevesebb 5 érdemjegy szükséges. Az osztályzatok kialakításában a témazáróknak kiemelt szerepe legyen! Tanév végén az egész éves teljesítményt figyelembe kell venni.

Ha a tanuló nem tesz eleget az első évfolyam követelményeinek, felzárkóztatásra szorul, szülői megbeszélés alapján, a szülő kérésére újra az első évfolyamon folytathatja tanulmányait.

Az értékelés alapja: a helyi tanterv követelményrendszere.

Az első osztályos tanulók és a második osztályosok féléves értékelése a mellékelt mondatbank alapján történik.

1.6.2.1 *1. évfolyam I. félév*

Magatartás

Kapcsolata társaival:

Társaival együttműködik.

Társaival közömbös.

Társaival gyakran kerül konfliktusba.

Társaira odafigyel, velük udvarias.

Felnőttekhez való viszony:

Felnőttekhez való viszonyában együttműködő.

Felnőttekhez való viszonyában udvarias.

Felnőttekhez való viszonyában segítőkész.

Felnőttekhez való viszonyában viselkedése gyakran kifogásolható.

Tanórán:

Tanórán aktívan vesz részt.

Tanórán fegyelmezett.

Tanórán együttműködő.

Tanórán passzívan vesz részt.

Tanórán fegyelmezetlen.

Tanórán rendbontó.

Tanórán kívül:

Tanórán kívül együttműködő.

Tanórán kívül közösségi tevékenységekben nem szívesen vesz részt.

Tanórán kívül fegyelmezett.

Tanórán kívül fegyelmezetlen.

Tanórán kívül rendbontó.

Szorgalom

Tanuláshoz való viszonya:

Tanuláshoz való viszonya aktív.

Tanuláshoz való viszonya érdeklődő.

Tanuláshoz való viszonya kötelességtudó.

Tanuláshoz való viszonya felületes.

Tanuláshoz való viszonya érdektelen.

Tanuláshoz való viszonya hanyag.

A tanulásban:

A tanulásban önálló.

A tanulásban kitartó.

A tanulásban gyakran szorul segítségre.

A tanulásban önállótlan.

Munkája csoportban:

Munkája csoportban aktív.

Munkája csoportban kezdeményező.

Munkája csoportban irányító.

Munkája csoportban kreatív.

Munkája csoportban együttműködő.

Munkája csoportban segítőkész.

Munkája csoportban passzív.

Munkája csoportban hárító.

Munkája csoportban hátráltató.

Felszerelése:

Felszerelése általában hiánytalan.

Felszerelése néha hiányos.

Felszerelése gyakran hiányos.

Felszerelése gyakran rendezetlen.

Magyar nyelv és irodalom (olvasás)

Hangképzése:

A hangokat tisztán képzi.

Hangképzése fejlesztésre szorul.

Torz hangképzése miatt logopédiai fejlesztésre javasolt.

Légzéstechnikája:

Légzéstechnikája megfelelő.

Légzéstechnikája fejlesztésre szorul.

Beszéde:

Beszéde tiszta.

Beszéde érthető.

Beszéde nehezen érthető.

Beszédtempója:

Beszédtempója folyamatos.

Beszédtempója megfelelő tempójú.

Beszédtempója lassú.

Beszédtempója hadaró.

Beszédtempója akadozó.

Hangereje:

Hangereje megfelelő.

Hangereje halk.

Hangereje fokozott.

Hallott szöveg:

Hallott szöveget önállóan megérti.

Hallott szöveget segítséggel érti meg.

Hallott szöveget nem érti meg.

Szókincse:

Szókincse gazdag, választékos.

Szókincse korosztályának megfelelő.

Szókincse fejlesztésre szorul.

Kifejezőkészsége:

Szóbeli kifejezőkészsége választékos.

Szóbeli kifejezőkészsége jó.

Szóbeli kifejezőkészsége nehézkes.

Kérdések, utasítások:

Kérdések, utasítások megértése pontos.

Kérdések, utasítások megértése jó.

Kérdések, utasítások megértése pontatlan.

Kérdések, utasítások megértése nehézkes.

Válaszai:

Válaszait pontosan fogalmazza meg.

Válaszait választékosan fogalmazza meg.

Válaszait nehezen fogalmazza meg.

Válaszait felületesen fogalmazza meg.

Betűismerete:

A tanult betűket biztosan ismeri és olvassa.

A tanult betűk felismerésében és olvasásában bizonytalan.

Bizonyos betűket téveszt.

Hangos olvasása:

Olvasása kifejező, folyamatos, írásjelekre figyelő.

Olvasása folyamatos.

Olvasása szótagoló.

Olvasása betűző.

Olvasása szólamos.

Olvasása szóképes.

Hibái:

Hibáit észreveszi, javítja.

Hibáit figyelmeztetésre javítja.

Hibáit nem képes javítani.

Szövegértése:

Szövegértése pontos.

Szövegértése megfelelő.

Szövegértése bizonytalan.

Szövegértése hibás.

Értő olvasása:

Képes elolvasni mondatokat, rövidebb szövegeket, és megérti azokat.

Képes önállóan elolvasott szavak magyarázatára, de a mondatértése olvasás után még bizonytalan.

Szavakat, mondatokat elolvas, de megértése még bizonytalan.

Még nem képes értelmezni az olvasottakat.

Értő olvasása még nem alakult ki.

Magyar nyelv és irodalom (írás)

Betűismerete:

A tanult betűket biztosan ismeri és írja.

A tanult írott betűk felismerésében és írásában bizonytalan.

Bizonyos betűket téveszt.

Írásképe:

Írásképe esztétikus.

Írásképe tetszetős.

Írásképe egyéni.

Írásképe alapján törekszik az igényességre.

Írásképe rendezetlen.

Írásképe szabálytalan.

Írása diktálás után:

Diktálás után hibátlanul ír.

Diktálás után kevés hibával ír.

Diktálás után sok hibával ír.

Másolás írottról írottra:

Írottról írottra hibátlanul másol.

Írottról írottra kevés hibával másol.

Írottról írottra sok hibával másol.

Másolás nyomtatottról írottra:

Nyomtatottról írottra hibátlanul másol.

Nyomtatottról írottra kevés hibával másol.

Nyomtatottról írottra sok hibával másol.

Matematika

Számfogalma a tanult számkörben:

Számfogalma a tanult számkörben kialakult.

Számfogalma kevésbé kialakult.

Számfogalma kialakulatlan.

Számszomszédok:

A számszomszédokat ismeri.

A számszomszédokat téveszti.

A számszomszédokat nem ismeri fel.

Számok tulajdonsága:

A számok tulajdonságait önállóan felismeri és megnevezi.

A számok tulajdonságait segítséggel ismeri fel.

A számok tulajdonságait nem ismeri fel.

Relációk:

A relációkat felismeri.

A relációkat segítséggel ismeri fel.

A relációkat nem ismeri fel.

Számok bontott alakjai:

A számok bontott alakjait biztosan tudja.

A számok bontott alakjait kevés hibával tudja.

A számok bontott alakjait segítséggel tudja.

Műveletek:

A műveleteket pontosan végzi.

A műveleteket kevés hibával végzi.

A műveleteket sok hibával végzi.

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Ménteleki Általános Iskolája OM:200924

Műveletvégzés:

Műveletvégzés közben nem használ eszközt.

Műveletvégzés közben alkalmanként használ eszközt.

Műveletvégzés közben mindig használ eszközt.

Szöveges feladatok:

Egyszerű szöveges feladatot önállóan értelmezi.

Egyszerű szöveges feladatot kevés segítséggel értelmezi.

Egyszerű szöveges feladatot sok segítséggel értelmezi.

Önellenőrzése:

Önellenőrzése kialakult.

Önellenőrzése kialakulatlan.

Környezetismeret

Megfigyelések:

A megfigyelései pontosak.

A megfigyelései pontatlanok.

Tapasztalatok:

A tapasztalatait önállóan fogalmazza meg.

A tapasztalatait segítséggel fogalmazza meg.

A tanultak:

A tanultakról kiemelkedő a tudása.

A tanultakról biztos a tudása.

A tanultakról hiányosak az ismeretei.

Tájékozottság:

Tájékozottsága átlagon felüli.

Tájékozottsága korának megfelelő.

Tájékozottsága hiányos.

Az összefüggések:

Az összefüggéseket mindig felfedezi.

Az összefüggéseket rávezetéssel ismeri fel.

Az összefüggéseket nehezen ismeri fel.

Szokásrendjének alakulása:

Szokásrendje környezetével szemben igényes.

Szokásrendje környezetével szemben kevésbé igényes.

Szokásrendje környezetével szemben igénytelen.

Szokásrendje környezetével szemben kialakult.

Szokásrendje környezetével szemben kialakulatlan.

Eszközei:

Testének, ruházatának, eszközeinek épségére vigyáz.

Testének, ruházatának, eszközeinek épségére nem mindig ügyel.

Testének, ruházatának, eszközeinek épségére nem vigyáz.

Ének-zene

Tanult dalok:

Tanult dalokat önállóan énekli.

A tanult dalokat szívesen énekli.

A tanult dalokat segítséggel énekli.

A tanult dalokat csoportban énekli.

Énekhang:

Énekhangja tiszta.

Énekhangja még fejlődésben van.

Ritmusérték:

A ritmusértékeket alkalmazza.

A ritmusértékeket megnevezi.

A ritmusértékeket nem ismeri.

Dallam-, szövegismeret:

A tanult dalok dallamát, szövegét ismeri.

A tanult dalok dallamát, szövegét nem ismeri.

Dalos játékok:

Dalos játékokban szívesen vesz részt.

Dalos játékokban passzívan vesz részt.

Dalos játékokban rendbontóan vesz részt.

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Ménteleki Általános Iskolája OM:200924

Vizuális kultúra

Érdeklődése:

A festés-rajzolás iránti érdeklődése kiemelkedő.

A festés-rajzolás iránti érdeklődése jó.

A festés-rajzolás iránti érdeklődése visszafogott.

Színhasználata:

Munkáiban változatosan használja a színeket.

Munkáin, sajátos módon használja a színeket.

Munkáin visszafogottan használja a színeket.

Eszközhasználat:

A rajzeszközöket kiemelkedően használja.

A rajzeszközöket biztonságosan használja.

A rajzeszközöket megfelelően használja.

A rajzeszközöket bátortalanul használja.

Kreativitása:

Kreatív, tele van ötlettel.

Visszafogott, inkább az utasításokat követi.

Térkihasználása:

A rajzfelületet maximálisan használja.

A rajzfelületet bátortalanul használja

A rajzfelületet aránytalanul használja.

Elkészült munkái:

Alkotásai esztétikusak, igényesek.

Alkotásai egyéniek, tele ötlettel.

Alkotásai nem elegendő figyelemmel, munkával készülnek.

Alkotásai igyekezetét tükrözik.

Elkészült munkái kiigazításra szorulnak.

Közvetlen környezetét:

Közvetlen környezetét mindig rendben tartja.

Közvetlen környezetét általában rendben tartja.

Közvetlen környezetét csak figyelmeztetésre rendezi.

Technika, életvitel és gyakorlat

Anyagismeret és megmunkálás:

A megismert anyagokat ügyesen használja.

A megismert anyagokat segítséggel használja.

Kézügyessége:

Kézügyessége kiemelkedő.

Kézügyessége jó.

Kézügyessége megfelelő.

Kézügyessége fejlesztésre szorul.

Munkadarabjai:

Munkadarabjai esztétikusak, pontosak.

Munkadarabjai megfelelőek.

Munkadarabjai gyakran pontatlanok.

Eszközhasználat:

Az eszközöket megfelelően használja.

Az eszközöket nem megfelelően használja.

A kulturált, balesetmentes közlekedés szabályait:

A kulturált, balesetmentes közlekedés szabályait ismeri.

A kulturált, balesetmentes közlekedés szabályait nem ismeri.

Közvetlen környezetét:

Közvetlen környezetét mindig rendben tartja.

Közvetlen környezetét többnyire kérésre tartja rendben.

Testnevelés és sport

Mozgása:

Mozgása koordinált.

Mozgása megfelelő.

Mozgása fejlesztésre szorul.

Gyakorlatok elsajátítása:

A bemutatott gyakorlatokat könnyen sajátítja el.

A bemutatott gyakorlatokat kevés segítséggel sajátítja el.

A bemutatott gyakorlatokat sok segítséggel sajátítja el.

Mozgásos játékok:

A mozgásos játékokban szívesen vesz részt.

A mozgásos játékokban nem szívesen vesz részt.

Szabályok betartása:

A szabályokat betartja.

A szabályokat nem tartja be.

Csapatjátékokban:

Csapatjátékokban együttműködő.

Csapatjátékokban nem együttműködő.

Csapatjátékokban romboló hatással van.

Terhelés:

A terhelést kiválóan bírja.

A terhelést jól bírja.

A terhelést megfelelően bírja.

Képességfejlesztő sakk

Sakktáblán való tájékozódás:

A sor, oszlop fogalmát önállóan ismeri fel.

A sor, oszlop fogalmát segítséggel ismeri fel.

Sakkbábok ismerete:

A tanult sakkbábokat meg tudja nevezni.

A tanult sakkbábokat nem tudja megnevezni.

Sakkbábok elhelyezése:

A sakktáblán a bábokat önállóan képes elhelyezni.

A sakktáblán a bábokat segítséggel képes elhelyezni.

Lépések ismerete:

A tanult bábok lépéseit tudja.

A tanult bábok lépéseit segítséggel tudja.

Sakkozás szabályai:

A tanult szabályokat alkalmazza.

A tanult szabályokat segítséggel alkalmazza.

A tanórán:

A tanórán aktív.

A tanórán kevésbé aktív.

A tanórán passzív.

Etika/Hit- és erkölcstan

A tanuló részvétele az órai munkában:

A tanuló részvétele az órai munkában: aktív és együttműködő.

A tanuló részvétele az órai munkában: részben együttműködő.

A tanuló részvétele az órai munkában: változó, ritkán együttműködő.

A tanuló részvétele az órai munkában: elutasító, nem működik együtt.

Kommunikáció:

Beszélgetésbe könnyen bevonható.

Beszélgetésben önálló véleménye van.

Beszélgetésben nehezen kapcsolódik be.

Aktivitása:

Az órán szívesen részt vesz beszélgetésben.

Az órán szívesen részt vesz szituációs játékban.

Az órán szívesen részt vesz egyéni feladatokban.

Az órán szívesen részt vesz csoportmunkában.

1.6.2.2 *2. évfolyam II. félév*

Magatartás

Kapcsolata társaival:

Társaival együttműködik.

Társaival közömbös.

Társaival gyakran kerül konfliktusba.

Társaira odafigyel, velük udvarias.

Felnőttekhez való viszony:

Felnőttekhez való viszonyában együttműködő.

Felnőttekhez való viszonyában udvarias.

Felnőttekhez való viszonyában segítőkész.

Felnőttekhez való viszonyában viselkedése gyakran kifogásolható.

Tanórán:

Tanórán aktív.

Tanórán fegyelmezett.

Tanórán aktív és fegyelmezett.

Tanórán együttműködő.

Tanórán passzív.

Tanórán fegyelmezetlen.

Tanórán rendbontó.

Tanórán kívül

Tanórán kívül együttműködő.

Tanórán kívül fegyelmezett.

Tanórán kívül fegyelmezetlen.

Tanórán kívül rendbontó.

Szorgalom

Tanuláshoz való viszony:

Tanuláshoz való viszonya aktív.

Tanuláshoz való viszonya érdeklődő.

Tanuláshoz való viszonya kötelességtudó.

Tanuláshoz való viszonya aktív, érdeklődő és kötelességtudó.

Tanuláshoz való viszonya felületes.

Tanuláshoz való viszonya érdektelen.

Tanuláshoz való viszonya hanyag.

A tanulásban:

A tanulásban önálló.

A tanulásban kitartó.

A tanulásban gyakran szorul segítségre.

A tanulásban önállótlan.

Munkája csoportban:

Munkája csoportban aktív.

Munkája csoportban kezdeményező.

Munkája csoportban irányító.

Munkája csoportban kreatív.

Munkája csoportban együttműködő.

Munkája csoportban segítőkész.

Munkája csoportban passzív.

Munkája csoportban hárító.

Munkája csoportban hátráltató.

Felszerelése:

Felszerelése általában hiánytalan.

Felszerelése néha hiányos.

Felszerelése gyakran hiányos.

Magyar nyelv és irodalom (irodalom)

Beszéde:

Beszéde tiszta.

Beszéde érthető.

Beszéde nehezen érthető.

Beszédtempója:

Beszédtempója megfelelő.

Beszédtempója lassú.

Beszédtempója hadaró.

Beszédtempója akadozó.

Hangereje:

Hangereje megfelelő.

Hangereje halk.

Hangereje harsány.

Szókincse:

Szókincse gazdag, választékos.

Szókincse korosztályának megfelelő.

Szókincse fejlesztésre szorul.

Kérdések, utasítások:

Kérdések, utasítások megértése pontos.

Kérdések, utasítások megértése jó.

Kérdések, utasítások megértése pontatlan.

Kérdések, utasítások megértése nehézkes.

Betűismerete:

A tanult betűket biztosan ismeri és olvassa.

A tanult betűk felismerésében és olvasásában bizonytalan.

Bizonyos betűket téveszt.

Hangos olvasása:

Olvasása kifejező, folyamatos, írásjelekre figyelő.

Olvasása folyamatos.

Olvasása szótagoló.

Olvasása betűző.

Olvasása szólamos.

Olvasása szóképes.

Hibái:

Hibáit észreveszi, javítja.

Hibáit figyelmeztetésre javítja.

Hibáit nem képes javítani.

Szövegértése:

Szövegértése pontos.

Szövegértése megfelelő.

Szövegértése bizonytalan.

Szövegértése hibás.

Értő olvasása:

Szövegeket önállóan megért.

Szövegeket segítéséggel ért meg.

Mondatokat ért meg.

Szavakat ért meg.

Értő olvasása még nem alakult ki.

Memoriter:

Verset kifejezően ad elő.

Verset pontosan mond.

Verset kevés hibával mond.

Verset bizonytalanul mond.

Verset hadarva mond.

Verset pontatlanul mond.

Magyar nyelv és irodalom (magyar nyelv)

Másolása:

Másolás után pontosan, hibátlanul ír.

Másolás után kevés hibával ír.

Másolás után sok hibával ír.

Írásképe:

Írásképe esztétikus, tetszetős.

Írásképe egyéni.

Írásképe alapján törekszik az igényességre.

Írásképe rendezetlen.

Írásképe szabálytalan.

Írástempója:

Írástempója gyors, lendületes.

Írástempója megfelelő.

Írástempója kicsit lassú.

Írástempója nagyon lassú.

Nyelvtani, helyesírási ismeretek

Ábécé:

Az ábécét pontosan tudja.

Az ábécét pontatlanul tudja.

Az ábécét nem tudja.

Szótagolás:

Szótagolása hibátlan.

Szótagolásban keveset hibázik.

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Ménteleki Általános Iskolája OM:200924

Szótagolásban sokat hibázik.

Betűrend:

Betűrendbe sorolni önállóan tud.

Betűrendbe sorolni segítséggel tud.

Betűrendbe sorolni segítséggel sem tud.

Tollbamondás:

Tollbamondást hibátlanul ír.

Tollbamondást kevés hibával ír.

Tollbamondást sok hibával ír.

Matematika

Számfogalma a tanult számkörben:

Számfogalma a tanult számkörben kialakult.

Számfogalma a tanult számkörben még fejlesztésre szorul.

Számszomszédok:

A számszomszédokat ismeri.

A számszomszédokat téveszti.

A számszomszédokat nem ismeri fel.

Számok tulajdonsága:

A számok tulajdonságait önállóan tudja és megnevezi.

A számok tulajdonságait felismeri.

A számok tulajdonságait segítséggel ismeri fel.

Műveletek:

A műveleteket hibátlanul végzi.

A műveleteket kevés hibával végzi.

A műveleteket sok hibával végzi.

Sorozatok:

A sorozatok szabályait önállóan állapítja meg.

A sorozatok szabályait segítséggel állapítja meg.

A sorozatot hibátlanul folytatja.

A sorozatot kevés hibával folytatja.

A sorozatot sok hibával folytatja.

Szöveges feladatok:

Egyszerű szöveges feladatokat önállóan oldja meg.

Egyszerű szöveges feladatokat kevés segítséggel oldja meg.

Egyszerű szöveges feladatokat sok segítséggel oldja meg.

Logikai gondolkodása:

Logikai gondolkodása kiváló.

Logikai gondolkodása jó.

Logikai gondolkodása megfelelő.

Logikai gondolkodása gyenge.

Önellenőrzése:

Önellenőrzése kifogástalan.

Önellenőrzése pontatlan.

Környezetismeret

Megfigyelések:

A megfigyelései pontosak.

A megfigyelés pontatlanok.

Tapasztalatok:

A tapasztalatait önállóan fogalmazza meg.

A tapasztalatait segítséggel fogalmazza meg.

Tanultak:

A tanultakról biztos a tudása.

A tanultakról egy-egy részletben bizonytalan.

A tanultakról hiányosak az ismeretei.

Tájékozottság:

Tájékozottsága átlagon felüli.

Tájékozottsága korának megfelelő.

Tájékozottsága hiányos.

Az összefüggések:

Az összefüggéseket mindig felfedezi.

Az összefüggéseket rávezetéssel ismeri fel.

Az összefüggéseket nehezen ismeri fel.

Szokásrendjének alakulása:

Közvetlen környezetével szemben igényes.

Közvetlen környezetével szemben nem elég igényes.

Eszközei:

Testének, ruházatának, eszközeinek épségére vigyáz.

Testének, ruházatának, eszközeinek épségére nem vigyáz.

Gyűjtőmunkát:

Gyűjtőmunkát szívesen végez.

Gyűjtőmunkát rendszeresen végez.

Gyűjtőmunkát alkalmanként végez.

Gyűjtőmunkát nem végez.

Ének-zene

Tanult dalokat:

Tanult dalokat önállóan énekli.

Tanult dalokat szívesen énekli.

Tanult dalokat segítséggel énekli.

Tanult dalokat csoportban énekli.

Énekhang:

Énekhangja tiszta.

Énekhangja még fejlődésben van.

Ritmusérték:

A ritmusértékeket alkalmazza.

A ritmusértékeket megnevezi.

A ritmusértékeket nem ismeri.

Dallam-, szövegismeret:

A tanult dalok dallamát, szövegét ismeri.

A tanult dalok dallamát, szövegét nem ismeri.

Dalos játékok:

Dalos játékokban szívesen vesz részt.

Dalos játékokban passzívan vesz részt.

Dalos játékokban rendbontóan vesz részt.

Vizuális kultúra

Érdeklődése:

A festés-rajzolás iránti érdeklődése kiemelkedő.

A festés-rajzolás iránti érdeklődése jó.

A festés-rajzolás iránti érdeklődése visszafogott.

Színhasználata:

Munkáiban változatosan használja a színeket.

Munkáiban sajátos módon használja a színeket.

Munkáiban visszafogottan használja a színeket.

Eszközhasználat:

A rajzeszközöket kiemelkedően használja.

A rajzeszközöket biztonságosan használja.

A rajzeszközöket megfelelően használja.

A rajzeszközöket bátortalanul használja.

Kreativitása:

Kreatív, tele van ötlettel.

Visszafogott, inkább az utasításokat követi.

Térkihasználása:

A rajzfelületet maximálisan használja.

A rajzfelületet bátortalanul használja.

A rajzfelületet aránytalanul használja.

Elkészült munkái:

Elkészült munkái igényesek, tetszetősek.

Elkészült munkái általában tetszetősek.

Elkészült munkái igyekezetét tükrözik.

Elkészült munkái kicsit elsietettek.

Elkészült munkái kiigazításra szorulnak.

Technika, életvitel és gyakorlat

Anyagismeret és megmunkálás:

A megismert anyagokat ügyesen használja.

A megismert anyagokat segítséggel használja.

Kézügyessége:

Kézügyessége kiemelkedő.

Kézügyessége jó.

Kézügyessége megfelelő.

Kézügyessége fejlesztésre szorul.

Munkadarabjai:

Munkadarabjai esztétikusak.

Munkadarabjai kevésbé esztétikusak.

Munkadarabjai gyakran pontatlanok.

Eszközhasználat:

Az eszközöket megfelelően használja.

Az eszközöket nem megfelelően használja.

Közvetlen környezetét:

Közvetlen környezetét mindig rendben tartja.

Közvetlen környezetét többnyire rendben tartja.

Közvetlen környezetét kérésre tartja rendben.

Testnevelés és sport

Mozgása:

Mozgása koordinált.

Mozgása fejlesztésre szorul.

Gyakorlatok elsajátítása:

A bemutatott gyakorlatokat könnyen sajátítja el.

A bemutatott gyakorlatokat kevés segítséggel sajátítja el.

A bemutatott gyakorlatokat sok segítséggel sajátítja el.

Mozgásos játékok:

A mozgásos játékokban szívesen vesz részt.

A mozgásos játékokban nem szívesen vesz részt.

Szabályok betartása:

A szabályokat betartja.

A szabályokat nem tartja be.

Csapatjátékokban:

Csapatjátékokban együttműködő.

Csapatjátékokban nem együttműködő.

Csapatjátékokban romboló hatással van.

Terhelés:

A terhelést kiválóan bírja.

A terhelést jól bírja.

A terhelést megfelelően bírja.

Labdakezelés:

Labdakezelése nagyon jó.

Labdakezelése jó.

Labdakezelése fejlesztésre szorul.

Etika/Hit- és erkölcstan

A tanuló részvétele az órai munkában:

A tanuló részvétele az órai munkában: aktív és együttműködő.

A tanuló részvétele az órai munkában: részben együttműködő.

A tanuló részvétele az órai munkában: változó, ritkán együttműködő.

A tanuló részvétele az órai munkában: elutasító, nem működik együtt.

Kommunikáció:

Beszélgetésbe könnyen bevonható.

Beszélgetésben önálló véleménye van.

Beszélgetésben nehezen kapcsolódik be.

Aktivitása:

Az órán szívesen részt vesz beszélgetésben.

Az órán szívesen részt vesz szituációs játékban.

Az órán szívesen részt vesz egyéni feladatokban.

Az órán szívesen részt vesz csoportmunkában.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontok) érdemjegyekre történő átváltását a következő táblázat alapján végzik a pedagógusok:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-50 %:	elégtelen (1)
51- 65 %:	elégséges (2)
66-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

A témazáró, szövegértés és a matematikai alapműveletek végzésének értékelése 2-8. évfolyamon (egységesen alkalmazandó):

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33 %:	elégtelen (1)
34-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

A pedagógus, amennyiben a felmérés nehézségi foka indokolja, eltérhet a százalékos értékelés alsó és felső értékeitől, az értékelés azonban nem lehet aránytalan mértékű, azt az adott felmérés során minden tanuló esetében egységesen kell alkalmazni.

Az értékelés során a tanulónak minden esetben lehetőséget kell biztosítani dolgozata megtekintésére.

A félévi és tanév végi osztályzat akkor

- Jeles (5): Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek megfelelő tananyagot megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes.
- Jó (4): Ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeinek megfelelő tananyagot. Kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását.

- Közepes (3): Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek megfelelő tananyagot pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti. Csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását.
- Elégséges (2): Ha a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el. Kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre.
- Elégtelen (1): Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

Felsőbb évfolyamokra történő lépés feltételei, hogy a tanuló a kötelező és választott tantárgyak mindegyikéből legalább elégséges osztályzatot kapjon (megfelelt szöveges minősítést) a tanév végén. Abban az esetben, ha két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, akkor javítóvizsgát tehet. Három elégtelen osztályzat esetén évfolyamot kell ismételnie.

A félév, valamint a tanév végén a bizonyítványt elérhetővé kell tenni a tanulók számára az elektronikus naplóban (e-Kréta). Továbbá nyomtatva is rendelkezésre kell bocsátani az elért eredményeket.

1.7 A vizsgákhoz használatos segédeszközökről való gondoskodás

Osztályozó, illetve javítóvizsga:

A vizsgára való felkészülés minden esetben a szaktanár által írásban megadott tematikából történik. Ezt segítik a témában készített gyakorló feladatlapok is, melyek a tanév végén átadásra kerülnek. A szaktanár személyesen is segíti a felkészülést (javítóvizsga esetén július, augusztus hónapokban az előre megbeszéltek szerint legalább 5 alkalommal).

A vizsgán használható eszközök:

- Magyar nyelv és irodalom: helyesírási és értelmező szótár (bizonyos feladatoknál).
- Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: falitérkép, történelmi atlasz.
- Idegen nyelv: egyes fordítási feladatok esetén szótár.
- Földrajz: falitérkép, atlasz.
- Matematika: körző, vonalzó, bizonyos feladatoknál számológép.
- Kémia: periódusos rendszer.
- Fizika: mértékegység táblázat, képlet táblázat.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a ***példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)*** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

Az első-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg a havi jegyek figyelembevételével.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

1.8 A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott (1-5 óra);
- osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- igazolatlanul mulasztott (5 óránál több);
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.
A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalom osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.
A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

1.9 Az iskoláinkban a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;

- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Azt a tanulót, aki képességihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

1.10 Az iskolai jutalmazás formái

1. Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
   - szaktanári dicséret,
   - napközis/tanulószobai nevelői dicséret,
   - osztályfőnöki dicséret,
   - igazgatói dicséret,
   - nevelőtestületi dicséret.
2. Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
   - szaktárgyi teljesítményért,
   - példamutató magatartásért,
   - kiemelkedő szorgalomért,

   - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
3. Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
4. Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók **osztályfőnöki dicséretben** részesülnek.
5. Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon kiemelkedően szereplő tanulók (pl. 1-3. helyezés) **igazgatói dicséretben** részesülnek
6. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget **csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.**

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

1.11 Az iskolai büntetések formái

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis/tanulószobai nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;

- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás" büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése, valamint ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, ellene ***a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény*** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

1.12 SNI, BTMN tanulók számonkérésére, értékelésére vonatkozó szempontok

A sajátos nevelési igényű tanulót – amennyiben a szakértői bizottság szakértői véleményében javasolja – a tagintézmény-vezető mentesíti:

- az érdemjegyekkel történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő [Nkt.56.§ (1a)]
- egyes tantárgyakból és tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól [Nkt.56.§ (1b)]

A sajátos nevelési igényű tanuló számára – a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján – a tagintézmény-vezető a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni továbbhaladási tempót (egyéni előrehaladású oktatás-nevelés) engedélyezhet. [Nkt.4.§ (41)]

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló felmérése és értékelése során – a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján – az alábbi pozitív diszkriminációs intézkedéseket alkalmazzuk: [Nkt.51.§ (5)]

- hosszabb felkészülési idő biztosítása írásbeli feladatoknál, számonkérésnél, önálló szövegfeldolgozás során
- szóbeli számonkérés előnyben részesítése az írásbelivel szemben
- matematikából segédeszköz-használat engedélyezése (korongok, korongtábla, szorzótábla, pálcikák, ujjmodell, matanda, zsebszámoló-gép)
- kompenzatorikus eszközök használatának engedélyezése (diktafon, hangos könyvtár, helyesírás ellenőrző program, házi dolgozatoknál szövegszerkesztő alkalmazása)
- a számonkérés alternatív formáinak alkalmazása (pl.: teszt-jellegű feladatok)
- méltányos számonkérés és értékelés
- minimum követelményszint szerinti értékelés

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló felmérése és értékelése során a szaktanár – méltányossági elvek alapján – a tanuló egyéni adottságait, képességeit figyelembe véve megválaszthatja a számonkérés és értékelés formáit, a fenti százalékos értékektől eltérhet.

Magasabb évfolyamba lépés:

- minimum követelményszint szerinti értékelés esetén a minimum követelményszint teljesítése
- eltérő tanterv szerinti értékelés esetén az eltérő tanterv követelményeinek teljesítése
- amennyiben az eltérő tanterv szerinti oktatásban-nevelésben részt vevő tanuló az ismeretelsajátítási folyamatban aktívan részt vesz, de képességei miatt nem teljesíti az eltérő tanterv követelményeit, akkor a nevelőtestület engedélyével továbbhaladhat [20/2012. EMMI rendelet 77.§ (2)]
- az egyéni előrehaladású nevelésben-oktatásban részt vevő tanuló esetében a követelményeket a szakértői bizottság szakértői véleményében meghatározott évfolyam végéig kell teljesíteni [Nkt.57.§ (1)], [20/2012. EMMI rendelet 11.§ (3)]

1.13 SNI és BTMN tanulók osztályzásra átválható szöveges értékelése

Jeles (5) = kiválóan teljesített: _____ tananyagrész/témakör/tanterv (megfelelő aláhúzandó) követelményeinek képességeihez mérten kiemelkedően eleget tett. Tudja a _____ tananyagrészt/témakört/tantervet (megfelelő aláhúzandó), feladatokban alkalmazni képes. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni

a tananyag tartalmát. Szókincse gazdag, választékosan képes beszélni, a tantárgyi szakszavakat használja. Kérdésekre adott válaszai pontosak, adekvátak.

Jó (4) = jól teljesített: A _____ tananyagrész/témakör/tanterv (megfelelő aláhúzandó) követelményeknek megbízhatóan, csak kevés hibával tett eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Tudja a _____ tananyagrészt/témakört (megfelelő aláhúzandó), feladatokban alkalmazni képes. Rávezetéssel, kisebb segítséggel képes felidézni a tanultakat. Szókincse életkorának megfelelő, mondatszerkesztései grammatikailag helyesek, a tantárgyi szakszavakat többnyire jól használja. Kérdésekre adott válaszai adekvátak.

Közepes (3) = megfelelően teljesített: A _____ tananyagrész/témakör/tanterv (megfelelő aláhúzandó) követelményeit több hibával teljesíti, tanári segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni. Segítséggel képes megoldani szóbeli/írásbeli (megfelelő aláhúzandó) feladatait. Rövid mondatokban képes feleleteit megfogalmazni, írásbeli munkáit elkészíteni. Kérdések alapján képes felidézni a tananyagot.

Elégséges (2) = felzárkóztatásra szorul: A _____ tananyagrész/témakör/tanterv (megfelelő aláhúzandó) követelményeknek sok hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Válaszati szavakban fogalmazza meg. Fogalmakat nem, vagy többszöri ismétlés után képes megérteni, folyamatos segítséggel képes feladatvégzésre. Rendszeres felidézéssel képes elsajátítani és alkalmazni az ismereteket.

Elégtelen (1) = nem felelt meg: A _____ tananyagrész/témakör/tanterv (megfelelő aláhúzandó) követelményeinek folyamatos pedagógiai megsegítés ellenére sem tudja teljesíteni.

Javasoljuk, hogy mivel egyéni feladatrendszert, hosszabb felkészülési időt, segédeszközhasználatot ír elő a szakértői vélemény több szövegesen értékelendő tanuló esetében, ezért az értékelések megírásakor a mindennapi gyakorlatban alkalmazott feladatok és módszerek alapján történjen az értékelés.

A mondatok alkalmazhatók havi osztályzat helyetti értékeléskor és félévi, évvégi bizonyítvány elkészítésénél. A fenti szövegezés csak javaslat, a szaktanár tapasztalatai alapján bővíthető, módosítható.

Fontos, hogy a szaktanár, akinek szöveges értékelést kell írnia a tanulóról, tanév elején, félévi és tanév végi értékelés előtt egyeztessen a gyógypedagógussal vagy fejlesztőpedagógussal.

2 INTÉZMÉNYEN BELÜLI INNOVÁCIÓK ÁTVÉTELE, KOOPERÁCIÓ

Az iskolában a külső és belső partnerek közötti kapcsolattartást és együttműködést az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Pedagógiai szempontból fontos azonban:

- a tanulók demokratikus döntéshozatalra, önrendelkezési jogaik érvényesítésére való nevelése
- a tanulók számára ismeretek és kompetenciák átadása a fizikai és pszichikai bántalmazás, zaklatás, egyéb jogsérelem esetén megtehető lépésekről, az ilyen cselekmények elleni védekezés módjairól, az ebben segítséget nyújtó személyekről

A tagintézményen belüli együttműködések és a tagintézmények közötti kooperáció a belső pedagógiai innováció egyik fő motorja lehet. Különösen fontosak az egymás munkájának megismerését szolgáló hospitálások, melyeket az intézményben rendszeresen meg kell szervezni. Gondot kell továbbá fordítani a tagintézményekben kimunkált jó gyakorlatok, szabadon felhasználható IKT tananyagok cseréjére, akár bemutató órák szervezésére is. Fontos, hogy az oktató, nevelő munka egységes alapelvek és értékek mentén szerveződjék, ez pedig csak rendszeres konzultációkkal, szakmai vitanapokkal és képzéssel, önképzéssel, tapasztalat és tudás átadással érhető el.

3 A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

Az intézmény a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg. Ennek alapján az intézmény minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
- iskolai sportkörben való sportolással,
- kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.

A tanulók fizikai állapotának mérése

Az 5-8. évfolyamos tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. A tanév rendjéről szóló 35/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet 9. § (9) bekezdése szerint a tanulók fizikai állapotának és edzettségnek mérésében (a továbbiakban: fizikai fittségi mérés) a nappali rendszerű iskolai oktatásban tanulók vesznek részt. A fizikai fittségi méréshez kapcsolódó adminisztrációs feladatokat és a mérések lebonyolítását az intézményeknek az adott tanévben megadott határidőn belül kell elvégezniük.

A NETFIT® FITTSÉGI PROFILJAI ÉS TESZTJEI (ÁTTEKINTÉS)[1]		
Fittségi profil megnevezése	Fittségi tesztfeladat megnevezése	Vizsgált terület
Testösszetétel és tápláltsági profil	Testtömeg mérése	Testtömegindex (BMI)
	Testmagasság mérése	
	Testzsírszázalék-mérés	Testzsírszázalék
Aerob fittségi (állóképességi) profil	Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter)	Aerob kapacitás
Vázizomzat fittségi profil	Ütemezett hasizom teszt	Hasizomzat ereje és erő-állóképessége
	Törzsemelés teszt	Törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
	Ütemezett fekvőtámasz teszt	Felsőtest izomereje
	Kézi szorítóerő mérése	Kéz maximális szorító ereje
	Helyből távolugrás teszt	Láb robbanékonyereje
Hajlékonysági profil	Hajlékonysági teszt	Térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

4 HAGYOMÁNYOK, ÉRTÉKEK

[1] http://www.mdsz.hu/wp-content/uploads/2014/09/NETFIT_35_low.pdf

Az iskolai ünnepek az országos és helyi megemlékezések mellett az évkörös ünnep-rend köré szerveződnek. A jeles napokhoz tartozó néphagyományok felelevenítése, saját évfordulóink megünneplése iskolai közösségi szinten történik. A megvalósítás nagyobb ünnepek esetében önálló programként, a tanórához kapcsolható jeles napok esetében a tanításba ágyazottan, illetve egyéb esetekben a tanórán kívüli tevékenység formájában zajlik.

Fontos, hogy iskolánk elnyerte az örökös ökoiskola címet, éppen ezért nagy jelentőségű, hogy mind a tanórai, mind a tanórán kívüli foglalkozásokat, a gyermekek teljes nevelési, tanítási folyamatát hassa át az ökoiskola szellemisége. Gondot kell fordítani a környezettudatosság kialakítására, a természettel való harmonikus együttélés fontosságának hangsúlyozására.

Kiemelt rendezvények:

- **Szeptember 8.** Kisboldogasszony napja
- **Szeptember 29.** Szent Mihály napi vásár
- **Október 4.** Szent Ferenc és az Állatok Világnapja
- **November** Emlékezés a pusztai tanítás évfordulójára
- **December** Adventi kézműves programok természetes anyagok felhasználásával
- **Február** Farsang
- **Március 22.** A Víz Világnapja
- **Április 22.** A Föld Napja
- **Május 10.** Madarak és Fák Napja
- **Pünkösd** Pünkösdi Sokadalom

Biztosítani kell a tevékenységformák kapcsolódását, egymásra épülését azzal is, hogy a tanórai, a tanórán kívüli, napközis és tanulószobai foglalkozásokat, egyéb iskolai rendezvényeket egyaránt áthatják az intézmény közösségei által elfogadott és fontosnak tartott értékek, alapelvek:

- a tisztelet, szeretet, megbecsülés és elfogadás,
- az információhoz és a kiszámítható környezethez való jog,
- az iskolai, a helyi és tágabb közösségek, a magyarság hagyományainak megismerése és továbbadása,
- a természet tisztelete és megóvása, az átfogó, környezettudatos gondolkodás,

- az önrendelkezés és vélemény nyilvánításának szabadsága,
- a testi és lelki egészség, az emberi méltóság és élet védelme,
- a közösség értékeinek megóvása,
- közösségteremtés,
- közösségépítés.

„Rövid a szó, de minden benne van: HALADÁS. Nem hátramenni, nem egyhelyben tespedni, hanem előre törekedni.”

(Kada Elek)

KECSKEMÉTI VÁSÁRHELYI PÁL ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA KADAFALVI ÁLTALÁNOS ISKOLÁJÁNAK

HELYI TANTERVE

„Rövid a szó, de minden benne van: HALADÁS. Nem hátramenni, nem egyhelyben tespedni, hanem előre törekedni.”

(Kada Elek)

A Kadafalvi Általános Iskola gyökerei 100 évnél messzebbre nyúlnak vissza. Jelenlegi épületében több átalakítással, bővítéssel évtizedek óta folyik az oktatás. Az iskola környezetét a nyugodt, csendes, természetközeli, családias légkör jellemzi. Tanulólétszámunk folyamatosan növekszik, nemcsak a beiskolázási körzetből, hanem a környező településekről is járnak iskolánkba. Felnőtté váló volt tanítványaink is szívesen hozzák gyermekeiket az intézménybe.

A városrész adottságaiból fakadóan az iskola egyfajta közösségi színtér, és mi igyekszünk minél több lehetőséget adni felnőttnek, gyereknek, hogy bejöjjenek hozzánk. Nyitottak vagyunk különféle programokra, lehetőséget adunk a szülőknek, hogy betekinthessenek az intézmény életébe, a gyerekek iskolai mindennapjaiba. Ha igénylik, megpróbáljuk segíteni őket apróbb-nagyobb problémáik megoldásában, ügyintézéseikben.

Osztálylétszámaink optimálisak ahhoz, hogy a képességek szerinti fejlesztést előtérbe helyezve oktassuk a tanulókat, éppen ezért a pedagógusok nagy gondot fordítanak a továbbképzésekre, a módszertani sokszínűségre.

Délutánonként a másnapra történő felkészülésen kívül számos szabadidős elfoglaltság is belefér az időbe. Ehhez jó eszközellátottság, számítógépek internetes hozzáféréssel, jól felszerelt tornaterem biztosítja a tárgyi feltételeket. Igyekszünk széles körben lehetőséget biztosítani ahhoz, hogy minél több tanulóink találhasson az érdeklődési körének megfelelő programot - szakkörök, kézműves foglalkozások, színház- és mozilátogatás formájában.

Az egészséges testmozgáshoz barátságos környezet, füves játszótér, kiserdő, focipálya áll rendelkezésre. A Katona József Megyei Könyvtár fiókkönyvtára működik iskolánkban, így a könyvállományunk kiterjedt.

Egész évben az ünnepekhez, fontosabb eseményekhez kapcsolódva szervezünk programokat, közösségformáló, hagyományteremtő megmozdulásokat. Ezeken rendszeresen vendégül látjuk az óvodásokat, mert nagyon fontos számunkra az iskola utánpótlását biztosító óvodai csoportokkal való hatékony együttműködés, jó kapcsolat. A leendő elsősöknek és szüleiknek Iskolanyitogató programsorozattal igyekszünk bemutatni intézményünket.

Természetesen mindez csak egy elhivatott pedagógusgárdával működhet jól. Nevelőink folyamatosan továbbképzik magukat, hogy lehetőség szerint minden téren felkészültek legyenek.

1. Helyi pedagógiai sajátosságok

1.1. Óvoda és iskola közötti hatékony együttműködés

Iskolánkba újonnan belépő osztályok tanulóinak egy része a szomszédos óvodai csoportokból érkezik. A hatékony és eredményes beiskolázás, az óvoda és iskola közötti gördülékeny átmenet érdekében minden tanévben „Iskolanyitogató” programokat szervezünk, amelynek keretében a tanítók havi rendszerességgel tartanak foglalkozásokat, a helyi óvodai csoportokba járó, leendő első osztályos, nagycsoportos óvodások számára. Ezen programokat egészítjük ki még további alkalmakkal (nyílt tanítási napokkal, sport délutánnal, kézműves foglalkozással), amelyekre másik óvodai csoportokból érkező, iskolánk iránt érdeklődő gyerekek és szüleik is ellátogathatnak. Így több alkalmuk nyílik a szülőknek és gyerekeknek, hogy jobban megismerjék iskolánkat, az ott folyó munkát, betekinthessenek az intézményünk életének mindennapjaiba. Ezzel is igyekszünk segíteni a szülők iskolaválasztási döntését.

1.2. Egész napos iskola

Az egész napos iskola keretein belül, a szülőkkel történő egyeztetést követően, az alsó tagozaton iskolaotthonos oktatási forma került bevezetésre intézményünkben. Az osztályokban 2-2 nevelő végzi a tanítást, akik közül az egyikőjük látja el az osztályfőnöki feladatokat. Az egész napos iskolai keretben tanító pedagógus nemcsak a tanítási órákat vezeti, hanem gondoskodik a szabadidő tartalmas eltöltéséről, valamint a tanulók másnapi felkészüléséről is. Továbbá feladata az egyéni tanulási nehézséggel, tananyag értelmezési problémával küzdő tanulók segítése, felzárkóztatása és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátása.

A másnapi felkészülés az önálló tanulás keretében történik. Ezt mindig az a pedagógus vezeti, aki az adott tantárgyat tanítja. A pedagógus kötelessége a tanulási technikák/időbeosztás, feladatok sorrendje, szóbeli tanulás módszer elsajátíttatása.

A tantárgystruktúra kialakításánál figyelembe kell venni, hogy az iskolaotthonos rendszer esetében a délutáni tantárgyak alól sem kérhető szülői felmentés, ugyanakkor a megfelelő indokkal felmentést kérő szülő esetében biztosítani kell jogaik gyakorlását. Ennek megfelelően – mivel nem minden évfolyam esetében van párhuzamos osztály – fontos egyfajta megállapodás, a tantárgystruktúra ésszerű és logikus kialakítása, amely lehetővé teszi, hogy a sportoló vagy más, délutáni programokon részt vevő tanulók se maradjanak ki a megszokott tevékenységeikből.

2. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV, AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS NEM KÖTELEZŐ (VÁLASZTHATÓ) TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMAIK (ÓRATERV)

2.1. Iskolánk helyi tanterve az Emberi Erőforrások Minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet

- ***1. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára";***
- ***2. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára".***

Az ***iskola óraterve*** mind tartalmában, mind szerkezetében tükrözi az iskolában folyó oktató-nevelő munkát meghatározó pedagógiai elveket és célokat.

A ***kötelező órák óraterve*** a minden tanuló számára kötelezően teljesítendő óraszámot tartalmazza. Ezek során sajátítják el a tanulók valamennyi tantárgy tananyagát, a megfogalmazott követelményeket, valamint a magasabb évfolyamra lépéshez szükséges továbbhaladás feltételeit.

2.2. Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

2.3. A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból **a képességfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására, az alkalmazható tudás megszerzésére** több idő jusson:

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszáma lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
1. évfolyam	Matematika	1 óra
2. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
2. évfolyam	Matematika	1 óra
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	2 óra
3. évfolyam	Matematika	1 óra
4. évfolyam	Angol nyelv	1 óra
4. évfolyam	Környezetismeret	1 óra
4. évfolyam	Informatika	1 óra
5. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5 óra
5. évfolyam	Matematika	0,5 óra
5. évfolyam	Informatika	1 óra
6. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5 óra
6. évfolyam	Matematika	1,5 óra
6. évfolyam	Természetismeret	1 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1,5 óra
7. évfolyam	Matematika	1,5 óra
8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
8. évfolyam	Matematika	2 óra

2.4. Iskolánk az ötödik évfolyamon választható ***Dráma és tánc***, illetve ***Hon- és népismeret*** tantárgyak közül a ***Hon- és népismeret*** tantárgyat tanítja.

2.5. Iskolánk miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható („***A változat"*** illetve „***B változat"***) kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít:

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
1-4. évfolyam	Ének-zene ***A változat***
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom ***A változat***
5-8. évfolyam	Matematika ***B változat***
5-8. évfolyam	Biológia ***A változat***
5-8. évfolyam	Fizika ***A változat***
5-8. évfolyam	Kémia ***B változat***
5-8. évfolyam	Ének-zene ***A változat***

2.6. A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása a nevelők szakmai munkaközösségeinek, illetve - amelyik tantárgynál nincs munkaközösség - a szaktanárok feladata.

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontásához, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározásához iskolánk pedagógusai az egyes tantárgyak tanításához alkalmazott tankönyvek tankönyvkiadói által összeállított helyi tantervi ajánlásokat használják fel. Ezek elfogadásáról, iskolánkban történő alkalmazásáról a nevelőtestület dönt.

2.7. Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol nyelvet tanulják.

2.8. Iskolánkban választható saját pedagógusunk által tanított **Etika** tantárgy, illetve egyházi jogi személy által tanított **Hit-és erkölcstan** tantárgy minden évfolyamon.

2.9. A tanórán kívüli foglalkozások 1-4. évfolyamon az egész napos oktatás keretei között valósulnak meg.
Az egész napos iskolaszervezési formát az alsó tagozaton úgy oldjuk meg, hogy a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra lehetőleg egyenletesen szétosztva szervezzük. Mindez az osztályok órarendjében realizálódik.

Célja: Lehetővé tenni mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás sajátos tevékenységeinek folyatatását az iskolában, így támogatva a képességfejlesztés hatékony pedagógiai eljárásait.
A kötelező tanórákon túli foglalkozások teret adhatnak a művészeti nevelésnek, a mindennapos testmozgásnak vagy a szakköri és egyéb foglalkozásoknak, illetve az önálló tanulásnak.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében biztosítjuk:

- a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítésében,
- a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
- a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.

2.10. Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+2	6
Angol nyelv	-	-	-	2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika	-	-	-	1
Összes heti óra	**25**	**25**	**25**	**27**
Ebből szabadon tervezhető	**2**	**2**	**3**	**3**
Maradék időkeret	**27**	**27**	**27**	**28**
Összes időkeret	**52**	**52**	**52**	**55**

2.11. Kötelező tantárgyak és óraszámok az 5–8. évfolyamon

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4+0,5	4+0,5	3+1,5	4+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4+0,5	3+1,5	3+1,5	3+2
Etika	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2+1	-	-
Fizika	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	1,5	1,5
Biológia-egészségtan	-	-	1,5	1,5
Földrajz	-	-	1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Összes heti óra	**28**	**28**	**31**	**31**
Ebből szabadon tervezhető	**2**	**3**	**3**	**3**
Maradék időkeret	**23**	**23**	**25**	**25**
Összes időkeret	**51**	**51**	**56**	**56**

3. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

3.1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga.

3.2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

3.3 Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

3.4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

3.5. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

3.6. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén, a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

3.7. Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

3.8. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika		SZÓBELI	
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene			GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei:

Az intézményben, a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.
A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek egy részét a kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke tartalmazza (fenntartó által biztosítandó) más részüket a szülő szerzi be. Ezek a testnevelés, a vizuális kultúra, valamint a technika, életvitel és gyakorlat.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök, tanulmányi segédletek kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

Taneszközök, tanulmányi segédletek kiválasztása:

- NAT-Kerettantervi kompatibilitás
- Az iskola pedagógiai programjának, helyi tantervének való megfelelés
- Segíti a tanulót a tananyag elsajátításában
- Differenciált képességfejlesztésre alkalmas
- Segíti elő az önálló tanulást
- Több tanéven keresztül használható
- A szülők átlagos anyagi helyzetének megfelelő ár

Tankönyvek kiválasztása:

- Kerettantervi kompatibilitás
- Szerepeljen a hivatalos tankönyvjegyzékben
- Tankönyvcsalád-felépítés /lehetőség szerint/
- Évfolyamonkénti egymásra épülés /lehetőség szerint/
- Kedvező ár

A tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű tanulók számára a tankönyveket a NAT által javasolt tantervhez igazítva a többségi tanterv alapján tanuló tanulókkal megegyezően, de a követelményszinteket az adott speciális évfolyam követelményei szerint alkalmazzuk, illetve a tananyagot is csak annak a mélységében tanítjuk.

Ha a tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű tanulók esetében a többségi tanterv alapján, csökkentett tananyaggal alkalmazott tankönyvek, segédletek nem alkalmazhatóak eredményesen, akkor az adott esetben visszatérünk az eltérő tanterv alapján használatos, speciális tankönyvekre.

4. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

Az intézmény a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

4.1. Az értékelés típusai, funkciói

Az ellenőrzés és az azt követő értékelés legyen:

- pedagógiailag kifogástalan,
- folyamatos, rendszeres, tervszerű és aktuális,
- kiszámítható, nem kampányszerű, sokoldalú, vegye figyelembe a tanuló valamennyi pedagógiai szempontból fontos tevékenységét is,
- módszertanilag változatos, konkrét, objektív és igazságos, szükség esetén méltányos,

Az ellenőrzés és értékelés során figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait, a tantárgy jellegét, a tanuló önmagához viszonyított fejlődését is.

<u>A mérés, ellenőrzés, értékelés nem lehet fegyelmezés, büntetés eszköze!</u>

Az ellenőrzés, értékelés formái:

- szóbeli: beszélgetés, összefüggő felelet, kiselőadás, stb.
- írásbeli: feladatlap, teszt, dolgozat, témazáró, stb.
- gyakorlati: munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, - ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

Javítási lehetőséget indokolt esetben a nagyobb súllyal szereplő dolgozatoknál biztosítunk.

4.2. Az értékelés módja

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
- A második-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét tantárgyanként szöveges minősítéssel értékeljük, amelyet a helyi tanterv 1. számú melléklete tartalmaz.
- A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
    - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
    - JÓL TELJESÍTETT
    - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
    - FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL
- A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét osztályzattal minősítjük.

A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: ***jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).***

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy féléven belül minden tanulónak legalább három érdemjegyet kell szereznie.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzeten keresztül. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A tanulóknak az iskola által - szaktanár, tanító - összeállított írásbeli témazáróinak - amelyek lehetnek feladatlapok, tesztek – és tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Alsó tagozat:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-40 %:	elégtelen (1)
41-59 %:	elégséges (2)
60-79 %:	közepes (3)
80-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

Felső tagozat:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33 %:	elégtelen (1)
34-55 %:	elégséges (2)
56-79 %:	közepes (3)
80-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

Minden más esetben az előzőekben felsoroltakon kívül, a pedagógus egyénileg eltérhet.

Felsőbb évfolyamokra történő lépés feltételei, hogy a tanuló a kötelező és választott tantárgyak mindegyikéből legalább elégséges osztályzatot kapjon (megfelelt szöveges minősítést) a tanév végén. Abban az esetben, ha három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, akkor javítóvizsgát tehet. Négy vagy több elégtelen osztályzat esetén évfolyamot kell ismételnie.

Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A tanuló évfolyamismétlésre utasítható, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

Ha a tanuló a tanév végén egy, két vagy három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.

Osztályozó, illetve javítóvizsga:

A vizsgára való felkészülés minden esetben a szaktanár által írásban megadott tematikából történik. A szaktanár személyesen is segíti a felkészülést (javítóvizsga esetén augusztus utolsó hetében, osztályozóvizsga esetén az adott hónapban).

4.3. A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a ***példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)*** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

Az első-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az intézményünkben a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) ***Példás (5)*** az a tanuló, aki:
   - a házirendet betartja;
   - a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
   - kötelességtudó, feladatait teljesíti;
   - önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
   - tisztelettudó;
   - társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
   - az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
   - óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
   - nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

b) ***Jó (4)*** az a tanuló, aki:
   - a házirendet betartja;
   - tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
   - feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
   - feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;

- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) ***Változó (3)*** az a tanuló, aki.
- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott (1-5 óra);
- osztályfőnöki intője van.

d) ***Rossz (2)*** az a tanuló, aki:
- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- igazolatlanul mulasztott (5 óránál több);
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

4.4. A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a ***példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)*** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalom osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

<u>Az intézményünkben a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:</u>

1. Példás (5) az a tanuló, aki:
- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

2. Jó (4) az a tanuló, aki:
- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

3. Változó (3) az a tanuló, akinek:
- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

4. Hanyag (2) az a tanuló, aki:
- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt

szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Azt a tanulót, aki képességihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az intézményi jutalmazás formái

1. Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
   - szaktanári dicséret,
   - napközis/tanulószobai nevelői dicséret,
   - osztályfőnöki dicséret,
   - intézményvezetői / tagintézmény-vezetői dicséret,
   - nevelőtestületi dicséret.

2. Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
   - szaktárgyi teljesítményért,
   - példamutató magatartásért,
   - kiemelkedő szorgalomért,
   - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

3. Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

4. Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki vagy szaktanári dicséretben részesülnek.

5. Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

6. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A félévi, illetve az év végi osztályozó értekezlet alkalmával adható dicséretek:

a.) tantárgyi dicséret:

Kiemelkedő szaktárgyi teljesítményéért adható a szaktanár, tanító döntése alapján.
Formája: félévkor a tájékoztató füzetbe és a naplóba, év végén a bizonyítványba, a naplóba és a törzslapba történő bejegyzéssel;

b.) általános dicséret:

A mindegyik tantárgyból jeles, példás magatartású, példás szorgalmú tanulónak adható a nevelőtestület döntése alapján. (Az általános dicséret nem zárja ki a tantárgyi dicséretet.)
Formája: félévkor a tájékoztató füzetbe és a naplóba, év végén a bizonyítványba, a naplóba és a törzslapba történő bejegyzéssel.

Azt a tanulót, aki
- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:
- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis/tanulószobai nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- intézményvezetői /tagintézmény-vezetői figyelmeztetés;
- intézményvezetői /tagintézmény-vezetői intés;

- intézményvezetői /tagintézmény-vezetői megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás" büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, ellene ***a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény*** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az intézmény a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg. Ennek alapján az intézmény minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
- iskolai sportkörben való sportolással,
- kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.

5.1. A tanulók fizikai állapotának mérése

Az 5-8. évfolyamos tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. A tanév rendjéről szóló 35/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet 9. § (9) bekezdése szerint a tanulók fizikai állapotának és edzettségnek mérésében (a továbbiakban: fizikai fittségi mérés) a nappali rendszerű iskolai oktatásban tanulók vesznek részt. A fizikai fittségi méréshez kapcsolódó adminisztrációs feladatokat és a mérések lebonyolítását az intézményeknek, az adott tanév rendjében meghatározott időpontban kell elvégezniük.

A NETFIT® FITTSÉGI PROFILJAI ÉS TESZTJEI (ÁTTEKINTÉS)[1]		
Fittségi profil megnevezése	Fittségi tesztfeladat megnevezése	Vizsgált terület
Testösszetétel és tápláltsági profil	Testtömeg mérése	Testtömegindex (BMI)
	Testmagasság mérése	
	Testzsírszázalék-mérés	Testzsírszázalék
Aerob fittségi (állóképességi) profil	Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter)	Aerob kapacitás
Vázizomzat fittségi profil	Ütemezett hasizom teszt	Hasizomzat ereje és erő-állóképessége
	Törzsemelés teszt	Törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
	Ütemezett fekvőtámasz teszt	Felsőtest izomereje
	Kézi szorítóerő mérése	Kéz maximális szorító ereje
	Helyből távolugrás teszt	Láb robbanékonyereje
Hajlékonysági profil	Hajlékonysági teszt	Térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

1. számú melléklet

1. osztály
I. félév szöveges értékelése

Magatartás:

- A házirend szabályait betartja.
- A házirend szabályait nem mindig tartja be.
- A házirend szabályait gyakran megszegi.

példás - jó - változó – rossz

Szorgalom:

- Tanítási órákon aktív.
- Tanítási órákon kevésbé aktív.
- Tanítási órákon leginkább passzív.
- Felszerelése hiánytalan.
- Felszerelése néha hiányos.
- Felszerelése gyakran hiányos.

példás - jó - változó – hanyag

Magyar nyelv és irodalom

Irodalom:

- A tanult betűket biztonsággal felismeri.
- A tanult betűk felismerésében bizonytalan.
- A tanult betűket összeolvassa.
- A tanult betűk összeolvasásában még bizonytalan.
- Elolvassa a rövid szavakat, mondatokat és megérti azokat.
- Elolvassa a rövid szavakat, mondatokat és még nem érti meg azokat.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Nyelvtan:

- Vonalvezetése, írásmozgása biztos.
- Vonalvezetése, írásmozgása még bizonytalan.
- Füzetvezetése tiszta, rendezett.
- Füzetvezetése időnként rendezetlen.
- Füzetvezetése rendezetlen.
- Tájékozódása a vonalrendszerben biztos.
- Tájékozódása a vonalrendszerben bizonytalan.
- A vonalrendszerben nem tud tájékozódni.
- Íráshasználata másoláskor és tollbamondás után megfelelő.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Matematika:

- Számfogalma a tanult számkörben biztos.
- Számfogalma a tanult számkörben bizonytalan.
- Biztonsággal felismeri és lejegyzi a tanult számokat.
- A számok felismerésében és lejegyzésében még bizonytalan.
- Ismeri, és jól alkalmazza a tanult matematikai jeleket (<,>,=).
- A tanult matematikai jeleket még nem tudja biztonsággal alkalmazni.
- Önállóan tud összeadni és kivonni a tanult számkörben.
- Segítséggel tud összeadni és kivonni a tanult számkörben.
- A tanult műveleteket nem tudja értelmezni és elvégezni.
- Képes csökkenő és növekvő sor felállítására.
- A növekvő és csökkenő sor felállításában még segítséget igényel.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Környezetismeret:

- Tájékozottsága átlagon felüli.
- Tájékozottsága életkorának megfelelő.
- Tájékozottsága hiányos.
- A környezete és a természet jelenségei iránt érdeklődő.
- A környezete és a természet jelenségei iránt nem mutat érdeklődést.
- A tanultakról tudása biztos.
- A tanultakról hiányosak az ismeretei.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Rajz és vizuális kultúra (rajz):

- Munkái szépek és igényesek.
- Ügyesen bánik az eszközökkel.
- Eszközhasználata bizonytalan.
- Saját ötleteit, elképzeléseit bátran megvalósítja.
- Munkavégzése sok irányítást igényel.
- Törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.
- Nem törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Technika és életvitel (technika):

- Munkái igényesek.
- Munkáit nem kellő igényességgel készíti.
- Ügyesen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.
- A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten alkalmazza.
- Ötletes, kreatív a munkadarabok elkészítésében.
- Nehezen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Ének-zene (ének):

- A tanult dalokat el tudja énekelni a csoportban.
- A tanult dalokat segítséggel sem szívesen énekeli el.
- A hallás után, egyszerű ritmus visszaadására képes.
- Bizonytalan a ritmusmotívum reprodukálásában.
- Szívesen részt vesz a tanult gyermekjátékokban, a dalok eljátszásában.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Testnevelés:

- Szeret mozogni.
- Erőnléte és állóképessége a korának megfelelő.
- Erőnléte és állóképessége a korának nem megfelelő.
- A szabályok megtartására képes.
- A szabályok megtartására nem mindig képes.
- Különlegesen ügyes:

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Etika/Hit-és erkölcstan:

- Órákon aktív, érdeklődő.
- Órákon kevésbé aktív, érdeklődő.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

1. osztály

Év végi szöveges értékelése

Magatartás:

- A házirend szabályait betartja.
- A házirend szabályait nem mindig tartja be.
- A házirend szabályait gyakran megszegi.

példás - jó - változó – rossz

Szorgalom:

- Tanítási órákon aktív.
- Tanítási órákon kevésbé aktív.
- Tanítási órákon leginkább passzív.
- Felszerelése hiánytalan.
- Felszerelése néha hiányos.
- Felszerelése gyakran hiányos.

példás - jó - változó – hanyag

Magyar nyelv és irodalom:

Irodalom:

Hangos olvasás (technika)

- Hibátlanul felismeri és megnevezi a tanult betűket.
- Bizonytalan a tanult betűk felismerésében és megnevezésében.
- Az alábbi betűk felismerésében még bizonytalan:_____
- A betűket felismeri, de azok összeolvasása nehézséget jelent.
- Rövid szövegek esetében már mondatokat olvas és megérti azokat.
- Elolvas rövid szavakat, mondatokat, de azok megértése még nehézséget jelent számára.

Néma olvasás (szövegértés)

- Képes elmélyülten, magában olvasni, és az olvasottak tartalmáról beszámolni, a szöveggel kapcsolatos feladatokat megoldani.
- Képes elolvasni rövid szövegeket, és megérti azokat.
- Képes önállóan elolvasott szavak magyarázatára, de a mondatértése még bizonytalan.
- Elolvassa a rövidebb szövegeket, de nem érti meg azokat.
- A rövidebb szövegek önálló néma olvasására még nem képes.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Nyelvtan:

Íráshasználat

- Vonalvezetése és írása biztos.
- Vonalvezetése és írása határozatlan.
- Füzete tiszta, rendezett.
- Füzetvezetése egyenetlen.

Írásképe

- Betűalakítása, betűkapcsolása szabályos.
- A tanult betűket, betűkapcsolatokat még segítséggel alakítja.
- Írásképe esztétikus, egyéni.
- Betűalakítása, a betűk kapcsolása pontatlan.

Írástempó

- Írástempója az átlagnál gyorsabb.
- Írástempója életkorának megfelelő.
- Az írástempója lassú.

Másolás

- A tanult betűket, szavakat pontosan másolja írott és nyomtatott mintáról.
- A tanult betűk, szavak másolása pontatlan.
- Még nem tudja a tanult betűket és szavakat önállóan lemásolni.
- A tanító jelölése alapján önállóan tudja javítani hibáit.
- Hibáit kis segítséggel javítani tudja.

Tollbamondás

- Tollbamondás után hibátlanul leírja a betűket és a szavakat.
- Tollbamondás után még pontatlanul írja le a tanult betűket és szavakat.
- Tollbamondás után még nem tudja leírni a tanult betűket és szavakat.
- Képes önellenőrzéssel javítani a hibákat.
- Hibáit kis segítséggel javítani tudja.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Matematika:

Számfogalom

- Órákon aktív és figyelmes.
- Órákon nem mindig aktív, de szorgalmasan dolgozik.
- Biztonsággal felismeri és lejegyzi a számokat 0-20-ig.
- A számok felismerésében és lejegyzésében még téveszt.
- Nem ismeri fel a tanult számokat.
- Számfogalma biztos 0-20-ig.
- Számfogalma bizonytalan 0-20-ig.

Számolási készség

- Önállóan képes összeadni és kivonni a 20-as számkörben.
- Eszközzel tud összeadni és kivonni a 20-as számkörben.
- Eszköz nélkül még nem képes műveletek végzésére.

Összefüggések felismerése

- Az egyszerűbb nyitott mondatot megérti, és hibátlanul megoldja.
- Az egyszerűbb nyitott mondatot segítséggel megérti, és megoldja.
- Még nem tudja megoldani az egyszerűbb nyitott mondatokat.
- Algoritmus szerint képes szöveges feladat megoldására.
- A szöveges feladatot segítséggel tudja megoldani.
- Még nem tudja megoldani a szöveges feladatokat.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Környezetismeret:

- Tájékozottsága átlagon felüli.
- Tájékozottsága életkorának megfelelő.
- Tájékozottsága hiányos.
- A környezete és a természet jelenségei iránt érdeklődő.
- A környezete és a természet jelenségei iránt nem mutat érdeklődést.
- A tanultakról tudása biztos.
- A tanultakról hiányosak az ismeretei.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Ének-zene (ének):

- A zenét szereti, élvezi, a feladatokat szívesen végzi.
- A zenét szereti, élvezi, de a feladatokat nem mindig végzi szívesen.
- A zenét szereti, de a feladatokban való részvételhez bátorítást igényel.
- A tanult dalokat el tudja énekelni csoportban és önállóan is.
- A tanult dalokat el tudja énekelni csoportban, de önállóan nem szívesen énekel.
- Szívesen részt vesz a tanult gyermekjátékok eljátszásában.
- A tanult zenei elemeket ismeri és használja.
- A tanult zenei elemeket segítséggel használja.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Rajz és vizuális kultúra (rajz):

- Munkái szépek és igényesek.
- Munkáit még nem kellő igényességgel végzi.
- Ügyesen bánik az eszközökkel.
- Eszközhasználata bizonytalan.
- Saját ötleteit, elképzeléseit bátran megvalósítja.
- Munkavégzése sok irányítást igényel.
- Törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.
- Nem törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Technika és életvitel (technika):

- Munkái igényesek.

- Munkáit nem kellő igényességgel készíti.
- Ügyesen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.
- Nehezen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.
- A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten alkalmazza.
- Ötletes, kreatív a munkadarabok elkészítésében.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Testnevelés:

- A mozgásos feladatokat szívesen végzi, szeret mozogni.
- A feladatok kivitelezésében mozgása összerendezett.
- Erőnléte és állóképessége korának megfelelő.
- A sportjátékok, versengések szabályait érti és betartja.
- A sportjátékok, versenyek szabályait érti, de időnként nem tartja be.
- A szabályokat többnyire érti, de gyakran nem tartja be.
- Különösen ügyes

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Etika/Hit-és erkölcstan:

- Órákon aktív, érdeklődő.
- Órákon kevésbé aktív, érdeklődő.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

2. osztály

I. félév szöveges értékelése

Magatartás:

- A házirend szabályait betartja.
- A házirend szabályait nem mindig tartja be.
- A házirend szabályait gyakran megszegi.

példás - jó - változó – rossz

Szorgalom:

- Tanítási órákon aktív.
- Tanítási órákon kevésbé aktív.
- Tanítási órákon leginkább passzív.
- Felszerelése hiánytalan.
- Felszerelése néha hiányos.
- Felszerelése gyakran hiányos.

példás - jó - változó – hanyag

Magyar nyelv és irodalom:

Irodalom:

Felkészülés utáni hangos olvasás

- Felkészülés után hibátlanul vagy kevés hibával fel tud olvasni.
- Olvasása jól hallható és érthető.
- Felkészülés után sok hibával olvas.
- Tipikus olvasástechnikai hibái:

Néma olvasás – szövegértés

- Képes elmélyülten, csendesen magában olvasni, az olvasottak tartalmáról beszámolni,vagy beszélgetni.
- Rövid ideig képes magában olvasni, de az olvasottakat többé-kevésbé pontosan fel tudja idézni.
- Tartósan képes magában olvasni, de az olvasottak tartalmát csak nagyon pontatlanul tudja felidézni.
- Fejletlen olvasástechnikája miatt hosszú időre van szüksége a rövid szövegek olvasásához is.
- Nehezen érti meg, amit olvas, így a szöveg tartalmát csak nagyon pontatlanul vagy alig tudja felidézni.
- Az olvasott szöveghez kapcsolódó feladatokat írásban egyedül megoldja.

- Az olvasott szöveghez kapcsolódó feladatokat írásban csak segítséggel tudja megoldani.
- Képes arra, hogy egy szöveget némán elolvasson, de a megértést vizsgáló feladatok közül csak az egyszerűbbeket tudja önállóan megoldani.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

<u>Nyelvtan:</u>

Írás, Íráskép

- Betűalakítása, betűkapcsolása szabályos, szép.
- Betűalakítása, betűkapcsolása időnként eltér a szabályoktól.
- Betűalakítása, betűkapcsolása gyakran szabálytalan, de írása még olvasható.
- Betűalakítása, betűkapcsolása olyan mértékben eltér a szabályostól, hogy írása már nehezen olvasható.
- Írása lendületes, egyenletes és jól olvasható.
- Vonalvezetése határozott, képes a sor kitöltésére.
- Vonalvezetése bizonytalan, időnként nem tudja megtartani a vonalak közötti írást.

Helyesírás

- Helyesírása a tanultaknak megfelelő, kevés hibát ejt.
- Munkáit másoláskor többnyire hibátlanul, de emlékezetből íráskor és tollbamondáskor időnként még hibásan végzi.
- Másoláskor aránylag kevés hibával dolgozik. Tollbamondáskor gyakran követ el helyesírási hibát.
- A tanult helyesírási formák alkalmazásában másoláskor, emlékezetből íráskor, tollbamondáskor egyelőre nagyon bizonytalan.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

<u>Matematika:</u>

Számfogalom

- A tanult számkörben számfogalma kialakult.
- A tanult számkörben számfogalma kialakulóban van.
- A tanult számkörben számfogalma még nem alakult ki.

Műveletvégzés, számolási készség

- Műveletvégzése legtöbbször hibátlan.
- Műveletvégzésében többször előfordulnak hibák.
- A tanult műveleteket eszközzel, tanítói irányítással képes elvégezni.
- Fejszámolása gyors és pontos.
- Fejszámolása gyors, de pontatlan.
- Fejszámolása lassú, pontatlan.

Szöveges feladatok, nyitott mondatok

- Képes a szöveges feladatok, nyitott mondatok megértésére és azok megoldására.
- Általában képes a szöveges feladatok, nyitott mondatok megértésére és azok megoldására.
- Tanítói segítséggel tudja a nyitott mondatokat megoldani, a szöveges feladatokat megjeleníteni kirakással, rajzzal, és kiszámítani.
- Még nem tudja a nyitott mondatokat és a szöveges feladatokat megoldani.

Logikai gondolkodása

- Kiváló.
- Megfelelő.
- Gyenge.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

<u>Környezetismeret</u>:

- Tájékozottsága átlagon felüli.
- Tájékozottsága életkorának megfelelő.
- Tájékozottsága hiányos.
- A környezete és a természet jelenségei iránt érdeklődő.
- A környezete és a természet jelenségei iránt nem mutat érdeklődést.
- A tanultakról tudása biztos.
- A tanultakról hiányosak az ismeretei.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

<u>Ének-zene (ének):</u>

- Zenei hallása az ismert és gyakorolt dalok esetében kiváló, tisztán, pontosan énekel.
- Zenei hallása jó, a gyakorolt dalokat többnyire tisztán énekli.
- Zenei hallása fokozatosan fejlődik, de időnként pontatlanul és bátortalanul énekel.
- Énekes-mozgásos játékokban szívesen részt vesz.
- Az énekes–mozgásos játékokba nem szívesen kapcsolódik be, a zenéhez kapcsolódó ritmikus mozgás örömét még nem fedezte fel.
- Ritmikai készsége a tanult és gyakorolt dalokban fejlett.
- Ritmikai készsége megfelelő.
- Ritmikai készsége kialakulóban van.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

<u>Rajz és vizuális kultúra (rajz):</u>

- Munkái szépek és igényesek.
- Munkáit még nem kellő igényességgel végzi.
- Ügyesen bánik az eszközökkel.
- Eszközhasználata bizonytalan.
- Saját ötleteit, elképzeléseit bátran megvalósítja.
- Munkavégzése sok irányítást igényel.
- Törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.
- Nem törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Technika és életvitel (technika):

- Munkái igényesek.
- Munkáit nem kellő igényességgel készíti.
- Ügyesen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.
- Nehezen bánik az eszközökkel és az anyagokkal.
- A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten alkalmazza.
- Ötletes, kreatív a munkadarabok elkészítésében.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Testnevelés:

Mozgáskoordináció

- Mozgása összerendezett.
- Mozgásának összerendezettsége fejlődő.
- Mozgása bizonytalan, összerendezetlen.

Órai tevékenysége

- Órai tevékenysége aktív.
- Órai tevékenysége változó.
- Órai tevékenysége passzív.

Gyakorlatok elsajátítása

- Könnyen történik
- Kevés segítséggel történik
- Sok segítséggel történik.

Csapatjátékokban

- Együttműködő.
- Sportszerűen viselkedik.
- Nem szívesen vesz részt.
- Nem sportszerűen vesz részt.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Etika/Hit-és erkölcstan:

- Órákon aktív, érdeklődő.
- Órákon kevésbé aktív, érdeklődő.

kiválóan teljesített – jól teljesített – megfelelően teljesített – felzárkóztatásra szorul

Amennyiben szükséges, egyéni értékelés az adott tantárgyhoz a megjegyzés rovatban történik.

KECSKEMÉTI VÁSÁRHELYI PÁL ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

MŰVÉSZETI ISKOLÁJÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA ÉS

HELYI TANTERVE

Kecskemét

2019. 03.31.

Tartalom

1. PEDAGÓGIAI PROGRAM 4
2. A MŰVÉSZETI NEVELÉS ÁLTALÁNOS CÉLJA, FELADATA, ALAPELVEI, IRÁNYAI, KÖVETELMÉNYEI 6
   2.1. A művészeti nevelés általános célja 6
   2.2. A művészeti területek közös, általános követelményei 6
   2.3. Az oktató- nevelőmunka pedagógiai alapelvei 7
   2.4. Személyiség fejlesztéssel és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 8
   2.5. A követelmény szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában 9
   2.6. Irányelvek 10
   2.7. Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja 11
   2.8. Az alapfokú művészetoktatás követelményrendszerének értelmezése 12
3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVÉNEK KERETEI, ESZKÖZRENDSZERE 13
   3.1. Iskolánk sikerének alapja 13
   3.2. Feltételrendszer 13
      3.2.1. Tárgyi feltételek 13
      3.2.2. Személyi feltételek 13
   3.3. Művészeti iskolánk szerkezeti felépítése 14
   3.4. Ellenőrzés, értékelés 14
      3.4.1. Az ellenőrzés, értékelés célja 15
      3.4.2. Helye a tanítás folyamatában 15
      3.4.3. Az értékelés szempontjai a továbbhaladás feltételei 15
      3.4.4. Az értékelés rendszere 15
      3.4.5. Az értékelés módjai, formái, vizsgák 16
      3.4.6. A tanulói munka és szorgalom értékelése 18
   3.5. A tehetségek, képességek kibontakoztatását, a felzárkóztatást segítő tevékenység 19
   3.6. Ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység 20
   3.7. Tandíj, térítési díj megállapításának törvényi alapja 20
      3.7.1. Térítési- és tandíj mértéke 21
      3.7.2. A térítési díj 21
      3.7.3. A tandíj 22
   3.8. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység 23
   3.9. Az iskola ellenőrzési és értékelési rendszere 23
   3.10. A tanulói és szülői közösségek tevékenységi rendszere 24
   3.11. Tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elve 27

3.12. Intézménybe lépés feltételei 27
3.13. Próbarend 29
3.14. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei 29
3.14.1. Képző- és iparművészeti ág 29
3.15. A tanórán kívüli foglalkozások formái és rendje 31
3.15.1. Kirándulások, művészeti táborok, tanulmányi versenyek, fesztiválok, szakmai rendezvények 31
3.15.2. Ünnepélyek, megemlékezések rendje, hagyományápolás 31
3.15.3. Kiemelt tevékenység 31
4. MŰVÉSZETI ÁGAK HELYI TANTERVEI 34
4.1. KÉPZŐ– ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG 34
4.2. SZÍNMŰVÉSZETI–BÁBMŰVÉSZETI ÁG 237
4.3. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG 380
5. MELLÉKLETEK 479

1. PEDAGÓGIAI PROGRAM

Bevezetés

Intézményünk alapításától kezdve hangsúlyt fektetett a minőségi oktatás és szabadidős tevékenység összekapcsolására. Művészeti szakköreink kínálata, tanulóink érdeklődése, valamint lakókörnyezetünk igénye indította el az alapfokú művészetoktatást iskolánkban.

Művészeti iskolánk működését a 2006/2007-es tanévben kezdte meg először. Az azt követő tanévben a kötelező minősítési eljárás keretében a „Kiválóra minősített művészetoktatási intézmény" cím tulajdonosa lett. Azóta munkánk folyamatos.

A pedagógiai program módosításának oka

A program érvényességének követése folyamatos. A program érvényességének követése folyamatos. 2018-as felülvizsgálatának és átdolgozásának oka az újonnan megjelenő törvények és rendeletek voltak.

A módosítás lehetséges okai lehetnek még:

- belső strukturális változás
- pedagógiai tartalmi változások
- törvényi módosítások
- fenntartó részéről kezdeményezett változások

Amennyiben a módosítás érinti az intézmény gazdálkodását a módosítást a fenntartóval egyeztetni és elfogadtatni kell.

Az 1998-ban kiadott Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja több éven át felülvizsgálatra került. A program átdolgozását követően 2011.január 26-től a következő rendelet lépett hatályba:

A nemzeti erőforrás miniszter 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelete az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 94. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § i) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet (a továbbiakban: R.) az e rendelet melléklete szerinti 2. melléklettel egészül ki, ezzel egyidejűleg az R. Mellékletének megjelölése 1. mellékletre módosul.

2. § Az R. 3. §-a a következő (4)–(5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az e rendelet 1. melléklete szerint – a 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet hatálybalépését megelőzően – folytatott képzések felmenő rendszerben folytathatók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

(5) E rendeletnek – a 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelettel beiktatott – 2. mellékletét első alkalommal a 2011/2012. tanévben megkezdett képzésekre felmenő rendszerben kell alkalmazni."

3. § Az R. 1. § (1) bekezdésében a „mellékleteként" szövegrész helyébe az „1–2. mellékleteként" szöveg lép.

4. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) Ez a rendelet a hatálybalépését követő 15. napon veszti hatályát.

- 2011.évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről és
- Az emberi erőforrások miniszterének 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete.

Ezen új rendeletek következtében került átdolgozásra a művészeti iskola pedagógiai programja és helyi tanterve.

2. A MŰVÉSZETI NEVELÉS ÁLTALÁNOS CÉLJA, FELADATA, ALAPELVEI, IRÁNYAI, KÖVETELMÉNYEI

2.1. A művészeti nevelés általános célja

A művészeti nevelés a személyiség fejlesztés fontos része. Sajátos tulajdonságokat, képességeket fejleszt.

Épít a gyermek:

- nyitottságára
- fogékonyságára
- esztétikum iránti érzékenységére
- alkotási vágyára

Ezt szem előtt tartva, speciális művészeti ismereteket nyújtva az alkotó munkával együtt járó pozitív élmények segítségével hozzájárul egy harmonikus, kreatív személyiség kialakításához. Ösztönzi a gyermeket a tolerálós kapcsolattartásra, együttműködésre.

A művészeti iskola feladata

Művészeti iskolánk feladata, hogy feltárja a művészet megörökítő, és átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás értékes emberi alapképesség. A művészeti iskola feladatát, oly módon teljesíti, hogy olyan feladatokat ad, amelyek alkalmazásával a növendék alkalmassá válik:

A tánc- és színművészet területén: előadói feladatok ellátására, színészi és táncos szerepek színvonalas megfogalmazására, a színházi és művészeti egyéb előadások követelményeinek megfelelően.

Képző- és iparművészet területén: élményvilága vizuális megjelenítésére, kreativitásának bemutatására a művészetek különböző területén.

Azt az igényt igyekszik kielégíteni, hogy az iskolából kikerülve, valamennyi tanuló aktív részese legyen, akár, mint értő befogadója, akár, mint aktív szereplője a művészet világának.

2.2. A művészeti területek közös, általános követelményei

Minden tanuló ismerje:

- Nemzeti, nemzetiségi, etnikai kisebbségi művészet kulturális értékeit.
- Európai és egyetemes művészeti kultúra jellemzőit, értékeit.
- Művészeti emlékeink, hagyományaink ápolásának szokásrendszerét.

- Kulturált beszéd és magatartási formákat.
- Művészetekhez kapcsolódó kommunikációs és metakommunikációs jelrendszert.

Fejlődjön a tanuló:

- Emlékezete
- Képzelete
- Improvizációs készsége
- Kreativitása
- Ízlése
- Alkalmazkodó képessége
- Gondolkodása
- Figyelme
- Koncentrációs képessége
- Problémaérzékenysége

Alakuljon ki a tanulókban:

- A művészetek iránti érzékenység
- Interpretáláshoz szükséges önfegyelem
- Rendszeres munka iránti igény
- A szabadidő kulturált eltöltése iránti igény

A pedagógusok felelősségteljes feladata felismerni a tehetséges tanulókat, és segíteni azok pályaorientációját.

A művészeti iskolában megszerzett ismeretek jó alapját képezik a felsőfokú továbbtanulás megkezdésének (pl. óvó-tanítóképzés, fotós, vágó, hangmérnök)

2.3. Az oktató- nevelőmunka pedagógiai alapelvei

Színvonalas, következetes művészeti képzés különböző művészeti ágakban Felkészítés:

- a tánc és színjáték területén a közös fellépésekre, fesztiválokra, szülők és közönség előtti fellépés
- a követelmények szerinti év végi nyilvános záróvizsgára
- kiállításokon való részvételre a képző- és iparművészet területén
- továbbtanulásra minden szakterületen

Alkotó gondolkodásra és alkotásra való nevelés

- a tanítási- tanulási folyamatban aktív szerepet kap a tanuló, amikor olyan önálló feladatot old meg, amelyben hasznosíthatja a megszerzett tudását
- kreatív alkotásra, cselekvésre nevelés a felvett művészeti ágban

Korszerű, sokoldalú tudás- műveltség biztosítása művészeti nevelésben

- magas színvonalú művészeti műveltség elsajátítása
- a művészi kommunikációs készség kialakítása, fejlesztése
- vizuális látásmód kialakítása
- manuális készségek fejlesztése az iparművészet területén
- mozgáskultúra kialakítása és fejlesztése
- önállóság, magabiztosság fejlesztése

Demokráciára, erkölcsi tartásra törekvő egyéni és közösségi nevelés

- együttműködési készség alakítása
- a versenyszellem kialakítása
- tehetségek kibontakoztatása
- helyes önismeretre való nevelés

Egészséges életmódra, környezetvédelmi gondolkodásra, esztétikára való nevelés:

- a tanulók mindennapi életének részévé váljon az egészségük megőrzése
- testileg és lelkileg szép és ápolt, szűkebb és tágabb környezet kialakításának igénye természetes követelménye legyen a tanulónak.

2.4. Személyiség fejlesztéssel és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység, magában hordozza a személyiség formálás specifikus lehetőségeit. Művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra, és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek az iskola által oktatott művészeti ágakban megjelennek.

Az iskola a művészeti nevelés sajátos módszereivel olyan személyiségeket kíván kibocsátani, akik a mindennapokban harmóniára törekszenek. Igényük van az önművelésre,

önállóságról, öntevékenységről és magas fokú együttműködésről tesznek tanúbizonyságot. Az alapfokú művészeti iskolában folyó nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás mennyire értékes emberi tevékenység.

Iskolánk művészeti nevelése megalapozza a tanulók esztétikai szemléletét és az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, amelyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői. A nevelésben nem választható szét az egyéni személyiség- és a közösségfejlesztés, ezért a két területet egységben látjuk, és a fejlesztéssel kapcsolatos feladatok is ezt a szemléletet tükrözik. A tánc- és színművészeti nevelés csoportos munkát tételez fel, amely csoportban azonban önálló egyéniségek személyiségfejlesztése is folyik. Célunk az, hogy az önálló személyiségüket megtartva közösséggé formáljuk a kezdetben heterogén csoportokat. A képző- és iparművészet területe alapvetően „egyszemélyes" alkotóterület, de a tanulónak éreznie kell, hogy az iskola közösségébe tartozik, éreznie kell, hogy tevékenysége nem szakítható ki a közösségi tevékenységek sorozatából.

Az iskola a tanulók egyéb kulturális igényeinek kielégítésére is gondot kíván fordítani:

- közös kirándulások
- országunk kulturális hagyományainak megismerése
- múzeumok és kiállítások közös megtekintése
- iparművészeti értékeink tanulmányozása
- hangverseny és színház látogatása
- színjátszó találkozókon való részvétel
- táncbemutatókon, táncversenyeken való szereplés
- művészeti táborok
- jeles művészeinkkel, alkotóinkkal történő találkozások

A művészeti iskola törekvése, hogy pozitív képet alakítson ki az országról és tanulói szűkebb környezetéről.

2.5. A követelmény szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában

1. Már a közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) 10. § (3) bekezdése kimondja, hogy a gyermeknek, tanulónak joga, hogy adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mérten tovább tanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az

alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészségeket alapozza meg, illetve felkészít a szakirányú továbbtanulásra. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

2. A közoktatásról szóló törvény 8/B. § (5) bekezdésében foglaltak alapján az alapfokú művészetoktatási intézményekben folyó nevelő és oktató munka, illetve a helyi tanterv a művelődési és közoktatási miniszter által - művészeti áganként - kiadott alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épül.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye a művészeti-kulturális műveltség azon továbbépíthető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az intézményekben elsajátíthat minden tanuló. A követelmény és a tantervi program szakít a központi tantervi szabályozás formájával, ehelyett alap a helyi tantervek, a tantárgyi programok kidolgozásához.

3. A követelmény a tartalmi szabályozást úgy valósítja meg, hogy az egységesítést szolgáló közös alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen.

Lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére. Lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez megfelelő idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez - átlagos feltételek mellett - a jogszabályokban meghatározott képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására is.

4. A követelmény és tantervi program lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek és taneszközök alkalmazását, illetve az iskolai pedagógiai programok és a helyi tantervek kidolgozását, ezeket a tartalmi szabályozás elengedhetetlen részeként kezeli

2.6. Irányelvek

1. Az alapfokú művészetoktatási intézmény a táncművészet, képző- és iparművészet, valamint a színművészet területei iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, az alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja (a továbbiakban: követelmény és tantervi program) a speciális művészeti készségek és ismeretek

fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapdokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai iskolájában az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.

2. A követelmény és tantervi program határozza meg azon kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjukat és tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.

3. Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztésen van. A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zene-, a tánc-, a képző- és iparművészeti, valamint a színművészeti műveltség megalapozásához. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást, a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

4. A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

2.7. Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja

1. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

2. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

3. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

2.8. Az alapfokú művészetoktatás követelményrendszerének értelmezése

1. E dokumentum a teljesítendő, elvárható követelmények tartalmát, mélységét az egyes szakaszok végére tervezi. A követelmények az alapfok és a továbbképző évfolyam befejezésére írják elő a tanulóktól elvárható alapvető tudást, ezzel lehetőséget kíván adni a tanulók tudásának elmélyüléséhez, az egyéni fejlődési különbségek, gyorsabb vagy lassúbb tanulási tempó figyelembevételéhez.

2. A követelmény és tantervi program a nélkülözhetetlen ismeretek megértésére, feldolgozására, rendszerezésére, kellő elsajátítására, s ezzel párhuzamosan azok alkalmazására helyezi a hangsúlyt. Mindezzel a tanulóknak az ismeretek eredményes alkalmazását lehetővé tevő jártasságait, készségeit, a tevékenységek széles körében érvényesíthető képességeit, azok fejlődését, fejlesztését kívánja megalapozni úgy, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően, egymásra épülően határozza meg a követelményszinteket.

3. A követelmények meghatározásának célja az, hogy a különböző intézményekben azonosan érvényesüljenek az elvárások. A követelmények jelzik azokat a feladatokat és feltételeket, amelyeket minden alapfokú művészetoktatási intézménynek teljesítenie, biztosítania kell.

4. A követelmények az egyes tanszakokon az adott szakaszokban (alapfok, továbbképző) a tanulók elérendő tudását, készségszintjét határozzák meg.

5. A követelmény és tantervi program kötelező jellege azt jelenti, hogy a különböző helyi tantervekben olyan tananyagokat, tevékenységeket kell előtérbe állítani, amelyek megalapozzák az általános és részletes követelmények megvalósítását.

3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVÉNEK KERETEI, ESZKÖZRENDSZERE

3.1. Iskolánk sikerének alapja

Tanításunk alappillére a **gyermekközpontúság.** Olyan légkör kialakítását célozzuk, ahol a tanuló és a tanár egyaránt jól érzi magát. A diák és a pedagógus egységes alkotói a tanítási – tanulási folyamatnak.

- Olyan egyéni élményekhez, sikerekhez juttatni a gyermeket, ahol **önálló művészi gondolat**ai megvalósulhatnak.
- Célunk, hogy a tanuló **önmagához képest** az optimum szintre jusson el. Mindezt a tanítási órákon kívüli előadások, kiállítások, versenyek, találkozók megszervezése növeli.
- A tananyag feldolgozása és az ezekhez kapcsolódó módszereket úgy választjuk meg, hogy az adott szakirány pedagógusa is tudja, hogy az itt folyó nevelés általános művészeti nevelés. Az itt tanuló gyerekek nagy része **művészeteket értő - és befogadó** felnőtté fog válni, nem pedig hivatásos művésszé.
- Ösztönözni kívánjuk diákjainkat abban, hogy a programok tervezésének, szervezésének, megrendezésének **alkotó résztvevői** legyenek.
- Olyan **problémamegoldó** egyénné nevelni, aki tudja, hogy a küzdeni tudás a legfontosabb erények egyike.

3.2. Feltételrendszer

3.2.1. Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételeket „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja” részletesen megfogalmazza. Rövid és hosszú távú tervünk, hogy eszközeinket folyamatosan bővítsük, hogy teljes eszköztárral rendelkezzünk, úgy ahogy.–A 2011-től induló új tanrend szerint pedig a 20/2012(VIII.31.) EMMI rendelet 2. számú melléklet és jegyzék alapján.

3.2.2. Személyi feltételek

A művészeti iskola programjának megvalósításához elengedhetetlen, hogy az adott tanszakokon szakmailag felkészült és megfelelő végzettséggel rendelkező szakemberek tanítsanak. A 229/2012.(VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásai utasítása alapján illetve az Alapfokú Művészetoktatási Intézmények Szakmai

Minősítő Testületének 2006-2012 között kiadott végzettségi ajánlásait figyelembe véve alkalmazzuk a pedagógusokat.

3.3. Művészeti iskolánk szerkezeti felépítése

Hagyományaink, tárgyi és személyi feltételeink alapján a következő művészeti ágak és azok tanszakain működtetjük intézményünkben:

SZÍN-ÉS BÁBMŰVÉSZETI ÁG	**TÁNCMŰVÉSZETI ÁG**	**KÉPZŐ - ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG**
	TANSZAKOK	
- Színjáték	- Moderntánc (szünetel) - Társastánc	1-2. előképző + 1-3. alapfokú évfolyamban: - Képzőművészeti 4. alapfokú évfolyamtól: - Grafika és festészet műhelygyakorlat - Környezet-és kézműves műhelygyakorlat (szünetel) - Fotó-és film műhelygyakorlat

- A csoportok évfolyam számozása az első alapfokú évfolyamtól kezdődően a tízedik évfolyamig bezárólag folyamatos.
- Az induló évfolyamok előképző 1. illetve előképző 2. megjelöléssel szerepelnek.
- A művészeti iskola 12. évfolyamos.

3.4. Ellenőrzés, értékelés

A tanulói teljesítmények mérése, értékelésekor a kimeneti szabályozás elvét érvényesítjük. A képzés egyéni tanszaki sajátosságait is figyelembe vesszük.

A főtárgyat tanító pedagógus, a tanuló elméleti és gyakorlati ismeretei alapján értékel. Az előképző 1.2. osztály szöveges értékelésben, az 1-10. osztályos növendékek numerikus értékelésben részesülnek.

3.4.1. Az ellenőrzés, értékelés célja

- A tanulás hatékonyságának ellenőrzése.
- Visszajelzés a tanár és a tanuló részére.
- Továbbhaladási irányok kialakítása.

3.4.2. Helye a tanítás folyamatában

Rendszeres szóbeli visszajelzés az órákról.

- Egy - egy nagyobb ismeretanyag elsajátítása után bemutató, szereplés, kiállítás.
- Félévi összefoglaló óra, beszámoló (zárt).
- Év végi összefoglaló óra (szülők számára is nyitott). Ezek alkalmával 3 fős bizottság értékeli a tanulók munkáját. (Intézményvezető vagy/és inézményvezető helyettes vagy/és tagozatvezető, főtárgy tanár, szaktanár). A minősítésre a főtárgy tanár tesz javaslatot.

3.4.3. Az értékelés szempontjai a továbbhaladás feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei az alábbiak:

- Az adott évfolyam anyagának ismerete, értelmezése, gyakorlati alkalmazása.
- A tananyag minimum szintjének teljesítése.
- A tanítási- tanulási folyamat eredményeként kialakult képességek ellenőrzése.
- Tanult ismeretanyag megfelelő előadásmódja, illetve kivitelezése.

3.4.4. Az értékelés rendszere

- Az előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítésekor a tanuló félévkor értesítő lapot kap, év végén a bizonyítványt.
- Első osztálytól minimum elégséges osztályzat szükséges a továbbhaladáshoz.
- Elégtelen osztályzat esetén a tanuló javítóvizsgát tehet.
- Kettő darab elégtelen érdemjegy után a nevelőtestület dönt a javítóvizsga lehetőségéről.
- Az intézményvezető engedélyével, két vagy több évfolyamra megállapított követelményt egy tanévben vagy annál rövidebb idő alatt is teljesítheti a tanuló.

- Ha a tanuló a tantervi követelményeknek önhibáján kívüli okok miatt nem tud eleget tenni, az intézményvezető engedélyével osztályát folytathatja.
- A kiemelkedő tanulmányi munkát folytatott tanulók év végén dicséretben és / vagy könyvjutalomban részesülhetnek.

3.4.5. Az értékelés módjai, formái, vizsgák

	ÉVKÖZBEN	FÉLÉV	ÉV VÉGE
Előképző	- Folyamatos szóbeli - Időszakos írásbeli	Szöveges	Szöveges
1 – 10. évfolyam	- Folyamatos szóbeli - Időszakos írásbeli	Érdemjegy	Érdemjegy

MINŐSÍTÉS	
Előképző	1 – 10. évfolyam
Kiválóan teljesített Jól teljesített Megfelelően teljesített Felzárkóztatásra szorul	Jeles (5) Jó (4) Közepes (3) Elégséges (2) Elégtelen (1)

<u>A beszámoltatás formái</u>

A folyamatos évközi munkákat félévkor főtárgyból, év végén főtárgy és kötelező tárgyakból is vizsga zárja. A vizsgák háromtagú vizsgabizottság előtt zajlanak. Félévkor zárt, év végén a szülők számára is nyitott.

<u>A vizsga típusa félévkor</u>

- összefoglaó óra
- bemutató
- kiállítás

A vizsga típusai év végén

–-nyilvános bemutató (előadás, jelenet)

- színpadi produkció
- csoportos gyakorlat
- önálló előadói, alkotói

– bemutató óra

- gyakorlati feladatsorok
- gyakorlati feladatsor önálló összeállítása

–kiállítás

–szóbeli vizsga (előadás elemzés)

–írásbeli vizsga (teszt, esszé)

A vizsgák kezedet a tanévzárás előtti utolsó tanítás nap előtti három hétben szervezhetőek meg.

1. Különbözeti vizsgát tesz az a művészeti iskolába lépő növendék, aki tanszakot vált vagy nem a folyamatosan induló évfolyammal együtt kezdi meg művészet iskolai tanulmányait.
2. Az előképző évfolyamokon az év végi beszámoltatás, (vizsga) nem kötelező.
3. 1-10. évfolyamokon a tanult valamennyi tantárgyból kötelező a vizsga.
4. Féléves vizsgát tesz minden művészeti iskolába tanuló növendék az első félév főtárgy anyagából. A vizsgák zártkörűek.
5. Év végi vizsgát tesz minden művészeti iskolába tanuló növendék az egész éves főtárgy és kötelező tantárgy anyagából. A vizsgák nyitottak. Családtagok is részt vehetnek.
6. Alapművészeti vizsgát tehet az a művészeti iskolai növendék, akik 6. évfolyamát sikeresen befejezte, vagy legalább az utolsó 2 évben az adott tanszakon tanult. Továbbá év végi vizsgát tett és írásban kéri alapművészeti vizsgáztatását. Ezen vizsga sikeres megléte feltétele a továbbképző évfolyamba lépésnek.
7. Záróvizsgát az a művészet iskolai növendék tehet, aki sikeresen elvégezte a továbbképző évfolyam osztályait, év vizsgáit sikeresen teljesítette. Záróvizsga igényét írásban benyújtotta az iskola intézményvezetőjéhez.
8. A művészeti alapvizsga és záróvizsga megszervezése a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott időpontban történik.
9. Az alapfokú művészeti iskolában tanuló növendékek részére előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga is szervezhető az egyes tantárgyakra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok befejezése előtt. Az előrehozott alapvizsga anyagát a tanszaki tanárok állítják össze.

3.4.6. A tanulói munka és szorgalom értékelése

A tanulói munka:

(5) – Ha a tantervi követelményeknek pontosan, igényesen eleget tesz. Ismeri, érti és tudja a tananyagot és azt gyakorlatban is ötletgazdagon alkalmazni képes. A különböző fejlesztési feladatok követelményeit precízen, jó tempóban, kreatívan oldja meg és adott helyzetben kifogástalanul alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái önállóságra vallanak.

(4) – Ha a tantervi követelményeknek lelkiismeretesen eleget tesz, de apró hibákat elkövet. A tananyag alapvető részeit jól ismeri, tudja, de bizonytalanságok mutatkoznak. Ismereteit a gyakorlatban különösebb nehézségek nélkül alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái megbízhatóak.

(3) – Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget. A tananyagot jól elsajátította, de a feladat megoldásakor tanár segítségre szüksége van. Elméleti ismereteit a gyakorlat során megfelelően alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái felületesek.

(2) – Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tud eleget tenni. A tananyag elsajátításában minimális ismeretekkel rendelkezik. Elméleti hiányosságai nem teszik lehetővé a gyakorlati alkalmazást még a tanár segítségével sem. Munkája folyamatos korrigálást igényel. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái gondatlanok.

(1) – Ha a tantervi követelményeknek tanári útmutatásokkal sem tud eleget tenni. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái értékelhetetlenek. A minimum szintet nem tudja teljesíteni.

A tanulói szorgalom:

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi munkája	Pontos, Precíz, Ötletgazdag	Lelkiismeretes, Igyekvő	Bizonytalan	Rendetlen
Munkavégzése	Önálló, Rendszeres, Kitartó	Kicsit bátortalan, de lehet rá számítani	Pontatlan	Igénytelen
Kötelességtudata	Példamutató, Segítőkész	Megbízható	Átlagos	Szinte megbízhatatlan
Órai aktivitása	Aktív, előre lendíti az órát	Érdeklődő	Felületes	Nehezen ösztönözhető

3.5. A tehetségek, képességek kibontakoztatását, a felzárkóztatást segítő tevékenység

A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola alapvető feladatai közé tartozik a tehetségek feltárása, gondozása, kibontakoztatásuk elősegítése. Éppen ezért az iskola egész nevelési-oktatási programja a tehetséggondozás célját szolgálja. A különösen tehetséges tanulók az egyes csoportok produkcióiban központi szerepet kapnak, ezzel a csoport számára is erős motiváció alakulhat ki tehetségük még jobb alkalmazására.

Az iskola él a magasabb évfolyamra lépés lehetőségével úgy, hogy a kimagaslóan tehetséges tanuló akkor is magasabb évfolyamba léphet, ha nem töltötte le az egész tanévet. Természetesen jegyzőkönyv rögzíti a tanári kar döntését.

Ebbe a körbe tartozik a beiskolázáskor végzett felmérés, amelynek alapján a tehetséges tanulók nem feltétlenül az előképző évfolyamába kerülnek, hanem a követelmények teljesítésének biztosítása után magasabb évfolyamba lépnek.

A tehetséges tanulónak meg kell adni a lehetőséget, hogy szakirányú iskolába felvételizhessenek. Ahhoz, hogy a tanuló az adott művészeti ág területén minél magasabb tudást

birtokoljon, szükséges a rendszeres részvétel különböző rendezvényeken, bemutatókon, kiállításokon. Ösztönözni kell a tanulókat a rendezvényeken való részvételre, és lehetőséget kell nyújtani számukra a megyei és országos szintű bemutatókon történő megjelenésre. A művészeti pályára készülő tehetséges tanulót sokat kell szerepeltetni. Fellépési, kiállítási lehetőséget kell nyújtani számára az iskolai és helyi rendezvényeken egyaránt.

Nem veszítünk el egyetlen tanulót sem, mivel differenciáltan foglalkozunk a kevésbé tehetséges gyerekekkel is. Az erősen motivált, de kevésbé tehetséges gyerekeknek igyekszünk megtalálni feladatát, különböző részfeladatok segítségével.

A tanórán kívüli programok meghatározásakor is a képességek kibontakoztatását és a felzárkóztatást segítő programok kapják a fő hangsúlyt.

A nemzeti etnikai kisebbséghez tartozót a művészeti nevelés segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja magát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

3.6. Ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

Intézményünk feladatának tekinti a tanulók optimális fejlődéséhez szükséges feltételek biztosítását, kibontakoztathassák tehetségüket, leküzdhessék esetleges hátrányaikat. A művészeti képzés megmutatja a szellemi, lelki élet, és az egészséges életvitel értékeit. Tanítványaink bekapcsolódnak az anyaintézmény ifjúságvédelmi előadásaiba, programjaiba. Felmerülő problémáikkal a Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola szakembere hivatott foglalkozni.

3.7. Tandíj, térítési díj megállapításának törvényi alapja

Jelen Szabályzat a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (a továbbiakban: KLIK) Térítési- és Tandíjszámítási Szabályzata kiadásáról szóló 3/2015. (VIII.28.) KLIK elnöki utasításban előírtak alapján készült, melynek alapjául a KLIK Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 22/2013. (VII.5.) EMMI utasítás 1. Melléklet II. Fejezet 4. § (5) bekezdés a) pontjában leírtak, továbbá a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezései az irányadóak. A fenntartó név változását követően nem módosította a fent említett szabályzó nevét és tartalmát, így az abban leírtak jelenleg is érvényt adódik.

A szabályzat hatálya kiterjed a Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolával tanulói jogviszonyban álló tanulókra, valamint azokra a nem tanköteles személyekre, akik nem állnak tanulói jogviszonyban a nappali oktatás munkarendje szerint más oktatási intézménnyel.

3.7.1. Térítési- és tandíj mértéke

Az alapfokú művészeti iskolában, a 3/2015. (VIII.28.) KLIK elnöki utasítás alapján meghatározott térítési díj, illetve tandíj ellenében vehetik igénybe a tanulók az alapfokú művészetoktatást.

Ha a tanuló több alapfokú művészetoktatási intézménnyel létesít tanulói jogviszonyt, vagy a Művészeti Iskolában több művészeti képzésben vesz részt, (több tanszakra jár), a tanuló szüleinek írásban kell nyilatkoznia arról, hogy melyik iskolában (tanszakon) vesz részt művészeti képzésben térítési díj fizetési kötelezettség mellett (mellékelt formanyomtatvány).

A Kecskeméti Tankerületi Központ térítési- és tandíj szabályzata alapján tandíjat fizet az a tanuló, aki egy művészeti ágban heti hat tanórát meghaladó foglalkozáson vesz részt, egynél több művészeti ág, vagy tanszak foglalkozásait veszi igénybe, illetve másik művészeti iskolánál kérte a térítési díj fizetést.

A központilag tanszakonként meghatározott térítési- és tandíjak a következőképpen alakulnak:
Az intézmény részletes Tésrítési díj és tandj szabályzatát a Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Házrend melléklete tartalmazza.
A térítési- és tandíj ellenében igénybe vehető szolgáltatások mértékét a

- 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtási utasítása, továbbá a
- 1/2018. (V.30.) számú Kecskeméti Tankerületi Központ térítési díj és tandíj szabályzata tartalmazza.

3.7.2. A térítési díj

A térítési díj: tanulói díjfizetési kötelezettség, a szeptemberi tanévkezdéskor szakmai alapfeladatokra számított folyó kiadások alapján az egy tanulóra számított összeg alapján részleges hozzájárulás az oktatás, képzés költségeihez.

Térítési díj megfizetése mellett igénybe vehető szolgáltatások: a heti hat tanórai foglalkozás a főtárgy gyakorlatának és elméletének elsajátításához, valamint tanévenkénti egy meghallgatás és egy művészi előadás, valamint e szolgáltatások körében az iskola létesítményeinek, felszereléseinek használata, továbbá az állami vizsga és a tanulmányok alatti vizsga.

A térítési díj fizetésének módját, a tanulmányi eredményre és a szociális helyzetre tekintettel adható engedményeket a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (a továbbiakban: KLIK) határozza meg.

3.7.3. A tandíj

Tandíj: költségtérítés, tanulói díjfizetési kötelezettség, a szeptemberi tanévkezdéskor szakmai alapfeladatokra számított folyó kiadások alapján az egy tanulóra számított összeg. Az oktatás, képzés teljes költségének megfizetése.

Tandíj megfizetése mellett igénybe vehető szolgáltatások:
a heti hat tanórát meghaladó tanórai foglalkozás, a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt az évfolyam második vagy további alkalommal történő megismétlése, továbbá minden tanórai foglalkozás annak, aki nem tanköteles, feltéve, hogy nem áll tanulói jogviszonyban a nappali rendszerű vagy nappali oktatás munkarendje szerinti oktatásban, valamint annak, aki a huszonkettedik életévét betöltötte.

A tandíj fizetésének módját, a tanulmányi eredményre és a szociális helyzetre tekintettel adható engedményeket a határozza meg.

A térítési díjak befizetése:
A térítési díjak befizetésének formáját a Kecskeméti Tankerületi Központ előírásai szabályozzák.
Az I. félév befizetése október 15-ig történik.
A II. félév pedig március 15-ig.

A befizetésekről, módosításokról az intézmény vezetője elektronikus úton (elektronikus napló és az iskola honlapja) –és az iskola nyilvános hirdető felületen tájékoztatja az érintetteket.

Az intézmény vezetése a határidő lejárta után azt a tanulót, - illetve kiskorú esetén szülőjét - aki nem fizeti meg időre a térítési vagy tandíjat, írásban felszólítja, majd ha ez sem vezet eredményre, tanulói jogviszonyát megszünteti.

A térítési díjak és tandíjak további részleteit a Térítési díj és tandíj szabályzat tartalmazza, mely az iskolai Házirend mellékletének része.

3.8. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola a kiemelkedően szorgalmas, valamint hátrányos helyzetű tanulóit támogatni kívánja. Szervezett kulturális, művészeti programok látogatásában anyagi segítséget nyújt. A támogatás mértékét az intézmény vezetője és tantestülete dönti el. Az elbírálás egyedi esetekre kell, hogy szóljon. Az intézmény két alapítványa a „ Petőfiváros Gyermekeiért" és a „Vásárhelyi Pál Általános Iskoláért" Alapítvány is részt vesz a segítő tevékenységben.

Szakmai munka irányítása

A Művészeti iskola pedagógusai egy szakmai munkaközösség tagjai, melyben minden tanszak tanárai közösen dolgozik. A munkaközösség élén a művészeti munkaközösség-vezető áll, aki szoros kapcsolatban áll a munkát irányító művészeti iskolát irányító intézményvezető-helyettessel, illetve az intézményvezetővel.

A művészeti munkaközösség –vezető feladatait részletesen tartalmazza a munkaköri leírása, mely a PP mellékletében részletesen megtalálható.

3.9. Az iskola ellenőrzési és értékelési rendszere

Az ellenőrzési és értékelési folyamatoknak jelen kell lenni az iskola minden tevékenységében. Az intézmény fenntartója folyamatosan gondoskodik arról, hogy az iskola működésének feltételei biztosítottak legyenek, abban minőségi munka folyjék.

1. Az iskola működésének ellenőrzését az iskola intézményvezető végzi. Az ellenőrzést ciklusosan tervezi meg, meghatározza a vizsgálandó ellenőrzési területeket. Az ellenőrzés nem hibák keresése, hanem a munka magasabb színvonalon történő ellátásának segítése a minőség biztosítása érdekében.

   Az ellenőrzés rendszeres és folyamatos, amelynek célja, hogy a kitűzött követelmények teljesíthetők-e, illetve milyen segítségre van ahhoz szükség, hogy azok teljesülhessenek. A belső ellenőrzés célja, hogy különböző eszközökkel, eljárásokkal segítse az iskola céljainak megvalósulását.

   Az iskolai ellenőrzés módszerei, színterei: óralátogatás - információgyűjtés, vizsgálat (pl. egy-egy osztályközösség fejlődése, tehetséges és rászoruló tanulókkal való differenciált foglalkozás, a programnak megfelelő tartalmi és időbeni megfelelés, stb.).

2. Az iskola intézményvezetőjének feladatai

   A jogi szabályok betartásáért az iskola intézményvezetője a felelős, ezért folyamatosan ellenőrzi azok betartását (Szervezeti és Működési Szabályzat, házirend, elektronikus napl, tanulói produktumok stb.) Az iskola intézményvezetője folyamatosan és rendszeresen ellenőrzi az órák pontos kezdését, szakszerű megtartását, az iskolai dokumentumok pontos vezetését, a hiányzások regisztrálását, stb.

   Az intézményvezető saját munkaterve szerint ellenőrzi és értékeli a szaktanárok oktatói és nevelői munkáját. Az ellenőrzés és értékelés dokumentumait megőrzi és nyomon követi az esetleges hibák kijavítását.

3. Tantárgyi ellenőrzési és értékelési rendszer
   - A pedagógusok a tanulók előmenetelét a tanév során folyamatosan értékelik.
   - Részletes kifejtése a helyi programban történik.

4. A tanulók neveltségi szintjének értékelése

   A tanulók neveltségi szintjének megállapítására első alkalommal az iskolába történő jelentkezéskor, a felvételi beszélgetés során kerül sor. Ennek alapján történik a jelentkezők felvétele, illetve a személyiségfejlesztő feladatok meghatározása. Ezt követően az iskola nevelőtestülete folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulók fejlődését, az iskola célkitűzésében megfogalmazott értékek elfogadását, a személyiségbe való beépülését. Az iskola a tanév során egy alkalommal nyílt tanítási napot szervez, hogy szülők is lássák és értékelhessék a tanárok és gyermekeik munkáját.

   A tanév végén az intézményvezető értékeli az egész éves munkát egyrészt a nevelőtestület előtt, másrészt az iskola tanévzáró ünnepélyén.

3.10. A tanulói és szülői közösségek tevékenységi rendszere

Az iskola külső és belső kapcsolatának rendszere egymásra épül. Hatékony művészeti nevelőoktató munka nem valósítható meg a szülők közreműködése nélkül.

Egy sikeres intézményi életet alapvetően meghatározza az iskola és a szülői ház kapcsolata. Fontos a szülő – tanár és a diák – tanár harmonikus kapcsolat. Legfontosabbnak mégis a hármas

egységben működő diák – szülő – tanár kapcsolatot tartjuk. Ennek színtere az olyan közös beszélgetések, ahol mind a három érintett kérdésekkel, kérésekkel, javaslatokkal, észrevételekkel fordul a másik irányába.

- **Keretei**:

Évnyitó

Az általános iskola tanévnyitó ünnepségén a Művészeti Iskola tanéve is útjára indul. A tanévet az intézményvezető nyitja meg. Az órarend egyeztetés az ezt követő egy hétben történik meg.

Évzáró

Minden év június 15-ig önálló tanévzáró ünnepséget, és bizonyítvány kiadást tartunk.

Szülői értekezlet

Konkrét események rendezése előtt lehetséges, pedagógus egyéni szervezése alapján.

Fogadóóra

A pedagógus hetente egy fogadóóra időponttal rendelkezik. Időpontjáról a tanév elején tájékoztatja a szülőket. Negyedévenként minden tanszakra kiterjedő fogadó órára várjuk az érdeklődő szülőket.

Elektronikus napló

Használata az általános iskolai gyakorlattal megegyező.

Tájékoztató lap

Fontos információkról a szülő tájékozató lapokról is értesülhet. A tájékoztató lapra kerülő információkról, időpontokról az iskola vezetése és a művészeti tagozat tanárai döntenek.

Telefon

Sürgős esetben telefonon is történhet a kapcsolattartás. Szülő- pedagógus időpontot telefonon is egyeztethet.

Szülői Szervezet

A művészeti iskola Szülői Szervezeti tagsága mind a három művészeti ágból 1-1 képviselő választ, akik képviselik a „művészetis” szülők és gyermekeik érdekeit.

- **Módja**:

Naptári ütemterv

Év elején a szülők megismerik az iskolai naptári ütemtervet, mely tartalmazza a művészeti iskolaéves rendjét is. Az ütemterve bekerülő információkról, időpontokról az iskola vezetése és a művészeti iskola tanárai döntenek.

Elektronikus napló

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint az a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet iskolák számára kötelezően használatos nyomtatványként nevezi meg, írja elő az osztálynapló (csoportnapló) használatát.

A jogszabály a nyomtatvány kivitelével, formájával, tartalmával kapcsolatos előírást nem tartalmaz, nincs tehát közoktatási jogszabályi akadálya annak, hogy elektronikus, csoportnaplóba rögzítsük, az adatokat illetve azon keresztül tájékoztassuk a szülőket. A művészeti iskola a 2012/2013-as tanévtől kezdődően elektronikus napló rendszert használ.
2018. szeptemberétől a Kecskeméti Tankerület Központ előírásának megfelelően a KRÉTA elektronikus rendszert alkalmazzuk.
A gyakorlatban az elektronikus napló használata mellett okafogyottá vált az értesítő/tájékoztató füzet (ellenőrző) használata. Ezzel kapcsolatosan az MZMSZ részéről hivatalos állásfoglalás bekérése megtörtént.

Az elektronikus napló használatának szabályai megegyeznek az általános iskola rendjében szereplő előírásokkal.

- **Kapcsolattartás a szülői szervezettel**

A szülői munkaközösség képviselőjével az iskola**–intézményvezető**-helyettese tarja a kapcsolatot. Az intézmény szülői Szervezete részére az intézményvezető - helyettese félévenként tájékoztatást ad az iskolában folyó munkáról. Azokban az esetekben, ahol a Szülői Szervezetnek véleményezési jogköre van, ott az intézményvezető az írásbeli anyagok átadása után szóban vagy írásban kérheti meg a véleményt.
Az Szülői Szervezet véleményező és döntési jogkörét választmány útján gyakorolja. Egyéb esetekben az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata nyújt iránymutatást.

3.11. Tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elve

A művészeti oktatás területén is bővülő tendencia mutatkozik, bár hivatalos tankönyvekkel még nem találkozhatunk.

Több szakirányú, szakmai könyv már könyvtárunk birtokában van, és folyamatos beszerzésre törekszünk. Az adott tanszakok tanárai választási lehetőséggel élhetnek, hogy használnak-e segédleteket. A tankönyvek és segédletek kiválasztásában az alábbi döntést hozták tanszakaink:

- a nevelőtestület által véleményezett tankönyveket támogatjuk
- a tankönyvek szerkezete jól átlátható, tagolt legyen
- tartalmazzon lényegkiemelést
- tartós, több évfolyam számára is használható ismerethordozók legyenek
- a gyermeki fejlődést szolgálja
- a minőség és a beszerzési ár kapcsolatának egyensúlya

A tankönyvek, segédeszközök kiválasztásában a tanszaki tanárok közösen döntenek.

3.12. Intézménybe lépés feltételei

Beiskolázás

Beiskolázási korosztályunk 6-22 éves korosztályig terjed.

Beiskolázási körzetünk városi, mivel a csak a mi intézményünkben találhatóak meg a pedagógiai programban felsorolt tanszakok.

Először az induló tanévet megelőző tanítási év júniusában a bizonyítványosztást követően. Másodszor az induló tanév szeptemberében, amikor pótbeiratkozást tartunk, ezt követően a művészeti iskolába történő beiratkozás folyamatos.

A beiratkozás időpontjáról a beiratkozás első határnapját megelőzően harminc nappal korábban az iskola nyilvánosságra hozza:

- az iskola faliújságján hirdetmény útján
- az iskola honlapján
- elektronikus naplóban szülők tájékoztatása

Beiratkozás dokumentumai:

- beiratkozási lap kitöltése – új tanuló
- beiratkozási lap és bizonyítvány leadása – régi tanuló

Csoportba sorolás elvei:

- alkalmassági megfelelés
- életkori – egyéni sajátosságok
- növendék előképzettsége
- növendék érdeklődési köre

Amennyiben a tanuló a magasabb évfolyamára kéri felvételét, azt a jelentkezési lapon fel kell tüntetni. Kérelméről különbözeti vizsgabizottság dönt vizsga alapján, az alapfokú művészetoktatás követelményeinek és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezése alapján.

Beiratkozási lap segítségével regisztráljuk a gyerekeket, mely alapján az országos KIR rendszerbe és a beírási naplóba is rögzítjük tanulói jogviszonyukat.

Tanszakváltás

Tanszakváltás különleges indokkal félévzárást követően illetve új tanévre történő beiratkozással lehetséges írásos formában.

Külsős tanulók

Azok a külsős tanulók, akik tanulmányi kötelezettségeiket nem a Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskolában teljesítik, azok számára iskolalátogatási igazolás keretében szükséges igazolni a tanulói jogviszony meglétét.

Iskolaváltás, tanulói átvétel

Az iskolaváltás valamint a tanuló átvételének szabályai iskolánk iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő a különbözeti vizsga letételét. Ugyancsak különbözeti vizsgát kell tenni a nem tanult tantárgyakból is. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg hoz iskola intézményvezető határozatot a jelentkező tanuló ügyében.

A felvételi eljárás különös szabályai

Ha egy tanszakra több jelentkező van, mint férőhely, a jelentkezőket a képesség, alkalmasság mérés eredménye és az alkati megfelelés alapján rangsoroljuk.

Új tanuló felvételéről az intézményvezető - a felvételi bizottság javaslatát és az iskola engedélyezett tanulói létszámát figyelembe véve - dönt.
Az alkalmasság feltétele:
- *társastánc tanszakokra* jelentkezők esetében: ritmusérzék, mozdulatutánzási képesség és alkati adottságok
- *színművészeti tanszakon*: beszédkészség, éneklés
- *képzőművészeti, grafika és festészet, fotó és film tanszakon*: színek ismerete, használata, manuális adottság.

3.13. Próbarend

A tanuló a kötelező tanórai foglalkozások keretében tanítási napokon nyolc és tizenhat óra között köteles részt venni művészeti próbákon és előadásokon. A tanulók közismereti feladatait figyelembe véve a tanszaki tanár a próbák és előadások előtt egyeztet a közismereti órák tanáraival a tanuló részvételéről.

3.14. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

3.14.1. Képző- és iparművészeti ág

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.
Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.
A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.
Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

– Műhelygyakorlat
– Vizuális alkotó gyakorlat

A fentieken felül szabadon választható vizsgatantárgy:

– Művészettörténet
– Népművészet

A szabadon választható vizsgatantárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.
Ha a tanuló már rendelkezik a képző– és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga– vagy záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

3.15. A tanórán kívüli foglalkozások formái és rendje

3.15.1. Kirándulások, művészeti táborok, tanulmányi versenyek, fesztiválok, szakmai rendezvények

- A tanulmányi, szakmai versenyek az éves munkaterveknek szerves része. A versenyeken továbbjutó tanulókat a verseny idejére az intézményvezető mentesíti a tanítási órákon való részvétel alól. A tanszaki tanárok és az intézményvezetés gondoskodik arról, hogy az eredményesen szereplő tanulókat az iskola közössége is megismerje valamint az eredmény fokától függően jutalomban részesíti.
- A kirándulásokon, művészeti táborokban a tanulók önkéntes alapon vesznek részt.

  A programok leírását, dokumentációját egyeztetés után a művészeti iskola intézményvezető-helyettesének le kell adni.

3.15.2. Ünnepélyek, megemlékezések rendje, hagyományápolás

Az iskola jó hírnevének megőrzés, ápolása valamint hagyományainak folytatása az iskola minden tagjának joga és kötelezettsége. Az intézmény hagyományos rendezvényei:

- Tanévnyitó és tanévzáró ünnepély
- Képzőművészeti kiállítás Vásárhelyi Napok alkalmából
- Fotó kiállítások Táncbemutatók
- Színjáték bemutatók
- Karácsonyi műsorok
- Múzeum látogatások
- Városi Gyermekszínjátszó Találkozó megrendezése
- Nyílt vizsgaórák
- Névadóról való megemlékezés

3.15.3. Kiemelt tevékenység

- Intézményünk 1990 óta házigazdája a Városi Gyermekszínjátszó Találkozónak.
- 2010 óta intézményünk rendezi a Városi Karácsonyi Koncertet a város általános iskolai kórusainak.

Fontos feladat számunkra, hogy az ünnepélyek tartalmukban és külső megjelenésükben is erősítsék a művészeti nevelést és a közösségfejlesztését.

Versenyek, melyeken növendékeink részt vesznek

Városi	Megyei	Regionális	Országos
Mesemondó Verseny	Országos Weöres Sándor Gyermekszínjátszó Találkozó (megyei)	Regionális Gyermekszínjátszó Találkozó	Országos Weöres Sándor Gyermekszínjátszó Találkozó
Városi Versmondó Verseny		„Szép magyar beszéd” Verseny	Országos Drámaverseny
Móricz Zsigmond Prózamondó Verseny	„Tiszán innen, Dunán túl” Népdaléneklési Verseny	Regionális Társastánc Verseny	Tehetséggondozó Tanulmányi Verseny (TIT Debrecen)
	„Szép magyar beszéd” Verseny	VTP pályázat keretein belül meghirdetett szakirányú versenyek	Országos Társastánc Verseny
„ Kecskemét Város Polgára Leszek” (képzőművészeti forduló)	Megyei Társastánc Verseny		Országos Tárgyalkotó Verseny
Népdaléneklési Verseny	Esélyegyenlőség Megyei Rajzpájázat		Országos Rajzverseny
1848-as Kecskeméti Emlékszövetség Rajzversenye			Magyar Hősökre Emlékezünk Tanulmányi Verseny
Aszfalt rajzverseny	Mesevarázs – színjátékverseny		Nagy Gáspár Vers- és Prózamondó Verseny

VTP pályázat keretein belül meghirdetett szakirányú versenyek			Országos Katasztrófavédelmi Igazgatóság Rajzpályázata
			Diákfotó verseny

4. MŰVÉSZETI ÁGAK HELYI TANTERVEI

4.1. KÉPZŐ– ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

A MŰVÉSZETI ÁG SPECIÁLIS SZABÁLYOZÁSA

Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kézügyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi–motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző– és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző–és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A képző– és iparművészeti ág sajátosságai:

– tevékenységközpontúság – a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
– feladattudatosság – egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
– alkotói magatartás – amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
– komplexitás – amely átjárhatóságot biztosít a képző– és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,
– folyamatszerűség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
– kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképesség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,
– interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
– tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
– szociális érzékenység és empátia, az én– tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése

A képzés struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

Képzőművészeti tanszak (előképző 1–2. évfolyam + 1–3. alapfokú évfolyam) Főtárgy:
Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyam) Grafika
és festészet alapjai (1–3. alapfokú évfolyam)

Kötelező tantárgy:
Vizuális alkotó gyakorlat (1–10. évfolyam)

Választható tantárgy:
Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyama)
Népművészet (1–10. évfolyam) Művészettörténet
(3-10. évfolyam)

Tanszakok és főtárgyaik a 4. alapfokú évfolyamtól a továbbképző 10. évfolyamáig
Fém– és zománcműves tanszak - Fém– és zománcműves műhelygyakorlat
Fotó és film tanszak - Fotó és film műhelygyakorlat
Grafika és festészet tanszak - Grafika és festészet műhelygyakorlat
Környezet– és kézműves kultúra tanszak - Környezet– és kézműves kultúra műhelygyakorlat
Szobrászat és kerámia tanszak - Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat
Textil– és bőrműves tanszak - Textil– és bőrműves műhelygyakorlat

Kötelező tantárgy:
Vizuális alkotó gyakorlat (1–10. évfolyam)

Választható tantárgyak:
Népművészet (1–10. évfolyam) Művészettörténet
(3-10 évfolyam)

A tantárgyak tartalma

Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat.

A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékra ad lehetőséget. A legkülönfélébb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző–és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát. A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző– és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2							
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(2)	(2)	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	(2–4)	(2–4)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A fenti táblázat „Összes óra” rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.
A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszáma 1–3 vagy 3–1 arányban átcsoportosítható.

A főtárgyak képzési ideje:
2 előképző évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok
3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai
3 alapfokú + 4 továbbképző évfolyam: Fém– és zománcműves műhelygyakorlat, Fotó és film műhelygyakorlat, Grafika és festészet műhelygyakorlat, Környezet– és kézműves kultúra műhelygyakorlat, Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat, Textil– és bőrműves műhelygyakorlat

A tanítási órák képzés ideje: 45 perc

A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei
Kiemelt kompetenciák a képző–és iparművészeti oktatás területén
A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik.

Olyan tulajdonság–együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

- A környezet által közvetített üzenetek befogadása
- A környezet által közvetített üzenetek értelmezése
- Tervezési készség
- Alkotói magatartás
- Kreativitás
- Vizuális gondolkodás
- Vizuális kifejezőkészség
- Eszközhasználati készség Anyaghasználati készség
- Komplex szemlélet
- Tudatos környezetformálás igénye
- Biztonságos munkavégzés képessége
- Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség
- Problémaérzékenység
- Véleményformálási képesség

Személyes kompetenciák:

- Nyitottság
- Fejlődőképesség
- Önállóság
- Önkifejezés
- Rugalmasság
- Érzékenység
- Kísérletező kedv
- Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).

Társas kompetenciák:

- Motiválhatóság

- Empatikus készség
- Együttműködési készség
- Kezdeményezőkészség
- Segítőkészség

Módszerkompetenciák:

- Figyelemösszpontosítás
- Gyakorlatias feladatértelmezés
- Ismeretek helyénvaló alkalmazása
- Következtetési képesség
- Kreativitás, ötletgazdagság
- Módszeres munkavégzés
- Nyitott hozzáállás
- Probléma felismerés, –megoldás
- Tervezési készség
- Új ötletek, megoldások kipróbálása
- A munkakörnyezet tisztántartása

A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

– Műhelygyakorlat

– Vizuális alkotó gyakorlat

A fentieken felül szabadon választható vizsgatantárgy:

– Művészettörténet

– Népművészet

A szabadon választható vizsgatantárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző– és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga– vagy záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

VIZUÁLIS ALAPOZÓ GYAKORLAT

A vizuális alapozó gyakorlatok célja az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése.

Az alapozó gyakorlatok feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

Előképző évfolyamok

1–2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozási képességének fejlesztése.
– A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése.
– A hagyományok élményszerű megismertetése.
– Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása:
– Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül.
– Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése. 1
– Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása.
– Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés.

Tananyag

Feladatcsoportok Érzékszervi tapasztalások

– Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságaik észrevétele – Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok

– Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése
– A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése

Vonal, forma

– A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben
– A forma gazdasága
– Pont–, vonal–, folt– és formaképző játékok

Felületek

– A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával
– Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal

Méretek és arányok

A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér)

– Játékos arányváltó feladatok

A színek világa

– A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása
– Színkeverési játékok

Téri élmények

– A sík és a tér megtapasztalása
– Térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek
– Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése

Idő élmények

– Az idő múlásának és a változás megtapasztalása
– Eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése
– Egyszerű animációs játékok

Mese és valóság

– A mesebeli világok, lények, történések síkban és plasztikában – Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában

Tárgykészítés
– Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (mézeskalács, textilfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag– vagy gipszfigurák)
– Hagyománytárgyak készítése

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különbféle módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez.
A tantárgy feladata előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

Alapfokú évfolyamok
1. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása.
– A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz– és anyaghasználati készség fejlesztése. – A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása.
– A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása. – Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
– Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag
Grafikai és festészeti ismeretek
A vonal megjelenési formái
A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében
A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei
A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai
Részlet és nagyítás

A díszítés sajátosságai
A nyomhagyás egyszerű technikái
Kompozíciós alapismeretek
Az illusztratív ábrázolás
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok
A vonal
– A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben. Játékos felfedezések – A vonal mint mozgásnyom
– Eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása
– Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más–más felületeken és anyagokon

A szín
– Szín és mozgás
– Különböző mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás) által keltett érzelmek kifejezése színekkel
– Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel
– Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat
– Érzelmek, hangulatok megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal – A kedvenc tárgy, lény jellemének kifejező ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken
– A tárgy, lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével

Felület és forma
Különféle felületek és formák által kiváltott érzelmek
Játékos forma– és felületalakítási kísérletek
– Gesztusok által létrehozott foltok, felületek
– Különböző érzelmi állapotok lenyomata

Felület és textúra
– A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok által

– Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat
– Különböző felületű, textúrájú anyagok gyűjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosításaik
– A gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása
– Különböző anyagok felületének tapintással való érzékelése (bekötött szemmel) – A tapintási élmények megfogalmazása, megjelenítése, tapintási napló, térkép készítése

Minta a környezetben
– Környezetünkben levő tárgyakon található mintákból gyűjtemény létrehozása – A gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése

Díszítés, díszítmények
– Lapok felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal

Nyomhagyás
– Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása
– Az elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá tussal, filctollal, festékkel

Kompozíció
– Képi elemek rendezése
– Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázzsal, egyszerű nyomhagyással

Képalkotás
– Illusztrációk készítése mesék, események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával – Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs)
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a vonal megjelenési formáit,
– a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében,
– a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit,
– a díszítés sajátosságait,
– a nyomhagyás egyszerű technikáit, – a kompozíciós alapismereteket, – az illusztratív ábrázolás alapjait.
Legyen képes:
– mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére,
az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása, forma,
folt, felület és textúra létrehozására,
– a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására,
– képalkotásra,
– gyűjtemény létrehozására,
– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz– és anyaghasználati készség fejlesztése. – A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
– A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása. – Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
– Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek
Vonal a térben
A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben
A színek és lelki minőségek
Felület és textúra kontrasztok és létrehozásának lehetőségei
A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

A díszítés sajátosságai
A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat
Egyszerű nyomatok
A kiemelés
Az illusztratív ábrázolás
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

– Vonalak a térben
– Vonalszerű anyagokkal (kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása
– A létrehozott vonalterek megjelenítése különböző grafikai eszközökkel
– Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában

A szín

– A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban
– Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások
– Különböző színű vagy különböző színűre festett talált tárgyak (textilek, dobozok, fonalak) segítségével eltérő funkciójú és hangulatú színes terek megépítése
– A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázzsal – Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és egyszerű térbeli formákkal, tárgyakkal
  Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel, tárgymesék létrehozása Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével

Felület és forma

– Ellentétek, felületi kontrasztok
– Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása
– A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk

Felület és textúra

– Különböző felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók gyűjtése, csoportosítási lehetőségek
– A gyűjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai

– Az elkészült lapokból illetve a gyűjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése

Minta a környezetben

– Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található minták, mintázatok gyűjtése
– A gyűjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással

Díszítés, díszítmények

– Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal

Egyszerű nyomatok

– Képi üzenetek létrehozása egyszerű sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papír– vagy műanyagkarc, sablon átfújással)

Kompozíció

– A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a mesékben és a különböző művészeti ágakban
– A kép egyes szereplőinek, elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel)

Képalkotás

– Illusztrációk készítése
– Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal, valamint ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika) Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– vonal a térképző szerepét,
– a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
– felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit,

– a gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjait,
– a díszítés sajátosságait,
– a tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolatot,
– a kiemelés módjait,

az illusztratív ábrázolás sajátosságait.

Legyen képes:
– vonalvariációk létrehozására,
– a lelki minőségek kifejezésére,
– felület és textúra kontrasztok létrehozására,
– egyszerű nyomatok készítésére,
– képalkotásra,
– gyűjtemény létrehozására,
– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése. – A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
– A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása. – Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
– Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés. – Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek
A vonal és a mozgás–változás
A színek egymáshoz való viszonya
A színek érzelmi minősége
Színharmóniák, színkontrasztok
A forma, folt, felület és textúra kifejező használata

A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei
A funkció és díszítés
Egyedi motívumok, motívumrendszer
Dombornyomat
Kompozíciós variációk
Illusztratív sorozatok
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal
– Változások vizuális nyomai
– A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különböző grafikai és festészeti technikákkal
– Improvizatív és tudatos vonal– és hangjátékok
– Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése

A szín
– Színfoltok festése zene hangulatára
– A színek egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minősége
Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése
– Egy– egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése – Árnyalt vizuális minőségek, színharmóniák
– Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmóniák által
– Színkontrasztok, tartalmi ellentétek
– Színkontrasztok, színellentétek festése – melyek tartalmi ellentéteket és belső élményeket juttatnak felszínre – különös tekintettel a sötét–világos kontrasztra

A felület
– Felület és ábrázolási szándék
– Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal, felületalakítási lehetőségekkel változatos műfaji kísérletek során – Foltok, folthatárok

– A valóságban látható éles és elmosódott kontúrok megfigyelése és megjelenítésük
– Transzparencia, ellenfény, a részletek láthatósága

Textúra képzés
– Különböző anyagok segítségével, felhasználásával (homok, gipsz, fonal, drót, szögek) változatos textúrájú felületek létrehozása – Az elkészült lapokból képtárgyak készítése

Minta a környezetben
– Műalkotásokról, építményekről, fotókról minták, ornamentikák gyűjtése
– A gyűjtött és továbbgondolt mintakincs felhasználása tárgyakon

Díszítés, díszítmények
– Funkcióval, jelentéssel bíró mikroterek külső– belső elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal
– A mikroterek lakóinak, lényeinek egyedi megjelenítése

Sablon nyomatok
– Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal)

Dombornyomatok
– Különböző anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnyomatok készítése

Kompozíció
– Komponálási módok
– Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi elemeinek, szereplőinek átrendezésére

Képalkotás
– Illusztrációk készítése
– Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal (monotípia és kollázs–technika vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal, karcnyomatokkal)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a mozgás–változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit,
– a színek egymáshoz való viszonyát,
– a színek érzelmi minőségét,
– a színharmóniákat, színkontrasztokat,
– a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit,
– a funkció és díszítés kapcsolatát, – a dombornyomat készítésének technikáját.
Legyen képes:
– a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára,
– egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására,
– dombornyomat készítésére,
– a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére,
– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

MŰVÉSZETTÖRTÉNET 3-10. évfolyamokra

A művészettörténet tantárgy célja a tanuló érdeklődésének felkeltése, érzékennyé és nyitottá tétele a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására. A tanuló világos kifejező– és érvelési képességének fejlesztése a közös műelemzéseken és az egyes korokra jellemző legfontosabb stílusirányzatokon keresztül. A már megismert művészettörténeti korok új összefüggésbe helyezése, a korszakok formanyelvének, stílusjegyeinek vizsgálata.

Célja továbbá a művészettörténet emlékanyagában való eligazodás elősegítése, az ismeretek beépítése a tanuló életébe és munkájába az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozásával, az anyagok, műfajok, technikák, eljárások megismerésével.

A tantárgy feladata a világkép és a képzőművészet viszonyának megismertetése. A művészet kultúrában és társadalomban betöltött szerepének bemutatása, a művészet folytonosságának és korról korra változó jellegének feltárása, az egyes művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek összehasonlítása.

Feladata továbbá a kortárs művészet hagyományokhoz való viszonyának bemutatása a művészeti ágak kapcsolatának, érzékeltetése a műfajhatárok elmosódásának és a műfajok közötti közlekedés lehetőségeinek, megmutatásával. Az önálló tájékozódás képességének, az

ismeretszerzés igényének kialakítása. Jelentős műemlékek, múzeumok, gyűjtemények, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti elkötelezettség előhívása.

A művészetek formanyelvének, a legjellemzőbb kifejezőeszközöknek és komponálásmódoknak megismertetése, a művészettörténet nagy alkotóinak és jellemző alkotásainak bemutatása az őskortól napjainkig.

A művészettörténet tantárgy oktatása szorosan kötődik a művészeti képzés programjához, a vizuális alkotó gyakorlattal, valamint a műhelyekben folyó elméleti és gyakorlati tudnivalók elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor igyekszik kapcsolatot találni a társművészetek felé is.

A tantárgy szabadon választható, emellett tananyagtartalma szervesen beépíthető a többi tantárgy oktatási folyamatába is.

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A tanuló érdeklődésének felkeltése a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására.
– Közösen végzett műelemzéseken keresztül a művészet legkorábbi korszakaira jellemző legfontosabb stílusjegyek megismertetése.
– Az ismeretszerzés igényének kialakítása, a művészet szerepének szemléltetése a különböző korszakokban és civilizációkban.

Tananyag

Bevezetés
– A művészettörténet alapfogalmai
– A művészettörténet helye és szerepe a tudományok között
– A művészet vizuális nyelve
– A képző– és iparművészet ágai, műfajai, jellemzői, kapcsolatuk, kölcsönhatásaik

Őskor
– Az emberré válás folyamata
– A művészet kezdetei

– Használati és kultikus tárgyak, ékszerek – a temetkezés legrégibb emlékei – Plasztikák, idolok, állatszobrok
– Barlang– és sziklarajzok, festmények
– A megalitikus kultúra emlékei

Mezopotámia
– A folyamközi birodalmak
– Sumérok, akkádok, babiloniak, asszírok, perzsák

Egyiptom
– Az egyiptomi társadalom
– Világkép, hitvilág
– Az egyiptomi kultúra időrendi áttekintése
– Az egyiptomi művészet konvenciói, stílusai, korszakai

A Kínai Birodalom
– A nagy dinasztiák időrendi áttekintése
– Hiedelemvilág, az ősök kultusza
– A Kínai Birodalom kultúrája: edények, plasztikák
– Festészet, tájképfestés, kalligráfia

Japán művészete
– A természet erőinek és az ősöknek tisztelete, sintoizmus
– Kínai befolyás, a buddhizmus elterjedése
– A zen buddhizmus és a művészet
– Teaszertartás, virágrendezés, tusfestészet

India művészete
– Indiai kultúrák, birodalmak áttekintése
– A buddhizmus eszmerendszere, elterjedése
– A hinduista hitvilág és kultúra

Afrika művészete

– Ősi birodalmak Fekete–Afrikában
– A kultúrák sokfélesége
– Az afrikai maszkok, mágia, ősök kultusza
– Plasztika, bronzszobrászat

A prekolumbiánus művészet
– Korai földművelő kultúrák
– Mítoszok, szertartás és építészet
– A közép– és dél–amerikai indián kultúrák áttekintése

Kréta és Mükéné
– A minószi kultúra: építészet, festészet, plasztika
– Az akháj szellemiség, építészet

Görög művészet
– A görög kultúra nagy korszakainak áttekintése
– A városállamok és a társadalom felépítése
– Szellemiség, hitvilág, mitológia, tudományok, filozófia
– Az építészet új nyelvezete, oszloprendek, épülettípusok
– A szobrászat nagy korszakai
– Festészet, vázafestészet

A hellenizmus kora
– Új kulturális áramlatok és a klasszikus hellén kultúra kapcsolata, ötvöződése

Követelmény
A tanuló ismerje:
– az elemi kifejezési és ábrázolási módozatokat, és ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban,
– a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
– a művészet különböző funkcióját és társadalmi szerepét az őskorban, a korai nagy kultúrákban és más földrészek művészetében, – az európai kultúra forrásait, bölcsőjét.
Legyen képes:
– az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére,

– a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére,
– a tanult korszakok műtárgyainak esztétikai és funkció–szempontú elemzésére,
– a nem európai kultúrák művészetének megértéséhez szükséges szempontok és kulturális tényezők figyelembe vételére.

4. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A tanuló világos kifejező képességének fejlesztése, a művészettörténet emlékanyagában való eligazodás biztosítása.
– A tanuló felkészítése az önálló szóbeli műelemzésre az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozása, valamint az anyagok, műfajok, technikák, eljárások megismerése által.
– Az önálló tájékozódás képességének és az ismeretszerzés igényének kialakítása.
Tananyag

Az etruszkok
– A római kultúra kezdetei, görög hatások
– Az etruszk hitvilág, kultuszhelyek, sírépítmények

Római művészet
– Róma kialakulása, felemelkedése és hanyatlása
– Új építészeti vívmányok, szerkezetek, épülettípusok
– A szobrászat új feladatok előtt – a portré
– Falfestmények, a jellegzetes római stílus kialakulása

Késő római és bizánci művészet
– A kereszténység eszmevilága, elterjedése
– A latin ókeresztény és a görög bizánci építészet legfőbb jellemzői, sajátosságai
– A mozaikművészet
– A kereszténység és az állam – Egyházi táblakép–festészet, ikonok A népvándorlás korának művészete
– A római birodalom bukása
– A nomád népek életmódja, hitvilága
– A honfoglaló magyarok művészete

– A Karoling Birodalom művészete
– Kultúra, vallás és képzőművészet

Az Iszlám Birodalom művészete
– Az iszlám kialakulása, felemelkedése, elterjedése
– Az iszlám építészet főbb épülettípusai, stílusjegyei
– A kalligráfia az iszlám művészetben

A román kor művészete
– A római katolikus egyház szerepe a kultúrában
– Szerzetesek, zarándokok, kolostorok
– Az egyházi építészet sokszínűsége – A kereszténység képi nyelve
– Hódítások, keresztes hadjáratok

A gótika
– Gótikus építészet – gótikus katedrális
– Üvegablakok, gótikus szobrászat
– Az egyház megújhodása
– A gótika sokszínűsége Európa országaiban

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
– az európai kultúra első nagy korszakainak szellemi és társadalmi hátterét (antik mitológia, kereszténység),
– a tárgy– és környezetkultúra alkotásait a tanult művészettörténeti korokban, korszakokban,
– a római kortól a gótikáig a stílusok magyarországi vonatkozásait, itteni megjelenési formájukat, jelentőségüket,
– azokat a múzeumokat, régészeti parkokat, műemlékeket, ahol személyesen tanulmányozhatja a tanult stílusok emlékeit.
Legyen képes:
– az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére,

– a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi és térbeli áttekintésére, – művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban

5. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A tanuló figyelmének ráirányítása a világkép és a képzőművészet viszonyára, a művészet kultúrában és a társadalomban betöltött helyére, a művészet folytonosságnak és korról korra változó jellegének az egyes művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek bemutatása. – Az önálló tájékozódás képességének, az ismeretszerzés igényének kialakítása, a kitartó, módszeres munkavégzésre való nevelés.
– A művészet saját múltjához, hagyományához való viszonyának megismertetése.

Tananyag
A reneszánsz előzményei – trecento
– Művészet az itáliai városállamokban
– A szellemi megújulás első jelei
– Vallási és világi építészet
– A plasztika és festészet az új igények szolgálatában
– Új stílus születése

A korai reneszánsz – quattrocento
– Kereskedők és mecénások
– Új keresztény művészet
– Vallási hagyomány és antik kultúra
– A művészet és a természettudományok viszonya
– Művészet és humanizmus

Az érett reneszánsz – cinquecento –
Az itáliai udvarok és az antik világ
Városi palotaépítészet és a megújuló egyházi építkezések
A pápaság és a művészetek
– A reneszánsz művészet Itálián kívül

A reneszánsz alkonya – manierizmus
– A manierizmus fogalma, jellemző stílusjegyei
– A manierizmus Itáliában, Spanyolországban és a Németalföldön

A barokk művészet
– A katolikus egyház diadala
– Az új szellemiség hatása az egyházi építészetre, festészetre, szobrászatra
– Európa világi építészete a királyi udvarokban
– A barokk festészet Itáliában, Spanyolországban
– A holland festészet aranykora
– Új témák, új megrendelők, új műfajok, portré, tájkép, életkép, csendélet

A rokokó művészete
– Művészi érzékenység, frivolitás, elegancia
– A rokokó és a vallásos művészet
– A rokokó portréművészete

A klasszicizmus
– Itáliai, görögországi és kis–ázsiai ásatások
– Új művészet az antik világ bűvöletében
– A klasszicizmus építészetének, szobrászatának, festészetének áttekintése

A romantika
– Szubjektivitás, erős érzelmi töltés
– A napóleoni birodalom
– A romantika az irodalomban, a filozófiában, a zenében
– A romantika Európa országaiban

A realizmus
– Valóságfeltárás, társadalomkritika
– A realista portréművészet és tájképfestészet

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
– a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait,
– a tárgy– és környezetkultúra alkotásait a művészettörténeti korokban, korszakokban,
– az egyes korszakok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait, – a reneszánsztól a realizmusig terjedő korszak változásainak jellemző törvényszerűségeit, célkitűzéseit, a művészeti tradícióhoz, a valósághoz, valamint az esztétikumhoz való viszonyát,
– a tanult korszakok művészetének jellemző, kedvelt témáit és azok ikonográfiai változásait.

Legyen képes:
– az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
– a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére, művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban, műalkotásokat elemezni tartalmi és formai szempontból.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A tanuló világos kifejező és érvelési képességének fejlesztése, az ismeretek a tanuló életébe és munkájába való beépülésének, felhasználhatóságának biztosítása.
– Az összehasonlító elemzések során a korok, korszakok kapcsolatainak, kölcsönhatásainak, egymásra épüléseinek kiemelése.
– A modern művészet létrejöttének, fő művészi és társadalmi problémáinak, kérdésfelvetéseinek megértetése.

Tananyag

Az impresszionizmus
– Új utak, új művészi szabadság
– Szemléleti forradalom a modern festészet történetében
– Pillanatnyi benyomások, érzések, hangulatok

Posztimpresszionizmus –
Pointillizmus
– Az ösztönök felszabadítása

– A belső lényeg megragadása

A századforduló építészete és képzőművészete
– Ipari forradalom – új igények, új anyagok, új építészeti feladatok
– A historizmus, akadémizmus, eklektika
– Szecesszió
– Szakítás, szembefordulás az akadémizmus világával

A XX. század első fele
– A klasszikus modernség, a klasszikus avantgarde irányzatai

Expresszionizmus
– A primitív művészet felfedezése

A fauvizmus

Kubizmus
– A látvány felbontása mértani alapformákra
– Autonóm képalkotás
– Újítások az építészetben

Organikus és funkcionalista építészet Futurizmus
– Gépek kultusza. Mozgás, dinamizmus

Absztrakt művészet
Utalásszerű kapcsolódás a külső tárgyi világhoz
Megszületik a nem ábrázoló, nem tárgyi és nem figurális művészet
– Művészet a két világháború között

Konstruktivizmus
– Geometrikus alakzatok síkon és térben
– Festészet, függőleges, vízszintes irányok, tiszta színek

Dadaizmus
– Anti művészet, a háború ellen, az esztétikai és erkölcsi konvenciók ellen
– A konceptuális művészet előfutára

Szürrealizmus
– A belső felszabadítása, automatizmus

Bauhaus
– Az építőműhely. Elő kurzus – kézműves mesterség – ipari formatervezés

Művészet 1945–től napjainkig
– A modernség megújhodása

Absztrakt expresszionizmus
– Felfokozott érzelmi hatások
– Tas izmus, akciófestészet

Pop art
– Jóléti társadalom, reklámok, tömegtermékek, társadalomkritika

Hiperrealizmus
– Fényképszerű valósághűség
OP–art, kinetikus művészet
– Tiszta optikai hatások, tiszta szerkezetek – mozgás, fényeffektusok

Minimál art, konceptual art –
Gondolati tartalmak feltárása
– A kreatív gondolat fontosabb, mint maga a mű

Napjaink művészete – kortárs művészet
– Land art, body art, performance, happening, totális művészet..
– Az építészet új útjai

– A posztmodern változatai

Vizsgamunka készítése
– Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás

Követelmény
A tanuló ismerje: a tanult művészettörténeti korok, korszakok
főbb stílusjegyeit,
– a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait,
– egyes kiemelkedő műalkotások befogadás–történetét és utóéletét,
– a tárgy– és környezetkultúra alkotásait, ezek forradalmian megváltozó esztétikumát és funkcionalitását a 19–20. században,
– az egyes irányzatok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait, – a modern művészet létrejöttének főbb állomásait, motivációit, korabeli fogadtatását.
Legyen képes:
– a megismert művészettörténeti irányzatok időrendi áttekintésére, összehasonlítására, értékelésére,
– művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban, – műalkotásokat elemezni a témák és stíluselemek szempontjából, sikeresen alkalmazni az összehasonlító műelemzés eszközét,
– érteni és értékelni a művészet kísérletező megnyilvánulásait, felbecsülni ezek jelentőségét a későbbi korokra nézve.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után
A tanuló ismerje:
– az elemi ábrázolási módozatokat (konvenciókat), s ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban,
– a művészettörténeti korok, korszakok, irányzatok főbb stílusjegyeit és legkiemelkedőbb alkotóit, alkotásait.

A tanuló legyen képes:
– műalkotásokat elemezni a témák és stíluselemek szempontjából,
– eligazodni és szelektálni a tárgy– és környezetkultúra világában,

– az egyes művészettörténeti korokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
– művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,
– a megismert művészettörténeti korok időrendi áttekintésére.

A művészettörténeti alapvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama Művészettörténet
max. 45 perc
A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama
Művészettörténet max. 15 perc

A vizsga tartalma
Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma
Az írásbeli vizsga feladatait az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló művészettörténeti ismerete, műelemzési jártassága, az építészetről, a képzőművészeti ágakról – grafikáról, festészetről, szobrászatról –, a képzőművészeti ágak műfajairól, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása, ismeretszerző igénye.

1. A művészettörténeti írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:
A) Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás.
A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex műelemző, műleíró feladat megoldásának fázisait, a feladatra adott egyéni választ, válaszokat. A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az intézmény által összeállított művészettörténeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

2. Művészettörténet szóbeli vizsga tartalma:

– művészettörténeti alapfogalmak,
– a művészettörténet helye és szerepe a tudományok között,
– a képző– és iparművészet ágai, műfajai,
– a képzőművészeti ágak és műfajok kapcsolata, kölcsönhatása,
– a művészet kezdetei, az őskori művészet,
– az ókori Egyiptom, Mezopotámia művészete,
– Kína, Japán, India, Afrika művészete,
– a prekolumbiánus művészet,
– Kréta, Mükéné művészete, a görög művészet szellemisége,
– etruszk és római művészet, Bizánc művészete,
– a népvándorlás korának művészete,
– a román és a gótikus kor művészete,
– a reneszánsz művészete,
– a barokk és rokokó művészete,
– a klasszicizmus, romantika és realizmus művészete,
– az impresszionizmus és posztimpresszionizmus művészete,
– a századforduló építészete és képzőművészete,
– a 20. század első felének művészete,
– a két világháború közötti és az 1945 utáni művészet.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:
– ismeri az egyes művészettörténeti korok, korstílusok kifejezési szándékát és módját,
– tud eligazodni a tárgy– és környezetkultúra világában,
– tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit, – ismeri fel a művészettörténeti ágak kapcsolatát, – képes a műalkotások önálló értelmezésére, elemzésére.

A vizsga témakör kérdései

1. **Hozzon példát a festészetből az impresszionizmus jellemzőire!**
2. **Jellemezze az ipari forradalom építészetét, igények - anyagok – és építészeti megoldások összefüggésében!**
3. **Hozzon példát az épületeken megjelenő szecessziós motívumaira!**
4. **Hasonlítsa össze a kubista és a organikus építészetet!**

5. **Jellemezze a futurizmus társadalmi hátterét, és ennek megnyilvánulásait a képzőművészetben!**
6. **Hozzon példát a absztrakt művészet kötetlen, nem figurális mégis kifejező ábrázolás módjára!**
7. **Elemezzen egy szürreális képet, ahol konkrét formák utalnak a felfokozott, misztikus, álomszerű tartalmakra!**
8. **Jellemezze a Bauhaus újonnan megjelenő építészeti stílusjegyeit!**
9. **9.Hogyan alakította az 1945 –től zajlódó történelmi időszak Magyarország művészetét az építészet és szobrászat tekintetében?**
10. **Jellemezze az o-part letisztult dinamikáját a képzőművészetben és a szobrászatban?**

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése
– befogadó, megfigyelő, értelmező, eligazodó készség,
– analizáló és szintetizáló készség, – összehasonlító készség,
– tervező, feladatmegoldó készség,
– műelemző készség,
– műfaj– és stílusismeret,
– műtárgyismeret, – fogalomismeret.

A szóbeli vizsga értékelése

– a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
– a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
– kifejező és érvelési képesség

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A már megismert művészettörténeti korok új összefüggésbe helyezése, formanyelvüknek és stílusjegyeiknek vizsgálatával összehasonlító elemzések végzése.
– A művészeti ágak kapcsolatának bemutatása, a műfajhatárok elmosódásának és a műfajok közötti közlekedés lehetőségeinek érzékeltetése.

– Jelentős műemlékek, múzeumok, gyűjtemények felkeresésével, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti elkötelezettség kialakítása.

Tananyag

Primitív művészet egykor és ma

– Afrika, Ausztrália, Óceánia, Amazónia törzsi művészete
– Észak–, Közép– és Dél–Amerika indián kultúrái
– Hitvilág, stílusok, szertartások, testfestés, tetoválás

A primitív művészet hatása a magas művészetre

– A XX. századi izmusok és az ősművészet, illetve primitív művészet
– A primitív kultúrák és napjaink művészete

Népművészet

– A népművészet fogalma, megközelítése
– Hagyomány, életmód, szokások, zene, tánc, viselet, tárgyak
– A népművészet tárgyi emlékei Magyarországon
– Életmódváltás és népművészet
– A népművészet napjainkban
– Népművészet és üzlet
– Népművészet és turizmus
– Népművészet és politika

A városi folklór

– Az ipari forradalom és a fogyasztói társadalom hatása a klasszikus népművészetre
– Új életforma, új anyagok, új műfajok a városi folklórban
– Grafittik, tetoválás
– A szubkultúrák művészete

A naiv művészet

– A magas művészet és a naiv művészet viszonya
– Utak a népművészetből a naiv művészet felé
– A világháborúk művészete: életmód, emlékek, tárgyak

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a teljes művészettörténet főbb korszakait, stílusait, stílusjegyeit,
– a prehisztorikus és a nem európai kultúrák művészetének lényeges sajátosságait,
– a különböző művészeti jelenségek mögött húzódó világnézeti, társadalmi hátteret, – a tárgy– és környezetkultúra alkotásait a különböző kultúrákban, illetve különböző társadalmi rétegekben.

Legyen képes:

– tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban,
– összefüggéseket találni a különböző korszakok és kultúrák jelenségei között,
– összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában, – elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével, – értelmezni a kortárs művészet hagyományokhoz való viszonyát.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A már megismert művészettörténeti jelenségek új összefüggésbe helyezése, azok formanyelvének és stílusjegyeinek, vizsgálatával összehasonlító elemzések végzése. – A klasszikus kultúra lényegi vonásainak megvilágítása, irodalmi, mitológiai és történeti forrásainak megismertetése, a nyugati civilizációra gyakorolt hatásainak érzékeltetése. – A művészeti ágak kapcsolatának bemutatása, a műfajhatárok elmosódásának és a műfajok közötti közlekedés lehetőségeinek érzékeltetése.

– Jelentős műemlékek, múzeumok, gyűjtemények felkeresésével, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti elkötelezettség kialakítása.

Tananyag

A görög művészet gyökerei

– Előzmények – a minószi kultúra
– Hatások – a hellén kultúra kialakulásának körülményei, okai

Az archaikus, a klasszikus és a hellenisztikus művészet

– Hasonlóságok, különbözőségek

– Kölcsönhatások, egymásra épülés
– A hellén kultúra hatásai Itáliától az Indusig
– Helyi sajátosságok, új kulturális áramlatok

Etruszk művészet
– Híd a görög és a római művészet között
– Görög hatások és hagyományok
– A római kultúra kezdetei

Római művészet
– Görög, etruszk hatások
– Görög emlékek, görög mesterek Itáliában
– Másolatok, műgyűjtés
– A provinciák művészete
– A klasszikus római művészet hatása a barbár kultúrákra
– Róma hatása a bizánci művészetre
– Róma hatása a korai keresztény művészetre

A reneszánsz, mint az antikvitás újjászületése
– Ásatások, tárgyi emlékek
– Antik eszmények, formák és kánonok
– Az antik filozófia újjászületése
– Művészet és humanizmus

A klasszicizmus
– Utazások, rajzok, metszetek
– Itáliai, görögországi és kis–ázsiai ásatások – Gyűjtemények, múzeumok
– Az antikvitás, mint a klasszicizmus alapja
Az antikvitás a magas művészetben és a hétköznapokban (ruházat, bútorok)

Az antik hagyományok hatása a XX. századi művészetre
– A klasszicizmus és a szocialista realista építészet és művészet
– Az antik kultúra és a klasszicizmus hatása a Harmadik Birodalom művészetére

– Az antik kultúra hatása napjainkban

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a klasszikus antik művészettörténeti korok és az európai művészeti korszakok lényeges sajátosságait,
– a művészettörténeti korok (korszakok) legfontosabb alkotóit és legjellemzőbb alkotásait, – az antik mitológia, irodalom és történelem legfontosabb epizódjait, szereplőit, – a nyugati kultúra egyes korszakainak viszonyulási módját az antik örökséghez.

Legyen képes:
– tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban,
– összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában,
– összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével, – jellemző ikonográfiai témák felismerésére, elemzésére, változatainak értelmezésére.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– A már megismert művészettörténeti jelenségek új összefüggésbe helyezése, azok formanyelvének és stílusjegyeinek vizsgálatával összehasonlító elemzések végzése. – A különböző vallási jelenségek és a képzőművészet kapcsolatának elemzése, az általános törvényszerűségek és sajátosságok felismertetése.
– Az ideológia alapvetően meghatározó szerepének érzékeltetése minden művészeti jelenségben.

Tananyag

Egyiptom hiedelemvilága, életmódja, kultúrája és művészete
– Sokistenhit
– Az élet folytatása a túlvilágon
– Az Amarna–kor (Ehnaton birodalma) és hatásai

Mezopotámia művészete
– Sumer és akkád művészet és hitvilág
– Babiloni és asszír művészet és hitvilág

– Az ókori Irán művészete és hitvilága

A Közép–Kelet művészete
Párthusok és Szasszanidák, valamint az Ahura–Mazda–kultusz

Az iszlám művészete
– Az iszlám vallás, világmagyarázat és életszemlélet, valamint a művészet
– Az iszlám gondolatvilág – a távol–keleti bölcselet és a nyugati eszmerendszerek összehasonlítása

Az ókori és a klasszikus India kultúrája és művészete
– A buddhizmus és a művészet
– A dzsainizmus, a hinduizmus és a művészet

Délkelet–Ázsia művészete
– India és a buddhizmus hatása a helyi kultúrákra

Kína művészete
– A buddhizmus, taoizmus és konfucianizmus hatása a művészetre
– Tibet és Kína hiedelemvilága, kultúrája és művészete

Japán művészete
– A sintoizmus és a művészet
– A zen–buddhizmus hatása a művészetre

Zsidó művészet
– A zsidó hiedelemvilág, életmód, kultúra és művészet
– A zsidó világszemlélet, a hellén filozófiák és a keresztény gondolatvilág összehasonlítása

A keresztény művészet
– A kereszténység kialakulása, elterjedése és eszmerendszere
– A korai kereszténység és a művészet
– A késő római és a bizánci művészet

A kereszténység és az állam
– A kelta kereszténység Írországban és Észak–Angliában –
Kultúra, vallás és képzőművészet a Karoling Birodalomban

A keresztény Európa a román kor idején –
A kereszténység és a hatalom
– Hódítások és keresztes hadjáratok

A keresztény Európa a gótika idején
– Fellendülés, pénz és hatalom a városokban
– A gótika virágzása és az egyház

Pogány motívumok a keresztény világban
– A szakrális művészet és a reneszánsz
– A pápai udvar hatása a művészetekre

A reformáció hatása a művészetre
Az új eszmék hatása az életmódra, kultúrára
Új megrendelői réteg, új igények, új műfajok

A katolikus egyház diadala
– A barokk művészet gyökerei
– Az ellenreformáció hatása a művészetre
– Új optimizmus, pompa, fényűzés

Keresztény szellemiségű művészet a barokktól napjainkig
– Hittérítés és művészet
– A gyarmatok művészete
– Keresztény eszmeiség és helyi hiedelemvilág keveredése
– Kortárs keresztény művészet

A felvilágosodás művészete
– Ráció és művészet
– Ateista művészet

Művészet az ideológiák szolgálatában
– A szocialista realizmus művészete
– A Harmadik Birodalom művészete

Ideológiák napjaink művészetében
– Szubkultúrák, csoport ideológiák
– Kvázi kultuszok, rítusok
– Magánmitológiák

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a művészettörténeti korokat és irányzatokat, azok főbb stílusjegyeit,
– a főbb vallásokat, azok mitológiáit, rítusait, teológiáját, legfontosabb szent szövegeit,
– a kereszténység tanítását, történetét, egyházi művészetét,
– a kereszténység helyét, szerepét az európai kultúra egyes korszakaiban.

Legyen képes:
– tájékozódni a vallástörténet és a művészettörténet nagy korszakaiban,
– összefüggések megértésére a kor, a világnézet és a műalkotások kapcsolatában,
– önálló, alkotószellemű elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével, – felismerni és elemezni az egyes műalkotások vallási funkcióját, világnézeti mondanivalóját és közösségi szerepét.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A 19–20. századi művészetről tanultak új megvilágításba helyezése, elsősorban a művészet társadalmi funkciója, illetve a társadalmi konvencióval való konfliktusa szempontjából.

A művészeti törekvések és folyamatok létrejöttének és társadalmi fogadtatásának megértetése.

– A művészet és a művész definiálásának, lehetséges szempontjainak és problematikájának felvetése.

Tananyag

Realizmustól az impresszionizmusig
– Az uralkodó ízlés "klasszikus felfogása" és a pillanatnyi benyomásokat rögzítő új valóságfelfogás ellentéte

Az impresszionizmustól a fauvizmusig
– A művészet és a nyilvánosság újfajta kapcsolata
– Tudományos megalapozottság – rendszerezésre való törekvés
– Egyéni stílus, expresszív motívumhasználat

Az építészet és az ipari forradalom
– A hagyományos neo irányzatok és az új építészeti mozgalmak
– Az új építészeti feladatok kihívásai és a rájuk adott válaszok

A szecesszió
– Nyílt szembenállás, szakítás az akadémizmus felfogásával
– A szecesszió és az alkalmazott művészetek

Az avantgarde irányzatai és a hivatalos művészet
– A hagyománytisztelő és az úttörő művészet viszonya

Úttörők és epigonok
– Magányos alkotók és iskolák
– Az avantgarde művészet utóélete

Művészet és társadalom
– Művészet és politika
– Direkt módon politizáló agitatív művészet
– Tiltott, tűrt, támogatott művészet
– Művészet a rendszerváltás után

Művészet és kommunikáció
– Művészet és manipuláció
– Művészet és üzlet
– A magas művészet és a közönség
– A giccs fogalma

Kortárs művészet
– Klasszikus hagyományok és azok tagadása
– Az akadémikus iskolázottság és az autodidakta művész
– Mesterségbeli tudás és eszköztelen művészet
"Profi" és "amatőr" művészet
Művészet és közönség, művészet és a közönség hiánya
Totális művészet, "mindenki művész"
– Művészet és élet

Vizsgamunka készítése
– Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a művészettörténeti korok lényeges sajátosságait a legfontosabb alkotók és legjellemzőbb alkotások tükrében,
– a művészet fogalmának „kitágulását" a 19–20. században,
– a művészet társadalmi, ideológiai meghatározottságát, művészet és társadalom konfliktusainak különböző példáit,
– a művész szerepének, feladatának, magatartásformáinak okait és következményeit a különböző korokban.
Legyen képes:
– összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével,
– ismertetni konkrét példákon keresztül a művészet társadalmi funkcióinak pozitív és negatív vonatkozásait, művészet és társadalom konfliktusainak lehetőségét,

– önálló, alkotószellemű műelemzésre, vélemények ütköztetésére, vitakészsége fejlesztésével; más nézetek, vélemények megértésére, elfogadására.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után
A tanuló ismerje:
– a művészettörténeti korok lényeges sajátosságait a legfontosabb alkotók és legjellemzőbb alkotások tükrében,
– tudja olvasni, elemezni a tanult műalkotásokat.

A tanuló legyen képes:
– összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével,
– reálisan értékelni önmaga és mások munkáját, eredményeit és a sokszínűséget,
– összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában,
– tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban,
– ismertetni az adott kor kiemelkedő alkotóinak munkásságát és elemezni alkotásaikat,
– felismerni koronként jellemző alkotásokat a tárgy– és környezetkultúra világából,
– önálló, alkotószellemű műelemzésre, vélemények ütköztetésére, vitakészsége fejlesztésével más nézetek, vélemények megértésére, elfogadására.

A művészettörténeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama
Művészettörténet max. 60 perc
A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama
Művészettörténet max. 15 perc

A vizsga tartalma
Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma
Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a – tanuló művészettörténeti ismerete, műelemzési jártassága, elemző, összehasonlító képessége, az építészetről, grafikáról, festészetről, szobrászatról, azok

műfajairól, alkotóiról, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása, ismeretszerző igénye, egyéni kutatómunkája.

1. A művészettörténeti írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:
A) Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás.
A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex műelemző, műleíró feladat megoldásának fázisait, a feladatra adott egyéni választ, válaszokat. A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az intézmény által összeállított művészettörténeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

2. Művészettörténet szóbeli vizsga tartalma:
– primitív művészet egykor és ma,
– városi folklór,
– naiv művészet,
– az antikvitás és hatásai a művészettörténetben,
– hiedelemvilág és művészet,
– vallás és művészet,
– ideológiák és művészet,
– hivatalos művészet és az avantgarde, – művészet és kommunikáció,
– kortárs művészet.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:
– ismeri művészettörténeti korok lényeges alkotóit és alkotásait,
– ismeri a művészettörténeti korok sajátosságait,
– tudja elemezni a megismert műalkotásokat,
– tud összehasonlító elemzéseket végezni,
– tud eligazodni a tárgy– és környezetkultúra világában,
– tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit,

– képes a pontos önértékelésre

A vizsga értékelése
Az írásbeli vizsga értékelése
– befogadó, megfigyelő, értelmező, eligazodó készség, összehasonlító
  készség,
  Tervező, gyakorlatias feladatmegoldó készség,
– műelemző készség,
– műfaj– és stílusismeret,
– műtárgyismeret, – fogalomismeret.

A szóbeli vizsga értékelése
– a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
– a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
– kommunikációs készség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök (projektor)
Szemléltető anyagok (képek, szakkönyvek, folyóiratok, CD, DVD–k)

Főtárgyak a 4. alapfokú évfolyamtól a továbbképző 10. évfolyamáig
FOTÓ ÉS FILM MŰHELYGYAKORLAT

A fotó és film műhelygyakorlat célja a fényképezés és a mozgófilm–készítés történetének, műfajának megismertetése, az alkotások történelmi, társadalmi és kulturális összefüggéseinek megértetése.

Célja továbbá azoknak az elméleti és gyakorlati tudnivalóknak az elsajátíttatása, melyek birtokában a tanulók képessé válnak önálló alkotások létrehozása a fotós és a filmes nyelv sajátosságok, törvényszerűségek felhasználásával.

A műhelygyakorlat feladata a fényképezés és a filmkészítés anyagainak, eszközeinek és alkalmazási lehetőségeinek megismertetése és alkotó alkalmazása. A képrögzítés és szerkesztés eszközeinek gyakorlati felhasználása, az álló– és mozgókép létrehozásához szükséges optikai és világítástechnikai alapismeretek elsajátíttatása. A képalkotási lehetőségek megismertetése,

kipróbálása, alkalmazása, technikai kísérletek tervezése és kivitelezése, az utómunkálatok megvalósítása.

Alapfokú évfolyamok

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A fényképezés és a filmkészítés anyagainak, eszközeinek és egyszerűbb alkalmazási lehetőségeinek megismertetése néhány példa segítségével.
– A tanuló fantáziájának, kísérletező kedvének, nyitottságának fejlesztése.
– Az életkori sajátosságoknak megfelelő elemző, képalkotó képességek kibontakoztatása.
Az eszköz– és anyaghasználat terén élményszerű ismeret– és tapasztalatszerzés biztosítása.
A társakhoz való pozitív viszonyulás formálása, a segítőkészség alakítása.

A munkakörnyezet tisztántartására való igény kialakítása, a fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása.

Tananyag

Álló– és mozgóképi ismeretek

Ízelítő néhány hazai vagy külföldi alkotó munkájából

A fénnyel, a fényérzékeny anyaggal való kísérletezés

A fotogram, kemogram, frottázs alapjai

Képalkotás egyszerű digitális technikával (mobiltelefon, kompakt fényképezőgép) Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Camera obscura, lyukkamera

Camera obscura, lyukkamera készítése és használata

Ismerkedés a kinetoszkóppal – 12

képes fázisrajz–csík készítése

Fényképezőgép, kamera a gyakorlatban

– Önálló felvételek készítése egyszerű képrögzítő eszközökkel (mobiltelefon, digitális fényképezőgép)
– Az eszközök megóvása, szakszerű kezelése

Árnykép

– Rövid történetet, jelenetet feldolgozó árnyképsorozat készítése

Fotogramok

– A fény, a tér és az idő összefüggéseinek kutatása
– A fényérzékeny papír jellemzőinek, az előhívónak és rögzítőnek gyakorlati kipróbálása
– A fény útjába helyezett tárgy megvilágításának lehetőségei
– Fotogramok, kemogramok, frottázsok létrehozása
– Lapozható, sodorható képsorok készítése
– Képregény–vázlatok elkészítése
– Szendvicsdia komponálása, képi megjelenítése
– Egyéni próbálkozások, újszerű hatások létrehozása

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a fotóművészet néhány jelentős alkotóját műveiken keresztül,
– az álló– és mozgókép közti alapvető különbségeket,
– a rendelkezésére álló képrögzítő eszközöket,
– a laboreszközöket,
– a nézőpont, kompozíció fogalmait.

Legyen képes:

– megfigyelni az alapvető fény–árnyék jelenségeket, és tapasztalatait a képi kifejezésben alkalmazni,
fotó– és filmalkotásokat tanári segítséggel elemezni.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A fényképezés és a mozgófilm–készítés történetének bemutatása.
– A fotós és a filmes nyelv sajátosságainak, törvényszerűségeinek tanulmányoztatása. – A fényképezés és a filmkészítés anyagainak, eszközeinek és alkalmazási lehetőségeinek megismertetése.

– A nézőpont, a képkivágás megválasztási szabályainak, képi következményeinek, valamint az egyszerű képregény–vázlat elkészítésének megismertetése, mozgó, mozgatható képek, képsorozatok előállításának gyakoroltatása.
– Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség fejlesztése.
– Nyitottságra, problémaérzékenységre való felkészítés kisebb feladatok önálló megoldása által.
– A módszeres munkavégzés gyakoroltatása.
– Saját munkák elemző értékelésének, rendezésének, rendszerezésének, dokumentálásának alkalmaztatása.

Tananyag

Álló– és mozgóképi ismeretek
Szemelvények a fotográfia és a filmművészet technikatörténetéből
A fotó– és filmművészet néhány emblematikus alkotásának megismerése
Kameramozgások
Álló és mozgó tárgy, személy követése statikus és mozgó kameraállásból
Különböző képkivágások (plánok)
Egy kitalált vagy felépített jelenet plánokra bontása (premier plán, kistotál, nagytotál)
Rövidfilmes kísérletek a tapasztalatok alapján
A mozgókép készítés néhány szabálya
A fénnyel, a fényérzékeny anyaggal való kísérletezés
Fotogram, kemogram, frottázs létrehozása
analóg vagy digitális fényképezőgéppel, mobiltelefonnal felvételek létrehozása
Képpár, képsor, képsorozat fogalma, dramaturgiai lehetőségei
Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A fényképezőgép és a kamera
– A nézőpont megválasztásának képi hatása
– A fénymérés alapjai, a záridő, fényrekesz (blende) összefüggéseinek és jelentőségének gyakorlati megismerése
– A kameramozgások fajtái és ezek variációi (svenkelés, emelés, süllyesztés, kocsizás)

A plánok kapcsolata
– A képkivágások (plánok) rendje (premier–, szekond–, bőszekond–, amerikai–, kistotál–, nagytotál plán)
– A jelenetek hosszának változatos alkalmazása
– Rövidfilmes kísérletek és tapasztalatok

Fotogramok, camera obscura felvételek
– A fény, a tér és az idő összefüggéseinek kutatása
A fényérzékeny papír jellemzői, az előhívók és rögzítők működése
Átlátszó, félig átlátszó, átlátszatlan tárgyak megvilágításának lehetőségei Transzparencia, reflexió
– Fotogramok, kemogramok, frottázsok létrehozása
– Tónusátmenetek kipróbálása
– Nyomhagyás különféle eszközökkel és anyagokkal a fényérzékeny papíron
– A fotogramok képsorokba, sorozatokba rendezése
– A mozgás érzetének visszaadása képi eszközökkel – Egyszerű szituáció ábrázolása képsorokban
– Egyéni próbálkozások, újszerű hatások létrehozása
Értékelés és kiállítás–rendezés

Képalkotás egyszerű digitális technikával (mobiltelefon, kompakt fényképezőgép) –
Képpárok, képsorozatok létrehozása
– A kiválasztott fotók szerkesztése számítógépben
– A képek nyomtatása, párokba, sorozatokba rendezése

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a fotó–és filmművészet néhány jelentős alkotóját műveiken keresztül,
– a természetes és mesterséges fényforrásokat, tudjon különbséget tenni hatásmechanizmusuk között,
– a képkivágások (plánok) képalakító hatását,
– az optikai képalkotás fogásait, fogalmait, lehetőségeit,
– a mozgóképkészítés alapvető szabályait,

– a nézőpont, kompozíció, ritmus, ismétlés, szimmetria fogalmát. Legyen képes:
– a tanult képzőművészeti technikákat, módszereket saját munkáiban alkalmazni,
– egyszerű képregény–vázlatot elkészíteni, mozgó, mozgatható képeket, képsorozatokat előállítani,
– saját munkáit elemzően értékelni, rendezni, rendszerezni, dokumentálni.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A fényképezés és a mozgófilm–készítés történetének, műfajának megismertetése.
– A képelemzések során az alkotások történelmi, társadalmi és kulturális hátterének felismertetése az összefüggések alapján.
– A fényképezés és a filmkészítés anyagainak, eszközeinek és alkalmazási lehetőségeinek további megismertetése.
– A képalkotási lehetőségek mélyítése, a tanultak kipróbáltatása és alkalmaztatása.
– Az idő–, és térbeli változás, mozgás, fejlődés, haladás képi kifejezésének megismertetése.
– A storyboard készítésének elsajátíttatása.
– A képrögzítő és szerkesztő eszközök gyakorlati felhasználásának bemutatása.
– Azoknak az elméleti és gyakorlati tudnivalóknak az elsajátíttatása, melyek birtokában a tanulók képessé válnak önálló alkotások létrehozása a fotós és a filmes nyelv sajátosságok, törvényszerűségek felhasználásával.
– Az értékes munkák kiválogatásának, a rendszerezésének és kiállítási módjainak elsajátíttatása.
– Tanári vezetéssel, bonyolultabb feladatok elvégzésére történő felkészítés.
– Az interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció) elmélyítése.

Tananyag

Álló– és mozgóképi ismeretek
A fotográfia és a filmművészet rövid technikatörténete
Néhány jelentős alkotóművész ismerete műveiken keresztül
A fotó– és filmművészet jelentős magyar alkotói
A helyes expozíció fogalma, szerepe, jelentősége
A fénymérés
Digitális technikai alapismeretek

Ritmus, ismétlés, kiemelés, elhagyás, szimmetria fogalma
A képkivágások (plánok), a helyes nézőpont
A kollázs, montázs mint formanyelv
Közelítés és nyitás zoom–objektívvel
Közelítő és nyitó felvételek, kameramozgások vágási lehetőségei
A mozgóképkészítés szabályai
Digitális vágóprogram megismerése
Folyamat– és mozgásábrázolás a művészetben A felvételek technikai, tartalmi és esztétikai minősége
Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Fotogramok
– A fény, a tér és az idő összefüggéseinek kutatása
– A fényérzékeny papír jellemzőinek, az előhívónak és rögzítőnek gyakorlati kipróbálása
– Térbeli manipuláció a fotópapírral (hajtogatás, vágás), megvilágítás, előhívás
– Irányított roncsolás (tépés, égetés), megvilágítás, előhívás
– A mozgás illúziója
– Szendvicsnegatív készítése
– Egyéni próbálkozások, újszerű hatások létrehozása

Fotóséta a város, település előre meghatározott helyszínein
– Szituációs gyakorlatok
– Az adott urbánus tér atmoszférájának bemutatása
– Kreatív, egyedi témakeresés a helyszín adottságaihoz igazodva
– Az elkészült fotók szelektálása, majd szerkesztése számítógépen
– A kiválasztott képek nyomtatás
– 5–10 képből álló fotósorozatok, valamint képpárok létrehozása

Kreatív feladatok
– Egyéni nézőpont és kompozíciós rend megválasztása
– Ritmus, ismétlés, kiemelés, elhagyás, szimmetria megjelenítése az alkotásokban
– Spontán és rendezett fotók készítése

– Az idő–, és térbeli változás, mozgás, képi kifejezése a fotó és a film formanyelvén keresztül
– Képsorozatok készítése digitális fényképezőgéppel
– Storyboard létrehozása rajzolással, kollázs technikával – Forgatási terv elkészítése, filmetűd forgatása stábmunkában

Utómunkálatok

Analóg, fekete–fehér felvételek készítése, filmhívás

Digitális fotók szerkesztése számítógépben

A fotók nyomtatása

– A leforgatott nyersanyag digitalizálása
– A vágóprogram alkalmazása
– A felvételek igényes megjelenítése webes felületeken

Vizsgamunka készítése

– A tanult technikai ismeretek segítségével megvalósított fotó vagy filmalkotás, dokumentálás Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a fotó–és filmművészet néhány jelentős alkotóját műveiken keresztül,
– a nézőpont, kompozíció, ritmus, ismétlés, szimmetria, kiemelés, elhagyás fogalmait, – a kameramozgások, a jelenetek képsorokra bontását, a képsorok megszerkesztésének elveit, módszereit,
– azokat a kreatív technikákat, amelyeket felhasználhat mondanivalója képi kifejezéséhez, – digitális fotótechnika alapjait,
– folyamat– és mozgásábrázolás jellegzetességeit a művészetben,
– a fotózással és a filmezéssel kapcsolatos személyiségjogokat, etikai szabályokat. Legyen képes:
– fotogramok, valamint különböző fotók felhasználásával montázsokat létrehozni,
– a számítógépes képszerkesztő programok alapvető lehetőségeit,
– az idő–, és térbeli változást, mozgást, fejlődést, haladást képileg kifejezni,
– storyboard–ot készíteni,

– önálló nézőpontot kiválasztani, egyszerűbb forgatási tervet készíteni, és annak alapján megfelelő segítséggel filmet forgatni,
– saját munkáit elemzően értékelni, rendezni, rendszerezni, dokumentálni, – a baleset–, munka–, és környezetvédelmi szabályokat betartani.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

– a fotó és filmtörténet néhány jellemző alkotását,
– a fotó– és filmművészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét,
– az álló– és mozgókép közti lényeges különbségeket,
– a rendelkezésére álló képrögzítő eszközöket,
– azokat a kreatív technikákat, amelyeket felhasználhat mondanivalója képi kifejezéséhez,
– a folyamat– és mozgásábrázolás jellegzetességeit a művészetben,
– a nézőpont, kompozíció, ritmus, ismétlés, szimmetria, kiemelés, elhagyás fogalmait,
– a rajz–és animációs filmek készítésének elveit (lapozható, sodorható képsorok),
– a laboreszközöket,
– a képkivágások (plánok) képalakító hatását,
– a mozgóképkészítés alapvető szabályait,
– a kameramozgásokat, a jelenetek képsorokra bontását,
– a fotózással és a filmezéssel kapcsolatos személyiségjogokat, etikai szabályokat,
– a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

– megfigyelni az alapvető fény–árnyék jelenségeket, és tapasztalatait a képi kifejezésben alkalmazni,
– képi gesztusokat, ábrákat, fotó– és filmalkotásokat tanári segítséggel elemezni,
– az idő– és térbeli változást, mozgást, fejlődést, haladást képileg kifejezni,
– egyszerű képregény–vázlatot elkészíteni, mozgó, mozgatható képeket, képsorozatokat előállítani,
– fotogramok, valamint különböző fotók felhasználásával montázsokat létrehozni, – storyboard–ot készíteni,
– csendéletet, csoportképet, tájképet, városképet, életképet fotózni,
– saját munkáit elemzően értékelni, rendezni,

– önálló nézőpontot kiválasztani, egyszerűbb forgatási tervet készíteni, és annak alapján megfelelő segítséggel filmet forgatni,
– a tanult képzőművészeti technikákat, módszereket saját munkáiban is alkalmazni,
– a baleset–, munka– és környezetvédelmi szabályokat betartani.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Fotó és film műhelygyakorlat

– tervezés 40 perc
– fotó és film készítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A koncepció tükrözze a tanuló a fotó– és filmművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. Az elkészített mű mutassa be a tanuló fotó– és filmtechnikai jártasságát, tudását.

A fotó és film műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész fotósorozat vagy filmalkotás.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással – a koncepció alapján, a tanult technikai ismeretek segítségével megvalósított fotó vagy filmalkotás, amely lehet: – fotó – camera obscura –fotogram sorozat,

– mozgás érzetének visszaadása képi eszközökkel,
– egyszerű szituáció ábrázolása képsorokban,
– képsorozat készítése azonos kompozíciós elv alapján, – storyboard és film, filmrészlet készítése.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített fotósorozat vagy filmalkotás. Az intézmény által meghatározott vizsgamunka tervek vagy képes forgatókönyv alapján elkészített alkotás, amely lehet:

– tárgyfotó sorozat,
  környezetfotó sorozat, rövid tárgy–animáció,
  ritmusgyakorlat készítése mozgóképi
  eszközökkel.

A vizsga értékelése

– a fényképezés és filmezés eszközeinek és anyagainak ismerete, tudatos használata,
– a kompozíció alapelemeinek ismerete, alkalmazása, – a képkivágások, képalakító eljárások ismerete,
– önállóság, eredeti látásmód.

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A fényképezés és a mozgófilm–készítés történetének, műfajának, technikatörténetének megismertetése.
– Az alkotások történelmi, társadalmi és kulturális összefüggéseinek megértetése.
– Az álló– és mozgókép létrehozásához szükséges optikai és világítástechnikai ismeretek elsajátíttatása.
– Újabb technikai kísérletek megtervezésének és kivitelezésének megismertetése.
– Szinopszis írásának, a forgatókönyv felépítésének, szerkezetének, használatának megismertetése.
– A tartalom és a művészi kifejezés összefüggéseinek megértetése.
– A fotó–, és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat alkalmazási lehetőségének elsajátíttatása.
– A megtanult képzőművészeti technikák és kreatív módszerek egyre önállóbb beépítése az alkotó munkába.
– Az utómunkálatok szakszerű megvalósítása.
– A kész munkák webes megjelenítésének lehetőségei, szabályai.

– A munkafolyamat résztvevőivel való együttműködés fontosságának tudatosítása. – A munka–, tűz és balesetvédelmi szabályok betartása.

Tananyag

Álló– és mozgóképi ismeretek

A fotográfia és a filmművészet rövid technikatörténete

Néhány jelentős alkotóművész ismerete műveiken keresztül

Magyar alkotók a fotó– és filmművészetben

Expozíciós alapfogalmak (zársebesség, blende, érzékenység)

A fénymérés

Különböző fényviszonyok, megvilágítások fajtái

Szinopszis írása, a forgatókönyv felépítése, szerkezete, használata

Snittek ritmusa

A jelenetek felépítésének rendje, variációs lehetőségek

A tartalom és a művészi kifejezés összefüggései

Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Portréfényképezés A portréfotózás gyakorlata különböző gyújtótávolságú objektív használatával

– A portré megvilágításának változatai (egylámpás, kétlámpás és háromlámpás megoldások)

– Az elkészült fotókból sorozatok összeállítása számítógép segítségével

Montázsgyakorlatok

– A jelenetek (snittek) jellegének és hosszának megválasztása

– Plán kapcsolások

– Számítógépes vágóprogramok gyakorlati alkalmazása

Rövidfilmkészítés

– Szinopszis elkészítése

– Forgatókönyv írása a szinopszis alapján

– Rövidfilm forgatása stábmunkában

Utómunkálatok

– A negatív, pozitív eljárásmódok, filmhívás, nagyítás

– Digitális utómunka

– A leforgatott nyersanyag digitalizálása

– A vágóprogram alkalmazása

– Zenei részletek, hangeffektek alkalmazása

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a fotózás és filmezés történetét, technikatörténetét,

– a fotótörténet legnagyobb korszakait,

– a legújabb hazai és nemzetközi fotó– és filmművészeti törekvéseket és azok képviselőit, – a kamera működését,

– a fotózás és filmezés technikai és alkotói folyamatát,

– a plánok összekapcsolásának szabályait,

– a különböző kompozíciós rendszereket, a lényegkiemelés eszközeit,

– a fotó– és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat,

– a filmkészítés elő– és utómunkálatait,

– a fotó– és filmkészítés etikai és jogi szabályait, – a munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

– saját maga és mások által készített fotókat, filmeket értelmezni és elemezni,

– spontán helyzeteket kreatív módon megörökíteni,

– helyesen exponálni,

– a különböző hosszúságú jelenetek (snittek) ritmusképző tulajdonságát tudatosan alkalmazni,

– a megtanult képzőművészeti technikákat és kreatív módszereket munkáiba beépíteni,

– a fotó– és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat alkalmazni,

– együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel,

– az elkészült alkotásait esztétikus formában dokumentálni és bemutatni (kiállítás, honlap), – a baleset–, munka– és környezetvédelmi szabályokat betartani.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A fényképezés és a mozgófilm–készítés történetének, műfajának, technikatörténetének megismertetése.
– Az alkotások történelmi, társadalmi és kulturális összefüggéseinek megértetése.
– A fotó– és filmkészítés etikai és jogi szabályainak megismertetése.
– Az álló– és mozgókép létrehozásához szükséges optikai és világítástechnikai ismeretek elmélyítése.
– A mozgóképi formanyelv tudatos alkalmaztatása.
– A fotográfiák módosítási lehetőségeinek, a műtermi felvételek és videóklip készítésének, az utómunkálatok módszereinek elsajátíttatása.
– Az álló– és mozgóképi eszközök fejlesztési irányainak követése.
– Az elkészült alkotások esztétikus formában történő dokumentálása és bemutatása (kiállítás, honlap).
– A munka–, tűz és balesetvédelmi szabályok betartatása.
– A stáb munkájában való aktív, kreatív részvétel fejlesztése.

Tananyag

Álló– és mozgóképi ismeretek
A fotográfia és a filmművészet rövid technikatörténete
Néhány jelentős alkotóművész ismerete műveiken keresztül
Magyar alkotók a fotó– és filmművészetben
Egész– és félalakos felvételek szabályai, lehetőségei
Az aranymetszés fogalma, jelentősége a képszerkesztésben
Munka–, tűz és balesetvédelmi szabályok

Feladatcsoportok Fotográfiák módosítása
– Képsorok, képsorozatok készítése a tanult technikai lehetőségek felhasználásával
– A munkák átkomponálása, módosítása képszerkesztő program segítségével

Műtermi felvételek
– Álló– és mozgófigurák megvilágítási módjai (főfény, derítőfények)
– Eltérő hátterek alkalmazása – Kísérletek a blue–box technikával

Videóklip készítése

– A zenei anyag kiválasztása
– A zenei hangulatot kifejező tudatos és rögtönzött felvételek készítése
– Szokatlan nézőpontok és kameraállások használata
– A jelenetek sorrendjének variációs lehetőségei
– A leforgatott anyag utómunkálatai számítógépes programok segítségével

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a fotózás és filmezés történetét, technikatörténetét,
– a legújabb hazai és nemzetközi fotó– és filmművészeti törekvéseket és azok képviselőit,
– a fotózás és filmezés technikai és alkotó folyamatát,
– a plánok összekapcsolásának szabályait, a szubjektív kamerás felvételsorokat, a különböző kompozíciós rendszereket, a lényeg kiemelés eszközeit,
– a fotó– és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat,
– a filmkészítés elő– és utómunkálatait,
– a kész munkák webes megjelenítésének lehetőségeit, szabályait, – a fotó– és filmkészítés etikai és jogi szabályait, – a munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:
– saját maga és mások által készített fotókat, filmeket értelmezni és elemezni,
– spontán helyzeteket kreatív módon megörökíteni,
– a különböző hosszúságú jelenetek (snittek) ritmusképző tulajdonságait tudatosan alkalmazni,
– a megtanult képzőművészeti technikákat és kreatív módszereket munkáiba beépíteni,
– a fotó– és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat alkalmazni,
– együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel,
– az elkészült alkotásait esztétikus formában dokumentálni és bemutatni (kiállítás, honlap),
– a munka–, tűz és balesetvédelmi szabályokat betartani.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A fényképezés és a mozgófilm–készítés történetének, műfajának, technikatörténetének megismertetése.

– A fotó–, és filmalkotások történelmi, társadalmi és kulturális összefüggéseinek megértetése.
– A fotó– és filmkészítés etikai és jogi szabályainak, valamint a reklámetika megismertetése.
– Az álló– és mozgókép létrehozásához szükséges optikai és világítástechnikai ismeretek elmélyítése.
– A reklámfotó sajátosságainak megismertetése.
– Tárgy– és figura fotózási módszereinek elsajátíttatása műtermi és természetes körülmények között.
– Tervezett vagy aktuális eseményen keresztül a fotóriport–készítés lehetőségeinek bemutatása.
– Jelenetsorok rendezésének, montírozásának és utóhangosításának elsajátíttatása.
– Reklámfilm forgatásának gyakoroltatása stábmunkában.
– Tervezési készség, képesség továbbfejlesztése, új ötletek, megoldások kipróbáltatása és alkalmaztatása.
– Egyéb utómunkálatok szakszerű megvalósításának megismertetése.
– A munka–, tűz és balesetvédelmi szabályok betartatása.

Tananyag

Álló– és mozgóképi ismeretek
Adott témához kapcsolódó rövid technikatörténet
Adott témához kapcsolódó külföldi és hazai alkotók a kortárs fotó– és filmművészetben
A kompozíciós szerkesztési elvek az álló– és mozgóképben
Kompozíció sémák a képzőművészetben
A kép és a szöveg egymásra hatása
Műtermi fotográfia
Tipográfia
Reklámetika
Számítógépes szerkesztőeszközök ismerete
Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Reklámfotó
– Tárgy és figura fotózása műtermi és természetes körülmények között
– A képek feldolgozása számítógép segítségével
– Tipográfia gyakorlati alkalmazása

– A nyomtatás gyakorlati megvalósítása

Fotóriport
– Tervezett vagy aktuális esemény dokumentálása
– Az elkészült felvételek sorozatba rendezése

Reklámfilm
– Témaválasztás
– Reklámozandó tárgyhoz kreatív történet megírása
– Storyboard készítése
– A reklámfilm leforgatása stábmunkában
– Számítógépes utómunka (vágás, trükkök, zene)
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a fotózás és filmezés történetét, technikatörténetét,
– a legújabb hazai és nemzetközi fotó– és filmművészeti törekvéseket és azok képviselőit,
– a plánok összekapcsolásának szabályait, a szubjektív kamerás felvételsorokat,
– a különböző kompozíciós rendszereket, a lényeg kiemelés eszközeit,
– a fotó– és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat,
– a filmkészítés elő– és utómunkálatait,
– kész munkák webes megjelenítésének lehetőségeit, szabályait, – a fotó– és filmkészítés etikai és jogi szabályait, – a munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:
– megérteni a téma és tartalom, továbbá a társadalmi és a kulturális kapcsolatok összefüggéseit
– bonyolultabb folyamatot, jelenséget, szituációkat képsorokban, sorozatokban ábrázolni, – a különböző hosszúságú jelenetek (snittek) ritmusképző tulajdonságának tudatos alkalmazására, vágóképek kiválasztására,
– a fotózás során elsajátított képszerkesztési, képkivágási, nagyítási, és egyéb lehetőségeket alkalmazni,
– storyboard–ot, forgatási vázlatot készíteni, egyszerű forgatókönyvet írni, hanganyaggal ellátott filmet készíteni,

– a kameramozgásokat, képkivágásokat, trükköket, a mondanivalónak megfelelően alkalmazni,
– a fotó–és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat alkalmazni,
– együttműködni, a munkafolyamat résztvevőivel,
– az elkészült alkotásait esztétikus formában dokumentálni és bemutatni (kiállítás, honlap),
– a munka, tűz és balesetvédelmi szabályokat betartani.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A fényképezés és a mozgófilm–készítés történetének, műfajának, technikatörténetének megismertetése.
– A fotó–, és filmalkotások történelmi, társadalmi és kulturális összefüggéseinek megértetése.
– A fotó– és filmkészítés etikai és jogi szabályainak bemutatása.
– Különböző megvilágítási módszerek kombinációjának megismertetése.
– A fotózás során elsajátított képszerkesztési, képkivágási, nagyítási és egyéb lehetőségek tudatos felhasználtatása.
– A kameramozgások, képkivágások, trükkök alkalmazási lehetőségeinek elsajátíttatása a mondanivalónak megfelelően.
– A professzionális kamerák alapvető felhasználási lehetőségeinek megismertetése.
– Tervezési készség, képesség továbbfejlesztése, új ötletek, megoldások kipróbáltatása és alkalmaztatása.
– Egyéb utómunkálatok szakszerű megvalósítatása.
– A munka–, tűz és balesetvédelmi szabályok betartatása.
– Az egész éves tudatos tervezésben és a gyakorlati munkában való aktív részvétel igényének kialakítása.
– Felkészítés az elkészült alkotások kiállításra kész összeállítására és önálló bemutatására.

Tananyag

Álló– és mozgóképi ismeretek
Adott témához kapcsolódó rövid technikatörténet
Adott témához kapcsolódó külföldi és hazai alkotók a kortárs fotó–és filmművészetben
Különböző megvilágítási módszerek kombinációja
A fényérték fogalma
A mélységélesség fogalma

Baleset–, munka– és környezetvédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Fotótörténet (esszé) fényképezése
– Előzetes tervezés
– Megrendezett vagy spontán jelenetek fényképezése adott fénynél
– Felvételek készítése eltérő nézőpontokból, különböző látószögű objektívekkel
– Történet 5–6 jellegzetes képre való redukálása
– Összeállítás

Videóklip forgatása
– A zenei anyag kiválasztása
– Forgatási ötletek, gegek összegyűjtése
– A forgatókönyv elkészítése
– Felvételezés többszörös forgatással
– A klip végleges elkészítése vágással. A zenei ritmus előnyei
– Vizsgamunka készítése Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a fotózás és filmezés történetét, technikatörténetét,
– a legújabb hazai és nemzetközi fotó– és filmművészeti törekvéseket és azok képviselőit,
– a plánok összekapcsolásának szabályait, a szubjektív kamerás felvételsorokat,
– a különböző kompozíciós rendszereket, a lényeg kiemelés eszközeit,
– a professzionális kamerák alapvető felhasználási lehetőségeit,
– a fotó– és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat,
– a filmkészítés elő– és utómunkálatait,
– a fotó– és filmkészítés etikai és jogi szabályait, – a munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:
– megérteni a téma és tartalom, továbbá a társadalmi és a kulturális kapcsolatok összefüggéseit,
– bonyolultabb folyamatot, jelenséget, szituációkat képsorokban, sorozatokban ábrázolni, – a különböző hosszúságú jelenetek (snittek) ritmusképző tulajdonságának tudatos alkalmazására, vágóképek kiválasztására,

– a fotózás során elsajátított képszerkesztési, képkivágási, nagyítási, és egyéb lehetőségeket alkalmazni,
– storyboard–ot, forgatási vázlatot készíteni, egyszerű forgatókönyvet írni, hanganyaggal ellátott filmet készíteni,
– a kameramozgásokat, képkivágásokat, trükköket, a mondanivalónak megfelelően alkalmazni,
– a fotó–és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat alkalmazni,
– együttműködni, a munkafolyamat résztvevőivel,
– az elkészült alkotásait esztétikus formában dokumentálni és bemutatni (kiállítás, honlap),
– a munka, tűz és balesetvédelmi szabályokat betartani.

Követelmény a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:
– a fotózás és filmezés történetét, technikatörténetét,
– a legújabb hazai és nemzetközi fotó– és filmművészeti törekvéseket és azok képviselőit, – a kamera működését,
– a professzionális kamerák alapvető felhasználási lehetőségeit,
– a fotózás és filmezés technikai és alkotó folyamatát,
– a filmkészítés elő– és utómunkálatait,
– a plánok összekapcsolásának szabályait, a szubjektív kamerás felvételsorokat,
– a különböző kompozíciós rendszereket, a lényeg kiemelés eszközeit,
– a fotó– és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat, – a fotó– és filmkészítés etikai és jogi szabályait,
– a munkavédelmi tudnivalók.

A tanuló legyen képes:
– saját maga és mások által készített fotókat, filmeket értelmezni és elemezni,
– megérteni a téma és tartalom, továbbá a társadalmi és a kulturális kapcsolatok összefüggéseit,
– bonyolultabb folyamatot, jelenséget, szituációkat képsorokban, sorozatokban ábrázolni,
– spontán helyzeteket kreatív módon megörökíteni,
– konkrét eseményt előzetes szempontok alapján megörökíteni,
– a különböző hosszúságú jelenetek (snittek) ritmusképző tulajdonságának tudatos alkalmazására, vágóképek kiválasztására,
– a megtanult képzőművészeti technikákat és kreatív módszereket munkáiba beépíteni, – a fotózás során elsajátított képszerkesztési, képkivágási, nagyítási, és egyéb lehetőségeket alkalmazni,
– storyboard–ot, forgatási vázlatot készíteni, egyszerű forgatókönyvet írni, hanganyaggal ellátott filmet készíteni,
– a kameramozgásokat, képkivágásokat, trükköket, a mondanivalónak megfelelően alkalmazni,
– a fotó– és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat alkalmazni, igényes módon webes felületen bemutatkozni (honlap), – együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel,
– az elkészült alkotásait esztétikus formában dokumentálni és bemutatni (kiállítás, album),
– a munka–, tűz és balesetvédelmi szabályokat betartani.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Fotó és film műhelygyakorlat

A gyakorlati vizsga időtartama

– tervezés 50 perc

– fotó vagy film készítése 190 perc

A szóbeli vizsga időtartama: max. 10 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A koncepció tükrözze a tanuló fotó és filmművészeti ismereteit. Az elkészített mű megoldása mutassa be a tanuló fotó és filmtechnikai jártasságát, tudását, művészi igényességét.

1. A fotó és film műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész fotósorozat vagy filmalkotás.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással – képi vagy szöveges koncepció alapján, a tanult technikai ismeretek segítségével megvalósított alkotás, amely témája alapján lehet:

– portrésorozat,

– reklám/divatfotó sorozat,

– riport/autonóm riport

– megrendezett fénykép

– kísérleti fotó/film

– kollázs, montázs, frottázs, kemogram lehetőségeit kihasználó képsorozat, – ritmusképzés álló– és mozgóképi eszközökkel, – rövidfilm.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített fotósorozat vagy filmalkotás.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat, tervvázlatok vagy képes forgatókönyv alapján elkészített alkotás, amely lehet:

– portréfotó sorozat,

– reklámfotó sorozat,

– riport/autonóm riport,

– megrendezett fénykép,

– mozgást kifejező mikrotörténet, – fotó– vagy filmtechnika alkalmazásával készített montázs.

2. A fotó és film műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

– az álló– és mozgókép létrehozásának anyagai, eszközei és műfajai,

– a fotózás és a filmezés technikái,

– a fényképezés és filmkészítés története,

– a fotó– és filmművészet legjelentősebb alkotásai, alkotói, – – a magyar fotó– és filmművészet jeles képviselői, – egészség– és környezetvédelmi alapismeretek.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése

– lényegkiemelés eszközeinek és módjainak ismerete,

– a képkivágások és a képalakító lehetőségek alkalmazása,

– kompozíciós rendszerek ismerete és alkalmazása,

– a koncepció eredetisége, átgondoltsága,

– a megvalósítás minősége,

– a tanult ismeretek kreatív alkalmazása.

A szóbeli vizsga értékelése

– a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete, – a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága,

– kommunikációs készség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök Munkaasztalok, székek

Repró–állvány, fotóállvány Fotónagyító

Fotólámpa, sötétkamra lámpa
Fényképezőgép tartozékokkal (digitális tükörreflexes, valamint manuális módban használható, analóg) Videokamera
Projektor
Erősítő, keverő, mikrofon
Fotólabor eszközök
Zárható vegyszertároló szekrény (veszélyes anyagok alkalmazása esetén)
Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök
Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD–k)
Sötétítő eszköz
Tintasugaras, vagy lézeres nyomtató
Számítógép, képszerkesztő és vágóprogramok
A továbbképző évfolyamokban ajánlott eszközök: 3 db fejgenerátoros műtermi vaku (kiegészítő felszerelések, vakufénymérő, fotóháttér...

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására.

Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A műhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
– A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása.
– A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása.
– A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása.
– Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése.
– Az önállóság kialakítása. – A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek
Grafika és festészet technikai, műfaji sajátosságai
Vizuális kifejezés alapvető eszközei, szerepük
A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje
A fekete–fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei
A tónus szerepe
A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatása
A sötét–világos, a hideg–meleg színkontraszt
A faktúra és textúra alakítás lehetőségei
Képépítési és kompozíciós lehetőségek (szerves elrendezés, kiemelés–elhagyás, pozitív–negatív formák, szabályosság–szabálytalanság)
Téma variációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
A ceruza–, tus–, pác–, akvarell– és krétarajz technikája Az anyagnyomatok, a monotypia, a magas nyomás műveletei
Kollázs és vegyes technikájú alkotások készítésének lehetőségei
Az akvarell– és temperafestés eltérő technikai sajátosságai
A pasztellkép készítés technikája
Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságainak megfelelő betű, monogram, embléma, piktogram tervezése
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Vonal

– A vonal ritmust kifejező hatása
– A vonal karaktermegjelenítő szerepe
– A vonal pszichikai kifejezőereje
– Sorsok, korok, egyéniségek kifejezése különböző vonalhasználattal
– Vonal a festészetben és a grafikában
– Vonal a térben és képtárgyakon
– Vonal a tájban, természetben, (monumentális) szabadtéri installációk, land art

Szín

– Színes fonalak, drapériák – színes terek, színkontrasztok
– A színek hatása (érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatás)
– A színek analogikus kapcsolata az érzetekkel, a különböző kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal

A fény és a sötét differenciálódása

– A fény és a sötét által közvetített tartalmak (mesék, mítoszok, legendák)
– Játék a fénnyel (lámpákkal, vetítőkkel)
– Tárgyak, terek és a fény kapcsolata
– Külső–belső élmények átélése, megtapasztalása és megjelenítése (zenei, akusztikai analógiák felismerése, létrehozása)
– A fekete szín használata, a fekete–fehér kontraszt (fekete tér, fekete tárgy)
– A szürkétől a feketéig – grafikában és festészetben

Felületképzés

– Faktúra és textúra alakítás a grafika és festés eszközeivel
– Felületkontrasztok létrehozása (különböző anyagok nyomataival, kollázzsal)
– Lavírozott tus, pác és akvarell rajzok
– A gyors, könnyed festés technikája
– Festett ceruzarajzok. Különböző technikák vegyítése, kísérletezések

Kifejezés, képalakítás

– Organikus képalkotás (szerves elrendezés, kiemelés–elhagyás, pozitív–negatív formák, szabályosság–szabálytalanság)
– Képi elemek átrendezése, variációk, kompozíciós lehetőségek

Képalkotás

– Illusztráció készítése
– Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása
– Egyedi nyomtatással monotypia készítése

Tér – környezet

– A körülvevő környezet elemei által létrehozott különböző méretű, nyitott és zárt terek – Térépítések és térjátékok a különböző érzékelési területek bekapcsolásával
– Hagyományos és rendhagyó térképek készítése (hang–, taktilis–, hőtérképek)
– Eltérő hangulatú, méretű, arányú és szerkezetű terekben, (labirintusokban) átélt tapasztalások, élmények megjelenítése grafika, festészet és kevert technikák segítségével

A betű és kép

– Jel (egyedi, saját jel)
– Betűkarakter, monogram
– Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival embléma, piktogram tervezése – A kódextől a könyvnyomtatásig
– A nyomtatott írás és a kép használhatósága
– Miniatúrák, óriásképek

Műalkotások

– A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
– Anyagok, eszközök, megoldások a különböző korokban
– A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
– Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait,
– a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
– a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét, kortárs alkotóit, – a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit, – a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:
– munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
– a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára,
– a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza–, tus–, pác–, akvarell– és krétarajz, anyag nyomatok, monotypia, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni,
– egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni, – képzőművészeti alkotásokon a színek, vonalak felületek sajátosságait felismerni,
– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése.
– A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása.
– A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése.
– A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban. – A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek
A megvilágítás szerepe
A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei
A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok
A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe
A felületgazdagítás lehetőségei
A színperspektíva szerepe

A különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje Variációk,
sorozatok készítése
Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása
Eltérő képkivágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása
A sablonnyomat, dombornyomat technikája
A linómetszés technikája
Alkalmazott vagy tervezőgrafika sajátosságainak megfelelő tipográfia, könyvborító, plakát tervezése
Jelmezek, maszkok, díszletek készítésének sajátosságai
Egyszerű akció, performance létrehozása
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A fény és a sötét
– Karakteresen eltérő erejű, irányú megvilágítású tárgyak és terek létrehozása, megjelenítése
– A fény és árnyék grafikai eszközökkel való kifejezése
– Színes kompozíciók, és variációk készítése a látvány inspiráló hatására

Kontrasztok
– Forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztokra épített kép, képtárgy sorozatok, variációk létrehozása, a zene–hang, mozgás–tapintás, az irodalom és a képzőművészet inspiráló hatására
– További lehetőségek, variációk és kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével

Kifejezés – karakterek
– Emberi és mitikus karakterek vizuális kifejezése
– Emberek, hősök, tárgyak jelleme, hangulatváltozásaik megjelenítése a festészet és grafika eszközeivel
– Portrék, maszkok, jelmezek készítése
– Kifejező karakterek létrehozásának inspirálása játékokkal és akciókkal
– A kifejezés lehetőségei a redukció, a sűrítés, a fokozás, és a kiemelés eszközeivel
– Egy téma feldolgozása a sablonnyomat (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal), dombornyomat, tus– és a temperatechnika lehetőségeit felhasználva

– Felületgazdagítási lehetőségek
– Dramatikus játék a kész alkotásokkal

Tér – környezet
– A közvetlen környezet tárgyai, tárgykarakterek szembeállítása, csoportosítások
– Tárgyátalakítások, átfestéssel, zavarófestéssel
– Tárgyak idegen, megszokottól eltérő környezetbe helyezése
– Léptékváltás adta lehetőségek felhasználása
– Egy tárgy részletének felnagyítása, változatos képkivágások
– A látvány és fantázia képi elemeinek összekapcsolása egy tárgy, szerkezet belső terének ábrázolása során

Írás – kép
– Alkalmazott vagy tervezőgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése
– A képhez felirat tervezése (számítógép segítségével). Betű, tipográfia
– A betű, írás és kép szabad műfajú felhasználása

Szín
– „Szín–tér”, külső–belső terek színviszonyai
– Az illúziókeltés lehetőségei
– Színperspektíva
– Kompozíciós változatok a színkontrasztra
– A szín kifejezőereje, mélysége, mozgása a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során
– Terek berendezése, benépesítése eltérő méretű és színű figurákkal, szalagokkal, textilekkel, lámpákkal
– Doboz szín–házak – azonos motívumok más–más színviszonyok között

Képalkotás
– A gouache technikájának ismerete
– A linómetszés technikájának elsajátítása, sajátosságai, műfaji követelményei, az anyag– és eszközhasználat specifikumai
– Egydúcos linómetszet

– Színes linómetszet kialakítása a dúc továbbvésésével
– Különböző méretű illusztráció, illusztráció sorozat készítése zenei, irodalmi alkotáshoz – Illusztráció készítése egyedi és sokszorosítási technikákkal (ecset– és tollrajz, gouache, linómetszet)

Műalkotások
– A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
– Anyagok, eszközök, megoldások és stiláris jegyek a különböző korokban
– A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
– Műalkotások a környezetünkben, galériákban
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét,
– a különböző színviszonyok hatását,
– a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját.
Legyen képes:
– a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban alkalmazni, – a fény – árnyék – szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során,
– alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket,
– véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam
Fejlesztési feladatok
A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése.
– A kísérletező kedv, a döntésképesség és az alkotói magatartás fejlesztése.
– A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése.
– A tudatos környezetformálás igényének kialakítása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek
A színmodulációk, lokál és valőr színek
A szín–önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai
A túlzás, fokozás szerepe
Az egyensúly feltételei
Az átírás módjai
A dekoratív festészet sajátosságai
A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai
Többdúcos linómetszet létrehozása
Hidegtű vagy pusztatű technikája
Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek
Látványterv létrehozása
Akrilfestés gyakorlata
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Képalkotás
– Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak grafikus megjelenítése (változás, kapcsolat, szembenállás)
– Színes sokszorosítás. A színek felhasználásának lehetősége a sokszorosított grafikában
– Többdúcos linómetszet készítése
– Alapszín keveredések, átfedések, új szín létrehozása, alányomás
– Sorozat készítése amorf keretű linódúcokkal
– Hidegtű
– A hidegtű vagy pusztatű technika elsajátítása, a mélynyomás alapjai
– Alapozatlan, puszta, felfényesített lemezre karcolás tűvel, a felületek megdolgozása jelet hagyó eszközökkel
– A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával
– A magas– és a mélynyomás variálásának lehetőségei

Stílusvariációk, átiratok
– Különböző korok eltérő stílusú, témájú alkotásainak átfestése, összekeverése és egybeépítésük variációi

– Stílusjegyek átváltoztatása, méret– és léptékváltások
– Nagyméretű dekoratív, díszletjellegű megoldások. Tervek készítése
– Fotókból képsorozatok összeállítása, eltérő képkapcsolási lehetőségek tudatos használata
– Művek összehasonlítása

Egyéni vizuális kifejezés
– Személyes kifejezőeszközök és módok megtalálása az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása által, önálló kísérletezések segítségével
– Folyamat – karakter – személyes idő kifejezési lehetőségei
– Személyes képnapló készítése, lelki tartalmak, történések és változások vizuális rögzítése – Improvizációk és tervezett művek

Zenei vagy egyéb inspiráció segítségével túlzások, fokozások, egyensúly vesztések megjelenítése festészeti és vegyes technikájú alkotásokon, képtárgy sorozatokon

Vizsgamunka
– Az eddigi ismeretek felhasználásával, egyéni kifejezési szándék szerinti kép, képtárgy, képsorozat készítése választott technikával és dokumentálása.

Műalkotások
– A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
– Anyagok, eszközök, megoldások és stiláris jegyek a különböző korokban
– Elemzések a grafika és festés módszereiről, a színhasználatról és az anyagokról
– Művészeti, művészettörténeti ismeretek beépítése az alkotó tevékenységbe
– A feladatokhoz kapcsolódó kortárs műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
– Műalkotások a környezetünkben, galériákban
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit, – a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban, – a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit.
Legyen képes:

– különbséget tenni a magas– és mélynyomás között,
– grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különböző méretű variációkat, kép–, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,
– munkáját esztétikusan összeállítani, bemutatni,
– műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére, – véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban,
– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:
– a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
– a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit, – a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
– a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
– a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
– a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
– a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:
– munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
– a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
– az egyedi– és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
– a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
– a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások,
variációk és illusztrációk készítésére,
– a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre,
– esztétikus képi megjelenítésre,
– műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére, – önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
– a munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

A grafika és festészet műhelygyakorlat
– tervezés 40 perc
– tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:
– alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
– grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
– szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció. A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:
– modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
– alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlatterv – sorozat.

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

– tervezési, képalkotási készség,
– színhasználat, kompozíciós készség,
– alapvető anyag– és eszközismeret, jártasság,
  a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
– a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,
– az elkészült munka összhangja.

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A hagyományos és az új médiumok iránti nyitott szemlélet kialakítása.
– Munkáinak esztétikus dokumentálásának és installálásának ösztönözése.
– A tanuló átíró képességének, kreativitásának, komplex szemléletének és kísérletező kedvének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A színek reklámpszichológiai törvényszerűségei és összefüggései

A látvány átírásának lehetőségei

A pszeudo, a transzparencia fogalma és jelensége a művészetben

Az intermédia, az akcióművészet, az installáció és az environment műfaji sajátosságai Rézkarc készítése

A különböző műfajok, technikák határait kitágító lehetőségek

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoporto*k*

A látvány

– Tárgyak, arcok sajátos, egyedi jellemzőinek rögzítése a grafika és a festészet eszközeivel
– Megvilágítási problémák, fény– és színviszonyok elemzése, megállapítások alkalmazása
– A színtani ismeretek: színek derítése, ösztönös és tudatos színhasználat

– Vázlatok, variációk és nagyméretű festmény készítése

Láttatás – képi közlés

– A látvány (tárgy, portré) feldolgozása, átírása különböző művészeti stílusokban – Képi látványelemek felhasználása például a képregény vagy storyboard műfajában

Képalkotás

– Rézkarc készítése
– Az anyag–előkészítés műveletei (fazettálás, polírozás, alapozás, kormozás, kitakarás)
– A maratás; a marófolyadék, az idő, a vonalháló és a karakter pontos megismerése
– Festékkeverési gyakorlatok, próbalemezek, próbanyomatok készítése
– A művészettörténetből vett példa tanulmányozása, másolása, egy–egy részletének kiemelése

Intermédia – kísérletek

– Installáció, environment és akcióművészet sajátos jegyei
– Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (pszeudo, transzparencia, kontraszt, mélység, zárt–nyitott)
– A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresése
– Kísérletek, próbálkozások olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó–kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)
– A munkafolyamatok, kísérletek dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével

Alkalmazott művészet

– Tervezőgrafikai feladatok (plakát, CD, kiadvány)
– Tetszőleges reklámtéma feldolgozása a grafika és a festészet eszközeivel
– A színdinamikai szempontok figyelembevétele
– A színek hatása, a színek információsegítő szerepe
– Színek a különböző médiumokban
– Számítógép kínálta lehetőségek felhasználása

– Tipográfiai ismeretek felhasználása Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a hidegtű és a rézkarc közti különbségeket, ismerje fel ezeket a nyomatokon,
– a színek érzelmeket alakító hatását saját festményein,
– az alkalmazott grafika és a szín reklámpszichológiai törvényeit és összefüggéseit,
– az intermédia egyes műformáit,
– a kortárs hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket.

Legyen képes:

– klasszikus sokszorosított grafikai lapok készítésére,
– technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására,
– nyitott szemlélettel közeledni a hagyományos és az új médiumok felé,
– munkáinak dokumentálására és installálására,
– műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására, – saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,
– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

***8*. évfolyam**

Fejlesztési feladatok

– A grafika és festészet szaknyelvének árnyalt használatának fejlesztése.
– Önálló koncepciójú kísérletek, alkotói folyamatok végigvitelének elősegítése.
– A kísérletezési kedv ösztönzése a grafika és festészet határterületein.
– A felelősségtudat, a döntésképesség, az empatikus és a kommunikációs készség fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Az arányok szerepe, jelentősége Árnyékok,

reflexek a téri illúziókeltésben

A látvány átértelmezésének lehetőségei

A kiemelés – elhagyás szerepe, hatása

A térbeliség – síkra feszítettség szabályai, kifejezőeszközei

A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői Az olajfestés alapjai

A filmnyelv és az elektronikus művészetek kommunikációs technikái

Az intermédia, a posztmodern formanyelve

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A látvány

– A figura arányainak, sajátos, egyedi jellemzőinek rögzítése a grafika és a festészet eszközeivel
– A figura és környezetének viszonya
– Megvilágítás, árnyékok és reflexek
– Táj festése a szabadban akvarellel, temperával
– A térillúzió festésének lehetőségei

Láttatás – képi közlés

– A látvány (táj) befejezése, újrakomponálása, feldolgozása és átírása a helyszínen készített saját fotók, vázlatok alapján
– A látvány átértelmezése, megfogalmazása különböző művészeti stílusok átirataiban, játék egyes mesterek sajátos vizuális hatáselemeivel
– A kiemelés – elhagyás, térbeliség – síkra feszítettség vizuális kifejezőeszközeinek alkalmazása

Tematikus képalkotás

– Variációk a tér megfogalmazására a grafika és a festészet nyelvén
– Olajfestés
– Az olajfestés technikájának alapjai
– A festés története, a vászon, a vakkeret, az ecsetek, az alapozás megismerése
– Grafikai megoldások, rézkarc nyomatok a tér megjelenítésében
– Az önálló vonal– és formakialakítás, a hozzáadás – elvétel fejlesztési lehetőségeit felhasználva

Intermédia – kísérletek

– A film, média képi nyelve
– A színek játéka, a színek bizonyos irányokba történő eltorzítása, megváltoztatása
– Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (illúzió, szemérem – szégyen, csend – zaj, rés – szilánk)
– A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresése, kísérletezések
– Variációk olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó–kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)
– A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével
– Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Alkalmazott művészet
– Tervező grafikai feladatok (plakát, CD, kiadvány, írás–kép, névjegy, web–lap)
– Tetszőleges téma feldolgozása a grafika és a festészet eszközeit felhasználva – Az egyéni formanyelv
– Az önkifejezés korlátai, lehetőségei az alkalmazott művészetben
– Önálló forma és karaktervilág, vonal– és folthasználat
– Klasszicitás – modernség, posztmodern, kortárs – eredetiség Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:
– az olajfestés technikájának alapjait,
– a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit, – a grafika és festészet szaknyelvét.

A tanuló legyen képes:
– különböző anyagokkal, stílusjegyekkel alkotásokat létrehozni,
– tájkép festésére természetben, vázlatok alapján műteremben,
– önálló alkotó tevékenységre a festészet határterületein,
– alkalmazni a grafikai sorozatok ismétlődő műfaji, stiláris eszközeit,
– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– A grafika és festészet szaknyelvének árnyalt használatának fejlesztése.
– Önálló grafikai és festészeti alkotások, alkotás–sorozatok létrehozásának ösztönzése.
– A kísérletezési kedv bátorítása a grafika és festészet határterületein. – A felelősségtudat, a döntésképesség, az empatikus és a kommunikációs készség fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek
Belső tartalmak és karakterek megjelenítési lehetőségei
Anatómiai törvényszerűségek
Általános és egyedi jegyek
Téri illúzió a különböző műfajokban
Stíluskontraszt
Látvány átértelmezése a különböző műfajokban
A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői
Technikák, műfajok elméleti és gyakorlati ismeretei
Díszlet és látványterv
Interaktív tér
Az intermédia kifejezési lehetőségei
A filmetűd sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A látvány
– Arcok, figurák, karakterek
– Önarckép sorozat, a belső változások vizuális rögzítése változatos eszközhasználattal – Portré, figura különböző környezetbe, térbe helyezése

Láttatás – képi közlés
– Stíluskalandok a kortárs grafika és festészet hazai törekvéseinek inspiráló felhasználásával
– Játék egy klasszikus és egy kortárs stílus elemeivel, koncepcióival – Azonos témára ellentétes stílusú képek, grafikai lapok készítése

Tematikus képalkotás

Díszlet és látványtervek

Szabadon választott mű színpadképének, látvány– és jelmeztervének elkészítése –

Egy jellegzetes részlet kivitelezése

– A valóság szín–terei, filmetűdök, képlenyomatok, rögzített pillanatok
– Kis méretben, egyedi grafikai lapokon sorozat tervezése

Intermédia – kísérletek –

Interaktív tér lehetőségei

– Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (identitás, individuum, rész – egész, önreflexiók – saját tér, személyes tárgy, valós és szubjektív idő, környezet hatása, titok, magány, pusztulás)
– A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresése, kísérletezések által
– Kísérletek olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó–kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)
– A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével
– Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Alkalmazott művészet

– Tervező grafikai feladatok az év során feldolgozott témákhoz kapcsolódóan (plakát, kiadvány, meghívó, web–lap)
– Az elkészített síkalkotáshoz egy képtárgyi kiegészítés létrehozása a sokszorosítás technikájának felhasználásával Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
– a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait,
– a képgrafika és az alkalmazott grafika együttes megjelenésének lehetőségeit.

Legyen képes:

– a vizuális kifejezés elemeinek, eszközeinek alkotói szándék szerinti tudatos alkalmazására,
– alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására,
– egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,
– klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére,
– az általa választott műhöz szcenikai tervet, díszlettervet készíteni,
– technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására,
– műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására,
– a különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresésére, alkalmazására,
– munkáinak dokumentálására és installálására, – saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,
– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Egyedi képi világgal bíró alkotások, alkotás sorozatok létrehozásának ösztönzése.

A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresésé elősegítése.

– Tudatos környezetformálás igényének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek:

A forma, szín, tér egymáshoz való viszonya, egyéni, személyes modulációk

A látvány átértelmezése a nézőpont és képkivágás segítségével

A valós és virtuális tér

A filmtér, filmidő sajátosságai

A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői A

személyesség hatása

Intermédia–kísérletek

A film műfaji lehetősége

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A látvány

– Tárgyak, arcok, terek megjelenítése sajátos nézőpontból és képkivágással

– Formák, színek és terek egymáshoz való viszonyának megfigyelése

Láttatás – képi közlés

– Film készítése egy emlékről, álomról

– Storyboard megrajzolása a valós látvány után készített tanulmányok segítségével

– A kiemelés, az elhagyás, a sajátos nézőpontok és képkivágások vizuális kifejezőerejének felhasználásával

– A forgatókönyv egyes tartalmi és vizuális jeleneteiből önálló festészeti vagy grafikai lapok, variációk készítése

– Egy film elkészítéséhez nagyméretű filmtér, illetve figura megalkotása

– Filmtér és filmidő értelmezése a személyes alkotás során

Intermédia – kísérletek

– Saját személyes üzenet–kísérlet

– Klasszikus ismeretek összekapcsolása kortárs eszközökkel és megközelítésekkel

– Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (például: idő, válasz, kérdés, kétség, választás, bizonyosság, változás)

– A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresése, kísérletezések

– Kísérletek olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó–kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)

– A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével

– Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Vizsgamunka

– Szabadon választott témában portfolióval, tervezési dokumentációval elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából

A koncepció és tervvázlatok rögzítése

A tervezett mű és környezetének kapcsolata és egymásra hatásuk

– A témának, tartalomnak és az egyénnek megfelelő technikai megoldások kiválasztása – A kész mű, műsorozat installálása Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit,

– a grafika és festészet szaknyelvét,

– a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait, – a legfontosabb munkavédelmi teendőket.

Legyen képes:

– alkalmazni a kortárs grafikai és festészeti törekvések egyes eredményét,

– alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására,

– egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,

– klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére,

– technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására,

– műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására,

– a különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresésére, alkalmazására,

– munkáinak dokumentálására és installálására,

– saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,

– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

– a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit, – a grafika és festészet szaknyelvét,

– a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök használatát, – a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait,

– a legfontosabb munkavédelmi teendőket.

A tanuló legyen képes:

– a vizuális kifejezés elemeinek, eszközeinek alkotói szándék szerinti tudatos alkalmazására,
– önálló grafikai és festészeti alkotások, alkotás–sorozatok létrehozására,
– alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására,
– egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,
– klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére,
– technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására,
– műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására,
– a különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresésére, alkalmazására,
– munkáinak dokumentálására és installálására, – saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,
– a biztonsági és balesetvédelmi előírások betartására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Grafika és festészet műhelygyakorlat

– tervezés 50 perc
– tárgyalkotás 190 perc

A szóbeli vizsga időtartama: max. 10 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

1. A grafika és festészet műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

– alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás vagy sorozat,
– grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
– szabadodon választott technikákkal készített elbeszélő képi alkotás vagy sorozat, – díszlet– és jelmeztervek, – murália vagy annak részlete.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

– modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
– alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlatterv vagy sorozat.

2. A grafika és festészet műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

– a grafika és festészet nagy stíluskorszakai,
– a grafika és festészet legjelentősebb alkotásai, alkotói,
– a grafika és festészet anyagai, eszközei, műfajai,
– a grafika és festészet műfajában alkalmazott technikák, – az elkészített tervek és művek bemutatása,
– egészség– és környezetvédelmi alapismeretek.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése: a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező készség,
– tervezői, kivitelező készség,
– színtani és formatani ismeretekben való jártasság, a kompozíció törvényeinek ismerete,
– műalkotás és környezet összefüggéseinek ismerete,
– a grafika és festészet technikáinak és eljárásainak alkalmazási szintje,
– a felületalakítás módja,
– kreativitás, egyediség,
– az elkészült munka összhangja.

A szóbeli vizsga értékelése:
– a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete, –
a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága,
– kommunikációs készség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális)
taneszközök Vizes blokk Tároló szekrények
Munkaasztalok, székek
Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök
Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD–k)
Gyűjtött tárgyak, drapériák
Fényképezőgép
Filmfelvevő
Számítógép
Szoftverek Grafikai prés (legalább A/3–as méret lehúzására alkalmas méretben)
Mobil lámpa
Rajztábla (A/3, A/2)
Vonalzók, olló, snitzer
Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszén, pasztell, zsírkréta, tus, karctű, linókés, különböző méretű fotós gumihenger, grafikai festékező lap, linó festék, szitafesték szitakeret, spakli, kormozó eszköz, lemezvágó eszköz, lemezfogó
Festő eszköz: ecsetek, festőkések, tálak, paletták, vízfesték, tempera
Festőállvány (továbbképző)
Zárható vegyszertároló (veszélyes anyagok használata esetén)

KÖRNYEZET– ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA MŰHELYGYAKORLAT

A környezet–és kézműves kultúra műhelygyakorlat célja a környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása, az általános és szakirányú ismeretek átadása révén a környezettudatos magatartás, az igényes kézműves tárgyalkotás képességének megalapozása.

Célja továbbá a munkakultúra, a feladattudatos, kitartó munkavégzés alapjainak elsajátítatása, azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a megalapozása, melyek a tervezéstől a kivitelezésig biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka elvégzését. Mindezzel a környezet harmonikus életvitel, a környezetalakítás képességének, az értékteremtés, –megőrzés igényének kialakítása.

A műhelygyakorlat feladata a környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ széleskörű megismertetése, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása a mindennapi életben és a modern viszonyok közt. A hazai és az egyetemes tárgykultúra kiemelkedő alkotásain keresztül megismertetni a tanulókkal a tárgykultúra funkcionális területeit, a felhasználható anyagokat, tulajdonságaikat, az alkalmazott eszközöket, használatukat, a készítési technikákat, az esztétikai törvényszerűségeket.

Feladata emellett az ismeretek alkotó jellegű alkalmazásának elsajátítatása, a múlt értékeinek a mai környezet– és tárgykultúrába való szerves beépítési lehetőségeinek felismertetése.

A hagyományok megismertetésével múltunk, népművészeti és iparművészeti örökségünk megbecsülése, megszerettetése, a hovatartozás–tudat mélyítése. Más korok és népek környezet– és tárgykultúrájának megismertetésével a látásmód szélesítése, az empátia és a tolerancia kialakítása.

Tárgyelemzéseken és a tárgyalkotó tevékenységen keresztül, a tárgy, a környezet és az ember viszonyának felfedeztetése, a természethez, környezethez való kötődés mélyítése, a helyes felhasználói és fogyasztói magatartásformák kialakítása. Az alkotói tevékenységen keresztül a manuális és konstruáló képességek fejlesztése, az esztétikai érzékenység és ítélőképesség mélyítése, az önkifejezés, az önmegvalósítás lehetőségének felfedeztetése. A környezet–és kézműves kultúra műhelymunka baleset– és környezetvédelmi előírásainak megismertetése.

Ennek érdekében az oktatás a tanuló életkori sajátosságait figyelembe véve az alapfok és a továbbképző évfolyamain egyaránt hangsúlyosan alapoz a gyűjtőmunkára, a rekonstruálás és az átírás metodikájára, a kreativitásra. Az elsajátítandó elméleti és gyakorlati témakörök, tartalmak komplex szemlélettel, egymással szintézisben lévő rendszert alkotva jeleníthetők meg a tanítás folyamatában.

Az élményszerű tapasztalatszerzés, az önművelés megalapozása érdekében javasolt könyvtár– , múzeum– és kiállítás–látogatások beépítése a műhelymunkába.

Alapfokú évfolyamok

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
– A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ területeinek bemutatása, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása. Irányított megfigyelések által élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása.
– A környezet– és kézműves kultúra műhely és a műhelymunka megismertetése.
– A tárgyalkotás során alkalmazható egyszerű technikák elsajátíttatásával a manuális és konstruáló képességek fejlesztése. – A felhasználható anyagok, az alakításukhoz szükséges eszközök megismertetése.

Tananyag

Környezet– és kézműves kultúra ismeretek
Környezet és környezetkultúra, tárgy és tárgykultúra
Természetes és mesterséges környezet elemei, alkotói
Az ember tárgykészítő tevékenysége, a tárgyak szerepe
Tárgyelemzés alapvető szempontjai
Ősi, kézműves és ipari tárgyformálás
A környezet– és kézműves kultúra műhelymunkájának alapjai
A kézműves tárgyalkotás alapanyagai: a növényi részek, a textilek, a papír, az agyag alapvető tulajdonságai, alakításuk egyszerű technikái
A kézműves tárgyalkotás eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
A tárgyalkotás alapvető fázisai
Környezetkultúra – természeti környezet, épített környezet: település, lakhely
Környezettervezés, az ember környezetalakító tevékenysége
A makettkészítés alapjai
Ünnepi alkalmak
A mese világa

Feladatcsoportok

– A környezet– és kézműves kultúra műhely
– A környezet– és kézműves kultúra műhely berendezése

– Alapvető anyagok, eszközök, szerszámok
– A műhelymunka rendje
– A műhelymunka alapvető magatartási és munkavédelmi szabályai

Tárgyalkotási ismeretek
– A kézműves tárgyalkotás sajátosságai
– A tervezés lépései
– Formák, színek kifejezőereje
– A tárgyalkotás alapvető fázisai
– A tárgyak harmóniája, esztétikája

A kézművesség anyagai, technikái
– A környezet anyagai
– Az anyagok tulajdonságai – alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk – Textúrák és faktúrák
– A növényi részekből készíthető tárgytípusok. Egyszerű tárgyalkotási technikák
– A textilből készíthető tárgyak köre
– Textilfestés, mintázás nyomhagyási technikákkal
– Tárgykészítés a mintázott textilekkel
– Egyszerű fonástechnikák
– Papír alkalmazása az alkotótevékenységben
– Az agyag felhasználása a tárgyalkotásban
A lakhely és a lakáskultúra
– Összhangban a természettel: törzsi kultúrák, modern viszonyok
– Az épített környezet vizsgálata
– Településtípusok, a falu és a város sajátosságai
– Az épületek típusai funkcionalitásuk alapján
– Építészeti megoldások vizsgálata természeti népeknél, a népi kultúrában
– A lakhely funkciói, beosztás, alaprajz
– Az épületek és a külső terek kapcsolata, harmóniája. Parkok, udvarok, kertek
– Településmakettek, épületmakettek, külső terek tervezése, készítése
– A megismert anyagok felhasználása az alkotómunkában – Alkalmak és szokások
– Az ünnepek megnyilvánulása a környezet– és tárgykultúrában

– Alkalmak, szereplők, helyszínek, díszletek, kellékek
– Tárgykészítés, környezetalakítás az ünnepekhez kapcsolódóan, a megismert anyagok felhasználásával

A mese – A mese világa
– Mesehősök – jó és szép, rossz és csúf, fantázialények; jellegzetes helyszínek
– Típusok, karakterek megjelenítésének lehetőségei
– Babák, bábok és díszletek készítése
– A megismert anyagok felhasználása az alkotómunkában
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a környezetkultúra fő területeit, a tárgyalkotás szerepét,
– a megismert alapanyagok felhasználási lehetőségeit,
– az anyag– és formaalakításuk egyszerű módjait,
– a környezet– és kézműves kultúra műhely berendezését, munkarendjét,
– a környezet– és kézműves kultúra műhelygyakorlat legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit,
– a lakhelyhez, a meséhez és az ünnepekhez kapcsolódó környezet és tárgykultúra alapvető sajátosságait.
Legyen képes:
– a megszerzett ismeretek alkalmazására,
– az anyagok élményszerű megtapasztalására, – a megismert eszközök megfelelő használatára,
– a munka– és balesetvédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
– A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek bemutatása. – A tárgyak funkcionalitásának, a környezetalakítás, a környezettervezés jelentőségének felismertetése. Irányított megfigyelésekkel élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása.
– A fa, a fonható szálas anyagok, az agyag és a fémek szerepének megismertetése a tárgyalkotásban egyszerű technikák elsajátíttatásával.

– Azoknak az ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú alkotómunka elvégzését – Az esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek fejlesztése.

Tananyag
Környezet– és kézműves kultúra ismeretek
Környezetkultúra, tárgykultúra, az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevői
Az ember és a tárgyak viszonya. A tárgyak információhordozó szerepe
A tárgyak esztétikai értéke, minősége
Textúrák és faktúrák, színek és hangulatok a tárgyakon
Használati és díszfunkció
Kézműves mesterségek: az agyag–, a famunkák, a fonható szálas anyagok, vesszőmunkák és a fémművesség alapjai
Egyszerű tárgy– és díszítményalkotási lehetőségek
A tárgyalkotás anyagai, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások A tárgyalkotás alapvető fázisai
Az ember és környezete. A környezetalakítás jelentősége. Középületek, a családi környezet és a háztartás
Lakáskultúra, lakberendezés
Az adott témakörök emlékei a törzsi kultúrákban, a népművészetben, az iparművészetben és a művészettörténetben
Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok
Tárgyalkotási ismeretek
– A tárgyak formája és funkciója
– A tervezés lépései, fontosabb szempontjai (szerkezeti megoldások)
– Az anyag– és technika választás szempontjai
– Tárgyalkotási műveletek: előkészítő műveletek, a tárgyformálás, díszítés, összeállítás, kikészítő és utómunkálatok

A kézművesség anyagai, technikái

Agyagművesség
– Az agyag felhasználási területei, jellegzetes tárgytípusai
– Az agyag tulajdonságai, formálhatósága, alakíthatósága
– A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
– Az agyagmunka eszközigénye, eszközhasználati és munkavédelmi előírások – Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák (tapasztás, formába rakás, felrakás, nyomhagyási technikák, rátét)
– Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

Faművesség, fonható szálas anyagok, vesszőmunkák
– A fa, a vessző és a fonható szálas anyagok felhasználási területei, jellegzetes tárgytípusai
– A fa, a vessző és a fonható szálas anyagok tulajdonságai, formálhatóságuk, alakíthatóságuk
– A megmunkálás eszközigénye, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
– Választott anyag egyszerű tárgyalkotási, összeállítási és díszítési technikái (sodrás, fonás, toldás, darabolás, vájás, csiszolás, kötözött, ragasztott – összeállítások, festés, pácolás, karcolás, ékrovás)
– Tárgyalkotás választott anyag és technika alkalmazásával

Fémművesség
– A fémek felhasználási területei, jellegzetes tárgytípusai
– A fémművesek jellegzetes tárgyalkotási és díszítési technikái
– A fémek alapvető tulajdonságai, formálhatóságuk, alakíthatóságuk
– A fémműves munka eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
– Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák (darabolás, hajlítás, domborítás, trébelés, poncolás)
– Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

Lakhely, lakáskultúra, berendezés
– Az épület szerepe, jellege és berendezése közti összefüggések
– Középületek, lakóházak. Külső megjelenés, belső terek, berendezés
– A lakáskultúra elemei, összetevői
– A tárgyak információhordozó szerepe
– A lakberendezés szempontjai

– Bútortípusok, a bútortörténet érdekességei
– A berendezési tárgyak, bútorok, mint jelképek
– Környezettervezés, makettkészítés, tárgyalkotás a megismert anyagok és technikák alkalmazásával
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a tárgyalkotás szerepét, a tárgyak funkcióját,
– az agyag, a fa, a vessző, a fonható szálas anyagok és a fém felhasználási lehetőségeit,
– az anyag– és formaalakításuk egyszerű módjait,
– a tárgyalkotás fontosabb szempontjait,
– a tanult tárgyalkotási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit, – a lakáskultúra, a lakberendezés alapjait, Legyen képes:
– a megszerzett ismeretek alkalmazására,
– az anyagok élményszerű megtapasztalására,
– a megismert eszközök megfelelő használatára,
– az önálló tárgyalkotásra,
– tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
– a tárgyakban rejlő esztétikum felfedezésére és megfogalmazására,
– a munka– és balesetvédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
– A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek bemutatása.
– A tárgyak funkcionalitásának, a környezetalakítás, a környezettervezés, valamint az újrahasznosítás jelentőségének felismertetése. Irányított megfigyelésekkel élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása.
– A textil, a nemez, a bőr szerepének megismertetése a tárgyalkotásban egyszerű technikák elsajátíttatásával.
– Azoknak az ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú alkotómunka elvégzését

– Az esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitartó munkavégzés alapjainak kialakítása.

Tananyag

Környezet– és kézműves kultúra ismeretek

Környezetkultúra, tárgykultúra, az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevői

Az ember és a tárgyak viszonya. A tárgyak információhordozó szerepe

A tárgyelemzés szempontjai. A tárgyak esztétikai értéke, minősége

Textúrák és faktúrák, színek és hangulatok a tárgyakon

Használati és díszfunkció, reprezentáció

Újrahasznosítás

Kézműves mesterségek: a textil, nemez és bőrmunkák alapjai

Egyszerű tárgy– és díszítményalkotási lehetőségek

A tárgyalkotás anyagai, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

A tárgyalkotás alapvető fázisai

Az ember és környezete. Életmód és tárgykultúra, lakhely és munkakörnyezet

Az ünnepek megnyilvánulása a környezetben, a lakáskultúrában

Az adott témakörök emlékei a törzsi kultúrákban, a népművészetben, az iparművészetben és a művészettörténetben

Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok Tárgyalkotási ismeretek

– A forma funkció és a díszítés összefüggései
– A tervezés lépései, szempontjai
– Az anyag– és technika választás szempontjai, az anyaghasználat és a technika összefüggései – Az anyagok kombinálásának lehetőségei
– Tárgyalkotási műveletek az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében: előkészítő műveletek, tárgyformálás, díszítés, összeállítás, kikészítő és utómunkálatok

A kézművesség anyagai, technikái

Textilmunkák

– A textil felhasználási területei
– A textil munkák alapanyagai, tulajdonságaik, alakíthatóságuk
– A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
– A textilmunkák eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
– Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák: fonástechnikák, a szövés alapjai, egyszerű öltéstípusok, hímzéstechnikák
– A szabás alapvető ismeretei, egyszerű összeállítási módok
– Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

Nemez

– A nemez felhasználási területei
– A gyapjú tulajdonságai, alakíthatósága
– A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései – A nemezkészítés anyagai, eszközei
– Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák
– Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

A bőr

– A bőr felhasználási területei
– A bőr tulajdonságai, alakíthatósága
– A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
– A bőrmunkák eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
– Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák: fonástechnikák bőrszállal, díszítés nyomhagyással (poncolással, csontozással), lyukasztással
– Egyszerű lyukasztott, fűzött összeállítások
– Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

Az újrahasznosítás

– Fogyasztói társadalom, felhasználói és fogyasztói magatartás
– Az újrahasznosítás fogalma, jelentősége a tárgykultúra területén
– Az anyagok újrahasznosítási lehetőségei
– A tárgyak újrahasznosítása, funkcióváltás
– Újrahasznosítási feladatok a megismert tárgytípusokhoz és anyagféleségekhez kapcsolódóan

Életmód
– A környezet, az életmód és a tárgykultúra kapcsolata
– Jellegzetes munkatevékenységek
– A munkakörnyezet jellemzői. Környezettervezés munkatevékenységekkel kapcsolatban
– Munkaeszközök készítése
– Munkafolyamatok megjelenítése ismert anyagok és technikák alkalmazásával

A lakáskultúra– ünnepi alkalmak
– Az ünnepek megnyilvánulása a környezetben, a tárgykultúrában
– A terítés kultúrája, a teríték elemei és a hozzájuk kapcsolódó szimbolikus értelmezések
– Használati és díszfunkcióval rendelkező tárgyak, díszítési lehetőségek
– Ünnepi környezet alakítása, tervezése
– Ismert és új anyagok, technikák felhasználása az ünnepi alkalmak, a terítés kultúrája témaköréhez kapcsolódó tárgyalkotásban

Vizsgamunka készítése
– Egyéni kifejezési szándék szerinti tárgyalkotás választott anyaggal és technikával. Dokumentálás
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a tárgyalkotás szerepét, a tárgyak funkcióját,
– a textil, a nemez, a bőr felhasználási területeit,
– az anyag– és formaalakításuk egyszerű módjait, díszítési lehetőségeit,
– a tárgyalkotás fontosabb szempontjait,
– az újrahasznosítás szerepét, lehetőségeit,
– az önálló tapasztalatszerzés eszközrendszerét,
– a lakáskultúra alapjait, az ünnepek megnyilvánulási lehetőségeit a környezet– és tárgykultúrában,
– a tanult tárgyalkotási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit.
Legyen képes:
– pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez,

– a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
– az anyagok élményszerű megtapasztalására,
– a megismert eszközök megfelelő használatára,
– az önálló tárgyalkotásra,
– egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni,
– tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
– a tárgyakban rejlő esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére és megfogalmazására,
– a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, átértelmezésére a mai igények alapján,
– a munka– és balesetvédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után
A tanuló ismerje:
– az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevőit, a környezetkultúra fő területeit,
– a tárgyalkotás szerepét, a tárgyak funkcióját, anyagfajtáit és díszítési lehetőségeit,
– az alapanyagok felhasználási lehetőségeit,
– az anyag és formaalakítás módjait,
– a tárgyalkotás, az újrahasznosítás lehetőségeit, fontosabb szempontjait,
– az önálló tapasztalatszerzés eszközrendszerét,
– a környezetkultúra és kézművesség legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit.

A tanuló legyen képes:
– pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez,
– a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
– az anyagok élményszerű megtapasztalására,
– a megismert eszközök megfelelő használatára,
– az önálló tárgyalkotásra, funkcionális, vagy gondolati tartalmat kifejező termék létrehozására,
– egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni,
– tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
– a tárgyakban rejlő esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére és megfogalmazására,

– a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, átértelmezésére a mai igények alapján,
– a munka– és balesetvédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Környezet–és kézműves kultúra műhelygyakorlat

– tervezés 30 perc
– tárgykészítés 150 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgy– és környezettervező–alkotó képessége. A terv tükrözze a tanuló funkciónak, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító készségét, a kézművesség hagyományos anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A megvalósított tárgy, tárgyegyüttes mutassa be a tanuló környezet és kézműves kultúra területén megszerzett jártasságát, szakmai tudását.

A környezet–és kézműves kultúra műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott tárgy vagy tárgycsoport a környezet és kézműves tárgykultúra témaköréből.

A benyújtott vizsgamunka– tanári irányítással megvalósított– tervezési munka alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

– meghatározott funkcióra tervezett építészeti tér vagy épület makettje,
– használati vagy ajándéktárgy, – játék,
– környezet– és lakáskultúra eleme.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített tárgy a környezet vagy kézműves kultúra műfajából.

Az intézmény által meghatározott feladat a tanuló által készítetett tervvázlat alapján, természetes vagy egyéb anyagból szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

– használati tárgy, –
ajándéktárgy,
– játék.

A vizsga értékelése

– környezettervező képesség,
– tárgytervező képesség,
– formaalkotó és díszítményképző készség,
– anyag– és eszközhasználati ismeret, jártasság,
– kézműves alapismeret,
– a műfaji konvenciók, sajátosságok megfelelő alkalmazása,
– a vizsgamunka összhatása.

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek bemutatása.
– A hazai és az egyetemes tárgykultúra megismertetése jeles példákon keresztül.
– A tárgyi és szellemi kultúra összekapcsolódásának felfedeztetése.
– Az anyagok további felhasználási lehetőségeinek, tárgyalkotási technikáinak megismertetése a kultúra és a szórakozás témakörében.
– Azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka elvégzését.
– Az értékteremtés igényének kialakítása, az esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitartó munkavégzés alapjainak elsajátíttatása, az önkifejezés lehetőségének felfedeztetése.

Tananyag

Környezet– és kézműves kultúra ismeretek

A tárgykultúra összetevői, egyes kézműves területek jellegzetes tárgytípusai

A tárgyalkotás és –elemzés szempontjai, esztétikai értékek, minőségek

Az ember és a tárgyak viszonya. A tárgyakkal közvetített jelentéstartalom

Egyedi tárgyak, tömegtermékek

A sokszorosítás

Alkotói, felhasználói és fogyasztói magatartásformák

A tárgyak használati és díszfunkciója

A tárgyak dokumentációs funkciói

Közvetített és valódi érték, anyagi és eszmei érték

A tárgyalkotás újabb technikái, anyagai, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

Kultúra és szórakozás. Könyvnyomtatás, színház, sport, játék, zene, tánc

Az adott témakörök emlékei a magyar és az egyetemes tárgykultúrában, a művészettörténetben

Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben

A gyűjtőmunka módszerei

Az önművelés és az önkifejezés lehetőségei

A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

Tárgyalkotási ismeretek

– A kézműves tárgyalkotás sajátosságai, technikák újabb lehetőségei
– Tárgy– és díszítményalkotási lehetőségek, technikák, esztétikai követelmények
– A tervezés lépései, szempontjai: formai és szerkezeti szabályok, arányrendszerek
– A színek, formák, a fény és az árnyék kifejező ereje
– A forma, a funkció és a díszítés összhangja
– Az anyagok tulajdonságai – alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk. Az anyagok kombinálásának lehetőségei
– Az anyag– és technikaválasztás szempontjai, az anyaghasználat és a technika összefüggései
– A technikák eszközszükséglete, eszközhasználati, munkavédelmi és balesetvédelmi előírások
– Tárgyalkotási folyamatok az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében

Kultúra és szórakozás

– A szabadidős, kulturális tevékenységek jellegzetes környezet– és tárgykultúrája
– Tárgyalkotás, környezettervezés a kultúra és a szórakozás témakörében

Az írás története. A könyvnyomtatás

– Érdekességek az írás, könyvnyomtatás történetéből
– Írás és betűtípusok. Könyvtervezés, illusztráció – A könyvborítók készítési és díszítési módjai
– Tárgyalkotás az írás, könyvkötés témakörében az ismert és új anyagok, technikák alkalmazásával (Papírmerítés, papírdomborítás, díszítés más anyagokkal.
– A bőrdomborítás technikái – alátétes és zsinóros domborítás)

Sokszorosítás

– Sokszorosítás a tárgyalkotásban. Jellegzetes anyagok és technikák (öntés, préselés, trébelés, gipsz, agyag, fém)
– Sokszorosítási technikák a díszítményalkotásban (metszetek, dúcok, nyomatok mintázófák, pecsételők)
– Pozitív és negatív formák. Formakészítés
– Tárgy– és díszítményalkotás sokszorosítási technikák alkalmazásával ismert és új anyagokkal

A színház

– Színháztörténeti érdekességek
– Szereplőtípusok, karakterek, maszkok, álarcok, díszlet és jelmez
– A bábszínház. Bábtípusok: sík– és térbeli bábok, mozgatható végtagú bábok. Árnyjátékok.
– A bábkészítés anyagai, technikái
– Tárgyalkotás a színház témakörében választott anyagokkal és technikákkal

Szórakozás: sport, játék, zene, tánc

– Statika és dinamika. A mozgás kifejezésének sík– és térbeli lehetőségei
– A játék, a sport, a zene és a tánc kifejezésének vizuális lehetőségei
– Mozgássorozatok, események megjelenítése
– Mozgást kifejező alkotások anyagai, technikái
– Tárgyalkotás a sport, játék, zene vagy a tánc témaköréhez kapcsolódóan választott anyagokkal, technikákkal. (Játék– és sporteszközök, hangszerek. Relief, plasztika. Szerkezetek, mobilok) Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a környezetkultúra és tárgykultúra fogalmát, területeit, összetevőit,
– a tárgyak helyét, szerepét a hagyományos és a mai tárgykultúrában, valamint saját életében,
– a kézműves tárgyalkotás műfaji sajátosságait, kifejezőeszközeit,
– a tárgykészítés munkafolyamatát a tervezéstől a kivitelezésig,
– a felhasznált anyagok fajtáit, tulajdonságait,
– a tanult tárgyalkotási folyamatok eszközeit, azok szakszerű használatát,
– a tanult tárgyalkotási folyamatok munkavédelmi tudnivalóit,
– a kultúra és a szórakozás témakörének kifejezési lehetőségeit a kézműves alkotómunkában.

Legyen képes:

– az elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
– önálló tárgyalkotásra a tervezéstől a kivitelezésig,
– az anyagok, eszközök, technikák helyes megválasztására,
– tárgyelemzésre, esztétikai értékek és kategóriák felismerésére,
– a társművészetek, a kultúrtörténet, a népművészet összefüggéseinek meglátására,
– a munka– és balesetvédelmi szabályok betartására.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek megismertetése, a tárgyi és szellemi kultúra összekapcsolódásának felfedeztetése.
– A hazai és az egyetemes tárgykultúra bemutatása jeles példákon keresztül.
– A díszítőművészet jellemzőinek és tudatos alkalmazásának elsajátíttatása.
– Az anyagok további felhasználási lehetőségeinek, tárgyalkotási technikáinak megismertetése az érzelem és egyéniség témakörében.
– Azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka elvégzését.
– Az értékteremtés igényének kialakítása, az esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitartó munkavégzés alapjainak elsajátíttatása, az önkifejezés lehetőségének felfedeztetése.

Tananyag

Környezet– és kézműves kultúra ismeretek

A tárgykultúra összetevői, egyes kézműves területek jellegzetes tárgytípusai

A tárgyalkotás és –elemzés szempontjai, esztétikai értékek, minőségek

Az ember és a tárgy kapcsolata. Tárgyakkal közvetített jelentéstartalom

A díszítőművészet jellegzetességei

A tárgyak használati és díszfunkciója. Gyakorlati és lelki funkció, társadalmi–gazdasági jelző szerep

Közvetített és valódi érték, anyagi és eszmei érték. Ajándéktárgyak

Egyedi tárgyak, tömegtermelés. Alkotói, felhasználói és fogyasztói magatartásformák

A tárgyalkotás újabb technikái, anyagai, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

Érzelem és egyéniség kifejeződése a tárgy– és környezetkultúrában

Ízlés és divat. A stílus

Öltözet és viselet

Az önkifejezés lehetőségei

Az önművelés, a gyűjtőmunka módszerei

Az adott témakörök emlékei a magyar és az egyetemes tárgykultúrában, a művészettörténetben

Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

Tárgyalkotási ismeretek

– A kézműves tárgyalkotás sajátosságai, technikák újabb lehetőségei
– Gyűjtőmunka
– A tervezés lépései, szempontjai, esztétikai követelmények
– Formai és szerkezeti szabályok, arányrendszerek, szimmetria, aszimmetria
– Színtani ismeretek. Színek, érzelmek és hangulatok
– Motívumalkotás, stilizálás, átírás. Motívumelemek, fő– és mellékmotívumok. A kompozícióépítés elvei, szabályai – A funkció–forma–díszítmény összhangja
– Modellezés

– Az anyagok tulajdonságai – alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk – Az anyagminőségek kifejezőereje
– Az anyag– és technika választás szempontjai, társításuk, kombinálásuk lehetőségei
– A technikák eszközszükséglete, eszközhasználati, munkavédelmi és balesetvédelmi előírások
– Tárgyalkotási folyamatok az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében

Érzelem és egyéniség
– Az érzelem és egyéniség kifejezésének lehetőségei a környezet– és tárgykultúrában
– Gyűjtőmunka és megfigyelések
– Tárgyalkotás, környezettervezés a témakörhöz kapcsolódóan

Díszítőművészet, motívumrendszer
– A díszítmények szerepe, jelentéstartalma
– Motívumelemek, motívumtípusok, kompozíciók
– A színhasználat üzenetértéke
– Motívumtípusok jellegzetes megjelenési formái, készítési technikái a kézművességben – Tárgyalkotás a díszítőelemek tudatos alkalmazásával választott anyaggal és technikával

Személyes tárgyak – Ajándékozás
– Az érték fogalma, viszonylatai. A tárgyak gyakorlati és lelki funkciói, érzelmi, hangulati hatás
– Személyes tárgyak. Egyéni ízlés
– Az ajándékozás kultúrája. Az ajándéktárgy és a csomagolás harmóniája
– A csomagolás és a díszítés lehetőségei
– Alkalmazható anyagok és technikák
– Ajándékkészítés és csomagolás választott anyaggal, technikával

Az öltözet
– Az öltözet összetevői
– Az öltözettel közvetített jelentéstartalom
– Az öltözettervezés alapjai. Mintakészítés, modellezés
– Az öltözetkészítés technológiai alapjai – szabászati ismeretek, összeállítási és díszítési technikák

– Öltözet, vagy öltözetdarab készítése választott anyagok és technikák felhasználásával, kombinálásával, viseleti babákra vagy saját célra

Öltözet–kiegészítők
– Az ékszerek típusai
– Az ékszerkészítés anyagai, technikái
– Ékszer, ékszerkollekció készítése, választott anyagok és technikák alkalmazásával

Textilmunkák
– Textilfestés újabb lehetőségei (textilnyomás, batikolás)
– Hímzés– és szövéstechnikák újabb lehetőségei (szálszorítás, subrika, zsinórozás, madzagszövés, egyszerű szedett és göbös mintázás) – Nemezelés. A nemez szabad felhasználása
– Összeállítási technikák. A gépi varrás alapjai
– Választott technikák alkalmazása a tárgyalkotásban

Bőrműves technikák
– A bőrvarrás alapjai, technikái. A szíjgyártóvarrás és a szűcshímzés
– Rátéttípusok. A rátétkészítés módjai
Egyszerű szironytechnikák
– A bőrműves technikák anyag– és eszközszükséglete
– Választott technikák alkalmazása a tárgyalkotásban
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a környezetkultúra és tárgykultúra tanult területeit, a díszítőművészet jellemzőit,
– a tárgyak helyét, szerepét a hagyományos és a mai tárgykultúrában, valamint saját életében,
– a kézműves tárgyalkotó tevékenység tanult területeit, azok műfaji sajátosságait, kifejezőeszközeit, esztétikai törvényszerűségeit,
– a tárgyakkal, díszítményekkel kifejezhető jelentéstartalmakat,
– a tárgykészítés munkafolyamatát a tervezéstől a kivitelezésig,
– a tervezés szempontjait, a funkció–forma–díszítés összhangját,

– a hagyományos kézműves tárgyalkotás beépítésének lehetőségeit a mai tárgykultúrába,
– a kézműves tevékenységben alkalmazott anyagok fajtáit, tulajdonságait,
– a tanult tárgyalkotási folyamatok eszközeit, azok szakszerű használatát,
– a tanult tárgyalkotási folyamatok munkavédelmi tudnivalóit,
– az érzelem és egyéniség témakörének kifejezési lehetőségeit a kézműves alkotómunkában.

Legyen képes:
– az elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek, esztétikai törvényszerűségek alkalmazására,
– önálló, igényes tárgyalkotásra a tervezéstől a kivitelezésig,
– az anyagok, eszközök, díszítő– és összeállító technikák helyes megválasztására, – tárgyelemzésre, esztétikai értékek és kategóriák felismerésére, megfogalmazására,
– a társművészetek, a kultúrtörténet, a népművészet összefüggéseinek meglátására,
– tárgyak, díszítmények, technikák átírására,
– a munka– és balesetvédelmi szabályok betartására.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

– A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek megismertetése. – A törzsi kultúrák, a magyar népművészet és az iparművészet korszakainak, tárgyalkotási területeinek bemutatása jeles példákon keresztül.
– A megismert témakörök beépítési lehetőségeinek felfedeztetése a mai környezet– és tárgykultúrába
– Az anyagok további felhasználási lehetőségeinek, tárgyalkotási technikáinak megismertetése.
– A gyűjtőmunka alapjainak, az átírás módszerének és alkalmazási lehetőségeinek elsajátíttatása.
– Azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka elvégzését.
– Az értékteremtés igényének kialakítása, az esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitartó munkavégzés alapjainak elsajátíttatása, az önkifejezés lehetőségének felfedeztetése.

Tananyag

Környezet– és kézműves kultúra ismeretek

A tárgykultúra összetevői, egyes kézműves területek jellegzetes tárgytípusai és díszítőművészete
A magyar és az egyetemes tárgykultúra kiemelkedő kézműves emlékei: törzsi kultúrák, népművészet, népi iparművészet, iparművészet
A gyűjtőmunka módszerei. Az önművelés és az önkifejezés lehetőségei
A tárgyalkotás és –elemzés szempontjai, esztétikai értékek, minőségek
Az ember és a tárgyak viszonya. Információhordozó szerep, jelentéstartalom
Alkalmazott, átalakított és alkotott tárgyak
Az ember közvetlen szükségleteinek kielégítését szolgáló tárgyak
A műalkotás, mint speciális tárgy
A tárgyalkotás újabb technikái, anyagai, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
A tárgyrekonstrukció szerepe, szempontjai, folyamata
Az átírás lehetőségei
Kulturális örökség. Műemlékvédelem, Világörökség
A természeti környezet és az épített környezet értékei
A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

Tárgyalkotási ismeretek
– A kézműves tárgyalkotás sajátosságai, technikák újabb lehetőségei
– Gyűjtőmunka, rekonstrukció, átírás
– A tervezés lépései, szempontjai, esztétikai követelmények
– A funkció–forma–díszítmény kifejezőereje, harmóniája
– Makett készítés, modellezés
– Az anyagok tulajdonságai – alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk – Az anyagminőségek kifejezőereje
– Az anyag– és technika választás összefüggései, társításuk, kombinálásuk lehetőségei – A technikák eszközszükséglete, eszközhasználati, munkavédelmi és balesetvédelmi előírások
– Tárgyalkotási folyamatok az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében

Múlt, jelen és jövő
– Idő, időszámítás, időmérők

– Egyes időszakok jellegzetességeinek, az idő múlásának, a változások kifejeződése a környezet– és tárgykultúrában
– Gyűjtőmunka és megfigyelések. A tapasztalatok felhasználása a témakörhöz kapcsolódó tárgyalkotásban, környezettervezésben.

Törzsi kultúrák
– Természeti népek tárgykultúrája
– A természeti környezet, az életmód, a világszemlélet és a tárgyalkotás összefüggései – Jellegzetes anyagok és technikák
– Tárgyelemzések, tárgyrekonstrukciók, technikák elsajátítása választott területhez kapcsolódóan
– Tárgytípus, technika, díszítmény – átírási gyakorlatok, tárgyalkotás a mai igényekhez igazodva A népművészet
– A honfoglaló magyarság tárgyi kultúrája
– A népművészet korszakai: jellegzetes tárgytípusok, alapanyagok, motívum és színvilág – Tájegységek népművészete. A saját, vagy egy választott tájegység jellegzetes tárgykultúrája, díszítőművészete

Tárgyelemzések, tárgyrekonstrukciók, technikák elsajátítása a népművészet egy–egy korszakához, vagy tájegységéhez kapcsolódóan
– A népművészet továbbéltetési lehetőségei. A népi iparművészet
– Régi és mai szerepek. Értékmegőrzés, értékteremtés
– Hagyományos funkciók, formák, díszítmények és technikák – átírási gyakorlatok, tárgyalkotás a mai környezet– és tárgykultúra választott területeire

Az iparművészet
– A művészettörténeti korszakok jellemzői
– Az iparművészet kiemelkedő emlékei, alkotói, alkotóműhelyei egyes korszakokhoz, kézműves területekhez kapcsolódóan
– Tárgyrekonstrukció, tárgyalkotások egy választott korszakhoz, vagy egy választott művészi kézműves területhez kapcsolódóan
– Tárgytípus, technika, díszítmény – átírási gyakorlatok, tárgyalkotás a mai igényeihez igazodva

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a környezetkultúra és tárgykultúra tanult területeit, összetevőit,
– a környezet és az ember kölcsönhatását,
– a tárgyak helyét, szerepét a hagyományos és a mai tárgykultúrában, valamint saját életében,
– a megismert kézműves tárgyalkotó tevékenységek műfaji sajátosságait, kifejezőeszközeit, esztétikai törvényszerűségeit,
– a tárgykészítés munkafolyamatát a tervezéstől a kivitelezésig,
– a tervezés szempontjait, a funkció–forma–díszítés összhangját,
– a tárgyalkotásban alkalmazott anyagok fajtáit, tulajdonságait, felhasználási lehetőségeit,
– a tanult tárgyalkotási folyamatok eszközeit, azok szakszerű használatát,
– a tanult tárgyalkotási folyamatok munkavédelmi tudnivalóit,
– a magyar népi kézművesség legjelentősebb emlékeit,
– más korok és népek legjellemzőbb kézműves emlékeit,
– a tárgyakkal, díszítményekkel kifejezhető jelentéstartalmakat,
– a hagyományos kézműves tárgyalkotó tevékenységek továbbéltetésének, beépítésének lehetőségeit a mai környezet– és tárgykultúrába.

Legyen képes:
– az elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek, esztétikai törvényszerűségek alkalmazására,
– önálló, igényes tárgyalkotásra a tervezéstől a kivitelezésig,
– munkájában a funkció–forma–díszítés összhangjának megteremtésére,
– az anyagok, eszközök, díszítő– és összeállító technikák helyes megválasztására, alkalmazására,
– tárgyelemzésre, esztétikai értékek és kategóriák felismerésére, megfogalmazására,
– a társművészetek, a kultúrtörténet, a népművészet összefüggéseinek meglátására, a tapasztalatok alkotó felhasználására,
– tárgyak, díszítmények, technikák rekonstruálására, átírására,
– alkotómunkájában a hagyományos kézművesség értékeit napjaink tárgykultúrájának igényeihez igazítva továbbéltetni,
– a munka– és balesetvédelmi szabályok betartására.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek megismertetése. – A népi iparművészet, a modern és a kortárs művészet jeles példáinak, valamint a környezet– és tárgy kultúra modern törekvéseinek bemutatása.
– A megismert témakörök beépítési lehetőségeinek felfedeztetése a mai környezet– és tárgykultúrába.
– Az anyagok további felhasználási lehetőségeinek, tárgyalkotási technikáinak megismertetése.
– A gyűjtőmunka és a dokumentálás alapjainak, módszereinek elsajátíttatása.
– Azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka elvégzését.
– Az értékteremtés igényének kialakítása, az esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitartó munkavégzés alapjainak elsajátíttatása, az önkifejezés, önművelés lehetőségének felfedeztetése.

Tananyag

Környezet– és kézműves kultúra ismeretek

A magyar és az egyetemes tárgykultúra kiemelkedő alkotásai: modern és kortárs művészet

A gyűjtőmunka módszerei. Az önművelés és az önkifejezés lehetőségei

A modern tárgy– és környezetkultúra jellegzetességei. Kísérletezések, új törekvések

Az ember és a tárgyak viszonya. A tárgyak információhordozó szerepe, jelentéstartalma napjainkban

A tárgyalkotás és –elemzés szempontjai, esztétikai értékek, minőségek

Újrahasznosítás lehetőségei napjainkban

Alkotói, felhasználói és fogyasztói magatartásformák

Értékmegőrzés, értékteremtés

Nemzeti sajátosságok a környezet– és tárgykultúrában. A globalizáció hatása a környezet– és tárgykultúra alakulására

A tárgyalkotás újabb technikái, anyagai, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

Dokumentálás, kiállítás–rendezés

A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

Tárgyalkotási ismeretek

– A kézműves tárgyalkotás sajátosságai, a kézműves technikák újabb lehetőségei – Gyűjtőmunka, rekonstrukció, átírás
– A tervezés lépései, szempontjai, esztétikai követelmények
– A design, az ergonómia, a funkcionalizmus szempontjai
– Funkció – forma, anyag – szerkezet, arány – kompozíció, színdinamika, stílus – Makett készítés, modellezés
– Az anyagok tulajdonságai – alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk – Az anyagminőségek kifejezőereje
– Az anyag– és technika választás összefüggései, társításuk, kombinálásuk lehetőségei – A technikák eszközszükséglete, eszközhasználati, munkavédelmi és balesetvédelmi előírások
– Tárgyalkotási folyamatok az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében

Múlt, jelen és jövő

Modern művészet, kortárs művészet

– A hagyományos tárgyalkotás sajátosságainak, szimbólumainak megjelenése a modern művészetben
– A környezethez való viszonyulás megjelenése a modern művészet ágaiban
– A tárgyalkotás és –felhasználás modern művészi értelmezései
– Az alkalmazott művészetek új útjai
– Tárgyalkotási kísérletek tetszőleges irányzat jegyében

Ipari formatervezés

– Az ipari formatervezés sajátosságai
– Modern funkcionalizmus, ergonómia
– Formatervezés a környezet– és tárgykultúra ismert és új területein (építkezés, lakáskultúra, közlekedés, kommunikáció, műszaki cikkek, csomagolás)
– Modellezések a formatervezés témaköréhez kapcsolódóan, választott anyagokkal és technikákkal

A környezet– és tárgykultúra jelene és jövője –

Az ember és a technika

– Termékek és szolgáltatás. Arculattervezés
– A design szerepe. A fogyasztói kultúra alakulása
– Újrahasznosítás, transzformáció
– Környezettudatosság. A környezetalakítás modern törekvései
– Jövőkép a környezet– és tárgykultúrában
– Ember – tevékenység – környezet kapcsolata. Környezetalakítási, környezettervezési, tárgyalkotási gyakorlatok

Dokumentáció és prezentáció
– A dokumentálás szerepe
– Az alkotások dokumentációja, technikai dokumentáció
– A fényképezés. Fények, világítás, nézőpont. Tárgy– és műtárgyfotó
– Személyes mappa, portfolió készítése
– Kiállítás–rendezés – szempontok, anyagválogatás, rendszerezés, kellékek, eszközök
– Tömegkommunikáció, reklám, plakát

Rendszerezés
– A környezet– és kézműves kultúra műhelymunka elméleti és gyakorlati anyagának rendszerezése
– A tárgyalkotás területeiről tanultak rendszerezése
– Az anyagokról tanultak rendszerezése
– A technikákról tanultak rendszerezése
– Az esztétikai értékekről tanultak rendszerezése
– A környezettervezésről, a környezetalakításról, tárgyalkotásról tanultak rendszerezése

Vizsgamunka készítése
– Egyéni kifejezési szándék szerinti tárgyalkotás választott anyaggal és technikával. Dokumentálás
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a környezetkultúra és tárgykultúra tanult területeit, összetevőit,

– a környezet és az ember kölcsönhatását, a harmonikus környezetkultúra kialakításának szempontjait,
– a tárgyak helyét, szerepét a mai tárgykultúrában, valamint saját életében,
– a megismert kézműves tárgyalkotó tevékenységek műfaji sajátosságait, kifejezőeszközeit, esztétikai törvényszerűségeit,
– a tárgykészítés munkafolyamatát a tervezéstől a kivitelezésig,
– a tervezés szempontjait, a funkció–forma–díszítés összhangját,
– a kézműves tevékenységben alkalmazott anyagok fajtáit, tulajdonságait, felhasználási és társítási lehetőségeit,
– a tanult tárgyalkotási folyamatok eszközeit, azok szakszerű használatát,
– a tanult tárgyalkotási folyamatok munkavédelmi tudnivalóit,
– a modern művészet törekvéseit a környezet– és tárgykultúra területén,
– kézműves tárgyalkotó tevékenységek beépítési lehetőségeit a mai környezet– és tárgykultúrába.
Legyen képes:
– az elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek, esztétikai törvényszerűségek alkalmazására, a környezet– és tárgykultúra tudatos alakítására,
– önálló, igényes tárgyalkotásra a tervezéstől a kivitelezésig,
– munkájában a funkció–forma–díszítés összhangjának megteremtésére,
– az anyagok, eszközök, díszítő– és összeállító technikák helyes megválasztására, alkalmazására,
– tárgyelemzésre, esztétikai értékek és kategóriák felismerésére, megfogalmazására,
– a társművészetek, a kultúrtörténet, a népművészet összefüggéseinek meglátására, a tapasztalatok alkotó felhasználására,
– tárgyak, díszítmények, technikák rekonstruálására, átírására,
– alkotómunkájában a hagyományos kézművesség értékeit napjaink tárgykultúrájának igényeihez igazítva továbbéltetni,
– a munka– és balesetvédelmi szabályok betartására.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után
A tanuló ismerje:
– a környezetkultúra és tárgykultúra fogalmát, területeit, összetevőit,

– a környezet és az ember kölcsönhatását, a harmonikus környezetkultúra kialakításának szempontjait,
– a tárgyak helyét, szerepét a hagyományos és a mai tárgykultúrában, valamint saját életében,
– a kézműves tárgyalkotó tevékenység területeit, azok műfaji sajátosságait, kifejezőeszközeit, esztétikai törvényszerűségeit,
– a kézművességben alkalmazható anyagok fajtáit, tulajdonságait, felhasználási és társítási lehetőségeit,
– a tárgyalkotás eszközeit, azok szakszerű használatát,
– a tárgykészítés munkafolyamatát a tervezéstől a kivitelezésig,
– a tervezés szempontjait, a funkció–forma–díszítés összhangját,
– a magyar népi kézművesség legjelentősebb emlékeit,
– más korok és népek legjellemzőbb kézműves emlékeit,
– a tárgyakkal, díszítményekkel kifejezhető jelentéstartalmakat,
– a hagyományos kézműves tárgyalkotó tevékenységek továbbéltetésének, beépítésének lehetőségeit a mai környezet– és tárgykultúrába,
– a környezet– és kézműves kultúra műhely munkavédelmi teendőit.

A tanuló legyen képes:
– az elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek, esztétikai törvényszerűségek alkalmazására, a környezet– és tárgykultúra tudatos alakítására,
– önálló, igényes tárgyalkotásra a tervezéstől a kivitelezésig,
– munkájában a funkció–forma–díszítés összhangjának megteremtésére,
– az anyagok, eszközök, díszítő– és összeállító technikák helyes megválasztására, alkalmazására,
– tárgyelemzésre, esztétikai értékek és kategóriák felismerésére, megfogalmazására,
– a társművészetek, a kultúrtörténet, a népművészet összefüggéseinek meglátására, a tapasztalatok alkotó felhasználására,
– tárgyak, díszítmények, technikák rekonstruálására, átírására,
– alkotómunkájában a hagyományos kézművesség értékeit napjaink tárgykultúrájának igényeihez igazítva továbbéltetni,
– a munka– és balesetvédelmi szabályok betartására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Környezet– és kézműves kultúra műhelygyakorlat

A gyakorlati vizsga időtartama

– tervezés 50 perc
– tárgyalkotás 190 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama max. 10 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgy– és környezettervező–alkotó képessége. A terv tükrözze a tanuló funkciónak, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító készségét, a kézművesség anyagairól, felhasználási lehetőségeiről, munkafolyamatairól, a kézműves díszítési módok műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, hagyományairól megszerzett ismereteit. A megvalósított tárgy, tárgy együttes mutassa be a tanuló környezet és kézműves kultúra területén megszerzett jártasságát, szakmai tudását, művészi igényességét.

1. A környezet– és kézműves kultúra műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott tárgy vagy tárgycsoport a környezetkultúra és tárgykultúra témaköréből.

A benyújtott vizsgamunka– tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott anyagokkal és technikákkal létrehozott alkotás, amely lehet:
– meghatározott funkcióra tervezett építészeti tér vagy épület makettje,
– környezet– és lakáskultúra elem,
– használati–, ajándék–, játék–, vagy fiktívtárgy, tárgy együttes,
– öltözet, öltözet – kiegészítő,
– anyagtársításra, újrahasznosításra épülő funkcionális tárgy, vagy tárgycsoport.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített tárgy a környezet és kézműves kultúra műfajából.
Az intézmény által meghatározott feladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyagokkal és technikákkal létrehozott alkotás, amely lehet:
– használati tárgy, –
ajándéktárgy,
– játék.

2. A környezet–és kézműves kultúra műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:
– a környezet– és tárgykultúra fogalma, tárgytípusai,
– tárgyalkotó módok: ősi, hagyományos népművészeti, iparművészeti és ipari tárgyformálás,
– a hagyományos kézműves mesterségek kialakulása, szakosodása,
– a magyar kézművesség legjelentősebb népművészeti és iparművészeti emlékei, alkotói, műhelyei,
– más korok és népek sajátos kézműves emlékei,
– a kézművesség anyagai, eszközei,
– a tárgy– és díszítményalkotás technikái,
– a tárgykészítés fázisai a tervezéstől a kivitelezésig,
– a funkció–forma–díszítés összhangja,
– esztétikum, jelentéstartalom a tárgyakon, a környezetkultúrában,
– a hagyományok továbbéltetésének lehetőségei, a mai környezet– és tárgykultúrában,
– a gazdaságosság és újrahasznosítás fontossága, – a kézművesség munka – és környezetvédelmi alapismeretei.

A vizsga értékelése
A gyakorlati vizsga értékelése
– funkciónak, műfaji sajátosságoknak megfelelő tervező, szerkesztő, modellező készség,
– manuális és konstruáló készség,
– díszítő, stilizáló készség,

– a tervezéshez szükséges magyarázó–közlő rajz szintje, egyedisége, kreativitása, – az anyag– és eszközhasználat szintje,
– a környezet– és kézműves kultúra ismeretek gyakorlati alkalmazásának szintje,
– a megfelelő műveletek, munkafolyamatok kiválasztása, – a vizsgatárgy összhatása, a funkció–forma–díszítmény összhangja.

A szóbeli vizsga értékelése
– a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete, –
a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
– kommunikációs készség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Munkaasztalok Tároló
szekrények
Vizesblokk
Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök
Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD–k)
Kemence
Tűzhely vagy főzőlap
Varrógép
Vasaló, vasalóállvány
Fényképezőgép
Festésre alkalmas edények
Műanyag tálak, kád
Kézi korong
Mintázó eszközök agyagmunkához
Szövőkeret
Madzagszövő tábla
Rámák, keretek
Vágólap
Ollók
Kések
Fűrészek

Kalapácsok
Fogók
Reszelők, csiszolók
Asztali satuk, pillanatszorítók
Bőröző satu
Árak
Textil– és bőrvarró tűk
Lyukasztók
Mintázó és poncoló vasak
Vonalzók
Körzők
Ecsetek
Munkavédelmi eszközök

SZOBRÁSZAT ÉS KERÁMIA MŰHELYGYAKORLAT

A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat célja az általános és szakirányú vizuális műveltség megalapozása, fejlesztése, mindazoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek az átadása, melyek képessé teszik a tanulót térbeli szobrászati és kerámia tervek, alkotások létrehozására.

Célja továbbá olyan fejlett formakultúra, rajzi, színtani, plasztikai ismeret, technikai tudás átadása és igényesség kialakítása, amely felkészít a művészi igényű alkotómunkára, az igényes plasztikai tárgyalkotásra.

A műhelygyakorlat feladata a szobrászat és kerámia műfaji sajátosságainak megismertetése, a feladatok megtervezéséhez szükséges ismeretek elsajátíttatása, a tárgyalkotáshoz szükséges anyag– és eszközismeret, eszközhasználat biztosítása, a munkaszervező készségek, képességek kialakítása.

A tárgyformálás hagyományos és új anyagainak, az egyes technológiai eljárások kivitelezési módjának és azok alkalmazási területének, valamint a szobrász és kerámia műterem felszerelésének megismertetése.

A munka során használt anyagok és szerszámok takarékos és sokoldalú használatának megtanítása, kéziszerszámok készítése.

A kreatív feladatmegoldások gyakoroltatása a tervtől a kész munkáig.

A klasszikus szobrászat és kerámia formai megoldásainak és az azoktól való elszakadás lehetőségeinek bemutatása.

Alapfokú évfolyamok

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
– Az alapvető szobrászati és kerámiatörténeti, valamint technikai tudnivalók megismertetése.
– A szobrász és kerámia tárgykészítési technikák alkalmazásában való jártasság kialakítása
– Egyszerű mintázó szerszámok elkészítése
– Egyszerű felrakott és díszített edények készítése
– Az alapvető mintázási ismeretekhez szükséges készségek kialakítása és fejlesztése

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek
A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek
Az agyag felhasználási területei a művészettörténet nagy korszakaiban
Az agyag legfontosabb jellemzői, kezelése, alakítási lehetőségei
Kerámiatárgy készítésének fázisai, formaadás, engobozás, mázazás munkarendje
Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek Feladatcsoportok
Ismerkedés a szobrász és kerámiaműhellyel
– A szerszámok bemutatása, megnevezése
– Agyag, gyurma, tészta, viasz, nemez – mint plasztikus anyagok – összehasonlítása
– Egyszerű organikus formák mintázása
– Állatfigurák mintázása

Pozitív–negatív formák megismerése és formálása
– Faktúragyűjtés, apró természeti formákról (nyomatok készítése) gipsznegatív öntése
– Egyszerű tárgyak lenyomata agyagban, megőrzésük: terrakottában, gipszben
– Monogrampecsét faragása

Felületdíszítés színekkel

– Masszagyúrás, lapsodrás, kerek és négyzetes síkfelület tagolása engobbal
– Színes agyagok
– Színes masszák készítése földfestékekkel,
– Ritmusgyakorlatok – ékszerkészítés

Plasztikai élménygyűjtés
– Múzeumlátogatás

Szabadon formálható kerámia
– Apró agyagplasztikák – ember és állatfigurák – készítése, földfestékkel való díszítése Szobrászat és kerámiamintázási gyakorlatok
– Gyakorlatok az arányérzék fejlesztésére: alapformák, rész–egész viszonya, pozitív–negatív formák
– Formaelemzések: természeti és mesterséges tárgyak
– Relief készítése

Állatábrázolás a különböző művészeti korokban
– Múzeum– és könyvtárlátogatás
– Állatrajzolás után mintázás: arányérzék fejlesztő gyakorlat
– Kicsinyítés–nagyítás
– Domborműmintázás agyagból
– Relief és körplasztika készítése állatfigurákkal
– Üregelt körplasztika készítése
– Anyagválasztás – agyag, fa, gipsz

– Mintázófa és szobrászgyűrű készítése – Mintázás pozitív–negatív plasztikai elemekkel
– Terrakottára égetés. Gipszforma vétel terrakottáról
– Gipszformába préseléssel sokszorosítás
– A relief tagolása festéssel, engobozással

Pozitív, negatív, relief készítése
– Gipszlap öntése, agyagba, gipszbe való karcolás, felületképzés
– Negatív ellenpár készítése

Edénykészítés
– Szabadformálású és felrakott edények készítése
– Különféle marokedény készítése, azok díszítése nyomhagyással
– Formára vagy formába rakott intarziaedény
– Kézi korongon történő edényfelrakás

Értékelés és kiállítás rendezés
– Az év során készített tárgyak közös értékelése, a szaktanár irányításával
– Ismerkedés a kiállítás rendezéssel

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat.
Legyen képes:
– alkalmazni alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikákat.
– egyszerű edényeket felrakással elkészíteni és díszíteni.
– életkorának megfelelő szinten megjeleníteni elképzeléseit, agyagban és gipszben.

5. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
– Az alapvető mintázási és edénykészítési technikák alkalmazása
– A megismert tárgyalkotó eljárás gyakoroltatása, hogy ép tárgyat tudjon létrehozni.

Minta alapján egyszerű kéziszerszámok készítése és használata – A plasztilinnel, gipsszel, agyaggal való bánásmód elsajátíttatása – Kisebb feladatok önálló megoldására való felkészítés.
– Tanári vezetéssel, bonyolultabb feladatok elvégzésére történő felkészítés.

Tananyag
Szobrászat és kerámia ismeretek
A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek
Relief és körplasztika

A kerámiaégetésben rejlő lehetőségek
A máz, mint védőréteg és színezőanyag
A gipsz, mint átmeneti, és mint végleges anyag
Szögletes formák összeépítése, vetemedés, zsugorodás
Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok
Szobrászat és kerámiamintázási gyakorlatok
Pénzérmék, plakettek mintázása
– Múzeumi példák alapján pénzérmék, plakettek mintázása plasztilinből
– Gipszforma vétel. Préselés gipszformába, terrakotta égetés
– Gipsz pozitív öntése, retusálása

Az építészet és a társművészetek kapcsolata
– Szobrok a közterületeken
– Makettek készítése
– Nagyobb méretű térforma felrakása samottos agyagból
– Agyagvágó, simító kéziszerszámok készítése

Műterem– és gyárlátogatás
– Szobrászművész munka közben
– Üzemlátogatás kerámiagyárban: gipszműhely, nyersgyártó–formázó műhely, festőműhelyek, különböző hőfokon üzemeltetett kemencék és a kész termékek megtekintése

Felületalakítás
– Nyomhagyásos gyakorlatok síkfelületen
– Síkfelület tagolása engobbal (csíkozás, fröcskölés, ecsettel való festés, írókázás ...)

Edénykészítés
– Síklapokból készített egyszerű fedeles tárgy készítése, díszítése a ritmusgyakorlatok alkalmazásával

Korongozás

– Egyszerű alapformák, azok díszítése a ritmusgyakorlatok alkalmazásával

Értékelés és kiállítás rendezés
– A tanév során készült munkák közös értékelése, válogatása
– Záró kiállítás rendezése szaktanári irányítással

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat.
Legyen képes:
– a megismert tárgyalakítási eljárás birtokában ép tárgyat létrehozni.
– minta alapján egyszerű kéziszerszámok készítésére.
– mintázni és formázni plasztilinnel, gipsszel, agyaggal. – kisebb feladatok önálló megoldására.
– tanári vezetéssel bonyolultabb feladatok elkészítésére.

6. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
– Különböző alapszintű tárgykészítési technikák megismertetése és gyakoroltatása
– Az önálló megoldási készség kialakítása, különböző plasztikai feladatok (dombormű, körplasztika) megoldásával
– Az alapfogások elsajátíttatása, kisebb hengeres formák korongozásának megtanítása és gyakoroltatása
– Az edényformálás és a mázak használatában való jártasság kialakítása

Tananyag
Szobrászat és kerámia ismeretek
A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek
Képzési lehetőségek megismerése: iskolalátogatás művészeti szakközépiskolában
Szobrászati technikákat felhasználó szakmák megismerése: épületszobrász, szobrászművész, keramikusművész
Műterem látogatás szobrász– és keramikusművésznél

Alacsony– és magastűzü masszák és azok mázazása, égetése
Oxidáló és redukáló égetés, kemencék
Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok
Szobrászat–kerámia gyakorlatok
– Egyszerű körplasztikák pozitív–negatív öntése

Portré mintázása
– Vázra épített portré mintázása agyagból
– A kész fejről 2 feles gipszforma vétel–tanári segítséggel
– A kiüregelt, kiszáradt agyagfej égetése terrakottára
– A kiégetett agyagfej patinázása tanári segítséggel

Drót és faelemekkel térkompozíció készítése
– Az anyagok egymást erősítő hatásának, kifejező erejének tudatos felhasználása

Anyaggyűjtés
– Edényformák rajzolása, díszítmények másolása, elemzése

Korongozás
– Egyszerű hengeres formák fölhúzása, a felület tagolása engobbal
  Egyszerű edényformák korongozása különféle peremmegoldással
– Fenékszög esztergálása
– Fedő kialakítása

Fülezés
– Fülhúzás, felragasztás

Mázas edénykészítés
– Mázazási, kemencerakási gyakorlatok
– Az égetés figyelemmel kísérése

Értékelés és kiállítás rendezés
– A tanév során készült munkák közös értékelése, válogatása
– Záró kiállítás rendezése szaktanári irányítással

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat.
– alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikákat.
Legyen képes:
– önállóan megoldani különböző plasztikai feladatokat (dombormű, körplasztika).
– kisebb hengeres formát korongozni
Legyen jártassága az edényformálásban és a mázak használatában

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után
A tanuló ismerje:
– a szobrászat– és a kerámiatörténet fontosabb állomásait, eredményeit,
– a kiemelkedő jelentőségű műveket, alkotásokat, és azok készítőit,
– a szobor– és kerámiakészítés alapjait, a felhasznált anyagok tulajdonságait, felhasználási területét, a készítés technikáját,
– a forma és díszítmény összhangjára vonatkozó esztétikai követelményeket,
– a balesetvédelmi szabályokat,
– a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:
– az anyagismeret birtokában a célnak legmegfelelőbb eljárást alkalmazni,
– életkorának megfelelően tapasztalatait, ismereteit beépíteni az alkotás folyamatába,
– a tárgyalkotás folyamatában a forma és díszítmény összhangját megteremteni,
– a tárgyakat, az anyag–funkció–forma szempontjai szerint értelmezni,
– domborművet és kisplasztikát mintázni, faragni, építeni, térkonstrukciót készíteni,
– különféle edénykészítési technikákat alkalmazni,
– igényesen megoldani a kreatív feladatokat, az elképzeléseket a tervtől a kész munkáig,
– saját munkáit elemző módon értékelni, rendszerezni, dokumentálni,

– a helyes munkamenetet, munkavédelmi szabályokat következetesen betartani,
– együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel.

A tanuló rendelkezzen: a plasztikai
formálás készségével,
saját és más munkájának szóbeli, közösség előtti értékelésének képességével.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat

– tervezés 40 perc
– tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, plasztikai alkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a szobrászat és kerámiaművészet, anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló szobrászati–, kerámiatechnikai jártasságát, tudását.

A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész tárgy, tárgycsoport a szobrászat vagy kerámia műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján elkészített alkotás, amely lehet:

– mintázott, faragott, applikált dombormű terrakottából, gipszből, fából, vagy bármely más anyagból,
– mintázott körplasztika, égetett agyagból, gipszből – mázazva, festve vagy patinázva, – drótból, fából, hungarocellből, vagy egyéb szobrászati anyagból készített plasztika, – felrakással, korongolással vagy egyéb technikával készült tárgy, tárgycsoport.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített tárgy, tárgycsoport a szobrászat vagy kerámia műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, agyagból vagy egyéb szobrászati anyagból, szabadon választott mintázási, konstruálási, felületdíszítési technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

– figurális vagy nonfiguratív plakett, dombormű,
– korongozott vagy más technikával készített edény,
– a szobrászatban és a kerámiában használatos eljárások valamelyikével, vagy ötvözésével készült plasztika.

A vizsga értékelése

– tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
– alapvető anyag–, eszköz– és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
– a szobrászat és kerámia alapvető technikáinak ismerete, gyakorlati alkalmazása,
– térformálás, konstruáló és kompozíciós készség, a tartalomnak megfelelő anyag, forma, technika és kifejezésmód megválasztása és használata, az elkészült mű összhangja

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
– A különböző tárgyalkotó eljárások megismertetése és gyakoroltatása alapszinten
– A tanév során megismertetett új fogalmak megértetése és elsajátíttatása a tanulóval, hogy azokat a gyakorlatban helyesen tudja alkalmazni.
– Rajzi gyűjtés nyomán vázlat és tervkészítéshez szükséges ismeretek elsajátíttatása
– Felrakással vagy korongolással öblös tárgy elkészítése
– Az egyszerű gipszforma készítés és sokszorosításhoz szükséges készség, képesség kialakítása

– A szobrász –kerámia tevékenységhez kapcsolódó baleset–, munka– és környezetvédelmi szabályok és azok gyakorlati alkalmazásának megismertetése

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

A fény és árnyék szerepe a plasztikában

A ritmus

A geometrikus forma

A szín jelentősége a szobrászatban és kerámiában

A stilizálás és a kompozíció fogalma, törvényszerűségei, a jel fogalma

A díszítmények eredete

A monogram, a címer

Könyvtári és múzeumi anyaggyűjtés

Az agyag összetétele, anyagszerkezete

Kerámiatárgy készítésének munkafolyamata – agyaggyúrás, formaadási eljárások, szárítás, mázazás égetés rendje

Égetési alapismeretek

Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Szobrászat–kerámia gyakorlatok

– Kötött és szabad formálás összekapcsolása
– Préselés agyagból
– Engobozás, mázazás, égetés
– Gipszbe vésett monogram tervezése, kivitelezése
– Különböző anyagok viselkedésének vizsgálata: növekedés–zsugorodás, kemény–lágy, kopás–csiszolódás
– Formaalakító természeti erők megfigyelése, rajzi leképzése
– Egyszerű szerkezetek építése: drótból, drótházóból, papírból

Különböző művészettörténeti korokból való padlólapok másolása

Gyűjtőmunka alapján padlólap másolás

Tervrajz átmásolása gipszlapra

Negatív vésés, pozitív gipszöntés

– Mindkét modellről gipszforma vétel
– Bepréseléssel a sokszorosítás gyakorlása
– Engobozás, zsengélő égetés

Tárgyelemzés

– Az elkészült padlólap elemzése
– A funkció–forma–anyag és díszítmény megjelenési formáinak értelmezése

Nagyítás

– Kirándulás során gyűjtött vízkoptatta kavicsok, kövek felnagyításával agyagszobrok alkotása
– Kézzel épített, felrakott formák
– Színezés engobbal és mázakkal, égetés
– A felnagyított természeti formák újraalkotása drótból, drótházóból, papírból

Szabad és kötött formálás összekapcsolása

– Figurális agyagplasztika kézi korongon felrakott edény részeként való alkalmazása
– Tervezés és anyaggyűjtés látványszerű rajz segítségével

Értékelés és kiállítás rendezés

– A tanév során készült munkák közös értékelése, válogatása
– Záró kiállítás rendezése szaktanári irányítással

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat.
– a használat során megismert különböző anyagok tulajdonságait, jellegzetességeit. – a szakmához kapcsolódó baleset–, munka– és környezetvédelmi szabályokat és a gyakorlatban alkalmazza azokat. Legyen képes:
– alkalmazni alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikákat.
– rajzi gyűjtés nyomán tervet, vázlatot készíteni

– felrakással vagy korongolással öblös tárgyat (tárgyakat) elkészíteni.
– a tanév során megismert új fogalmakat a gyakorlatban helyesen alkalmazni. – gipszformát készíteni, és tárgyakat sokszorosítani.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
– A különböző tárgykészítési technikák megismertetése és gyakoroltatása
– A tárgykészítés során eltérő mintaszervezési megoldások alkalmazásának megismertetése
– A sorolható csempék és reliefek elkészítésénél a különböző módszerek elsajátíttatása

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

A stilizálás és kompozíció kapcsolata és törvényszerűségei

A jel fogalma

Az emberi lépték – arányösszefüggések

Az élő test vázszerkezetének egyes részei

Padlólapok és kályhaszemek, készítése

Különféle mázazási eljárások – máz alatti, máz feletti festés, sgraffito

Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Szobrászat és kerámia gyakorlatok

– A csontok formáinak vizsgálata, elemzése, mintázása
– Mintázás előtti nagyítás
– Tartóváz készítése fémből, drótból
– Állatkoponya mintázása a plasztika érzékeltetésével
– Gipsznegatív készítése testrészletről
– Festett és mázazott padlócsempe készítése
– Tervezés anyaggyűjtéssel, stilizálás

Tárgyelemzés

– A tananyaghoz kapcsolódó plasztika elemzése történeti, művészettörténeti keretbe foglalva

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat.
– gyakorlottan alkalmazza az alapvető szobrászati és kerámia technológiai eljárásokat Legyen képes:
– Műalkotások értő elemzésére a stilizálás érdekében
– A stilizálás érdekében látványszerű rajzok egyszerűsítésére

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
– Az emberi lépték és arányösszefüggései alaposabb megismertetése
– Életnagyságú részlet nagyításának bemutatása és gyakoroltatása
– Koponya és csontváz alaposabb elemzése
– Képi redukció és írott szöveg együttesének elemzése és alkalmazásának gyakoroltatása

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek

A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

Természetes és mesterséges szerkezetek viszonya
– csontváz rajzolása
– részletkiemelés és nagyítás a
nagyítás felhasználása mintázáskor
a megmintázott részlet posztamensen való elhelyezése

Stilizálás, deformálás
– Mozdulatrajzok ruhás alakról
– Ceruzavázlatok, tanulmányrajzok
– Kis méretű agyagvázlatok stilizálva, deformálva

Az emberi lépték
– Gipsznegatív készítése különböző testrészletekről – arcról, kézről
– Az arányösszefüggések megbeszélése

Emberi koponya mintázása
– koponya rajzolása, a forma és szerkezet értelmezése hangsúlyozása
– koponya mintázása életnagyságban
– a szobor üregelése, vagy gipszbe öntése Gyakorlati feladatok
– Síkfelület és plasztika kapcsolata

Felületkialakítási gyakorlatok

– Anyaggyűjtés, díszítménymásolás, elemzés
– Tervezés anyagban. Adott felület szabad illetve kötött rendszerű plasztikus tagolása
– Pozitív és negatív viszonylatok kihasználása

Plasztikus padlócsempe
– Tervezés anyaggyűjtéssel
– Mintaszervezés, sorolható és terülő díszítmények
– Tárgykészítés gipsznegatív segítségével

Egyedi relief
– Organikus forma redukált képi megjelenítése és írott szöveg együttes alkalmazása
– Lapos vagy magas plasztikájú egyedi megjelenésű dombormű tervezése és készítése szabadon választható funkcióra

Tárgyelemzés – A tananyaghoz kapcsolódó szobor vagy kerámiatárgy elemzése történeti, művészettörténeti keretbe foglalva
– A forma, szerkezet, valamint a funkció és díszítmény megjelenési formáinak értelmezése

Értékelés és kiállítás rendezés
– A tanév során készült munkák értékelése, válogatása
– Záró kiállítás rendezése szaktanári irányítással

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat.
– az emberi test fontosabb arányviszonyait Legyen képes:
– alkalmazni az elsajátított tárgykészítési technikákat
– organikus formák redukált, jelzésszerű egyszerűsítésére
– műalkotások értő elemzésére

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése

– Az alapvető technológiai és szaktörténeti tudnivalók megismertetése úgy, hogy a tanuló képes legyen azokat szakszerűen alkalmazni
– Az alapvető tervezési ismeretek és tárgykészítési technikák elsajátíttatása
– Az építészeti elemek szobrászati díszítésének és törvényszerűségeinek megismertetése
– A mintázásban való jártasság fejlesztése
– Portré és ember figura mintázási készség fejlesztése
– A használati funkcióra való tárgytervezés alapelveinek a megismertetése

Tananyag

Szobrászat és kerámia ismeretek
A megoldott feladatok során elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek
Az emberi figura, mint a szobrászat tárgya
Az emberi alak megjelenítése a különböző kultúrákban
A figura és környezet összefüggései a plasztikai formálás szempontjából
A töredék, a torzó problémája a művészetekben
Az épített tér és a szobor kapcsolata művészettörténeti példákon
Kőedény– és porcelángyárak
A formatervezés jelentősége
Egyedi kortárs kerámia,
A sorozatgyártással korongon készült edény összehasonlítása forma, anyag, szerkezet, szilárdság szempontjai szerint
Korongolt edény díszítésének lehetőségei: zsinórozás, plasztikus dombormű, csíkozás, sgraffito, fröcskölés, fésűs dísz, holdazás, ecsettel való festés, írókázás
Elektromos, gáz–, koksz– és olajtüzelésű kemencék A redukció
különböző formái – feketeedény, porcelánégetés, raku
Baleset–, munka– és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Portré mintázás
Rajzi előtanulmányok – fejrajz
Római portré rajzolása
– Vázkészítés, mintázófa, mintázó gyűrű készítése

– Mintázás, római portré másolása

Szobrászati díszek készítése építészeti elemekhez
– Ornamentika rajzolása és mintázása (másolat)

Torzó mintázása agyagból
– Krokizás modell után
– Vázlatok, tanulmányrajzok
– Vázkészítés drótból, vasból, fából
– Mintázás agyagból
– Gipszforma vétel szilikon betéttel
– Pozitív öntése gipszből
Múzeumi, könyvtári előtanulmányok, aktrajz, kroki modell után
Vázkészítés vas, fa, drót felhasználásával
– 1/2–es méretben tömeg–szerkezet téri viszonyok figyelembevételével alak mintázása
– Egy kiválasztott részletről gipsz formavétel
– Látogatás kőszobrász műteremben

Felületdíszítési gyakorlat
– Anyaggyűjtés, díszítménymásolás, elemzés
– Az elméletben megismert díszítőtechnikák gyakorlása
– A begyakorolt technikák valamelyikének alkalmazásával önálló vonal–, folt–ritmusok kialakítása síkfelületen

Szögletes edény és díszítménye
– Különböző rendeltetésű és formájú, egymással harmonizáló szögletes edény–együttes kialakítása összeépítéssel, díszítése a fenti technikák alkalmazásával

Korongozott edény és díszítménye
– Különböző profilú korongolt tálféleségek készítése, díszítése festéssel, mázazással – A tervezést megelőző anyaggyűjtés kapcsán kompozíciós alapesetek rajzos elemzése

Edényrészek kialakítása

– Préselt fül készítése kétfeles forma segítségével
– Korongozott csőr összeépítése az edénytesttel, a fül felragasztása
– Értelmező rajzok készítése pl. kiöntőedény esetére

Díszítményvariációs gyakorlat
– Azonos formájú és méretű korongozott tárgysorozat díszítési variációi

Tárgy együttes készítése
– Azonos formavilágú, harmonikus tárgy együttes tervezése, elkészítése kézműves eszközökkel
– Az elképzelt darabok látványszerű megjelenítése rajzban

Értékelés és kiállítás rendezés
– A tanév során készült munkák közös értékelése, válogatása
– Záró kiállítás rendezése szaktanári irányítással

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat.
– a szobrászat és a kerámia klasszikus műfajait.
– a használati funkcióra tervezett tárgyak formai problémáit – az építészeti elemek szobrászati díszítésének törvényszerűségeit.

Legyen képes:
– gyakorlottan alkalmazni az elsajátított tárgykészítési technikákat alapszinten.
– Műalkotások értő elemzésére

Rendelkezzen alapvető tervezési ismeretekkel.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:
– a szobor– és kerámiakészítés anyagait, azok tulajdonságait és felhasználási területét,
– a szobrászat és kerámiaművészet klasszikus műfajait, történetük fontosabb állomásait,
– a formai jellemzőket a történeti és kortárs tárgyakon,
– egyes tárgytípusok formái és rendeltetése közötti összefüggéseket,

– a forma és díszítmény összhangjának jelentőségét,
– a szobrász és kerámia műterem szükséges berendezését, felszerelését, az anyagok előírásszerű kezelését,
– a műalkotás és a környezet összefüggéseit a megformált tárgy és enteriőr viszonylatában,
– a legfontosabb munkavédelmi teendőket.

A tanuló legyen képes:
– munkájában a szaktárgyi és személyes kompetenciáit felhasználni,
– a műtárgyakat elemezni rendeltetés, forma és díszítmény szempontja szerint,
– ismereteit, pozitív élményeit a tárgykészítés folyamatába beépíteni,
– a szobrászat és kerámia hagyományos anyagait használni,
– a szobrászat és kerámia segédanyagait (gipsz, plasztilin, szilikon…) alkalmazni,
– a szobrászatban és kerámiában használatos speciális kéziszerszámokat (mintázófa, simító, gipszelő szerszámok…) előállítani,
– a megmunkáláshoz szükséges kéziszerszámokat és gépeket használni,
– a feladatnak megfelelő váz– és tartószerkezetet összeállítani,
– tervezett, igényes munkát végezni,
– önállóan tervezni az anyag–funkció–forma egységében,
– terveit látványszerű és formaértelmező műhelyrajzban megjeleníteni,
– a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában a tervet megvalósítani,
– a feladatokat megfelelő általános műveltsége folytán kreatívan megoldani,
– a természeti és mesterséges formákat megmintázni, átírni,
– domborművet és kisplasztikát mintázni, faragni, építeni, térkonstrukciót készíteni,
– különféle edénykészítési technikákat alkalmazni,
– a célt és az eredményt összevetni,
– biztonsági és balesetvédelmi előírásokat betartani.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat

A gyakorlati vizsga időtartama

– tervezés 50 perc

– tárgyalkotás 190 perc

A szóbeli vizsga időtartama: max. 10 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, plasztikai alkotó, konstruáló készsége. A terv tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő elemző, átíró, formaértelmező készségét, a szobrászat és a kerámia anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló szobrászati és kerámia technikákban elért jártasságát, tudását, művészi igényességét.

1. A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész tárgy, tárgycsoport a szobrászat vagy kerámia műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

– mintázott, faragott, applikált dombormű terrakottából, gipszből, fából vagy bármely más anyagból,

– mintázott körplasztika, égetett agyagból, gipszből – mázazva, festve vagy patinázva,

– drótból, fából, hungarocellből vagy egyéb szobrászati anyagból készített plasztika, – felrakással, korongolással vagy egyéb technikák kombinációjával készített tárgy, tárgycsoport,

– épületkerámia vagy épületszobrászati díszítőelem.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített tárgy, tárgycsoport a szobrászat vagy kerámia műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, agyagból vagy egyéb szobrászati anyagból, szabadon választott mintázási, konstruálási, felületdíszítési technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

– figurális vagy nonfiguratív plakett, dombormű,

– korongozott vagy más technikával készített edény,

– a szobrászatban és a kerámiában használatos eljárások valamelyikével, vagy ötvözésével készült plasztika,

– mintázott építészeti díszítőelem.

2. A szóbeli vizsga tartalma:

– az elkészített tárgy bemutatása,

– a szobrászat és kerámia anyagai, eszközei, műfajai,

– szobrászatban és kerámiában alkalmazott technikák,

– a szobrászat és kerámia művészettörténeti stíluskorszakai,

– a szobrászat és kerámia legjelentősebb alkotásai, alkotói, – a szobrászat, a kerámia és az építészet kapcsolata, – egészség– és környezetvédelmi alapismeretek.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése

– a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, absztraháló kifejező készség,

– tervezői, plasztikai tárgyformáló, kivitelező készség,

– formatani ismeretekben való jártasság, a kompozíció törvényeinek ismerete,

– műalkotás és környezet összefüggéseinek ismerete,

– a szobrászati és kerámia technikák és eljárások alkalmazásának szintje,

– felületkezelési eljárások ismerete,

– díszítési eljárások ismerete,
– kreativitás, egyediség,
– az elkészült munka összhangja.

A szóbeli vizsga értékelése

– a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete, –
  a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága,
– kommunikációs készség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Mintázó állványok
Mintázó szerszámok
Faragó szerszámok (gipszhez, fához, kőhöz)
Kéziszerszámok különböző segédanyagok megmunkálásához
Munkaasztalok Agyagos
láda
Korong (láb–, gépi, kézi korongok)
Kemence (fatüzelésű, elektromos, gáz–, vagy olajfűtésű)
Kemence tartozékok
Hőfokmérő–, szabályozó műszer
Szárítóberendezés vagy szárítópolc
Keverő és tároló edények
Kéziszerszámok, festékező, mázazó eszközök
Kisgépek
Tároló szekrények
Mérőeszközök Gipszműhely–felszerelések,
gipszformák
Vizes blokk
Egyéni védőfelszerelések Munkabiztonsági,
környezetvédelmi berendezése

Kötelező tantárgy

VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT 1-10. évfolyamokra

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset–, munka–környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül.
– A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép és tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végigvitelével.
– A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
Különféle képző–és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
Kézműves és népművészeti technikák
Mesék jellegzetes történetvezetése

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Mesék, kalandos történetek

– Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások
– Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése
– Vonalrajzos kompozíciók különféle alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával (ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)

Színes világok megelevenítése

– Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban
– A színek hatása, érzelmi ereje
– Színkontrasztok, színharmóniák (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák

– A szereplők megjelenítése – mesehősök, állatfigurák (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
– Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek – bábfigurák készítése

Megszemélyesítés

– Síkfigurák kialakítása (papírtépés, ragasztás, kivágás, festés)
– Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Mesék birodalma

– A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különféle technikákkal (ceruzák, tollak, tusrajz)
– A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újrateremtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével
– Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes)

Varázslatos tárgyak, különös eszközök

Edények, eszközök kialakítása (agyagból, karcolt díszítéssel)

Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése

A gyapjú–, a textilanyagok tulajdonságai, felhasználási lehetőségei

– Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
– Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt

Figura és mozgás

– A történet szereplőinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló–, guggoló, több–kevesebb figura, árnyképek)
– Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel – Emberi figurák és állatfigurák mintázása – különféle mozdulatok megjelenítése

Minta, jel, jelkép

– A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
– Megőrzött nyomok az agyaglapon (üzenetek, lenyomatok készítése különböző eszközökkel)
– A törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés (sgrafitto jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
– Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
– Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal
– Szám–, állati és növényi szimbólumok a mesék világában
– Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak)

Időkerék – évszakváltások

– Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
– Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
– A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
– az alapvető ábrázolási technikákat,
– az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

– motívumgyűjtésre, feldolgozásra,

– vázlatok készítésére,
– vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
– ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése a kézműves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül. – Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése.
– A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése.
– A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése.

A tanuló érdeklődésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
Ábrázolás és tárgyalkotás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve
A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata
Az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei
A formák, színek használatában való jártasság
Kézműves és képzőművészeti technikák
Az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása
A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Népművészeti hagyományok, művészettörténeti érdekességek
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok –

Elbeszélés vonalakkal
– Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése

– Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
– Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
– Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje
– Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban
– Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák – formai felfedezések
– Kedvenc állatok – állatfigurák és figurális dombormű mintázása
– Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
– Agyagplasztikák, figurák készítése, díszítésük földfestékkel

Szabadon formálható anyag
– Ünnepek régen és ma
– Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból
– Az ünnep díszletei

Tér és idő feldolgozása
– Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)
– Eseménynaptár – képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal
– Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása
– A mi városunk – nagyméretű, színes kompozíciók, csoportmunkában (plasztikus megjelenítés papír, papírmasé és más anyagokkal)

Minta, jel, jelkép
– A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai

A magyar népművészet mintakincse – motívumgyűjtés
Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal

Növények stilizált megjelenítése (sgrafitto jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)

– Geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé – lefelé mutató háromszög, csillag, egymásba kapcsolódó körök)
– Pecsét faragása, idolok, amulettek készítése (agyag, gipsz)

A tárgykészítés folyamata
– Ismerkedés a gyapjú–, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel
– Ünnepi jelkép megjelenítése nemezen (tarsolyfedőlap)
– Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
– Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
– Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése
– Ékszerkészítés gyönggyel és más természetes anyagokkal

Évszakváltás
– Az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
– Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
– A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája – Változások az ünnepi szokások körében – páros képek készítése

Megszemélyesítés
– Én és a külvilág – Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek
– Az önismeret útjai – az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése
– Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások, fénymásolatok segítségével)
– Alakoskodások – szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül
– Maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
– az alapvető ábrázolási technikákat,
– az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.
Legyen képes:

– motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
– vázlatok készítésére,
– vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
– ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

3. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával.
– A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.
– A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása.
A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése. – A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése.

Tananyag
Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
Ábrázolási és tárgyalkotási ismeretek
A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
Különféle képző–és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
Népművészeti ismeretek, művészettörténeti érdekességek
Kézműves és népművészeti technikák
Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok Elbeszélés
vonalakkal
– Legendás történetek megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
– Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
– Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

– Természeti erők megelevenítése színekkel, az adott jelenségek saját élményekre épülő (vagy színházra, táncra, mesékre támaszkodó) feldolgozása színes kompozícióban
– Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása
– A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatközvetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák – formai felfedezések
– Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése
– Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok – képzelet és előtanulmányok alapján (figurális dombormű mintázása agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
– Növények, termések formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell)

Szabadon formálható anyag
– Agyagedény formálása felrakással
– Agyagplasztikák, állatfigurák készítése, díszítésük földfestékkel, bekarcolt mintákkal – Állatok ábrázolása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján – tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése

Tér és idő feldolgozása
– Természeti erők, különleges és félelmetes természeti jelenségek felidézése, megjelenítése képsorozattal (tempera, tollrajz)
– Különböző kompozíciók készítése spirál– és hullámmotívum felhasználásával – A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)

Minta, jel, jelkép
– Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgrafitto jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe)
Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
A varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük
Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások
– Az elvonatkoztatás útja és célja – anyaggyűjtés
– A tűz, víz, föld, levegő – szimbólumok a különböző kultúrákban

– Sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany. Színszimbólumok használata (papírragasztás kivágott színes motívumok kompozícióba rendezésével)

A tárgykészítés folyamata
– Az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
– Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
– Állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból
– A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei
– Nemezfigura készítése
– Tárgykészítés népi hagyományok alapján, a keleti és a mai kultúra esztétikája szerint
– Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
– Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata
– Ékszerkészítés gyöngyfűzéssel

Évszakváltás
– Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
– Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
– A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
– Megszemélyesítés
– Mozgatható bábfigurák készítése. Karakterábrázolás és a mozgatás lehetőségei
– Zsineggel mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés)
– Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
– az alapvető ábrázolási technikákat,
– a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit, – az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat, – a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.
Legyen képes:

– motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
– a látvány és jelenségek értelmezésére,
– vázlatok készítésére, átírásra,
– vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására, – ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése.
– A kézműves tárgyalkotás, a képző– és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása.

A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátíttatása.

– A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése.
– A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése
Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
Különféle képző–és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok
A középkor művészettörténeti érdekességei
Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák
A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései
A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák
Hagyományos és új médiumok
Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek
Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetszövés – történetábrázolás
– Képzeletbeli utazás (egy középkori városban – illusztrációk különféle rajzeszközökkel, vagy képregényszerűen elmesélve)
– A kor hétköznapjainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével. A tervek nagyítása, megfestése (képi, fotó, videó – vagy számítógépes feldolgozások)

Környezetábrázolás – hangulatteremtés
– A környezet épített elemeinek rajza (homlokzatok)
– kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal – makett készítése vegyes technikával
– Makett készítés (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával

Színharmóniák
– A monokróm színhasználattól a komplementer színpárokig
– Egy főszínre hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei
– Tiszta színekből és szürkékből építkező képek

Rész és egész
– Papírmozaik készítése (ókori vagy bizánci minták alapján)
– Üvegablakok
– Rózsaablak – színes kép készítése
– Királyfejek, egészalakos figurák rajza viaszolt, festett alapról visszakaparásos technikával

Képeskönyv
– A mai életünk kódexe
– Cél és célszerűség, a könyvkötés alapfogásai A papír tulajdonságai

Betűkép, iniciálé készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs – Az adott korra jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása

– A gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)
– Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Plasztika
– Oszlopszobrok. Szoborfaragás (egyszerűen formált emberfigurák gipszből, ytong téglából, purhabból)
– Vízköpők. Fantasztikus figurák, állatalakok (gótikus templomokról; mintázás agyagból) – Figurateremtés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával

Öltözéktervezés
– Sisak készítése. A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele
– A szín– és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Arcképtár
– Önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása
– Önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait, – a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét, – a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit, – a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.
Legyen képes:
– a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
– egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
– motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
– a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
– színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére, – kompozíciós ismereteinek alkalmazására,

– változatos – forma – faktúra és felületminőségek létrehozására,
– különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók–tárgyak létrehozására,
– egyéni eszközhasználatra,
– a műalkotások értő befogadására,
– vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
– a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam
Fejlesztési feladatok
Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése.
– A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése.
– A kézműves tárgyalkotás, a képző– és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése.
– A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során.
– A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

Tananyag
Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása
Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök
Különféle képző–és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok
Az ókori antik világ és a reneszánsz művészettörténet érdekességei
Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák
A formai, színtani alapismeretek
A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák
Hagyományos és új médiumok
Az előképek megismerése, feldolgozása – tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek
Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok Történetábrázolás

– Életképek (reneszánsz palotában; illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)
– A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták –
Épületábrázolás tusrajzzal

– Struktúra – textúra, formaszerkezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)
– Makett készítés különféle anyagok felhasználásával csoportmunkában

Színharmóniák

– Tájképek különböző fényviszonyok között – csak színfoltokkal festve – hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
– Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellel, krétával, kevert eljárással)

Környezetábrázolás – kép és valóság

– A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése
– Az ablakon át látható világ (ábrázolás pitt–krétával, festéssel)
– A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése
– Előtér – középtér – háttér (tusrajzok, szénrajzok) Öltözéktervezés
  A szín– és az anyagválasztás szerepe
– Fejfedők (bohócsipka) készítése a viselhetőség és a méretek figyelembe vétele (papír és textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Képeskönyv

– A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése
– Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi
– Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs – A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása

– Gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben– páros munka)
– Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)
– Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív–negatív formákká, ritmussá rendezése – Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín– és forma–variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Arcképtár – Hétköznapi tömeg (piaci sokadalom) összeállítása nagyméretű kartonra (saját, választott figurákkal) – Különböző korú és karakterű emberek portréja. (Csoportmunka. Ceruza, krétarajzok, tempera)

Fény– árnyék jelenségek

– Titokzatos terek létrehozása, a fény–árnyék hatások felhasználásával
– Vázlatok készítése jellegzetes fény–árnyék viszonyok bemutatására
– Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)
– Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
– a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét, – a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit, – a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

– a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
– egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
– motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
– a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,

– színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
– kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
– változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására,
– különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására, egyéni eszközhasználatra,
– a műalkotások értő befogadására,
– vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
– a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval.
– A természet– és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése.
– A stílus– és arányérzék továbbfejlesztése.
– Az önálló kézműves tárgyalkotás technikájának megválasztására, a képző– és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése.
– A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása.
– A képi műveltség bővítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok
A képző–és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
A barokk művészettörténeti korszakára jellemző stílusjegyek, technikák A stíluskorszakra jellemző előadásmódok
Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

– Mozgalmas jelenetek (Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)
– Groteszk, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták
– Épületek belseje, bútorai
– Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Színharmóniák
– Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
– Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarell, kréta kevert eljárások)

Öltözék
– Legyező és maszk készítése a működés és a méretek figyelembe vétele
– A szín– és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Kép és valóság
– A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés
– A perspektíva és az axonometria fintorai (Escher rajzai, térformái. Gyűjtések)
– Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból – alulnézet, felülnézet, közelről – és messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

Mintakincs
– Épületdíszítések, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe
– Gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)
– Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Arcképtár
– Arcképek díszes keretben
– Különböző korú és karakterű emberek portréja (ceruza, krétarajzok, tempera)

A tárgyak egyedi vonásai
– Lakomák gazdag tárgyi világa. Gyűjtés a németalföldi festmények és mai fotók, installációk körében
– Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)

A tárgyak összhangja
– Hangszerek
– Klasszikus és saját megoldások
– Csendélet, drapériák, hangszerek beállításával (összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások. Pasztellkréta)

Vizsgamunka készítése Értékelés
és kiállítás–rendezés

Követelmény
A tanuló ismerje:
– az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait, – a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét, – a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit, – a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.
Legyen képes:
– a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
– egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
– motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
– a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
– színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
– kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
– változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására,

– különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására, – egyéni eszközhasználatra,
– a műalkotások értő befogadására,
– vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
– a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után
A tanuló ismerje:
– a vizuális művészetek eszköztárát,
– a tárgytervezés és tárgykészítés fázisait,
– a rajzolás, festés, térművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
– a különböző ábrázolási és tárgyalkotó technikákat,
– a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait,
– a legfontosabb baleset– és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:
– az alkotói munka végig vitelére,
– a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
– motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
– a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
– színtani ismereteinek felhasználására,
– kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
– sokféle eszköz– és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
– konzekvens munkák elkészítésére,
– a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására, – a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.
A vizsga tantárgya és időtartama: Vizuális alkotó gyakorlat
– vizsgamunka bemutatása 15 perc

– helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport. A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet: tárgy, tárgy együttes, festészeti, grafikai alkotás–sorozat,

– szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

– tárgy,
– festészeti, grafikai alkotás,
– szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

– esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
– tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
– a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
– alapvető anyag–, eszköz– és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
– térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
– a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezésmód használata,
– az elkészült munka egyedisége, összhangja.

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Felkészítés a tanult művészeti kifejezőeszközök önálló alkalmazására.
– A vizuális érzékelés és visszatükrözés képességének finomítása.
– A konstruáló, plasztikai és a síkművészeti technikák készségszintű elsajátíttatása.
– Az elvont gondolkodás, az analizáló–szintetizáló képesség kialakítása, a látás kiművelése és tudatosítása.
– Az ábrázolási konvenciók megismertetése, elsajátíttatása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeinek megismerése

A látvány pontos megfigyelésére, leképezése

A vizuális információk megértésére, átírására, felhasználására

A képi gondolkodás, vizuális absztrakció

Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére

A gondolat, téma kibontása, variációk, sorozatok, tárgyegyüttesek létrehozása

A jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére

A sűrítés, és felbontás mint alkotói (komponálási) eszköz

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A beállítás

– A geometrikus testek arányai, térbeli elhelyezkedése
– A népi tárgykultúra tárgyai egyszerű műtermi környezetben
– A tárgyak, tárgy együttesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)

A szerkezettől a formáig

– Drapéria vonalas ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)

– Drapéria mozgásban. Fotók készítése szálló, lengő drapériáról, és azok megfestése
– A drapéria mint plasztikai elem és jel. Fríz mintázása, gipszfaragás drapériamotívum után, gipszöntések

A térről – síkban
– Rajzolt és festett belső terek – a perspektíva törvényei szerint
– Szobasarok, lépcsőház rajzolása festése
– A formák változatos megjelenítése. Szerkezeti kiemelések
– A perspektíva érzékeltetése vonalakkal (szerkezeti rajz, ceruza, pittkréta)
– A tanulmányok feldolgozása (tollrajz, színespapír–kollázs és grafikai lapok, linó–, papírmetszet)

Rajzi – plasztikai előtanulmányok
– Testrészek, fejrészletek. Vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével)
– A vonallal való rajzolás módozatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, vonalhálós rajzolás, faktúrák megjelenítése
– Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján
– Fotóhitelességű és expresszív feldolgozások

A térről – térben
– A külső és belső tér érzékeltetése természeti formák alapján (csigaház, metszet készítése mintázással)
– Agyagszobor, agyag plakett készítése a formaépítés, arányok térbeliség pozitív–negatív formák megjelenítésével

Ábrázolás és szerkesztés
– A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók és felhasználásuk a művészi ábrázolásban
– Gyakorlatok a kétpontos perspektíva, a kavallier axonometria megismerésére
– Vonal a térben. Fém–, spárga– és üvegplasztikák

Nagyságrend

– A korábbiakban feldolgozott témák, tanulmányok egyéni vagy csoportos módon történő megfestése, megrajzolása nagy méretben (csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)
– A méretváltásból adódó kompozíciós problémák elemzése

Portré
– Önarckép készítése fénykép és tükör segítségével
– Az elkészült munkák összehasonlítása, elemzése
A festett pasztell jellemzői, a pasztell technika megismerése
A színek keverése

Szokatlan megjelenés
– Plasztikai munkák talált anyagokkal, meglepő formatársításokkal
– Gömb térbeli problémaköre: osztott gömb, gömbszeletek egymásra mintázása
– Portré gipsszel való mintázása, a fej rajza és mintázása különböző túlzásokkal, torzításokkal
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat,
– a térábrázolás alapelemeit,
– a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
– a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
– az alapvető színtani törvényszerűségeket,
– a jellegzetes vagy híres képző– és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
– a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:
– a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
– motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra, – kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
– egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
– a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,

– műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére, – geometrikus és természeti formák ábrázolására,
– a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
– illusztrációkat készíteni.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A geometrikus és természeti formák ábrázolása, tárgycsoportok, portrék, figurák ábrázolása a perspektíva és az anatómia és szabályai szerint.
– Különféle illusztrációk készítése.
– A kiadott feladatok önálló megoldása, biztos eszközhasználattal.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
Az ábrázolás arányrendszere, szerkezete
Tónusos ábrázolás
A természeti formák átírása
Az anyagszerűség ábrázolása
A tér különböző léptékű megjelenítése
A konstruktivizmusra jellemző stílusjegyek, technikák
Anatómiai ismeretek
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A beállítás
– Tárgyak, térelemek a szabadban
– A tárgyak, tárgyegyüttesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot, a természetes fényviszonyok minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)
A beállítás átformálása
– A tárgy együttes képének feldolgozása, átírása más anyagokkal, technikákkal, különböző művészeti stílusokkal (barokk, impresszionista, expresszionista stílusgyakorlatok)
A szerkezettől a formáig

– Állat– és emberi koponya szerkezetének különféle rajzeszközökkel való ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)
– Koponya és változó környezete. Fotók készítése és azok megfestése
– A koponya bonyolult plasztikai problémái. Reliefmintázás, mintázás 1:1 méretben

A térről – síkban
– Rajzolt és festett épületek, terek, utcaképek a perspektíva törvényei szerint
– A felületek és formák változatos megjelenítése. Kiemelések
– A perspektíva érzékeltetése vonalakkal, tónusokkal, színfoltokkal (szerkezeti rajz, tónusos rajz – szén, pittkréta, pasztell, akvarell)
– A tanulmányok feldolgozása tollrajz, színes papír–kollázs és grafikai lapok, linó–, papírmetszet formájában

Rajzi – plasztikai előtanulmányok
– Szobrok, portrék – vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével) – A vonallal való rajzolás módozatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, vonalhálós rajzolás, faktúrák megjelenítése
– Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján
– Fotóhitelességű és expresszív feldolgozások

A térről – térben
– Termések titokzatos szerkezete, pozitív–negatív formái
– A természeti formák szerepe a formatervezésben
– A formaelemzések módszere a célirányos megfigyelés: a karakter
– Formakövető vonal: a plaszticitás
– Folyamatábra, fázisrajzok a mozgásváltozás kifejezésében

Ábrázolás és szerkesztés
– A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók alkalmazása a művészi ábrázolásban
– Művészettörténeti példák tanulmányozása
– Gyakorlatok a perspektíva, és a Monge–szerkesztés megismerésére

Nagyságrend

– A korábbiakban feldolgozott témák, konstruktív tanulmányok egyéni vagy csoportos módon továbbfejlesztése, megrajzolása, megfestése óriás és kisméretben (falfelület, csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)
– A méretváltásból adódó kompozíciós problémák elemzése

Portré
Rajzok élő modell után
A formák felismerése az árnyék változásakor az arcon, bevilágítási feladatok
– Fej rekonstrukció koponya alapján
– Az emberi arc titkai. A látvány és a rajzi szabályok együttes érvényesítése
– A portrérajzolás és –festés fejlődése a különböző művészettörténeti korszakokban
– Portré. Plasztikus megjelenítések (vésett, mintázott relief és körplasztika)
Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat,
– a térábrázolás alapelemeit,
– a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
– a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
– az alapvető színtani törvényszerűségeket,
– a jellegzetes vagy híres képző– és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
– a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.
Legyen képes:
– a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
– motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra, – kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
– egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
– a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
– műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére, – geometrikus és természeti formák ábrázolására,
– a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,

– illusztrációkat készíteni.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, az önkifejezés eszköztárának gazdagítása.
– Az esztétikus környezet iránti igény kialakítása, amelyen keresztül a tanuló képes lesz azt alakítani, formálni, megőrizni.
– A vizuális ismeretek, jártasságok kialakítása, elmélyítése.
– A kritikai véleményformálás igényének és képességének kialakítása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
A környezet– és tárgykultúra
Tónusos ábrázolás újabb technikái
A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései
A bábkészítés hagyományai
A plein air festészet legismertebb alakjai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

– Alakrajz Csontváz rajza
– Krokik, vázlatok álló, fekvő és mozgó figurákról (ceruzarajz, tus és pácvázlatok)
– Körberajzolások, tükörrajzok, fotók egymásról, azok rajzban történő átdolgozása
– Kollázsok és montázsok emberi alakok átalakításával, emberi alak részletrajzainak összeillesztése, fotószekvenciák emberek mozgásáról

Átváltozások
– A modell után elkészített munkák feldolgozása más eszközökkel, technikákkal, más méretben
– A mozdulatok értelmezése, újrarajzolása a figura testhelyzeteinek jellemző jegyeinek, térbeliségének kiemelése, torzítása
– Új beállítások új nézőpontokkal

Bábfigura

– Wayang–báb készítése finom faragással fából vagy habanyagból, a bábu festése
– A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése
– A bábu hangja és beszéde, játéktere

Változatok művészettörténeti alkotásokra

– Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében
– Másolatok készítése a kép egyes elemeiről hagyományos festészeti és grafikai eljárásokkal (belerajzolások, átfestések, stílusparódiák, méret– és elemváltoztatások)

A természetben

– Vázlatok és festmények készítése a természetben
– A plain air–ben való munka megismerése (pác, lavírozott tus, aquarell és a gouache) – Fotóséták – fotózás a természetben – fotósorozatok kialakítása

Karakterkeresés

– A portrérajzolás, a karakter kiemelése
– Karikatúrák és illusztratív képek készítése modell alapján, vonalas és színes képek. Önarcképek
– Az elkészített rajzok alapján végletes torzítások keresése a karakter teljes megváltoztatásával
– Portré vázlatok készítése, 1:1 portré mintázása

Népművészet és természet

– Betekintés a magyar népi viseletkultúrába
– Természeti népek technikái. Gyűjtés szakirodalomból, és azok anyagainak feldolgozása (fazekasság, hímzés, faragás, szövés, fonás)
– A népművészet előadásmódjának felidéződése a kortárs alkotók munkáiban

Érzelmi hatások

– Fogalompárok szerinti képalkotás (vidám–szomorú, haragos–megbocsátó, nyomasztó–feloldó)
– Érzelmi állapotok színben való kifejezése

– A színek sztereotip kapcsolata érzelmi állapotokkal, fogalmakkal
– Realisztikus és absztrakt megközelítés

Emlékmás

Rövid portréfilm készítése egy kortárs képzőművészről, annak alkotási módszereiről, műveiről, személyes beszélgetés vagy bemutatás formájában

– Forgatókönyv, fotódokumentáció Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat,
– a térábrázolás alapelemeit,
– a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
– a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
– az alapvető színtani törvényszerűségeket,
– a jellegzetes vagy híres képző– és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
– a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

– a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
– motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra, – kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
– egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
– a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
– műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére, – geometrikus és természeti formák ábrázolására,
– a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
– illusztrációkat készíteni.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A látvány és az absztrakció kölcsönhatásának megismertetése a figuraábrázoláson keresztül.
– A látványértelmező képesség tudatosítása, a figura és környezetének kialakításával. – A vizuális ismeretek, jártasságok elmélyítése, összegzése az ismétlődő és fokozatosan nehezedő feladatok mentén.
– Ismerkedés a kortárs művészet törekvéseivel.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
A környezet– és tárgykultúra
Tónusos ábrázolás újabb technikái
A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései
A bábkészítés hagyományai
A plein air festészet legismertebb alakjai
A nonfiguratív ábrázolás eszköztára
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Alakrajz

Vázlatrajzok, krokik csoporttársakról, álló és mozgó alakokról. A vonal ereje, hangsúlyai (ceruzarajz, tus és pácvázlatok, agyag– és viaszkrokik)

Figura a térben
– Figura épített térben, ülő és álló figurák külső és belső térben
– Plein air és embercsoport rajza

Átváltozások
– Ülő, fekvő figura rajza
– Egy feladat többféle feldolgozása, variációk anyagokra, technikákra
– A kompozíciós elemek kiegyensúlyozott arányait felborító változatok létrehozása

Bábfigura

– Marionett báb készítése vegyes anyaghasználattal
– A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése
– A bábu mozgathatósága, játéktere

Szín–tér
– Színes vázlatok készítése a színpadi tér színdinamikai megoldásához

Változatok művészettörténeti alkotásokra
– Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében
– Montázsok, anakronisztikus részletek beépítése a műalkotásokba
– Stíluskeresés
– Karakterkeresés
– A teljes figura mint karakter. Karikatúrák és krokik készítése modell alapján, vonalas rajzok, szoborvázlatok készítése

Érzelmi hatások
– Eseménysor ábrázolása figurális és nonfiguratív képsorozatokban
– Kollázs grafikai kiegészítéssel
– Fogalompárok szerinti képalkotás (mozgalmas – unalmas, harsány – szelíd, haragos – vidám)
– Érzelmi állapotok kifejezése színekkel

Emlékmás
– Gyerekkori történet
– Videofelvétel készítésére alkalmas színes figurák és díszlet jellegű tér megalkotása (papír, gipsz, faszerkezet). Csoportos feladat
– A film rajzos forgatókönyvének megtervezése, elkészítése
Vizsgamunka készítése Értékelés
és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a különféle vizuális művészetek jel– és jelképrendszerét,
– a tervezéstől a megvalósításig, vagy a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,

– a sík– és térművészet törvényszerűségeit, műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
– a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat, – a térábrázolás alapelemeit,
a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
– a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
– az alapvető színtani törvényszerűségeket,
– a jellegzetes vagy híres képző– és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
– a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:
– a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
– motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
– kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
– egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
– a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
– műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
– geometrikus és természeti formák ábrázolására,
– a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
– illusztrációkat készíteni.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:
– a vizuális művészetek területén létrejött értékeket,
– a népi kultúra jellegzetes szokásait, tárgyait,
– a sík– és térbeli művek, alkotás–sorozatok létrehozásának módjait,
– pontos arányokat és karaktereket rögzítő rajzok, plasztikák készítési módszereit,
– a fény–árnyék viszonyok törvényszerűségeit,
– a művészeti anatómia alapvető törvényszerűségeit,
– az alapvető munkabiztonsági, környezetvédelmi előírásokat.

A tanuló legyen képes:
– eligazodni a művészettörténet korstílusai között,

– az adott témák önálló feldolgozására,
– művészeti ismereteinek alkotó felhasználására,
– A témák elemző értelmezésére, sokrétű technikai feldolgozására,
– konkrét és elvont gondolatok képi–plasztikai megjelenítésére, – portré, figura rajzolására, festésére vagy mintázására,
– a saját és mások alkotásainak elemző értékelésére.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgyai és időtartama

Vizuális alkotó gyakorlat
– a vizsgamunka bemutatása 10 perc
– helyszíni feladat megoldása 180 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport. A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:
– tárgy, tárgy együttes,
– festészeti, grafikai alkotás–sorozat, –
szobor, térkonstrukció és variációi

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

– tárgy,
– festészeti, grafikai alkotás,
– szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:
– esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
– a vizuális nyelv kifejezőeszközeinek használata,
– tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
– sík és térbeli ábrázolási képesség,
– a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
– alapvető anyag–, eszköz– és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
– térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
– a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezésmód használata,
– az elkészült munka egyedisége, összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök Munkaasztalok, székek
Tároló polcok, szekrények, dobozok Vizes blokk
Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök
Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD–k)
Rajzbakok Festő állványok
Mintázó állványok
Kéziszerszámok
Rajztechnikai eszközök
Rajz–, festő és mintázó eszközök (színes ceruzák, akvarell, tempera akril, kréta, filc, vékony, vastag, és széles–lapos ecsetek, szivacsok, rajztábla, olló, ragasztó)
Számítógépes munkaállomások grafikai szoftverekkel
Fényképező, filmfelvevő eszközök
Modell tárgyak: geometrikus testek, drapériák, tükrök, csontváz, koponya Munkabiztonsági berendezések

Választható tantárgy

NÉPMŰVÉSZET 1-10. évfolyamokra

A népművészet tantárgy célja a hagyományos magyar népi kultúra átfogó rendszerének megismertetése, a hagyomány értékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása, a múlt és a jelen összefüggéseinek felfedeztetése, mindezzel a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

A tantárgy feladata a tantárgy iránti nyitottság kialakítása, az általános néprajzi, népművészeti ismeretek átadása.

Feladata emellett a hagyományos népi kultúra és értékrendszer bemutatásával a mindennapi élet kérdéseire, problémáira való válaszkeresés, a közösségi érzés mélyítése, az egyén helyének, szerepének tudatosítása, a hovatartozás–tudat, a szülőföldhöz való kötődés erősítése, értelmi és érzelmi ráhatással a személyiség fejlesztése, az esztétikai, etikai élmény– és ítélőképesség, az empátia és a tolerancia mélyítése.

A népművészet tantárgy oktatása szorosan kötődik a művészeti képzés programjához, a vizuális alkotó gyakorlattal, valamint a műhelyekben folyó elméleti és gyakorlati tudnivalók elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor igyekszik kapcsolatot találni a társművészetek felé is.

A népművészet tantárgy szabadon választható, emellett tananyagtartalma szervesen beépíthető a többi tantárgy oktatási folyamatába is.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A hagyományok feleleventésével, bemutatásával tantárgy iránti nyitottság kialakítása. – A tananyag elsajátíttatása során élményszerű megismerés, tapasztalatszerzés biztosítása, valamint a közösségi érzés kialakítása, mélyítése.

Tananyag

Népművészet ismeretek
Népi gyermekjátékok típusai
Közösségi élmény, a játék során betöltött szerepek

Népköltészeti alkotások
Cselekmények, érzelmek, jó és rossz

Feladatcsoportok Népi gyermekjátékok
– Mondókák
– Mozgásos játékok
– Vonulások
– Párválasztó játékok, körjátékok
– Szellemi játékok
– Hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Népköltészet
– Népmesék
– Népdalok
– Találós kérdések

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a népi gyermekjátékok néhány fajtáját, – a népköltészet néhány alkotását.
Legyen képes:
– nyitottan viszonyulni a hagyományokhoz.

2. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A hagyományok felelevenítésével, bemutatásával tantárgy iránti nyitottság kialakítása, mélyítése.
– A tananyag elsajátíttatása során élményszerű megismerés, tapasztalatszerzés biztosítása, valamint a közösségi érzés kialakítása, erősítése.

Tananyag

Népművészet ismeretek
Népi gyermekjátékok típusai
Játékkészítés, csapatszellem, szabályok
Jeles napok, naptári ünnepek
Szereplők, események, szokástárgyak

Feladatcsoportok Népi gyermekjátékok
– Eszközös játékok
– Ügyességi és sportjátékok
– Hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Naptári ünnepek
– Kiemelkedő őszi ünnepek – Kiemelkedő téli ünnepek
– Kiemelkedő tavaszi ünnepek
– Kiemelkedő nyári ünnepek
– A szokások felelevenítése

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a népi gyermekjátékok néhány fajtáját, – a kiemelkedő jeles napok fontosabb szokásait.
A tanuló legyen képes:
– nyitottan viszonyulni a hagyományokhoz.

3. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A hagyományos magyar népi kultúra emlékeinek megismertetése, a múlt öröksége iránti érdeklődés mélyítése.
– A népköltészeti alkotások, a népi hitvilág és a gyermekjátékok jellemzőinek bemutatása, rajtuk keresztül az érzelmi és erkölcsi érzékenység árnyalása, a közösségi szerepek felismertetése, mindezzel a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

Tananyag

Népművészet ismeretek

Múlt, és jelen, a népi kultúra

A közösség és a hagyomány szerepe

Népköltészeti alkotások: a népmese, a népmonda, a népdal jellemzői

Hiedelemvilág, magyarázatkeresés

Népi gyermekjátékok, a játékok szerepe, típusai

Feladatcsoportok

A népi kultúra, népi közösség

– Múlt és jelen egymásra épülése

– A hagyomány, a hagyományozódás folyamata, fontossága

– A népi kultúra mibenlétének körvonalazása

– A közösség szerepe az ember életében

– A közösségi érzés, hovatartozás–tudat felkeltése a tanulókban

Népköltészet

– A népköltészet sajátosságai

– Mesemondók, a mesemondás alkalmai

– A népmese: a népmesék szereplői, mesei cselekmények

– A mese világképe, jellegzetes mesei elemek

– A népmonda: valóságra épülés, magyarázatkeresés

– Népi bölcsességek: szólások, közmondások

– Játékos kedv: mondókák, találós kérdések

– Események és érzelmek a népdalokban

Népi hitvilág

– A népi hitvilág

– Világképek

– Hiedelemalakok – Mágikus cselekmények

– Hiedelmek a mindennapokban és a népköltészeti alkotásokban

Népi gyermekjátékok – A gyermekjáték szerepe

– Csoportba tartozás – feladatok, szerepek

– A játékok típusai

– Felnőttek játékai a gyermekekkel

– Fiúk és lányok játékai

– Szellemi és mozgásos játékok

– Eszközös és eszközkészítő játékok

– Szokások, hagyományok megjelenése gyermekjátékokban

– A hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a hagyományok szerepét,

– a népi hitvilág, a népköltészet alapjait.

Legyen képes:

– a népi kultúra értékeinek befogadására.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A magyar népi kultúra emlékeinek megismertetése, a múlt öröksége iránti érdeklődés mélyítése.

– Az emberélet fordulóinak és a jeles napok jellemzőinek bemutatása, rajtuk keresztül az érzelmi és erkölcsi érzékenység árnyalása.

– A hagyományok és a közösség szerepének, működésének felismertetése, mindezzel a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

– A népszokások és a saját környezetük szokásainak megfigyelésével az elemző és összehasonlító képesség fejlesztése.

Tananyag

Népművészet ismeretek

A néprajz mibenléte

Ünnep és hétköznap. Az ünnep jellemzői

Népszokások

Jeles napok, naptári ünnepek

Népi közösségek, a közösség szerepe az ember életében

Az emberélet fordulói: születés, gyermekkor, felnőtté válás, házasság

Feladatcsoportok

A néprajz

– A népi kultúra fogalma, területei
– A hagyomány fogalma, a hagyományozódás kérdésköre
– Múlt és jelen egymásra épülése Népszokások – Jeles napok
– Hétköznapok és ünnepek
– A tavaszi ünnepkör fontosabb ünnepei
– A nyári ünnepkör fontosabb ünnepei
– Az őszi ünnepkör fontosabb ünnepei
– A téli ünnepkör fontosabb ünnepei
– A jeles napokhoz kapcsolódó népköltészeti alkotások, dramatikus jelenetek, hiedelmek, mágikus tevékenységek, szokástárgyak

Az ember életének fordulói

– Az egyén és a közösség viszonya
– A közösségi értékrend
– Család, nagycsalád
– Csoportba tartozás – feladatok, lehetőségek
– Életút a közösségen át
– Születés, gyermekkor A hagyomány, a hagyományokba való belenevelődés folyamata
– A gyermekjáték szerepe, felkészülés a felnőtt életre
– Ifjúkor
– Lakodalom, házasság
– Az emberélet fordulóihoz kapcsolódó fontosabb szokások, népköltészeti alkotások, dramatikus jelenetek, hiedelmek, mágikus tevékenységek

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a néprajz, a népi kultúra területeit,

– az egyén és a közösség viszonyát, a hagyományok szerepét, – a szellemi kultúra területeit, a népszokások alapjait.

Legyen képes:

– a népi kultúra értékeinek befogadására,
– a megismert népi hagyományokat és saját tapasztalatait összehasonlítani.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A hagyományok bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet mélyítése.
– A népi építészet és a népi gazdálkodás jellemzőinek megismertetése, általuk a népi kultúra az élet minden területét átfogó rendszerének felismertetése, a természet és az ember kölcsönhatásainak felfedeztetése, valamint az ember termelő munkája iránti megbecsülés kialakítása.
– A régi és a mai viszonyok egymás mellé állításával, saját környezetük megfigyelésével, az elemző és összehasonlító képesség fejlesztése.
– A hagyományok és a közösség működésének példájával a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

Tananyag

Népművészet ismeretek

A népi építészet: településtípusok, építmények, lakhely, alaprajz

A ház berendezése, bútorfajták

Életmód, munka, munkamegosztás

A népi gazdálkodás fajtái: az állattartás és a földművelés

Feladatcsoportok

A népi építészet

– A természeti viszonyok hatása az építkezésre
– A települések fajtái. A falu és a város
– A népi építészet jellemzői: az építkezés alapvető anyagai, technikái
– Az építkezés, mint közösségi munkaalkalom
– Lakóházak, gazdasági épületek
– Alaprajz, a jellegzetes háromosztatú ház

A ház berendezése
– A bútorok típusai, a bútortörténet érdekességei
A helyiségek jellegzetes berendezési módjai
A bútorok és a berendezés jelfunkciója
– A népi építészethez, berendezéshez fűződő jellegzetes népköltészeti alkotások, népszokások, hiedelmek

A népi gazdálkodás
– A munka szerepe a közösségi értékrendben
– A közösség munkamegosztása – férfi és női munkák – A "minden hasznosításának" elve
– A természeti környezet és az életmód összefüggései

Állattartás
– Az állattartás szerepe, fajtái, fontosabb munkafolyamatai
– A pásztorkodás
– A termelt javak feldolgozása
– Az állattartáshoz kapcsolódó népszokások, jeles napok, hiedelmek, mágikus tevékenységek

Földművelés
– Az földművelés szerepe, fajtái, fontosabb munkafolyamatai
– Termények, a termelt javak feldolgozása
– A földműveléshez kapcsolódó népszokások, jeles napok, hiedelmek, mágikus tevékenységek

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a népi kultúra területeit,
– a gazdálkodás szerepét, alapjait,
– a természet és az életmód alapvető összefüggéseit, – a népi építészet fontosabb jellemzőit.
Legyen képes:
– a népi kultúra értékeinek befogadására,
– a természet és a népi kultúra közti összefüggések felismerésére,
– a megismert népi hagyományok, valamint a mai kor és saját tapasztalatai közt párhuzamot vonni.

6. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A hagyományok bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet mélyítése.
– A népi kultúra az élet minden területét átfogó rendszerének felismertetése.
– A tárgyalkotó tevékenység, a céhes hagyományok bemutatásával az ember termelő munkája iránti megbecsülés kialakítása.
– A régi és a mai viszonyok egymás mellé állításával, saját környezetük megfigyelésével, az elemző és összehasonlító képesség fejlesztése. – A hagyományok példájával a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

Tananyag
Népművészet ismeretek
A népi kézműves tárgyalkotás szerepe, jellemzői
A tárgyak csoportjai a felhasználási területek alapján
Kézműves mesterségek kialakulása
Fával, agyaggal, textillel, bőrrel és fémmel dolgozó mesteremberek
Céh, céhszervezet

Feladatcsoportok
A hagyományos tárgyalkotás
– Az ember tárgykészítő tevékenysége, a tárgykészítés szerepe, területei
– A hagyományos tárgyalkotás alapvető szempontjai
– A tárgykészítés fontosabb alapanyagai
– A tárgyak jelző értéke, mágikus funkciója
– Háztartási és gazdasági eszközök

A tárgyalkotás munkaformái
– Önellátás
– Kézműves mesterségek
– Céhszervezet, céhes hagyományok

Kézműves mesterségek
– Faművesség

– Agyagművesség
– Textilművesség
– Bőrművesség
– Fémművesség
– Egyéb mesterségek
– A mesterségek alapjai, jellegzetes tárgyalkotási területek
– Céhtörténeti érdekességek

Vizsgamunka készítése
– Rajzokkal illusztrált néprajzi gyűjtőmunka

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a népi kultúra területeit, a hagyományok szerepét, – tárgyalkotás szerepét, területeit, fontosabb jellemzőit, – a kézműves mesterségek fajtáit, alapjait.
Legyen képes:
– a népi kultúra értékeinek befogadására,
– az ember, a természet, a tárgyi és a szellemi kultúra közti összefüggések megértésére, – a megismert népi hagyományok, valamint a mai kor és saját tapasztalatai közt párhuzamot vonni.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után
A tanuló ismerje:
– a néprajz, a népi kultúra fogalmát, területeit,
– az egyén és a közösség viszonyát, a hagyományok szerepét,
– a szellemi kultúra területeit, a népszokások, a népi hitvilág, a népköltészet alapjait, a természet és az életmód alapvető összefüggéseit,
tárgyalkotás szerepét, területeit, a
népi építészet fontosabb jellemzőit.

A tanuló legyen képes:
– a népi kultúra értékeinek befogadására,

– az ember, a természet, a tárgyi és a szellemi kultúra közti összefüggések megértésére, – a megismert népi hagyományok, valamint a mai kor és saját tapasztalatai közt párhuzamot vonni.

A művészeti alapvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama
Népművészet max. 45 perc
A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama
Népművészet max. 15 perc

A vizsga tartalma
A népművészet írásbeli vizsga tartalma:
Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló néprajzi ismerete: néprajzi alapfogalmakról, népszokásokról, népköltészetről, hitvilágról, életmódról, a hagyományos tárgyalkotásról megszerzett tudása.

1. A népművészet írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze: A)
Rajzokkal illusztrált néprajzi gyűjtőmunka.
A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott feladat megoldásának lépéseit, a tanuló adott témában szerzett ismereteit, egyéni gyűjtőmunkáját. A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Népművészeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt. Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló népszokásokról, népköltészetről, hitvilágról, életmódról megszerzett ismerete.

2. A népművészet szóbeli vizsga tartalma:
– a néprajz kutatási tárgya, a népi kultúra fogalma, a hagyomány fogalma,

– a hagyományozódás kérdésköre, az egyén és közösség viszonya,
– népszokások (jeles napok, az emberélet fordulói),
– népi hitvilág, világkép,
– a népköltészet, (népmesék, népmondák, népdalok...),
– gyermekjátékok,
– természet harmonikus életmód, gazdálkodás, közösségi munkamegosztás, munkaalkalmak–hoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, népi építészet, a parasztház berendezése, bútorai, a belső terek funkciói, hagyományos tárgyalkotás helye és szerepe a népéletben, szokásokban.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló az életkori sajátosságainak megfelelően milyen szinten:
– tud eligazodni a népköltészet világában,
– ismeri a szokások és a hiedelmek helyét és szerepét a népéletben,
– ismeri a karácsonyi, húsvéti és pünkösdi ünnepkör alapjait,
– ismeri az emberélet fordulóihoz kapcsolódó szokásokat,
– ismeri a munkaalkalmakat, a hozzájuk kapcsolódó szokásokat, népköltészeti alkotásokat, hiedelmeket,
– tájékozott a népi építészet, a hagyományos tárgy– és környezetkultúra világában,

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése
– megfigyelő, értelmező készség,
– összehasonlító, összegző készség,
– feladatmegoldó készség,
– tárgyismeret,
– helyes fogalomhasználat,
– tárgyelemző készség.

A szóbeli vizsga értékelése

– a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
– a megfogalmazás szabatossága, pontossága.

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A hagyományos szellemi és anyagi kultúra emlékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet kialakítása.
– Az ember tárgyalkotó tevékenységének területeinek (famunkák, fonható szálas anyagok, népi kerámiák) megismertetése, tanulmányozásukkal a kézműves tevékenységek megbecsülésének kialakítása, mélyítése.
– A népművészeti emlékek, a díszítőművészet megismertetésével az értékrend árnyalása, tudatos tárgykultúra létrehozása iránti igény felkeltése, az esztétikai érzékenység fejlesztése.

Tananyag

Népművészet ismeretek
A népművészet általános jellemzői
Művészet a folklórban
Népzene, néptánc, dramatikus szokások
A tárgyalkotó népművészet
A népi díszítőművészet jellemzői
Famunkák, fonható szálas anyagok, népi kerámiák: jellegzetes tárgytípusok és technikák

Feladatcsoportok

A népművészet
A népművészet fogalma, általános jellemzői
Népművészet a szellemi és tárgyi kultúrában Kollektív művészet, közösségi értékrend
– Információhordozó szerep, jelentéstartalom a népművészetben

Népzene, néptánc
– A népi hangszerek jellegzetes típusai
– A népzene jellegzetességei
– Jellegzetes tánctípusok
– Férfi és női táncok, páros táncok
– Táncalkalmak

Dramatikus szokások
– A népi színjátszás alapvető jellemzői
– Dramatikus szokások alkalmai

A népművészet motívumrendszere
– A népi díszítőművészet jellegzetességei, a díszítmények funkciói
– A népművészet motívumrendszere, motívumtípusok
– A kompozícióépítés jellegzetességei
– A népművészet színvilága
– Jelentéstartalom, hiedelmek, szokások a motívumokhoz kapcsolódóan

Famunkák, fonható szálas anyagok
– A fa felhasználási területei
– A fa alapvető megmunkálási és díszítési technikái
– A pásztorfaragás sajátos tárgyai, motívumkincse
– A bútorkészítés jellegzetességei
– Kapufaragás
– Vessző–, gyékény–, szalma– és csuhémunkák
– Felhasználási területek, tárgytípusok
– Jellegzetes munkafolyamatok
– A tárgyakhoz fűződő jelentéstartalom, szokások, hiedelmek

Népi kerámia
– A kerámiakészítés munkafolyamata
– Alapvető formázási és díszítési technikák, motívumkincs
– A kerámiák típusai, funkciói
– A kerámia tárgyakkal kifejezett jelentéstartalom, hozzájuk fűződő szokások, hiedelmek

Követelmény

A tanuló ismerje:
– a népművészet ágait,
– a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat,

– a népi kézműves tárgyalkotás tanult területeit: famunkák, fonható szálasanyagok, népi kerámiák jellemzőit,
– a díszítőművészet eszközrendszerét.

Legyen képes:
– a népművészet tárgyainak vizsgálatára, elemzésére,
– megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára,
– a sajátjától eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadására.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A hagyományos magyar népi kultúra emlékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet kialakítása.
– Az ember tárgyalkotó tevékenységének újabb területeinek megismertetése (népi bőrmunkák, textilmunkák és egyéb tárgyalkotási területek), tanulmányozásukkal a kézműves tevékenységek megbecsülésének kialakítása, az értékrend árnyalása, tudatos tárgykultúra létrehozása iránti igény felkeltése.
– A népművészeti emlékek megismertetésével az esztétikai érzék fejlesztése.

Tananyag

Népművészet ismeretek
A tárgyi népművészet
Népi bőrművesség
Népi textíliák, népviselet
Egyéb kézműves területek
Az anyagok előállítása és feldolgozása
Jellegzetes tárgytípusok és technikák

Feladatcsoportok

Népi bőrmunkák
– A bőrkikészítés alapjai
– A bőr felhasználási területei, bőrműves tárgytípusok
– Jellegzetes munkafolyamatok, készítési és díszítési technikák
– A bőrmunkákkal kifejezett jelentéstartalom, hozzájuk fűződő szokások, hiedelmek

Népi textíliák
– A népi textíliák alapanyagai
– A kendermunka és a gyapjúfeldolgozás alapjai
– A szövés – fonás anyagai, eszközei, munkafolyamatuk
– A szövés mintakincse
– A népi hímzések
– Jellegzetes színvilág, motívumkincs, kompozíciók
– A kékfestés
– Alapvető munkafolyamatok
– Motívumkincs, mintafák
– A népi textíliák felhasználási területei
– A népi textíliákkal kifejezett jelentéstartalom, hozzájuk fűződő szokások, hiedelmek

A népviselet
– A viselet elemei – A ruházat jellemzői
– Fejviselet, hajviselet fajtái, jellemzői
– Lábbeli típusok
– Öltözet–kiegészítők, ékszerek fajtái, jellemzői
– A viselet mint jelrendszer, a közösséghez tartozás kifejeződése az öltözeten keresztül
– Öltözetdarabokhoz kapcsolódó szokások és hiedelmek

Egyéb kézműves tevékenységek Mézesbábosság
– Mintaformák
– Tojásfestés
– A tojás mint szimbólum
– Egyéb kézműves tevékenységek
– A tárgyakhoz fűződő szokások, hiedelmek

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a népművészet ágait,
– a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat,

– a népi kézműves tárgyalkotás tanult területeit: a népi bőrmunkák, textilmunkák és egyéb tárgyalkotási területek jellemzőit, – a díszítőművészet eszközrendszerét. Legyen képes:
– a népművészet tárgyainak vizsgálatára, elemzésére, az esztétikai értékek felismerésére és megfogalmazására,
– megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára,
– a sajátjától eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadására.

9. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A hagyományos magyar népi kultúra átfogó rendszerének, értékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása.
– A természet, a társadalom és az ember kapcsolatának elemzésével az összefüggések felismertetése.
– A néprajzi tájegységek tanulmányozásával (Dunántúl, Alföld, Északi–középhegység néprajzi tájegységei) a szülőföldhöz való kötődés erősítése, a közösségi érzés mélyítése, a humánus magatartás, az elfogadás, a tolerancia kialakítása, fejlesztése.
– A népművészeti emlékek tanulmányozásával a változások folyamatának felismertetése az esztétikai, etikai élmény– és ítélőképesség mélyítése.
– A néprajzi gyűjtőmunka által az önművelés lehetőségeinek elsajátíttatása.

Tananyag
Népművészet ismeretek
A népművészet történeti változásai
A stíluskorszakok jellemzői
Néprajzi tájegységek
Dunántúl, Alföld, Északi–középhegység néprajzi tájegységei
A tájegységek jellegzetes népi kultúrája
A néprajzi gyűjtőmunka, a könyvtárazás alapjai

Feladatcsoportok
A népművészet stíluskorszakai
– A népművészet általános jellemzői
– A népművészet stíluskorszakai

– Régi stílus
– Új stílus
– Legújabb stílus
A stíluskorszakok kialakulásának háttere
– Az egyes korszakok jellegzetes tárgykultúrája, díszítőművészete

Néprajzi tájegységek
– Közösségi értékrend
– Egyén és közösség viszonya, a közösségbetartozás kifejeződése
– Centrális és peremhelyzet
– A népi kultúra táji tagolódása, a magyarországi tájegységek
– Dunántúli tájegységek
– Az Alföld tájegységei
– Az Északi–középhegység tájegységei – Fontosabb tájegységek tanulmányozása:
– Földrajzi elhelyezkedés
– A természeti környezet, jellegzetes életmód
– A táj szellemi kultúrájának érdekességei
– A táj jellegzetes népművészete – tárgykultúrája, díszítőművészete
– Kiemelkedő kézműves tevékenységek, fontosabb központok
– Irányított gyűjtőmunkák

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a népművészet területeit,
– a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat,
– a népművészet korszakait, a népi kézműves tárgyalkotás területeit,
– a népművészet tanult tájegységeit: Dunántúl, Alföld, Északi–középhegység fontosabb néprajzi tájegységeit,
– az alapvető néprajzi szakirodalmat.
Legyen képes:
– a népművészet értékeinek felismerésére és megfogalmazására,
– megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára,
– az empátiára, a sajátjától eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadására.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A hagyományos magyar népi kultúra átfogó rendszerének, értékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása, a múlt és a jelen összefüggéseinek felfedeztetése.
– A régi és a mai szemlélet egymás mellé állításával mindennapi élet kérdéseire, való válaszkeresés, a problémamegoldó képesség fejlesztése.
– A természet, a társadalom és az ember kapcsolatának elemzésével az egyén helyének, szerepének tudatosítása.
– A néprajzi tájegységek (a magyar nyelvterület határainkon túli tájegységei), valamint a saját környezetük, lakóhelyük hagyományainak tanulmányozásával a hovatartozás–tudat, a szülőföldhöz való kötődés erősítése.
– A közösségi érzés mélyítése, a humánus magatartás, az elfogadás, a tolerancia kialakítása, fejlesztése.
A néprajzi gyűjtőmunka által az önművelés lehetőségeinek elsajátíttatása.

Tananyag

Népművészet ismeretek
Néprajzi tájegységek
A magyar nyelvterület határainkon túli tájegységei
A saját tájegység tanulmányozása
A tájegységek jellegzetes népi kultúrája
A közösség és az értékrend változása. A népi iparművészet kialakulása
Hagyományápolás, értékmegőrzés
Néprajzi szakirodalom
A néprajzi gyűjtőmunka, a könyvtárazás alapjai

Feladatcsoportok

A határainkon túli magyarság
– A népi kultúra táji tagolódása
– A magyar nyelvterület határainkon túli tájegységei
– Földrajzi elhelyezkedés, történelmi háttér – A természeti környezet, az életmód jellemzői
– A táj szellemi kultúrájának érdekességei

– A táj jellegzetes népművészete – tárgykultúrája, díszítőművészete
– Kiemelkedő kézműves tevékenységek, fontosabb központok
– A közösségbetartozás kifejeződése
– Alkalmazkodás, asszimiláció, identitás
– Irányított gyűjtőmunkák
A saját tájegység népművészete
– Elhelyezkedés, természetföldrajzi adottságok, életmód, gazdálkodás
– A táj jellegzetes népművészete, tárgykultúrája, díszítőművészete
– A szellemi kultúra sajátosságai
– A táj fontosabb központjai
– Irányított gyűjtőmunkák

Népi iparművészet
– A hagyományos közösségek felbomlása
– A népi iparművészet jellemzői
– Változások, átfogalmazva beépítés – új igényekhez való igazodás
– Érték, stílus és a használó ember összhangja – A népi kultúra, a népművészet továbbélési lehetőségei
– A hagyományok és a közösségi értékek szerepe napjainkban
– A hagyományápolás lehetőségei
– Intézmények, rendezvények a népi kultúra szolgálatában
– Néprajzi szakirodalom: könyvek, folyóiratok

Rendszerezés
– A népi kultúráról tanultak áttekintése, rendszerezése
– A tárgyelemzésről és a gyűjtőmunkáról tanultak áttekintése
Vizsgamunka készítése
– Rajzokkal illusztrált tárgyelemzés, műleírás

Követelmény
A tanuló ismerje:
– a népművészet fogalmát, területeit,
– a népi közösségek működésének és értékrendjének alapjait,

– a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat,
– a népművészet tanult tájegységeit: a magyar nyelvterület határainkon túli tájegységeit és a saját tájegységét,
– a népi iparművészet jellemzőit, – a hagyományápolás lehetőségeit, – az alapvető néprajzi szakirodalmat.
Legyen képes:
– a népművészet tárgyainak vizsgálatára, elemzésére, az esztétikai értékek felismerésére és megfogalmazására,
– az egyes tárgyak funkcióját, helyét a népi kultúrában meghatározni,
– megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára,
– az empátiára, a sajátjától eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadására.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után
A tanuló ismerje:
– a népművészet fogalmát, területeit,
– a népi közösségek működésének és értékrendjének alapjait,
– a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat,
– a népművészet korszakait, a népi kézműves tárgyalkotás területeit,
– a magyar nép, és a népművészet táji, történeti tagolódását, – a díszítőművészet eszközrendszerét,
– az alapvető néprajzi szakirodalmat.

A tanuló legyen képes:
– a népművészet tárgyainak vizsgálatára, elemzésére, az esztétikai értékek felismerésére és megfogalmazására,
– az egyes tárgyak funkcióját, helyét a népi kultúrában meghatározni,
– megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára,
– az empátiára, a sajátjától eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadására.

A művészeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama
Népművészet max. 60 perc
A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama
Népművészet max. 20 perc

A vizsga tartalma

A népművészet írásbeli vizsga tartalma

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló népművészeti ismerete: a népművészetről, a hagyományos népi kézműves tárgyalkotó tevékenységekről, mesterségekről megszerzett tudása.

1. A népművészet írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze: A)
Rajzokkal illusztrált tárgyelemzés, műleírás.
A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott tárgyelemző feladat megoldásának lépéseit, a tanuló adott témában megszerzett ismereteit, egyéni gyűjtőmunkáját, tárgyleírását.
A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Népművészeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt. Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló népművészeti ismerete, tárgyelemző jártassága, a népművészet ágairól, azok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása.

2. A népművészet szóbeli vizsga tartalma:
– a népművészet fogalma, a népművészet korszakai,
– a hagyományos tárgyalkotás természeti, társadalmi, gazdasági meghatározói,
– a hagyományos tárgyak esztétikuma, a tárgyak megjelenését meghatározó összetevők (funkció, anyag, méret, technika, forma, díszítés) összefüggései,
– a népművészet motívumrendszere, a tárgyakkal kifejezett jelentéstartalom,
– szőttesek, népi hímzések, kékfestés,
– a népviselet fogalma, a viselet elemei, a viselet jelentéstartalma,

– bőrművesség területei, tárgytípusai, hagyományai,,
– a fazekasság tárgytípusai, hagyománytárgyai, a magyar lakta területek fazekas központjai,
– a faművesség sajátos tárgyai, a tárgyak motívumkincse,
– vessző–, gyékény–, szalma–, csuhé megmunkálásának hagyományai,
– mézesbábosság, tojásfestés,
– a népi kultúra táji tagolódása,
– a Dunántúl, Alföld, Felföld és Erdély legfontosabb tájegységeinek népművészete, valamint lakhelyének hagyományai, – a népművészet továbbélése, a hagyományápolás lehetőségei.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:
– ismeri népművészet mibenlétét, motívumrendszerét, korszakait, ágait és alkotásait,
– ismeri a fa–, bőr–, textilművesség és népi fazekasság jellemzőit, – ismeri a magyar nyelvterület legfontosabb tájegységeinek népművészetét,
– tud eligazodni a tárgy– és környezetkultúra világában,
– tudja elemezni a megismert tárgyakat,
– tud összehasonlító elemzéseket végezni,
– tudja rendszerezni a népi kultúráról megszerzett ismereteit,
– tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése
– megfigyelő, értelmező készség,
– összehasonlító, összegző készség,
– feladatmegoldó készség,
– tárgyismeret,
– fogalomismeret,
– tárgyelemző készség.

A szóbeli vizsga értékelése

– a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete, – a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
– kommunikációs készség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök
Szemléltető anyagok (szakkönyvek, folyóiratok, CD, DVD–k)

Választható tantárgy még:
- Művészettörténet (3-10. évfolyamok)
- Vizuális alapozó gyakorlat (1.2. előképző)

A tantárgyak részletezése a főtárgyak résznél.

4.2. SZÍNMŰVÉSZETI–BÁBMŰVÉSZETI ÁG

SZÍNJÁTÉK TANSZAK
AZ ALAPFOKÚ SZÍNMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi nevelés figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi–dramatikus tapasztalatait lehetőséget biztosít:
- a színművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére
- az ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására és fejlesztésére - a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására
- felkészít a művészeti alapvizsgára és záróvizsgára.

A képzés lehetővé teszi:
– A tanulók számára önmaguk tudatos megfigyelését
– Az önértékelést annak érdekében, hogy képessé váljanak saját eredményeik felismerésére és azok színházi munka során történő alkalmazására
– Az önkifejezést, a közös alkotómunka örömteli együttlétének megtapasztalását
– Az élet más területein elsajátított tanulói ismeretek, készségek, attitűdök színjátékban való alkalmazását
– Drámával és színházzal kapcsolatos tanulói aktív szókincs bővítését

– Színházi előadások egyéni vagy csoportos készítését, illetve mások által bemutatott produkciók megtekintését, értelmezését
– Változatos dramatikus tevékenységformákban való részvételt
– Az alapvető dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, alkalmazását differenciált feladatokban
– A színházi–drámai formával való kísérletezést, a színpadi megjelenítés jellemzőinek megismerését
– A színjáték kulturális hagyományainak megismerését
– A színjátéknak, mint művészi kommunikációs formának a megtapasztalását

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA
Tanszakok és tantárgyak
Főtárgy: dráma és színjáték Kötelezően választható tantárgyak:
beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól)
mozgás és tánc (1. alapfokú évfolyamtól)
zene és ének (1. alapfokú évfolyamtól)
színházismeret (3. alapfokú évfolyamtól)
Választható tantárgyak: a színjáték és bábjáték tanszak bármelyik tantárgya

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tantárgyak	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes óra:	2-4	2-4	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A fenti táblázatok Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak. A tanszak kötelezően előírt tantárgyainak és azok óraszámainak a figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak, valamint más művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.
Ha az intézmény az ajánlott minimális heti összóraszámot biztosítja, akkor az ezen felül tanított választható tantárgyakat heti 0,5 órában is oktathatja.
A dráma és színjáték tantárgy heti óraszáma a helyi tantervekben heti 2 óra is lehet, ha a beszéd és vers, valamint a mozgás és tánc tantárgyakat minimálisan heti 1–1 órában önálló tantárgyként oktatja az iskola.
A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)
Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.
A tanítási órák időtartama: 45 perc

A SZÍNMŰVÉSZETI ÁG OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a színművészet területén
Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

- Színházi alapfogalmak/szakkifejezések alkalmazása
- Drámai/színházi konvenciók alkalmazása
- Meghatározó történeti és kortárs színházi stílusok felismerése
- A színházi műfajok felismerése
- A szöveg– és előadás elemzés meghatározó szempontjainak, a színészi alkotómunka fázisainak, főbb összetevőinek megismerése, alkalmazása
- Drámai szövegek értő – színészi szempontokat figyelembe vevő – olvasása
- Különböző színészi technikák megismerése és alkalmazása
- Színházi improvizáció
- Karakterábrázolás nyelvi, beszédtechnikai, illetve mozgásos eszközökkel
- Előadásban (játékban) szerepek megformálása

- A rendezői instrukciók mentén végzett munka
- Más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazása a szerepalkotás során
- Színházi előadások elemzése, értékelése

Személyes kompetenciák

- Önállóság
- Döntésképesség
- Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság
- Mozgáskoordináció
- Fejlődőképesség, önfejlesztés
- Társas kompetenciák
- Kapcsolatteremtő készség
- Kezdeményezőkészség
- Empatikus készség
- Tolerancia
- Kommunikációs rugalmasság
- Adekvát metakommunikáció
- Konfliktusmegoldó készség
- Módszerkompetenciák
- Kreativitás, ötletgazdagság
- Problémamegoldás
- Figyelem összpontosítás
- Helyzetfelismerés
- Kritikus gondolkodás

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGAÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja
A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Vizsga tantárgyak
Színjáték tanszak

A művészeti alapvizsga tantárgyai: dráma és színjáték, valamint egy választott tantárgy az alábbiak közül beszéd és vers mozgás és tánc zene és ének színházismeret

A művészeti záróvizsga tantárgyai:
dráma és színjáték, valamint egy választott tantárgy az alábbiak
közül beszéd és vers mozgás és tánc zene és ének színházismeret
Színjáték tanszakon a fent megjelölt választható tantárgyak közül vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés
Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.
Ha a tanuló már rendelkezik a színművészeti és bábművészeti ág valamelyik tanszakán beszéd és vers, mozgás és tánc, zene és ének, színházismeret tantárgyakból megszerzett művészeti alapvizsga vagy záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése
A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

Azokban a tantárgyakban, ahol a tantárgy vizsgája több vizsgarészből áll, ott a tantárgy osztályzatát a vizsgarészek osztályzatának számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső osztályzatának meghatározásában a szóbeli vizsgarész osztályzata a döntő.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.
Eredményes művészeti, alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesített

SZÍN-ÉS BÁBMŰVÉSZETI ÁG

DRÁMA ÉS SZÍNJÁTÉK

A dráma és színjáték főtárgy elsődleges célja, hogy a színházművészet – ezen belül is elsősorban a színjáték – iránt érdeklődő tanulók számára lehetőséget biztosítson a drámán és színjátékon keresztül történő önkifejezésre, közösségi alkotásra, a kommunikációs és előadói képességeik fejlődésére, a színházi alkotófolyamaton keresztül a színpadi munka alapjainak elsajátítására, a színházon keresztül önmagukra és a világra vonatkozó kérdések megfogalmazására és a válaszok keresésére.

A tantárgy oktatása során a célokat a közösségben végzett dramatikus tevékenység élményén, a játék örömén keresztül érjük el.

A tantárgy feladata, hogy a folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanuló váljon képessé a dráma és a színház értő befogadására, értelmezésére, illetve művészi

együttműködésen keresztül, tanulótársaival együtt, drámai és színházi produktumok létrehozatalára.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a csoportos játék örömét
– a csoportos játék szabályait
– az érzékszervek működésének jelentőségét
– az alapvető emberi, állati mozgássémákat – a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát
– a szerepjátékokban való részvétel élményét
– a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes–táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket

Fejlessze a tanulók

– érzékszerveinek működését, érzékelését
– ritmusérzékét
– megfigyelő– és utánzóképességét – mozgásos ügyességét, koordinációját
– együttműködési képességét
– hallási figyelmét
– figyelemösszpontosító (koncentráló) képességét
– szabálytudatát
– közösségtudatát

Ösztönözze a tanulókat

– környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
– társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására
– versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
– a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
– a nemkívánatos (pl. agresszív) viselkedésformák visszaszorítására
– a játék örömének másokkal való megosztására

Tananyag

Bemelegítő mozgásos játékok
– Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
– Népi kiszámoló– és fogócskajátékok
– Egyszerű mozgáselemeket is tartalmazó körjátékok, népi játékok
– Egyszerű mímes játékok tanári narrációra
– Rövidebb versek, mesék kísérése mozgással

Érzékelő játékok
– Színek, formák, illatok, ízek felismerése, csoportosítása, megkülönböztetése
– Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
– Az idő észlelésének fejlesztése

Ritmusgyakorlatok
Egyenletes lüktetés érzékeltetése mondókázással
Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
Tempótartás (gyors és lassú) különböző térformákban
Természetes ritmusok felfedezése és mozgásos lekövetése

Beszédgyakorlatok
– Hangok utánzása
– Beszédszervek ügyesítése játékos formában (ajak–, nyelvgyakorlatok)
– Beszédre késztető játékok

Utánzó játékok
– Testtartás és mozgás utánzása
– Hétköznapi tevékenységek utánzása
– Állatok mozgásának utánzása

Memória– és koncentrációfejlesztő játékok
– Mondókák, kiszámolók, találós kérdések – Mozgásos és szöveges figyelemfejlesztő játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok
– Népi gyermekjátékok

– Énekes–táncos játékok
– Mozgásos (testnevelési) játékok
– Egyszerű szerkezetű drámajátékok

Csoportos improvizációs játékok
– Mondókák, gyerekdalok feldolgozása
– Gyerekversek feldolgozása

Komplex drámafoglalkozások
– Mesei motívum vagy meserészlet, vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közreműködéssel (térmeghatározás, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék
– az érzékszervek működésének funkcióját, jelentőségét
– a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát
– a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes–táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket (mindegyikből legalább egyet)

Legyenek képesek
–adottságaiknak megfelelően a látáshoz és halláshoz kapcsolódó differenciált és pontos érzékelésre
– a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
– alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre legalább egy vers vagy rövid meserészlet önálló elmondására a beszéd és a mozgás összekapcsolására csoportos játék során a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre társaikkal való együttműködésre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– a csoportos improvizációs játék örömét
– a csoportos játék szabályait
– az alapvető emberi, állati mozgássémákat
– a bemelegítéshez használható mozgásos (testnevelési) játékokat
– az alapvető ritmushangszerek használatát
– a dramatikus munkához szükséges újabb népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket
– egyes drámajátékok szabályait

Fejlessze a tanulók
– érzékszerveinek működését, érzékelését
– ritmusérzékét
– megfigyelő– és utánzóképességét – mozgásos ügyességét, koordinációját
– együttműködési képességét
– hallási figyelmét
– figyelemösszpontosító (koncentráló) képességét
– kifejezőkészségét
– helyzet felismerési képességét
– szabálytudatát
– közösségtudatát

Ösztönözze a tanulókat
– környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
– társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására
– versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
– az önállóan olvasott versek, mesék élményének megosztására
– a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
– a nemkívánatos (pl. agresszív) viselkedésformák visszaszorítására
– a játék örömének másokkal való megosztására

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

– Fogójátékok

– Versenyjátékok, nagymozgásos játékok

– Mozgáselemeket tartalmazó körjátékok, népi játékok

– Mímes játékok tanári narrációra

Érzékelő játékok

Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása

Színkompozíciók összehasonlítása

Tájékozódás hangok segítségével, tapintással, szaglással

Az idő észlelésének fejlesztése Ritmusgyakorlatok

– Szöveges és mozgásos ritmusjátékok

– Tempótartás különböző térformákban

– Futások irányváltoztatással

– Ritmushangszerek és mozgás

Beszédgyakorlatok

– Beszédre késztető játékok

– Beszédgimnasztikai gyakorlatok

– Beszédszervek ügyesítése játékos formában

Utánzó játékok

– Egyszerű mozgástükrözések

– Hétköznapi tevékenységek és mesterségek jellemző gesztusainak utánzása – Állatmozgások, természeti jelenségekhez kapcsolódó mozgások utánzása

Memória– és koncentrációfejlesztő játékok

– Versek, mondókák szöveg nélkül, csak mozgással

– Összetettebb mozgásos és szöveges figyelemfejlesztő játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok

– Népi gyermekjátékok

– Mozgásos (testnevelési) játékok

– Egész csoportos és páros munkára épülő drámajátékok

– Vetélkedőjátékok

Komplex drámafoglalkozások

– Mesei motívum vagy meserészlet, vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közreműködéssel (térmeghatározás, közös rajzolás, üzenetek, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a csoportos játék szabályait

– az alapvető emberi, állati mozgássémákat

– a bemelegítéshez során használt mozgásos (testnevelési) játékokat

– a megismert ritmushangszerek használatát

– a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket (az újonnan – tanultak közül mindegyikből legalább egyet)

– egyes drámajátékok szabályait

Legyenek képesek

– adottságaiknak megfelelően differenciált és pontos érzékelésre

– a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre

– alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre

– legalább egy újonnan tanult vers és rövid meserészlet önálló elmondására

– a beszéd és a mozgás összekapcsolására a játékok során

– a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre

Alapfokú évfolyamok

1.évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a képzelet és az emlékezet szerepét, fontosságát
– az egyszerű mozgáselemek összekapcsolását – a tér használatát és az abban való tájékozódást
– a helyszín fogalmát, jelentőségét
– a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit
– a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
– rövidebb prózai mesék dramatikus feldolgozásának folyamatát
– a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
– a legfontosabb légző– és hangképző gyakorlatokat
– a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat

Fejlessze a tanulók

– együttműködő képességét
– képzelőerejét
– mozgásos improvizációs képességét
– térbeli tájékozódását
– figyelem–összpontosító képességét
– megfigyelő képességét
– problémamegoldó képességét
– ritmusérzékét – légző kapacitását
– hangképzését
– artikulációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

– maguk és környezetük egyre tudatosabb megfigyelésére
– a közlésformák egyre differenciáltabb alkalmazására
– társaikkal való együttműködésre
– gondolataik és érzelmeik pontos kifejezésére – a csoporton belüli aktív és kezdeményező munkára
– kiscsoportokban önállóan végzett tevékenységre

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

– Összekapaszkodó, érintésére törekvő, érintés elől elhúzódó, a gimnasztika gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok (pl. váll–, térdérintős játékok, nehezített speciális helyzetű fogók)

– Lazító és feszítő gyakorlatok
– Térformáló, térérzékelő játékok: játékos formában különböző térformák felvétele, formálása, kikerüléses gyakorlatokban térérzék–fejlesztés körjátékok, lánc–típusú népi játékok
– Szabad mozgás zenére önállóan és a társakkal együttműködve

Beszédgyakorlatok

– Légző gyakorlatok
– A saját és a társak légzésének megfigyelése nyugalmi állapotban, tevékenység során (pl. tűzfújás), beszéd közben; a tapasztalatok megfogalmazása
– Fúvójátékok (pl. lyukas kulcs, síp, szájharmonika fúvása) a kilégzés erejének és hosszának tanulmányozására; folyamatos és szaggatott fúvások
– Indirekt légző gyakorlatok (pl. „gumibaba” felfújása, leeresztése)
– Hanggyakorlatok
– A hangadás megfigyelése (ásítás, nevetés, lelkiállapotok, hangulatok tükröződése a hangban)
– A hang tulajdonságairól szerzett tapasztalatok megfogalmazása (magas–mély, halk hangos)
– Egymás hangjának felismerése, utánzása
– Hangkitalálás (a saját hangtól eltérő hangzások játékos próbálgatása)
– Szavak, rövid mondatpárok játékos variálása
– Játékos hangerő–gyakorlatok
– Artikulációs gyakorlatok
– A kiejtés, az artikulációs mozgások megfigyelése – A beszédszervek mozgásának „ügyesítése” szavak, szólamok ismételgető ejtésével
– Szájról olvasás – kezdetben hangok, majd szavak
– Szóláncok pontos hangzó– és szóvégejtéssel
– Hangsúlygyakorlatok
– A szóhangsúly gyakorlása (az első szótag nyomatékos ejtésének gyakorlása egyre hosszabb szavakban)

– Az összetett szavak előtagjának és a teljes személynév első tagjának hangsúlya

Fantáziajátékok
– Elképzelt tárgyak, helyszínek, figurák részletes kigondolása csoportban
– A közösen kitalált figurák, helyszínek, tárgyak köré szervezett játék

Ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatok
– Játékos, mozgással és szöveggel összekapcsolt ritmikus koordinációs gyakorlatok (pl. versek, mondókák ütemezése tapssal, járással, mozgással különböző tempóban)
– Térkitöltő gyakorlatok
– Ritmikus, mozgással és szöveggel összekapcsolt számolós gyakorlatok
– Gyermekversek, mondókák ritmus– és mozgásváltással

Dramatikus játékok
– Mimetikus (egyéni és csoportos) improvizációk zenére
– Szituációs játékok pl. szó, mondat, helyszín megadásával

Komplex drámafoglalkozások
– Központi figura köré épülő dráma (hangaláfestés, szerep a falon, térképek és ábrák készítése, állókép, gyűlés, véletlenül meghallott beszélgetés, képaláírás, maszkok, beépített szereplő, gondolatkövetés konvenciók felhasználásával)

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a tér használatát és az abban való tájékozódást
– a helyszín fogalmát, jelentőségét
– a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit
– a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
– a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
– a legfontosabb légző– és hangképző gyakorlatokat
– a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat

Legyenek képesek
– egyszerű képzettársításra, annak játékbeli alkalmazására
– egyes érzelmi állapotok verbális és mozgásos kifejezésére
– a tanult mozgáselemek összekapcsolására
– az adott tér használatára és az abban való tájékozódásra
– a helyszín fogalmának alkalmazására, jelentőségének felismerésére
– a tanult beszédgyakorlatok tudatos alkalmazására
– tanári irányítás mellett zajló komplex dramatikus tevékenységben való részvételre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– a figyelem–összpontosítás tudatos alkalmazását – a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát
– a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
– a tiszta, érthető beszéd alapjait
– a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
– a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
– a beszédtevékenység részeinek egymásrautaltságát
– a feszítés–lazítás alapgyakorlatait
– a mimikai bemelegítés gyakorlatait

Fejlessze a tanulók
– figyelem–összpontosító képességét
– megfigyelő képességét
– együttműködő képességét
– verbális megnyilvánulásainak tisztaságát
– fogalmazási és kifejező képességét
– dramatizáló képességét
– rögtönzési képességét
– elméleti drámaelméleti tudását

Ösztönözze a tanulókat
– figyelmük tudatos összpontosítására

– a külvilág és önmaguk érzékeny megfigyelésére
– önálló és tudatos kapcsolatteremtésre
– a nemkívánatos viselkedésformák konstruktív visszajelzésére, megváltoztatására – önálló verbális megnyilvánulásra
– pontos és kifejező szerepjátékra
– önálló dramatizálásra

Tananyag

Mozgásgyakorlatok
– Gimnasztikus gyakorlatok játékos helyzetekben, nehezített járásmóddal, fordított testhelyzetben
– Indítás és megállás különböző tempóban, helyzetben, magasságban történő gyakorlása versenyjátékok segítségével (pl. tapsos fogó, csendkirály – típusú játékok)

Lazító gyakorlatok
– Feszítés–lazítás fekve, állva, ülve
– Az arc ellazítása, „kirázása" kilégzés közben

Beszédgyakorlatok
– Légzőgyakorlatok
– A különböző légzéstípusok megfigyelése (váll, mellkas, rekesz)
– A célszerű beszédlégzés folyamatának ismertetése
– Saját légzés megfigyelése nyugalmi állapotban és beszéd közben
– Zörej nélküli belégzést követő kilégzés a laza testtónus megőrzése mellett
– Kapacitásnövelő gyakorlatok versekkel, mondókákkal a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 40–50 szótag) –

Hanggyakorlatok
– Játékos hangerőpróbálgatás
– Hangok próbálgatása az erős érzelmi–indulati állapotok kifejezésére
– Artikulációs gyakorlatok
– Az áll nyitó mozdulatát megerősítő gyakorlatok
– Nyelvmozgást ügyesítő gyakorlatok
– Ritmus és tempógyakorlat
– Versek ütemezése kötött mozgással

– Hangsúly– és hanglejtésgyakorlatok
– Számnevek, évszámok hangsúlya
– A kijelentés hanglejtése

Koncentrációs gyakorlatok
– Játékok számokkal
– Kérdés–felelet típusú játékok – Mozgáskoncentrációs játékok
– Kapcsolatteremtő és bizalomgyakorlatok
– Kapcsolatteremtés szemkontaktussal, érintéssel, kézfogással, hanggal
– Vakvezető játékok alapváltozatai

Improvizációs játékok
Mimetikus improvizációk (mozdulatra, hangeffektusokra, tárgyakkal)
Hétköznapi élethelyzetek felidézése mozgással és beszéddel
– Szituációs játékok (pl. befejezetlen történetre, képzőművészeti alkotások reprodukcióival, a szereplők jellegzetes vonásainak megadásával)
– Rövid történetek (ismert mesék) elmesélése zenére, kisebb csoportokban előkészített improvizációkkal

Komplex drámafoglalkozások
– Reális (de eltávolított) szituációk kibontása drámán keresztül
– Csoportról szóló drámaóra (a jelmezöltés, befejezetlen anyagok, interjú, forró szék, szerepcsere, kiscsoportos improvizáció, mímes játék, az igazság pillanata, belső hangok, szertartás, vita konvenciók felhasználásával)

Drámaelméleti alapok
– Verses mesék, mesék, elbeszélések szerkezetének érzékeltetése (történet, jelenet, jelenet kezdete és vége, főhős, szereplők, helyszín)

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a figyelem–összpontosítás tudatos alkalmazását
– a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát

– a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
– a tiszta, érthető beszéd alapjait
– a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
– a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás) – a feszítés–lazítás alapgyakorlatait
– a mimikai bemelegítés gyakorlatait

Legyenek képesek
– figyelmük tudatos összpontosítására
– társaik, önmaguk és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére – a bizalom megélésére
– érzékeny kapcsolatteremtésre és a kapcsolat megtartására
– tiszta és kifejező verbális megnyilatkozásokra
– egy nagyobb lélegzetű vers vagy próza pontos, tiszta, érthető elmondására
– aktív szerepjátékra

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– az együtt érző beleélés szükséges voltát
– a szavak nélküli közlések jelentőségét
– a nonverbális kommunikáció csatornák működését
– a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
– a feszültség élményét és fogalmát
– az analógiás gondolkodás alapjait
a karakter fogalmát
a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat

Fejlessze a tanulók
– légzéskapacitását
– térhez igazodó beszédét
– artikulációs képességét
– empátiás képességét
– verbális és nonverbális kommunikációs képességét

– fantáziáját és kreativitását
– differenciált kifejezőképességét
– fogalmi gondolkodását
– kooperációs készségét

Ösztönözze a tanulókat
– elfogadó együttműködésre
– érzelmeik és szándékaik pontos kifejezésére
– a nonverbális kommunikációs jelek tudatos használatára
– a nonverbális kommunikációs jelek minél pontosabb értelmezésére

Tananyag

Mozgásgyakorlatok
– Versenyjátékok, különböző típusú fogójátékok, nehezített fogó és üldözéses játékok a megfelelő intenzitású jelenlét megteremtésére és a feszültség elvezetésére
– Különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok
– Testrész–vezetéses futások, páros fogó, a vezetőt követő futás – Lazító gyakorlatok
– Feszítés–lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok
– Légzőgyakorlat
– A be– és kilélegzett levegő mennyiségének fokozatos növelése a laza testtónus megtartása mellett kapacitásnövelés versekkel, mondókákkal (legfeljebb 50–60 szótag) – Hanggyakorlatok
– A térhez igazodó hangerő gyakorlása
– Az emelt hangvétel gyakorlása a test megfelelő tónusának összehangolásával (pl. rikkancs, piaci árus, idegenvezető) – Artikulációs gyakorlatok
– Nyelvtörő mondókák
– A hosszú magánhangzók pontos ejtésének gyakorlatai
– Szájról olvasási gyakorlatok (versek, verssorok)
– Ritmus és tempógyakorlat
– Ütemezés változó tempóban kitalált mozgássorral, tánccal, tapsjátékkal
– Hangsúly– és hanglejtésgyakorlat

– A kérdezés hangsúlya kérdőszóval és anélkül – A kérdezés hanglejtése kérdőszóval és anélkül

Kapcsolatteremtő és kommunikációs játékok
– Az arc, tekintet, gesztusok kifejezőképességét fejlesztő játékok, gyakorlatok
Érzelmi állapotok kifejezése testtartással, gesztusokkal
Üzenetek (pl. utasítások, parancsok, kérések) küldése tekintettel és gesztusokkal

Fantáziajátékok
– Tárgyjátékok, tárgyak megszólaltatása, képzeletbeli tárgyak
– Képzelt lények megszemélyesítése, beszéltetése
– Belső képek megjelenítése mozgással és beszéddel

Improvizációs játékok
– Szituációs játékok vázlat megadásával
– Különböző karakterek megjelenítése páros vagy kiscsoportos improvizációkban – Feszültségteli hétköznapi helyzetek megjelenítése és értelmezése
– Látott vagy hallott történetek feszültségteli jeleneteinek felidézése improvizációkban

Páros és kiscsoportos kooperációs játékok
– Tükörjátékok
– Távolságtartó játékok
– Szoborjátékok

Ön– és társismereti játékok
– Tulajdonságok megfogalmazásával járó játékok (apróhirdetés, tulajdonságok vására)
– Egyszerű visszajelzésekre építő játékok

Komplex drámafoglalkozások
– Erkölcsi dilemmákat vizsgáló drámaórák (pl. a szakértő köntösében, telefonbeszélgetés, az élet egy napja, fórum–színház, Hogyan történt? konvenciókkal)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– az együttérző beleélés szükséges voltát
– a szavak nélküli közlések jelentőségét
– a nonverbális kommunikáció csatornák működését
– a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
– az analógiás gondolkodás alapjait
– egyes karakterjellemzőket
– a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat
– a belső feszültség élményét, szerepét a drámai történésekben

Legyenek képesek
– a szavak nélküli közlések különböző élethelyzetekben való felismerésére
– a nonverbális kommunikációs csatornák használatára
– aktív részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, komplex drámaórákban
– feszültségteremtő drámai jelenetek létrehozására
– beszédüket a térhez igazítani
– pontosan körülírt feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– az elemző gondolkodás lényegét, használatát
– különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
– a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
– a színpadi tér kreatív használatának alapjait
– az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét
– az időmértékes versek ritmizálását
– a tagadás hangsúlyát
– az improvizáció szabályait
– a színpadi létezés alapszabályait
– a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Fejlessze a tanulók

– légzéskapacitását
– kifejező beszédét
– testkontrollját
– elemző gondolkodási képességét
– szóbeli és nem szóbeli kifejezőképességét
– fogalmazási képességét
– helyzetfelismerési képességét
– problémamegoldó képességét
– együttműködési képességét – megfigyelési képességét
– analógiás gondolkodását
– előadói képességét
– improvizációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

– önmaguk és környezetük tudatos megfigyelésére
– kritikus és önkritikus gondolkodásra
– különböző élethelyzetek és morális problémák erőszakmentes kezelésére
– beszédük és mozdulataik koordinált és kifejező használatára
– a különböző közlésformák differenciált alkalmazására
– egy–egy életkoruknak megfelelő rövid vers vagy prózai mű részletének bemutatására
– a munkaforma önálló megválasztásra egy–egy probléma feldolgozása során
– életkoruknak megfelelő rangos színházi előadások, színházi nevelési programok, filmek megtekintésére és a látottak közös feldolgozására a dráma eszközeivel

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

– Futásos és kikerüléses gyakorlatok: ritmus és irányváltásos futások (szituációval), testrész–vezetéses futások
– Egyensúly–játékok: toló és húzó mozdulatok játékos formában – Lazítógyakorlat
– Feszítés–lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

– Légzőgyakorlatok – Légzéskapacitás növelése a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 60–70 szótag) – Hanggyakorlatok
– Hangkitalálás
– Artikulációs gyakorlatok
– Nyelvtörők, versek pontos, pergő kiejtéssel
– Magánhangzók gyakorlatai (különös figyelemmel az időtartamra)
– Szinkronizálási (leolvasási) gyakorlatok versekkel
– Ritmus– és tempógyakorlat
– Időmértékes versek ritmizálása
– Hangsúlygyakorlat
– A tagadás hangsúlyai

Bizalomgyakorlatok

– Vakvezetéses gyakorlatok

Improvizációs játékok

– Rögtönzések életkori témákra
– Hétköznapi szituációkat feldolgozó páros rögtönzések
– Rögtönzések közmondásokra
– Rögtönzések megadott konfliktusra
– Rögtönzések megadott témára
– Rövid monológok különböző élethelyzetekben

Komplex drámafoglalkozások

– Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával
– Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (pl. riportkészítés, montázs, újrajátszás, stílusváltás, analógia, mélyítés konvenciók által)

Színjátékos gyakorlatok

– A színpadi létezés alapszabályai
– Rövid vers vagy prózai mű részletének önálló előadása
– Rögzített kiscsoportos improvizációk nézők előtt
– A figyelem felkeltése és megtartása

Követelmények

A tanulók ismerjék

– különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
– a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
– a színpadi tér kreatív használatának alapjait
– az időmértékes versek ritmizálását
– a tagadás hangsúlyát
– az improvizáció szabályait
– a színpadi létezés alapszabályait
– a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Legyenek képesek

– mozgásuk, testtartásuk kontrollálására a csoportos gyakorlatok során
– véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor
– kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
– különböző élethelyzetek kritikus és önkritikus elemzésére
– részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
– konfliktushelyzetek erőszakmentes megoldására
– a tér tudatos használatára
– a ritmus és tempó tudatos alkalmazására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a bizalom fontosságát
– a legfontosabb bizalomgyakorlatokat
– a kontraszt fogalmát, tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő használatát
– a beszédszervek tudatos, célszerű és pontos használatának fontosságát
– a drámák alapvető munkaformáit

Fejlessze a tanulók

– megismerő, önmegismerő képességét

– önfegyelmét, színpadi fegyelmét
– asszociációs képességét
– konstruktivitását
– elemző gondolkodási képességét
– kritikai és önkritikai képességét
– előadói képességeit
– improvizációs képességét
– problémamegoldó képességét
– együttműködési képességét
– analógiás gondolkodását – előadói képességét
– improvizációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

– önálló döntéshozatalra
– hiteles és őszinte színpadi jelenlétre
– előrevivő, építő gondolkodásra
– a feszültségteli helyzetek, konfliktusok elemzésére, a konfliktusokkal való szembenézésre
– más csoportok munkájának beható megismerésére
– színházi és mozgásszínházi előadások megtekintésére
– színházi előadásokat bemutató tévéfelvételek, videofilmek, dokumentumfilmek megtekintésére

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

– Egyensúlygyakorlatok – Vezetéses gyakorlatok
– Forgás, gurulás, támaszhelyzetek talajon

Beszédgyakorlatok

– Légzőgyakorlatok
– Nyelvtörő mondókák légzésszabályozással
– Hanggyakorlat
– Erős érzelmek, indulatok hangjának próbálgatása versekkel
– Artikulációs gyakorlat

– Szinkronizálás
– Ritmus– és tempógyakorlat
– Az időmértékes versek gyakorlása tetszőleges ritmuskísérettel
– Hangsúly– és hanglejtésgyakorlat
– Számnevek, évszámok, összetett szavak, nevek, ikerszavak hangsúlya
– Az összetett mondatok hangsúly– és hanglejtés–variációi

Fantáziajátékok
– Irodalmi művek „új címe”
– Képzőművészeti alkotások „előzménye”
– Kevéssé ismert irodalmi művek befejezése, folytatása
– Tárgyak nem rendeltetésszerű alkalmazása

Bizalomgyakorlatok
– Dőléses, billenéses gyakorlatok

Improvizációs gyakorlatok
– Versek indulati tartalmaira épülő improvizációk
– Versek által keltett hangulatokra épülő improvizációk
– Mozgáselemekből építkező improvizációk
– Rögtönzés zenei effektek beépítésével
– Rögtönzések szimbólumok, ellentétek megadásával
– Etűdök (indulatok, hangulatok, érzelmek megadásával)

Komplex drámafoglalkozások
– Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával
– Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (az eddig tanult konvenciók alkalmazásával)

Ön– és társismereti játékok
– Vélemények közlését és fogadását lehetővé tévő szabályjátékok (pl. mi lenne, ha?, telefon, ilyennek látlak)

Színjátékos gyakorlatok
– Rövid monológ önálló előadása
– Rögzített páros improvizációk nézők előtt
– Kapcsolattartás a partnerre

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a legfontosabb bizalomgyakorlatokat
– a kontraszt fogalmát
– a beszédszervek tudatos, célszerű és pontos használatának fontosságát
– a drámák alapvető munkaformáit

Legyenek képesek
– ellentétek tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő alkalmazására
– egy–egy drámai szöveg mozgásban és szóban való megjelenítésére
– a beszédfolyamat részeinek tudatos irányítására
– bonyolultabb feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére
– a munka eredményének bemutatására
– véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor – kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
– részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban – a tér tudatos használatára
– a ritmus és tempó tudatos alkalmazására

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– különböző színházi terek jellemzőit
– a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
– a színházi formanyelv alapelemeinek alkalmazását egy adott drámai szöveg megközelítésében
– a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában

– a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
– a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit
– az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
– a „félre” és a monológ technikai alapjait

Fejlessze a tanulók
– színházi fogékonyságát
– kritikai és önkritikai képességét
– más művészetek iránti fogékonyságát
– önállóságát, magabiztosságát

Ösztönözze a tanulókat
– az előző évek során tapasztaltak, tanultak alkalmazására
– kísérletezésre, rugalmas gondolkodásra
– konstruktív együttműködésre
– drámai művek olvasására
– színházzal rokon művészeti tevékenységek megismerésére, gyakorlására
– önálló, magabiztos megnyilvánulásra
– más, hasonló művészeti tevékenységet folytató csoportok tevékenységének megismerésére
  őszinte, építő szándékú kritikai megnyilvánulásokra
– nyilvánosság előtti fellépésre

Tananyag
Mozgásgyakorlatok
– Lassított mozgás (különböző helyzetekben)
– A mozdulat megállítására vonatkozó gyakorlatok

Beszédgyakorlatok
– Légzőgyakorlatok – Koncentrációs légzőgyakorlatok mozgás közben
– Hanggyakorlatok
– Szöveges hangerő–gyakorlatok
– Életkorok hangadási karakterének tanulmányozása, próbálgatása
– Artikulációs gyakorlatok

– Pontos, laza pergő artikuláció járás, mozgás, fizikai terhelés közben
– Egymás artikulációjának megfigyelése, utánzása
– Ritmus– és tempógyakorlatok – Ritmusgyakorlatok tempóváltással
– Hangsúly–, hanglejtésgyakorlatok
– Az alárendelő mondatok hangsúly– és hanglejtés variációi

Színházi alapismeretek
– Színházi térformák (pl. dobozszínház, körszínház)
– Mozgás a dobozszínház terében (a tér hangsúlyos pontjai és irányai)
– A „félre” technikája
– Monológ

Színjátékos gyakorlatok
– Különböző drámai konvenciók (pl. állókép, gondolatkövetés) alkalmazása az improvizációk és egy adott színdarab megjelenítésének előkészítésében
– Különböző drámai konvenciók (pl. belső hangok, „forró szék”) alkalmazása a szerepépítés folyamatában
– Rögtönzések érzelmi állapotok, színjátékos stílusok, szöveg megadásával
– Rögtönzések drámarészletek alapján, a mögöttes tartalmának és a szereplők érzelmi állapotának kibontásával

Felkészülés a vizsgára
– Improvizációk létrehozása és javítása tanári segítséggel
– Jelenet létrehozása és javítása tanári segítséggel vagy
Rövid előadás létrehozása tanári irányítással

Követelmények
A tanulók ismerjék
– a különböző színházi terek jellemzőit
– a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
  a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit

– a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit
– az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
– a „félre” és a monológ technikai alapjait
– az előző évek tapasztalatainak alkalmazási, hasznosítási lehetőségét
– a fejlesztő és szinten tartó beszédes játékokat, beszédgyakorlatokat

Legyenek képesek
– alkotó és eredeti módon hasznosítani az előző évek tapasztalatait
– munkaformát választani az adott gondolat, érzelem kifejezése érdekében
– a munkaformák alkalmazására egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
– a munkaformák tudatos alkalmazására egy komplex drámafoglalkozás során
– részvételre egy adott mű színpadi feldolgozásának előkészítésében
– a helyes színpadi beszédre dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt
– az alapfokon elsajátított képességeiknek megfelelő improvizációban, jelenetben vagy színházi előadásban való közreműködésre

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után
A tanulók ismerjék
– saját teste lehetőségeit, illetve érzékszervei hatékonyságát
– a különböző verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásokat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
– a különböző, szerepjátékokban alkalmazható mozgásformákat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
– az empátiás képesség szerepét társas helyzetekben, kortársaival és másokkal való kapcsolatában
– a kreatív dramatizálás alapvető eszköztárát, a dramatizálás egyes lépéseit
– a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazásának lehetőségeit saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
– azokat a dramatikus technikákat valamint a társművészetek alapvető kifejezőeszközeit, amelyek a körülöttük lévő világról való gondolkodásban, véleményalkotásban, s azok kommunikációjában segítséget nyújtanak

Legyenek képesek
– figyelme tudatos összpontosítására, fegyelmezett feladatvégzésre
– társai, önmaga és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére
– a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára – a bizalom átélésére, az empátiás képesség működtetésére társas helyzetekben
– személyes élményei felszínre hozására és a szerepjátékokban való alkalmazására
– drámában és színjátékokban a szerepnek és a helyzetnek megfelelő kapcsolatteremtésre
– pontos és érzékletes szerepjátékra társaival és egyénileg
– a dramatizálás alapvető eszköztárának önálló alkalmazására, kreatív dramatizálásra – saját teste, mozgásai, illetve a tér és a térben mozgó társak differenciált és pontos érzékelésére, a tér kreatív használatára
a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazására saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai – szöveg megjelenítésének előkészítésében – társadalmi, életkori és erkölcsi problémákról szóló drámajátékokban való aktív közreműködésre, valamint a problémák életkorának megfelelő szintű vizsgálatára és megfogalmazására

A művészeti alapvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Dráma és színjáték
improvizáció 2–3 perc
színpadi produkció –
jelenet 3–5 perc vagy
– előadás 15 perc

A vizsga tartalma
A dráma és színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges vagy szöveg nélküli 2–3 fős jelenet lehet.
A szaktanárnak a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, legalább tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. A tételsor tartalmazhat szöveg nélküli vagy szöveges feladatokat. Az egyes tételeknek tartalmazniuk kell a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat (helyszín, szereplők, cselekmény, konfliktus). A felkészülési idő 5 perc.

Színpadi produkció
A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján tanári irányítással készített prózai színházi produkció (2–3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet.
A tanuló a csoportban, közös akciókban, együttes játékban közreműködve, illetve egyéni színpadi feladatok megoldásával egyaránt számot adhat a tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról.

A vizsga értékelése
– Improvizáció
– Az instrukciók megértése, követése
– Együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése),
– Színpadi jelenlét
– Figyelem, koncentráció (játékban maradás képessége, egyértelmű szerepbe lépés, szituációban maradás, egyértelmű kilépés a szerepből)
Sűrítés képessége
A jelenet szerkezete, íve (a jelenet nyitása, zárása, jelenetépítés)
– Színpadi produkció
– A színpadi helyzetek megértése, az önálló játékok közös játékba illesztése
– Együttműködés (a partner impulzusainak elfogadása, a partner felé irányuló impulzusok erőssége, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játékstílus kialakítása, tartása) – Figyelem, koncentráció
– Színpadi jelenlét
– Ritmusérzék (a jelenet tempójának közös kialakítása, együttes tempóváltás) – Atmoszfératereméts
– Verbális kifejezőeszközök használata

Továbbképző évfolyamok
7. évfolyam
Fejlesztési feladatok
Ismertesse meg a tanulókkal
– a túlzó karakteres ábrázolás formajegyeit
– a figurába lépés, kilépés, figuraváltás törvényszerűségeit, hatásmechanizmusát
– az intenzitás fogalmát
– a bemelegítés, ráhangolás gyakran alkalmazott szabályjátékait – a koncentráció, az együttműködés jelentőségét a színjátszásban
– az alkat, a személyiség szerepét a színházi alkotómunkában
– a fokozás, kiállás, váltás gyakorlatát
– a foglalkozás legfontosabb munkaformáit
– a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit
– a társak játékát blokkoló vagy előmozdító megnyilvánulások különbségét
– az idő múlását, a helyszínváltozást, a figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat (etűdön belül)
– a feszültség, a fordulat, a jelenetnyitás és –zárás szerepét, fontosságát

Fejlessze a tanulók
– koncentrációját
– kezdeményezőkészségét
– megfigyelőkészségét önmaga és a társak reakcióinak megfigyelése terén
– arányérzékét hatás, idő, tempó, játékmód vonatkozásában
– együttműködési készségét

Ösztönözze a tanulókat
– az együttműködésre, a társak játékából való építkezésre
– közösségi alkotásra
– diákszínjátszó előadások megtekintésére
– drámai művek olvasására
– a színjátékos tevékenységen keresztül az önkifejezésre és a valóságra való reagálásra közösségi alkotásra színházi előadások megtekintésére felvételről

Tananyag

Ezen az évfolyamon az alapfokot elvégző, többnyire kamaszkorú fiataloknak a valóságtól a színpadig vezető út megkezdését kívánjuk lehetővé tenni. Önmaguk megismerése, saját személyiségük, képességeik adta lehetőségeik és korlátaik felismerése, a körülöttük lévő világ és a másik ember megfigyelése jelenti a munka első szakaszát.

Ehhez szükséges, hogy félelem és gátlás nélküli légkör jöjjön létre a foglalkozásokon, amelyben mindenki képes felszabadultan játszani, ugyanakkor kíváncsian és türelemmel tudja követni társai játékát.

Alkotó közösséggé kell, hogy formálódjon a csoport, ahol ki–ki kiteljesítheti a játékban személyiségét. Számos szabályjátékra, koncentrációs gyakorlatra, csoportépítő– és bizalomjátékra van szükség, hogy mindenkinél kialakuljon a felszabadult, egyben koncentrált színjátszói állapot.

Az alapfokú képzés során elsajátítottak tapasztalatait figyelembe véve a hétköznapi életanyagból építkező, kevés szereplős, rögtönzésre épülő etűdök létrehozása, kidolgozása jelentheti a színpad, a színpadi munka felé vezető út következő fázisát.

Szabályjátékok
– Ismerkedő játékok
– Csoportépítő játékok
– Önismereti játékok
– Verbális és mozgásos koncentrációs játékok
– Bizalomjátékok
– Agresszió levezető gyakorlatok
– Feloldó, felszabadító gyakorlatok
– Fantáziajátékok

Szobrok, állóképek –
Egyéni szobrok
– Páros szobrok
– Csoportos állóképek (pl. szobrok, megadott helyszínek, megadott figurák, megadott hangulatok, kapcsolatok pillanatai – két– és háromszereplős állóképek)
– Történetmesélés állóképekkel – Drámai tartalmú állóképek (tablók)

Szabályokhoz kötött szituációs játékok
– Szinkronjátékok
– Hotelportás
– Ismételd a mozdulatot – Lavina
– Stoppos játékok

Hangjátékok
– Történetmesélés hangokkal
– Atmoszférateremtés hangokkal
– Hangjátékok helyzetre, témára

Spontán improvizációk
Csoportos (egyidejű, egyénre épülő) improvizációk
Spontán improvizációk egyéni vagy páros munkában, az improvizáció alapszabályainak tartásával (légy jelen; tartsd a szabályokat; tartsd a kapcsolatot; abba ne hagyd; ne nézz ki)
Etűdök
– Etűdök szöveg nélkül
– Etűdök szöveghelyettesítő eszközökkel
– Etűdök tárgyak használatával
– Etűdök megadott szövegre
– Etűdök vágyképekre, álmokra, félelmekre, konfliktusos élethelyzetekre
– Etűdök indítása, fordulatai, tetőpontja, lezárása
– A kontraszt szerepe, alkalmazása; az ellenpont–technika
– Etűdök túlzó, elrajzolt, szélsőséges játékmódban – Etűdsorozatok szerkesztési elvei
– Etűdsorozatok összeállítása önálló munkában

Mozgásgyakorlatok
– Versenyjátékok és egyéb játékfajták: különböző típusú, a korábbi évek anyagában szereplő játékok ismételt feldolgozása a színházi jelenlét elvárásainak megfelelő intenzitással – Lépés– és járásgyakorlatok: karakterformák keresése, ritmikai és dinamikai szempontok figyelembevétele különböző típusú lépés anyag és járásgyakorlat esetén
– A gerinc hullámmozgása, a láb karakteres vezetése, a kar plasztikus lehetőségeinek kibontása tervezési feladatban

Beszédgyakorlatok
– Légzőgyakorlatok
– Kapacitásnövelés (90–100 szótag)
– Légzésszabályozás növekvő szólamokkal
– Koncentrációs légzőgyakorlatok a figyelem megosztásával (pl. kötött mozgássor végrehajtása közben) – Hanggyakorlatok
– A hangerőt szabályozó gyakorlatok (folyamatos és fokozatos erősítés és halkítás)
– A hangmagasságot szabályozó gyakorlatok
– Fizikai állapotok és azok változásának tanulmányozása hangadásban – Artikulációs gyakorlatok
– A pontos, pergő artikuláció gyakorlása folyamatos szövegmondás közben
– Artikulációs gyakorlatok suttogva és hang nélkül
– Ritmus– és tempógyakorlatok
– Időmértékes versek gyakorlása néma szövegmondással, ritmizálva
– Verssorok fölismerése ritmusképük hallatán
– Saját és a társak nevének fölismerése azok ritmusa alapján
– Gyakorlatok a tempó fokozásával és csillapításával
– Hangsúlygyakorlatok
– Az értelmi–, érzelmi hangsúly tanulmányozása

Követelmények

A tanulók ismerjék a figurába lépés, kilépés, figuraváltás szabályszerűségeit
a koncentráció, az együttműködés jelentőségét a színjátszásban
– a bemelegítés, ráhangolás gyakran alkalmazott szabályjátékait
– az alkat, a személyiség szerepét a színházi alkotómunkában
– a fokozás, kiállás, váltás eljárásait, hatását
– a foglalkozás legfontosabb munkaformáit
– a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit
– a társak játékát blokkoló vagy előmozdító megnyilvánulások különbségét
– az idő múlását, helyszínváltozását, figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat – a feszültség, a fordulat, a jelenetnyitás és –zárás szerepét, fontosságát

Legyenek képesek
– a túlzó, szélsőséges, elrajzolt játékmód verbális és nem verbális eszközeit a kifejezés érdekében mozgósítani
– gesztusok felnagyítására, túlzó mimikára, karakteres megszólalásmódokra
– saját testi adottságaik, személyiségük szerint fogalmazni
– alkalmazni az idő múlását, a helyszín változását, illetve a figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat egy jeleneten (improvizáción) belül
– csendben figyelni társaik játékát
– a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit figyelembe véve társaikkal együtt dolgozni
– a szituáció alapelemeit figyelembe véve improvizálni

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– a típus fogalmát, jelentőségét a színház művészetében
– a tipizáló és egyénített ábrázolásmód sajátosságait, eszközkészletét
– a túlzó ábrázolásmód sajátosságait, eszközkészletét, fokozatait
– az egyes színészi kifejezőeszközök (pl. arcjáték, gesztus, megszólalásmód) együttes és elkülönített használatának jelentését, hatását, az ebben rejlő kifejezőerőt
– a történetmesélés színházi lehetőségeit
– a kollektív játék formai jegyeit (pl. kórusmegszólalás, kóruscselekvés, helyszínek közös megjelenítése, a narráció formái)
– az előadásra készülés, a néző elé állás „játékszabályait”, morálját
– a szerepek kontextusba ágyazottságának fontosságát

Fejlessze a tanulók
– képességét a koncentrált állapot megtartására
– a befelé figyelési képességét
– a helyes önértékelését, önkritikáját
– az odaadó, önfeledt, mégis tudatos játékképességét
– a vitakészségét, az érvelés kultúráját
– az ötleteinek, gondolatainak artikulációját

– a nyitottságát, empátiáját
– a felelősségérzetét a közösségi alkotás és annak produktumai iránt

Ösztönözze a tanulókat az együttműködésre, a társak játékából való építkezésre saját ötleteik megfogalmazására, megvalósítására, önálló alkotásra a foglalkozásokon a színjátékos tevékenységen keresztül az önkifejezésre és a valóságra való reagálásra – közösségi alkotásra, azok bemutatására
– diákszínjátszó előadások, fesztiválok megtekintésére
– színházi előadások megtekintésére
– a színházi portálok figyelemmel követésére
– a látottak, olvasottak értelmezésére, megbeszélésére

Tananyag

A 8. évfolyam során végzett munka célja, hogy a tanulók legyenek képesek típusfigurákat, tipikus élethelyzeteket megjeleníteni improvizációkban és rögzített jelenetben egyaránt

Ismerjék meg és bátran használják a túlzó játékmód színjátékos eszközkészletét.

Tudjanak lényegi vonásokat sűríteni és kiemelni. Előtérbe kerülnek az együttes játék, a közösségi alkotás munkaformái, mint a kórusos megszólalás, csoportos improvizáció.

Szabályjátékok
– Összetett, többirányú figyelmet követelő koncentrációs gyakorlatok
– Ön– és társismereti játékok
– A bizalomgyakorlatok összetett változatai

Improvizációk típusfigurákkal
– A lélektani típusok a hétköznapokban, típusfigurák megfigyelése
– Hétköznapi típusok megjelenítése: jellemzőik sűrítése
– Egyéni típusfigura–tanulmányok
– Hétköznapi típusfigurák különböző szituációkban
– Típusfigurák típushelyzetei

Színjátékos eszközök fejlesztése

– A színészi kifejezőeszközök elkülönített használatára rávezető gyakorlatok
– A gesztusok felerősítésének, a megszólalások felhangosításának gyakorlatai
– A váltás technikái
– Kórusgyakorlatok
– Térérzékelés, térhasználat gyakorlatai

Etűdök, improvizációk
– Csoportos improvizációk
– Etűdök típusfigurákkal
– Etűdök tipikus élethelyzetekkel
– Páros, hármas és csoportos improvizációk felkészüléssel és felkészülés nélkül, a szituáció több alapelemének megadásával
– Etűdök műalkotás (festmény, fotó, zene) alapján
– Etűdsor adott figurákra
– Jelenet építése

Drámaórák
– A színpadra állított alkotás erkölcsi problémáit feldolgozó drámamunka
– A próbamunka során felmerült problémákat feltáró drámamunka

Mozgásgyakorlatok

Gyakorlattervezés: különböző típusú gyakorlatok gyakorlatsorrá fűzése, a színpadi elvárások figyelembevételével
– Tréningtervezés: egy adott feladathoz szükséges tréning megtervezése, s önálló levezetése, önálló, a saját színházi feladatának megfelelő bemelegítő mozgássor megtervezése és elvégzése

Beszédgyakorlatok
– Légzőgyakorlatok
– Kapacitásnövelő gyakorlatok legfeljebb100–110 szótag
– Légzőgyakorlatok fizikai igénybevétel közben
– Légzőgyakorlatok a suttogott és a hangos beszéd váltogatásával)
– Hanggyakorlatok

– Szöveges hangerőgyakorlatok
– Szöveges hangmagasság gyakorlatok
– A lágy/meleg hangvétel; a kemény/hideg hangvétel; a hangerő és a hangmagasság váltásai szöveges gyakorlatokban
– Az érzelmek, indulatok hangformáló szerepének tanulmányozása, megszólaltatása – Artikulációs gyakorlatok
– A suttogott és a halk beszéd célszerű artikulációja
– Gyakori artikulációs hibák fölismerése hallás útján
– A beszédtempótól, hangerőtől és –színtől független, pontos, kifejező artikuláció gyakorlása
– Ritmus– és tempógyakorlatok
– Ritmusjátékok hangos és néma szövegmondással
– A hangsúlyos verselésű és az időmértékes versek gyakorlása; egyszerű prózai szövegek ritmizálása
– Hangsúly és hanglejtés gyakorlatok
– Az érzelmek hangsúlyai
– A szórend és a hangsúly kapcsolata

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a tipizáló és egyénített, a túlzó és személyes ábrázolásmód sajátosságait, különbségeit, viszonyát, eszközkészletét
– az egyes színészi kifejezőeszközök (pl. arcjáték, gesztus, megszólalásmód) együttes és elkülönített használatának gyakorlati alkalmazását
– a kollektív játék formai jegyeit (pl. kórusmegszólalás, kóruscselekvés, helyszínek közös megjelenítése, a narráció formái)
– egy előadás feszültségének, fordulatainak, a kezdetnek és végnek jelentőségét
– a történetmesélés színházi eszköztárát
– az előadásra készülés, a néző elé állás „játékszabályait”, morálját

Legyenek képesek

– alkalmazni a tipizáló ábrázolás eszközeit
– a színészi váltás alaptechnikáinak alkalmazására
– egyes színészi kifejezőeszközök együttes és elkülönített használatára

– személyes élményeiket, gondolataikat figurába, jelenetbe fogalmazni
– a kontextust figyelembe véve rögtönözni
– instrukciókat az improvizációba építeni különböző munkaformákban együtt dolgozni társaikkal ötleteiket az alkotófolyamathoz igazítani, mások ötleteit eljátszani jelenet nyitni és zárni, jelenetet építeni

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– tipizáló ábrázolásmód mélyítésének, egyénítésének lehetőségeit
– a kellékhasználat szabályszerűségeit, alapelveit
– a jelmez figurateremtő jelentőségét
– a realista–naturalista játékmód sajátosságait, eszközkészletét
– az élményfelidézés (pl. belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségeit, technikáit – a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszereket (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan – „eszköztelen játék”, ellenpontozó játék, elhallgatottat feltáró cselekvés)
– az elmélyítés technikáit (figurák előélete, jelenet előzményei, feszítő körülmények, cselekvések, döntések következményei)
– szó és gesztus ellentmondásának jelentését és hatását
– a drámai dialógus sajátosságait
– az egyszerű státusjátékokat

Fejlessze a tanulók

– képességeit az érzetek felidézése terén
– verbális kifejezőerejét
– érzékenységét
– toleranciáját
– konfliktuskezelő képességét
– megjelenítési képességét az összetett, ellentmondásos figurák és helyzetek ábrázolása során

Ösztönözze a tanulókat

– önálló alkotásra egy előadás elkészítésének során

– a diákszínjátszás legfontosabb eseményeinek figyelemmel kísérésére
– különböző műfajú színházi előadások megtekintésére
– jelentős színházi alkotások megtekintésére felvételről
– az ismertebb színházi folyóiratok olvasására

Tananyag

A típusfigurák egyéni vonásokkal való felruházása (egyénítése) a jellemábrázolás felé tett jelentős lépés: a tanév első szakaszában ezzel foglalkozunk – tudva azt, hogy az egyénített típus nem azonos a jellemmel.

Az embert megmutatni változásai folyamatában, fejlődésében, a vágyaival és törekvéseivel, kinyilvánított akaratával és titkaival, érzelmeivel és gondolataival – mindez a színészi munka magasiskolájához tartozik. Ezt az alapfokú művészeti képzés során csak elemeiben sajátíthatják el a tanulók.

A jellemábrázolás felé törekedve ismerik meg a realista–naturalista játékmód színészi eszközkészletét, és azokat az eljárásokat, amelyek segítségével elmélyíthetik, gazdagíthatják és árnyaltabbá tehetik az ábrázolást.

Megtapasztalják a szöveg és a nem verbális jelek ellentmondásainak jelentését, az ebben rejlő kifejezőerőt, és képessé válhatnak összetett jelentés színjátékos megfogalmazására, annak megértésére.

Ellentmondásos és szélsőséges érzelmeket követelő élethelyzetekben hitelességre törekedve tudnak megnyilvánulni.

Megvizsgálják az emberi cselekedetek mozgatórugóit, a kommunikáció természetét, ezáltal gazdagodik önismeretük és emberismeretük.

A típusfigurák egyénítése improvizációkban
Típusfigurák atipikus helyzetben
Egyéni jellemrajz–tanulmányok
Egyazon figura különféle helyzetekbe helyezésével
Jellem változását ábrázoló etűdsor
Etűdök a figura „hátterének” kidolgozására
A realista–naturalista játékmód sajátosságai, eszközkészlete
A drámai feszültség növelésének technikái
Egy drámai mű jelenetének kapcsán a lélektani háttér kidolgozása
Az élményfelidézés (pl. belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségei, technikái

A színjáték hitelességének feltételei, törvényszerűségei
A színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszerek (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan – „eszköztelen játék”)
„belülről kifelé”: az érzetektől a kifejezésig
„kívülről befelé”: a cselekvéstől az érzetekig, állapotig
A kellékhasználat szabályszerűségei, alapelvei
A kellékhasználat gyakorlatai
Etűdök kellékekkel
A jelmez figurateremtő jelentősége
Színjáték jelmezben
Szó és gesztus ellentmondása a színészi kifejezésben
A drámai dialógus természete
Emberi taktikák és stratégiák: páros vagy csoportos improvizációk egy cél elérésének különböző stratégiáira
Emberi taktikák és stratégiák: fórum–színház
Egyszerűbb státuszjátékok

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a kellékhasználatra épülő rögtönzések gyakorlatát
– a jelmez figurateremtő jelentőségét
– az élményfelidézés (pl. belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségeit, technikáit – a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszereket (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan – „eszköztelen játék”, ellenpontozó játék, elhallgatottat feltáró cselekvés)
– a drámai feszültség növelésének technikáit
– egy–egy jelenet lélektani hátterének jelentőségét
– a realista–naturalista játékmód sajátosságait, eszközkészletét
– a drámai dialógus sajátosságait

Legyenek képesek egyszerűbb státusjátékokat játszani

a rögtönzések visszaidézésére, újraformálására, csiszolására önállóan, tanári instrukciók nélkül alkalmazni a sűrítés, drámai feszültség növelésének egyes technikáit
– kelléket használva improvizálni
– jelmezben improvizálni
– hitelességre törekedve játszani
– a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszerek valamelyikének alkalmazására
– emberi taktikák és stratégiák jelentbe emelésére
– típusfigurák elmélyítésére

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– a stilizáció eljárásait
– szimbolikus ábrázolás eljárásait
– a szerepépítést elősegítő egyes munkamódszereket, eljárásokat (pl. belső monológ, szereplők elő– és utóéletének megírása, emblematikus tárgy, gesztus)
– a szerep felépítésének nélkülözhetetlen feltételeit (pl. szereptudás, darabismeret, háttérismeretek)
– a jellemábrázolás legfontosabb követelményeit
– a cselekvő elemzés alapjait
– egy előadás stiláris egységének jelentőségét, a stiláris elmozdulásban rejlő kifejezőerőt
– a drámai alapanyag színrevitelének állomásait és ezek célját
– egy előadás hatásdramaturgiájának alapvető tényezőit (pl. tempó, kontraszt, várakozás)
– a státuszok jelentőségét – a különböző státuszjeleket

Fejlessze a tanulók
– közös célért, közösségben végzett tevékenységének lelki feltételeit
– szimbolikus színpadi jelek alkotására és értelmezésére irányuló képességeit – szerepformálási képességeit
– a jeleneteken átívelő folyamatos jelenlét képességét

Ösztönözze a tanulókat

– rendszeres színházlátogatásra (ezen belül diákszínpadi előadások megtekintésére)
– a diákszínjátszás és az alternatív színházi világ legfontosabb eseményeinek figyelemmel kísérésére
– színházi irodalom és szaksajtó olvasására
– az elsajátított színjátszói képességek, készségek, ismeretek közönség előtt történő bemutatására
– legalább egy – a tanultak elsajátítását segítő – színvonalas (élő) színházi előadás megtekintésére

Tananyag

A záró évfolyamon a tanulókkal magasabb szinten ismételjük a továbbképző legfontosabb gyakorlatait, ezáltal tudatosítjuk bennük az általuk és velük bejárt utat, lehetőséget nyújtunk a színjátszói készségek, képességek és ismeretek szintetizálására.

Új elem, hogy stilizációval, szimbolikus ábrázolással tudjanak összetettebb, ambivalensebb, egyetemesebb jelenségek kifejezésére kísérletet tenni. Ezáltal elmélyülnek a művészi ábrázolás, színházi jelentésképzés kérdéseiben.

A tanulók megismerkednek a státuszjátékok alapjaival és a bonyolultabb szerkezetű, hosszabb időt igénybe vevő improvizációkkal.

A tanév során készülő jelenetek, ezekből szerkesztett játék vagy előadás egyfajta szintézisre ad lehetőséget, ezzel együtt a képzés során megszerzett tudás alkalmazására: a következetes, igényes színházi alkotómunka megismerésére, annak megtapasztalására, hogy a színházi jelek rendszerében minden elemnek tudatos alkotói szándékot kell tükröznie. Ennek részeként a tanulók a színészi munka mellett kapjanak módot arra, hogy egy produkció létrehozásához szükséges más színházi tevékenységekben is (csoport szinten: az összes alapvető fontosságú színházi munkában) kipróbálhassák magukat.

Szabályjátékok
Ön– és társismereti játékok (”helyem a csoportban”)
Összetettebb, nagyobb koncentrációt igénylő bizalomgyakorlatok
Fantáziát fejlesztő feladatok a szimbolikus kifejezés jegyében
Státuszjátékok alapjai, „sajátstátusz”–játékok, státuszok váltogatása
Etűdök különböző stílusokban – stílusgyakorlatok
A szerepek, a kontextus, az atmoszféra tartása hosszú improvizációkban

Hosszú improvizációk a stílus, a státusz, a színpadi kapcsolat tartásával, illetve ezek tudatos váltásával

A színész játéka – amikor a mozgásé, a gesztusé a főszerep

Gesztikus tartalmak a szimbolikus kifejezés érdekében)

A vokális kifejező eszközök színpadi használata

Etűdök zenei motívumok alapján

A különböző auditív színházi eszközök alkalmazása (pl. emberi és zenei hang, zörej)

A szöveg, mint a stilizáció kiindulópontja (asszociációkeltő alapanyag)

A szöveg, mint vokális alkotás alapja

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a drámai alapanyag színrevitelének állomásait és ezek célját
– a cselekvő elemzés alapjait
– egy előadás stiláris egységének jelentőségét, a stiláris elmozdulásban rejlő kifejezőerőt
– a szimbolikus ábrázolás és a stilizáció gyakorlati jelentőségét, hatását
– a szerepépítést elősegítő egyes munkamódszereket, eljárásokat (pl. belső monológ, szereplők elő– és utóéletének megírása, emblematikus tárgy, gesztus) illetve feltételeket (szereptudás, darabismeret, háttérismeretek)
– a státusz jelentőségét
– a különböző státuszjeleket
– egy előadás hatásdramaturgiájának alapvető tényezőit (pl. tempó, kontraszt, várakozás) – a stilizáció és a szimbolikus ábrázolás színpadi lehetőségeit

Legyenek képesek a megszerzett készségek alkalmazására a kifejezés érdekében

a kifejezés érdekében az „eszköztelen" színpadi létezéstől az expresszív játékmódig tartó skálán különböző megnyilvánulásokra – több jeleneten áthúzódó szerepív ábrázolására

– különböző státuszú figurák megformálására
– jeleneten belül státuszt módosítani
– jellemfejlődés alapszintű bemutatására
– társaikkal kisebb csoportokban önálló jelenetalkotási munkára

– az improvizáció stiláris egységének megőrzésére, a stiláris váltás tudatos használatára – ötleteiket az éppen készülő jelenethez, illetve a színre állított produkcióhoz, a színre állítás folyamatához igazítani

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

– a leggyakoribb drámai/színházi konvenciókat, azok alkalmazását
– a legfontosabb kortárs és/vagy történeti színházi stílusokat, színházi műfajokat – egy jelenet indításának, zárásának, fordulatainak, feszültségének, tétjének gyakorlati jelentőségét és hatását
– a színházi alkotófolyamatot, illetve az együttjátszást szolgáló cselekvésformákat, technikákat
– a szerepépítés legfontosabb módszereit, a színészi játék alapvető iskoláit
– a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit

Legyenek képesek

– koncentráltan, társaira figyelve, velük együttműködve részt venni tréningeken, próbamunkában, előadásokon
– a színjátékot, mint kommunikációs formát használni az önkifejezésre, a valóság tanulmányozására, – színházi improvizációra
– az improvizációk elemzésére, értékelésére
– egyes színészi technikák tudatos alkalmazására
– karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel – alkattól, képességektől függően különféle szerepek megformálására
– rendezői instrukciók mentén végzett munkára
– drámai szövegek értő, színházi megközelítésű olvasására

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama Dráma és színjáték improvizáció 3–5 perc színpadi produkció

– jelenet 5–7 perc vagy
– előadás 15–30 perc

A vizsga tartalma

A dráma és színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges és szöveg nélküli kétfős jelenet lehet. A szaktanárnak – a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő – legalább tíz kétfős improvizációs feladatból álló tételsort kell összeállítania. A tételsornak szöveggel és szöveg nélkül elvégzendő feladatokat egyaránt kell tartalmaznia. Az egyes tételekben meg kell adni a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat. A vizsgán a tanulók szabadon vagy a szaktanár irányításával párokat alkotnak, és közösen húznak a feladatokat tartalmazó tételek közül. Az etűd bemutatása után a vizsgabizottság instrukciók alapján variációk bemutatását kéri. A felkészülési idő 5 perc.

Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján készített prózai színházi produkció (2–3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet. A produkcióban a tanulónak egyéni feladatok, önálló akciók végrehajtásával kell közreműködnie.

A vizsga értékelése

– Improvizáció
– Az instrukciók megértése, követése
– A színpadi megjelenítés alapvető szabályainak alkalmazása (érthetőség, láthatóság) – Együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése, rugalmasság – reakció váratlan történésekre)
– Stílusérzék (közös játékstílus kialakítása, a választott stílus megtartása, illetve együttes stílusváltás, vagy a játékstílusok tudatos ütköztetése a kifejezés érdekében, az egyes elemek – gesztus, beszédmód, nyelv, mozgás –egysége)
– Figyelem, koncentráció
– Karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága)
– A színjáték hitelessége (az ábrázolás mélysége, igazságtartalma, személyessége, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása)

– Az improvizáció „dramaturgiája” (a jelenet indítása, jelenet zárása, cselekményépítés, sűrítés képessége, feszültségteremtés, fordulatok)
– Atmoszférateremtés
– Színjátszói kifejezőeszközök, intenzitás – Fantázia, ötletesség, humor
– Színpadi produkció (előadás, jelenet)
– Koncentráció, figyelem
– Együttműködés (a jelenet tempójának közös kialakítása, a partner impulzusainak elfogadása, erős impulzusok küldése a partner felé, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játékstílus kialakítása, tartása)
– Hiteles játékmód (nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök hiteles alkalmazása, személyessége, életélmények, tapasztalatok játékká formálása, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása)
– A játék intenzitása
– Karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága, a karakterábrázolás elmélyítése, személyessé étele)
– Stílusérzék (alkalmazkodás a produkció játékstílusához, közös stílushoz illeszkedő színjátékos kifejezőeszközök)
– Ritmusérzék (a játék tempójának érzékelése, tartása, pontos, társakhoz igazodó tempóváltás)
– Feszültségteremtés
– Atmoszférateremtés
– Verbális kifejezőeszközök használata

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Színpad vagy dobogók

Egészalakos tükör

Ritmus– és dallamhangszerek

CD–lejátszó vagy magnó Tévé,

videó– vagy DVD–lejátszó

Videokamera

Alapvető fénytechnika (reflektorok, állványok, fényszabályozó egység, árnylámpák, spotlámpák, mobil fényforrások)

A gyakorlatokat, improvizációkat, etűdök vagy előadások létrehozását segítő CD–k, DVD–k

Tornaszőnyeg

BESZÉD ÉS VERS

A beszéd és vers tantárgy tanításának célja, hogy hozzásegítse a tanulókat beszédük oldottá, természetessé válásához és maradásához, dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt – az adottságaiknak és a képességeiknek megfelelő szinten – könnyen érthetővé és élvezhetővé fejlesztéséhez.

A tantárgy ugyanakkor keltse fel az érdeklődést a tudatos beszédművelés, valamint a vers– és prózamondás, mint önálló pódiumi műfaj iránt.

A tantárgy feladata, hogy a tanulók a különböző képességfejlesztő gyakorlatokon, játékos feladatokon, szövegelemzéseken és memoritereken keresztül váljanak képessé a magyar nyelv magas szintű, tudatos használatára, az irodalmi műalkotások értő befogadására és értelmezésére, jussanak el a lírai és prózai szövegek interpretálásának magas színvonaláig. A tantárggyal való ismerkedés során erősödjön befogadói és előadói attitűdjük, váljanak képessé a verskultúra ápolására.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a beszédfolyamat eseményeit (légzés, hangadás, kiejtés)

– a vers zenei–ritmikai jellemzőit

Fejlessze a tanulók

– hallási figyelmét

– megfigyelőképességét

– ritmusérzékét

– a csoportos munkára való készségét

Ösztönözze a tanulókat

– képességeik megismerésére

– megfigyeléseik megfogalmazására

– versolvasásra, fantáziájuk, asszociációs képességeik felszabadítására

– csoportos versjátékokra

Tananyag

Lazítógyakorlat – Lazítás–feszítés

Légzőgyakorlat

– A légutak és a légzés folyamatának megfigyelése

– Légzőgyakorlatok hangokkal

– Szabályozott légzés egyszerű szólamokkal, mondókákkal

– Fúvójátékok folyamatosan, szaggatottan, lágyan, erősen

Hanggyakorlatok

– Játékos hangutánzás (állatok, gépek, tárgyak) magassági és dinamikai váltásokkal)

Hallásgyakorlat

– Egymás hangjának felismerése

– A környezet hangjainak megfigyelése

Artikulációs gyakorlatok

– Beszédmozgás–ügyesítés szavakkal, szólamokkal, nyelvtörő mondókákkal

– Szájról olvasás – hangok

Ritmus– és tempógyakorlatok

– Versek ütemezése tapssal, járással, ütőhangszerekkel

– Kis vers–zenei kompozíciók készítése közmondásokból, ritmikus szólásokból

Hangsúlygyakorlat

– A szóhangsúly

Szövegek memoriterként való rögzítése

A közös szövegtanulás (mondókák, ritmikus gyermekversek, párbeszédes versek)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– az egyszerű mozgásügyesítő gyakorlatokat – artikulációs és ritmusgyakorlatokat – az általában érvényes hangsúly–szabályokat

Legyenek képesek

– figyelmüket a saját beszédükre irányítani – a szöveg zenei–ritmikai elemeinek kiemelésére

– csoportos ritmusjátékokra – csoportban történő vers–előadásra

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a célszerű beszédlégzés folyamatát és egyszerű gyakorlatait

– a hétköznapi beszéd stílusteremtő erejét

– a vershelyzetek felismerésének lehetőségeit

– az egyszerűbb képek, hangulatok kibontásának lehetőségeit – a mimika és a testbeszéd szerepének jelentőségét

Fejlessze a tanulók

– hangszínnel való bánásának képességét

– szabad asszociációs készségét

– hanggal történő karakterábrázoló képességét

Ösztönözze a tanulókat

– a saját és mások beszédének megfigyelésére

– különböző hangulatú szövegekkel való munkára

– kifejezőeszközeik bővítésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

– Légzéstípusok ismertetése, megfigyelése

– A célszerű beszédlégzés folyamatának ismertetése és egyszerű gyakorlatai

Hanggyakorlatok

– Hangkitaláló játékok (pl. állatok, mesefigurák, tárgyak elképzelt beszéde)

– Személyek és hangulatok megszólaltatása (hangszín–játék)

– A természetes alaphang gyakorlatai mindennapi szólamokkal, verssorokkal

Artikulációs gyakorlatok

Ajak és áll gyakorlatok

A magánhangzók gyakorlatai

– A szóvégejtés játékos gyakorlatai

Ritmus és tempógyakorlatok

– Versek, mondókák ütemezése kötött mozgással

– Versek, mondókák lassuló és gyorsuló tempóban egyaránt, hangerőváltásokkal

Hangsúlygyakorlatok

– Az állítás (kijelentés) hangsúlya – Ereszkedő beszéddallam

– Számnevek, évszámok hangsúlya

– A név hangsúlyai

– A név a cím, és a szöveg kapcsolata szöveggel való munkák – Játék a szöveggel (ismert gyerekdalokkal, versekkel)

– Képek felismerése, szétválasztása, saját szavakkal történő leírása

– A hangulatváltó–pontok tudatosítása

– Hangkulissza készítése szabad asszociációkkal

– Mozgás–improvizáció a szövegre (szöveg nélkül)

– Szöveg és mozgás összekapcsolása

Szövegek memoriterként való rögzítése

– Rövidebb szövegek kiválasztása, bemutatása a gyerekirodalom klasszikusaitól,– az egyéni választások szabadságával

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a természetes és a szerep–beszédhang jellemzőit

– a vers képekre tagolásának módjait az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét

Legyenek képesek

– légzésük egyszerű szabályozására
– különféle hangszínekkel karakterek és hangulatok megjelenítésére
– egyszerűbb költői képek felismerésére és kibontására
– a szövegek tartalmának kifejtésére
– a szöveg memoriterként való rögzítésére

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– a természetes beszédhang tulajdonságait
– a hétköznapi beszéd stílusteremtő erejét
– a saját középhang megtalálásának módjait
– a meseszövés alapvetéseit
– a mesék, verses mesék, kisprózák illetve a prózaversek előadói különbsége

Fejlessze a tanulók koncentrációs képességét artikulációs ügyességét és pontosságát
– a belső képek előhívását
– a történetmeséléshez szükséges készségeket

Ösztönözze a tanulókat
– az otthoni gyakorlásra
– saját élményeik szabatos megfogalmazására
– mese és novella olvasására
– eredményeik bemutatására
– mesélésre, nagy mesemondó egyéniségek lemezeinek vagy előadásainak meghallgatására

Tananyag

Légzőgyakorlatok
– Kapacitásnövelő légzőgyakorlatok zaj és látvány (vállemelés) nélkül
– Légzésszabályozó gyakorlatok

Hanggyakorlatok
– A mellkasi rezonancia megerősítése
– Mondókák mellhangon és fejhangon

– A közép hangsáv felismertetése
– Hangelőrehozó gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok
– A zárhangok gyakorlatai, kettőzésük technikája – A hosszú magánhangzók ejtésének gyakorlatai
– Szájról olvasás (ismert verssorok, mondókák)

Ritmusgyakorlatok
– Ütemezés kitalált mozgássorral
– Időmérték – ütemhangsúly (támaszkodni a ritmusra, ellene dolgozni…)
– Ritmus a prózában
– A tagolás módozatai

Hangsúly–gyakorlatok
– A kérdezés hangsúlya és hanglejtése kérdőszóval és anélkül
– Közbevetések
– A mesélő és a beszélő elkülönítése
– Értelmi és érzelmi hangsúlyok
– Felkiáltások, óhajtások, jelző és jelzett szó kapcsolata

A szöveggel való munkák
– Közös mese–költés (pl. egyszerű láncmese vagy ismeretlen történetek végének kitalálása, nem várt fordulat beiktatása)
– Így mesélte anyukám – kedves mesék után–mondása
– Saját élményű történetek és viccek mesélése
– Mesélési technikák felismerése
– Közös mesemondás, dramatizálással
– A szereplők elkülönítése, megszólaltatása
Nonverbális kommunikáció, mimika, testbeszéd

Mesehallgatás, meseolvasás
– Mesemondókkal való ismerkedés, előadás, hangos–könyv vagy mese–lemez segítségével

– Régi és új „mesék” olvasása (népmesék, majd rövid műmesék)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a kérdezés, felkiáltás, közbevetés helyes dallamvonalát
– a szereplők elkülönítésének néhány variációját
– az alapvető testbeszéd–formákat

Legyenek képesek

– széles hangterjedelemben, játékosan és könnyedén mondani szöveget
– rövid történetek, mesék értelmezésére, élményszerű felépítésére, közönség előtti önálló előadására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a koncentráció szerepét a beszédben
– a vers–kommunikáció fogalmát
– a művek befogadásának, értelmezésének és közvetítésének lehetőségeit
– a versmondó versenyek mibenlétét, és az azokon való részvétel ismérveit
– a balladamondás sajátosságait

Fejlessze a tanulók

– ritmusérzékét
– kommunikációját
– a személyes közlés és a saját gesztusrendszer tudatosítását
– képi fantáziáját
– előadói technikai tudását

Ösztönözze a tanulók

– eleven hanghasználatát
– produktív fantáziáinak előhívását
– önálló szövegválasztását
– „házi” vers– és prózamondó alkalmainak szervezését

– önálló véleménynyilvánítását

Tananyag

Légzőgyakorlatok

Szöveges gyakorlatok mozgás közben A

lopott (pót) levegővétel technikája

Hanggyakorlatok

– A mellkasi rezonancia megerősítése
– Skálázás szavakkal, verssorokkal, legfeljebb egy oktáv terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok

– A j–l–r hangok gyakorlatai
– Az artikulációs hibák fölismerése hallás útján – „Szinkron–játék” (szájról olvasás) versekkel

Ritmusgyakorlatok

– Időmértékes versek ritmizálása
– Játék a magyaros versformákkal

Hangsúlygyakorlatok

– A tagadás hangsúlya

Szöveggel való munka:

– Változatos hangulatok, érzelmek megmutatása (kreatív hangfestés)
– Vershelyzetek, szituációk – helyzetdalokban, zsánerképekben
– Lírai dalok – hangszín, hangulat, érzelem, tempó
– Ismerkedés a balladákkal – sűrített érzelmek, feszültségek megjelenítése

Szövegek memoriterként való rögzítése

– Választott nép– vagy vígballada
– Kisprózák (műmesék, novellák) – Vidám, rövid időmértékes versek

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a légzés szövegtagoló szerepét
– beszédhibáik korrekciós lehetőségeit, a kreatív hangfestés eszközeit
– a hangszín szerepét a hangulatteremtésben – a pódiumi kiállás, megszólalás alapvető ismérveit

Legyenek képesek
– légzésük tudatos irányítására
– oldott, természetes középhangjuk használatára
– saját kiejtésük megfigyelésére és elemzésére
– különböző ritmusú lírai művek érzékletes megszólaltatására
– felépített produkciók bemutatására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal – a hallás
és beszédállapot kapcsolatát
– a gyakran hallható beszédhibákat, és azok korrekciós lehetőségeit
– az érzelmek, indulatok hangsúlymódosító szerepét – a verselemzés előadói központú megközelítését

Fejlessze a tanulók
– hallásfigyelmét, hallási megkülönböztető képességét
– képzelőerejét
– érzelmi intelligenciáját
– empatikus és műértelmező képességeit

Ösztönözze a tanulókat
– a gesztusok és a mimika természetes használatára
– a versek saját élményű megfogalmazásának közelítésére
– önálló választású szövegek megformálására
– csoportos versműsorokban való részvételre

Tananyag

Légzőgyakorlatok
– Fizikai terheléssel
– Koncentrációs légzőgyakorlatok – Nyelvtörők légzésszabályozással

Hanggyakorlatok
– A térhez igazodó középhang gyakorlatai – Indulati fokozás–csillapítás egyszerű szólamokkal

Artikulációs gyakorlatok
– Nyelvtörők a sziszegő és a susogó hangok gyakorlására – A gyakran előforduló beszédhibák egyszerű korrekciós gyakorlatai

Ritmusgyakorlatok
– Időmértékes versek tetszőleges és kötött ritmuskíséretel

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok –
Mondatok hangsúly–variációi
– Az indulat és érzelem hangsúlyai

Szöveggel való munka: – Tartalom
és forma; gondolati ívek
– Személyes közelítés a szöveghez
A szöveg és a testbeszéd egymásra hatása
A megszemélyesítések játékai (párbeszédes versek)
Ismerkedés a szónoki beszéd alapjaival – az érvelés tagolási technikái
Erő, dinamika, gondolat a szövegben
Elbeszélő költemények – (narrátor, több szereplő…)
– Rövid, ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése
– Az irodalomórai kötelezők előadói feldolgozása
– Válogatás, önálló választás alapján, a kortárs irodalomból

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a szövegelemzés előadói szempontú alapfolyamatát
– a művészi előadás gondolati (érzelmi) és beszédtechnikai feltételeit – a hangsúly és érzelmi többletek jelentés–módosító szerepét

Legyenek képesek

– alkalmazkodni a térhez
– megfelelő hangerővel, tartósan, érthetően szöveget mondani
– a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a beszédtechnikai váltások szerepét
– a leíró költészet és a gondolati líra sajátosságait, előadói követelményeit

Fejlessze a tanulók

– figyelemmegosztó képességét
– esztétikai érzékenységét
– képközvetítési készségeit

Ösztönözze a tanulókat

– hangi adottságaik eleven használatára
– önismeretük pontosítására
– saját közlésvágyuknak megfelelő szövegek kiválasztására, tolmácsolására
– csoportos és egyéni előadói munkára
– ünnepi műsorok szerkesztésében való kreatív részvételre – az irodalmi előadó–művészet fórumainak megismerésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

– Koncentrációs légzőgyakorlatok mozgás közben

Hanggyakorlatok

– Szöveges hangerőgyakorlatok: a középhangerő, az erős és az intim hangvétel
– Szöveges hangmagasság gyakorlatok legfeljebb egy oktáv terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok

Pontos, pergő tempójú szöveges gyakorlatok mozgás és fizikai terhelés közben

Ritmus és tempógyakorlatok

– Időmértékes szövegek gyakorlatai tempóváltásokkal

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok

– Összetett mondatok hanglejtése – A „lebegő” szólamvég

Szöveggel való munka

– Gondolati és leíró versek színei
– Hangszín–váltások, hangerő, tempó, ritmus
– Érzelmek – átélés, és/vagy közvetítés
– Instrukció–adás (pl. egymás versmondásának megfigyelése, értékelése, a véleménynyilvánítás mikéntje) – Saját élmény keresés a versekben
– Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása
– Ünnepi műsorok szerkesztési gyakorlata (szövegek és zenék gyűjtése, válogatása)

Szövegek memoriterként való rögzítése

– Az iskolai kötelezőkön túli önálló választások
– Műballadák

Követelmények

A tanulók ismerjék

– az írásjelek megszólaltatásának lehetőségeit
– a kifejező beszéd lehetőségeit és hatáselemeit – saját előadói lehetőségeiket és korlátaikat

Legyenek képesek

– figyelmük megosztására
– érzelmeik kondicionálására
– fantáziájuk és előadókészségük felszabadítására
– ismeretlen szövegek értelmezett felolvasására
– önmaguk és egymás teljesítményének többirányú értékelésére

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

– a lazító és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat
– a fejlesztő és kondicionáló beszédtechnikai játékokat, gyakorlatokat
– az általában érvényes hangsúly–szabályokat
– az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét
– a szövegválasztás alapvető kritériumait a lírai és az epikus művek előadásmódja közötti különbségeket, a testbeszéd jeleit a pódiumi szereplés alapvető követelményeit saját előadói lehetőségeiket és korlátaikat a szövegelemzés előadói szempontú alapfolyamatát *Legyenek képesek*
– a beszédfolyamat részeinek és egészének tudatos irányítására az adottságaiknak legjobban megfelelő beszédállapot elérése érdekében
– hallás alapján fölismerni a követendő és az elvetendő beszédpéldát
– a fejlesztő és a korrekciós gyakorlatok alkalmazására beszédükben
– a szövegek zenei elemeinek kiemelésére, a ritmus és a vers gondolati összefüggésének felismerésére
– a szövegek tartalmának értelmezésére, memoriterként való rögzítésére
– mesék és versek, prózai szövegek önálló vagy csoportban történő előadására
– önmaguk és társaik teljesítményének értékelésére
– a kommunikációs csatornák eleven használatára

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszéd és vers

– beszédgyakorlat–sor bemutatása 5 perc

– vers– és prózamondás 5 perc

A vizsga tartalma

A beszéd és vers művészeti alapvizsga két részből tevődik össze:

Beszédgyakorlat–sor bemutatása

Tételsorból húzott gyakorlatsor bemutatása (a beszédtechnikai gyakorlatok közül a szaktanár által összeállított – és legalább 3 különböző feladatot tartalmazó – gyakorlatsor)

Vers– és prózamondás

A közösen feldolgozott művekből (kötelező memoriterek) a tanuló által választott két különböző hangulatú vers vagy próza előadása

A tanuló a kötelező memoriterekből választott tíz művel készül (vers, monológ, prózai mű részlet vegyesen, lehetőleg különböző hangulatú szövegek). A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott műveket kell előadnia.

A vizsga értékelése

Beszédtechnikai ismeretek:

– a gyakorlatok ismeretének szintje,
– a megvalósítás pontossága,
– oldott artikuláció és középhang,
– tudatos nyelvhasználat

A választott szövegek előadása:

– kifejező megszólaltatás, előadásmód,
– kiállás,
– jelenlét,
– közvetítő erő,
– előadói készségek

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a hangszín jelentésformáló szerepét

– az önálló szövegelemzés ismérveit

– a tartalom kibontásának kreatív formáit

Fejlessze a tanulók

– ritmus– és tempóérzékét

– képességeit érzelmi megnyilvánulásaik megformálására

Ösztönözze a tanulókat

– a rendszeres gyakorlásra

– beszédképességeik, a verbális és nonverbális csatornáik minél változatosabb használatára – új képességek kibontakoztatására, felfedezésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

– Bemelegítő gyakorlatok

Hanggyakorlatok

– Hangerőszabályozó gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok

– A magánhangzók kapcsolódásainak helyes ejtése

Ritmus– és tempógyakorlatok

– Ritmizálás az értelmi hangsúlyok visszahelyezésével

Önálló verstechnikai gyakorlatok, játékok

– Versek, népdalok vakszövegként való használata

– Versépítés (a vers logikájának felismerése)

Szöveggel való munka

Fokozás, építkezés, poentírozás

Hogyan mondjunk ma régi szövegeket?

Idegen szavak a szövegben – megoldások

Kor– és karakteridézés

Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

– Iskolai kötelezők melletti szabad választások

– Klasszikusokból szabadon választva – Kortárs versekből való választás

Szerkesztési gyakorlat, csoportmunkában való részvétel – „Ismeretterjesztő előadás” szerkesztése – zenével

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a magánhangzók kapcsolódásaira érvényes ejtési szabályokat

– a beszéd dallamának változatait és kifejező erejét

– az önálló szövegelemezés ismérveit

Legyenek képesek

– beszédtechnikai ismereteik előadói helyzetben való tudatos alkalmazására

– klasszikus versformájú szöveg skandálás nélküli ritmikus megszólaltatására

– ismert karakter–hangzások megformálására, alkalmazására

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókat

– a szövegek tagolásának, földolgozásának módozataival

– a beszédtanítás nagy egyéniségeivel

Fejlessze a tanulók

– hangadási bátorságát és erejét – előadói önbizalmát, kifejező eszközeit

Ösztönözze a tanulókat
– beszédük rendszeres gondozására
– önkifejező szövegek gyűjtésére, előadására
– versműsorok látogatására

Tananyag
Légzőgyakorlatok
– Gyakorlatok suttogott és hangos beszéd váltakozásával

Hanggyakorlatok
– Szinten–tartó (bemelegítő) gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok
– A mássalhangzók kapcsolódásának helyes ejtése

Ritmusgyakorlatok
Gyakorlatok tempóváltásokkal

Szöveggel való munka
– A nagy érzelmek verseinek megszólaltatása
– Tragikum a közlésben
– Szerelmes versek
– Realista és groteszk szövegek (novellák) – Nonszensz versek
– A tudatos szövegválasztás ismérvei
– Saját mondanivaló megtalálása és kifejezésre juttatása (közlésvágy) – Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése
– Iskolai kötelezők melletti szabad választások
– Kortárs versekből való választás
– Kisprózák –egypercesek, prózaversek – Repertoár–építés, gyarapítás

Szerkesztési gyakorlat, csoportmunkában való részvétel – „Ilyenek vagyunk” „önismereti előadás” szerkesztése – zenével

Tájékozódás a beszédtanítás szakirodalmában

Követelmények
A tanulók ismerjék
– a bemelegítő hang–gyakorlatokat – a beszéd dallamának változatait és kifejező
– erejét
– a beszédtanítás hazai nagyjainak nevét és fontos műveit

Legyenek képesek
– halkan és suttogva is szöveget mondani
– önállóan, személyiségükhöz illő verset/szöveget választani
– csoportmunkában együtt dolgozni

9. évfolyam
Fejlesztési feladatok
Ismertesse meg a tanulókkal
– a beszédtechnikai váltások szerepét a kifejezésben
– az önálló versválasztás, feldolgozás ismérveit
– a kifejező előadás kritériumait – a különböző pódiumi műfajokat

Fejlessze a tanulók „beszéd–elemző” hallását
érzelmi rugalmasságát előadó–technikai
felkészültségét

Ösztönözze a tanulókat
– a változatos hanghasználatra
– a kifejező–eszköztár tudatos használatára
– önálló repertoár–építésre
– csoportos pódiumi előadások létrehozására

Tananyag

Légzőgyakorlatok

– Gyakorlatok suttogott beszéddel

– Koncentrációs gyakorlatok figyelemmegosztással

Hanggyakorlatok

– Gyakorlatok suttogott és hangos beszéd váltakozásával – Váltások a beszédben (hangerő, hangszín, hangmagasság)

Artikulációs gyakorlatok

– Beszédmozgás ügyesítő gyakorlatok

Ritmusgyakorlatok

– Prózai szövegek ritmizálása

Hangsúlygyakorlat

– A hangsúly és a szórend viszonya

Szöveggel való munka

– A kifejező előadás ismérvei váltakozó hangulatú, tartalmú szövegekben

– A vershelyzet megteremtése, felidézése, a hangulatváltások gyakorlása – A tudatos szövegválasztás ismérvei

– Versmonológok – drámai monológok (azonosságok és különbségek) – Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése – Kortárs versekből való önálló választás

– Monológok, versmonológok, szerepversek

– Repertoár–építés, gyarapítás

Szerkesztési gyakorlat, csoportmunkában való részvétel

– Szertartásjátékok, oratóriumok, nagyobb lélegzetű irodalmi művek csoportos megszólaltatása

– Vers–színház (új kifejezési formák keresése)

Követelmények

A tanulók ismerjék az artikulációs mozgás–ügyesítés gyakorlatait a pódiumi műfajokat a különböző hangulatú versek, szövegek előadásának technikai ismérveit

Legyenek képesek

– egyéni beszédfeladataik önálló, eredményes elvégezésére

– saját repertoár–építésre

– önállóan, személyiségükhöz illő vers– vagy prózai szöveg kiválasztására

– csoportos munkában pódiumi előadások létrehozására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókat

– a beszéd–bemelegítő gyakorlatok jelentőségével

– az önálló versformálás felelősségével – a pódiumművészet kiemelkedő alakjaival

– a versmondás szerepével.

Fejlessze a tanulók

– önállóságát

– értelmi és érzelmi intelligenciáját

– kommunikációs készségeit – értő befogadói attitűdjét

Ösztönözze a tanulókat

– önképzésre

– a szakirodalom tanulmányozására

– a verskultúra ápolására előadói estek látogatására, verslemezek hallgatására

– a tudatos nyelvhasználat elmélyítésére

Tananyag

Összetett gyakorlatok: a légzés–hangadás–artikuláció összehangolása

Összetett beszéd–bemelegítő gyakorlatok

Rövid elméleti áttekintés a pódiumművészet történetéről

Vershallgatás – a pódiumművészet nagyjai
Szöveggel való munka
A kifejező előadás ismérveinek rögzítése
Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása
Szövegek memoriterként való rögzítése
Kortárs versekből való önálló választás
Tematikus versmondó versenyekre való felkészülés
Repertoár–építés, gyarapítás
Szerkesztési gyakorlat
Önálló estek szerkesztési alapelvei

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a szinten–tartó és a továbbfejlesztő beszédtechnikai gyakorlatokat a verselemzés, a szövegértelmezés folyamatát a szerkesztés alapvető technikáit a pódiumművészet történetének rövid krónikáját, és kiemelkedő előadóit

Legyenek képesek

– önállóan bemelegíteni szöveges szerepléseik) előtt
– önálló szövegválasztásra és annak megformálására – rövidebb lélegzetű önálló műsorok szerkesztésére

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanulók ismerjék

– az önálló szövegelemzés ismérveit, a tartalom kibontásának kreatív formáit
– a beszéd dallamának változatait és kifejező erejét
– a beszéd váltásait (erő, magasság, hangszín, tempó)
– a szövegek tagolásának, feldolgozásának lehetőségeit
– a különböző hangulatú szövegek előadási technikáit – a pódiumművészet történetét, kialakulását, és ismert alakjait
– a pódiumi műfajokat

Legyenek képesek

– dramatikus és színpadi munkájukban az e tantárgy keretében tanultak alkalmazására
– önállóan, személyiségükhöz illő vers– vagy prózai szöveg kiválasztására
– ismeretlen szövegek kifejező megszólaltatására
– saját repertoár–építésre
– a választott és megtanult szövegek hiteles tolmácsolására

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll
A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszéd és vers
– beszédgyakorlat–sor bemutatása 5 perc
– vers– és prózamondás: előadás repertoárból 12 perc, ismeretlen szöveg felolvasása 3 perc

A vizsga tartalma

Beszédgyakorlat–sor bemutatása
A tételsorból húzott gyakorlatsor bemutatása (pl. bemelegítő gyakorlatok, az artikulációs biztonságot és pontosságot fejlesztő feladatok, szöveg ritmizálása) Vers– és prózamondás

Repertoárból való vizsga:
A tanuló repertoárjából választott három különböző hangulatú vers vagy próza előadása. A tanuló szabadon választott tíz művel készül (vers, monológ, prózai mű részlet vegyesen, lehetőleg különböző hangulatú szövegek). A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott műveket kell előadnia.
Ismeretlen szöveg értő megszólaltatása:
A tanuló a vizsgabizottság által hozott irodalmi anyagból – a helyszínen történő választás és rövid felkészülés után – értelmezett, bemutató felolvasást tart, s ezzel kapcsolatban kérdésekre is válaszol.

A vizsga értékelése

– Beszédtechnikai ismeretek
– A tudás technikai szintje
– A megvalósítás pontossága
– Természetes, oldott artikuláció és középhang
– Választott szövegek előadása
– Szövegválasztás (önismeret és önértékelési szint)
– Értelmezés (a szövegek gondolati és érzelmi síkjai, az előadás építkezése)
– Előadásmód (kiállás, jelenlét, közvetítő erő, előadói készségek)
– Elméleti felkészültség
– Helyes nyelvhasználat – Ismeretlen szöveg előadása:
– A felolvasás gördülékenysége
– A szöveg értő megszólaltatása
– A szöveg alaphangulatának közvetítése
– Helyes nyelvhasználat

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Alapvető fénytechnika CD–lejátszó
vagy magnó
Tévé, videó– vagy DVD–lejátszó
CD–k, DVD –k , videofelvételek neves előadóművészek előadásaiból
Hang–, zörej–, és zajkeltő eszközök

MOZGÁS ÉS TÁNC

A tantárgy célja a tanulók testtudatának kialakítása és fejlesztése, a mozgással történő önkifejezés fejlesztése, a testbeszéd, mint nyelv tanulmányozása, az alapvető mozgástechnikai elemek megismertetése és elsajátíttatása. A folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanulók legyenek képesek színházi helyzetekben megvalósuló, mozgásra, táncra épülő feladatok ellátására.

A tantárgy feladata elérni, hogy a tanulók megtapasztalhassák egyéni vagy csoportos mozgásokra, illetve táncra épülő gyakorlatok elvégzésével fizikai jelenlétük lehetőségeit, a mozgásban fellelhető szabadságérzetet, a test alkalmassá tételét különböző érzelmi állapotok és helyzetek megjelenítésére.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a mozdulat indításának, megállításának lehetőségeit
– a futásos és térérzékelő gyakorlatok és játékok típusait – a verseny–, illetve körjátékok különböző fajtáit

Fejlessze a tanulók

– mozgásintenzitását
– mozgáskoordinációját
– koncentrációját

Ösztönözze a tanulókat

– önmaguk testének megismerésére
– a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
– a mozgás örömének megtapasztalására
– a kis– és nagyobb csoportban végzett játékokban való részvételre
– a játékokban rejlő kreativitás kibontására

Tananyag

Indítás–megállítás gyakorlatok

– Az indítás és megállás különböző tempóban, helyzetben, magasságban történő gyakorlása versenyjátékok, illetve szituációs játékok segítségével (pl. tapsos fogó, csendkirály típusú játékok, a kettős körben történő páros fogók)

Versenyjátékok, különböző típusú fogó játékok

– Nehezített fogó és üldözéses játékok, gyermekjátékok nehezített változatai (térbeli, szabálybeli átalakítással) a megfelelő intenzitású jelenlét megteremtésére

Speciális futásos és kikerüléses gyakorlatok

– Hosszabb távú, ritmus és irányváltásos futások, erdő (álló társak között) és testrész vezetéses (pl. egyik, majd másik kar, mellkas, fej) futások

Egyensúly játékok
– Toló és húzó mozdulatok játékos formában (pl. „bogozó”, sószsákot cipelő, Gólya viszi...), ilyen játékhelyzeteket tartalmazó gyakorlatok

Népi játék, tánc
– Körjátékok, ügyességi játékok: különböző fogócskák (terpesz–, fészek–, láncfogók), ritmusjátékok (egyenletes lüktetés erősítése, tempótartási gyakorlatok), egyszerű ugrásgyakorlatok ugrós zenére, különböző támaszhelyzetekben

Követelmények
A tanulók ismerjék
– a versenyjátékok szabályrendszerét a gyakorlatok megértéséhez szükséges szakszavakat
Legyenek képesek
– a megismert játékok szabályszerű elvégzésére
– csoportos feladatokban való részvételre
– az egyensúlyra és irányváltásra épülő feladatok pontos elvégzésére

2. évfolyam
Fejlesztési feladatok
Ismertesse meg a tanulókkal
– a bemelegítéshez szükséges játékformákat
– a dinamikus elmozdulásban rejlő lehetőségeket
– a gyakorlatok egymásra épülésének lehetőségeit
– népi játékok, illetve lánc– és körjátékok egyes fajtáit, az ugrós táncok alaptechnikáit

Fejlessze a tanulók
– mozgáskoordinációs készségét
– koncentrációs készségét
– fizikai képességeit–kondícióját, rugalmasságát

Ösztönözze a tanulókat
– a csoportos feladatokban való koncentrált részvételre
– a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
– partnerekkel való együttműködésre – kis csoportokban történő tevékenységre
– a kreatív képességek kibontakoztatására
– a közös játék örömének megtapasztalására, felismerésére, tudatosítására

Tananyag
Bemelegítő játékok
– Összekapaszkodó, egymás elérésére törekvő, érintés elől elhúzódó, a gimnasztika gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok

Futásos gyakorlatok
– A bemelegítés szempontjából meghatározó gyakorlatok szituációs formában, különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok használatával

Egyensúly– és vezetéses gyakorlatok
– Egyensúlygyakorlatok támasz– és fogásos helyzetekben, vezetéses gyakorlatok kéz, fej, valamint fogásváltásos irányítással

Népi játék, tánc
– Utánzó (pl. állatutánzó) játékok, párválasztó–játékok, népi gyermekjátékok, lánc és körformák a táncban; ugrós táncok alaptechnikái; csoportosan a közösségi táncélmény megszerzése (pl. ugrós táncok alapmotívumaival, cifrák, lengetők)

Követelmények
A tanulók ismerjék
– a csoportos futás–, egyensúly– és bizalomgyakorlatok szabályait
– a népi gyermekjátékok menetét

Legyenek képesek
– a megismert játékok szabályszerű elvégzésére
– a dinamikus, irányváltásos feladatokban való részvételre

– az egyensúly gyakorlatok koordinált elvégzésére

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a talajfogás különböző módozatait
– a bizalomgyakorlatokban való részvétel szabályait és lehetőségeit
– a testközéppont használatának, a mozgás azon keresztül való vezetésének lehetőségeit
– a gyakorlatok egymásra épülésének különböző lehetőségeit
– ugrós táncok motívumfűzéseinek lehetőségeit

Fejlessze

– a tanulók biztonságát a talajfogás, eséstechnika, illetve a négy végtag egyenlő értékű használatát kívánó gyakorlatok végzése során

Ösztönözze a tanulókat

– a csoportos feladatokban való koncentrált részvételre
– a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
– a mozgásból fakadó élmény megtapasztalására

Tananyag

Bemelegítő játékok

– A gimnasztika életkornak megfelelő gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok

Futásos gyakorlatok

– Szituációs formában különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok használatával; testrészvezetéses futások, páros fogó, vezetőt követő, ún. kígyózó futás

Állatmozgások, középmagasságú mozgások

– Különböző mozgáskarakterek elsajátítása, illetve ezeken keresztül a négy végtag egyenrangú, a testközéppont által vezérelt, koordinált használata; majom– és macskakarakterű mozgáselemek elsajátítása

Bizalomgyakorlatok

Egymás és önmaguk elfogadását célzó, dőléses, billenéses, haladásos helyzetekben történő gyakorlatok, partner–felismeréses játékok csukott szemmel

Mozgássorok, motívumsorok felépítése

– Állatmozgások, középmagasságú mozgáselemek motívumainak sorba fűzése, elemsorrá fejlesztése

Tánc

– Térbeli elmozdulás lehetőségei ugrós motívumokkal – Ugrós táncok motívumfűzései: szólóban, párban

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a tanult gyakorlatok technikai elemeit és egymásra épülésük lehetőségeit
– a tanult néptánc alaptechnikák elemeit és fűzésük lehetőségeit

Legyenek képesek

– a mozgástechnikai elemek harmonikus elvégzésére
– a magasságszintek rugalmas váltására
– az állatmozgások koordinált végrehajtására
– a táncelemek stílusos reprodukálására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a térbeli elmozdulás horizontális és vertikális irányú lehetőségeit
– a mozdulat lassításának technikai összetevőit
– a kórusmozgásban való részvétel lehetőségeit
– a párválasztó játékokat, illetve a páros és ugrós–legényes táncok alapelemeit, technikáját

Fejlessze a tanulók

– térérzékelését

– egyensúlyérzetét és koordinációs képességét
– mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat
– a részlet gazdag mozgástechnikai munka elvégzésére
– a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására – egyéni és csoportos munkában való részvételre
– a mozgásból fakadó élmény megtapasztalására

Tananyag
Tér– és helyzetérzékelő gyakorlatok
– A térirányok, a színpadi tér felosztásának ismerete, „üres" tér kitöltésének, a tér mindhárom dimenziójában való elmozdulás képességének megteremtése, csukott szemes és az ún.
Vezetéses gyakorlatokon keresztül a tér érzetének, érzékelésének fejlesztése
Egyensúly– és lassított mozgás–gyakorlatok
– Az egyensúlyérzék fejlesztése, a lassú, súlyáthelyezéses mozgások billenés nélküli vezetése, páros, csoportos gyakorlatokban a súlyáthelyezés, súlyfelvétel, s a különböző támaszhelyzetek gördülékeny megoldása, a súly és erőegyensúly megteremtése

Kórusmozgások
– Csoportos gyakorlatban különböző mozdulatok, mozgáselemek, tánc és/vagy mozgáskombinációk szinkronban történő elvégzése, a közös elmozdulások közben a helyes irányok, a mozgáskarakter és ritmus megtartása, az egységes mozgásképe kialakítása

Tánc
– Táncba hívó játékok (pl. hajlikázó)
– Párválasztó játékok
– Páros táncok
– Ugrós–legényes táncok

Követelmények
A tanulók ismerjék
– a tanult feladatok technikai összetevőit

– az érintett feladatok szakkifejezéseit
– az ugrós–legényes táncok alapjait
Legyenek képesek
– a tánc– és mozgástechnikai elemek figyelemvezetési pontok mentén történő elvégzésére
– az egyéni és csoportos térbeli elmozdulásban rejlő lehetőségek alkalmazására – különböző típusú tánc– és mozgástechnikai feladatok stílusos bemutatására

5. évfolyam
Fejlesztési feladatok
Ismertesse meg a tanulókkal
– a test egyes részeinek függetlenített mozgatásából adódó lehetőségeket – a bizalomgyakorlatokban rejlő technikai lehetőségeket
– a karaktermozgás kialakításának és működtetésének technikai alapelemeit
– ritmusképletek mozgásban történő alkalmazásának lehetőségeit
– az eszközös táncok technikai felépítését
– a hétköznapi mozgásformák pontosításának, motívumsorba rendezésének lehetőségeit

Fejlessze a tanulók
– mozgástechnikai és ritmikai képességét
– mozgásának intenzitását és dinamikáját
– mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat
– a részlet gazdag mozgástechnikai munka elvégzésére
– a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
– egyéni és csoportos munkában való részvételre a mozgásból fakadó dinamikai és ritmikai lehetőségek megtapasztalására **Tananyag**

Analitika, izoláció
– A test részeinek elkülönítéses mozgatása, egymástól való függetlenítése, a feszítés és lazítás lebontása kisebb „egységekre"

Bizalomgyakorlatok

– Partner talajra kísérése dőléses, billentéses helyzetből – Talajra kíséréses elemek gyakorlatsorba fűzése

Lépés– és járásgyakorlatok
– Karakterformák keresése járásgyakorlatokon keresztül
– A gerinc mozgatása törzshullám–gyakorlatokon keresztül – Láb– és kar–gyakorlatok plasztikus lehetőségeinek kibontása

Ritmika
– Alapfokú ritmusgyakorlatok
– Ritmusgyakorlatok lépésanyagban és tapssal
– Többszólamúság a ritmusban
– Adott mozgásanyag ritmizálása, motívumépítés megadott ritmusképletre

Tánc
– Eszközzel járt táncok (pl. bot, üveg, seprő, párna, kendő, kalap)
– Páros táncviszony, szoros összekapaszkodás (pl. a csárdás alaptechnikáival)

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a tanult gyakorlatok technikai tulajdonságait
– az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit
– az eszközös és páros táncok technikai alapjait

Legyenek képesek
– a tánc– és mozgástechnikai elemek ritmikailag és dinamikailag pontosított elvégzésére – karaktermozgások elvégzésére
– egyszerű mozgáselemek, technikai gyakorlatok pontosítására, s motívumsorba rendezésére

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– a gyakorlatfűzések megtervezésének szabályait, és szerepét a színházi munkában – a színpadi mozgások gyakrabban használt elemeit, technikai jellemzőiket
– a nehezített körülmények között végzett bizalomgyakorlatok biztonságos végzésének feltételeit
– a párban végzett tánchelyzetek esetén az egymásra hatás, valamint a megfelelő tónus megteremtésének technikai összetevőit *Fejlessze a tanulók*
– bátorságát és akaraterejét
– mozgásának precizitását, részletgazdagságát
– koncentrációját az egyénileg, illetve páros, csoportos helyzetekben végzett gyakorlatokban

Ösztönözze a tanulókat
– részlet gazdag mozgástechnikai munka végzésére
– különböző típusú technikai feladatok pontos végrehajtására
– egyéni és partnerrel történő munkában való részvételre
– mozgásgyakorlatokban rejlő lehetőségek kreatív kibontására

Tananyag

Gyakorlattervezés
– Különböző típusú gimnasztikus és egyéb bemelegítő gyakorlatok gyakorlatsorrá fűzése, a színházi feladatnak megfelelő bemelegítő mozgássor megtervezése és elvégzése

Bizalomgyakorlatok
– A korábbi gyakorlatkör továbbfejlesztése nehezebb, nagyobb koncentrációt és fizikai aktivitást követelő feladatokkal (zuhanásos helyzetek, illetve tempóból történő változatok)

Technikai előkészítés (a tánc– és mozgásszínházi táncokhoz)
– Talaj – és egyensúlygyakorlatok, támasz– és gördülés elemek páros helyzetekben
– Lépés és forgásgyakorlatok, táncanalitika

Tánc

– Kollektív táncformák (pl. moldvai táncokon keresztül), ahol a dallamorientált zenei illeszkedés és a csoporttáncolás adta lehetőségek érvényesülnek)
– A testen megjelenő többszólamúság (pl. kéz, láb mozgásának különválasztása)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a tanult fizikai gyakorlatok végrehajtásának technikai, elméleti szempontjait
– az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit
– kollektív táncformák technikai alapjait

Legyenek képesek

– különböző karakterű gyakorlatsorok memorizálására és koncentrált végrehajtására – attraktív mozgástechnikai feladatok biztonságos és kellően pontosított bemutatására – partnerrel végzett tánctechnikai feladatok kellő figyelemmel és érzékenységgel történő elvégzésére

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

– a feldolgozott mozgásgyakorlatok és táncok jellemzőit, típusait
– az alapvető mozgásművészeti szakkifejezéseket (pl. ritmus, dinamika).

Legyenek képesek

– a mozgásgyakorlatok és/vagy táncok egyéni és csoportos koncentrált és pontos elvégzésére,
– a gyakorolt és rögzített mozgássorok, koreográfiák bemutatására, előadására
– az adott színházi helyzetnek megfelelő mozgásszínházi eszközök megválasztására,
– karakterábrázolásra a mozgás és tánc eszközeivel,

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Mozgás és tánc

– egyéni produkció 2–3 perc

– csoportos produkció 10–20 perc

A vizsga tartalma

Lépés–, járás–, futás–, ugrás–, esés–, talaj–, emelés– és támaszgyakorlatok, dinamikai gyakorlatok, tánclépések, illetve a koreográfiák köréből a szaktanár segítségével kiválasztott és összeállított produkció

A vizsga értékelése

– Mozgás– és táncgyakorlatok ismerete, gyakorlati alkalmazása különböző szituációkban – A feladatok végrehajtásának pontossága, minősége (mozgáskoordináció, ritmika, dinamika, térhasználat, koncentráció, együttműködés)

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a pantomim technikai elemeinek elsajátíttatásán keresztül a karaktermozgások, az izolált végtagmozgatás, illetve mozgatott testrész figyelemvezető képességének attribútumait – a karaktermozgás kialakításának és működtetésének technikai alapelemeit
– a hétköznapi mozgásformák pontosításának, motívumsorba rendezésének lehetőségeit

Fejlessze a tanulók

– izolációs képességét, testtudatát
– jelenlétét tánc– és mozgástechnikai helyzetekben
– mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat

– a részletgazdag mozgástechnikai munka elvégzésére
– a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
– elmélyült, részletgazdag tánc– és mozgásfeladatok elvégzésére, elemzésére
– az összetett mozgásformák egymásra épülő gyakorlatokon keresztül történő elsajátítására

Tananyag

Eséstechnika, előkészítő akrobatikus gyakorlatok

– Gurulás előre–hátra, támasz– és billenésgyakorlatok, kéz– és fejállás, kézen átfordulás oldalra, illetve ezek gimnasztikus előkészítése; talajfogás csúsztatással, eséstechnika előkészítés leforgásos, féltérdre érkezéses, kigördüléses módon

Színházi akrobatika

– Esés és zuhanás, pofon, ütések, színházi verekedés, tárgyhasználat

Pantomim alapgyakorlatok

– A pantomim testtechnikája, különös tekintettel az erőgyakorlatokra (húzás, tolás, emelés), illetve az előkészítésben szereplő izolációra, feszítés–technikára és járásgyakorlatokra

Jelenlét–gyakorlatok

– A koncentráció mozgó testre (testrészre) való irányításának fejlesztése, erősítése a néző irányított figyelmének megragadása érdekében

Tánc

– Nemi identitást erősítő táncformák (lánytáncok, pl. karikázók; férfitáncok, pl. legényesek)
– A keringő alaplépéseinek, tánctechnikájának elsajátítása

Alapfokú mozgástervezési gyakorlat

– Egyszerű mozgáshelyzetek tervezése és rögzítése, a tempó, dinamika pontosítása, a gyakorlat szituációba helyezése, illetve bővítése motívumsorrá; hétköznapi mozgáshelyzetek pontosítása, motívumsorrá tervezése

Karaktermozgások

– A mozdulat szélesítésén, torzításán keresztül megközelített karakterizálás motívumok egymásután illesztésével, a szélsőségesen „fogalmazott” gesztusok belső ritmizálásával, az egymásból nem következő elemek találkoztatásakor kialakuló sajátos stílus megteremtésével

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a tanult gyakorlatok technikai tulajdonságait
– az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit
– a tanult táncformák technikai alapjait

Legyenek képesek

– a pantomim, illetve hétköznapi mozgások elemeinek ritmikailag és dinamikailag pontosított, jelenléttel bíró, koncentrált elvégzésére – tánctechnikai elemek helyes elvégzésére
– karaktermozgások elvégzésére
– egyszerű mozgáselemek pontosítására, s motívumsorba rendezésére

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– különböző tánctípusok és mozgásszínházi táncok alapelemeit, ezek szabályrendszerét – a zene és a mozgás viszonyát, működésük, belső szerkezetük azonosságait és különbözőségeit
– rövidebb lélegzetű mozgásetűd összeállításának lehetőségeit

Fejlessze a tanulók

– képességét az elmélyült, koncentrált munkára, különböző mozgáshelyzetekben, az alkotó folyamatban
– színházi jelenlétét tánc– és mozgástechnikai helyzetekben
– mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat

– a részletgazdag mozgástechnikai munka elvégzésére
– a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
– önálló, a mozgás elemző, részletező végrehajtásából adódó gondolkodásra, a feladattal szembeni szándék megszületésére, kialakulására
– improvizatív és rögzített tánc– és mozgásszínházi alkotó folyamatokban való részvételre

Tananyag

Kontakt tánc előkészítés

– Alapgyakorlatok talajon, egyensúlyi– és támaszhelyzetek párban, illetve tárgyhasználattal, partnervezetéses gyakorlatok ellentartással, talajra kísérés súly elvezetéssel; alapfokú kontakt tánc– és mozgásszínházi technikák elsajátítása

Emelések
– Statikus és lendületből történő emelések az egyszerűbb emeléstechnikák felhasználásával, futólagos emelések lendület elvezetéssel

Zenés improvizáció
– Improvizáció megadott mozgástechnikai eszköztár, illetve szabad intuíció alapján, különböző stílusú és karakterű zenékre; rögzített mozgásanyag, motívumsor alkalmazása több, egymástól erősen eltérő zenemű felhasználásával

Rögzített improvizációra épülő mozgásetűd
– Az előzőleg tánc– és/vagy mozgástechnikai szempontból, előkészített, szituációkra, jelenetekre bontott alapanyag improvizatív feldolgozása és rögzítése, majd előadássá szerkesztése

Tánc
– A reneszánsz tánchagyományokat hordozó forgatós alapú páros táncfajták elemei, különös figyelemmel a tartás–ellentartás technikájára (pl. mezőségi páros táncok)
– A tangó alaplépéseinek, forgástechnikájának elsajátítása

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a tanult technikák működésének elemeit és tulajdonságait
– az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit
– a tanult táncformák technikai alapjait

Legyenek képesek
– különböző tánctípusok és mozgásszínházi folyamatok ritmikailag és dinamikailag pontosított, jelenléttel bíró, koncentrált elvégzésére

– eltérő karakterű zenei motívumok atmoszférájának, ritmikai és dinamikai világának megfelelő mozgás– és tánc elemek alkalmazására

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– a mozgás– és táncszínház időkezelésének lehetőségeit, a pillanat kiemelésére, elmélyítésére irányuló megoldások technikai összetevőit
– a maszk jelentését és jelentőségét a mozgásszínházi munkában

Fejlessze a tanulók
– képességét az elmélyült, koncentrált munkára, a lassú színházi, s a maszkos technikákat alkalmazó munkában
– jelenlétét tánc– és mozgástechnikai helyzetekben – kreativitását a tánc– és mozgásszínház terén

Ösztönözze a tanulókat
– a részletgazdag tánc– és mozgásszínházi munka elvégzésére
– a különböző típusú tánc– és mozgásszínházi helyzetek intenzív, erőteljes jelenléttel bíró megjelenítésére
– a színházi értékű tánc– és mozgásszínházi tevékenységben való részvételre

Tananyag

Szimbolikus pantomim mozgások
– Lebegés, repülés, úszás, a talajtól való elszakadás mozgásai, s ezek szimbolikus megjelenítési formája

Lassított mozgás – lassú színház
– A folyamatok sűrítésén, motívumtöredékek kiemelésén alapuló, a mozdulatok billenés nélküli, súlyáthelyezéses vezetésére vonatkozó gyakorlatok

Maszkos gyakorlatok

– Az arc mimikájának „maszkos” lehetőségeitől a festett maszkon át a kultikus maszkok használatáig terjedő lehetőségek megtapasztalása; a test idomulása a maszkos játékban, a maszk formáló, irányító ereje a mozdulatokban

Improvizáció és mozgástervezés

– Adott szituációra, esetleg technikai eszköztárra tervezett gyakorlat, amely rövid motívumokra, sűrű, pontosan „fogalmazott” mozdulatokra épül – Az improvizáció elemeinek rögzítése motívumsorokká – rögzített motívumsorok ritmikai és szerkezeti tagolása

Tánc

Párban járt táncok, forgatós alaptechnikák felhasználásával történő improvizációs gyakorlatok

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a tanult mozgás rendszerek működésének jellegzetességeit és alapelveit
– az érintett területek szakkifejezéseit, tematikáját

Legyenek képesek

– különböző tánc– és mozgásszínházi folyamatok pontosított, jelenléttel bíró, koncentrált elvégzésére
– a mozgás világában jelentkező időkezelési lehetőségek használatára és értelmezésére
– a tanult táncformák technikai alapjainak alkalmazására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a mozgás színházi értékű megjelenítő képességének lehetőségeit a gesztusok pontosítása, értelmezése, s érzeteinek működtetése révén
– a mozgásszínházi előadás létrehozásának dramaturgiai, formai és szerkesztési elveit, a technikai környezet meghatározása mellett

Fejlessze a tanulók

– képességét a belső állapotok és viszonyok megjelenítése terén
– jelenlétét tánc– és mozgásszínházi helyzetekben
– színészi képességeit a mozgásszínházi, s általában a nonverbális munkában

Ösztönözze a tanulókat

– a részletgazdag tánc– és mozgásszínházi munka elvégzésére
– a különböző típusú tánc– és mozgásszínházi helyzetek intenzív, erőteljes jelenléttel bíró megjelenítésére
– mozgásszínházi előadás elkészítésében, s annak bemutatásában való alkotó részvételre

Tananyag

Rövid lélegzetű, motívumokra épülő táncanyag tervezése

– Egyénileg megalkotott és bemutatott, tömör fogalmazású motívumok felhasználásával készített koreográfia, gesztus értékű mozdulatokban megjelenő koreográfia

Mozgásszínházi előadás

– Egy adott, mozgásszínházi szempontból elemzett, szerkezetileg, formailag, eszközeit tekintve előkészített alapanyag adaptációjának elkészítése csoportos formában

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a tanult mozgás rendszerek működésének jellegzetességeit és alapelveit
– az érintett területek szakkifejezéseit, tematikáját
– a mozgás és tánc világának helyét és lehetőségeit a színházi munkában, a színházi típusú alkotó folyamatokban

Legyenek képesek

– a tánc– és mozgásszínházi működés mozgástechnikai, mozgástervezési és szerkesztési elemeinek alkalmazására és igényes működtetésére
– színházi jelenetek, adott szituációk, illetve valamely tematika mentén indított improvizáció színházi értékű megjelenítésére, ill. elvégzésére a test nyelvén, a korábban tanult technikák szabad alkalmazása, minőségi működtetése révén

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

– a mozgástréning szerepét a megfelelő próbaállapot elérésében
– a mozgás, tánc és a pantomim szerepét a színházi munkában
– néhány néptánc, történeti és kortárs tánc–, valamint mozgásszínházi stílust
– a tánc– és mozgásszínházi előadás elemzésének néhány szempontjait
– a mozgásszínészi alkotómunka főbb összetevőit, fázisait és menetét *Legyenek képesek*
– egy adott színházi feladatnak megfelelő mozgástréning, mozgássor, tánc vagy koreográfia előadására, bemutatására, esetleg összeállítására
– a különböző tánc– és mozgásszínházi technikák tudatos alkalmazására
– a pantomim testtechnikájának és karakterábrázolásának egyszerű alkalmazására
– színészi jelenlét felmutatására mozgásszínészi játékban
– tánc– és mozgásszínházi előadások elemzésére és értékelésére
– rendezői instrukció követésére, az adott szituáció mozgásban történő megoldására

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Mozgás és tánc

– etűd 3–5 perc
– előadás 15–30 perc

A vizsga tartalma A gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Etűd

Az etűd egyéni vagy 2–3 fős mozgás–, illetve táncszínházi vagy pantomim technikai produkció lehet.

A mozgás– és táncszínházi etűd rögzített improvizációval készülhet.

Az etűdben a tanulónak egyéni feladatokat kell végrehajtania oly módon, hogy tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról számot tudjon adni.

Csoportos előadás

Az előadás választott irodalmi mű vagy zenemű mozgás– és táncszínházi adaptációja lehet. Az előadásban a tanulónak egyéni és csoportos feladatok végrehajtásával kell közreműködnie oly módon, hogy tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról számot tudjon adni.

A vizsga értékelése

– A gyakorlatok, táncok illetve játékok ismerete
– A produkció végrehajtásának pontossága, minősége, intenzitása (mozgástechnika, ritmika dinamika, térhasználat, karakterábrázolás, színpadi jelenlét, koncentráció, együttműködés)

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Egészalakos tükör

CD–lejátszó vagy magnó Tévé,

videó– vagy DVD–lejátszó

Videokamera A gyakorlatokat, improvizációkat, etűdök vagy előadások létrehozását segítő

CD–k, DVD–k Tornaszőnyeg

ZENE ÉS ÉNEK

A tantárgy célja az ösztönönös zenei készségek fejlesztésével a biztos hangképzésen alapuló éneklés, valamint az egyszerűbb ritmus– és dallamhangszerek használatának elsajátítása.

Cél, hogy a tanuló a zeneirodalom kiemelkedő szemelvényein keresztül megismerjék a zenei stíluskorszakokat és azok jellemző műfajait, különös tekintettel a zenés színházi műfajokra és a zene színházi felhasználásának lehetőségeire.

A tantárgy feladata elérni, hogy a tanuló számára természetessé váljanak a zenei megnyilvánulási formák, és hogy képessé váljon a dramatikus tevékenységek során azok kreatív alkalmazására.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a magyar népdalkincs néhány régi hiedelmet őrző dalát és szokásdallamát
– néhány, a tanulók életkorának megfelelő vers megzenésített változatát
– a negyed (tá) és a nyolcad (ti–ti) fogalmát a felelgetős és a kánon éneklést az egyszerűbb ritmushangszereket
– egyes, a dramatikus játékokhoz alkalmas zeneművek részleteit

Fejlessze a tanulók

– tiszta éneklését
– ritmusérzékét
– tempóra vonatkozó megfigyelési képességét
– ritmus– és dallamimprovizációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

– a felszabadult éneklésre
– minél több dal elsajátítására
– egyéni és csoportos éneklésre
– különböző ritmushangszerek kipróbálására
– egyszerű dallam és ritmus rögtönzésére

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

– Szillabikus, kis hangterjedelmű szöveges gyakorlatok

Egyszólamú éneklés

– Gyermekjátékdalok és szokásdallamok (pl. naphívogatók, esőhívogatók, lucázás, regölés)
– Énekelt versek (megzenésített, a tanulók életkorának megfelelő gyerekversek)

Többszólamú éneklés

– Népdalkánonok
– Egyszerű dallamokhoz vokális dudakíséret
– Énekelt versek (megzenésített, a tanulók életkorának megfelelő gyerekversek)

Énekes improvizáció

– Dallamvisszhang–játék
– Versek megszólaltatása kis hangterjedelmű, a tanulók által rögtönzött dallamokkal, énekbeszéddel

Ritmusgyakorlatok

– Saját légzés, szívdobogás ritmusának megszólaltatása
– Mozgás közben egymás tempójának átvétele
– Különböző mozgással tempóérzék fejlesztése
– Egyenletes lüktetés, illetve dal– vagy versritmus hangoztatása
– Ritmusvisszhang–játék (mozgással és/vagy hangszerrel)

Dramatikus játékok, gyakorlatok

– Csendjáték, mozgáskoncentrációs gyakorlatok
– A környezet hangjainak megfigyelése, utánzása a környezet tárgyaival, ritmushangszerekkel
– Dallamhoz mozgásformák keresése, dallamok előadásmódjának mozdulatokkal való megismétlése

Zenehallgatás

Állatok ábrázolása a zenében

Különböző karakterű táncok (a klasszikus zenében) –

Népzenei felvételek (különböző tájegységek táncdallamaiból)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a tanult hiedelmet idéző és szokásdallamokat
– a tanult énekelt verseket
– a negyed, nyolcad ritmusképletet
– a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét

Legyenek képesek

– csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
– az egyenletes lüktetés ill. dal– vagy szövegritmus hangoztatására

– a hallott zenemű karakterének megfelelő mozgásos lekövetésre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a magyar népdalkincs néhány, a felnőtt élet szokásait utánzó gyermekjátékdalát és szokásdallamát (pl. párválasztók, lakodalmasok, altatók)
– néhány, a tanulók életkorának megfelelő vers megzenésített változatát
– az egyszerű felelgetős és kánonban énekelhető dalok további szemelvényeit
– a szinkópa ritmusképletet
– egyes, a gyermekvilághoz, ismert mesékhez köthető klasszikus művek részleteit

Fejlessze a tanulók

– tiszta és bátor éneklését
– többszólamú éneklését
– ritmus– és dallamimprovizáló képességét
– zene és mozdulat összekötésére irányuló képességét

Ösztönözze a tanulókat

– a felszabadult éneklésre
– minél több dal elsajátítására
– improvizálásra
– zenéhez kötődő szabad mozgásra
– a zenei megnyilvánulásokban való minél aktívabb részvételre

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

– Közepes hangterjedelmű szöveges gyakorlatok, hajlítással is

Egyszólamú éneklés

– Gyermekjátékdalok (felnőtt élet szokásait utánzó játékok, pl. párválasztók) Szokásdallamok (pl. lakodalmas)

Énekelt versek (pl. évszakokhoz, természeti jelenségekhez kapcsolódó költemények megzenésített változatai)

Többszólamú éneklés

– Egyszerűbb kánonok
– Énekelt versek

Énekes improvizáció

– Hangszín– és hangmagasság változtatására irányuló játékok, gyakorlatok – Dallamhangok, rövid dallamok éneklése dinamikai váltásokkal
– Adott prózai vagy verses szövegre megadott skálán dallamimprovizáció

Ritmusgyakorlatok

– Egész test, mint hangszer használata (taps, dobbantás, térd, csettintés)
– Egyszerű ritmusosztinátók különböző testhangzásokkal és ritmushangszerekkel
– Rezonáló deszkalap, mint hangszer (szekrény, pad, szék)

Dramatikus játékok, gyakorlatok

– Különböző zeneművek hangulatának visszaadása mozgással
– Mímes játékok (hangszerek megszólaltatása, zenekar)

Zenehallgatás

– Karakterek ábrázolása a zenében
– Népzenei felvételek (szokásdallamok, pl. lakodalmas)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a tanult gyermekjátékdalokat és szokásdallamokat
– a tanult énekelt verseket
– a szinkópa ritmusképletet
– a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét

Legyenek képesek

– csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
– három, illetve négy hangból álló motívum improvizálására

– a zene hangulatának, karakterének visszaadására mozgással

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a magyar népdalkincs néhány, a karácsony és a Gergely–járás szokását őrző dallamát
– néhány, életkoruknak megfelelő vers megzenésített változatát
– a triola ritmusképletet néhány ismert barokk zenei szemelvényt a barokk tánctételek karakterét
a barokk zene jellemző stílusjegyeit

Fejlessze a tanulók

– tiszta éneklését
– többszólamú éneklési készségét
– hangterjedelmét
– zenei memóriáját
– képességét a zenei történések értelmezésére, ismert történeten keresztül

Ösztönözze a tanulókat

– a felszabadult éneklésre
– minél több dal elsajátítására
– kánonéneklésre
– ritmushangszerek kreatív használatára
– elmélyült zenehallgatásra
– a zenei stílusjegyek megfigyelésére
– a hallott zeneművel kapcsolatos gondolataik megfogalmazására

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

– Szöveg nélküli gyakorlatok, oktáv hangterjedelemig

Egyszólamú éneklés

– Szokásdallamok (karácsonyi magyar népénekek, Gergely–járás)

– Énekelt versek (a tanulók életkorának megfelelő költemények megzenésített változatai hangszeres kísérettel)

Többszólamú éneklés

– Kánonok
– Quodlibet

Énekes improvizáció

– Dallamhang, egyszerű dallam zenei összetevőinek változtatása (időtartam, hangmagasság, hangerő, hangszín, szünetek) valamely kifejezni kívánt tartalom szolgálatában – Adott prózai vagy verses szövegre egyszerű dallamimprovizáció a zenei összetevők változtatásával – Felelgetős játék

Ritmusgyakorlatok

– Ritmusfelelgetős a tanult ritmusképletek alkalmazásával
– Ismert dallamra ritmusosztinátó rögtönzése a tanult ritmusképletek alkalmazásával

Dramatikus játékok

– Ismert eseménysor visszaadása némajátékkal, zenére, kisebb csoportokban – Zenehallgatás
– Különböző hangulatú barokk zenei szemelvények

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a magyar népdalkincs néhány, a karácsony és a Gergely–járás szokását őrző dallamát
– a tanult megzenésített verseket
– a triola ritmusképletet
– a barokk zene jellemző stílusjegyeit
– a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét

Legyenek képesek

– csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni
– ismert történet mozzanatait a zenei fordulatokon keresztül követni
– a triola ritmusképlet hangoztatására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a magyar népdalkincs néhány betyárvilágot idéző dalát
– további énekelt verseket
– az egyszerűbb dallamjátszó hangszereket
– klasszicista zeneszerzők néhány dalát
– a klasszicista stílus jellemző jegyeit
– a klasszicizmus kiemelkedő zeneszerzőit
– ismertebb klasszicista zeneművek egyes részleteit

Fejlessze a tanulók

– tiszta, kifejező éneklését
– többszólamú éneklési készségét
– karakterfelismerő képességét a zenében

Ösztönözze a tanulókat

– a felszabadult, kifejező éneklésre
– minél több dal elsajátítására
– a ritmus– és dallamhangszerek használatára
– a zenei elemeket bátran alkalmazó rögtönzésre – minél több klasszicista zenemű megismerésére

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

– Melizmatikus gyakorlatok

Egyszólamú éneklés

– A betyárélethez kötődő népdalok
– Énekelt versek
– Ismert klasszicista dalok

Többszólamú éneklés

Klasszikus kánonok
Könnyű kétszólamú énekek

Énekes improvizáció

– Dallam felépítése hangonként, csoportban
– Szöveg hangoztatása kánonban a zenei összetevők változtatásával, majd dallammal megismételve – Hangszínjáték
– Adott prózai vagy verses szövegre megadott skálán dallamimprovizáció

Ritmusgyakorlatok

– Ismert dalhoz, zenerészlethez ritmusosztinató rögtönzése az ismert ritmuselemekkel

Dramatikus játékok, gyakorlatok

– Karakterek megjelenítése ritmus– illetve egyszerűbb dallamhangszerekkel
– Különböző szituációknak megfelelő rövid párbeszéd improvizálása énekelve, ritmus– vagy dallamhangszerekkel

Zenehallgatás

– Jellemábrázolás a zenében
– Népzenei felvételek (betyárvilágot idéző dalok)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a magyar népdalkincs néhány, betyárvilágot idéző dalát
– a tanult énekelt verseket
– a tanult klasszicista dalokat
– a klasszicista stílus jellemző jegyeit
– a klasszicizmus kiemelkedő zeneszerzőit – az egyszerűbb dallamjátszó hangszereket
– a hallgatott zeneművek szerzőjét, címét

Legyenek képesek

– csoportban adottságaiknak megfelelően kifejezően énekelni
– ritmus– és dallamhangszerekkel karaktereket ábrázolni
– a klasszicizmus stílusjegyeinek felismerésére

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a magyar népdalkincs néhány, az élet eseményeit idéző dalát, balladáját
– romantikus zeneszerzők néhány dalát
– a romantika stílusjegyeit, különböző zenei formáit (kérdés–felelet, szóló–tutti, rondó)
– ismertebb romantikus zeneművek egyes részleteit

Fejlessze a tanulók

– tiszta, bátor, a romantika dalainak megfelelő éneklését
– többszólamú éneklési készségét improvizáló készségét a zenei formák terén kifejezési képességét a különböző hangulatok zenei eszközökkel történő visszaadása, illetve különböző zenék hangfelvételeinek – szituációhoz rendelése terén

Ösztönözze a tanulókat

– a romantikus dal stílusjegyeinek megfelelő éneklésre
– minél több dal elsajátítására
– a romantikus zene néhány szemelvényének megismerésére
– a hallott zene hangulatának megfogalmazására

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok –
Mellrezonancia bekapcsolása –
Könnyű kétszólamú gyakorlatok

Egyszólamú éneklés

– Az élet eseményeihez kötődő népdalok (pl. katonadalok)
– Balladák
– Romantika ismertebb dalai

Többszólamú éneklés

– Romantika dalai

– Könnyű kétszólamú kórusművek

Énekes improvizáció

– Rövid lélegzetű zenei kompozíciók kitalálása, illetve improvizálása az összes zenei összetevő alkalmazásával
– Adott prózai vagy verses szövegre hétfokú (dúr, moll) skálán dallamimprovizáció

Ritmusgyakorlatok

– Különböző formák megkomponálása ritmushangszerekkel (kérdés–felelet, szóló–tutti, rondó)

Dramatikus játékok, gyakorlatok

– Mások által játszott jelenet „szinkronizálása” ritmus és/vagy dallamhangszerekkel – Különböző érzelmek, hangulatok megjelenítése rövid, improvizált dallamokkal

Zenehallgatás

– Történet a zenében
– Népzenei felvételek (az élet eseményeit idéző dalok, balladák)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a magyar népdalkincs néhány, az élet eseményeit idéző dalát, balladáját
– romantikus zeneszerzők egyes dalait
– a romantika stílusjegyeit, különböző zenei formáit (kérdés–felelet, szóló–tutti, rondó)

Legyenek képesek csoportban adottságaiknak megfelelően énekelni a romantikus dalok kifejező éneklésére

– egy hallott zeneműre történetet kitalálni
– a romantika stílusjegyeit felismerni

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a magyar népdalkincs néhány, a történelmi eseményekhez kötődő dallamát, balladáját
– XX. századi zeneszerzők néhány, különböző stílusban írt dalát
– XX. századi költők egyes verseinek megzenésített változatát
– a tizenhatod ritmusértéket
– a XX. század egyes jellemző stílusirányzatait

Fejlessze a tanulók

– biztos légzéstechnikán alapuló éneklését
– értelmezési képességét a hallott zeneű üzenetének minél pontosabb megfogalmazásában
– stílusirányzatok közötti eligazodását

Ösztönözze a tanulókat

– minél több dal elsajátítására
– a mondanivalót közvetítő éneklésre
– a hallott zeneművekkel kapcsolatos gondolataik megfogalmazására
– a zenei elemek dramatikus helyzetekben történő kipróbálására

Tananyag

Beéneklő gyakorlatok

– Intenzív rekeszlégzés gyakorlása

Egyszólamú éneklés

– Történelmi eseményekhez kötődő népdalok (pl. verbunkosok, bujdosók, kuruc kori nóták) – Balladák
– Énekelt versek (XX. századi költők egyes verseinek megzenésített változata)
– XX. századi zeneszerzők egyes dalai

Többszólamú éneklés

– Könnyebb két– vagy háromszólamú kórusmű

Énekes improvizáció

– Visszhangjáték tanulók által rögtönzött dallammal, ritmussal
– Adott prózai vagy verses szövegre hétfokú (dúr, moll) dallamimprovizáció a szöveg hangulatának figyelembe vételével

Ritmusgyakorlatok

– Tizenhatod ritmusértéket tartalmazó versek megszólaltatása ritmushangszerekkel

Dramatikus játékok, gyakorlatok

– Különböző karakterek megjelenítése szituációba helyezve dallam– vagy ritmushangszerekkel
– Hallott zeneű hangulatának megfelelő cselekmény kitalálása, eljátszása némajátékkal

Zenehallgatás

– A XX. századi stílusirányzatok szemelvényei – Történelmi eseményekhez kötődő népzenei felvételek

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a magyar népdalkincs néhány, történelmi eseményekhez kötődő dallamát, balladáját
– XX. századi zeneszerzők néhány dalát – XX. századi költők tanult megzenésített verseit
– a tizenhatod ritmusképletet
– a XX. század jellemző stílusirányzatait

Legyenek képesek

– csoportban adottságaiknak megfelelően, az adott ének üzenetét közvetítve énekelni
– az ismert zeneművekben az adott mű stílusjegyeit felismerni
– hallott zeneműre cselekményt kitalálni és megjeleníteni
– különböző karakterek szituációban történő megjelenítésére dallam– vagy ritmushangszerekkel

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

– az egyszerűbb ritmusképleteket
– az egyszerűbb ritmus– és dallamhangszereket és azok használatát
– a főbb zenei stílusokat és műfajokat

Legyenek képesek

– adottságaiknak megfelelően tiszta, kifejező, karakteres éneklésre – egyszerű ritmuskíséret rögtönzésére
– gondolataik, érzéseik megfogalmazására egy hallott zenemű kapcsán
– egyszerűbb zenei elemek kreatív alkalmazására a különböző dramatikus tevékenységek során
– a megismert zenei stílusok és műfajok jellemző jegyeinek felismerésére

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zene és ének

– csoportos gyakorlatsor vagy zenés színpadi etűd 10–15 perc
– szólóéneklés vagy csoportos éneklés 2–3 perc

A vizsga tartalma

A zene és ének gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Csoportos gyakorlatsor

A csoportos gyakorlatsort a szaktanár állítja össze a csoport adottságainak figyelembe vételével:

– a ritmus–, metrum–gyakorlatok során a láb, a kéz és a metrikus ének/beszéd egymástól való függetlenítése
– az akusztikus drámagyakorlatokban ritmus– és/vagy dallamhangszerek segítségével egy akciósor lekövetése

Szólóéneklés vagy csoportos éneklés (3–4 fő)

A tanuló 8 különböző stílusú, szabadon választott dal előadásával készül. A dalanyag kiválasztásánál ügyelni kell a tanuló adottságainak szem előtt tartására. A vizsgán a tanulónak az általa választott két dalt kell bemutatnia: egy népdalt a capella és egy másik, egyéb műfajú dalt hangszeres kísérettel. Az előadásához igénybe vehető élő hangszeres kíséret, amelyről a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Gyakorlatsor: az elemek ismerete, pontos végrehajtása

Akusztikus drámagyakorlatok: pontosság, kreativitás, kooperáció

Ének: tiszta intonáció, stílushű előadásmód, szövegérthetőség, prozódiai pontosság

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– az opera műfajának jellemző stílusjegyeit
– a különböző korok operáinak jellemző zenei és színházi stílusjegyeit – az opera műfaj kialakulásának jelentőségét a zene– és színházművészetben
– a jelentősebb operaszerzőket
– néhány, az opera műfaját reprezentáló művet
– egyes librettók fontosságát és azok irodalmi kapcsolódását

Fejlessze a tanulók

– hangképzési technikáját
– többszólamú éneklési készségét
– képességét a zene és szöveg mondanivalójának előadásban történő érzékeltetésére

Ösztönözze a tanulókat

– az opera jellemző műfaji sajátosságainak megismerésére
– minél több opera, operarészlet megismerésére, értő, befogadó hallgatására
– minél több operarészlet éneklésére

– a tanult részletek kifejező előadására élő operaelőadás megtekintésére az elemző beszélgetésekben való aktív részvételre **Tananyag**

Opera

Beéneklő gyakorlatok
– Különböző hangulatú beéneklő gyakorlatok (dúr – moll)
– Dinamika változtatása vezénylésre

Egyszólamú éneklés
– Operarészletek éneklése a karakterek figyelembe vételével (a tanulók által kényelmesen énekelhető hangnembe transzponálva)

Többszólamú és/vagy csoportos éneklés
– Különböző operák szemelvényei (lehetőség szerint zongorakísérettel, a tanulók által kényelmesen énekelhető hangnembe transzponálva)

Énekes improvizáció
– Különböző karakterek megjelenítése beszédhanggal, majd énekhanggal
– Opera szövegkönyvének részleteire dallamimprovizálás

Ritmusgyakorlatok
– A feldolgozni kívánt opera valamely szituációjához hanghatások megtervezése, illetve a szituáció hangszerekkel történő „eljátszása”

Dramatikus játékok, gyakorlatok
– Operarészlet szövegének prózai jelenetként való eljátszása
– Játék a hangokkal: hang hozzárendelése a szituációba helyezett karakterhez Zenehallgatás
– Különböző korok operáinak részletei
– Élő előadás és/vagy DVD–felvétel megtekintése

Követelmények
A tanulók ismerjék

– a különböző korok operáinak jellemző zenei és színházi stílusjegyeit
– az opera jelentőségét a zene– és színházművészetben
– a jelentősebb operaszerzőket
– néhány, az opera műfaját reprezentáló művet
– egyes librettók fontosságát és azok irodalmi kapcsolódását

Legyenek képesek
– az opera jellemző műfaji sajátosságait a hallgatott művekben felismerni
– a tanult énekes szemelvények adottságaiknak megfelelő eléneklésére
– a megismert mű által közvetített gondolat, érzelem, hangulat megfogalmazására

8. évfolyam
Fejlesztési feladatok
Ismertesse meg a tanulókkal
– a dalját ék, operett, musical jellemző zenei és színházi stílusjegyeit – a jelentősebb dalját ék–, operett–, musicalszerzőket
– néhány, a dalját ék, operett, musical műfaját reprezentáló művet

Fejlessze a tanulók
– hangképzési technikáját
– többszólamú éneklési készségét – stílus– és műfajelemző képességét

Ösztönözze a tanulókat – minél
több mű megismerésére
– minél több dal, részlet eléneklésére
– a tanult szemelvények műfajnak és stílusnak megfelelő előadására
– élő előadás megtekintésére
– az elemző beszélgetésben gondolatai megfogalmazására
– az improvizációkban és a dramatikus játékokban való aktív részvételre

Tananyag
Dalját ék – Operett – Musical

Beéneklő gyakorlatok

– Egyszerű két– és háromszólamú beéneklő gyakorlatok (dúr – moll)

Egyszólamú éneklés

– Dalját ék–, operett–, musicalrészletek éneklése a karakterek figyelembe vételével (a tanulók által kényelmesen énekelhető hangnembe transzponálva)

Többszólamú és/vagy csoportos éneklés

– Különböző dalját ék–, operett–, musicalrészletek szemelvényei (lehetőség szerint zongorakísérettel, a tanulók által kényelmesen énekelhető hangnembe transzponálva)

Énekes improvizáció

– Egyszerű énekes szemelvény eléneklése különböző változatokkal: szavakra bontva, szótagokra bontva, hangzókra bontva többszólamú játékok az előzőek alapján (pl. kánonban, a szólamon belül szavakra bontva)

Ritmusgyakorlatok

– Ritmusgyakorlatok az ismert ritmuselemekkel, különböző metrumokban (2/4, 3/4, 6/8), egyszerű ritmushangszereken megszólaltatva

Dramatikus játékok, gyakorlatok

– Remake (mai változat) készítése az egyes művek kiválasztott jeleneteire
– Helyzetkomikum hanghatásokkal, hangszerekkel: a különböző zenei elemekben rejlő komikus hatás előidézése szituációba helyezve

Zenehallgatás

A tanult dalját ékok, operettek, musicalek vagy azok részletei

Élő előadás megtekintése

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a dalját ék, operett, musical jellemző zenei és színházi stílusjegyeit – a jelentősebb dalját ék–, operett–, musicalszerzőket

– néhány, a dalját ék, operett, musical műfaját reprezentáló művet

Legyenek képesek

– a dalját ék, operett, musical jellemző műfaji sajátosságait a megismert művekben felismerni
– a tanult énekes szemelvények adottságaiknak megfelelő eléneklésére – a megismert mű által közvetített gondolat, érzelem, hangulat minél pontosabb megfogalmazására

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a rockopera jellemző zenei és színházi stílusjegyeit
– a rockopera műfajának néhány kiemelkedő dalát
– népzenei és műzenei hagyományok hatását a rock– és a jazz zenére
– különböző kultúrák zenei gondolkodásmódját

Fejlessze a tanulók

– hangképzési technikáját
– többszólamú éneklési készségét
– figyelemösszpontosítását a társas zenei megnyilvánulások során – zenei érzékenységét
– stílus– és műfajelemző képességét

Ösztönözze a tanulókat

– improvizatív zenei megoldásokra
– az érzelmek zenei elemekkel történő kifejezésére
– a zenei kommunikáció alkotó módon való felhasználására – különböző kultúrák színházi és zenei formáinak megismerésére

Tananyag

Rock opera – világzene – kultúrák párbeszéde

Beéneklő gyakorlatok

– Tempóváltoztató gyakorlatok, melizmatikus gyakorlatok tempójának növelése
– Hangképzés az egyéni sajátosságok figyelembe vételével

Egyszólamú éneklés
– Különböző kultúrák dalai és rockoperák szemelvényei a stílus figyelembe vételével
– Könnyebb jazz sztenderdek éneklése a stílus figyelembe vételével

Többszólamú/csoportos éneklés:
Spirituálék, gospelek éneklése a stílus figyelembe vételével
– Rockoperák szemelvényei a stílus figyelembe vételével

Énekes improvizáció
– Különböző stílusoknak megfelelő dallamimprovizáció

Ritmusgyakorlatok/hangszeres improvizáció
– Sztenderd ritmusok, blues, funky, latin, (samba, bossanova, flamenco), swing ritmusok alkalmazása rögtönzésben
– Aszimmetrikus ritmusok

Dramatikus játékok, gyakorlatok
– Zenei dialógus, zenei szerepcsere
– Különféle kapcsolatok zenei kezdeményezése, felvétele és zárása

Zenehallgatás
– A tanult rockoperák részletei
– Élő előadás megtekintése
– Világzenét játszó zenekarok felvételei és koncertjei

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a különböző kultúrák zenéjére jellemző stílusjegyeket
– a különböző zenei hagyományok hatását a rock és a jazz zenére
– rockopera műfaját reprezentáló művek valamelyikét

– a világzenét játszó jelentősebb előadókat

Legyenek képesek
– érzelmek, állapotok kifejezésére a különböző zenei elemek (tempó, dinamika, hangmagasság) alkalmazásával
– a tanult rockoperák énekelt részleteinek, valamint a különböző kultúrák tanult dalainak adottságaiknak megfelelő eléneklésére
– a dinamikában és a tempóváltozásokban rejlő kontrasztok kihasználására
– különböző egyszerű hangszerek kreatív módon való használatára

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– a zene– és a színházművészet kapcsolatának különféle lehetőségeit, formáit
– azokat a zenei elemeket, amelyek egy–egy előadás szerves részét képezik, fontos dramaturgiai szerepük van, de nem illeszthetők be a tradicionális műfajok valamelyikébe
– a revü, és a kabaré műfajának néhány kiemelkedő dalát
– prózai színházi előadásokhoz alkalmazott zene jelentősebb alkotásait

Fejlessze a tanulók zenei
memóriáját zenei rögtönzési
képességeit
alkotóképességét a társas zenei megnyilvánulások során

Ösztönözze a tanulókat
– a színház és a zene kapcsolatának alkotó módon való átgondolására
– a korszerű színházi és zenei formák megismerésére
– színházi munkájuk során a zenei megoldásokkal való önálló kísérletezésre – egyes jelentősebb kortárs színházi előadások zenéjének megismerésére

Tananyag

Színházi zene – alkalmazott zene

Beéneklő gyakorlatok
– Helyes énektechnika kialakítása, hangképzés az egyéni sajátosságok figyelembe vételével

Egyszólamú éneklés
– Dalok kortárs színházi előadásokból

Többszólamú és/vagy csoportos éneklés
– Oktávgyakorlatok
– Kísérletek a kóruséneklés színpadi alkalmazásával
– Színpadi előadások kórusainak éneklése a stílus figyelembe vételével

Énekes improvizáció
– Valamely prózai színdarab szereplőjének érzelmei, gondolatai improvizált dallamban megfogalmazva

Ritmusgyakorlatok
– Ritmushangszerek és karakterek
– Ritmushangszerek a színész játékában
– Jelenet akusztikai háttere ritmushangszerekkel
– Gondolat és érzelem kifejezése ritmikai váltásokkal

Dramatikus játékok, gyakorlatok
– Jelenet és zenei hatás kontrasztja – Zenei hatás jelentésmódosító funkcióval

Zenehallgatás
– Zenét alkalmazó kortárs színházi előadás megtekintése
– A színpadi zene meghallgatása és hatásának elemzése

Követelmények

A tanulók ismerjék
– azokat a zeneműveket, zenei elemeket, amelyek egy előadás szerves részét képezik, fontos dramaturgiai szerepük van, de nem illeszthetőek bele a tradicionális műfajok valamelyikébe
– a zene– és a színházművészet kapcsolatának különféle lehetőségeit, eltérő formáit

– a revü, és a kabaré műfajának tanult dalait – a prózai színházi előadások tanult dalait, kórusait

Legyenek képesek kreatívan alkalmazni, variálni a hang legjellemzőbb összetevőit (hangmagasság, időtartam, hangerő, hangszín, hangok közötti szünet)
– zenei elemeket kreatív módon alkalmazni jelenet készítése során (kontraszt és jelentésmódosító funkció)

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék
– a zene színházi felhasználásának lehetőségeit
– a főbb zenés színházi műfajokat és azok legjelentősebb képviselőit

Legyenek képesek
– az adottságainak megfelelő, szabadon választott ének stílusának, műfaji sajátosságainak megfelelő előadására
– saját énekhez egyszerű ritmuskíséret rögtönzésére
– gondolatai, érzelmei kifejezésére szabadon választott zenei megnyilvánuláson keresztül – az ismert zenei stílusok és műfajok dramatikus tevékenységhez való, a tanuló érzés– és gondolatvilágának kifejezését szolgáló hozzárendelésére
– a megismert zenés színházi műfajok jellemző stílusjegyeinek saját tevékenységben való érvényesítésére, adottságainak megfelelően

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zene és ének
– csoportos zenés színpadi etűd 15–20 perc
– szólóéneklés vagy dallam, vagy ritmus improvizáció 3 –5 perc

A vizsga tartalma

A zene és ének gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Csoportos zenés színpadi etűd

A csoportos zenés színpadi etűdöt a szaktanár állítja össze a csoport adottságainak figyelembevételével. Az összeállítás adjon lehetőséget a főbb zenés színházi műfajok minél színesebb bemutatására!
A csoportos zenés színpadi etűd tartalmazhat prózai, illetve mozgásszínházi elemeket, az összeállítás azonban hangsúlyosan zenei fogantatású legyen!
Szólóéneklés vagy csoportos éneklés (2–4 fő)
A tanuló öt, a zenés színházi műfajok valamelyikét is tartalmazó, szabadon választott dal előadásával készül. A dalanyag kiválasztásánál ügyelni kell a tanuló adottságainak szem előtt tartására. A vizsgán a tanulónak a saját maga által választott dal (oka)t kell bemutatnia. Az előadásához igénybe vehető élő hangszeres kíséret, amelyről a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése
Etűd:
– a kompozíció íve, megformálása,
– az együttműködés minősége;
– a választott műfajnak és stílusnak megfelelő előadásmód Ének:
  tiszta intonáció,
  a választott zenés színházi műfaj sajátosságainak megfelelő előadásmód, szövegérthetőség,
– prozódiai pontosság

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Ritmushangszerek, pl. dobok, gardon, tikfa, fadob
Dallamhangszerek, pl. mirliton, nádsíp, furulya
Egyszerű hangkeltő eszközök, pl. kanál, kanna, köcsögduda
Jelzőhangszerek, pl. kereplő, kolomp, csengő
Komplex (dallam, kísérő) hangszerek, pl. doromb, gitár, szájharmonika
A tanult zeneművek felvételei CD–n, vagy DVD–n

SZÍNHÁZISMERET

A színházismeret tantárgy fő célja, hogy a tanulók tudatos színjátékosokká, felkészült nézőkké illetve „színházcsinálókká” váljanak. Egyrészt reflektálni tudjanak önmaguk és a

csoportjuk színházi tevékenységére, másrészt a látott előadásokban felismerjék azokat a színházi összetevőket, amelyek a színházi élmény forrásai.

Ehhez a célhoz az alapfokon elsősorban a gyakorlat felől közelíthetünk. Ezeken az évfolyamokon a színházi kifejezés sajátosságait, formanyelvének összetevőit elsősorban drámajátékos eszközökkel közelíthetjük meg.

Azok a színházi műfajok állnak a középpontban, amelyek a tanulók korosztálya által létrehozott színházi előadásokban leggyakrabban előfordulnak. Így a tanulók önmaguk, illetve kortársaik színházi tevékenységéből kiindulva vonhatnak le következtetéseket a színház természetéről, illetve a színpadi kifejezés legfőbb alkotórészeiről. Azokról a formákról, műfajokról, módszerekről pedig, amelyeket ők maguk nem gyakorolnak, játékos formák segítségével szerezhetnek személyes tapasztalatokat.

A továbbképző szakaszban az élőben (vagy felvételről) megtekintett előadások teremthetnek alkalmat arra, hogy egyfajta színházi szemlélet, illetve fogalomkészlet felépítéséhez segítse hozzá a tanulókat a színházismeret tárgy. Az órák középpontjában a továbbképző szakaszban egy–egy előadás megtekintése áll: míg az alsóbb évfolyamokon főként gyermek– és diákszínjátszó előadások közös megnézése, addig a felsőbb évfolyamokon sor kerülhet ifjúsági színházi előadások, illetve gondosan kiválasztott felnőtt színházi előadások megbeszélésére is. A megtekintett előadásokat mindig egészében, összhatásában próbáljuk megragadni, mert elsődleges célunk a színházi élmény elmélyítése. Ugyanakkor egy–egy részlet, alkotórész, összetevő részletesebb vizsgálata megteremtheti annak a lehetőségét is, hogy fokozatosan felépüljön a tanulókban egyfajta színházi szemléletmód, illetve fogalomkészlet.

Alapfokú évfolyamok
3. évfolyam
Fejlesztési feladatok
Ismertesse meg a tanulókkal
– a színpadi szöveg fogalmát, a téma fogalmát
– a színpadi figura fogalmát
– a színpadi építkezés lehetőségeit
– a ritmus fogalmát
– a színpadi tér fogalmát, a tér hangsúlyos pontjait, a térirányokat
– a szövegmondás egyéni és együttes módjait

– szerkezeti egység fogalmát
– a legfontosabb szerkesztési elveket
– a mozgás és a gesztus színpadi szerepét
– a színpadi képalkotás lehetőségeit
– a kellék és a jelmez fogalmát

Fejlessze a tanulók
– képességét a szöveg színpadi lehetőségeinek felismerésére
– érzékenységét a színházi előadás alkotórészévé vált szöveg hatásai iránt
– érzékenységét a különféle szövegekben megjelenő hangulati hasonlóságokra – képességeit a szerkesztett játékokban érvényesülő szerkesztési elvek felismerésére, alkalmazására
– térérzékelői és térhasználói képességeit
– képességeit a szerkesztett játék zenei hatásainak érzékelésére

Ösztönözze a tanulókat
– önálló véleményalkotásra
– a szerkesztett játékok alapjául szolgáló alkotások megismerésére
– szerkesztett játékok megismerésére, létrehozására
– minél több élő szerkesztett játék megtekintésére
– a színházzal kapcsolatos szókincs használatára

Tananyag

Szerkesztett játékok

A szerkesztett játék tanulmányozásán keresztül a tanulók egyidejűleg kapják meg az alkotás, a kipróbálás, a kísérletezés és a rendszerezés lehetőségét: alapvető színházismereti fogalmak tisztázhatók ezen a műfajon keresztül. A továbbá a szerkesztett játékokkal való foglalkozás lehetővé teszi, hogy a tanulók alkotó módon, a megtapasztalás, megélés élményén keresztül, a színház elemeivel kísérletezve közelítsenek a színházi ismeretek felé.

A szerkesztett játék vizsgálata lehetőséget teremt a színház legalapvetőbb jellegzetességeinek felismertetésére: a szöveg és a játék, a szövegmondás és a színpadi megjelenítés különbségeinek felismerésére, a színházi előadás összetevőinek és felépítésének érzékelésére.

Az előadás irodalmi alapanyagának gyűjtése, válogatása

– Egyeztetett téma (tematikus rend) alapján
– Figurák köré építve
– Helyzetek köré építve
– Hangulati hasonlóság alapján
– Motívumok köré építve
– Asszociációk alapján

Az irodalmi alapanyag kibontása
– A téma feltárása (dramatikus gyakorlatokkal, szituációkkal, monológokkal)
– A szövegekben rejlő zeneiség kibontása (kórus)
  Hanghatások és szöveg – aláhúzás és ellenpontozás
  Zene és szöveg együttes hatása
  Szövegritmus jelentősége és jelentéshordozó szerepe (szöveges ritmusjátékokkal)
– Szövegek megszólaltatása különböző stílusokban (stílusjátékok)

A szövegmondás variációi és színpadi hatásuk
– Az egyéni szövegmondás
– Együttes szövegmondás (pl. kórus, visszhang, szavankénti láncmondás)

Szöveg és tér
– A tér irányai, hangsúlyos pontjai
– Egyén és csoport elhelyezése a térben
– Egyéni és csoportos mozgások a térben

Szöveg és tárgyak
– Jelmezek, kellékek, hangkeltő eszközök (pl. ritmushangszerek) használata
Az előadás felépítése –
Szerkesztési elvek
– A szöveg és a megjelenítés összefűzése
– A tér, az idő és a szöveg együttesei
– Szöveg és kép egymást erősítő, árnyaló illetve gyengítő hatása
– Szöveg–gesztus–mozgás (tánc) együttesei (jelentésmódosító hatások)
– A szituáció változása a szöveg redukálásával

– A szöveg ritmusa és a jelenetritmus
– Az előadás ritmusa (kiemelt pillanatok)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a színpadi szöveg fogalmát
– a téma fogalmát
– a színpadi figura fogalmát
– a szövegek legfontosabb szerkesztési elveit
– a ritmus fogalmát
– a színpadi tér fogalmát, a tér hangsúlyos pontjait, a térirányokat
– a mozgás és a gesztus fogalmát
– a kellék és a jelmez fogalmát

Legyenek képesek

– megadott szempontok alapján színpadi megjelenítésre alkalmas szöveg válogatására
– a szövegmondás egyéni és együttes módjainak alkalmazására
– felismerni, hogy egy szerkesztett játék hatása milyen alkotórészekből adódik
– egy szerkesztett játék szerkesztési elvének felismerésére
– a tér nyújtotta lehetőségek felismerésére

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal:

– a mese fogalmát, jellegzetes elemeit
– a mese történetének jellegzetes elemeit
– az irodalmi elbeszélés és a színpadi megjelenítés legalapvetőbb különbségeit – a narrátor fogalmát
– a színpadi alak jellemzésének alapvető formái, lehetőségeit
– a maszk fogalmát
– a díszlet fogalmát és legalapvetőbb fajtáit
– a jelmez és kellék használatának alapvető formáit
– a terek váltását, illetve a szimultán ábrázolás a lehetőségeit

– a színpadi világítás fogalmát
– a szituáció fogalmát
– a jelenet fogalmát

Fejlessze a tanulók

– képességét, hogy felismerjék a mesei történet legfőbb összetevőit
– képességét, hogy felismerjék a mese szituációit
– képességét, hogy felismerjék egy színpadi alak legalapvetőbb tulajdonságait, a történetben betöltött szerepét
– képességét, hogy felismerjék a jelmezek, maszkok, kellékek figurateremtő hatását – képességét, hogy felismerjék a tárgyak szerepét, szimbólumteremtő, –hordozó lehetőségeit

Ösztönözze a tanulókat

– önálló véleményalkotásra
– színpadi megjelenítésre alkalmas mesék megismerésére
– a színházzal kapcsolatos szókincs használatára – minél több élő mesejáték–előadás megtekintésére

Tananyag

Színházi előadás meséből

A gyermekszínjátszók által a leggyakrabban feldolgozott, színpadra adaptált irodalmi (epikus) alkotások a mesék. Az adaptálás folyamatának vizsgálata és gyakorlati kipróbálása lehetőséget teremt a színház legalapvetőbb jellegzetességeinek további – az előző évfolyamhoz képest kibővített, mélyített – tanulmányozására, többek között az epikus és a drámai kifejezés különbségeinek érzékeltetésére.

Játék a mese összetevőivel

– A mese képei (ezek ábrázolása állóképekkel, állóképek sorával)
– A mesei szituációi (szituációs játékok)
– Meseindító helyzetek (szituációs játékok)
– Jellegzetes mesei elemek (ismétlődések, fordulatok, váratlan események, akadályok, gátak – szituációs játékokban)
– A mese tanulságai (szituációs játék, egyéb drámaformák)

A mese szereplői

– Alaptulajdonságok megjelenítése (pl. szoborjátékok, szerep a falon, tulajdonsághordozó játékok)

– A mese hőse a hős bemutatására (pl. improvizációk, szituációs játékok, a hős egy napja, pillanatképek a mesehősök életéből)

A hős segítői és ellenfelei (szituációs játékok)

Meseszereplők találkozásai (szituációs játékok a szokványos és a szokatlan találkozásokra)

Elbeszélés és megjelenítés

– Elbeszélő a színpadon (egy vagy két narrátor, a narrátor mint szereplő, csoportos narrálás) – A narrált tartalom képi és hangulati elemeinek megjelenítése (stilizált mozgások, hangaláfestés, állóképek, tablók)

– A narráció kiváltása játékkal (a narráció átfordítása szituációba)

– A mesei szituáció kibontása jelenetté (pl. improvizációk, szituációs játékok)

– A jelenet felépítése (kezdő helyzet, fordulatok, záró helyzet)

Díszlet

– Az üres tér lehetőségei

– Díszlet emberi testekből (szoborjátékok, állóképek)

– Helyszínteremtés fényekkel

– A helyszínek jelzése, helyszínváltozások, jelzett, stilizált díszletelemek és azok elhelyezése, mozgatása

– Szimultán helyszínek

– A tér kiemelt pontjai különféle díszletekben

Jelmez és maszk

– Egy–egy mesei szereplő felöltöztetése (jelmezbörze, divatbemutató)

– Ruhadarabbal figurateremtés (színek és formák szimbolikája)

– A maszk lehetőségei

Kellékek

– A kellék karakterépítést segítő szerepe – A tárgyak különféle szituációkban

– A kellék szimbólumteremtő és –hordozó lehetőségei

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a mese fogalmát, jellegzetes elemeit

– a mese történetének jellegzetes elemeit

– az irodalmi elbeszélés és a színpadi megjelenítés legalapvetőbb különbségeit – a narrátor fogalmát

– a színpadi alak jellemzésének alapvető formáit, lehetőségeit

– a maszk fogalmát

– a díszlet fogalmát és legalapvetőbb fajtáit

– a jelmez és kellék használatának alapvető formáit

– a színpadi világítás fogalmát

– a szituáció fogalmát

– a jelenet fogalmát

Legyenek képesek

– egy történet alaphelyzetének, fordulatainak felismerésére – a mesefigurák jellegzetességeinek felismerésére

– jelmezekkel, maszkokkal, kellékekkel figura teremtésére

– a tér– és díszlethasználattal megteremtett színpadi világ felismerésére

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a probléma fogalmát

– a szituáció legáltalánosabb összetevőit

– a szándék és a motiváció fogalmát

– a jelenet legáltalánosabb jellegzetességeit

– a jellem fogalmát

– a jellemábrázolás legalapvetőbb lehetőségeit

– az emberi viszonyok ábrázolásának legáltalánosabb jellegzetességeit

– a színpadi játék és a díszletek összefüggését

Fejlessze a tanulók

– képességét, hogy egy adott előadásban megjelenő legfőbb problémá (ka) t felismerjék
– képességét, hogy egy adott szituáció legfőbb jellegzetességeit felismerjék
– képességét, hogy egy figura adott szituációban érvényesülő legfontosabb szándékát felismerjék
– képességét, hogy egy adott figura hosszabb távon érvényesülő szándékát, érintettségét (motivációját) felismerjék
– képességét, hogy egy adott szituációban, illetve egy előadás egészében megjelenő emberi viszonyokat felismerjék

Ösztönözze a tanulókat

– színpadi megjelenítésre alkalmas epikus alkotások megismerésére
– a színházzal kapcsolatos szókincs használatára
– minél több irodalmi adaptációból készült élő előadás megtekintésére

Tananyag

Színházi előadás novellából, regényből

Az adott korcsoporthoz tartozó gyermek–, illetve diákszínjátszók gyakran és örömmel vállalkoznak nagy kihívást jelentő feladatokra: elbeszélések, illetve ifjúsági regények színpadra állítására. A nekik szóló gyerek– és ifjúsági színházi előadások is gyakran nyúlnak ezekhez az alapanyagokhoz. Az adaptáció folyamatának és a létrejött előadásoknak a vizsgálata elmélyítheti az epikus és a drámai műfajok közti különbségek ismeretét, ugyanakkor tovább építheti a tanulók színházi gondolkodását és fogalomkészletét is.

A színpadra állítás fázisai

– Problémakeresés, alapanyag keresése
– A választott mű szituációkra bontása
– Az egyes szituációk feltárása
– A történetet alapvetően befolyásoló szituációk feltárása – Jelenetek építése a szituációkból
– Előadásépítés jelenetekből (szerkesztési lehetőségek)

Figurateremtés drámatechnikákkal

Jellemzők összegyűjtése

– Tulajdonságok kibontása (a figura viselkedése)
– A figura helyzetben – a jellemek megteremtése

A szereplők viszonyai

– A szereplők kapcsolatainak alaptípusai
– Megjelenítési lehetőségek a szereplők közötti kapcsolatok ábrázolására (drámatechnikákkal)
– A szereplők közötti kapcsolatok változása
– A szereplők és azok kapcsolatainak alakulása az előadás egészében

A színpadi környezet megteremtése

A figurák és kapcsolataik megjelenítését lehetővé tevő egységes színpadi környezet megteremtése (jelmez, kellék, maszk, díszlet, zene, fények)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a szituáció legáltalánosabb összetevőit
– a szándék és a motiváció fogalmát
– a jelenet legáltalánosabb jellegzetességeit
– a jellem fogalmát
– a jellemábrázolás legalapvetőbb lehetőségeit
– az emberi viszonyok ábrázolásának legáltalánosabb jellegzetességeit
– a színpadi játék és a színpadi környezet összefüggését

Legyenek képesek

– egy irodalmi alkotás és színpadi megvalósítása közti különbség megfogalmazására
– szituációk, jelenetek elkülönítésére
– a jellemek jellegzetességeinek, motivációinak felismerésére
– a szereplők közti viszonyok felismerésére
– a színházzal kapcsolatos szókincs felhasználására véleményük kifejtésében

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a hétköznapi élethelyzet és a színpadi szituáció összekapcsolásának lehetőségeit – a típus fogalmát
– a probléma szituációkra való bontásának lehetőségeit
– a személyesség színházi szituációkba való áttételének lehetőségeit
– a színpadi világítás alapjait
– a zene színpadi használatának alapjait
– a szituációk és a jelenetek összefüggéseit
– a mozgásszínház fogalmát és legfontosabb műfajai

Fejlessze a tanulók:

– ön– és társismeretét
– szituációelemző képességét – színházi látásmódját *Ösztönözze a tanulókat*
– a színházzal kapcsolatos szókincs használatára
– környezetük problémáinak érzékelésére
– a játékban rejlő általános érvényű tartalmak felismerésére
– a térhasználattal való kísérletezésre
– akusztikai kísérletezésre
– a világítással való kísérletezésre
– minél több gyermek– és diákszínjátszó előadás megtekintésére

Tananyag

Színházi előadás személyes élményanyagból (életjátékok)

Az életjátékok létrehozásával, a személyes élményanyagból történő kiindulással az érintettség előnyei és hátrányai is megjelennek a gyermek– és diákszínjátszók munkájában. Az életjátékok tanulmányozása ezzel egyidejűleg a színházismereti tanulmányok új fázisát is jelenti: az alapfok végén ennek a műfajnak az alapos vizsgálata az eddig tanultak szintetizálása mellett egyben már a drámai kifejezés lehetőségeinek közelebbi megismeréséhez is elvezeti a tanulókat.

A tanulókat foglalkoztató problémák gyűjtése, kiválasztása, kibontása

– Problémagyűjtő és a problémákat rendszerező tevékenység (ön– és társismereti, improvizációs játékok)
– A megtalált problémahelyzetek feldolgozása (szabályjátékokkal, szituációs játékokkal)
– Komplex dráma a kiválasztott problémák vizsgálatához

Eszközök a személyesség áttételére színházi helyzetbe

– A probléma áthelyezése analóg helyzetbe
– A személyek tipizálása (szituációk egy–egy típus kibontására; a típusok megjelenítése változó körülmények között)
– A személyes tartalmak reális és nem reális terekbe helyezése
– A személyes tartalmak expresszív képpé fogalmazása
– A személyes tartalmak mozgásszínházi megjelenítése

Szituációteremtés, jelenetépítés

– A problémák körüljárása rögtönzésekkel
– A rögtönzéstől a szituáció felépítéséig dialógusok és akciók kidolgozása
– Jelenetszerkesztés szituációkból

A világítás

– Természetes és mesterséges fények hatása
– A fény atmoszférateremtő ereje
– A fény jelentésteremtő és –módosító szerepe
– A színek és szimbolikájuk alkalmazása a világításban

A zene

– Élő zene, gépzene
– A zene érzelmi, hangulati, atmoszférateremtő hatása az előadásban
– A zene dramaturgiai szerepe
– A zene, mint az előadás önálló alkotóeleme (pl. dalok)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a típus fogalmát
– a probléma szituációkra való bontásának lehetőségeit

– a személyesség színházi szituációkba való áttételének lehetőségeit
– a színpadi világítás alapjait
– a zene színpadi használatának alapjait – a szituációk és a jelenetek összefüggéseit
– a mozgásszínház fogalmát és legfontosabb műfajai

Legyenek képesek
– a főbb színházi alkotóelemek (pl. alapanyag, színészi játék, tér, akusztikai elemek, jelmezek) felismerésére saját előadásban
– a hétköznapi élet problémáját színházi szituációvá alakítani
– a személyesség színházi szituációkba való áttételére
– rögtönzésekkel szituációk felépítésére
– a megismert színházi fogalomkészlet használatára a saját rögtönzések elemzésekor

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után
A tanulók ismerjék
– azt az alkotói folyamatot, ahogyan egy–egy előadás létrejön
– a színházi alkotóelemeket (pl. alapanyag, színészi játék, tér, akusztikai elemek, jelmezek, kellékek, világítás), azok hatását
– azokat a dramatikus konvenciókat, amelyek az alapanyag színpadra állítását segítik – a színházművészet megközelítésére alkalmas fogalmi készlet elemeit (pl. játéktér, főszereplő, mellékszereplő, jelenet, fordulat, felvonás)

Legyenek képesek
– színházi megjelenítésre alkalmas helyzetek, problémák felismerésére
– előadások alapanyagául szolgáló alkotások válogatására
– saját csoportja által létrehozott előadások sajátosságainak leírására a megismert fogalmi készlet segítségével
– annak megfogalmazására, hogy a színház milyen eszközökkel gyakorol hatást a nézőre – a színházi összetevőkről és működésükről tanultak alkalmazására

A művészeti alapvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga szóbeli vizsgarészből áll
A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama
Színházismeret előadás (részlet)
elemzése 10 perc **A vizsga**
tartalma
A tanuló/csoportja által a vizsgán bemutatott saját produkció egészének vagy részletének felidézése a megismert fogalmi készlet alkalmazásával, a színházi alkotóelemek és azok nézőre gyakorolt hatásnak elemző bemutatása.
vagy
A tanuló a tanár által a vizsgát megelőző félévben előre kiadott legalább öt különböző alapanyaggal (problémák, szituációk, szövegek) ismerkedhet meg. A vizsgán a tanuló szabadon választott alapanyaggal kapcsolatban feltárja, hogy mi az a helyzet, probléma, amely színházi megjelenítésre alkalmas, valamint felvázolja, hogy milyen színházi eszközöket alkalmazna megjelenítésükre, és azok várhatóan milyen hatást gyakorolnak a nézőre.

A vizsga értékelése
Színházi megjelenítésre alkalmas helyzetek, problémák felismerése
A színházi alkotóelemek és azok hatásának ismerete, alkalmazása
A feladathoz kapcsolódó fogalmi készlet ismerete, használata

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam
Fejlesztési feladatok
Ismertesse meg a tanulókkal
– a drámai és nem drámai alapanyagú színház jellegzetességeit és különbségeit
– az olvasott dráma és a megjelenített dráma hatásának különbségeit
– dráma fogalmának színházi (és nem irodalmi) értelmezését
– a nem drámai színház néhány lehetséges formáját (pl. rítusjáték, táncszínház)
– a színház és a film legfőbb különbségeit

– a drámai színház néhány klasszikus műfajának sajátosságait (komédia, tragédia, realista színmű)

Fejlessze a tanulók
– érzékenységét a jelen idejű színházi élmény befogadására
– érzékenységét a színészi játék, illetve a színházi kifejezés hitelességének felismerésére – színházi ízlését
– színházi előadás elemző képességét
Ösztönözze a tanulókat
– értékes élő színházi előadások látogatására – a színházi alapelemekkel való önálló kísérletezésre

Tananyag
A színházművészet sajátosságai
Ezen az évfolyamon elsősorban azt kívánjuk tisztázni, hogy mitől színház a színház, mi különbözteti meg a vele rokon művészeti formáktól, illetve hogy mik azok a jellegzetességek, amelyek a színpadi kifejezés nélkülözhetetlen összetevőit jelentik.

Színház mint a megjelenítés művészete
– Drámai és nem drámai alapanyagú színház
– Az olvasott dráma és a megjelenített dráma hatásának különbségei

Drámai műfajok a színházban
– A komédia dramaturgiája (alapprobléma, történetvezetés, fordulatok, végkifejlet)
– A komédia tere, térhasználati konvenciói
– A jellemkomikum sajátosságai, helyzetkomikum és jellemkomikum összekapcsolódása a komédiában
A színész munkája a komédiában (az emberi gyarlóságok és az értéktévesztések színészi ábrázolása)
– A klasszikus tragédia dramaturgiája (alapprobléma, történetvezetés, fordulatok, végkifejlet)
– A tragikus szituáció: válsághelyzetek, döntési kényszerek, választási lehetőségek – A tragikus hős és ellenfele(i), a közöttük zajló küzdelem fázisai, fokozatai, tétje – A tragikus hős hiteles

jelenkori ábrázolásának problémái (a színész eszközei a hősábrázolásra: hogyan jelezhetők a „hős” emberi léptékei, miképp hitelesíthető a jelenben is)
– A realista színmű dramaturgiája (alapprobléma, a történet indokai, okszerűsége, fordulatai, végkifejlete). A történet hétköznapisága és mitikus mélységei
– A realista színház díszlete, jelmeze, tárgyhasználata
– Emberábrázolás a realista színházban: motivációk, kapcsolatok, emberi viszonyok, a színész jellemábrázolása
– Jelenetszervezés (a reális szituációk megjelenítése, valószerűsítése, felépítése, fordulatai, illetve a mindebben megnyilvánuló emberi tartalmak)

Színházi előadás nem drámai alapanyagból
– A rituális játék hagyományai. A tradíció szerepe és funkciója. Rítus a modernkori színházban
– A rítus dramaturgiája, a színpadi eseménysor felépítése, egységei, ezek kapcsolódási módjai
– A színházi előadás szertartás jellegét megteremtő eszközök (rituális tér, zene és ritmus szerepe, tárgyhasználat)
– A szertartásjáték szereplői, a közönség részvétele a rítusban
– A tánc– és mozgásszínház dramaturgiája (a zene előadásszervező szerepe, tétel– és etűd–dramaturgia)
– Mozgásformák, tánctechnikák
– A táncszínházi előadó, a mozgásszínházi színész kifejezőeszközei a tánc–, illetve a mozgásszínházban

A színház és rokon műfajai
– A film és színház hatásának és befogadásának különbségei
– A tévéjáték és a színház hatásának és befogadásának különbségei
– Az élő és a rögzített előadás

Követelmények
A tanulók ismerjék
– a drámai és nem drámai alapanyagú színház jellegzetességeit és különbségeit
– az olvasott dráma és a megjelenített dráma hatásának különbségeit
– dráma fogalmának színházi (és nem irodalmi) értelmezését
– a nem drámai színház néhány lehetséges formáját (pl. rítusjáték, mozgásszínház, táncszínház)

– a színház, a film, a televízió legfőbb különbségeit
– a drámai színház egy–két klasszikus műfajának sajátosságait

Legyenek képesek
– megkülönböztetni az élő, jelen idejű színházi élményt a rutinból született, „holt színháztól” – felismerni a színészi játék, illetve a színházi kifejezés hitelességét
– különbséget tenni egy adott színházi eladáson belül a hatásos és hatásvadász, illetve az ízléses és ízléstelen megoldások között

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– a színpadi adaptáció fogalmát
– az improvizációból született előadások legfőbb jellegzetességeit
– a drámaszöveg és az előadásszöveg különbségeit
– a húzások, bővítések sajátosságait, a vendégszöveg fogalmát
– a dramaturgia fogalmát
– az előadásokban érvényesülő legalapvetőbb dramaturgiai formákat (hatásmechanizmusokat)
– a felütés (kezdet), fordulat és zárlat (befejezés) fogalmát
– a motívum fogalmát, színházi értelmezését
– a színházi tér fogalmát és formáit
– a színpadformák fogalmát, a legfontosabb színpadformákat
– a játéktér fogalmát és legfőbb jellegzetességeit
– a zaj, zörej és zene színházi szerepét
– dráma fogalmának színházi (és nem irodalmi) értelmezését
– a nem drámai alapanyagú színház fogalmát
– az előadás egységes jelrendszerének szükségességét
– az előadás stílusának fogalmát

Fejlessze a tanulók
– képességét az epikus és a drámai kifejezés megkülönböztetésére
– dramaturgiai érzékenységét – motívumfelismerő képességét
– improvizációs képességét

– térhasználatát

Ösztönözze a tanulókat
– értékes élő színházi előadások megtekintésére
– a színházi alapelemekkel való önálló kísérletezésre
– színházi tárgyú kiadványok olvasására

Tananyag

A színházi előadás alkotórészei I.

Ezen az évfolyamon a színházi előadás alkotórészeiből kiindulva elkezdhetünk szisztematikusan felépíteni egy színházi szemléletmódot, illetve fogalomkészletet. Az élőben vagy videóról megtekintett előadások kapcsán az előadás egy–egy összetevőjét, alkotórészét tesszük alaposabb vizsgálat tárgyává. Egy–egy részterületre figyelve a színház konkrétabb alkotórészei felől haladunk az elvontabb összetevők felé. Ugyanakkor természetesen a megtekintett előadás egészének megbeszéléséről sem feledkezünk el.

A színházi előadás alapanyaga
– Dráma, adaptáció, „önmagát író” előadás
– Az előadás szövegkönyve

Dramaturgia alapjai
Beavatkozások a színpadra állított drámába, illetve nem drámai műbe
– Jelenetek elhagyása és átcsoportosítása, összevonása
– Az előadás legfontosabb fordulópontjai, ezek szerepe, megjelenítésük módjai
– Témák és motívumok végigvezetése az előadáson
– Beavatkozások eredeti alapanyagba: húzások és bővítések, vendégszövegek
– A jelenetek közötti kapcsolatok megteremtése
– Az előadás kezdete, vége, felépítése, szervező elvei

A tér
– A színházi tér (pl. nagyszínpad, kamaraszínház, stúdió– vagy szobaszínház)
– A színpadi forma (a dobozszínpadtól a térszínházi formákig)

– Játéktér és nézőtér viszonya, az előadás és közönsége kapcsolata, ezzel összefüggő néző magatartásmódok
– A játéktér (határai, térformái, szintjei, sajátosságai)
– Díszletfajták (az üres tértől, az absztrakt és stilizált téren át a valóságábrázolásig és az illúziókeltésig)
– Térhasználat (járások, meghatározó irányok és mozgások, hangsúlyos pontok)

Az akusztikai réteg
– A zajok szerepe az előadásban, az ismétlődő zajok teremtette motívumok
– A zajtól a ritmusig és a zenéig
– A zene szerepe az előadásban (felvonásátkötő, aláfestő, hangulatteremtő szerep vagy autonóm funkció)
– A zene megjelenési módjai (a bejátszás, illetve az élő zene különféle formái)
– A zene stílusa, hangzása, hatása
– Zenei motívumok, zenedramaturgiai

A rendező munkája
– Az előadás jelrendszerének, kifejezésmódjának meghatározása
– Az előadás stílusának meghatározása, stiláris jellegzetességeinek érvényesítése
– A rendezői koncepció megjelenítésének eszközei az előadás komplex jelrendszerével
– A színészvezetés

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a színpadi adaptáció fogalmát
– az improvizációból született előadások legfőbb jellegzetességeit
– a drámaszöveg és az előadásszöveg különbségeit
– a húzások, bővítések sajátosságait, a vendégszöveg fogalmát
– a dramaturgia fogalmát
– az előadásokban érvényesülő legalapvetőbb dramaturgiai formákat (hatásmechanizmusokat)
– a motívum fogalmát, színházi értelmezését
– a színházi tér fogalmát és formáit
– a zaj, zörej és zene színházi szerepét

– dráma fogalmának színházi (és nem irodalmi) értelmezését
– a nem drámai alapanyagú színház fogalmát
– az előadás egységes jelrendszerének szükségességét
– az előadás stílusának fogalmát

Legyenek képesek
– megkülönböztetni az epikus és a drámai kifejezést
– felismerni egy előadás működésének, felépítésének legalapvetőbb dramaturgiai jellegzetességeit
– felismerni egy előadás legfőbb motívumait
– felismerni a színházi tér és színpadi formák legfőbb jellegzetességeit, illetve előadás alakító szerepét
– felismerni a zene (illetve egyéb akusztikai elemek) szerepét egy előadás színházi hatásmechanizmusában

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– a színpadi előadásban megjelenő legfőbb metakommunikációs jeleket
– alkat és színészi karakter fogalmát
– a legalapvetőbb színpadi szerepköröket
– a színészi játékstílus fogalmát
– a színpadi műfaj fogalmát és összefüggését a színészi játékstílussal
– a színészi kifejezés legalapvetőbb formáit
– a színészi jelenlét fogalmát
– a színészi karakterteremtés legfőbb jellegzetességeit
– a jelmez fogalmát, legfőbb jellegzetességeit, legfontosabb funkcióit
– a szituációteremtés legfőbb formáit
– a színpadi feszültség fogalmát, a színpadi feszültségteremtés legalapvetőbb formáit
– a rendezői koncepció fogalmát
– a színész és rendező közös munkájának alapvető formáit
– a színházi stílus fogalmát

Fejlessze a tanulók

– képességét, hogy egy előadás hatásmechanizmusában felismerjék a nonverbális és metakommunikációs jeleket
– képességét, hogy érzékeljék a színészi alkat és a megjelenített karakter kapcsolatát – képességét, hogy a színész által megjelenített karakter legfőbb jellemzőit felismerjék, ugyanakkor érzékelje azokat az alapvető – színészi eszközöket is, amellyel a figurák jellemzése történik
– képességét, hogy felismerjék a színészi játék intenzitását, a színészi jelenlét erejét – képességét, hogy a színészi játékstílus műfajokkal összefüggő legalapvetőbb sajátosságait felismerjék
– képességét, hogy érzékelje egy előadás legerősebb feszültségpontjait, lássa a feszültségkeltés legalapvetőbb formáit
– képességét, hogy felismerjék egy–egy szituáció legfőbb jellegzetességeit, a benne megjelenő problémák összetevőit, a – problémáihoz való különféle emberi viszonyok sajátosságait
– képességét, hogy érzékelje egy–egy jelenetben, illetve az egész előadásban a meghatározó emberi viszonyokat, illetve azt, hogy – milyen viszonyrendszer működteti az egyes jelenteket, illetve az előadás egészét
– képességét, hogy érzékelje egy–egy előadás legfőbb válságpontjait, legfontosabb fordulatait képességét, hogy felismerjék egy–egy előadás legalapvetőbb stílusjegyeit

Ösztönözze a tanulókat

– értékes élő színházi előadások megtekintésére
– saját színházi előadás létrehozására
– színházi tárgyú szakirodalom olvasására

Tananyag

A színházi előadás alkotórészei II.

Ezen az évfolyamon folytatódik a színházi előadás alkotórészeinek áttekintése. Ez tovább építi a tanulók színház szemléletmódját és fogalomkészletét. Ezen az évfolyamon az élőben (vagy videóról) megtekintett előadások kapcsán főként a szereplő, a színész munkáját, annak összetevőit tesszük alaposabb vizsgálat tárgyává. Ugyanakkor természetesen a megtekintett előadás egészének megbeszéléséről sem szabad továbbra sem elfeledkezni.

Nonverbális és metakommunikációs jelek a színész játékában

– A testtartás, a mimika, gesztusok mint a színészi kifejezés alapjai
– A jellegzetes mozdulatok, mozgások, mozgásformák kifejező ereje
– A térköz jelentésteremtő funkciója
– Hangszín, hanghordozás
– A metakommunikációs jelek hitelesítő vagy átértelmező szerepe

Színészi játék

– Alkat és színészi karakter
– Színpadi szerepkörök
– Egyes tradicionális színházi műfajokhoz tartozó színészi játékstílusok
– A színész munkája a stilizációtól, az illusztráción át az átélésig, illetve az eltartott, ironikus játékmódig – A színészi jelenlét
– Színészi szerepformálási módok

Jelmezek

– A színpadi öltözet formái (az utcai ruhától a jelmezig)
– A jelmezek kor– és helyszínjelző szerepe
– Színek és formák a jelmezekben
– A jelmezek karakterábrázoló képessége
– A szereplők csoportosítása az öltözetük alapján
– Hierarchia, státusz, viszony megjelenése a jelmezben
– Átöltözések, jelmezváltások
– Álöltözetek, álarcok, maszkok

Szereplők a jelenetekben

– Kapcsolat– és szituációteremtés a színészi játék segítségével
– A jelenet folyamata, ritmusa, ritmusváltásai
– Válságpontok, fordulatok a jelenetben, ezek kifejezésmódjai
– A feszültségkeltés színészi és rendezői eszközei
– Emberi erőterek és ezek változása a jelenetben

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a színpadi előadásban megjelenő legfőbb metakommunikációs jeleket
– alkat és színészi karakter fogalmát
– a legalapvetőbb színpadi szerepköröket
– a színészi játékstílus fogalmát
– a színpadi műfaj fogalmát, és összefüggését a színészi játékstílussal
– a színészi kifejezés legalapvetőbb formáit
– a színészi jelenlét fogalmát
– a színészi karakterteremtés legfőbb jellegzetességeit
– a szituációteremtés legfőbb formái
– a színpadi feszültség fogalmát, a színpadi feszültségteremtés legalapvetőbb formáit
– a rendezői koncepció fogalmát
– a színész és rendező közös munkájának alapvető formáit
– a színházi stílus fogalmát

Legyenek képesek

– egy előadás hatásmechanizmusában felismerni a metakommunikációs jeleket
– érzékelni a színészi alkat és a megjelenített karakter kapcsolatát
– felismerni a színész által megjelenített karakter legfőbb jellemzőit
– érzékelni azokat az alapvető színészi eszközöket is, amellyel a figurák jellemzése történik
– felismerni a színészi játék intenzitását, a színészi jelenlét erejét
– felismerni a színészi játékstílus műfajokkal összefüggő legalapvetőbb sajátosságait – érzékelni egy előadás legerősebb feszültségpontjait, elkülöníteni a feszültségkeltés legalapvetőbb formáit
– felismerni egy–egy szituáció legfőbb jellegzetességeit, a benne megjelenő problémák összetevőit, a problémáihoz való különféle – emberi viszonyok sajátosságait – érzékelni egy–egy jelenetben, illetve az egész előadásban a meghatározó emberi viszonyokat, továbbá azt, hogy milyen – viszonyrendszer működteti az egyes jeleneteket és az előadás egészét
– érzékelni egy–egy előadás legfőbb válságpontjait, legfontosabb fordulatait
– felismerni egy–egy előadás legalapvetőbb stílusjegyeit

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a színházi fogalomkészlet alkalmazásának lehetőségeit egy–egy konkrét előadás elemzésében

Fejlessze a tanulók

– színházi előadás elemző képességét
– képességét az előadás dramaturgiai működésének felismerésére
– képességét a színházi előadás alkotórészeinek felismerésére
– képességét a színházi előadás kifejezésmódjának és jelrendszerének felismerésére
– képességét a rendezői koncepció és jelentésének felismerésére

Ösztönözze a tanulókat

– értékes élő színházi előadások megtekintésére
  a megtekintett előadás során szerzett élmény elemző feldolgozására
– saját színházi előadás létrehozására
– színházi tárgyú szakirodalom olvasására

Tananyag

Színházi előadások komplex elemzése

Ezen az évfolyamon szintetizáljuk az eddig szerzett ismereteket. Ezért a középpontban egy–egy élőben vagy videóról megtekintett előadás komplex megbeszélése áll. Így a diákok tapasztalatokat szerezhetnek arról, hogy ismereteik alkalmasak színházi előadások elemzésére, értelmezésére, értékelésére.

A komplex elemző beszélgetésekben az alábbi szempontokat érdemes használni. Természetesen a konkrét elemzett előadás alapján kell eldöntetni, hogy mik azok a szempontok, amelyek az adott előadásban fontosak, lényegesek, illetve melyek azok, amelyek annyira lényegtelenek az adott előadás működése szempontjából, hogy szóba sem kell őket hozni.

Elemző beszélgetések előadásokról

Az alapanyag

– Az alapanyag természete (dráma, adaptáció, nonverbális anyag)

– Az alapanyag stiláris, műfaji, dramaturgiai sajátosságai, ezek hatása az előadás megformálására

Dramaturgia
– Színházi szövegkönyv: változtatások az alapanyagon (húzások, betoldások, vendégszövegek
– ezek alkalmazásának célja)
– Az előadás felépítése, szervező elvei, a jelenetek logikai kapcsolata
– Az előadás kezdete, ennek hatása a néző befogadásra – Az előadás legfontosabb fordulópontjai, ezek szerepe – Az előadás zárása, ennek hatása a néző befogadásra

A tér
– Az előadás színházi tere (a nagyszínpadtól a szobaszínházig)
– A színpadi forma (a dobozszínháztól a térszínházi formákig)
– Előadás és közönség kapcsolata, ennek hatása a néző befogadásra – Játéktér és díszletvilág
– Az előadás térhasználata (kitüntetett pontok, ezekhez kapcsolódó akciók, motívumok, figurák; meghatározó térirányok és mozgások, ezek jelentése)

Tárgyak, kellékek
– A tér berendezésének szerepe a játékban
– Az előadás legfontosabb tárgyai, kellékei (ezek kiemelésének lehetőségei, illetve a hozzájuk kapcsolódó jelentések)
– Az egyes figurák kapcsolata a tárgyakkal, kellékekkel, ennek jelentése és hatása
– Állandó vagy változó tárgyak, kellékek; ezek funkciói és funkcióváltásai
– A tárgyak, kellékek „útja”, az így keletkező motívumok
– A tárgyak, kellékek összefüggése az előadás más elemeivel, hatása a játékstílusra

Zajok, zenék
– Az előadás akusztikai rétege, a zajok, zenék jelentősége az előadásban
– Az ismétlődő zajok, zenék, illetve a belőlük születő motívumok, ezek hatása az előadás jelentésére
– Az előadásban megszólaló zajok, illetve zenei stílus(ok) – ezek illeszkedése a játékstílushoz – A zene funkciói (átkötő szerep, hangulatteremtő szerep, dramaturgiai szerep, önálló alkotórész)

– A zene és az előadás műfajának összefüggései

Jelmezek
– A színpadon megjelenő öltözetek kort, illetve helyszínt meghatározó szerepe – Színek és formák, a köztük lévő kapcsolat, hatásuk az előadás hangulatára, jelentésére
– Az egyes szereplők öltözete, ruhájuk színe, formája, szabása, ezek jellemző ereje
– Átöltözések, ruhaváltások, ezek funkciói
– A szereplők csoportjai öltözékük alapján, a jelmezek hierarchiát, státuszt, viszonyokat közvetítő szerepe
– A jelmezek kapcsolata az előadás más alkotórészeivel, viszonyuk a térrel, hatásuk a szereplők viselkedésére, az előadás játékstílusára

A szereplők jellemzése szavak nélkül
– Amit még az előtt tudunk az egyes figurákról, hogy megmozdulnának, megszólalnának – Álarcok, maszkok használata, az arcfestés szerepe, ezek hatása a néző elvárásokra, összefüggésük az előadás műfajával, stílusával
– A szereplők alkata, az egyes figurák testtartása, ezek szerepe a jellemzésben
– A szereplők arca, arckifejezése, mimikája, ennek hatása a jellemzésre
– A szereplők jellegzetes mozdulatai, gesztusai, ezek összefüggése az előadás játékstílusával – A metakommunikációs jelzések „üzenetei” a szereplők viszonyáról, kapcsolatuk jellegéről, változásáról

A mozgások szerepe az előadásban
– Megkomponált mozgások, koreografikus részletek, ezek összefüggése az előadás más kifejező eszközeivel
– A mozgások hatása az előadás hangulatára, az egyes figurák jellemzésére, a produkció stílusára

Színészi játék
– Az előadás műfajának, stílusának hatása a színészi munkára
– Az adott előadás játékstílusának hatása a színész játékára
– A színész mimikája, gesztuskészlete
– A színész hanghordozása, beszédmódja
– A színész metakommunikációs jelzéseinek erősítő, gyengítő vagy átértelmező szerepe

– A színész figura át teremtő eszközei
– Színészi „létezésmódok” (az átéléstől az alak pszicho–fizika jellemzésén át a szerep és a színész közti távolság érzékeltetéséig)

Az előadás stílusa
– A jelenetek szervező elvei
– Az előadás leghangsúlyosabb mozzanatai (jelenetei, előadásrészletei)
– A rendezői koncepció, ennek kifejtése az előadásban
– Az előadásban megjelenő színházi eszközök, kifejezésmódok – Az egyes elemek, színházi alkotórészek rendszerbe szervezése

Követelmények
A tanulók ismerjék
– a színházi fogalomkészlet alkalmazási lehetőségeit egy–egy konkrét előadás elemzésében

Legyenek képesek
– színházi előadás elemzésére
– az előadás dramaturgiai működésének felismerésére
– a színházi előadás alkotórészeinek felismerésére
– a színházi előadás kifejezésmódjának és jelrendszerének felismerésére
– a rendezői koncepció és jelentésének felismerésére

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után
A tanulók ismerjék
– a színházművészet legfontosabb kifejezőeszközeit (pl. szövegmondás, mozdulat, gesztus, mimika, akció, zenei– és látványelemek),
– a műfaji, stiláris, illetve formai konvenciórendszereknek a legfontosabb sajátosságait, felhasználási lehetőségeit,
– a konkrét előadások elemzésében, értelmezésében felhasznált fogalmakat (pl. drámai formák, színházi műfajok, színpadtípusok, játékstílus), azok meghatározásait, kapcsolódásukat,
– az előadás alkotóelemeinek hatásmechanizmusait, azok miként befolyásolják a nézői élményt, hogyan szolgálják az előadás jelentését.

Legyenek képesek
– egy–egy színházi előadás meghatározó alkotóelemeinek (pl. alapanyag, tér, jelmez, zene, világítás, színészi játék), ezek sajátosságainak, kapcsolódási módjának felismerésére – a színházi előadás vizsgálatára, értékelésére a benne érvényesülő (műfaji, stiláris, illetve formai) konvenciórendszer szerint
– saját színházi tevékenységében – a megismert fogalmi készlet alapján – tudjon érvelni az általa kigondolt elképzelések, megoldások mellett
– egy–egy színházi előadás átfogó értékelésére, eljutni az előadás jellemzőinek leírásától, összetevőinek elemzésétől a színházi műalkotás értelmezéséig

A művészeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll
A vizsga tantárgya és időtartama
Színházismeret
írásbeli (a vizsgát megelőzően elkészítve) szóbeli
15 perc

A vizsga tartalma
Írásbeli vizsga
Előadás elemző dolgozat (5–8 oldal)
Szabadon választott – a vizsga évében – készült előadás elemző bemutatása. A dolgozatot a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tizenöt nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek. A dolgozatnak ki kell térnie:
– az irodalmi alapanyag és a dramaturgiai munka jellegzetességeire
– a tér és a térhasználat sajátosságaira,
– a jelmezek jellegére és funkciójára
– a tárgyak, kellékek szerepére
– az esetleges akusztikai elemek (zene, zörejek) sajátosságaira, funkciójukra
– az előadás felépítésére, ritmusára
– az emberi viszonyok sajátosságaira, azok ábrázolásának módjára

– a megjelenő karakterek sajátosságaira, ezek ábrázolására vagy

Tanulói portfolió (dosszié)

Egy – a vizsga évében készült – előadás létrejöttének különböző fázisait (pl. olvasópróba, díszlettervek, rendezőpéldány) vagy a bemutatást követő véleményeket (pl. kritikák, a közönség reakciói, média megjelenés) gyűjti össze és strukturáltan tartalmazza. A portfolióba bekerülhet minden írásos, képi és egyéb dokumentum, mely az előadással kapcsolatba hozható. A portfoliónak kihagyhatatlan része a dokumentumokhoz kapcsolódó, tanulói reflexiók, melyek a készítő nézőpontját, tanulási útvonalát jelenítik meg.

A portfoliót a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tizenöt nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

Szóbeli vizsga

Az előadás elemző dolgozat vagy a portfolió megvédése a vizsgabizottság által megfogalmazott kérdések alapján. Szempontjai:

– a szövegkönyv, a dramaturgiai munka jellegzetességei
– a tér és a térhasználat sajátosságai
– a jelmezek jellege és funkciója
– a tárgyak, kellékek szerepe
– az akusztikai elemek (zene, zörejek) sajátosságai, funkciói
– a világítás módja és hatása
– a színészi karakterábrázolás jellegzetességei
– az emberi kapcsolatok ábrázolásának módja
– az előadás felépítése, ritmusa – a jelenetszervezés sajátosságai
– a rendezői koncepció megjelenésének módjai
– az előadás stílusa, műfaja
– a színházi előadások különböző közreműködőinek szerepe az előadás létrejöttének folyamatában

A vizsga értékelése

– Az elemzéshez, értelmezéshez kapcsolódó fogalmak ismerete, alkalmazásuk a választott színházi előadásra

– Szempontok és a fogalmak közötti összefüggések ismerete
– A téma szóbeli vagy írásbeli kifejtésének képessége

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Tévé, videó– vagy DVD–lejátszó Színházi
előadások videofelvételei”

4.3. TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

MODERNTÁNC TANSZAK

AZ ALAPFOKÚ MODERNTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A XXI. század társadalmi elvárásainak következtében állandóan alakuló, formálódó tánckultúrák megjelenési formájának központi kérdése az önálló individuummal rendelkező ember. A testi, szellemi valamint lelki folyamatokra épülő mozgás megnyilvánulási formái elősegítik az emberi kapcsolatok kialakulását, az értelmi és érzelmi képességek kibontakoztatását és az önfejlesztés lehetőségének megélését

A moderntánc oktatása megteremti a harmonikus, egészséges személyiséggel rendelkező, társas kapcsolatokban jártas embert. Nyitott és értő közönséget nevel, miközben biztosítja a hivatásos pályaorientációt

A technikai képzés elősegíti az oktatási folyamatban résztvevők számára a saját adottságaik szerinti képességfejlesztést.

Az évenként meghatározott fejlesztési feladatok és a tananyag spirális elrendeződése lehetővé teszi az összevont osztályokban történő oktatást és nagyobb szabadságot teremt a pedagógus számára az oktatási folyamat megszervezése során.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tantárgyak

Főtárgy:
Berczik–technika (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon) Jazz–technika (3–6. alapfokú évfolyamon és a 7–10. továbbképző évfolyamon)
Kötelező tantárgy:
Kreatív gyermektánc (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon)
Limón–technika (5–6. alapfokú évfolyamon) Tánctörténet (9–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgy: az összevont osztályokban:
Tánctörténet
Limón–technika

Választható tantárgyak:
Kreatív gyerektánc (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon)
Berczik–technika (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon)
Jazz–technika (3–6. alapfokú évfolyamon)
Kontakt improvizáció (5–6. alapfokú évfolyamon)
Lábán–technika (7–8. továbbképző évfolyamon)
Repertoár (7–10. továbbképző évfolyamon)
Graham–technika (9–10. továbbképző évfolyamon)
Improvizáció és kompozíció (9–10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	2-3	3-4	3	3	3-4	3-4	3	3
Kötelező tantárgy					1		1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1	1			1	1		
Választható tantárgyak	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	2-4	2-4	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)
Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.
A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak valamint más művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok tanítási óráin részt vehet.
A tanítási órák időtartama: 45 perc

A MODERNTÁNC ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a moderntánc területén

Szakmai kompetenciák

- A táncos képességek, készségek, jártasságok, kialakítása és fejlesztése
- A tér, idő, energia rendszereinek, törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása
- A táncstílusok és technikák általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása
- A mozgásmemória fejlesztése és a stílusérzék kialakítása
- Az improvizációs készség kialakítása és fejlesztése
- A színpad és a színpadi jelenlét általános törvényszerűségeinek megismertetése
- Tudatos előadói, táncos magatartás kialakítása és fejlesztése az életkori sajátosságoknak és az előképzettségnek megfelelően
- A táncművészet legfontosabb irányzatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése és tudatos értelmezése
- A művészetek és társművészetek megismerése iránti igény kialakítás

Személyes kompetenciák

- Az esztétikai érzék kialakítása és fejlesztése
- A zenei ízlésformálás
- A tudatos és rendszeres munkára nevelés
- Nyitottságra és művészi alázatra nevelés
- Folyamatos ismeretbővítés valamint analizáló és szintetizáló tudás kialakítása
- A vizuális memória fejlesztése és a térben való tájékozódás képességének kialakítása
- A testi, lelki állóképesség fejlesztése, a személyiség kibontakoztatása

- A kommunikációs csatornák felismerése és alkalmazása

Társas kompetenciák

- A csoport és a csoportnorma kialakítása
- A csoportos alkotásban való aktív részvétel öröme
- A szabálytudat kialakítása
- A közösség tagjainak elfogadása és a közösségi szemlélet kialakítása
- A társak felé irányuló aktív figyelem kialakítása és fejlesztése
- Az egészséges életmódra nevelés
- A szocializációs normák kialakítása, a viselkedéskultúra megalapozása
- A környezet megóvásának igénye

Módszerkompetenciák

- A motivált ismeretbefogadás igényének kialakítása és képességének fejlesztése
- A testtudat kialakítása
- A hatékony ismeretbefogadásra nevelés és az önálló tanulás képességének kialakítása
- Az ok–okozati összefüggések megértése
- A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása
- A tehetséggondozás és pályaorientáció
- Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más táncstílusokban és élethelyzetekben

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá Vizsga tantárgyak
Művészeti alapvizsga Jazz–technika
Limón–technika Művészeti
záróvizsga
Jazz–technika
Tánctörténet

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés
Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként illetve párban – helyezést ért el

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése
A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni

A művészeti alapvizsga illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő) Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni
Eredményes művészeti alapvizsgát illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette

Sikertelen a művészeti alapvizsga illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott
Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesített

TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

BERCZIK–TECHNIKA

A Berczik–technika olyan – értékes zenékre, azokkal teljes harmóniában végrehajtott és az esztétikai törvényszerűségeknek megfelelő – gimnasztikai alapú mozgásanyag és tánctechnikai mozgásformák összessége, amely magában foglalja a szükséges és egészséges természetes mozgásfajtákat. Ízlés, jellem és személyiségformáló ereje a pozitív érzelmek felkeltésével kreativitásra, alkotásra, logikus gondolkodásra nevel.

Olyan izomérzékelést fejleszt ki, amely később megfelelő önkontrollt biztosít, és fokozott plaszticitáshoz vezet, egyben elősegíti a formaérzék és formalátás kialakulását is. Ismereteket ad át a tér, az idő és az erő összetevőiről és a mozgással való kapcsolatukról.

A zene és a mozgás összhangja, a zenei periódusokhoz és hangsúlyokhoz való alkalmazkodás külön hangsúlyt kap.

A profilaxis, az alkatalakítás és a rekreáció módszere is. A képzés által olyan előkészítést kap a test, amelyre később bármely más tánctechnika is ráépíthető.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene s a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
– Az alkat optimalizálása.
– A formaérzék kialakítása.
– A légző izmok működésének tudatosítása.
– A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
– Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
– A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kézügyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása.

Tananyag

Alapgyakorlatok

Járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, kargyakorlatokkal körben

A természetes járás, mint a mozgásformák változatainak alapja (Lábvezetés, testsúlyáthelyezés, törzs–, kar kísérő kilengései)

A természetes testtartás, mint a testkidolgozás mozgásanyagának alapja, a helyes tartás kialakítása, tudatosítása, az eltérések korrekciója

Alapjárás, lábujjon–, sarkon–, külső talp élen, hajlított térddel–, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, futás térd/sarokemeléssel

Alaptartás, pihenőtartás állásban, ülésben

Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, szimmetrikus kivitelezésben

Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben, ülésben: a gerincoszlop nyaki–, háti–, központi– és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységekben történő átmozgatása, változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal kombinálva

Törzsdöntés, törzsdőlés, rész– és teljes törzshajlítás

Ülésmódok

Kar–, kéz– és ujjgyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan

A lapocka és felkar, az alkar, a kézfej és az ujjak az anatómiai lehetőségek szerint végrehajtható mindenirányú foglalkoztatása: emelés, fordítás, körzés, hajlítás, nyújtás, távolítás, összezárás, takarás, a gyakorlatok segítése, az előadásmód finomítása

Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben

A talp, a lábfej, az ujjak, az alsó lábszár, a felső lábszár izmainak megfelelő erősítése, a természetes tartás, a helyes járás kialakítása, a deformációk megelőzése, kiküszöbölése: átgördülés, körzés, behúzás–nyújtás, távolítás, hajlítás, emelés, körzés, fordítás

Szökdelő gyakorlatok, lendületvételek

Kiegészítő gyakorlatok és feladatok

Koordinációs és táncos feladatok

Népi játékok és néptánc egyszerű lépéseinek és dallamainak felhasználásával végzett gyakorlatok

Improvizáció, szabadtánc: az egyes mozgásformák változatos testhelyzetekben való gyakorlása a tanult motívumok, gyakorlatok alapján saját, egyéni mozgásrendszere és mozgáskulcsai segítségével a zene által keltett gondolatok táncban történő kifejezése *Etűd:* az egyes

mozgásformák változatos testhelyzetekben való gyakorlása érdekében a tanár által készített etűd elsajátítása

Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban

Tanévenként egy fő szer választható: similabda, fél–karika, 2 db ritmusbot (kiegészítő lehet a korong, a dob a négy évfolyamon végig) Ismerkedés a mozgás esztétikai tényezőivel

Tér: a testrészek egyidejű egymáshoz való viszonya a térben

Mozdulatplasztika: a mozdulat iránya (a relatív fő front, konkrét irányskála), magassági foka, hajlítási szöge

A mozgásfolyamat rendezettsége, a mozdulatok egymáshoz való viszonya: a moduláció, a térrajz

Idő: a mozdulatok egyidejű időbelisége, a mozdulat ritmikája: metrum, ritmus, tempó és összhangja

A mozgásfolyamat egymásutániságának időbeli rendje. motívum, mondat, periódus

Erő: a mozdulatrészek egyidejű egymáshoz való viszonya az erőadagolás szempontjából

A feszülő skála erőváltozatai: vezetett, ellenálló, fékezett, hangsúlyozott, rögzítő

A lazító skála erőváltozatai: ernyesztés, rázás, ejtés, esés

Ezek kombinációja: lendítés, ruganyozás

A mozgásfolyamat egymásutániságának erőbeli rendje, hangsúlyelhelyezések, erősítés–gyengítés

Követelmények

A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit a korosztályának megfelelő szinten

Legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgatására, függetlenítésére, együttes, egyidejű összehangolására valamint az alap motorikus mozgásokra előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén. Határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon

Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, precíz végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek korosztályi szintnek megfelelő, tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt

csoportos előadására, társas együttlétre, mások elfogadására, fizikai kontaktus létesítésére

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
– Az alkat optimalizálása.
– A formaérzék kialakítása.
– A légző izmok működésének tudatosítása.
– A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
– Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
– A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kézügyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása.

Tananyag

Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, kargyakorlatokkal körben, alapjárás, lábujjon, sarkon, külső

talpélen, hajlított térddel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, passzé járás, hintajárás, futás párhuzamos és terpesztett térd emeléssel, sarokemeléssel

Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal szimmetrikusan

Törzsgyakorlatok nagy alátámasztással fekvésben, ülésben, térdelésben

A fekvő– és ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok végrehajtása térdelésben és rövid ideig állásban, nehezített változatban

A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal a gerincoszlop nyaki–, háti–, központi– és keresztcsonti szakaszának nagyobb egységeiben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával

Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan: lapocka és felkar, alkar, kézfej és ujjak

Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, rúdnál: talp, lábfej, ujjak, alsó lábszár, felső lábszár

Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás–előkészítő gyakorlatok

Kiegészítő gyakorlatok és feladatok

Koordinációs, táncos feladatok a magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával

Improvizáció–szabadtánc: a test önálló „gondolatainak", érzéseinek a külső szemlélő által észlelhető kifejezése az addig tanult motívumok, gyakorlatok alapján saját, egyéni mozgásrendszere és mozgáskulcsai segítségével

Etűdkészítés: a tanár által készített etűd elsajátítása és diktálásra bemutatása, önálló etűdkészítés számolásra, rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített „koreográfia" szólóban

Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban

Tanévenként egy fő szer választható: műanyag labda, kiskarika, egy–két kisszalag, bot (kiegészítő lehet: korong, dob a
négy évfolyamon végig)

A mozgás esztétikai tényezői: Tér, Idő, Erő

Követelmények

A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit

Legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgatására, függetlenítésére valamint együttes, egyidejű összehangolására, az alap motorikus mozgásokra, előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén, határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, plasztikus végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására

Legyen képes együttműködésre és társas együttlétre, mások elfogadására és fizikai kontaktus létesítésére.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.
– Az alkat optimalizálása.
– A formaérzék kialakítása.
– A légző izmok működésének tudatosítása.
– A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
– Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
– A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kézügyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása.

Tananyag

Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, aszimmetrikus kargyakorlatokkal körben, hintalépés előre–hátra,
hárrmas lépés, táncos alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp élen járás, hajlított térddel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, passzé járás, hintajárás, futás párhuzamos és terpesztett térdemeléssel/sarokemeléssel, galopp, alap tánclépések

Az alsó végtag gyakorlatai rúdnál

Középgyakorlatok fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, szimmetrikusan

*Törzsgyakorlatok f*ekvésben, ülésben, térdelésben, állásban. A térdelő–, fekvő–, ülőhelyzetekben tanult gyakorlatok végrehajtása állásban, nehezített és kombinált formákban, változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal, kisebb gerinc– egységekben, a nehézségi szint, a tempó fokozásával, változó dinamikával

Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben, szimmetrikusan

Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, térdelésben, állásban

Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás–előkészítő gyakorlatok, egyszerűbb ugrások
Kiegészítő gyakorlatok és feladatok
Koordinációs, táncos feladatok
A magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával
Improvizáció–szabadtánc–etűdkészítés: számolásra szólóban, párban, rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített „koreográfia" szólóban, majd párban
Önálló feladatként csoportos etűd készítése „központilag adott" és szabadon választott zenére: 1–2 perces, az életkornak megfelelő zenére való saját koreográfiák
Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban
Tanévenként egy fő szer választható, itt: műanyag labda, karika, 3 m–es szalag, bot
(Kiegészítő lehet: korong, dob a négy évfolyamon végig)
A mozgás esztétikai tényezői: Tér, Idő, Erő

Követelmények
A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit
A tanuló legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgatására, függetlenítésére valamint együttes, egyidejű összehangolására, az alap motorikus mozgásokra, előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén, határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon
Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, precíz végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására
Legyen képes együttműködésre és társas együttlétre, mások elfogadására és fizikai kontaktus létesítésére

2. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– Az izomzat gimnasztikus kidolgozottságának, az ízületek és szakaszok, valamint a testrészek egymástól függetlenített mozgásszabadságának, a tudatos mozgáskoordinációnak, az ízületek és szakaszok együttes, egyidejű összehangolásának, a zenei műveltségnek, a zene és a mozgás összehangoltságának fejlesztése.

– Az alkat optimalizálása.
– A formaérzék kialakítása.
– A légző izmok működésének tudatosítása.
– A testismeret, testtudat, önismeret, helyes énkép kialakítása, az együttműködési, a kommunikációs képességek fejlesztése.
– Az erő, a változatos mozgásdinamika, ritmika alkalmazásának ösztönzése.
– A bemutató szerek használatával célunk az egyéni gondolatok, ötletek felébresztése, a kézügyesség, a koordinációs technika fejlesztése, a síkok, kartechnikák tanulásának megkönnyítése, az egyéni fantázia kibontakoztatása, az esztétikai hatás fokozása. – Önállóság, saját etűd–összeállítás bemutatásának képessége.

Tananyag
Bemelegítő járás és futásgyakorlatok kartartásokkal, aszimmetrikus kargyakorlatokkal körben: hintalépés előre–hátra,
hármas lépés, szökkenő hármas, táncos alapjárás, lábujjon, sarkon, külső talp élen járás, hajlított térddel, nyújtott lábemeléssel járás, érintőjárás, passzé járás, hintajárás, futás párhuzamos és terpesztett térdemeléssel/sarokemeléssel, galopp, sasszé, alap tánclépések *Az alsó végtag és a törzs* gyakorlatai rúdnál
Középgyakorlatok: fentről lefelé haladva, változatos kiinduló helyzetekből, kombinációkkal, variációkkal, aszimmetrikusan is
Törzsgyakorlatok fekvésben, ülésben, térdelésben, támaszban, állásban. A mozgásnak és kidolgozásnak megfelelő változatos dinamikai és ritmikai feladatokkal, kisebb gerinc–egységekben, kombinációkban, variációkkal, a nehézségi szint, a tempó fokozódásával, változó dinamikával.
Kargyakorlatok a legváltozatosabb ülésekben és állásban szimmetrikusan és aszimmetrikusan
Az alsó végtag gyakorlatai ülésben, fekvésben, térdelésben, állásban, elmozdulásban
Diagonál gyakorlatok 1–4 fős csoportokban
Szökdelő gyakorlatok, lendületek, ugrás–előkészítő gyakorlatok, ugrások összekötő lépésekkel
Kiegészítő gyakorlatok és feladatok
Koordinációs, táncos feladatok
A magyar néptánc egyszerű lépései és dallamai felhasználásával

Improvizáció–szabadtánc–etűdkészítés: rövidebb, egyszerűbb zenei egységre készített „koreográfia" szólóban, majd párban, csoportos etűd készítése „központilag adott" és szabadon választott zenére, 1–2 perces, az életkornak megfelelő zenére való önálló koreográfiák
Bemutató szerek használata a középgyakorlatokban és az etűdökben
Tanévenként egy fő szer választható: műanyag labda, 1 vagy 2 karika, 3–5 m–es szalag, bot
(Kiegészítő lehet: korong, dob a négy évfolyamon végig)

Követelmények
A tanuló ismerje a gyakorlatok esztétikus, plasztikus végrehajtásának elveit, a térirányok, térlépcsők alkalmazását, a mozgás esztétikai törvényszerűségeit
A tanuló legyen képes az ízületek és nagyobb szakaszok egymástól elkülönített mozgatására, függetlenítésére valamint együttes, egyidejű összehangolására, az alap motorikus mozgásokra, előre–, hátra–, oldalt–, átlós haladásra és fordulásra. Mozdulatokra a tér mindhárom szintjén, határozza meg és használja a saját terét, hajtson végre mozgásokat egyenes és íves vonalon
Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, tudatos, kreatív, plasztikus végrehajtására, a tudatos izommunkára, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek tudatos használatára, alakzatok kialakítására, szabálykövető magatartásra, a feladat– és szerepvállalásra, a tanult mozgásformák és etűdök zenével összehangolt csoportos előadására
Legyen képes együttműködésre és társas együttlétre, mások elfogadására és fizikai kontaktus létesítésére

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz
Kísérő ritmushangszerek
Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
A tantárgyhoz használt, évfolyamonként választható eszközök: similabda, fél–karika, ritmusbot, műanyag labda 2–3 méretben, műanyag karika 2–3 méretben, kisszalag, 3–4 m–es szalag, kendő/fátyol, tornabot, korong, dob, ugrókötél vagy más eszközök az iskola helyi tanterve szerint

KREATÍV GYERMEKTÁNC

A képzés feladata az önkifejezés mozgásban történő realizálása, az önfeledt játék megvalósítása, a különböző játékszabályok megismerése és alkalmazása, a játék örömének megélése.

A képzés célja, hogy a tanuló az önfeledt, ám a későbbiekben egyre tudatosabb mozgás segítségével jobban megismerkedjen testének képességeivel, a tér használatával, a dinamikai variációkkal és az idő, mint a zeneiség alkotóelemével. Megtanulja figyelni, érteni és használni saját és mások nonverbális kommunikációját. Elsajátítja az együttműködés számtalan fatáját. A képzés hozzájárul a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményezőkészségének, önismeretének fejlesztéséhez.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A tanuló mozgáskészségének fejlesztése
– A tanuló tér és formalátásának fejlesztése
– A tanuló önfegyelmének növelése
– A koncentrációkészség növelése
– A megfigyelőképesség kialakítása
– A kommunikációs képesség, játékbátorság, szabálytudat fejlesztése
– A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása
– A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése
– A szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag
Ismerkedő táncok
Ábrázoló táncok
Csoportos táncok
Ünnepi táncok
Izom puzzle/testtudati táncok
Kitalálós játékok
Ábrázoló és csoportjátékok Anyaggal való játékok

Követelmények

A tanuló ismerje a tanév során ismertetett táncjáték–fajtákat.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a pár– és csoportválasztásra, a játéktevékenységre.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A kreativitás fejlesztése
– A testrészek mozgáslehetőségeinek megismertetése
– A test térben való mozgáslehetőségeink feltárása
– A tempókülönbségek felismerése, alkalmazása
– Egyszerű ritmusképletek megszólaltatása – A helyzetfelismerő képesség fejlesztése
– A megoldási lehetőségek feltérképezése
– A döntésképesség növelése
– A mozgás kapcsolatteremtő lehetőségeinek alkalmazása
– A szociális érzékenység fejlesztése

Tananyag

Energia levezető, összehangoló játékok
Koncentrációt növelő játékok
A feladatok egyénileg, páros, kis és nagycsoportos formában
Alap mozgásformák elsajátítása, variálása, tudatosítása (kúszás, mászás, gurulás, lépés, járás, futás, ugrás)
Alapvető gyakorlattípusok használata:
Vezetés–követés: alárendeltség, fölérendeltség megtapasztalása
Másolás–tükrözés: szinkronicitás, kánonforma
Kontraszt variációk: mozgás–mozdulatalanság, kicsi–nagy mozgások, gyors–lassú mozgások tudatosítása
Akció–reakció: párbeszédformák, folytatáson alapuló játékok
Zenei táncjátékok
Bizalmi játékok

Fogócska és más, gyors reakciókészséget fejlesztő játékok
Koncentrálós és kitalálós játékok
Ábrázoló és csoportjátékok
Anyaggal való játékok

Követelmények

A tanuló ismerje az alapvető gyakorlattípusokat (vezetés–követés, másolás–tükrözés, kontrasztvariációk, akció–reakció) és a tanév során elsajátított különböző táncjátékfajtákat. A tanuló legyen képes az alap mozgásformák szabad variálására, a tanult mozgásformák gyakorlati megvalósítására, az új kapcsolatteremtési formák felhasználására valamint a térbeli és ritmikai alapfogalmak gyakorlati alkalmazására.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Önálló, aktív, kreatív mozgássorok létrehozásának ösztönzése
– A testtudat fejlesztése, a központ tudatosítása, izolációja, koordinációja
– Release alapok: az ellazulás technikájának megismerése, a földön való sérülésmentes mozgás illetve a földre való érkezés sérülésmentes formáinak feltérképezése
– Imaginációs alapok: a tanult lépések, mozgássorok képzeletben történő megjelenítésének kialakítása, képzettársítások összekötése a gyakorlati mozgással
– A mozgásmemória fejlesztése
– A problémák felismertetése előre és utólag
– A tér–, ritmika–, dinamika az életkornak megfelelő szintű alapelemek használata
– A kölcsönösségen alapuló szociális magatartás ösztönzése

Tananyag

Energia kiegyenlítő, összehangoló játékok
Koncentrációt növelő játékok
Alapmozgásformák: döntések, dőlések, esések, gurulások párban és egyénileg
Lendített, ejtett, vezetett, tartott mozdulatok variálása, adaptálása más szabályrendszerekhez

Térben haladás változatai, két– és háromdimenziós terek, térábrázolások megkülönböztetése
Többszereplős térbeli képletek kialakítása, melyek megalapozzák a kompozíciókészítést
Csoport improvizáció a tanultak felhasználásával
2/4–es, 3/4–es, 4/4–es metrum ismerete és mozgásban való alkalmazása
Hangok, szavak, énekhang játékos használata
A végtag ízületek szabadságfokának megismerése a fő irányokban
Az érzékszervek adta világ felfedezése
A belső kép, tükörkép és a társak jelzései alapján kialakult énkép összevetése

Követelmények:
A tanuló ismerje az alapmozgás formákat.
A tanuló legyen képes tudatosan játszani a gravitáció és a teste adta lehetőségek széles spektrumával mind egyénileg, mind kis és nagy csoportban. Legyen képes aktívan, jó helyzetfelismeréssel részt venni egy csoport improvizációban, felhasználva a ritmika és a tér új ismereteit.

2. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– Az absztrakció értése, létrehozása, más kontextusba való helyezése
– A koordinációs készség fejlesztése
– A térlátás, térfelosztás, téralkotás, térforma alkotás képességének fejlesztése – A zenei szövetek értelmezése és az azokhoz való viszony definiálása, variálása

Tananyag
Energia összehangoló játékok
Bemelegítő, állóképesség javító, erősítő játékos gyakorlatok
Koncentráló képességet javító feladatok
A csont–, izom– és szalagrendszer feltérképezése, lehetőségeinek mozgásban való kipróbálása, a tapasztalatokból mozgásfolyamok alakítása
Térformák (kocka, mozgásgömb), egy, két és háromdimenzionális irányok használata
Az alap mozgásformák kötésének variációi, egyéni mozdulatsorrá való rögzítése
Testkapcsolatok (bodyhalf, diagonális kapcsolat, fejtető–farokcsont, ülőcsont–sarokcsont, tengelyek mentén való elválasztás illetve forgatás)

Zenei ritmusok, szerkezetek analizálása, megértése, ritmikai képletek variálása, kánon, felezés, kiegészítés
Etűdök készítése egyénileg és kiscsoportban
Imagináció: képzeletbeli mozgások, tárgyakra való mozdulati reflektálás
Mozgáselemzés, stíluselemzés
Csoportimprovizáció stílusok, irányzatok szerint

Követelmények
A tanuló ismerje saját testének lehetőségeit és korlátait, tudatosan használja és koordinálja testrészeit. Otthonosan mozogjon a tér rendszerében, tudatosan formálja a teret maga körül, ismerje a zene alapvető alkotórészeit.
A tanuló legyen képes egy egyszerűbb zenemű szerkezetének felismerésére, mozgásfolyamok létrehozására és rögzítésére mind egyénileg, mind párban illetve kiscsoportban. A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz
Kísérő hangszerek
Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal Videó–
vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

JAZZ–TECHNIKA
A jazz–technika a klasszikus balett, az afrikai és latin–amerikai táncok hagyományaira épülő színpadi táncforma.
Jellemzői az izoláció és koordináció, az éles ritmikai és dinamikai kontrasztok, törekvés a könnyed, közérthető, expresszív előadásmódra
Az oktatási folyamat célja, hogy a tanulók, a táncpedagógus irányításával tudatosan koordinált, plasztikus, egészséges testet fejlesszenek. A tanulók képessé válnak a művészi munkára, melyben az izolációs technika által magas szintre fejlődik koordinációs készségük és létrejön a dinamikai különbségekre épülő tudatos, harmonikus mozgás
Az egyes évfolyamok számára összeállított tréningek a testi képességek, a fizikai erő és a koncentrációs készség fejlesztését szolgálják. A képzés során képesség szintjéről jártasság szintjére fejlesztik az izolációs technikát.
Tudatosítják a testközpont használatát, a kontrakciót és release–t. A tanulók megismerik és biztonsággal alkalmazzák a jazz–technika általános és stiláris jegyeit **Alapfokú évfolyamok**

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A helyes testtartás megismertetése és kialakítása, a központ helyének, valamint fontosságának megéreztetése.
– A jazz technika elsajátításához szükséges alapok megismertetése.
– Az en dehors és a parallel lábtartás helyzetek begyakoroltatása balett és jazz karpozíciókat alkalmazva. – Az alapgyakorlatok megismertetése, az alaptechnikai elemek alkalmazása.
– A jazz–technikára jellemző izolációs képesség kialakítása.
– A testrészek mozgáslehetőségeinek felismertetése, megtapasztalása.
– A térben való mozgás lehetőségeinek előkészítése.
– A térhasználati képesség, készség kialakítása. – Az alap szakkifejezések megismertetése és értő alkalmazása.

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználása

Először földön, majd folyamatosan építkezve álló helyzetben, kapcsolódva az előző években tanultakhoz

Erősítő és nyújtó gyakorlatok az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok *Középgyakorlatok:*

Jazz karpozíciók és karvezetések

Klasszikus balett karpozíciók I., II., III.

Lábhelyzetek és pozícióváltások I., II., VI. pozícióban

Port de bras szögletes karpozíciókkal

Demi plié I., II., VI. pozícióban

Relevé és plié relevé – parallel és en dehors pozíciókban váltakozva folyamatos átmenetekkel

Battement tendu parallel és en dehors lábfejgyakorlatba ágyazva

Passé parallel és en dehors pozíciókban

Degagé II. pozícióban parallel és en dehors pozíciókban *Hajlások,*

döntések pozícióváltásokkal különböző irányokban

Flat back

Developpé először földön, majd álló helyzetben Enveloppé

először földön, majd álló helyzetben

Grand battement először földön, majd álló helyzetben

Izolációs gyakorlatok: a fej és váll izolálása kettő majd négy irányba a középponton mindig áthaladva

Térbeosztás: térirányok

Összekötő lépések:

Chaissé, Keresztlépés (pas croisé)

Jazzfutás csúsztatott lábbal, karral

Ugrások:

Két lábról–két lábra

Két lábról–egy lábra Egy

lábról–egy lábra

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és lábpozíciókat valamint a technika szakkifejezéseit

A tanuló legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére, a biztonságos térhasználatra, a tanult mozgásanyagból összeállított tréningsor és egy rövid kombináció bemutatására, mely tartalmazzon rövid improvizációs részt is

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Ismeretbővítés, az ismeretanyag más kombinációkban és komplexebb formában történő alkalmazása.
– A pozíciók és tempóváltások hangsúlyos alkalmazása.
– Az új tréning elsajátítatása, a koncentrációs idő intervallumának bővítése.
– A testrészek sokszínű mozgáslehetőségeinek kihasználása, bővülő mozgásrepertoár létrehozása.
– A forgások előkészítése alapozó forgás előkészítő gyakorlatokkal.
– A térben való elmozdulás lehetőségének bővítése a szintek és irányok kombinációja által.

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználásával

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

Demi plié, battement tendu parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal

Port de bras IV. pozíció grand plié

Passé parallel és en dehors pozíciókban karváltásokkal

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban

Relevé és plié relevé – parallel és en dehors pozíciókban váltakozva karral

Twist előkészítő második pozícióból karral

Hajlások, döntések pozícióváltásokkal különböző irányokban kar használattal

Flat back. Developpé álló helyzetben

Enveloppé álló helyzetben

Rand battement álló helyzetben

Izoláció: A fej és váll izolálása, egy–egy testrésszel négy irányba, ritmizálva, a középponton áthaladva és a körívek mentén

Térbeosztás: térirányok, fönt–lent helyzetek

Összekötő lépések irányváltásokkal:

Féltalpon és féltalpról lassan legördülve

Pas de bourrée

Triplet

Forgás előkészítő gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva

Ugrások:

Két lábról–két lábra

Két lábról–egy lábra

Egy lábról–két lábra Egy

lábról–egy lábra

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit A tanuló legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére és a stiláris jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, az izolációs technika értő alkalmazására, a tanult mozgásanyagból összeállított tréningsor és egy rövid kombináció bemutatására, mely tartalmazzon rövid improvizációs részt is

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretbővítés, az ismeretanyag más kombinációkban és komplexebb formában történő alkalmazásával, hosszabb időtartalmú tréningsorok által.

Az izolációs gyakorlatok pontos, ritmizált formában történő alkalmazása.

Az előkészített forgáselemek készség szinten történő alkalmazása gyakorlatokba építve. A szintváltások, dinamikai váltások biztonságos alkalmazása helyben és térben elmozdulva. A testtudat kialakításának megalapozása.

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználása

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok

Középgyakorlatok:

Battement tendu és battement tandu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal Port de bras gyakorlat

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal

Developpé, enveloppé

Attitude

Adagio

Grand battement

Térben elmozduló grand–battement.

Twist

Hinge

Arch

Izoláció: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – alapirányokba a síkok mentén, a centrumon mindig áthaladva és ritmizálva

Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel féltalpon, pliében és féltalpról lassan leereszkedve, legördülve

Pas de bourrée Croisé–ból
change
Triplet
Pivot
Tombé
Forgás gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva
Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs és kar használattal
Két lábról – két lábra
Két lábról – egy lábra
Egy lábról – két lábra Egy
lábról – egy lábra
Egyik lábról a másik lábra

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit, a stílusjegyeket, azok jellemzőit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit

A tanuló legyen képes az izolációs technika pontos, tudatos alkalmazására a trénig során elsajátított gyakorlatokon belül. A gyakorlatok pontos kivitelezésére és a stiláris jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, a tudatos munkára

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az ismeretanyag elmélyítése, a mozgásrepertoár bővítése.
– A mozgásminőség javítása és a technikára jellemző stiláris jegyek tisztázása.
– A tréning kombinatív gyakorlatainak képesség szinten történő elsajátítása. – Az izolációs technika komplex formában történő alkalmazása.
– A biztos forgástechnika kialakítása a helyben és térben való elmozdulás lehetőségeinek figyelembevételével.
– A tér és idő, magasság–mélység és a dinamikai váltások biztonságos alkalmazása a kombinációkban.

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása, a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális felhasználása

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok *Középgyakorlatok:*

Battement tendu és battement tandu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal Port de bras gyakorlat

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal

Developpé, enveloppé
Attitude
Adagio
Grand battement
Térben elmozduló grand–battement
Tilt
Twist
Hinge

Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – legalább kettő egy idejű alkalmazásával – alap irányokba, a síkok mentén, a köríveken is áthaladva és ritmizálva

Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül féltalpon,
pliében
Piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve
Pas de bourrée
Change
Triplet Pivot
Tombé
Forgás gyakorlatok helyben és térben elmozdulva
Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használattal
Két lábról – két lábra
Két lábról – egy lábra
Egy lábról – két lábra

Egy lábról – egy lábra Egyik
lábról – másik lábra

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, valamint a technika szakkifejezéseit, a stílusjegyeket, azok jellemzőit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit

A tanuló legyen képes az jazz–technikára jellemző izolációs képesség elsajátítására, a stiláris jegyek képesség szintjén történő alkalmazására, a tudatos munkára

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

A tanult technika mozgásanyagát, rendszerét, szaknyelvét és főbb stílusalkotó elemeit A tanuló legyen képes

Az elsajátított anyagot biztonsággal alkalmazni a jazz–technika stílusára és összetevőire jellemző előadásmód során. Testi adottságait és azokból adódó erősségeit–gyengéit elfogadni és tudatosan használni. Rendelkezzen a technika

végrehajtásához szükséges izomerővel, lazasággal, gyakorlati biztonsággal és stílusosan alkalmazza a technika elemeit

Legyen képes a tréningsor és a tananyag mozgáselemeiből építkező önálló vagy csoportos etűd, kombináció harmonikus bemutatására és színpadi formában történő előadására

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Jazz–technika

35–40 perc

A vizsga tartalma

A jazz–technika vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított gyakorlatokból, gyakorlatsorokból, térben elmozduló lépés, forgás és ugráskombinációkból és néhány perces tánckombinációból áll, melyet a tanulók párosan vagy csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Témakörök

Parallel és en–dehors pozíciók

Balett és jazz karpozíciók

Gördülések, döntések, hajlások, mellkas emelések, rotációk, kontrakció, release

A jazztánc által használt speciális mozgáselemek: twist, flat–back, tilt, hinge, tour, tombe, pas de bourre, chassé, pivot

Izoláció: minimum két testrész egyidejű, összehangolt, izolált munkája

Ötféle ugrásfajta

A jazz–tecnika által használt balett technikai elemek: plié, tendu, battement, battement tendu jeté, rond de jambe, developpé, enveloppé, attitude, grand battement jeté használata a jazz tánc sajátosságainak megfelelően

A jazz–technika sajátosságainak megfelelő, minimum 1,5 perces kombináció bemutatása

A vizsga értékelése

A bemutatott tananyag pontos ismerete

A gyakorlatok technikai biztonsága

A jazz–technika sajátosságainak stílusos bemutatása

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az előző évek tananyagainak ismétlése, a technikai tudás elmélyítése, az ismeretanyag folyamatos bővítése.
– A tudatosság megélése a megértés, megérzés, a stílusbeli sajátosságok és összefüggések felismertetése által.
– A jazz–technikára jellemző stílusjegyek, dinamikai váltások, a helyes légzéstechnika megismertetése és állandó fejlesztése.
– A tanult mozgásanyag készség szinten történő elsajátítása.
– A tanuló motiválása az izolációs gyakorlatok tudatos végrehajtására és kivitelezésére.
– A koordinációs készség, a ritmusérzék, a forgástechnika, az improvizációs készség fejlesztése. – A térben való tájékozódás képességének szinteken és irányokban történő fejlesztése.

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználása

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok *Középgyakorlatok:*

Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal és dinamikai váltásokkal kombinálva

Port de bras gyakorlat. Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal. Rond de jambe en l'air en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal

Developpé–enveloppé adagio és grand battement gyakorlatokba ágyazva

Attitude parallel és en dehors

Grand battement parallel és en dehors pozíciókban

Térben elmozduló grand battement

Térben elmozduló rond de jambe par terre és en l'air Tilt

Twist

Hinge

Arche Balance és offbalance

helyzetek

Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – kettő, később három egyidejű alkalmazásával – ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és köríveken is haladva

Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül

Féltalpon, pliében, piqué, plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve

Pas de bourrée

Pas de bourrée en tournant Keresztlépés

– pas croisé

Triplet Pivot

Tombé

Soutenu

Forgás gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva, a stílusra jellemző törzs, kar használattal és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban

Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használattal

Két lábról – két lábra – sauté

Két lábról – egy lábra – sissone

Egy lábról – két lábra – assemblé

Egy lábról – egy lábra – sauté

Egyik lábról – a másik lábra – jeté

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket

A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izoláció pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra a különböző jazz kombinációkban is

Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, két 1,5 perces kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid, improvizációs részt is

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az előző évek tananyagainak ismétlése, a technikai tudás elmélyítése, az ismeretanyag folyamatos bővítése.
– A tudatosság megélése a megértés, megérzés, a stílusbeli sajátosságok és összefüggések felismertetése által.
– A jazz–technikára jellemző stílusjegyek, dinamikai váltások, a helyes légzéstechnika megismertetése és állandó fejlesztése.
– A tanult mozgásanyag készségszinten történő elsajátítása.
– A tanuló motiválása az izolációs gyakorlatok tudatos végrehajtására és kivitelezésére.
– A koordinációs készség, a ritmusérzék, a forgástechnika, az improvizációs készség fejlesztése. – A térben való tájékozódás képességének szinteken és irányokban történő fejlesztése.

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor, melyben az ízületek átmozgatásán és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználásán van a hangsúly

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok *Középgyakorlatok:*
Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal és dinamikai váltásokkal kombinálva Port de bras gyakorlat
Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban (pliével és spirállal)
Rond de jambe en l'air en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban (pliével és spirállal)
Developpé–enveloppé adagio és grand battement gyakorlatokba ágyazva
Attitude parallel és en dehors
Grand battement parallel és en dehors pozíciókban
Térben elmozduló grand battement
Térben elmozduló rond de jambe par terre és en l'air Tilt
Twist
Hinge
Arch
Balance és offbalance helyzetek
Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – kettő, később három egyidejű alkalmazásával – ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és köríveken is haladva
Összekötő lépések kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül
Féltalpon, pliében, piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve
Pas de bourrée
Pas de bourrée en tournant Keresztlépés
– as croisé
Triple Pivot
Tombé
Soutenu
Forgás gyakorlatok helyben és térben elmozdulva, a stílusra jellemző törzs, kar használattal és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban
Ugrások a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használattal
Két lábról – két lábra – sauté
Két lábról – egy lábra – sissone

Egy lábról – két lábra – assemblé
Egy lábról – egy lábra – sauté Egyik lábról – a másik lábra – jeté

Követelmények
A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket
A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izoláció pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra a különböző jazz kombinációkban is
Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, két 1,5 perces kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid improvizációs részt is

9. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– Az előző évek anyagainak ismétlése, a technikai tudás folyamatos bővítése és tovább mélyítése.
– A meglévő mozgásanyag ismeret szintjén történő elsajátítása.
– A tudatos légzéstechnika, a koordinációs készség, az egyensúlyérzék és a folyamatos koncentrációs készség fejlesztése.
– A jazz–technikára jellemző izolációs–, forgás– és ugrástechnika valamint az improvizációs készség fejlesztése.
– A szimmetrikus izolált mozgásformák mellett az aszimmetrikus izolált mozgás fejlesztése. – A tudatosság, a dinamikus mozgásminőség, az igényes, harmonikus mozgás kialakítása

Tananyag
Bemelegítő gyakorlatsor, melyben az ízületek átmozgatásán és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználásán van a hangsúly, a törzs valamennyi mozgáslehetőségére építve
Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok *Középgyakorlatok:*

A teljes mozgásanyag felhasználásával összeállított komplex gyakorlatok, melyek tartalmazzák az előző évek teljes lépésanyagát

Parallel és en dehors pozíciókban végzett összetett gyakorlatsorok, különös tekintettel a pozícióváltásokra, a stílusra jellemző törzshasználatra és a tudatos végrehajtásra

Az ok–okozati összefüggések megértetése, a dinamikai váltások alkalmazása

Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – kettő, később három egyidejű alkalmazásával – ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és köríveken is haladva

Összekötő lépések kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül Féltalpon, pliében

Piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve

Pas de bourrée

Pas de bourrée en tournant Keresztlépés

– pas croisé

Triplet Pivot

Tombé

Soutenu

Glissade

Pas couru

Forgásgyakorlatok helyben és térben elmozdulva, a stílusra jellemző törzs, kar használattal és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban és pózokban, folyamatos átkötésekkel és váltásokkal. Összetett forgás gyakorlatok kombinálva grand battement–nal vagy térben elmozduló rond de jambe lépéssel vagy ugrással

Ugrások a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használattal

A klasszikus balett által használt ugrások és azok kombinációi

Két lábról – két lábra – sauté

Két lábról – egy lábra – sissone Egy

lábról – két lábra – assemblé

Egy lábról – egy lábra – sauté Egyik

lábról – a másik lábra – jeté

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket

A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izolációs gyakorlatok pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra, a légzéstechnika tudatos használatára és a stílusnak megfelelő előadásmódra a különböző jazz kombinációkban is

Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, három 1,5 perces kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid improvizációs részt is

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az előző évek anyagainak ismétlése, a technikai tudás folyamatos bővítése és tovább mélyítése.
– A meglévő mozgásanyag jártasság szintjén történő elsajátítása.
– A tudatos légzéstechnika, a koordinációs készség, az egyensúlyérzék és a folyamatos koncentrációs készség fejlesztése.
– A jazz–technikára jellemző izolációs–, forgás– és ugrástechnika valamint az improvizációs készség fejlesztése, az aszimmetrikus izolált mozgás, a tudatosság, a dinamikus mozgásminőség, az igényes, harmonikus mozgás kialakítása.

Tananyag

Bemelegítő gyakorlatsor, az ízületek átmozgatásán és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználásán van a hangsúly, a törzs valamennyi mozgáslehetőségére építve

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok *Középgyakorlatok:*

A teljes mozgásanyag felhasználásával összeállított komplex gyakorlatok, melyek tartalmazzák az előző évek teljes lépésanyagát

Parallel és en dehors pozíciókban végzett összetett gyakorlatsorok, különös tekintettel a pozícióváltásokra, a stílusra jellemző törzshasználatra és a tudatos végrehajtásra

Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – kettő, később három egyidejű alkalmazásával – ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és köríveken is haladva

Összekötő lépések kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül Féltalpon, pliében

Piqué plié–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve
Pas de bourrée
Pas de bourrée en tournant Keresztlépés
– pas croisé
Triplet Pivot
Tombé
Soutenu
Glissade
Pas couru
Forgásgyakorlatok helyben és térben elmozdulva
A stílusra jellemző törzs, kar használattal és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban és pózokban, folyamatos átkötésekkel és váltásokkal Összetett forgásgyakorlatok kombinálva grand battement–nal, vagy térben elmozduló rond de jambe lépéssel vagy ugrással
Ugrások a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használattal
A klasszikus balett által használt ugrások és azok kombinációi egyszerű akrobatikus elemekkel kombinálva
Két lábról – két lábra – sauté
Két lábról – egy lábra – sissone Egy
lábról – két lábra – assemblé
Egy lábról – egy lábra – sauté Egyik
lábról – a másik lábra – jeté

Követelmények
A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket
A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izolációs gyakorlatok pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra, a légzéstechnika tudatos használatára és a stílusnak megfelelő előadásmódra a különböző jazz kombinációkban is
Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, három 1,5 perces kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid improvizációs részt is

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után
A tanuló ismerje és alkalmazza biztonsággal
A tanult technika mozgásanyagát, szaknyelvét, kifejezési formáit, stiláris jegyeit. Ismerje a zene és a tánc összhangját segítő és kifejező ritmikai váltásokat: gyorsítások, lassítások, folyamatok, megállítások. A tanuló ismerje és folyamatosan fejlessze testi adottságait és ellensúlyozza azokból adódó hátrányait. Ismerje a technika táncosokra
vonatkozó módszertanát, lássa és alkalmazza az ok–okozati összefüggéseket, valamint ennek ismeretében legyen képes az önfejlesztésre
A tanuló legyen képes
A magas szintű igényes technikai kivitelezésre, rendelkezzen a táncművészethez szükséges munkamorállal, a technika végrehajtásához szükséges izomerővel és lazasággal. Biztonsággal tudja bemutatni az elsajátított anyagot, miközben a stiláris sajátosságait alkalmazza. Legyen képes belső motíváltságú, tudatos munkavégzésre, a harmonikus, esztétikus mozgásra. A technika sajátosságainak megfelelő önálló és csoportos etűdök, bonyolult kombinációk, koreográfiák előadására. Legyen képes felvállalni jó teljesítményét és hibáit, alkotóként beépülni a művészi alkotófolyamatba, miközben vállalja félelmeit, érzéseit,
érzeteit

A művészeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgából áll
A vizsga tantárgya és időtartama
Jazz–technika
35–40 perc

A vizsga tartalma
A vizsga anyaga a szaktanár által összeállított és meghirdetett témakörökből áll, melynek ismeretéről a tanulók egyénileg, párosan vagy csoportos formában adnak számot

Témakörök
Parallel és en–dehors pozíciók
Balett és jazz karpozíciók

Gördülések, döntések, hajlások, mellkas emelések, rotációk, kontrakció, release használata A jazz–technika által használt speciális mozgáselemek: twist, flat back, tilt, hinge, tours, tombe, pas de bourré, chassé,pivot
A testsúlyáthelyezések különböző formái
Izoláció minimum három testrész egyidejű, összehangolt, izolált munkájával
Forgások helyben és térben elmozdulva
Térben elmozduló gyakorlat szintváltásokkal és irányváltásokkal Ötféle
ugrásfajta
A jazz–technika által használt balett technikai elemek – plié, tendu battement, battement tendu jeté, rond de jambe,
developpé, enveloppé, attitude, grand battement jeté – használata a jazz–technika sajátosságainak megfelelően
A jazz–technika sajátosságainak megfelelő, minimum három 1,5 perces kombináció bemutatása, melyek tartalmaznak rövid improvizációs részt is

A vizsga értékelése
A bemutatott tananyag pontos ismerete
A gyakorlatok tudatos alkalmazása A jazz–
technika sajátosságainak bemutatása
A művészi előadásmód

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz
Kísérő hangszerek, elektronikus hanglejátszó eszközök az iskola helyi tanterve szerint
Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor
Kézi dob és dobver

LIMÓN–TECHNIKA

A Limón–technika lendítésekre, excentrikus forgásokra, a repülést, a szabadság érzetét keltő mozgásokra épül, melyben a test folyamatos zuhanásban és emelkedésben tartózkodik. A hangsúlyt a folyamatosságra és az energia átalakulására, újrafelhasználhatóságára helyezi. A technika egyszerre igényli a fizikai erőt, a kontrollált, összeszedett (koordinált) mozgást, a

gravitációnak való ellenállást és engedést, valamint a könnyedséget és a kifinomult érzékenységet

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a Limón–technika alapjait képező és a többi modern tánctechnikától eltérő alapmozgás elveket tapasztalás útján és az alapelveket képesek legyenek alkalmazni egyszerű ülő, álló és haladó gyakorlatokban, kombinációkban, összetett mozgássorokban és etűdökben. A Limón–technika
nyelvezetének elsajátítása. A test tudatos használata és finom, érzékeny koordinációjának fejlesztése

Alapfokú évfolyamok
5. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– Az alaptartás, testtartás megismertetése és kialakítása.
– A Limón–technika elsajátításához szükséges alapok megismertetése.
– A súlyhasználat megtapasztalása és kialakítása a test izolált mozgásai közben.
– A gravitáció használatának elősegítése.
– A légzés és a mozdulat összehangoltságának ösztönzése.
– A mozgástanulási képesség, a mozgáskoordináció, a ritmikai készség és a térérzékelés fejlesztése. – A Limón–technika nyelvezetének megismertetése.

Tananyag
Talajon fekvésben végzett gyakorlatok:
A gerinc izolált mozgásai
Légző gyakorlatok
Fej (nyaki gerinc szakasz), kar (vállízület) és láb (csípő–, térd–, bokaízületek) izolált mozgáslehetőségeinek feltárása és elsajátítása Ülésben végzett gyakorlatok:
Folyamatos gerincgördülések előre, oldalra, véghelyzetben kitartással, elnyújtással Gurulások, kar támasz helyzetekkel
Láb pozíciók (előkészítő, első, második pozíció) elsajátítása
Fej, kar, láb izolációs mozgáslehetőségeinek feltárása többnyire még az adott testrész súlytalanításával
A gerincoszlop szakaszainak egymást követő mozgatása folyamatos gördülések által először előre, majd oldalirányban is

Fej, kar, láb izolált zuhanások a gravitáció használatával
Gerincgördülések, vezetések különböző lábpozíciókban végrehajtva
Talajon végzett haladó gyakorlatok
A karok súlyátvevő szerepének megismerése
A végtagmozgások és a törzs lendületének felhasználása
A testközpont ereje lendületekben
Folyamatos gurulások fekvésben, ülőhelyzetekben
Ülésből fekvésbe érkezések lendületekkel
Kéz és lábtámasz helyzetek
Álló középgyakorlatok
Alaptartás helyzete
Kar, törzs és láb alap pozíciók
Kar és láb izolált mozgásai
Plié, parallel és en dehors pozíciókban függőleges nyugalomban lévő törzs munkával Plié, parallel és en dehors pozíciókban gerincgördítéssel, karlendítéssel, majd törzs– és karlendítéssel
A gerinc szakaszainak mozgatása gördülés által, szakaszonként megállítva és visszagördítv
Törzsnyújtás, zuhanások, suspention
Lábfő, boka, ízületek artikulációi
Diagonális–haladó gyakorlatok
Testsúlyáthelyezés siklásba, a testközpont folyamatos mozgása
Kis ugrások előrehaladással, egy lábról egy lábra és egy lábról két lábra érkezéssel, parallel és en dehors pozíciókban

Követelmények

A tanuló ismerje a technika alapelemeit, egyszerű gyakorlatait, a technikára jellemző kar, láb, törzs egyszerűbb koordinációját, a gravitáció mint erő felhasználását (földhasználat és könnyedség), a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait
A tanuló legyen képes az adott gyakorlatok, rövid kombinációk pontos végrehajtására, a gyakorlatok kivitelezéséhez szükséges és megfelelő energia használatára és a tanult mozgásanyagból összeállított rövid etűd bemutatására

Alapfokú évfolyamok

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az alaptartás, testtartás tudatos használatának fejlesztése.
– Az ismeretanyag elmélyítése, a mozgásszótár és mozgásminőségek bővítése. – A Limón–technika gyakorlatainak képesség szinten történő elsajátítása.
– A súlyhasználat megtapasztalása és kialakítása a test összetett mozgásai közben.
– A gravitáció használatának vizsgálata.
– A légzés és a mozdulat összehangoltságának ösztönzése.
– A mozgástanulási képesség, a mozgáskoordináció, a ritmikai készség és a térérzékelés fejlesztése.
– A technikára jellemző összetett mozgássorok biztonságos alkalmazása rövid etűdökben. – A Limón–technikára jellemző előadásmód kialakításának elősegítése.

Tananyag

Talajon fekvésben végzett gyakorlatok
A gerinc izolált mozgásai
Légző gyakorlatok végtag és törzsmozgásokkal koordinálva
Fej (nyaki gerinc szakasz), kar (vállízület) és láb (csípő–, térd–, bokaízületek) izolált mozgásainak egymás után kötése
Mellkas emelés fekvőhelyzetből vállig, fejtetőig, majd ülésig
Ülésben végzett gyakorlatok
Fej (nyaki gerinc szakasz), kar (vállízület) és láb (csípő–, térd–, bokaízületek) izolált mozgásainak egymás után kötése
A különböző alap láb és karpozíciók összekötve a gerinc szakaszainak egymást követő mozgatásával (rugózás, gördülés és visszaépítés) előre, oldalirányban, spirális helyzetekben
Törzszuhanások előre és oldalirányokba
Talajon végzett haladó gyakorlatok
Gurulások központ és végtagindítással, lendületekkel
Ülésből, középhelyzetekből fekvésbe érkezések lendületekkel, esésekkel
Kéz és lábtámasz helyzetekben kitartások majd zuhanások Álló
középgyakorlatok
Kar, törzs és láb alap pozícióik és rotációs gyakorlatok

Kar és láb izolált mozgásai a technika stílus jegyeinek alapján (ujjak, kézfej mozgása)
A gerinc szakaszainak mozgatása gördülés által, szakaszonként megállítva és visszagördítve
Törzsnyújtás, zuhanások és körkörös irányok különböző lábpozíciókban
Plié és relevé gyakorlatok parallel és en dehors pozíciókban
Egyszerű tendu gyakorlatok, kar– és törzslendítéssel, ejtéssel koordináltan
Láblendítések, lengetések, karmozgással összekötve
Egyszerű támadások különböző térirányokba
Támadások karejtéssel
Diagonális–haladó gyakorlatok
Siklás előre, oldalra, hátra haladással, kar– és törzsmozgásokkal koordinálva, fordulattal Siklás tempóváltással, kis ugrásokkal
Kis ugrások előrehaladással, ritmikai változtatásokkal
Láblengetések előrehaladással
Egyik lábról a másikra történő átugrások
Etűdökkel, rövid koreográfiák
Egyszerű talajon végzett etűdök támaszhelyzetekkel, lendületekkel
Etűdök álló helyzetben, térbeli elmozdulás nélkül és haladással Rövid koreográfia dinamikai váltásokkal, nehezebb zenei beosztásban

Követelmények

A tanuló ismerje a technika alapelemeit, egyszerű gyakorlatait, a technikára jellemző kar, láb, törzs összetett koordinációját és variációs lehetőségeit, a gravitáció, mint erő felhasználását (földhasználat és könnyedség), a tér használatát, a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait
A tanuló legyen képes összetett gyakorlatok, hosszabb kombinációk pontos végrehajtására, a gyakorlatok kivitelezéséhez szükséges és megfelelő energia használatára, a technika dinamikai és érzelmi változásainak érzékeltetésére a kombinációkban, valamint rövid koreográfia meggyőző előadására

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

A Limón–technika alapjait képező és a többi moderntánc–technikáktól eltérő alapmozgás elveket, a technika jellemző gyakorlatait és térhasználatát

A tanuló legyen képes

Finom, koordinált mozgásra, a megfelelő súlyhasználatra és a gravitáció érzékelésére, az alapelvek megfelelő alkalmazására ülő, álló és haladó gyakorlatokban, kombinációkban, összetett mozgássorokban és etűdökben.
Legyen képes a technika dinamikai és érzelmi változásainak érzékeltetésére kombinációkban, és rövid koreográfia meggyőző előadására

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll
A vizsga tantárgyai és időtartamuk:
Limón–technika
Csoportban 30–40 perc

A vizsga tartalma:

A Limón–technika vizsga anyaga a szaktanár által összeállított, talajon, állásban és haladással végzett egyszerű majd összetett gyakorlatokból álló tréning sor, melyet a tanulók csoportos formában, önállóan mutatnak be. 2–3 perces etűd kis csoportokban történő bemutatása

A vizsga értékelése

A vizsga értékelésének szempontjai:
A bemutatott tananyag ismeretének minősége, a technika dinamikai változatosságának megjelenési szintje
A gyakorlatok technikai végrehajtásának biztonsága
A Limón–technika stílusának megfelelő előadásmód minősége A
tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz
Kísérő hangszerek.
Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal. Videó–
vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor.

TÁNCTÖRTÉNET

A tantárgy járuljon hozzá saját tánckultúránk történetének megismeréséhez, a magyarságtudat erősítéséhez, a tanulók kommunikációs készségeinek fejlődéséhez, a más népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltéséhez, a tantárgyhoz tartozó terminológiák használatához, igényes képi és hanganyag megismeréséhez, a táncművészet iránti érdeklődéshez, az arra fogékony közízlés fejlesztéséhez

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az egyetemes tánctörténet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése
– A tánctörténet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során komplex látásmód kialakítása és fejlesztése
– A stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a táncműfajok iránti érzékenység, a nonverbális kifejezések, a képzelőerő és mozgásmemória fejlesztése
– A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése
– A táncműfajok iránti nyitottság és befogadóképesség fejlesztése

Tananyag

A mozgás fogalma: életfunkciós mozgások, közhasználatú táncok, művészi mozgás, a művészi mozgás nyelvezete

Az őskor táncélete: ábrázoló táncok, szertartás táncok

Az ókor táncéletének bemutatás 2–3 kultúra (egyiptomi, indiai, japán, görög) alapján

A középkor társadalmának, táncéletének bemutatása

A reneszánsz kialakulása Európában, hatása a művészetek fejlődésére, a reneszánsz táncmesterek, a balett gyökerei

A barokk kor általános jellemzői és az udvari balett kialakulása

Noverre és a cselekményes balett

A romantika alapelvei, a kor jelentős prímabalerinái (Marie Taglioni, Fanny Elssler) koreográfusai, (Jules Perrot, Filippo Taglioni) kiemelkedő művek

Követelmények

A tanuló ismerje az egyetemes tánctörténet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben illetve önálló gondolatok megfogalmazására egy tánc koreográfia kapcsán

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az egyetemes tánctörténet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése.
– A tánctörténet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során komplex látásmód kialakítása és fejlesztése.
– A stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a táncműfajok iránti érzékenység, a nonverbális kifejezések, a képzelőerő és mozgásmemória fejlesztése.
– A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése.
– A táncműfajok iránti nyitottság és befogadóképesség fejlesztése.

Tananyag

Az orosz táncélet kialakulása és a romantika továbbélése Kelet–Európában

Marius Petipa munkássága

Jelentős orosz művészegyüttesek: Gyagilev–balett

Az amerikai moderntánc kialakulása és hatása az európai tánckultúrára Lábán

Rudolf újításai a német expresszionizmus művészetében

A magyar mozdulatművészet kialakulása, jelentős képviselők munkássága

Jelentős táncműhelyek (Szeged, Pécs, Győr) munkássága, alkotóik, jelentősebb műveik

Követelmények

A tanuló ismerje a XX. századi magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi táncművészet fontos fordulópontjait, a magyar táncélet legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánctörténet

fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az egyes stílusirányzatok táncos mozgásnyelvét, mozdulatkincsét

Az egyes korszakok, irányzatok legkiemelkedőbb alkotóit, műveit *A tanuló legyen képes*

A fenti ismereteit a tánctanulás, az alkotás, a szabad tánc, a műélvezet helyzeteiben alkalmazni, tudását a kapcsolatteremtés, a kifejező mozgás szolgálatába állítani Gondolatait megfelelő szókinccsel szabatosan elmondani

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli részekből áll A vizsga tantárgya és időtartama:

Tánctörténet

30–40 perces írásbeli 5–8 perces egyéni beszélgetés

A vizsga tartalma

A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított tánctörténet témakörökből áll

Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző tartalmú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését valamint a problémamegoldást illetve értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz

A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról

Választható témakörök:

Az őskor táncművészete

A középkor jellemző táncformái A reneszánsz és barokk kor táncélete

A romantika

A reformkor táncélete

A XX. század táncélete

Amatőr és hivatásos együttesek Magyarországon

A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

Szóbeli vizsga

A tananyagtartalom elsajátításának mértéke

Az összefüggések ismerete

A szakmai kommunikáció fejlettsége

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

Videólejátszó vagy DVD–lejátszó

Televízió

Magnetofon Diavetítő

CD–lejátszó

Videokazetták (archív felvételek, a tánc összes műfaját tartalmazó videokazettán)

Diasorozat (történelmi korok szerint, archív felvételeket tartalmazó sorozat)

Kézi könyvtár (tánctörténeti kötetek, kiadványok, újságok)

Hangtár – CD, magnókazetta (tánctörténethez kapcsolódó zenei anyagok)

KONTAKT IMPROVIZÁCIÓ

A kontakt improvizáció spontán fizikai dialógusok sora, amelyek a mozdulatlanságtól az erőteljes, energikus mozdulatokig terjednek. A tánc a két mozgásban lévő test közötti kommunikáción alapul, valamint a táncosok mozgását irányító fizikai törvényekhez való közös viszonyulásukon, úgymint a gravitáció, a lendület, a tehetetlenség, a súrlódás. Ahhoz, hogy ezeket az élményeket átélhessük, a test megtanulja az izom többlet–feszültségeit felszabadítani és a mozgás természetes folyamának teret engedni egy bizonyos minőségű akaratlagosság

elhagyásával. A gyakorlatok tartalmazzák a gurulást, esést, a fejjel lefelé levést, a fizikai kapcsolat pontjának követését, a súly megtámasztását és átadását.

A mozgásanyag a befelé figyelést és a mozgás folyamata iránti nyitottságot tükrözi.

A mozdulatok forrása az a kreatív mozgatóerő, amit az egyensúlyi helyzetekből való kibillenés, a dezorientáltság idéz elő. Általános a duett–forma, de többen is táncolhatják egyszerre. A kontakt improvizáció eltér a többi tánctechnikától, célja a spontán kialakult helyzetekre adott egyedi válasz megtalálásának támogatása

A kontakt improvizáció célja, hogy a tanuló megismerje és megtapasztalja e táncforma technikai elemeit és tanulmányozza az érintésből adódó információk fogadását és adását, megfigyelje a test reflexeinek működését.

Célja az egyéni mozgásszótár, az improvizációs készség, az érintés nélkül és érintésen keresztül történő kommunikáció, a figyelem, a váratlan helyzetek megoldási képességének, a belső mozgások érzékelésének fejlesztése. A kreatív kompozíciós készség fejlesztése. A tanuló a különböző területekről jövő információk megszerzésével képes lesz testének tudatosabb használatára, az improvizációkban mozgásainak, reflexeinek és döntéseinek megfigyelésére. A technikai elemek gyakorlásával „izom emlékezet" alakul ki, amely emlékezet képessé teszi a tanulót testének leggazdaságosabb és legmegfelelőbb használatára

Alapfokú évfolyamok

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A figyelem fenntartásának, a tanuló testismeretének, a mozgás gömbszerű térérzékelésének, improvizációs készségének, verbális és non verbális kommunikációjának és kreativitásának fejlesztése.
– A belső történések megfigyeltetésének képességfejlesztése.
– A puha izomtónusú és a gördülékeny talajra érkezés kialakítása.
– Az érintéssel és érintés nélkül történő kommunikációs készség fejlesztése.
– A saját test megtapasztalásának ösztönzése a társ viszonylatában.
– Duett és trió improvizációkban a súly, a gravitáció, a tér, az érintés megfelelő használatának kialakítása.
– Az érzékelés, észlelés és a figyelem által irányított mozgások az adott pillanatban megfelelő kiválasztásának fejlesztése.

– Az érzékszervek differenciált használatának fejlesztésével a figyelem belső irányításának elsajátítása.
– Csoportos játékokon keresztül a kapcsolatteremtés fejlesztése, a felszabadult mozgás ösztönzése, a figyelem megosztásának elősegítése és a váratlan helyzetekre való felkészülés vizsgálata. – Az átélt fizikális élmény verbális megfogalmazásának elősegítése, ösztönzése.

Tananyag

Egyéni mozgásfelfedező feladatok

– Mozgások különböző testrészek indításával
– A testközpont mint motor felfedezése
– A perifériáról indított mozgások: kézfej, lábfej, fejtető, farok csont
– A gerinc mozgásaink megismerése, mozgások alacsony, közép és magas szinteken – Tér, idő, dinamikai játékok

Test tudatossági feladatok

– Az elengedés és feszítés állapotai
– A különböző izomtónusok használata – Aktív/passzív szerepek
– Információ adása és vétele érintéssel
– Az érintés minőségei
– Nyak, váll–kar, csípő–láb grafika a test általános ellazulási állapotának megteremtésére Ízületek izolálása végtagmozgatással
– Végtagok súlyérzékelése aktív, passzív szerepekkel
– A légzés megfigyelése, a légző mozgás szabadsága
– Gyakorlatok képek használatával: olvadás, gyökerezés/ellebegés

A talajon végzett gyakorlatok

– Gurulások különböző testrészek indításával (medence, kézfej, lábfej, fej, spirál, banán, vállon át előre/hátra)
– Tolások, kúszások, mászások, gördülés
– Támaszok. Fekvésben végrehajtott partner munkák

A partner munka

– Súlyérzékelési feladatok talajon, aktív/passzív szerepek

– Egyszerű figyelemirányító gyakorlatok – Vezető/követő szerep feladatok
– Impulzusadással improvizációba vezetés

A táncforma alaptechnikai elemei
– Gurulások: egyénileg, párban, súlyadással/átvétellel
– Dőlések: egyénileg – talajon, középhelyzetben, állásban; párban – talajra vitel nélkül; csoportban
– Csúszások: egyénileg – talajon, falon; párban – társon: fekvő–, közép– és álló helyzetekben – Mászások: egyénileg (kéz és lábtámaszok); párban társon: fekvő–, közép– és álló helyzetekben
– Tolások: egyénileg talajon, középhelyzetben, párban fekvő–, közép– és álló helyzetekben, haladás közben
– Húzások: párban fekvő–, közép– és álló helyzetekben, haladás közben
– A kontakt „gördülő pontja": Egyénileg talajon, labdával, falnál, párban állásban (csak karok és a hát használatával) – Emelések: test központra
– Statikus helyzetekben, földre vitellel
– Ugrások, elkapások: egyénileg – a talajra érkezések gyakorlása (álló– és támaszhelyzetekbe); párban – medence és válltámasszal, központra érkezések
– Ellensúlyozás: párban – álló helyzetben, szintváltással
– Fejjel lefelé történő dezorientáló gyakorlatok: egyénileg – kéztámaszok, kézállások
– Asztal pozícióból földre kerülések kéztámaszon át
– Bizalmi feladatok: csukott szemes feladatok, vezető/követő szerep feladatok
– Vezetett és szabad improvizációk
– Egyéni, páros improvizációk
– Páros gyakorlatokból felfedező improvizációk
– Fej–fej, hát–hát, tenyér–tenyér, talp–talp érintéssel
– Strukturált improvizáció

Az érzékeléses feladatok
– Csukott szemes bizalmi feladatok: vezető/követő szerepek
– Perifférikus látás megfigyelése
– Tapintás, hallás, nyomásérzékelés

Csoportos játékok
Térjátékok
– Dinamikai játékok
– Ügyességi játékok
– Figyelemvezetéses játékok, labdával, tapssal

Visszajelzés és verbalitás
– Adott faladat vagy improvizáció utáni visszajelzés
– Óra végi megosztás
– Párban vagy csoportban
– A tanár vezetésével vagy anélkül

Követelmények
A tanuló ismerje a táncforma alaptechnikai elemeit, az érintés különböző minőségeit *A tanuló legyen* képes saját testsúlyát érzékelni és használni, a gördülékeny és puha izomtónusra és földhasználatra, a technikai elemek improvizáció közbeni előhívására, kreatívan használni a helyzetek adta lehetőségeket

6. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A figyelemfenntartás képességének, testismeretnek, a mozgásszótárnak, a gömbszerű térérzékelésnek, a döntéshozatali képességnek, a kreativitásnak, az improvizációs készségnek, a verbális és nonverbális kommunikációnak a fejlesztése.
– Az elengedés/engedés érzet további fejlesztése, differenciálása, finomítása.
– Az izomtónus differenciált használatának fejlesztése, a figyelem hosszabb időn át való fenntartásának kialakítása.
– A gravitáció testre gyakorolt hatásának megismertetése, használatának megtapasztalása.
– A biztonságos súlyadás/átvétel kialakítása.
– Magasabb helyekről (lendületekből) a puha izomtónusú és gördülékeny talajra érkezés elsajátítása.
– Az érintéssel és érintés nélkül történő kommunikációs készség fejlesztése.
– Szóló, duett és trió improvizációkban a súly, a gravitáció, a tér, az érintés és a dezorientáció használatának további fejlesztése.

– Az érzékelés, észlelés és a figyelem által irányított mozgások kiválasztásának fejlesztése az adott pillanatnak megfelelően. – A döntési képesség fejlesztése.
– Az érzékszervek differenciált használatának további fejlesztése, a figyelem belső irányításának tudatosítása.
– A verbális kifejezés fejlesztése véleményformálás nélkül.

Tananyag

Egyéni mozgásfelfedező feladatok

– Mozgások különböző testrészek indításával – Belső és külső tereket felfedező táncok
– A testközpont, mint motor használata
– A perifériáról indított mozgások: kézfej, lábfej, fejtető, farok csont
– A testközpont és a periféria kapcsolata

A gerinc mozgásaink felfedezése kéztámasz helyzetekben, átjárhatóság az alacsony, közép és magas szinteken történő mozgások között

– Tér, idő, dinamikai játékok

Test tudatossági munka

– Az előző év anyagának ismétlése
– Nyak, váll–kar, csípő–láb grafika a test általános ellazulási állapotának megteremtésére
– Végtagok súlyérzékelése, passzív szerepből aktívvá válás
– Ízületek szabad mozgásai végtagmozgatással
– Gyakorlatok képek használatával: fejfonál, hálók, természeti képek – Autentikus mozgás, a partner tanúja a csukott szemmel mozgó társ táncának

A talajon végzett gyakorlatok

– Gurulások: ismétlések különböző testrészek indításával
– Tolások, kúszások, mászások, gördülések: ismétlések és a mozgások kombinálása, improvizációba vezetése
– Támaszok, gyors és dinamikus átmenetek
– Fekvésben végrehajtott partner munkák

Partner munka

– Súlyérzékelési feladatok középhelyzetekben

– Összetett figyelemirányító gyakorlatok
– Vezető/követő szerepek váltakozása, majd egybeolvadása
– Impulzusadás, ellenállás, kiegészítés, hozzáadás, ellensúlyozás

Technikai elemek

– Gurulások: ismétlések: egyénileg, párban, súlyadással/átvétellel, érintő kísérettel, ellenállással
– Dőlések: egyénileg – talajon, középhelyzetben, állásban, haladással; párban – talajra vitel nélkül és talajra vitellel, hármas csoportokban, minden irányba, 6 fős csoportban, emelésekbe, elkapásokba, improvizációval
– Csúszások: párban – társon: fekvő–, közép– és álló–helyzetekben, haladás közben, a társ követésével, földre vitellel, súlyadással befejezve
– Mászások: egyénileg – kéz és láb támaszok, párban – társon: fekvő–, közép– és álló–helyzetekben, haladás közben, csoportban, földre vitellel
– Tolások: egyénileg talajon, középhelyzetben; párban fekvő–, közép– és álló–helyzetekben, haladás közben
– Húzások: egyénileg talajon, középhelyzetben, párban fekvő–, közép– és álló helyzetekben, haladás közben, csoportban, eltérő dinamikai végrehajtások
– A kontakt „gördülő pontja”: egyénileg talajon, párban állásban az egész testfelület használatával, szintváltásokkal
– Emelések: testközpontra, felgurítások statikus és dinamikus helyzetekben, dőlésből hátra vételek támaszba érkezéssel
– Ugrások és elkapások: egyénileg – a talajra érkezések gyakorlása álló– és támasz helyzetekbe, gurulásban, párban – előre, oldalra, hátra ugrások – medence támasszal, központra érkezéssel, statikus és dinamikus helyzetekben
– Ellensúlyozás: párban – álló helyzetben, szintváltással, kipörgetéssel, dinamikus helyzetben forgással
– Fejjel lefelé történő dezorientáló gyakorlatok: egyénileg – kéztámaszok, kézállások, asztal pozícióból földre kerülések kéztámaszon át

Bizalmi feladatok: csukott szemes feladatok, vezető/követő szerep feladatok

Vezetett és szabad improvizációk

– Egyéni, páros és csoportos improvizációk

– Páros és kis csoportos gyakorlatokból felfedező improvizációk
– Strukturált improvizáció
– Improvizáció képekkel
– A tanár vezetésével vagy anélkül

Érzékeléses feladatok
– Csukott szemes bizalmi feladatok: vezető/követő szerepek
– A perifférikus látás használata
– A látás, nézés mozgásirányító szerepe
– Tapintás, hallás, nyomásérzékelés, energia, erő, inercia
Csoportos játékok
– Térjátékok
– Dinamikai játékok
– Páros és csoportos szerepjátékok
– Figyelemvezetéses játékok labdával
Visszajelzés és verbalitás
– Adott faladat vagy improvizáció után
– Óra végén
– Párban
– Csoportban
– Tanári vezetéssel vagy tanári vezetés nélkül

Követelmények
A tanuló ismerje a táncforma alaptechnikai elemeit, az érintés mélységeit és azok információtartalmát, a tér gömbszerű használatát, a döntéshozáshoz szükséges fizikális készenléti állapotot
A tanuló legyen képes saját testsúlyát érzékelni és használni, a gördülékeny és puha izomtónusra és földhasználatra, a technikai elemek improvizáció közbeni előhívására, az érintésen keresztül kommunikálni, engedni a táncot történni, kreatívan használni a helyzetek adta lehetőségeket

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után
A tanuló ismerje a kontakt improvizáció mozgásnyelvét, alap technikai elemeit, a puha izomtónus használatát, a súly, az érintés, a környezettel és partnerekkel kialakított kontaktus törvényszerűségeit.
A tanuló legyen képes a technikai ismereteit a szabad táncban (duett, trió) előhívni és alkalmazni, döntést hozni és kreatívan megoldani a váratlan helyzeteket.

A művészeti alapvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgából áll A
vizsga tantárgyai és időtartamuk:
Kontakt improvizáció, csoportban 40–50 perc **A**
vizsga tartalma:
A szaktanár által összeállított kontakt improvizáció technikai alapgyakorlatok csoportos bemutatása tantermi körülmények között.
– Improvizációs feladatok bemutatása szóló és duett formákban.
– 3–4 perces adott szabályokon alapuló és/vagy szabad kontakt improvizáció duett bemutatása tantermi körülmények között.

A vizsga értékelése
– A Kontakt improvizáció elveinek és alaptechnikáinak gyakorlati ismerete – mértéke, mennyisége és minősége.
– A tananyag által szerzett ismeretek alkalmazásának minősége.
A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz
Kísérő hangszerek
Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal Videó–
vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

LÁBÁN–TECHNIKA
A Lábán–technika – korábbi elterjedt nevén „Európai modern” technika – Rudolf Lábán elméleti rendszerére épül.
Nem stílus, hanem táncnyelv alkotó módszer. Lábán táncalkotó elveire épülő, mindig az adott pedagógus, adott tanulókra tudatosan szerkesztett gyakorlat és mozdulatsora. Célja a

táncművészet tudatos táncolás útján történő továbbfejlesztése, a tér– és az erőtan adott évi követelményeinek elsajátítása, tudatos használata és verbalizálása

A helyi tanterv és a pedagógus szabadsága az oktatási forma meghatározása, mely lehet másolás alapú, melyben rögzített gyakorlatsorok rendszeres ismétlése történik, improvizáció alapú, ahol a tér és erő princípiumok határozzák meg az improvizáció gyakorlatokat és vegyes típusú, amely a fent említett két forma elegye. Amennyiben a tanulók alkalmasak rá, kompozíciós feladatokat is tartalmazhat az óra

Aktív erő–befektetésű mozgások, melyekben mind a könnyű mind az erős erőfajta megjelenik; passzív erő–befektetésű mozgások, melyekben mind a gyenge mind a nehéz erőfajta megjelenik

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A tánc alkotóelemeinek Lábán által rendszerezett, megfelelő szintű megismerése és tudatosítása, kiegészítve, megerősítve a tanszak más évfolyamain megismert tánctechnikák megértését
– A testtel és az idővel, mint táncalkotó elemekkel kapcsolatos ismereteket bővítése – Testtudat, ritmus/idő érzék
– A mozgáslehetőség bővítése, az időben – mint mértékegységben – történő gondolkodás kialakítása
– A tempó különbségek megtapasztalásának elősegítése

Tananyag

A tér alsó szintjén végzett gyakorlatok:

A központból, perifériából (lábujj, kézujj, fejtető), és midlimb–ből (könyök, térd) indított mozdulatok; bodyhalf: (testfél) – jobb–bal oldal, alsó–felső test tudatos, totális használata; diagonális kapcsolat tudatosítása; egyéb, a csoport igényeinek megfelelő testkapcsolat felhasználása

A tér középső szintjén végzett gyakorlatok:

Izolációs gyakorlatok – lábfej, lábujjak, térd, csípő, felsőtest, fej, kar, kézujjak, alsó test: sarok–ülőcsont kapcsolat variációi a gravitáció, mint nehezítő tényező bevonásával; felsőtest: fejtető,

farkcsont kapcsolatának mozdulatokban való feltérképezése; felsőtest: hát–kézujjak kapcsolatának megtartása különböző kar és testhelyzetekben

Koordinációt fejlesztő gyakorlatok: bodyhalf (testfél), diagonális kapcsolatok felhasználásával

A gyakorlatok folyamatos nehezítése, a térben való haladás fokozatos bevezetése

A tér felső szintjén végzett gyakorlatok:

Testkapcsolatok, koordinációk és izolációk alkalmazása; ugrások; emelések *Az idő, mint variációs elem:*

A gyakorlatok metruma 2/4, 3/4, 4/4, 5/4 illetve ettől eltérő szabályszerű illetve szabálytalan beosztású is lehet

Az improvizáció, mint módszer használata

Mint egy–egy rögzített gyakorlatsor variációja

Verbalitásfejlesztés:

A tanulók fizikai síkon megélt tapasztalatainak szavakba öntése: egyénileg, csoportos megbeszélés során, írásosos formában

Követelmények

A tanuló ismerje a Lábán Rudolf által meghatározott testkapcsolatokat, mozdulatindítási lehetőségeket, a ritmikai előjegyzések gyakorlati megkülönböztetését, használatát, a különböző tempókat

A tanuló legyen képes a különböző testrészek tudatos izolációjára, totális mozgásra, az izolált testrészek tudatos koordinációjára, ritmus képletek mozgásban való pontos visszaadására, metrum–tartásra

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A térismeret rendszerezése, az erőhasználat, mint táncalkotó elem tudatosítása
– A testtudat, ritmus/idő érzék, tértudat fejlesztése – A saját testen kívüli világ rendszerezése
– Önmagára, kis és nagycsoportra való figyelés; izomkontroll, optimális izomhasználat; koncentrációs készség fejlesztése

Tananyag A 27 térirány Lábán Rudolf meghatározása szerint:

6 egy dimenzionális irány: mély, magas, jobb, bal, előre, hátra 12 két dimenzionális irány: bal magas, jobb magas, bal mély, jobb mély, elől magas, elől mély, hátul magas, hátul mély, jobb

elől, bal elől, jobb hátul, bal hátul, háromdimenziós irányok jobb elöl magas, jobb elöl mély, bal elöl magas, bal elöl mély, jobb hátul magas, jobb hátul mély, bal hátul magas, bal hátul mély

A 27. irány a táncoló maga

Szagitális tengely és sík, vertikális tengely és sík valamint horizontális tengely és sík Térben alkotott formák, egyénileg – kocka, mozgásgömb és csoportosan: térrajzok például shapeflow segítségével

Az alap szakkifejezések elméletben és gyakorlatban

Totális mozgás: az izolált mozgás ellentéte, teljes test vagy teljes testrész együttmozgását jelöli

Bodyhalf: testfél, a test vertikális középvonalától számított teljes jobb oldalát vagy teljes baloldalát jelöli

A test köldöknél elhelyezkedő horizontális vonal által elválasztott felső testet illetve alsó testet is jelölheti

Midlimb: végtag közép, a lábnál a térdet, a karnál a könyököt jelöli

Követelmények

A tanuló ismerje az erőtant és a minőségtant mind elméletben mind gyakorlatban: az egy–, a két– és háromdimenziós irányokat, a 3 alaptengelyt és síkot, a 3 alapvető szintet, a mozgásgömb fogalmát, az aktív és passzív erőhasználatot

A tanuló legyen képes megkülönböztetni a 27 irányt, mozogjon tudatosan az oktaéderben és a kockában. Az izomhasználat tudatos befolyásolása a gravitáció ellenében, összetett minőségű mozdulatok kivitelezése

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

Kísérő hangszerek

Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal Videó–
vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

GRAHAM–TECHNIKA

A Graham–technika az első önálló mozdulatkinccsel, táncnyelvvel, dinamikai elvekkel, didaktikai rendszerrel felvértezett moderntánc rendszer, mely a mai napig inspirációs forrás a színpadi tánc, a tánckultúra fejlesztés világában, nem utolsósorban a táncpedagógia hatékony eszköze.

A tantárgy tanításának célja a speciális és széles körben hasznosítható dinamikai alapelveket tartalmazó technika megismertetése.

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A testtudat fejlesztése, ritmikai, dinamikai, előadói képességek, a mozgáskultúra tudatosságának fejlesztése, a fogalmi ismeretek, a szakterminológia bővítése.
– A tananyagból nyert ismeretek beépítése más tánctechnikák gyakorlati és elméleti ismereteibe, megtalálva a különbségeket és párhuzamokat.
– Az alapelemek, alapsorozatok és azok technikai, dinamikai és stiláris jellemzőinek, a Graham–technika speciális térhasználatának felismertetése.
– A diagonális mozgás fejlesztése

Tananyag

Alapelemek, alapsorozatok Talajon

végzett gyakorlatok:

Bounces: a törzset és a medenceízületeket fokozatosan bemelegítő, rugózó gerincmozgások

Breathing: a légzés bevonása a törzs, majd a teljes test mozgásába

Spiral: a spirális mozgások alapja, a gerincforgatás, mely előkészíti a talajról fölemelkedés és az oda–vissza ereszkedés technikáját

Contraction–release: a testközpont, mint minden mozgás kiindulópontja

Álló helyzetben végzett gyakorlatok

Brush: a lábfő, boka, térd bemelegítése

Plié: az emelkedés, ereszkedés és az ugrás előkészítése

Plié–contraction–release, a lábak combtőből való mozgatása, lendítések, emelések s azok kombinációinak formájában, a központból indítva

Térben haladó gyakorlatok

Walk – diagonális lépés–, járás–, futásgyakorlat
Triplet – hármaslépések, irányváltásokkal, ritmizálással
Skip – ugrások egyik lábról a másikra, haladva
Az év végére az alapelemek és sorozatok ritmikai, tempóbeli, térbeli variációkkal gazdagíthatók

Követelmények

A tanuló ismerje a Graham–technika, mint a klasszikus balettől eltérő, első teljes moderntánc rendszer alapelveit, a technika alapelemeit, alapsorozatait, azok helyes végrehajtásának szempontjait és a Graham–technika helyét a tánctörténetben
A tanuló legyen képes az alapelemek és alapsorozatok felismerésére, azok technikai, dinamikai és stiláris szempontból helyes végrehajtására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A testtudat fejlesztése, a ritmikai, dinamikai, előadói képességek, a mozgáskultúra tudatosságának fejlesztése, a fogalmi ismeretek, a szakterminológia bővítése.
– A tananyagból nyert ismeretek beépítése más tánctechnikák gyakorlati és elméleti ismereteibe, megtalálva a különbségeket és párhuzamokat.
– Az alapelemek, alapsorozatok és azok technikai, dinamikai és stiláris jellemzőinek, a *Graham–technika speciálistérhasználatának felismertetése*.
– A diagonális mozgás és a mozgáskombináció fejlesztése.

Tananyag

Talajon végzett gyakorlatok: bounce, breathing, spiral, contraction–release ritmikai és dinamikai nehezítésekkel
Spirál IV. pozícióban, fold – a bonyolultabb törzsfordítási gyakorlat a testközpont–indítású „contraction–release" és a spirális mozgások ötvözése,
föl/leereszkedés a talajról/talajra
Álló középgyakorlatok: a gravitáció felhasználásával és leküzdésével, valamint a lendület felhasználásával és fékezésével
Brush, plié, plié–contraction–release, a lábak combtőből való mozgatása, lendítések, emelések, s azok kombinációinak formájában

Weight shift, suspension: testsúly eltolással, elbillentéssel
Térben haladó gyakorlatok,
Walk – diagonális lépés–, járás–, futásgyakorlat
Triplet – hármaslépések, irányváltásokkal, ritmizálással
Skip – ugrások egyik lábról a másikra, haladva. A diagonális–haladó gyakorlatok bővítése: lépéskombinációk; az eddig álló helyzetben végzett gyakorlatok kimozdítása különböző terekbe, fordulatok kidolgozása a spirál elv alapjain
Alapugrások különböző terekben, eltérő ritmikával, a „contraction–release", valamint a „spirál" elemeinek alkalmazása az ugrások közben
Gyakorlatsor, füzér összeállítása koreografált formában, az elvégzett 2 év anyagának szemléltetésére, az egyéni képességek bemutatására

Követelmények

A tanuló ismerje a Graham–technika, mint a klasszikus balettől eltérő, első teljes moderntánc rendszer alapelveit, a technika alapelemeit, alapsorozatait, azok helyes végrehajtásának szempontjait és a Graham–technika helyét a tánctörténetben
A tanuló legyen képes az alapelemek és alapsorozatok felismerésére, azok technikai, dinamikai és stiláris szempontból helyes végrehajtására

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz
Kísérő hangszerek
Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

REPERTOÁR

A tanulók megismerkednek, és részletesen elemzik a hazai és nemzetközi modern tánc repertoárt. Létrehozzák saját egyéni alkotásaikból álló mozgás nyelvüket. Kialakul egyfajta önálló gondolkodásmód és egyéni véleményalkotási képesség a táncművek, koreográfiák elemzése során.

A tanulók lehetőséget kapnak az egyéni és csoportos megnyilvánulásokra, önálló alkotások létrehozására és bemutatására. Felmérhetik, és tudatosan fejleszthetik tanulási képességeiket, stílusérzéküket.

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A tanulót tegye képessé a modern órákon tanult ismeretek felhasználásával egyéni és csoportos koreográfiák elsajátítására és minőségi előadására. – Alakítsa ki a csoport kooperáció, az együtt gondolkodás és az alkotás képességét.

Tananyag

A megismert táncstílusokra, mozgásanyagra építve a szaktanár által kiválasztott, betanított vagy felújított művek előadása. A tananyagnak tartalmazni kell az előző évfolyamokban tanult lépésanyagokat, ismereteket

Követelmények

A tanuló ismerje a tanulás szempontjait, folyamatát, az előadott mű lépésanyagát, stílusát

A tanuló legyen képes a koreográfia elemeinek gyors és lényegi elsajátítására, a tanult tánc tudatos, művészi előadására. A tanuló rendelkezzen a társakhoz való alkalmazkodás képességével

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A tanulót tegye képessé az eddig tanult ismeretek felhasználásával egyéni és csoportos koreográfiák elsajátítására és minőségi előadására. Alakítsa ki a csoport kooperációt, az együtt gondolkodás és az alkotás képességét. Motiválja a tanulót az eddig betanult koreográfiák művészi előadásának továbbfejlesztésére, elmélyítésére

Tananyag

A megismert táncstílusok mozgásanyagára építve a szaktanár illetve a tanulók által létrehozott művek előadása.

A tananyagnak tartalmazni kell az előző évfolyamokban tanult lépésanyagokat, ismereteket. Megismerkednek a modern repertoár jellegzetes műveivel, és a szaktanár vezetésével elemzik. Ezekből ihletet meríthetnek és az adott koreográfiához hasonló, rövid műveket készítenek. A modern repertoárból a szaktanár feladata kiválasztani a feldolgozandó műveket

Követelmények

A tanuló ismerje az eddig elsajátított koreográfiák lépésanyagát

A tanuló legyen képes a koreográfia elemeinek gyors és lényegi elsajátítására, a tanult tánc tudatos, művészi előadására. A tanuló rendelkezzen a társakhoz való alkalmazkodás képességével

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– *A tanulót tegye képessé* az eddig tanult ismeretek felhasználásával egyéni és csoportos koreográfiák elsajátítására és minőségi előadására
– *Alakítsa ki* a tanulóban az önálló tanulás és önfejlesztés képességét
– *Motiválja* a tanulót az eddig betanult koreográfiák művészi előadásának továbbfejlesztésére, elmélyítésére

Tananyag

Megismerkednek a modern repertoár hazai és nemzetközi műveivel. A szaktanár irányításával előre kiválasztott és meghatározott részletek önálló betanulása. A modern repertoárból a szaktanár feladata kiválasztani a feldolgozandó műveket

Követelmények

A tanuló ismerje az adott koreográfiák pontos lépésanyagát és rendelkezzen az adott darabhoz tartozó alapismeretekkel

A tanuló legyen képes a koreográfia elemeinek gyors és lényegi elsajátítására, a tanult tánc tudatos, művészi előadására. A tanuló rendelkezzen az önálló tanulás képességével, művészi alázattal és együttműködési képességgel

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– *A tanulót tegye képessé* az eddig tanult ismeretek felhasználásával egyéni és csoportos koreográfiák létrehozására és minőségi előadására
– *Alakítsa ki* a tanulóban az önálló tanulás, az önfejlesztés és a csoporttal való együttműködés, együttgondolkodás képességét

– *Motiválja* a tanulót az eddig elsajátított koreográfiák művészi előadásának

továbbfejlesztésére, elmélyítésére és az önálló véleményalkotásra

Tananyag

Megismerkednek az aktuális modern repertoár hazai és nemzetközi műveivel

A modern repertoárból a szaktanár és a tanuló közös feladata kiválasztani a feldolgozandó műveket

Az eddig megismert, elsajátított és feldolgozott mozgásrepertoár felhasználásával a tanulók létrehoznak rövid önálló koreográfiákat, műveket

Követelmények

A tanuló ismerje az adott koreográfiák pontos lépésanyagát és rendelkezzen az adott darabhoz tartozó alapismeretekkel

A tanuló legyen képes a koreográfia elemeinek gyors és lényegi elsajátítására, az önfejlesztésre és a tanult tánc tudatos művészi előadására. A tanuló rendelkezzen az önálló gondolkodás, művészi alázat és az együttműködés képességével

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

Kísérő hangszerek

Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

IMPROVIZÁCIÓ ÉS KOMPOZÍCIÓ

Az improvizáció elnevezésű tantárgy Rudolf Lábán elméleti rendszerére épül. Ez a struktúra nem stílus, táncnyelv, hanem táncnyelv alkotó módszer. Lábán táncalkotó elveire épülő, mindig az adott pedagógus adott tanulókra tudatosan szerkesztett gyakorlatsora.

Célja a táncművészet tudatos táncolás útján történő továbbfejlesztése

Az improvizáció, mint táncforma alkalmazása elősegíti a tanuló egyedi mozgás szótárának bővítését. A képzés célja, hogy a tanuló képes legyen a tánc alkotóelemeinek megismerésére, tudatos alkalmazására

A Lábán módszer a mozgás egyetemes szabályszerűségeire, lehetőségeire mutat rá, fejlesztve ezzel a már előző évfolyamokban megismert moderntánc–technikák megértését, tudatosabb kivitelezését

A kompozíció az improvizáció rendszere mentén integrálja a különböző művészeti ágak kompozíció elméleteiben felhalmozott tudást. A tantárgy a tanuló saját mozgásmemóriáját, struktúrafelismerő illetve alkotóképességét, kommunikációs eszközeit fejleszti, valamint megalapozza a lehetőségét annak, hogy a későbbiekben aktív alkotóvá váljon egy koreográfus mellett vagy önállóan is

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Kreativitásfejlesztés
– Az integrált gondolkodásmód: érzelmi–szellemi–fizikai önvaló összekapcsolása
– Testtudat fejlesztés: a test és az idegrendszer, izom, csont és szalagrendszer közötti kapcsolat tudatosítása
– Az érzelmek verbalizálásának elősegítése
– Az érzelmek mozdulati absztrahálásának elősegítése
– A struktúrában való gondolkodás képességének fejlesztése

Tananyag

A test, a tudat és az érzelmek kapcsolatán alapuló egyéni illetve csoportos kooperációt igénylő improvizációs feladatok

Szabályrendszeren alapuló kötött és szabad improvizációk

Szabálykövető és szabályteremtő jelenlét

Zártkörű improvizációs bemutatók az előadói helyzet megtapasztalása érdekében

Hazai és külföldi, példaértékű előadások megtekintése és elemzése

Kortárs alkotókkal való eszmecsere

Követelmények

A tanuló ismerje az anatómia alapjait mind elméletben mind gyakorlatban. A tanuló képes legyen kifinomult idegrendszerről tanúskodó egyéni jegyeket viselő mozgás–improvizációs folyamatokat létrehozni

A tanuló legyen képes önállóan és kisebb csoportokban is – felismerhető rendszeren alapuló – rövid mozgásetűdök alkotására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A kreativitás fejlesztése
– A tér, mint absztrakció felismerése
– A tér, mint eszközzel való játék fejlesztése (távolságok, irányok, formák, képzőművészeti eszközök alkalmazása)
– A tér szerkeszthetőségének felismerése (2 és 3 dimenziós művek példája alapján)
– A tér, mint színpadi eszköz feltérképezése (díszlet, színpadi szabályok, perspektíva)
– A téridő kapcsolat élményének megtapasztalása
– Az idő, mint absztrakció felismerése
– Az idő szerkeszthetőségének felismerése (zenei struktúrák, előadás struktúrák, irodalmi struktúrák)
– Az idő, mint színpadi eszköz feltérképezése (színpadi idő, film idő, real time)
– Az idő, mint eszközzel való játék fejlesztése

Tananyag A tér és az idő témájában adott egyéni illetve csoportos kooperációt igénylő improvizációs feladatok
Szabályrendszeren alapuló kötött és szabad improvizációk
Szabálykövető és szabályteremtő jelenlét
Alkotói rendszerek ismertetése
Alkotói rendszerek másolása
Új alkotói rendszerek létrehozása
Zártkörű és nézők számára is nyitott improvizációs bemutatók az előadói helyzet megtapasztalása érdekében.
Zártkörű és nézők számára is nyitott kompozíciók bemutatása a visszajelzés (negatív és pozitív kritikák) megtapasztalása érdekében

Követelmények

A tanuló ismerje a tér és az idő kulturálisan elfogadott szabályait, a társművészetek szerkesztési modelljeit, egyéni, kiemelkedő megoldásait

A tanuló legyen képes a tér és az idő kulturálisan elfogadott szabályainak újraértelmezésére, a régi modelleket új kontextusba helyezni

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz
Kísérő hangszerek
Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal Videó–
vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

TÁRSASTÁNC TANSZAK

A tanszak speciális szabályozása

AZ ALAPFOKÚ TÁRSASTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A táncművészeti ágak közül a legrégebbi hagyományokkal rendelkező társastáncoktatás nagy utat tett meg az ifjúság kulturált szórakozási formájától a művészetoktatásig. Az értékeket megtartva a tantervi program további lehetőséget nyújt az alapos, mélyebb tudás megszerzésére, a rendszeres munka igényének kialakítására, a megfelelő munkafegyelemre, az önkontroll alkalmazására.

Az alapfokú oktatás célja a társastánc iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek szakirányú fejlesztése. A főtárgyak és kötelező tantárgyak tanulása során a tanulók jártasságot szereznek a különböző társastáncokból. Megismerik azok történetét, a hozzátartozó viselkedés szabályait és a mindennapok magatartásformáit. A szabadon választható tantárgyak előkészítik a társastáncok tanulását, megismertetik a főtárgy előzményeivel a tanulót és bekapcsolódást biztosítanak a táncművészet más ágába valamint a társművészetekbe. A korán elkezdett testképzés előkészíti a társastánc tantárgy tanulását, majd a historikus táncokon keresztül a főtárgy előzményeivel ismerkedhetnek meg a tanulók.

A kötelezően választható tantárgy órái az összevont osztályokban történő tanulást segítik.

A tanszak komplex ismeretet adó, készségfejlesztő tanterve motiválja a tanulót az újabb tudás megszerzésére és ösztönzi a tanultak gyakorlati alkalmazására az élet minden területén. Közelebb viszi a tanulót a művészetekhez, ugyanakkor választott művészeti ágának értő művelőjévé, közönségévé válik.

TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

TÁRSASTÁNC- ÁLTALÁNOS RÉSZ

Főtárgy

Gyermektánc (1-2. előképző évfolyamon)

Társastánc (1-6 alapfokú, 7-10 továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgyak

Társastánc történet (5-6 alapfokú évfolyamon)

- Társastánc történet (9-10 továbbképző évfolyamon)
- Viselkedéskultúra (3. alapfokú évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban

- Viselkedéskultúra
- Társastánctörténet

Választható tantárgyak

- Társastánc gimnasztika (az 1-2 előképző, 1-3 alapfokú évfolyamon)
- Történelmi társastánc (6. alapfokú, 7-8. továbbképző évfolyamon)
- Társastánc (1-6. alapfokú, 7-10. továbbképző évfolyamon)

MODERNTÁNC-ÁLTALÁNOS RÉSZ

Főtárgy

Berzik-technika (1-2 előképző, 1-2 alapfokú évfolyamon Jazz-technika (3 -6 évfolyamon, 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy

- Kreatív gyerektánc (1-2 előképző, 1-2 alapfokú évfolyamon)
- Limón-technika (5-6 alapfokú évfolyamon)
- Tánctörténet (9-10 továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgy az összevont osztályokban

- Tánctörténet
- Limón-technika

Választható tantárgyak

- Kreatív gyerektánc (1-2 évfolyamon, 1-2 alapfokú évfolyamon)
- Berzik-technika (1-2 előképző, 1-2 alapfokú évfolyamon)
- Jazz-technika (3 -6 évfolyamon)
- Kontakt improvizáció (5-6 alapfokú évfolyamon)
- Lábán- technika (7-8 továbbképző évfolyamon)
- Repertoár (7-10 továbbképző évfolyamon)
- Graham-technika (9-10 továbbképző évfolyamon)
- Improvizáció és kompozíció (9-10 továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	**Évfolyamok**											
	Előképző		**Alapfok**						**Továbbképző**			
	1.	**2.**	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**10.**
Főtárgy	2	2	3–4	3–4	2–3	3–4	3	3	3–4	3–4	3	3
Kötelező tantárgy					1		1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy			1	1	1	1			1	1		
Választható tantárgy	2	2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra	**2–4**	**2–4**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**	**4–6**

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak

A képzés évfolyamainak száma: ***12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)***

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat illetve azok tanítási óráin részt vehet

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A TÁRSASTÁNCOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

A társastánc tanszak célja, hogy törekedjen a társastánc minél teljesebb megismertetésére, megszerettetésére, értékeinek megvédésére. Sajátos eszközeivel segítse a tanulók személyiségének formálását. Késztesse a tanulót hatékony, önálló tanulásra, a tanultak gyakorlati alkalmazására az élet minden területén

Kiemelt kompetenciák a társastánc területén

Szakmai kompetenciák

A mozgás és a zene kapcsolatának kialakítása, összhangja
A helyes testtartás, a tudatos légzés megismerése
A társastánc alapjainak, technikai elemeinek ismerete
A kombinációk, etűdök, koreográfiák kivitelezése
A képességek (a ritmusérzék, a tér– és formaérzék, a stílusérzék, előadói készség, koncentrálóképesség) fejlesztése
A viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak elsajátítása, alkalmazása
Az idegen szavak, kifejezések kiejtése, alkalmazása
A táncok történeti háttérének ismerete
A historikus táncok ismerete

Személyes kompetenciák

Az esztétikai érzék fejlesztése
A tánc iránti szeretetet mélyítése
Lelkiismeret, önfegyelem, önkontroll kialakítása
A fizikai és lelki állóképesség fejlesztése
Az értelmi és érzelmi intelligencia szintjének emelése
A múlt és jelen értékeinek befogadására nevelés

Társas kompetenciák

A közösségi magatartás (közös alkotás öröme, alkalmazkodás, kapcsolatteremtés, aktív szerepvállalás, a társak elfogadása, tiszteletben tartása) formáinak kialakítása, gyakorlati alkalmazása.
A táncos partnerkapcsolat kialakítása
Csoportos bemutatásnál a figyelmes együttműködésre nevelés
A táncművészetek iránti érdeklődés felkeltése
A környezet megóvásának fontossága
Az egymás megsegítése és saját egészségünk megóvása iránti igény kialakítása

Módszerkompetenciák

A nyitottságra, az ismeretek befogására nevelés
A tanulás tanulása (a rendszeres és igényes munkára, a hatékony, önálló gyakorlásra nevelés)
Művészi önkifejezés fejlesztése
Az esztétikai érzék fejlesztése a táncelőadások rendszeres látogatásával, táncelemzéssel
A kiemelkedő alkotók megismerése a hazai és nemzetközi társastáncmozgalomban
Az elsajátított viselkedéskultúra gyakorlati alkalmazása
Tehetséggondozás, a tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

Az alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett
Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá

Vizsga tantárgyak

Művészeti alapvizsga: társastánc, társastánctörténet

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként illetve párban – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte

Ha a tanuló már rendelkezik a táncművészeti ág valamelyik tanszakán tánctörténet tantárgyból megszerzett művészeti záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyból a vizsga alól felmentés adható

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő. Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

Eredményes művészeti alapvizsgát illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

GYERMEKTÁNC

A gyermektánc oktatás elsődleges célja egy olyan egészséges, a művészetek iránt érdeklő gyermek nevelése, aki számára a társastánctanulás olyan tevékenységi forma, melyben

fejlesztheti fizikális erejét, formálhatja testét, miközben fejlődnek értelmi képességei, térlátása, ritmusérzéke, munkához való hozzáállása és kitartása.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A csoportos játékhoz szükséges képességek és készségek (egyensúly–, ritmus és térérzékelés) fejlesztése.
– A munka természetes igényének, a megfelelő munkafegyelemnek, önkontrollnak a kialakítása.
– Ismeretszerzési, tanulási és problémamegoldó képesség, kifejezőkészség fejlesztése (a beszéd, a zene, a mozgás összekapcsolása).
– A tanuló fizikai állóképességének, tánc iránti szeretetének, technikai tudásának fejlesztése.

Tananyag

Egyszerű mozgások (járás, futás, különböző irányú lépések, ugrás, fordulat)

A helyes testtartás megtanítása

Gimnasztikai gyakorlatok (játékos formában, utánzással)

Rávezető gyakorlatok (testsúlyáthelyezés, súlyos és súlytalan lépés, helyzet) Az irányok, térformák tudatos használata

Ritmikai gyakorlatok (hangjegyérték gyakorlatok, tempógyakorlatok)

Játékos táncok, gyermektáncok (Petronella, Hacke–spitze, Kis kacsa fürdik, Olálá, Kerek a káposzta, Letkiss…)

Követelmények

A tanuló ismerje a 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es játékos táncokat, gyermektáncokat

A tanuló legyen képes a csoportos táncolás magatartásformáinak betartására, legyen nyitott, érdeklődő, fogékony, együttműködő és problémamegoldó

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A megfigyelőképesség, emlékezés és gondolkodás képességének fejlesztése

– A rögtönzési és együttműködési képesség fejlesztése (indítás, megállítás, gyorsítás, lassítás)
– A megismerő– és befogadóképesség (az alapmotívumok és variációs lehetőségek) fejlesztése
– Tér–, forma–, stílus– és ritmusérzék fejlesztése

Tananyag

Alapfogalmak tudatos alkalmazása

A társastánc alapmozdulatainak bővítése (rézsút irányú lépések, jobbra fordulat, balra fordulat)

Ritmikai gyakorlatok (ritmusra történő járás, taps, ütemgyakorlatok, ütemfajták)

Dinamikus gyakorlatok (lendítések, emelések, hajlítások, nyújtások, fordítások, forgások)

Gyermektáncok, divattáncok, nemzeti táncok (Country, Stomp, Disco Cha–cha–cha, Boogie–woogie, Polka, Csárdás…)

Követelmények

A tanuló ismerje a társastánc alapfogalmait, alapmozdulatait, továbbá az évfolyamon tanult gyermektáncokat, divattáncokat, nemzeti táncokat *A tanuló legyen* képes a térben történő eligazodásra, a zenei lüktetések felismerésére. Tudjon a partnerrel, a csoporttal megfelelően kommunikálni

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

A gyermektáncok, divattáncok, nemzeti táncok leírását tartalmazó kiadványok, jegyzetek, ritmikával foglalkozó könyvek, a táncok zenéit tartalmazó CD–k, a terem méretének megfelelő audio készülék: CD lejátszó

TÁRSASTÁNC

A társastánc tanterv játékos tevékenységi formákon, képességfejlesztő gyakorlatokon és improvizációs feladatokon keresztül fejleszti a tanuló érzelmi, értelmi, szociális és fizikai képességeit, gazdagítja önkifejezési formáit. A társastánc

tantárgyat két év előképző után tíz éven át tanulják a tanulók. Az egymásra épülő, folyamatosan nehezedő táncok és azok motívumai jutatják el a tanulót az egyre magasabb szintű tánctudáshoz. A kompetenciaalapú tartalom, tanterv olyan területekre hívja fel a figyelmet, mint az együttműködés, a kritikus gondolkodás, az önbecsülés, a felelősségérzet és a tolerancia.

A művészeti munka eljuttatja a tanulót az alkotó munkához, mely hozzájárul a harmonikus, gazdag érzelemvilágú, egészséges gondolkodású személyiség kialakításához. A

csoportos tanulás, az órákon való megmutatkozás lehetősége, a közös utazások, a bemutatók sikerei összekovácsolják a tanulókat, ezért igen nagy közösségformáló hatással bírnak.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az önálló ismeretszerzés, a folyamatos tanulás igényének kialakítása
– Az egyénnel és a csoporttal a hatékony és megfelelő kommunikálás elősegítése
– A ritmusérzék, technikai tudás, kezdeményezőkészség, az improvizációs készség fejlesztése

Tananyag

A világtáncok kezdő, haladó motívumai, kombinációi

A páros tánc szabályai (tánctartás, a vezetés és követés, közlekedés a táncparketten)

A táncos alkalmakkor való viselkedés szabályai (bemutatkozás, felkérés, lekérés, leköszönés)

Követelmények

A tanuló ismerje a világtáncok kezdő, haladó motívumait, tanult kombinációit, a korok szokásait, viselkedési szabályait, magatartásformáit

A tanuló legyen képes a táncos alkalmakkor a tanultak gyakorlati alkalmazására, a világtáncok alapjainak kombinálására

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A standard és a latin–amerikai táncok helyes testtartásának kialakítása
– A térben való tájékozódás, a lábtechnika, a ritmusérzék, a hallás fejlesztése, a közösségtudat formálása
– A megfelelő táncos magatartásmód kialakítása, mások elfogadása, a szocializációs folyamatok elősegítése
– A partnerek közötti kommunikáció javítása

Tananyag

A standard és a latin tánctartás

A ritmusok, ritmikák

Táncirányok (Alignment)
Lábpozíciók (Feet Positions), Lábmunka (Foot Work)
Az Angol keringő Closed changes, Natural turn, Reverse turn alaplépései
A Tangó Walk, Progressive side step, Progressive link, Closed promenade alaplépései A Quickstep Quarter turn to right, Quarter turn to left (heel pivot), Natural turn, Progressive chasse, Forward lock alaplépései
A Cha–cha–cha Time step, Close basic, Open basic, Fan, Hockey stick, Check from OCPP, Check from OPP alaplépései
A Rumba Basic movement, Alternative basic movement, Forward walks in close hold, Backward walks in close hold,
Fan, Hockey stick alaplépései
A Jive Basic in place, Basic in fallaway, Change of place right to left, Change of place left to right alaplépései

Követelmények
A tanuló ismerje a tanult lépéseket, azok ritmikáját, a standard és latin táncokra jellemző testtartást, a helyes lábmunkát, a lépések irányait, a táncirányokat
A tanuló legyen képes partnerével harmóniában a tanult táncanyag újraalkotására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel részt venni

3. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A standard és a latin–amerikai táncok alaplépéseiben alkalmazott forgásmennyiség, a használt akciók elsajátítása
valamint a tanult lépésekből álló kombinációkon és etűdökön keresztül a táncokra jellemző stílusos előadásmód kialakítása
– A mozgáskoordináció, mozgásemlékezet, fizikai állóképesség fejlesztése, a zenei beosztáshoz, frázisokhoz való igazodás, a zenei hangsúlyok tudatosítása
– A technikai elemek alkalmazása, az egymást segítő táncos partnerkapcsolat kialakítása
– A nemzetközi táncanyag elmélyítése, a tanult táncok technikai tökéletesítése

Tananyag
A latin táncokban használt akciók (Action Used)

A standard táncokban alkalmazott forgásmennyiség (Amount of Turn)
Az Angol keringő Natural spin turn, Whisk, Chasse from promenade position alaplépései
A Tangó Rock turn, Open reverse turn lady outside, Back corté alaplépései
A Quickstep Natural turn with hesitation, Natural pivot turn, Natural spin turn, Chasse reverse turn alaplépései
A Cha–cha–cha Spot turn to left, Spot turn to right, Under arm turn to right, Under arm turn to left, Shoulder to shoulder, Hand to hand, Open hip twist, Turkish towel alaplépései
A Rumba Spot turn to left, Spot turn to right, Under arm turn to left, Under arm turn to right, Check from OCPP, Check from OPP, Hand to hand alaplépései
A Jive Link, Change of hands behind back, American spin, Left shoulder shove alapfigurái A tanult alaplépésekből és alapfigurákból összeállított kombinációk és etűdök

Követelmények
A tanuló ismerje a tanult lépéseket, az alkalmazott forgásmennyiséget és a használt akciókat, az alaplépésekből és alap figurákból összeállított kombinációkat és etűdöket
A tanuló legyen képes a tanult technikák alkalmazására, a kombinációk és etűdök párban történő, stílusos előadására, a táncos–táncosnő harmonikus kapcsolat kialakítására

4. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A latin táncok alaplépéseiben és alapfiguráiban alkalmazott testfordulatok elsajátítása, a standard táncok alaplépéseiben és alapfiguráiban használt emelkedés, süllyedés fejlesztése – A térbeli tájékozódás, előadói készség javítása
– A megfelelő viselkedésmódok kialakítása, az illemszabályok alkalmazása
– Stílusos előadásmód, tudatos gyakorlás

Tananyag
A latin táncokban alkalmazott testfordulatok (Body Turn)
A standard táncokban használt emelkedés, süllyedés (Rise and Fall)
A Slowfox Feather, Three step, Natural turn, Reverse turn, Closed impetus and feather finish alaplépései
Az Angol keringő Closed impetus, Hesitation change, Outside change alap figurái A Tangó Open reverse turn lady in line, Progressive side step reverse turn alap figurái

A Quickstep Closed impetus, Back lock alap figurái

A Samba Natural basic movement, Reverse basic movement, Side basic movement, Outside basic movement,

Progressive basic movement, Whisks to left, Whisks to right, Promenade samba walks, Side samba walk, Stationary samba walks alaplépései

A Cha–cha–cha Alemana, Cross basic, Cuban break in Open position alap figurái

A Rumba Natural top, Close hip twist, Alemana alap figurái

A Jive Curly whip, Whip, Throwaway whip alap figurái

A tanult alaplépésekből és alapfigurákból összeállított koreográfiák

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult alaplépéseket, alapfigurákat és az ezekből összeállított etűdöket, az alkalmazott testfordulatokat valamint az emelkedést és süllyedést

A tanuló legyen képes a tanult technikák párban történő alkalmazására, az etűdök pontos kivitelezésére

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A standard táncokban használt ellentétes törzsmozdulat és testhajlás elsajátítása az alapfigurákban
– A tanulói előadói készség, ritmusérzék, mozgásemlékezet fejlesztése, stílusérzék kialakítása
– Az önálló alkotás, a szabad improvizáció fejlesztése, a koreográfiák élményszerű előadása – A múlt és jelen értékeinek befogadása, a tánc és társművészetek iránti érdeklődés felkeltése

Tananyag

Ellentétes törzsmozdulat (CBM) és a testhajlás (Sway) fogalma

A Bécsi keringő Natural turn, Change from natural to reverse, Change from reverse to natural alapfigurái

A Slowfox Natural weave, Change of direction, Basic weave alapfigurái

Az Angol keringő Reverse corté, Back whisk, Basic weave alapfigurái

A Tangó Open promenade, Left foot and right foot rocks alapfigurái

A Quickstep Reverse pivot, Progressive chasse to right, Tipple chasse to right alapfigurái

A Paso doble Appel, Basic movement, Sur place, Chasses, Elevations, Huit alaplépései A Cha–cha–cha Cuban break in open CPP, Split Cuban break in OCPP, Split Cuban break from OCPP and OPP alapfigurái

A Rumba Open hip twist, Side steps, Shoulder to shoulder alapfigurái

A Jive Double cross whip, Stop and go, Rolling of the arm alapfigurái

A Samba Reverse turn, Corta jaca, Travelling botafogos, Shadow botafogos, Promenade botafogo alapfigurái

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult alapfigurákat, az ezekből összeállított etűdöket, az ellentétes törzsmozdulat és a testhajlás fogalmát

A tanuló legyen képes alkalmazni a standard táncokban használt ellentétes testmozdulatot és a testhajlást.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az új táncok alaplépéseinek elsajátítása és a már ismert táncok alapfiguráinak egymásra épülése
– A koncentrálóképesség, kombinációs készség, rendszerszemlélet fejlesztése

A tanult technikai elemek együttes alkalmazása, a technikai elemek összefüggéseinek felismerése

Tananyag

A Bécsi keringő Reverse turn alapfigurája

Az Angol keringő Double reverse spin, Reverse pivot, Back lock, Progressive chasse to right alapfigurái

A Tangó Natural twist turn, Natural Promenade turn alapfigurái

A Quickstep Running finish, Natural turn and back lock, Double reverse spin alapfigurái

A Slowfox Closed telemark, Open telemark and feather ending, Top spin haladólépései A Paso doble Attack, Separation, Sixteen, Twist turn, Promenade, Promenade close alapfigurái

A Cha–cha–cha Changing feet variációk 1, 2, 3 alapfigurái

A Rumba Forward walks in shadow position, Alemana from open facing position with handshake hold, Advanced opening out movement, alapfigurái

A Samba Travelling voltas, Criss cross , Volta spot turn to right for lady, Volta spot turn to left for lady, Continuous volta spot turn alapfigurái

A Jive Promenade walks slow, Promenade walks quick, Change of place with double spin haladólépései

Követelmények

A tanuló ismerje a standard és latin táncok alaplépéseit, alapfiguráit, a Slowfox és a Jive tanult haladólépéseit

A tanuló legyen képes a tanult lépések letáncolására szólóban és párban

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

A világtáncok kezdő– és haladólépéseit, tanult kombinációit, a korok szokásait, viselkedési szabályait, magatartásformáit

A standard táncok (Angol keringő, Tangó, Bécsi keringő, Slowfox, Quickstep) alaplépéseit, alapfiguráit, a latin–amerikai táncok (Samba, Cha–cha–cha, Rumba, Paso doble, Jive) alaplépéseit, alapfiguráit és tánctechnikai feladatait, a Slowfox és a Jive tanult haladólépéseit

A szakkifejezéseket, fogalmakat, a szakmai anyagok hozzáférési lehetőségét

A táncparkett szabályait

A tanuló legyen képes

A tanultak gyakorlati alkalmazására és a világtáncok alapjainak kombinálására

Az általánosan elfogadott viselkedési szabályok gyakorlati alkalmazására, a közösségépítésre.

A másság elfogadására, véleménynyilvánításra és a demokratikus magatartásformák elsajátítására

A tanult táncok (kombinációk, etűdök, koreográfiák) pontos és stílusos előadására, a páros és csoportos feladatok végrehajtására

A fogalmak megértésére, értelmezésére, a helyes és kreatív nyelvhasználatra a társadalmi és kulturális tevékenység során. Anyanyelvén és a nemzetközi táncnyelven kommunikálni A térben történő eligazodásra, a zenei lüktetési rendhez, zenei egységhez való igazodásra

Az önálló feladatvállalásra, az önálló ismeretszerzésre

Művészi előadásra, az improvizációra, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama:

Társastánc főtárgy, 20–25 perc

A vizsga tartalma

– A társastánc gyakorlati vizsga a szaktanár által összeállított tánckombinációk bemutatásából áll

– A tanulók párosan, csoportos formában, önálló előadásban mutatják be a táncokat 2–2 percben, miközben számot adnak a standard és latin tánctartás, a különböző ritmusok, stílusok, táncirányok, tánctechnikák ismeretéről

– A standard táncok (Angol keringő, Tangó, Bécsi keringő, Slowfox, Quickstep) alaplépései, alapfigurái, a latin–amerikai (Samba, Cha–cha–cha, Rumba, Paso doble, Jive) táncok alaplépései, alapfigurái, a Slowfox (Closed telemark, Open telemark and feather ending, Top
spin) és a Jive (Promenade walks slow, Promenade walks quick, Change
of place with double spin) haladólépései

A vizsga értékelése

– a standard táncok és a latin–amerikai táncok
kombinációinak pontos kivitelezése, – a zene és a tánc
összhangjának betartása, – a technikai biztonság,
– a tánc stílusának megfelelő előadásmód, – a térfegyelem és
figyelmes együttműködés a csoportos munkában.

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

ejlesztési feladatok

– A koreográfiakészítés, a táncszerkesztési elvek gyakorlati alkalmazása, a tanult táncok alaplépéseinek és alapfiguráinak, haladólépéseinek és haladó figuráinak alkalmazása során.

– A stílusérzék, előadói készség, koncentrálóképesség fejlesztése.

– Az önállóan készített, rövid koreográfiákban a standard és latin táncok stílusjegyeinek alkalmazása.
– Belső igény kialakítása a különböző stílusirányzatokkal való találkozásra.

Tananyag

A koreográfiakészítés szabályai és a táncszerkesztési elvek
Az Angol keringő Weave from promenade position, Closed telemark, Open telemark and cross hesitation haladólépései
A Tangó Promenade link, Four step haladólépései
A Slowfox Hover feather, Hover telemark, Natural telemark, Hover cross haladólépései
A Quickstep Quick open reverse, Fishtail, Running right turn haladólépései
A Paso doble Promenade to counter promenade, Grand circle, La passe, Banderillas, Syncopated separation alapfigurái
A Samba Natural roll, Close rocks, Open rocks, Backward rocks, Plait, Circular voltas haladólépései
A Cha–cha–cha Open hip twist spiral, Natural top finish A, Natural top finish B, Close hip twist haladólépései
A Rumba Opening out to right, Opening out to left, Spiral, Curl, Reverse top haladólépései
A Jive Fallaway throwaway, Overturned change of place left to right, Ball change haladólépései
A standard és latin táncok stílusjegyei

Követelmények

A tanuló ismerje a Paso doble alap figuráit, az Angol keringő, Tangó, Slowfox, Quickstep, Samba, Cha–cha–cha, Rumba,
Jive haladólépéseit, a koreográfiakészítés szabályait, a táncszerkesztési elveket.
A tanuló legyen képes a standard és latin táncok stílusos eltáncolására, önállóan etűdök összeállítására.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A tanult lépések és figurák neveinek szakszerű használata, a szakkifejezések alkalmazása. – A nyelvi kifejezőképesség fejlesztése. – A táncos szakirodalom gyakorlati használata.

Tananyag

Szakkifejezések, fogalmak
A Bécsi keringő Fleckerl haladó figurája
Az Angol keringő Open telemark and wing, Open impetus and cross hesitation, Open impetus and wing haladólépései
A Tangó Back open promenade, Outside swivels haladólépései
A Quickstep Four quick run, V6, Closed telemark haladólépések
A Slowfox Open telemark natural turn to outside swivel and feather ending, Open impetus, Weave from PP, Reverse weave haladólépései
A Cha–cha–cha Closed hip twist spiral, Reverse top, Spiral haladólépései
A Rumba Opening out from reverse top, Fallaway, Cuban rocks, Rope spinning haladólépései
A Samba Closed volta, Contra botafogos, Samba locks in OPP, Samba locks in OCPP, Rhythm bounce, Simple volta,
Methods of changing feet haladólépései
A Paso doble Fallaway whisk, Fallaway reverse, Spanish line, Flamenco taps, Chasse cape, Travelling spins from PP haladólépései
A Jive Windmill, Spanish arms haladó figurái

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult haladólépéseket és haladó figurákat, a tanult szakkifejezéseket és fogalmakat
A tanuló legyen képes azok stílusos és pontos eltáncolására, a szaknyelv használatára

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A tanult lépések és figurák improvizatív használatának elősegítése.
– A kombinációs készség, mozgásemlékezet, ritmusérzék, zenei lüktetésrendhez való igazodás fejlesztése, a saját egyéni karakter kialakítása.
– A táncok stílusjegyeinek megismerése, a táncok stílusos megjelenítése.
– A zene és a tánc összefüggéseinek felismerése.

Tananyag

Improvizációs szabályok

A Bécsi keringő Contra check haladó figurája

Az Angol keringő Outside spin, Turning lock, Closed wing, Turning lock to right haladólépései

A Tangó Fallaway promenade, Four step change, Brush tap haladólépései

A Quickstep Six quick run, Zig–zag, back lock and running finish, Change of direction haladó figurák

A Slowfox Natural twist turn, Curved feather to back feather, Natural zig–zag from PP haladó figurái

A Cha–cha–cha Rope spinning, Sweetheart, Follow my leader, Curl haladólépései

A Rumba Sliding doors, Three alemanas, Fencing, Three threes haladólépései

A Paso doble Travelling spins from CPP, Changing feet variációk One beat hesitation, Syncopeted chasses, Left foot variation, Coup de pique haladólépései A

Jive Toe heel swivels, Flicks into break, Simple spin haladó figurái

A Samba Argentine crosses, Rolling off the arm, Three step turn, Cruzados walks, Cruzados locks haladó figurái

Követelmények

A tanuló ismerje az improvizáció szabályait, a standard és latin táncok tanult haladólépéseit és haladó figuráit

A tanuló legyen képes improvizálásra, a tanult koreográfiák bemutatására, stílusos eltáncolására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az előadói készség, a rendszerező képesség fejlesztése

– Egyéni táncstílus kialakítása

– Önálló ismeretszerzés és gondolkodás fejlesztése

– Az összefüggések keresése, a rendszerezés, a tudatos gyakorlás iránti igény kialakítása

Tananyag

Az Angol keringő Fallaway reverse and slip pivot, Hover corté, Drag hesitation, Fallaway whisk, Left whisk, Contra check haladó figurái

A Tangó Fallaway four step, Basic reverse turn, The chase, Fallaway reverse and slip pivot, five step haladó figurái

A Quickstep Cross swivel, Rumba cross, Tipsy to right and left, Hover corté, Cross chasse haladó figurái

A Slowfox Fallaway reverse and slip pivot, Natural hover telemark, Bounce fallaway with weave ending haladó figurái

A Cha–cha–cha Aida, Opening out from reverse top, Slip–close chasse, Syncopated open hip twist haladó figurái

A Rumba Continuous hip twist, Continuous circural hip twist, Cucharachas, Syncopated open hip twist haladó figurái

A Jive Reverse whip, Chicken walks haladó figurái

A Samba Promenade to counter promenade runs, Carioca runs, Drug, Dropped volta, Samba side Chasses haladó figurái

A Paso doble Alternative entries to PP, Twists, Separation with fallaway ending, Separation with lady's caping walks,

Farol, Fregolina incorporating farol haladó figurái

Követelmények

A tanuló ismerje a standard és latin táncok alaplépéseit, alapfiguráit, haladólépéseit, haladó figuráit, az alkalmazott technikákat, táncokra jellemző stílusjegyeket

A tanuló legyen képes a standard és latin táncok koreográfiájának stílusos eltáncolására szólóban, párban és csoportban

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése utána

A tanuló ismerje

A standard és latin–amerikai táncok alaplépéseit, alapfiguráit, haladólépéseit, haladó figuráit, az alkalmazott technikákat, a táncokra jellemző stílusjegyeket

A szakkifejezéseket, fogalmakat

A páros és csoportos táncok megformálásának szabályait, a táncszerkesztés elvét

A táncok karakterének megfelelő előadásmódot

A táncalkalmaknak megfelelő magatartásmódot

A tanuló legyen képes

A standard és latin–amerikai táncok önálló és páros bemutatására

A szakmai elvárásoknak megfelelő nyelvezet alkalmazására
A megfelelő technika alkalmazására, a táncok stílusos előadására
A csoportos bemutatási formában figyelmes együttműködésre
Önállóan használni a tereket, irányokat, a tanult társastáncok valamelyikéből vagy azok mixeléséből készített koreográfiák önállóan történő csoportos bemutatására
Az elsajátított szókincs alkalmazására a mindennapi életben és a megszerzett ismeretekről beszélni
A változó elvárásoknak megfelelni, a szakmai és társadalmi érdekképviseletre, a határon túl nyúló kapcsolatok kiépítésére
Az improvizációra, a művészi önkifejezésre, a művészeti záróvizsga követelményeinek teljesítésére

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll
A vizsga tantárgya és időtartama
Társastánc, főtárgy 25–30 perc

A vizsga tartalma

A társastánc gyakorlati vizsga anyaga előre kijelölt, a szaktanár által összeállított kombinációkból (5 standard, 5 latin–amerikai tánc) és egy koreográfiából áll, melyet a tanulók párosan és csoportos formában, önállóan mutatnak be. Az előadás során lemérhető a tanulók technikai tudása, ritmus–, tér– és stílusérzéke, együttműködő készsége és művészi önkifejezése

– A standard táncok (Angol keringő, Tangó, Bécsi keringő, Slowfox, Quickstep) alaplépései, alapfigurái, haladólépései, haladó figurái
– A latin–amerikai táncok (Samba, Cha–cha–cha, Rumba, Paso doble, Jive) alaplépései, alapfigurái, haladólépései, haladó figurái
– Egy szabadon választott táncból 3–5 perces koreográfia. (Ebből a táncból a kombinációt nem kell bemutatni!)

A vizsga értékelése

– a standard táncokból és a latin–amerikai táncokból készített kombinációk és a koreográfia pontos kivitelezése

– a zene és a tánc összhangjának betartása
– a technikai biztonság
– a tánc stílusának megfelelő előadásmód
– a térfegyelem és figyelmes együttműködés a csoportos munkában

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz.
Társastánc leírásokat tartalmazó könyvek hazai és külföldi kiadásai.
Társastánczenéket tartalmazó CD–k, társastánc DVD–k.
A terem méretének megfelelő audio készülék (CD lejátszó), televízió, DVD lejátszó. Fellépő ruhák (standard– és latin–amerikai ruhák).

VISELKEDÉSKULTÚRA

A viselkedéskultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a mindennapi élet és a társas érintkezés viselkedéskultúrájának alapszabályait, magatartásformáit

Az udvariasság, az ízléses megjelenés, az alkalmazkodó készség, kombinációs készség mellett kialakul a tanulóban az esztétikai minőség tisztelete, mások megismerésének igénye, az emberi jogok tiszteletben tartása

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az önmegismerés, az önkontroll, az önfejlesztés igényének kialakítása
– A kezdeményezőképesség és a kreativitás fejlesztése
– A kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása

Tananyag

Viselkedésünk alapjai
Viselkedés táncos alkalmakkor
Az étkezés illeme
Testünk, ruhánk, környezetünk tisztasága
Nők és férfiak (fiúk és lányok)
Művelődés, szórakozás
Az ajándékozás illeme
Utazás, közlekedés

Kapcsolattartás távolról
Nemzeti sajátosságok
Amit még illik tudni

Követelmények
A tanuló ismerje a táncos alkalmakkor való viselkedés szabályait és a köznapi élet illemtanát *A tanuló legyen képes* a helyes és kreatív nyelvhasználatra az oktatásban, a családi életben és a szabadidős tevékenységben, valamint a viselkedés általánosan elfogadott és a táncos alkalmakra vonatkozó szabályainak gyakorlati alkalmazására

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz
Az illemmel, etikettel, protokollal foglalkozó hazai kiadású könyvek, kérdések–feleletek oktatási segédkönyv, intelligenciatesztek

TÁRSASTÁNCTÖRTÉNET

A társastánctörténet tantárgy célja, hogy a tanuló megismerje a XIX. századi társastáncok kialakulását, történeti hátterét, neves hazai és nemzetközi alkotóit és műveiket. A társastáncok stílus és formavilágát, az európai és hazai táncmozgalmak törekvéseit, és műhelyeik fejlődését.

Alapfokú évfolyamok
5. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A tanuló táncelméleti, tánctörténeti tudásának, személyiségének, esztétikai és művészeti tudatosságának, nyelvi kommunikációjának fejlesztése, összegző és szintetizáló képességének javítása

Tananyag
A társastánc művészi és közhasznú formái
A társasági táncélet alkalmai, eseményei
A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatai, korszakai A standard és latin–amerikai táncok kialakulása, történeti háttere

Követelmények
A tanuló ismerje a standard (Angol keringő, Bécsi keringő, Tangó, Slowfox, Quickstep) és latin–amerikai táncok (Samba, Cha–cha–cha, Rumba, Paso doble, Jive) történeti kialakulását, stílusjegyeit és formáit, a társasági táncélet alkalmait és eseményeit, a társastánc művészi és közhasznú formáit, a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakait
A tanuló legyen képes felismerni a társastáncok stílusjegyeit, a társasági táncélet különböző alkalmait, jellemző stílusjegyeit.

6. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A tanuló stílusérzékének, elemző képességének, analizáló értelmezésének, aktív befogadó magatartásának, egyéni és közösségi alkotótevékenységének fejlesztése.

Tananyag
A XIX. század társastánc élet (Ausztria, Csehország, Olaszország, Franciaország) nemzetközileg meghatározó alkotóműhelyei, képviselői Az európai táncmozgalmak törekvései és fejlődésük A XIX. századi hazai táncmozgalmak és műhelyek fejlődése

Követelmények
A tanuló ismerje a XIX. század európai és magyarországi táncélet fejlődését, jeles képviselőit, munkásságukat, alkotásaikat, a meghatározó stílusjegyek alapján ismerje fel a kor társastáncainak formanyelveit
A tanuló legyen képes felismerni a korszak alkotóinak formanyelvét és műveik értékeit

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után
A tanuló ismerje
A standard (Angol keringő, Bécsi keringő, Tangó, Slowfox, Quickstep) és latin–amerikai táncok (Samba, Cha–cha–cha, Rumba, Paso doble, Jive) közhasznú formáit, stílusjegyeit (jellege, ütem, tempó, ritmus)
A XIX. századi hazai és nemzetközi társastáncélet fejlődésének állomásait, alkotóműhelyeit és jeles képviselőit
A magyar társasági táncélet alkalmait és eseményeit
A tanuló legyen képes

A tánc sajátosságaira való érzékenységre, a stílusismeretre, a szakmai szókincs és fogalomkészlet önálló használatára

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga szóbeli vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Társastánctörténet, 10 perc

A vizsga tartalma

A szaktanár által összeállított szóbeli tételsor alapján a tanulók számot adnak a XIX. századi magyar és európai társasági táncélet fejlődéséről, korszakairól és neves táncmestereikről. A standard és latin–amerikai táncok kialakulásáról, történeti hátteréről, a társasági táncélet alkalmairól és eseményeiről – A társasági élet alkalmai.

– A nemzetközi és hazai társastáncélet legfontosabb korszakai, alkotói.

– A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatai, korszakai. – A hazai társastáncmozgalom kiemelkedő táncprodukciói.

A vizsga értékelése

– A standard (Angol keringő, Tangó, Bécsi keringő, Slowfox, Quickstep) és latin–amerikai táncok (Samba, Cha–cha–cha, Rumba, Paso doble, Jive) közhasznú formáinak, stílusjegyeinek ismerete (jellege, ütem, tempó, ritmus).

– A XIX. századi hazai és nemzetközi társastáncélet fejlődésének, alkotóműhelyeinek és jeles képviselőinek ismerete. – A magyar társasági táncélet alkalmainak és eseményeinek ismerete.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

A standard táncok, a latinamerikai táncok történeti kialakulását, stílusjegyeit és formáit tartalmazó társastánckönyv, a táncalkalmakkal, a nemzetközi és hazai táncélettel, a színpadi táncművészettel foglalkozó könyvek, oktatási segédanyagok, társastánc videokazetták, DVD–k, televízió, videó lejátszó, DVD lejátszó

TÁRSASTÁNC GIMNASZTIKA

A társastánc gimnasztika oktatás elsődleges célja, hogy a tanuló a speciális társastáncformák és táncok elsajátításához megfelelő erőnlétben, izomzata gondosan előkészített és bemelegített állapotban legyen.

Alapvető cél a sérülések elkerülése, a testtartási hibák javítása, a koordináció és a ritmikai készség fejlesztése

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A helyes, tudatosan kontrollált légzéstechnika és testtartás megtanulása és alkalmazása, a koordinációs készséget fejlesztő gyakorlatok és motívumok elsajátítása, tudatos alkalmazása és kivitelezése

Tananyag

A kontrollált légzéstechnika elsajátítása

A mozdulat iránya

A mozdulat magassága és mélysége

A mozdulat ritmusa

Követelmények

A tanuló ismerje a helyes légzéstechnikát, az alaptartást és annak kontrollját, a mozdulatok sajátosságait, tájékozódást a térben

A tanuló legyen képes a kontrollált légzésre és mozgásra, eligazodni a térben – színpadi térformákban – és zenei interpretációkra koordinált mozgáskombinációk kivitelezésére.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A mozgás esztétikai törvényszerűségeinek megismerése és tudatos alkalmazása a gyakorlatokban, az akusztikus és vizuális képességek, ritmikai készségek és koordinációs képességek fejlesztése

Tananyag

A karok, törzs, lábak izomzatának erősítése

Az egyensúlyi helyzet tudatos kialakítása

A táncelőkészítő gimnasztikai gyakorlatok összeállítása etűd formában

Követelmények

A tanuló ismerje a test izomzatának erősítését, az egyensúlyi helyzeteket, gyakorlatokat és etűdöket. A tanult mozgásformák önálló, plasztikus végrehajtását, a szakkifejezések tudatos használatát és ismeretét.

A tanuló legyen képes testének tudatos kontrolljára, izomzatának és testrészeinek erősítésére és bemelegítésére, egyensúlyi helyzetek kialakítására és tudatos alkalmazására.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladat

– A természetes mozgásfajták megismerése, a mozgáskészségen alapuló mozgásérzék tudatosítása, a ritmika, az izomerő tudatos használata, az egyéni improvizáció fejlesztése

Tananyag

Az előképző gyakorlatainak egymás utáni folyamatos összekapcsolása

A mozgás esztétikai törvényszerűségei

Lábgyakorlatok

Nyakgyakorlatok

Törzsgyakorlatok

Kargyakorlatok

Követelmények

A tanuló ismerje a mozgás esztétikai törvényszerűségeit, a láb–, nyak–, törzs– és kargyakorlatokat, a tanult mozgásformák tudatos és plasztikus végrehajtását. Legyen kreatív, gondolatait tudja kifejezni nem csak verbális, hanem nonverbális kifejezési eszközök segítségével is.

A tanuló legyen képes testének és testrészeinek esztétikus használatára, mozdulatainak és tánckombinációinak tudatos értelmezésére és kivitelezésére.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A tanuló tudatos izomhasználata, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek ismerete, kombinációs gyakorlatok, etűdök önálló összeállítása, a mozgásfolyamatok kontrollja

Tananyag

Lábgyakorlatok álló helyzetben

Törzsgyakorlatok (fekvésben, rúd mellett)

Hasizomgyakorlatok Kargyakorlatok

Kombinációs gyakorlatok

Követelmények

A tanuló ismerje álló és fekvő helyzetben a láb– és törzsgyakorlatokat, a hasizomgyakorlatokat és kombinációkat.

A tanuló legyen képes az esztétikus mozdulatok, erősítő és bemelegítő sorozatok kivitelezésére, az izomerősítő gyakorlatok valamint kombinációk helyes és tudatos bemutatására, művészi kifejezésére, interpretálására.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Az etűdkészítés szabályainak megismerése.

– Az izolált testmozgások, kar – lábgyakorlatok elsajátítása. –
Önálló kombináció és etűdkészítés.

Tananyag

Karhajlítás, nyújtás, feszítés

Kézfej, ujjak tudatos használata

Lábgyakorlatok – alsó lábszár, felső lábszár függetlenített mozgásai, lábujjgyakorlatok

Törzsívek

Testhullám

Követelmények

A tanuló ismerje a hajlítást, feszítést, nyújtást, a kar– és lábgyakorlatokat, a test izolációt, a tudatos testhasználatot

A tanuló legyen képes a testrészek izolációjára, önálló etűd készítésére, a zenei frázisok és lüktetések felismerésére, a gyakorlatok egységeinek megkülönböztetésére

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

A gimnasztikai gyakorlatokat bemutató tankönyv, CD–k a ritmikus mozgáshoz, a terem méretének megfelelő audio készülék (CD lejátszó)

TÖRTÉNELMI TÁRSASTÁNC

A tantárgy célja:

A tanulókat megismertetni a XVI–XIX. századig terjedő időszak – a reneszánsz és barokk korszakok, valamint a XIX. század – báli táncainak korabeli anyagával, az adott korszakok szokásaival és illemtanával.

A történelmi társastáncok célja, hogy előmozdítsa a tanulók mozgáskultúrájának, ezen belül koordinációs képességének, tér és formaérzékének, fizikai állóképességének fejlődését, továbbá a tanulók koncentráló képességének, zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának, improvizációs készségének fejlesztését.

Emellett alapozza meg és fejlessze a tanulók stílusismeretét, ízlését, magatartásának és társas kapcsolatainak kulturáltságát, társaival való együttműködési képességét. Járuljon hozzá a tanulók előadói készségének, művészi kifejező készségének sokirányú fejlődéséhez.

Tágabb értelemben a tanuló váljon nyitottabbá az egyéb művészeti ágak irányába, fejlődjön komplex korszemlélete és legyen képes a tanultakat az iskolai tananyagba sokoldalúan visszakapcsolni.

Alapfokú évfolyamok

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A tanuló ismereteinek bővítése az adott történelmi társastáncanyag megfelelő korszakba való elhelyezése valamint a korabeli szokások és illemszabályok megismertetése által. – A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat– és lépésanyagon keresztül.

– A tanult történelmi társastáncok elnevezéseinek, az alkalmazott szakkifejezéseknek, azok jelentéseinek megismertetése.

– A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által. – A tanuló improvizációs készségének, stílusérzékének fejlesztése.

Tananyag

XVI. századi reneszánsz társastáncok

Reneszánsz stíluselemek: testtartás, lábfejek helyzete, kéztartások, lépéstechnika, meghajlások

Francia reneszánsz körtáncok alaptípusai

– Branle double, Branle simple, Branle gay, Branle de Bourgogne

Lépés és mozdulatanyag: double, simple, petit saut, pied en l' air, reprise, branle, Capriole, révérence

A koreográfiák körben vagy láncban előadva. Díszítés improvizáció A szabálytalan branle;

– Branle coupé, Branle coupé, Charlotte, Branle coupé Aridan

Zenei anyag–memorizálás, koreográfiatanulás

Táncos játékok

A tréfás, utánzó branle;

– Branle morgué, Branle des Chevaux, Branle des Lavandieres, Branle des Pois, Branle de la Montarde

Zenei anyag–memorizálás, koreográfiatanulás, improvizatív gesztus lehetőségek Páros táncok

Lépő tánc: Pavane

Lépésanyag: simple, double előre és hátra, conversion, fleuret

Különböző térforma lehetőségek, koreográfiatanulás

Ugrós tánc: Gaillarde

Lépésanyag: Cinq pas: grue, saut majeur, posture, cadence

Egyéb mozdulatelemek: ruade, croisé

Cinq pas variációk: „croisé", „pieds joints"

Pas raccourci: révérence passagiere

Egyéb variációk: fleuret, onze pas

Különböző lépéskötés lehetőségek, improvizáció

Improvizált csoportos forma: Gaillarde lyonnoise
Koreográfia szóló párra

Követelmények
A tanuló ismerje a tanult történelmi társastáncok elnevezéseit, az alkalmazott szakkifejezéseket, azok jelentését, tudja a megfelelő történelmi korszakba elhelyezni a tanult történelmi társastáncanyagot
A tanuló legyen képes a tanult báli táncok pontos, stílusos bemutatására, a zene és tánc összhangjának betartására, a csoportmunkában, a térforma kialakításban való fegyelmezett együttműködésre

Továbbképző évfolyamok
7. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A tanuló ismereteinek bővítése az adott történelmi társastáncanyag megfelelő korszakba való elhelyezése, valamint a korabeli szokások és illemszabályok megismertetése által.
– A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat– és lépésanyagon keresztül.
– A tanult történelmi társastáncok elnevezéseinek, az alkalmazott szakkifejezéseknek, azok jelentésének megismertetése.
– A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által. – A tanuló stílusérzékének, előadói készségének fejlesztése.

Tananyag
Barokk báli táncok
Barokk stíluselemek: testtartás, lábfejek kifelé forgatottsága, pozíciók, lépéstechnika, plié, élevé, port des bras
Előkészítő etűdök 3/4–es és 4/4–es barokk zenékre
Lépés anyag: demy coupé, pas de bourrée
Etüd 4/4–ben
Menüett

Lépés anyag: pas de menuet előre, hátra, és oldal irányokba, chassé, révérence Menüett
etüd 3/4–es zenére
Contredance français;
– Menuet, R. A. Feuillet: La Bergere, Menuet du Chevalier
Báli menüett szóló párra P. Rameau alapján
Figurák: révérence, bevezetés, „Z”, „malom” jobb kézzel, „malom” bal kézzel, két kezet nyújt
Koreográfia
Angol country dances
Lépések, figurák: slipping, step, double, set, turn, siding, arms, meet, lead
– J. Playford: Gathering peascods, Sellenger’s Round, Parsons farewell Ismétlő anyag
Reneszánsz társastáncok
Gaillarde koreográfia szóló párra

Követelmények
A tanuló ismerje a tanult történelmi társastáncok elnevezéseit, az alkalmazott szakkifejezéseket, azok jelentését, tudja a megfelelő történelmi korszakba elhelyezni a tanult történelmi társastáncanyagot
A tanuló legyen képes a tanult báli táncok pontos, stílusos, kifejező bemutatására, a zene és tánc összhangjának betartására, a csoportmunkában, a térforma kialakításban való fegyelmezett együttműködésre

8. évfolyam
Fejlesztési feladatok
– A tanuló ismereteinek bővítése az adott történelmi társastáncanyag megfelelő korszakba való elhelyezése valamint a korabeli szokások és illemszabályok megismertetése által. – A tanuló mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, zenei és koreográfiai memóriájának fejlesztése az adott mozdulat– és lépésanyagon keresztül.
– A tanult történelmi társastáncok elnevezéseinek, az alkalmazott szakkifejezéseknek, azok jelentésének megismertetése.
– A tanuló tér és formaérzékének, társaival való együttműködési képességének fejlesztése a koreográfiák által. – A tanuló stílusérzékének, előadói készségének, művészi kifejezőkészségének fejlesztése.

Tananyag

Polonaise

Alaplépések: pas polonaise előre, hátra haladva.

Koreográfia

Francia négyes

Alaplépések: pas marché, pas élevé, pas chassé, chassé–formák, pas balancé, pas galop Francia négyes kiválasztott tételei

Körmagyar

Lépések: Andalgó, bokázók, tétovázó, vágás, lejtő, verbunkos, magányforgó, kettős forgó, toppantó, villám, kisharang,

toborzó, urak magánya, friss, vitorlaforgás Koreográfia

a Szőllősi–féle „körtáncz" alapján

Ismétlő anyag

Korszakonként egy–egy koreográfia

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult történelmi társastáncok elnevezéseit, az alkalmazott szakkifejezéseket, azok jelentését, tudja a megfelelő történelmi korszakba elhelyezni a tanult történelmi társastáncanyagot

A tanuló legyen képes a tanult báli táncok stílusos és kifejező előadására, a zene és tánc összhangjának betartására, a csoportmunkában, a térforma kialakításban való fegyelmezett együttműködésre

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

Történelmi társastánczenéket tartalmazó CD–k, történelmi társastánc leírásokat tartalmazó könyvek, korabeli tánckönyvek magyar nyelvű kiadásai, viselettörténeti könyvek, történelmi társastánc DVD–k, a terem méretének megfelelő audio készülék (CD lejátszó), televízió, DVD lejátszó

TÁRSASTÁNCTÖRTÉNET

A társastánctörténet tantárgy célja, hogy a tanuló megismerje a XX–XXI. század tánctörténetének kiemelkedő hazai– és nemzetközi képviselőit, az európai társastáncélet

fejlődését, a kor hazai alkotóműhelyeit és a formációs társastáncok kialakulását, aktív közreműködőként vegyen részt táncművek, koreográfiák elemzésében.

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A társastáncok hazai és nemzetközi irányzatainak, alkotóműhelyeinek és képviselőinek megismertetése. – A táncelméleti tudás valamint az összegző és szintetizáló képesség fejlesztése.

Tananyag

Az európai társastáncélet fejlődése és alkotóműhelyeinek kialakulása (Anglia, Németország, Olaszország)

A magyarországi táncközösségek, táncklubok és táncszervezetek kialakulása és a nemzetközi vérkeringésbe való bekapcsolódása a XX. századtól napjainkig

Követelmények

A tanuló ismerje a társastánc hazai és nemzetközileg meghatározó alkotóműhelyeit, képviselőit, az európai táncmozgalmak törekvéseit és fejlődésüket, a hazai táncmozgalmak és műhelyek fejlődését

A tanuló legyen képes a nemzetközi társastáncélet kiemelkedő műhelyeinek és stílusjegyeinek felismerésére, a magyarországi társastáncmozgalom fejlődésének, alkotóiknak és produkcióiknak a felismerésére, tudatos értelmezésére

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Kiemelkedő hazai és nemzetközi (európai) táncművek, formációs alkotások elemzése és összehasonlítása.

– Életpályák és életművek megismerése a magyarországi társastáncmozgalomban, társastáncművek analizálása.

Tananyag A nemzetközi és magyarországi formációs társastáncok kialakulása.

A XX–XXI. század hazai alkotóműhelyek és szakemberek (pedagógusok) életpályája és műveik.
Jeles koreográfiák a társastáncmozgalomban.

Követelmények
A tanuló ismerje a formációs társastáncok kialakulásának történetét, a XX–XXI. század kiemelkedő hazai alkotóit, műveiket. Biztosan tudjon eligazodni a formációs társastáncok világában, isme fel az alkotók műveit. A társastáncok stílus és formavilágában legyen jártas és önálló.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után
A tanuló ismerje
A nemzetközi és hazai táncélet legfontosabb korszakait, alkotóit, a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait, korszakait, a hazai társastánc mozgalom kiemelkedő táncprodukcióit
A tanuló legyen képes
A múlt és a jelen értékeinek befogadására

A művészeti záróvizsga követelményei
A vizsga részei
A vizsga szóbeli vizsgarészből áll
A vizsga tantárgya és időtartama
Társastánctörténet, 10 perc

A vizsga tartalma – A társasági élet alkalmai
– A XX–XXI. századi nemzetközi és hazai társastáncélet kibontakozása, legfontosabb korszakai, alkotói
– A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatai, korszakai
– A hazai társastáncmozgalom kiemelkedő táncprodukciói
– A formációs társastáncok kialakulásának története

A vizsga értékelése
– a nemzetközi és hazai társastáncélet legfontosabb korszakainak, alkotóinak ismerete,

– a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak ismerete, – a hazai társastánc mozgalom táncprodukcióinak ismerete,
– a formációs társastáncok kialakulásának története.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz
A nemzetközi és hazai társastáncélet legfontosabb korszakait, alkotóit, a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait, korszakait bemutató könyvek, oktatási segédanyagok, kiemelkedő táncprodukciókat tartalmazó videokazetták, DVD–k, televízió, videó lejátszó, DVD lejátszó

5. MELLÉKLETEK

Jelentkezési lap
a
Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolába

1. Jelentkező tanuló:

- neve:……

- telefonszáma:…….

- neme: lány, fiú

- születési helye és ideje:……...

- lakcíme:……...

- tartózkodási helye:……..

- állampolgársága : magyar

  egyéb:

- nem magyar állampolgár esetén a Magyarország területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma:……...

- társadalombiztosítási azonosító jele:……..

- oktatási azonosító száma:……...

2. Szülő (törvényes képviselő) neve: ……..Tel.:……..

- lakcíme:……...

- tartózkodási helye:……..

- email: …….

3. Anyja születéskori neve: ……..Tel.:……..

- lakcíme:……...

- tartózkodási helye:……..

- email:…….

4. Tanszak, amelyre a felvételét kéri: ……..……..

Amennyiben magasabb évfolyamra kéri felvételét, az évfolyam megjelölése:……..

5. Annak az iskolának a megnevezése és címe, melyben a tanuló tankötelezettségét teljesíti:……..……

- ált.isk. évf. 2018/2019 tanévben: ……

6. Jegyzet, megjegyzés:

*Beírási napló száma:**…….

* Az intézmény tölti ki.

Nyilatkozat

- Nyilatkozom, hogy gyermekem **nem jár** másik alapfokú művészeti iskolába.
- Nyilatkozom, hogy gyermekem **másik alapfokú művészeti iskolába is jár**.

A másik intézmény

- neve: ……..……...…...

- címe: …….…..

- Térítési díj fizetése ellenében igénybe vett heti foglalkozások száma: …….....

- Tandíj fizetése ellenében igénybe vett heti foglalkozások száma: …….....……

- művészeti ág megnevezése:…….

7. Alulírott nyilatkozom, hogy

- gyermekem hátrányos helyzetű
- gyermekem halmozottan hátrányos helyzetű
- gyermekem testi, érzékszervi, középsúlyos és enyhe értelmi fogyatékos, autista

Tudomásul veszem, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításáról szóló jogerős határozat bemutatása feltétele a tanulónak járó kedvezmény igénybevételének.

Az ingyenességhez szükséges csatolni a halmozottan hátrányos helyzetről szóló hivatalos határozatot. A díjkedvezményre való jogosultságot jövedelemigazolással szükséges igazolni.

8. Alulírott nyilatkozom, hogy az intézmény honlapján tájékozódtam a Házirend tartalmáról.

9. Alulírott nyilatkozom, hogy a szolgáltatás megállapított térítési díját, tandíját az iskola által szabott időben és módon megfizetem, és tudomásul veszem, hogy a térítési díj vagy tandíj fizetésének engedély nélküli elmaradása az oktatásból való kizárással járhat.

Kecskemét, ……..

……...
Szülő (jelentkező) aláírása

Szülői nyilatkozat 2019/2020. tanévre

Intézmény megnevezése:		
Tanuló neve:		
tagozat:	tanszak:	tantárgy:
Szül. hely, idő:		
Állandó lakhely:		
Tartózkodási hely:		
A tanuló oktatási azonosító száma:		
Szülő (törvényes képviselő) neve:		Tel. szám:
Anyja születéskori neve:		Tel. szám:

1.	Szülőként (gondviselőként) kijelentem, hogy gyermekem másik alapfokú művészeti iskolában művészeti képzésben [1]					
	részt vesz			nem vesz részt		
	Amennyiben részt vesz:					
	a másik iskola megnevezése:					
	címe:					
	művészeti ág/tanszak/évfolyam:					
	térítési díj fizetése ellenében igénybe vett heti foglalkozások száma:					
	tandíjfizetési kötelezettséggel igénybe vett heti foglalkozások száma:					
2.	Nyilatkozom, hogy gyermekem után a 201.../201.... tanévben ..... tagozat ..... évfolyamon .... művészeti ágon ..... tanszakon az alábbi díjfizetéssel kívánom a művészeti képzést igénybe venni a(z) ..... Alapfokú Művészeti Iskolában[2]					
	térítési díj ellenében		tandíjfizetéssel			

Nyilatkozatommal tudomásul veszem, hogy térítési díjfizetéssel gyermekem csak egy intézmény egy művészeti ágában veheti igénybe a művészetoktatást.

....., 201.... év ..... hó .....nap

Szülő (gondviselő) aláírása Tanuló aláírása[3]

[1] a megfelelő rész mellé „x”-t tenni
[2] a megfelelő rész mellé „x”-t tenni
[3] az aláírás csak a 18. életévét betöltött tanuló esetében kell szükséges

Értesítés térítési díj, tandíj összegéről

Intézmény megnevezése:		
Tanuló neve:		
Szül. hely, idő:		
Állandó lakhely:		
Tartózkodási hely:		
A tanuló oktatási azonosító száma:		
Szülő (törvényes képviselő) neve:		Tel. szám:
Anyja születéskori neve:		Tel. szám:

Tisztelt Szülők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy …….intézményben a ……../…… tanév ….. félévre esedékes térítési díj és / vagy tandíj összege ……..……...……. nevű gyermekére tekintettel:

…….. Ft/félév

A megállapított térítési díj, tandíj befizetésének időpontja:

……év……hó……nap ……-…….. óráig

……év……hó……nap ……-…….. óráig

Befizetés helye: ……..

Kelt:……, ……. év ……..hó …. nap

Tisztelettel:

PH.

…….

intézményvezető

Díjkedvezmény iránti kérelem

Intézmény megnevezése:		
Tanuló neve:		
Szül. hely, idő:		
Állandó lakhely:		
Tartózkodási hely:		
A tanuló oktatási azonosító száma:		
Szülő (törvényes képviselő) neve:		Tel. szám:
Anyja születéskori neve:		Tel. szám:

Nyilatkozom arról, hogy a ...../..... tanévben a díjkedvezményt a szociális helyzetemre tekintettel kívánom igénybe venni.

A család egy főre jutó havi nettó jövedelme: ..... Ft

Gyermekemet egyedül nevelem (a megfelelő aláhúzandó):

igen nem

A kérelemhez csatot dokumentumok felsorolása:

……...

……

……

Egy háztartásban élő, **munkabérrel rendelkezők**		Munkáltatói jövedelemigazolás szükséges (3 havi)
Munkabér **nettó** összege/fő/hó		
Munkabér **nettó** összege/fő/hó		
Munkabér **nettó** összege/fő/hó		
Munkabér **nettó** összege/fő/hó		
Egyéb jövedelem (nettó)/hó		
Gyermektartásdíj		Igazolás szükséges
Őstermelő		
Árvasági ellátás		
Özvegyi nyugdíj		
Családi pótlék		
CSED/GYED/GYES		
Összes jövedelem (összes munkabér + összes egyéb jövedelem együttes összege)		

Egy háztartásban élők száma		Lakcímkártya másolatot kérjük mellékelni
Egy főre jutó havi nettó jövedelem (összes jövedelem / egy háztartásban élők száma)		

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek.

....., 201.... év ..... hó ..... nap

Szülő (gondviselő) aláírása Tanuló aláírása[1]

[1] az aláírás csak a 18. életévét betöltött tanuló esetében kell szükséges

Díjmentesség iránti kérelem

Intézmény megnevezése:		
Tanuló neve:		
Szül. hely, idő:		
Állandó lakhely:		
Tartózkodási hely:		
A tanuló oktatási azonosító száma:		
Szülő (törvényes képviselő) neve:		Tel. szám:
Anyja születéskori neve:		Tel. szám:

Alulírott nyilatkozom, hogy (a megfelelő aláhúzandó)

- gyermekem hátrányos helyzetű
- gyermekem halmozottan hátrányos helyzetű
- gyermekem testi, érzékszervi, középsúlyos és enyhe értelmi fogyatékos, autista.

A kérelemmel egyidejűleg benyújtott igazolás megnevezése:

…….

……

…….

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek.

....., 201.... év ..... hó ..... nap

Szülő (gondviselő) aláírása Tanuló aláírása[4]

[4] az aláírás csak a 18. életévét betöltött tanuló esetében kell szükséges

Tisztelt Szülő!

Tájékoztatom, hogy az alapfokú művészetoktatásban résztvevő gyermeke év végén befejezi az alapképzés szakaszát.

Munkánkról és feladatainkról Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 76.§, valamint az Emberi Erőforrások Minisztere 13/2018. (VI.14.) EMMI rendelete rendelkezik. Ennek értelmében az intézmény köteles a növendékek részére alapvizsgát szervezni, biztosítani.

Amit az alapvizsgáról Önnek tudni kell:

- Az alapvizsga díjtalan.
- Alapvizsgára csak az bocsátható, aki sikeresen teljesítette az alapfok hatodik évfolyamát.
- Az alapvizsga feltétele a (továbbképző) hetedik évfolyam elkezdésének.
- Az alapvizsgára történő jelentkezést a szülő (gondviselő) írásban teszi meg.
- Az alapvizsga letétele nem kötelező, annak elutasításáról a szülő (gondviselő) írásban tesz nyilatkozatot a szervező intézmény felé.
- Alapvizsga feladatainak összeállítása az iskola pedagógiai programjában meghatározottak alapján készül.
- A vizsga:
  - ……. művészeti ágon, ……tanszakon.: főtárgy (…….) és kötelező tárgy (……..) áll.

Az alapvizsga érdemjegyét a vizsgatárgyakban elért eredmények összesítése adja.

Szalayné Mónus Ildikó	Wamzer Gabriella
intézményvezető	intézményvezető-helyettes

……

Jelentkezés a művészeti alapvizsgára

Kérem a Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolát, hogy gyermekem a ……..-es tanév végeztével alapvizsgát tehessen.

igen **nem**

Tanuló neve:……

Tanszak, osztály:……..

Kecskemét,……..

……

(szülő, gondviselő)

Tisztelt Szülő!

Tájékoztatom, hogy az alapfokú művészetoktatásban résztvevő gyermeke év végén befejezi az alapképzés szakaszát.

Munkánkról és feladatainkról Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 76.§, valamint az Emberi Erőforrások Minisztere 13/2018. (VI.14.) EMMI rendelete rendelkezik. Ennek értelmében az intézmény köteles a növendékek részére alapvizsgát szervezni, biztosítani.

Amit az alapvizsgáról Önnek tudni kell:

- Az alapvizsga díjtalan.
- Alapvizsgára csak az bocsátható, aki sikeresen teljesítette az alapfok hatodik évfolyamát.
- Az alapvizsga feltétele a (továbbképző) hetedik évfolyam elkezdésének.
- Az alapvizsgára történő jelentkezést a szülő (gondviselő) írásban teszi meg.
- Az alapvizsga letétele nem kötelező, annak elutasításáról a szülő (gondviselő) írásban tesz nyilatkozatot a szervező intézmény felé.
- Alapvizsga feladatainak összeállítása az iskola pedagógiai programjában meghatározottak alapján készül.
- A vizsga:
  - ……. művészeti ágon, ……tanszakon.: főtárgy (…….) és kötelező tárgy (……..) áll.

Az alapvizsga érdemjegyét a vizsgatárgyakban elért eredmények összesítése adja.

Szalayné Mónus Ildikó	Wamzer Gabriella
intézményvezető	intézményvezető-helyettes

……

A művészeti alapvizsga elutasítása

Kijelentem, hogy gyermekem a Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában művészeti alapvizsgát nem kíván tenni.

Tanuló neve:……

Tanszak, osztály: Képző és iparművészet, Grafika/6 osztály

Születési idő:……....

Lakcím:……...

Anyja (gondviselő) neve:……

Kecskemét, ……

…….

Szülő (gondviselő)

AMI
Művészeti alapvizsga jegyzőkönyv

A Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola …….művészeti ágának **…… tanszakának ……** osztálya és **…….tanszakának ……..** osztálya alapvizsgát tett az alábbiak szerint:

Alapvizsga időpontja: …….

Alapvizsga helyszíne:

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

6000 Kecskemét, Alkony utca 11.

……(terem)

Az alapvizsga jogi szabályozását:

A 2011. évi CXC törvény köznevelésről 14. pontja 16. § (2) bekezdése alapján, valamint a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 76.§ alapján és a 13/2018. (VI.14.) EMMI rendelet biztosítja.

1. A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei:

- **Vizsgázó tanulók névsora**
  (1. számú melléklet)
- **…….. évfolyamhoz tartozó ……es tanévet lezáró vizsgajegyzőkönyv hitelesített másolata.**
  (2. számú melléklet)
- **vizsgára történő jelentkezési dokumentum.**
  (3. számú melléklet)

Vizsgabizottság tagjai:

1. …….. 1. _____
2. …….. 2. _____

név aláírás

Vizsgabizottság elnöke:

3. …….. 3. _____

név aláírás

Jegyzőkönyvvezető:

4. …….. 4. _____

név aláírás

2. A művészeti alapvizsga és feladatai:

……..főtárgy vizsgafeladata:

a.) …….

b.) …….

…… tárgy vizsgafeladata:

a,) ……..

b.) ……..

…… tárgy vizsgafeladata:

a.) ……..

b.) ……..

Az alapvizsga feladatait jóváhagyom:……

a vizsgabizottság elnöke

3. A művészeti alapvizsga és minősítése:

- **Összesített értékelő vizsgajegyzőkönyv** (1. számú melléklet)

*4. Megjegyzés:*_____

_____

_____

_____

Vizsgabizottság tagjai:

1. …….. 1. _____
2. …….. 2. _____

név aláírás

Vizsgabizottság elnöke:

3. …….. 3. _____

név aláírás

Jegyzőkönyvvezető:

4. …….. 4. _____

név aláírás

ph.

Kecskemét, ……..

1.számú melléklet

Művészeti alapvizsga értékelő lap:

Készült: …… vizsganapra

Kecskeméti Vásárhelyi Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

6000 Kecskemét, Alkony utca 11.

…… (terem)

A művészeti alapvizsgán résztvevő tanulók száma:_____azaz_____fő.

A vizsgabizottság az alábbi határozatot hozta:

vizsgázó tanuló neve	(……) beadott munka érdem-jegye	(……) helyszínen elkészített munka érdem-jegye	(……) beadott munka érdem-jegye	(……) beadott munka érdem jegye (betűvel és számmal)	(…….) helyszínen elkészített munka érdem-jegye	(……) helyszínen elkészített munka érdemjegye	összesített érdemjegy (betűvel és számmal)	megjegyzés (dicséret)

Vizsgabizottság tagjai:

1. …….. 1. _____
2. …….. 2. _____

név aláírás

Vizsgabizottság elnöke:

3. …….. 3. _____

név aláírás

Jegyzőkönyvvezető:

4. …….. 4. _____

név aláírás

ph.

Kecskemét, ……

ph.

Művészeti alapvizsga jegyzőkönyv lezárása:

Kecskemét, …….